5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPI

ZIAR CONSERVATO

Redacția și Administrația: Iași str Gh. Mirzescu 25 | Sub direcțiunea

PRIMA DEZILUZIE A COALIȚIEI

O Albanie autonomă

Spuneam, mai acum cît-va zile, că dacă aliații creștini din Balcani își închipue că sîngele varsat le dă dreptul de a dispune după voe de teritoriile cucerite, se înșală.

Mai repede de cît ne închipuiam, Coaliția are ocazia să constate imposibilitățile pe care le-au creat pretențiunile formulate și visurile de împărțire a Impărăției turcești.

Austria, de comun acord cu aliatele sale, a făcut reprezentări foarte semnificative la Belgrad, precizîndu-și punctul său de vedere și notificînd Serbiei că monarhia Austro-Ungară nu va admite, sub nici un cuvînt, ocuparea Albaniei și deschiderea de porturi sîrbești la Adriatică.

Hotărîrea aceasta a Austriei, de altfel în totul împărtășită și de Italia, constitue prima dificultate serioasă în calea învingătorilor.

Sîrbii, cu drept cuvînt se găsesc într'o poziţiune foarte delicată. Cu atît mai greu a eșit din acest împas, cu cît Austria n'ar avea nimic de zis în ipoteza ca Serbia, renunțînd la coastele Albaniei, ar merge să-și caute un acces la Marea Egee.

In Albania însă, Austria îi spune că n'are ce căuta, acolo fiind în joc interese italo-austriace de prima ordine.

După cît se pare, Albania, în presupunerea unei noui împărțiri politice a Turciei, are menirea să devie un stat autonom care să facă separațiunea dintre Grecia și Serbia.

Intenția aceasta, pe care marile Puteri se spune că o au pentru bravul popor Albanez, își găsește cea mai deplină justificare din o mulțime de puncte de vedere.

In primul loc, principiul naționalităților, pus înainte ca rațiunea supremă a războiului balcanic, nu-i nici un cuvînt să nu se aplice și pentru Albania, dacă se va aplica pentru teritoriile din Peninsula locuite de Greci, Sîrbi și Bulgari.

Se știe în adevăr, că fondul pupulației în Albania chiar îl constitue numai Albanezii.

După ei, vin Romînii care sunt foarte numeroși și apoi Musulmanii. Cît despre sîrbo-bulgari, nici că există în acele ținuturi.

In al doilea loc. Albanezii, prin firea lor mîndră și rebelă, n'ar suporta, fără o perpetuă revoltă, dominațiunea slavilor, o rasă de care ei sau ferit în totdeauna, întru cît o socot ca inferioară nobililor urmași a lui Skander-bey. Și dacă, chiar mahomedani fiind o bună parte din ei, Albanezii s'au răzvrătit secole întregi în potriva stăpînirei turcești ducînd o luptă perpetuă cu regimul hamidian, își poate ori-cine închipui ce ar fi pentru liniștea Europei o Albanie împărțită între Grecia și Serbia.

In afară dar, de interesele Austriei și ale Italiei, o Albanie independentă apare, chiar de pe acum, ca o condiție de stabilitate și de echilibru în noua alcătuire a popoarelor balcanice.

Pentru noi Romînii, chestia Albaniei prezintă un interes excepțional.

Peste o sută de mii de Cuțo-Vlachi, răspîndiți cu profuziune pe coamele și crestele munților din aceste regiuni, duc, împreună cu Albanezii, o viață comună și patriarchală pe care o caracterizează cea mai perfectă armonie. Ambele națiuni, de o potrivă de conștiente de descendențele lor alese, au constituit elementele cele mai valoroase ale Imperiului otoman. Intre ele și lumea slavă există o prăpastie.

Ori, compatrioții noștri Aromîni în ipoteza unei Albanii autonome, ar fi meniți să realizeze mari progrese pe calea deșteptării naționale. Ințelegerea albano-romînă, alianța chiar dintre aceste două rase, a făcut, încă, de mult, dbiectul celor mai serioase preocupări pentru mulți naționaliști Romîni și Albanezi.

De aceea, socotim că punctul de vedere al triplei alianțe privitoare la năzuințele Sîrbilor asupra Albaniei, constitue una din chestiile asupra cărora Romînia trebue să fie cu o deosebită atențiune:

O palmă meritată

Se știe că patriotul A. C. Cuza a denunțat țara, în pamfletul său local „Unirea“ că armata noastră are o lipsă de 300,000 puști. Adică că n'am fi înarmați decît pe jumătate.

In împrejurările de azi un astfel de denunț constituia o crimă. Că d. A. C. Cuza a comis-o, nu ne miră. Omul acesta a perdut de mult obligația responsabilității. O relevăm numai pentru d. Iorga, șeful d lui A. C. Cuza, care n'a ținut să aplice meritata desmințire omului nefast de la Universitatea noastră.

Ceiace nu s'a făcuti nsă de către naționalistul Iorga, s'a făcat în sinul Academiei Romîne, de către unul din cei mai emeriți ostași ai noștri, de către d. general Crăiniceanu.

Fostul ministru de război, a făcut Academiei o interesantă comunicare, cu privire la armata noastră. D. general Crăiniceanu a arătat, în doctul corp, că țara noastră dispune de o armată bine instruită, admirabil disciplinată și pe deplin echipată.

Cu chipul acesta, d. A. C. Cuza a primit desmințirea, pe care d. Iorga a crezut că nu trebue s'o dea plagiatorului.

Suntem fericiți că în actualele împrejurări, s'a găsit un om de înalta autoritate a d lui general Crăiniceanu, care să aplice d-lui Cuza palma meritată.

Piața noastră financiară

Am promis să ne ocupăm mai de aproape de cele ce se petrec pe piața noastră financiară.

In Capitală deruta e complectă. Bursa a fost acaparată de o bandă de speculanți **à la baisse,** *cari nu se dau în lături de la nici o manoperă, pentru a provoca panica și scăderi enorme de cursuri.*

Activitatea aceasta a bandei, a găsit un teren prielnic operațiunilor de acest soi, pentru că încă din Septembrie se vorbește de reaua stare financiară a cîtorva din agenții de schimb din Capitală.

Se spune chiar lucruri de o gravitate, ce am dori să nu corespundă cu realitatea. Adevărul însă e că cei șase agenți de schimb din București nu mai au încredere unul în celălalt. Afaceri între agenți nu se mai fac. Doar transacțiile **compensate**, *dacă se mai încheie. Trebue însă să explicăm că în limbagiul de Bursă, afacere compensată e aceia, cînd la acelaș agent vine și cumpărătorul și vînzătorul.*

Așa fiind, înțelege ori-cine cauza depresiunei de azi. Remediarea se impune însă.

Ieșenii și Comisia interimară

Instalarea Comisiei interimare din Iași, a fost o adevărată surprindere pentru cetățeni, căci solemnitatea a fost urmată de o adevărată inovațiune.

De ani de zile, ieșenii erau deprinși a primi schimbările operate în administrația Comunală, ca un ce obicinuit, fără altă semnificare, de cît încrederea în noul primar, de a căruia energie se spera un mers regulat în treburile comunei.— Tot în această energie se punea și posibilitatea de a se realiza o sumă de îmbunătățiri, ce eventual le va reclama orașul.

Nu se mai vorbea de un program comunal, de chestii ce nu mai pot fi întîrziate.

Cu totul altfel s'au petrecut lucrurile cu prilejul instalărei nouei comisii interimare.

D. Stefan Negruți, distinsul Prefect de județ, a crezut de drept că rolul d-sale, ca reprezentant al guvernului, nu este numai de a indeplini o formalitate simplă, aceia de a lua jurămîntul noilor edili,—ci cum e firesc, de a da un imbold, pentru a se realiza un adevărat program comunal, așa ca să se dea o deplină satisfacție cetățenilor și orașului.

Fără nici un încunjur, cu acea francheță ce caracterizează pe d. Stefan Negruți, d-sa a atras atențiunea Comisiei interimare asupra celor două mari chestii ce azi frămîntă pe ieșeni : lipsa de apă și lipsa de lemne, — și în cuvinte calde ce mergeau la inimă, a gospodari de a le studia bun sfîrșit.

Și această solemnitate de searbădă, s'a prefăcut ' într'una adînc mișcătoar

D. Gh. Botez, prețedin terimare, și fostul prim dispozițiunile luate de m promis a-și pune toată n votamentul, ca împreun ajutori, să continue oper

Cu aceiași căldură com bit d. Scorțescu, care rele fectului, a amintit de ac în trecut la Comună și a menea că din aceste che facă un crez, pentru care preget.

O adevărată mulțumire provocat cuvîntarea conc reală a d-lui Cananău. F cunjur, d. Cananău a ar datorie a Comisiei interin stabili responzabilitățile. dumerirea ce domnește și răsplata, acela care s'a dacă în adevăr o greșală ca făcută.

Mulțimea de cetățeni, la solemnitatea instalărei rimare, a plecat cu adîncă la comuna Iași se va co spre binele orașului, prin menilor, cari se găsesc a marilor interese ale comun

Și n'au fost vorbe. De misia interimară s'a pus vea toată nădejdea că ce chestiuni, rădicate de d. Ș vor fi curînd rezolvite, sp nea deplină a ieșenilor.

N. Xenopol gen. Crăini

Trecem prin niște împrej excepționale. Procesul balca rează de peste cinci veacu lichidare. Ochii întregei Eur tiți asupra țării noastre. Nu nu e om politic însemnat, cu răspundere în afacerile să nu se fi rostit asupra n bine și de mult meritate au în chip măgulitor țării noas cei mai emeriți bărbați de sului.

Atît însă nu era de aju interesate s'au răspîndit zvo și tendențioase cu privir noastră militară și economic acestea trebuiau desmințite utoritate, cu cari ni s'au fă țări elogii.

Doi bărbați dela noi și-au sarcină. D. general Crăinicea nistru de răsboiu, a făcut în demiei Romîne, o interesant re cu privire la armata noa neral Crăiniceanu a arătat ac ganizare a forțelor noastre m dezmințit cu chipul acesta zv și și știrile tendențioase răsp anumită presă străină, și sp noastră, și în presa naționa Iorga și Cuza.

Pe de altă parte. d. N. X nistrul comerțului, s'a dus la comerț din Capitală, și vorbin le guvernului, a arătat că cu financiară ee se resminte azi pricina stagnațiunei exportul noastră economică e tot atît toare ca și în trecut, iar teza dispune de o sumă uriașă. pe țară apuseană și-ar dori o.

Cu chipul acesta, d. Xenop mai că a reușit să liniștească terană, dar a dat cea mai fo mințire, deși indirectă, aceluia știri tendențioase, care a pus ție zvonuri alarmante cu priv rea noastră economică.

In împrejurările externe gre re trecem azi, cei doi bărbați N. Xenopol și d. general Crăin au făcut pe deantregul datoria

La Academia Romînă, gene niceanu a arătat că avem o disciplinată și bine organizată : mera de comerț, d. N. Xenopo că situația noastră economică toare și că, prin urmare armat poate fi lipsită, din ceea ce a umful unor oștiri ca a noastră.

Țara noastră nici nu mobilize nu ia parte la conflictul armat, sîngerează acum Balcanul,—n mai puțin adevărat că ministru triei și ministru de răsboiu și-

a de la noi e cu totul pe lor balcanice, cărora li do- cces deplin, cu atît mai mult atele acestora au devedit un lesărîrșit, luptînd cu bărbăție stat cunoscut ca cel mai in Europa.

ie întruniri a vorbit și depu- ist D. Grigorovici, descriind a pe un ce inutil, care nu e folos pentru clasa proletară ument orb al capitalismului, să-și mărească debușeurile teritorii pentru a-și desface servindu-se de masele incon- cari îi înarmează și-i trimete elărească reciproc.

mai arătat în mod cît se poate ocumentat, că politica actuală celor mari, nu poate fi altfel ă de cît, că ele caută să ție și te sub influența lor statele împiedicîndu-le de la orice ac- pasă de desvoltare și că față politică, datoria muncitorilor cari își pricep drepturile pe te să protesteze cu ultima e- tra războiului și lsă ceară cu rîrea guvernelor respective, ca d este vorba că poporul trebue îngele pentru patrie, acest lu- lecidă numai parlamentul unde prezentanții legali ai acestui nu ca acuma un consiliu de sau alte persoane interesate direct în serviciul capitalismu-

socialiștii austriaci — continuă cunoaștem foarte bine, suferind monarhia noastră, și știrea că naționalități ce locuesc într'insa tratate în mod satisfăcător. Gu- ostru deci, în loc să se ocupe irea în apă turbure, să se în- mai mult de dezvoltarea econo- intelectuală a acestor popoare, -și prin aceasta simpatia gene- prin intrigi irealizabile.

vadă vedem cum sunt tratați ro- n Ungaria, croații, slovacii, ita- c. care sunt într'o continuă fer- nu pentru a ști dacă din aceas- Austria n'ar avea soarta Tur- 'un eventual război cu Ru-

*

nul austriac manifestează în ul- np tendinți războinice, sub moti- rărei suveranității personale, fără ntrebe poporul dacă e înțeles cu

ceea partidul social democrat, a cuviință să se adreseze acestui i să-i explice adevăratele cauze boiului, pentru a-i arata primej- timp, și a-l sili să protesteze con- boiului, astfel că cei din fruntea noastre politice, să vadă că po- u dorește războiu, mai cu seamă alele împrejurări, ci că dorește o enerală în care timp să se desvol- tit, pe terenul cultural, național ic, conf. celor garantate de cons- tării.

nu suntem contra războiului, a- înd el este o necesitate inexora- ne sacrificăm bucuroși pe alta- triei, ori de cîte ori nevoia ne ce- de data aceasta războiul ar fi o cire incalificabilă căci interesele lui nu-l reclam.

ă Austria voește să-și asigure sim- unamime și să'și mărească popu- n'are de cît să menajeze mai bine nalitățile locuite întrînsa și sunt si- ă din moment ce aceste naționali- r fi convinse că tratamentul lor unde cu realitatea, vor mai atrage corelegionarii lor din patrie.

asta se poate spune mai cu seamă de Romînia, care e în legătură de iu cu monarhia noastră.

ncitorimea romînă din regatul liber omîniei, se află încă sub tutela oli- ei puternicelor zilei și nu se pot festa ca cetățeni independenți, lucru esigur e într'o vădită contradicție a muncitorimei de la noi, care se ră ori cum de o libertate mai mare cțiunea vieții publice.

aceea zic, că Austria daca ar tra- ai omenește naționalitățile din mo- ie și-ar ajunge pe deplin scopul, fără ări de sînge.

mică dovadă pentru această afirma- este și manifestarea slnvilor din po- a rusească.

cești slavi care se bucură de un tra- ent special, și de toată buna voința ernului nostru, sunt atît de credin- i monarhiei în cît, zilele acestea so- iștii de acolo au răspîndit un apel re populația muncitoare prin care îi eamnă că *în cazul unui război în- Austria și Rusia, cu toții să se în- eze în armata austriacă și să lupte tra tarismului pînă la ultima pică- ă de sînge.*

Aceasta dovedește în deajuns unde ce un tratament bun.

Acelaș lucru s'ar întîmpla și cu cele- te naționalități dacă s'ar bucura de a- leași drepturi.

In ce ne privește pe noi romînii din onarhia austro-ungară, avem cel mai are interes să fim contra unui războiu Austriei cu Rusia, nu atît pentru că dem în statul rus, un stat civilizat și mocrat din contra, noi am dori cu to- peirea acestuia care compromite civi- ația și-și tratează supușii cu un barba- sm condamnabil, ci din cauză că știm că avem acolo milioane de frați, care în momentul unui război, ar fi puși în primile rînduri contra noastră și noi am fi siliți să luptăm frate contra frate, fapt care ne îngrozește în mod foarte cumplit.

Noi suntem contra războiului și vom cere guvernului austriac să nu ne puie la această crudă încercare.

Oratorul trecînd la altă ordine de idei, face o critică aspră politicei externe a Romîniei, pe care o consideră de criminală. D sa spune că Romînia a făcut o greșală enormă aliindu-se cu Austria. care o amăgește și va căuta s'o exploateze, rîpindu-i și alte regiuni, cum i-a rîpit și Bucovina.

E de tot interesant, spune d-sa, că Romînia e în cele mai bune relațiuni cu dușmanii ei cari i-au rîpit cele mai frumoase regiuni teritoriale : Bucovina și Basarabia.

Statul Romîn ar face un gest eroic, debarasîndu-se de această prietenie și urmărind o politică pașnică în actualele împrejurări. *Dacă Austria, în adevăr nutreşte sentimente bune pentru dînsa apoi n'are de cît să'i înapoieze Bucovina*, nu s'o aventureze într'un războiu cu Bulgarii, cari dacă vor obține ceva din actualul războiu, îi va costa aceasta mii de vieți omenești, prin vărsare de sînge pe cîmpul de luptă.

D-sa termină cu un apel călduros către populația muncitoare să lupte contra războiului, și *dacă va fi nevoie ca muncitorii să facă sacrificii de sînge s'o facă aceasta nu însă pentru promovarea capitalismului feodal ci pentru dezrobirea muncitorimei.*

Să se știe, mai spune d sa, că și tovarășii noștrii din regatul Romîn, sunt contra războiului și *atunci cînd statul Romîn nu va ține cont de voința poporului, va izbucni acolo o revoluție mai cumplită ca în anul de sînge 1907 !*

Salve de aplauze au acoperit inimioasa cuvîntare a acestui deputat, care neîntricat de paragrafele codului penal s'a pronunțat liber și deschis, așa după cum îi dictează inima.

Acest glas cinstit a găsit o aprobare unanimă în mijlocul numeroasei asistențe.

In cele din urmă s'au votat cu entusiazm o moțiune în senzul celor vorbite de deputatul Grigorovici și mulțimea ambelor întruniri s'a răspîndit în liniște nedîndu-se la manifestațiuni zgomotoase de stradă, fapt care a făcut o excelentă impresie.

Și cu această ocazie s'a dovedit că socialiștii din Austria, sunt oameni de ordine și un corp foarte bine disciplinat.

Gama.

Litere-Științe-Arte

Problema rolurilor.—In cursul acestei unice săptămîni teatrul național din Iași anunță 3 piese noue. S'a jucat Duminică seara „Cafeneaua mică", se joacă Joi seara—*Banii*, Sîmbătă seara, *Sapho.*

Pentru ce această abundență? ne întrebăm.

E adevărat că suntem după lunile de repetiții și spectacolele se știu. Relativ, bine înțeles.

Dar, ori cum, e un exces, a se juca într'o singură săptămînă trei noutăți toatrale, cînd ar fi fost natural ca fiecare din ele să ocupe cel puțin 3 reprezentații în șir, să avem săptămîna „Cafenele-". săptămîna „Banilor" și săptămîna cu „Sapho".

Rezerva de piese studiate n'ar fi stricat.

Cînd ne uităm la această pletoră de afișe schimbate ne gîndim la reflecțiile făcute de excelentul autor al criticei din „Teatrul" No. 2, d, C. Alexandrescu, cu a cărui indulgență nu ne-am aratat înțeleși, un moment.

In altă direcțiune de idei, apoi: dispune stagiunea de suficiente piese pregătite, ca să păstreze și de aci încolo aceeași abundență și varietate ?

Și dacă da, se poate pretinde artiștilor o astfel de pletoră, la care publicul iașan, de altfel, răspunde cu un entuziasm relativ ?

*

In „Sappho"—d-na Aglaia Pruteanu va oferi spectatorilor o creațiune excepțională.

*

Dintre piesele jucate în actuala stagiune „Cafeneaua mică" ține pînă acum recordul încasărilor.

Deși jucată pe un timp atît de nefavorabil, a produs 750 de lei.

*

La teatrul Apollo din Geneva se joacă cu mare succes o mimodramă inedită de G. Wague, muzica de compozitorul A. Chantrier.

Mimôdrama aceasta intitulată „Pasărea de Noapte", a produs un efect enorm și o foarte puternică impresie artistică.

Interpreții principali, Colette Willy. Christine Korf și George Wague au fost aduși de la Paris.

*

Tot din Geneva se anunță nă „Le Petit Café" a lui Tristan Bernard obține mari succese în fiecare scară la teatrul Casino, cu Pradel fiul, în rolul principal pe care-l joacă într'un mod cu desăvîrșire personal.

*

La Duke of York Theatre din capitala Engliterei se reprezintă „Instinctul" lui Kistemaeckers.

De asemenea „La Flambée" a aceluiaș autor repurtează mari succese la teatrul Saint James.

*

In cincisprezece zile „Bolnavul închipuit" al lui Molière a adus în casa teatrului Odéon o rețetă totală dn 56.285 fr. 95 bani.

*

La Komedienhaus din Berlin s'a reprezintat pentru prima oară o comedie în 3 acte de Richard Skowronck, *General secte* cu un foarte mare succes pentru interpreți și piesă, care abundă în soene de efect comic.

*

Se mai vorbește de Gerhardt Hauptman ca de un candidat serios la premiul Nobel pentru literatură din partea Germaniei—afară de poetul Frenssen.

*

In numărul de eri s'a tipărit André Ollivier în loc de André Chénier.

*

CONTRIBUȚIE LA „STRUNA ZILEI"

...E un scandal cu apa de la Timișești, iar s'a stricat conducta. Vremea e nesuferită: plouă într'una...,

(Din scrisoarea unui ieșan)

Nu 'nțeleg nemulțumirea
Căci conducta cînd se strică,
Ploaia este mîntuirea,
Cînd nu curge, măcar... pică.

Lo.

INFORMAȚII

:: **Instrucțiuni asupra reducerei de 50 la sută funcționarilor pe c. f. r.**—Măsura aceasta lăudabilă este luată de d. A. A. Bădărău ministrul lucrărilor publice. Asemeeea măsuri sunt în aplicare de ani de zile în Austria, Germania etc.

La noi s'a acordat reducerea de 50 la sută pe c. f. r. întăi ofițerilor și gradelor inferioare, apoi veteranilor, apoi studenților și de doi ani și artiștilor teatrelor naționale din țară, la artiștii cari nu fac parte din teatrele naționale se face reducerea pe grupe, — cel puțin zece artiști.

Anul trecut profesorii secundari din toată țara, semnase un memoriu către D. Delavrancea fostul ministru al lucrărilor publice, prin care cereau această reducere, memoriu a rămas fără răspuns.

De oare ce reducerea intră în vigoare la 2 | 15 Noembrie a. c. și unii din funcționarii statului, a comunelor, a județelor. n'au lămuriri în privința aceasta, dăm mai jos următoarele instrucțiuni :

Luăm de exemplu un liceu : Directorul liceului avizează pe toți profesorii acelui liceu, că în cel mai scurt timp să aducă la direcțiunea școalei, fotografia format carte de vizită, iar în dosul fotografiei să fie iscălit persoana, foarte citeț, afară de fotografie fiecare profesor să dea directorului liceului un leu pentru carnetul unde se lipește fotografia. Directorul avînd toate fotografiile, le trimite oficial pe adresa *Direcțiunei generale a căilor ferate romîne, București*, trimițînd și un raport arătînd personalul și alăturînd și suma ce ese din prețul carnetelor. Tot directorul liceului, în dosul fotografiei, va iscăli și va pune și ștampila școalei, înainte de a le trimite la București.

Exemplul de sus se va aplica și pentru ceilalți funcționari : Administrațiile financiare, primăriile, prefecturile, tribunale etc., tot ce depinde de stat, județ sau comună.

Funcționarii cari au salarii peste 200 lei lunar, nu pot călători cu cl. III.

Măsura de reducere s'a luat și pentru femeile funcționare : profesoarele, telegrafo-postal etc.

Circulară de la direcția c. f. r. nu se trimit, însă autoritățile din țară să facă formalitatea de mai sus.

:: D. Socrate Hulubei a fest nnmit secretar al școalei inferioare de comerț din localitate.

:: Candidații învățători la examenu pentru înaintare pe loc ce depind de comisiunea din Iași se vor prezenta în ziua de Sîmbătă 3 Noembrie orele 7 dimineața la Seminarul Veniamin Kostache.

❑ **„Unirea Educatoarelor romîne"** își va ținea obișnuita ședință *Joi 1 Noembrie*, la școala „Oltea Doamna", de sub direcțiunea d-rei Tereza Strătilescu.

Se va vorbi despre *Lumea slavă care ne înconjoară.*

Ședința se va începe precis la 4 ore. Membrele sunt rugate să fie punctuale.

Candidaţii

conservatori şi conservatori-democraţi la alegerile generale pentru parlament

COLEGIUL I CAMERĂ
(Joi 8 Noembrie)

D. A. Grecianu
Dr. Ilie Stroici
N. Cananau

COLEGIUL II CAMERA
(Sîmbătă 10 Noembrie)

G. A. Scortzescu
Const. Meissner
Ioan V. Praja
A. A. Badareu
Vespasian Pella
Eugen Herovanu

COLEGIUL III CAMERA
(Luni 12 Noembrie)

Const. C. Chirilă

COLEGIUL I SENAT
(Mercuri 14 Noembrie)

Vasile Sculy
Lascar Antoniu

COLEGIUL II SENAT
(Vineri 16 Noembrie)

Ioan Găvănescul
Nicu Nanu
G. D. Şerban

COLEGIUL UNIVERSITAR
(Duminică 18 Noembrie)

Matei B. Cantacuzino

Ultime Informaţii

Aeroplanul „IAŞUL".—*D. Stefan Negruţi, Prefectul Judeţului, în urma unui apel ce i-a adresat d-na Ana Conta-Kernbach, a luat lăudabilă iniţiativă, de a lansa o subscripţinne publică, pentru a mări avutul societăţei pentru navigaţiunea aeriană romînă, prin procurarea unui aeroplan, care va purta denumirea de „Iaşul".*

Iată scrisoarea atît de emoţionantă a d nei Kernbach:

Stimate Domnule Prefect,

Nenorociri grele ameninţă ţara noastră. Bulgarii ne sfidează, Ruşii ne pîndesc.

Se cuvine să avem prevedere, se cuvine să ne gătim de jertfe. Un puternic mijloc de luptă sunt aeroplanele. Societatea pentru navigaţiune aeriană ne cere obolul, pentru aeroplanele trebuitoare armatei.

Iaşul, care a dat totdeauna impulsul, cînd s'a vorbit de jertfe, lui i se cade să-şi ilustreze cel dintâi numele în largul văzduhului albastru. Iar în numele Iaşului, cine poate vorbi astăzi mai cu autoritate de cît d-voastră?

Dacă judeţul, sau comuna Iaşi, deschide o listă de subscripţie pentru aeroplane, eu mă înscriu cea dintâi cu suma de 60 lei.

Primiţi, Domnule Prefect, asigurarea consideraţiunei mele perfecte.

Ana Conta-Kernbach

D. Stefan Negruţi apelează la toţi bunii ieşeni, de a contribui cu obolul lor, pentru această operă atît de patriotică.

Bani se vor adresa la Prefectura de judeţ.

Lista de subscripţie

D-na Ana Conta-Kernbach	60 lei
D. Stefan Negruţi	500 „

Unind apelul nostru cu cel al d lui Prefect de judeţ, pentru a înregistra zilnic sumele ce se vor depune pentru această operă, care va face cinste Iaşului.

Din „sursă Timişeşti" ni se afirmă că mîine Joi la ora 4 după amiază se va da drumul apei în oraş. Avînd în vedere originea informaţiei o dăm sub rezerva ce comportă.

Inundaţii. — *Jijia creşte mereu şi în com. Vlădeni s'a revarsat trecînd şi şoseaua spre Borsa, inundînd terenul de lîngă gară.*

In satul Stolniceni şi în com. Ţigănaşi Jijia a revărsat peste tot şesul, amenin ţînd podul şi făcînd comunicaţia cu anevoinţă.

Iazul moşiei Solneţ s'a rrpt din cauza topirei zăpezei şi trecînd peste iazul satului a inundat şesul şi a rupt îngrădirea pădurei Sf. Spiridon.

Prutul creşte mereu.

D. Al. A. Badareu, ministrul lucrărilor publice, a sosit astăzi dimineaţă în Iaşi şi se va înapoia la Bucureşti astăseară.

Astăzi au fost depuse la Tribunal următoarele candidaturi independente pentru parlament.

D-nu C. Negrezzi, fost prefect de judeţ, colegiul I cameră.

D-nu A. C. Cuza colgiul II cameră

In ultima întrunire a cercului didactic, s'a reales vechiul comitet sub preşidenţia d-lui S. Haliţe.

Vineri seara profesorii şcoalei normale Vasile Lupu se vor aduna în conferinţă în salonul cercului didactic, pentru a discuta mai multe chestiuni didactice între cari şi aceia a raportului dintre şcolile normale şi mişcarea pedagogică din ţară.

A ars o gireadă de pae de grîu proprietatea arendaşului Leon Mendelovici din Dudeşti, căuzîndu-i paguba de 500 lei.

In urma demisiei Consiliului Comunal s'a întrunit o comisie interimară la Tg. Frumos, compusă din d nii N. Marcopol, preşedinte; Munteanu, vice-preşedinte şi Ion Poenaru, Ion Pralea şi P. Alexandrescu, membri. Membrii Comisiei interimare, vor depune cuvenitul jurămînt, mîne, în prezenţa d-lui G. Botez, directorul Prefecturei de judeţ.

Aseară colegiul universitar, format din toţi profesorii universitari, s'a întrunit, în urma cererei a 7 d-ni profesori, pentru o consfătuire în vederea alegerei unui senator care să reprezinte universitatea de Iaşi în Senat.

Unii domni profesori au emis ideia că senatorul universităţii trebue să reprezinte nu un partid politic ci nevoile universităţei şi s'a discutat care ar fi cel mai nimerit mod de a face să se reprezinte în Senat nu politica universitară, ci interesele şcoalei.

In această privinţă d-nii Matei Cantacuzino şi Stere au ţinut cuvîntări în raport cu nevoile politice a candidaturilor ce fie-care trebuia să susţină. S'a emis ideia că senatorul universitar nici nu are nevoe să fie profesor, de oare-ce trebue numai să fie reprezentantul universităţei. Acesta ca argument în potriva acelor cari susţineau că senatorul universităţii trebue să fie un profesor care să aibă trecere la guvern.

In adevăr mulţi din d-nii profesori erau de părere că în această consfătuire să se designeze acel candidat, care va putea să-şi iea angajamentul că va putea obţine de la guvern realizarea nevoilor universităţei. Ne apărat că un aseminea agajament este mai în măsură să'l iea un profesor amic al guvernului, în cît toată discuţia de doctrină n'a fost destinată de cît ca să se poată susţine o candidatură în contra guvernului.

D. Gh. Botez preşedintele comisiei interimare, a semnat azi cuvenitele procese verbale, prin care d. N. Miclescu vice preşedinte al comisiei interimare, se deleagă cu administraţia internă a tuturor serviciilor, va ordononţa şi semna mandatele şi corespondenţa, va dirigui serviciul tennic în ce priveşte autorizaţii de construcţii, reperaţii, alinieri de strade, tot în atribuţiile d-lui Miclescu cade serviciul sanitar şi serviciul contencios.

D. C. C. Chirilă desemnat ca al doilea ajutor de primar se deleagă cu serviciile externe, precum eclerajul, abatorul, hala, pieţele, grădinele, domeniile comunei şi baia comunală.

D. Anibal Ciurea se deleagă ca ofiţer al stărei civile.

D. Dimitriu inspector al camerei de meserii. a terminat inspectarea pe ultimii patru ani ai gestiunei corporaţiei confecţiuniler din localitate.

D. dr. Hortolomeu, medic al camerei de meserii, plecînd cu ambulanţa spre cîmpul de răsboi, va fi înlocuit în tot timpul absenţei sale, prin d. dr. Brumă.

Secţia a III a trib. de Iaşi a respins astăzi cererea de moratoriu a librarului O.

Acesta din urmă a declarat apel.

Comisiunea orăşenilor pentru a se asigura alimentarea cu apă a oraşului, a decis a face un apel catra toţi locuitorii şi a-i chema la o întrunire în care li se va da sama de tot ce s'a putut face în chestiune.

Inainte de aceasta se va ţine o întrunire preparatoare cu un număr de cetăţeni, proprietari şi mari industriaşi. Aceasta va avea loc Joi seara în casele d-lui inginer Hălăceanu.

Intrunirea generală va avea loc Duminică.

D. Stere Enăchescu a fost numit director al învăţămîntului primar şi normal primar în locul d-lui Paul.

D. Prasa a fost numit inspector general al învăţămîntului primar în locul d-lui Praja.

A eşit de sub tipar fascicula I din „Documente Basarabene" colecţia Catargi, la Cobăle, din Basarabia.

In această fasciculă intră documente slavo-romîne de la 1437 pănă la 1607.

Vor continua a eşi încă 3—4 fascicole pentru a forma vol. IX din colecţia d-lui Gh. Ghibănescu „Surete şi Izvoade".

Indivizii Ioan şi Alecu I. Dumitru fiind la maşina de treer a d-nei Lucia Cantacuzino au făcut foc în apropierea girezei de pae, de unde s'a aprins şi ars întreaga gireadă cauzînd pagube de 300 lei. Autorităţile fac cercetări.

Invăţătorii înscrişi la examenele de înaintare pe loc ce se vor ţinea în ziua de 3 Noembre a. c. vor avea loc pentru Iaşi la Seminarul Veniamin Kostache şi pentru Bucureşti la Liceul Lazăr unde se vor trece probele scrise.

Şcoala din Horleşti com. Cucuteni a fost închisă din cauză de epidemie de scarlatină ce bîntue în acel sat.

Au mai fost înscrişi la examenele de înaintare pe loc următorii învăţători din jud. Iaşi, Gh. Rotariu-Căneşti; D. Voinea-Bărnova şi N. Mardare-Hodora.

D. D. Goldenescu, a fost numit administrator la plasa Turia, în locul d-lui Nedelschi, demisionat.

Se crede că inspector general al învăţămîntului secundar şi superior în locul d-lui Pompeĭ, va fi numit d. I. Clinciu, profesor secundar din Bucureşti.

Dl. dr. Amza Jianu a fost recomandat de majoritatea profesorilor Facultăţei de medicină, pentru a fi numit, conform Art. 81 din legea învăţămîntului superior, profesor definitiv la catedra de clinică chirurgicală, rămasă vacantă prin decesul regretatului profesor dr. Sculy.

Această recomandare va trebui să treacă şi prin Senatul universitar.

Pentru preîntîmpinarea cheltuelilor înmormîntărei regretatului preot şi profesor Petru Niţescu, paroh la Biserica Prapadoamna pronumită Mitocul Maicelor, cercul didactic din Iaşi a făcut o frumoasă colectă.

Se aduce la cunoştinţa onor. Public iaşan că, cu începerea de la 1 No-Noembrie a. c. Debitul de desfacere Produselor Fermei şi Viilor d-lui A. Badareu, s'a mutat în nonl local vis-à-vis de Piaţă (medianu Sf. Spiridon, alăturea de grădina Primăriei, Strada de Sus No. 185, şi va fi asortat zilnic cu produse alimentare şi vinuri naturale din ferma şi viile d-lui Badareu.

Luni 5 Noembrie, ora 5 jum., Senatul Universitar şi consiliul Facultăţei de Medicină, se va întruni, pentru a se pronunţa asupra cererilor de transferare a d-lor d-tori Djuvara, Bejan şi D. Ionescu.

Astă seară Mercuri 31 Oct, se reprezintă în Sala Circului Sidoli „Lovitura de trăsnet". Scenariu şi interpretare sublimă. Din seria filmelor lungi scandinave. (3 părţi.)

Restul programului cuprinde între altele:

Copiii rătăciţi în pădure, splendidă naraţiune însufleţită.

Cairo (Egipet), scene şi vederi de călătorie.

Batista lui Bigoreau, scene foarte humoristice.

Inamorat de o sirenă, scene comico-fantastice.

Frumoasa Suzeta se mărită, comedie.

Cel mai nou număr din Pathé-Journal cu ştirile, faptele, modele, invenţiile şi telegramele însufleţite.

Răsboiul Independenţei (Filmul artistic romîn Leon Popescu), va fi reprezentat în curînd la Teatrul-Circ Sidoli din oraşul nostru şi la teatrul Cooperativa din Ploeşti.

Această grandioasă desfăşurare istorică reconstitută cu concursul trupelor romîneşti este de o reuşită fără seamăn. 80.000 soldaţi şi figuranţi se perindează inaintea spectatorilor.

Afişe speciale vor arata ziua primei reprezentaţii şi toate detaliile.

Dela 1 Noembrie produsele Debitelor Badareu se vînd cu următoarele preţuri

	Litru	Kgr.
Unt pentru masă şi cafea		6.00
Smîntînă dulce centrifugată	2.80	
Unt proaspăt pentru gătit		3.60
Brînză proaspătă de vaci		80
Brînză de oi de putină		1.60
Brînză de munte		2,20
Ouă proaspete	11 lei suta	
Lapte dulce proaspăt se găseşte în fie-care dimineaţă şi seara litrul		0.50
Caşcaval grecesc		2.60
Brînză de burduf		2.80
Caşcaval de Penteleu		3.00
De asemenea s'au pus în vînzare vinuri cu următoarele preţuri:		Litrul
Vin alb vechiu		1.—
Vin negru vechiu		1.—
Vin alb negru si superior		1.20
Vin Cotnar şi Bordeaux		1.60
Vin otonel tămăios		2.40

Toate calităţile de vinuri superioare se vînd cu litrul şi în sticle înfundate.

Dr. M. HALPERN
vechiu medic francez
s'a stabilit în Iaşi, strada Elena Doamna (fost albă) No. 17, casele noui Gelzer.
Specialist în boale de femei, faceri, mamoş de la facultatea din Paris, fiind ataşat mulţi ani la spitalul de faceri „Clinica Tarnier", fost elev a profesorului Budin.

10 lei lunar învaţă ori cine *franceza* sau *germana* la curs seara de la 7—11 Marţi, Joi, Sîmbătă. Dau lecţiuni de curs primar, secundar la domiciliul elevilor.
V. Emil. Profesor *Str. Sf. Teodor 36 (în curte).*

ULTIMA ORA

Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 31 Octombrie

Trupele bulgare ocupă Strumniţa şi Demirbisar

Svon de mobilizare în Austria

Viena.—Svonurile de mobilizare sunt complectamente nefundate şi au fost deja desminţite. Cu privire la pretinsa declaraţiune a d-lui Pasici făcută d-lui Ugron toate informaţiunile sunt unanime a spune că d. Pasici nu a dat răspuns d-lui Ugron, ci s'a dus la rege spre a raporta cele ce a convorbit cu d. Ugron.

*

Budapesta.—D. Danew a făcut azi la prînz o vizită de adio d-lui Berchtold şi se va înapoia în astă seară în ţară mergînd direct spre cartierul general. După prînz d. Danew a primit vizita d-lui Berchtold.

*

Sofia.—Trupele bulgare care operează în Macedonia, au ocupat oraşele Strimitza şi Demirbisar. Trupele bulgare au înaintat fără nici o întimpinare pînă la poziţiunile de la Ceatalgea, forturile Papzetepe şi Karatlapepe au fost ocupate de trupele bulgare.

*

Paris.—Agenţia Havas află din Sofia că se anunţă că guvernul austriac a primit a se uni cu celelelte puteri pentru a transmite cererea de mijlocire a Turciei.

Asasinarea Preşedintelui Consiliului de miniştri spaniol

Amănunte asupra atentatului

Noul prim-ministru spaniol

Madrid.—Un individ a tras patru focuri de revolver asupra preşedintelui consiliului de miniştri care a căsut mort la moment.

*

Madrid.—Cadavrul primului ministru Canalejas a fost pus pe o masă în salonul central de la Ministerul de interne. Regele a făcut în faţa cadavrului o scurtă rugăciune.

*

Madrid.—După informaţiuni ulterioare asasinul a sosit săptămîna trecută din Paris. Rămăşiţele pămînteşti ale primului ministru vor fi transportate astă seară în camera deputaţilor şi vor fi expuse într'o cameră ardentă.

Inmormîntarea va avea loc mîne la orele 3 p. m. cu onoruri de căpitan general mort ca comandant al unei pietze de războiu. Corpul diplomatic a mers pe rînd la minister şi la palatul Regal spre a exprima condoleanţe.

*

Consiliul de miniştri a decis să numească ca preşedinte al consiliului, pe ministrul de externe actual d. Garciapreto.

Şedinţa Sinodului

Bucureşti.—Sinodul a ţinut azi ultima şedinţă, sub preşedinţia I. P. S. S. Mitropolitului Primat, azistat de Mitropolitul Moldovei.

Participă la şedinţă şi d. Disescu, Ministru de Culte.

S'a hotărît ca pe viitor administrator al Casei bisericelor, să fie un arhiereu de scaun.

E vorba de numirea arhiereului Bartolomeu Bacauanul.

Grav conflict

Berlin.— Aci se vorbeşte de un grav conflict, ce e pe cale a se naşte între Grecia şi Bulgaria, provocat de cucerirea Salonicului.

Măsuri contra Holerei

Bucureşti.—Direcţia generală a serviciului sanitar, va întinde măsurele lu te contra holerei şi pentru provenienţele din ţările balcanice.

LOTERIA

Azi s'a efectuat tragerea clasei a VI-a a loteriei Regatului Romîn.

Au cîştigat:

100,000 lei—19861
3000 lei—15373, 42927
2000 lei—607
1000 lei 11518, 35058, 2165, 908 7 11269, 28599, 30170, 41738, 45415, 48138, 50092, 52457, 3256, 58551.

Sub presă în editura Tipografiei H. Goldner din Iaşi:

EDIŢIA II-a din

Dicţionar latin-romîn

de

IOAN NĂDEJDE

Această ediţie e revizuită şi mult adăogită.

Preţul unui volum rămîne acelaş. Va apare în cursul anului 1913.

Dr. S. Dulberger
Specialist în boalele de femei
— MAMOŞ —
fost medic la clinica obstetricală a Consilierului intim Prof. dr. Bum din Berlin; fost timp îndelungat medic secundar al Spitalelor Casei Sf. Spiridon din Iaşi.
dă consultaţiuni
de la 10—12 m. şi de la 3—5 p. m. în locuinţa sa din str. Costache Negri (foasta strada Veche) No. 10 vis-à-vis de farmacia Zfass

A. G. DABIJA
AVOCAT
In ograda Bisericei Sf. Dimitrie (Balş) str. Stefan cel Mare

Dr. Louis Mendel, dentist
reintorcîndu-se în localitate şi-reluat ocupaţiile.
Str. Lăpuşneanu 11 bis.

Dr. H. SOLOMOVICI
Specialist în boale de
— NAS, GÎT ŞI URECHI —
Ord. 9—10 a. m. şi 3—6 p. m.
67 Str. Cuza-Vodă 67

AVIS DOAMNELOR ŞI DOMNIŞOARELOR
Cele mai frumoase Noutăţi ale Sezonului şi toate felurile de mărfuri pentru toamnă, au început să sosească zilnic la magazinul
„LA VULTUR"
Toate onoratele clienţe sunt rugate să viziteze cît mai des Magazinul „La Vultur" (nu e aşa departe) aci vor găsi ca în totdeauna lucruşoare bune şi frumoase şi le vor cumpăra cu preţuri mult mai ieftine chiar de cum se vînde în prăvăliile din străinătate.
Poftiţi dară „LA VULTUR"
cel mai bine asortat magazin

G. SKARLET
AVOCAT
s'a mutat str. Sf. Teodor No. 6 (Casele Voişel).

Orfană de 22 ani
400,000 Mărci zestre în numerar doreşte **căsătorie grabnică.** *Schlesinger, Berlin 18.*

Avocat S. P. GEORGESCU
s'a mutat
în Str. Lozonschi No 16
(Casele Brill)

Dr. A. SPIRT
specializat la Paris şi Berlin în boale de gură, git, nas, şi urechi se stabileşte de la 26 Octombrie 1912 în Iaşi, **strada Ştefan-cel-Mare No. 47** *vis-à-vis de Mitropolie.*

Magasinul Conservatorului

IAŞI—Strada Lăpuşneanu 32—IAŞI

NOTE de MUZICA

ASORTIMENT complect după Programa Conservatorului

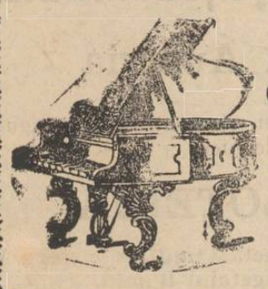

Instrumente Muzicale şi Accesorii

Reprezentanţa şi Depositul renumitelor

Piane şi Pianine

— ROSENKRANZ —

Neintrecute în soliditate şi ton frumos

Vînzare şi în rate mici fără aconto —

— Cataloage gratis —

INCHIRIERE DE PIANE CU PREŢURI AVANTAGIOASE

Mobile LOBEL

IASI — 32 Str. LAPUŞNEANU 32

MARE ALEGERE ÎN

Dormitoare, Sufragerii, Saloane, Birouri

Mobile în piele ultimele noutăţi.—

Paturi de bronz, Noptiere, Lavabouri, toilete asortate.

Covoare, Perdele complecte de la 15 lei în sus.

Lămpi electrice cele mai noui (*Preţuri excepţionale de*
Vase Galeé şi Daum (*reduse*

Mobile mici fantasiuri. — Biurouri americane.— Canapele-Pat.

PREŢURI EFTINE *Face şi condiţiuni de plată avantajoase.*

Renumitele PLUGURI

Intregi de oţel bătut
marca PORC MISTREŢ

DIN FABRICA

Gebrüder Eberhardt Ulm

a) cu 1, 2 şi mai multe brazde
b) speciale de vie
c) speciale de prăşit

Maşini de secerat de Mc. CORMIC precum şi alte maşini şi unelte agricole, permanent în depozit la

Fraţii Bachstez, Iaşi

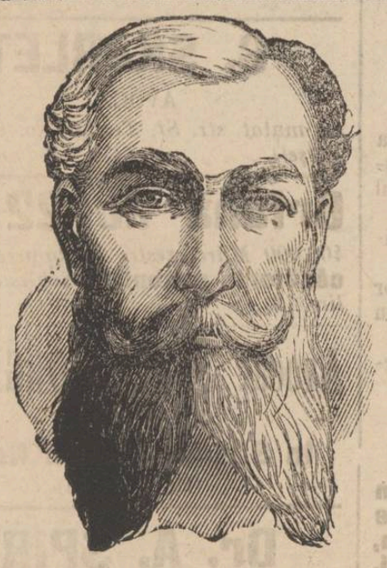

PĂRUL ALB

DENOTĂ BATRÂNEŢA

Intrebuinţaţi dar

Vopsea pentru PAR Seeger

care vopseşte imediat şi în mod natural părul albit sau căront, după dorinţă în:

Negru, Brun, Castaniu şi Blond

Intrebuinţarea cît se poate de simplă.—Inofensivitate garantată

Preţul unui flacon
Lei 2.50

De vînzare la **Farmacii, Droguerii şi Parfumerii**

Depozit general: Bucureşti, Strada C. G. Cantacuzino 40

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

Bucureşti—II. Şoseaua Vitan II—Bucuresti

a început fabricarea articolelor

Crema, Pudra şi Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele mai bune şi a căror efecte nu se pot măcar compara cu preparatele similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET", Poudre „MUGUET" Săpun

preparate de

Laboratorul Chimic „DIANA"

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducerea acestor articole voiu întrebuinţa în beneficiul publicului. care va şti să aprecieze calităţile unor preparate neîntrecute şi sub forma unor premii ce se vor împărţi în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi insoţită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cîştigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Preţurile Creme „Muguet" Lei 1.10. Pudră „Muguet" Lei 2. Săpun 100 grame Lei 1.50

Cereţi pretutindeni preparatele

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

IO REGULI PENTRU IGIENA

1. In fiecare dimineaţă adaugă „Diana" Franzbrantwein în apa de spălat pentru a-ţi întări şi răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana" Franzbranntwein este cea mai bună apă de gură.
3. Fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntwein pentru a te păzi de răceală.
4. Spălaţi părul numai cu „Diana" Franzbranntwein căci întăreşte rădăcina şi favorizează creşterea.
5. Contra înăduşelei întrebuinţează numai „Diana Franzbranntwein şi vei obţine rezultatul cel mai bine făcător.
6. După fiecare masă clătesti gura cu apă la care vei adăoga „Diana" Franzbranntwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simţi obosit după un lung exerciţiu fricţionează-te cu „Diana" Franzbranntwein şi vei recăpata imediat putere.
8. După baie fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntwein şi vei avea cea mai plăcută senzaţie.
9. Nu uita nici odată sticla cu „Diana" Franzbranntwein cînd pleci la drum căci îţi va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ţi lipsească nici odată „Diana" Franzbranntwein din casă.

„Diana" Franzbranntwein

de găsit la toate drogueriile şi farmaciile din ţară; un flacon mic 70 bani, un flacon mijiociu 1.20 un flacon mare lei 2.40.

OPINIA

Organul partidului conservator-democra

Cel mai răspîndit

ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului „Opinia" strada Prisnaţei No 17.

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE asuzesdă şi vindecă *Nevralgiile* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gerdalgiile, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi dureroase* cari se resistă la toate celelalte remedii.

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In ziua cea dintâiu se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina seara. Dacă bolnavul n'a simţit vro uşurare, va lua 4 hapuri e doua zi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, seara. Nu trebue se ia mai multe de cât 4 pe zi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de Paris, *cari se pot găsi la toţi Droghiştii şi Farmacistii.*

Vite americane altoite

La rafie şi în verde pe rădăcini de 2 ani. Varietăţi superioare, perfect selecţionate, port altoi cei mai rezistenţi.

DIMITRIE VIZANTI, *Proprietar viticultor*

Catalogul gratis la cerere

Biuroul Comuna Copou

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, str. Gh. Mîrzescu 17—Instalaţie cu motoare electrice

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași str Gh. Mîrzescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX — No. 1728. Vineri 2 Noembrie 1912

Pentru ce luptă liberalii?

Perioada electorală s'a deschis. Colegiile electorale sînt chemate a-și spune din nou cuvîntul în felul cum înțelege să se facă diriguirea țării, în aceste momente critice, cînd interesele cele mai vitale sînt puse în joc.

Nu tăgăduim că guvernul actual în formațiunea sa reprezintă o îndoită necesitate; întâiu că este *expresiunea întregei suflări conservatoare*, întru cît tot ce are partidul conservator mai de forță e representat în acest guvern. Acest fapt l'a observat însuși M. S. Regele, cînd felicitînd noul guvern, a semnalat că e cel mai tare guvern din cîte au dat partidele până astăzi.

Cele două partide' conservatoare ajungînd a colabora împreună ne dau chizășia că luptele fratricide vor înceta spre binele și sporul ideii conservatoare. Apoi prin selecțiunea ce s'a făcut între partide, s'a dat putința ca să figureze în guvern toate forțele, ca chizășie a însăși tăria.

In al doilea loc guvernul actual reprezintă cea mai mare garanție în situația externă, cînd vor fi puse pe tapet cele mai mari interese ale neamului.

Partidul liberal n'ar fi putut da din sinul său un guvern de vază și forța cestui al nostru, căci nu numele unora și altora, nu greutatea lor politică este ceia ce cîntărește, ci însăși chiar direcțiunea. Se dăduse în ultimul timp și lista formațiunei ministeriale liberale, și dacă am alătura numele celor 9 miniștri cu ai noștri ar fi departe de ținut cumpăna.

Apoi nici creditul în țară nu ar fi fost acelaș. Cu un guvern liberal venit în împrejurările actuale s'ar fi produs în țară o revoltă nu de ordin material ci de ordin moral.

Țara astăzi vede că prin formațiunea actuală s'a dat loc dreptății și că s'a reparat nedreptatea făcută la 1911. Țara simte acest lucru și departe de a se impacienta de prezența acestui guvern la cîrma lării, dorește să-l vază la muncă, dîndu-i tot creditul necesar. Țara care a cernt de mult un guvern Take Ionescu îl vede astăzi luînd o largă parte la diriguirea țării, întru cît nu e de ascuns că sufletul politic al guvernului e șeful nostru, el fiind pionul politic al situației.

Deci din punct de vedere politic partidul liberal nu poate întreprinde o campanie de răsturnare. Nu numai că situația nu cere o asemenea campanie, dar nici partidul însuși nu o dorește; și de altfel însuși, șeful partidului liberal a dat nota situației că dacă partidul luptă în alegeri, dar nu ca să facă situații dificile guvernului.

Atunci ne întrebăm de ce mai luptă? Urmăresc oare să plaseze în parlament cîteva restabilități politice? Nu cred; căci tot ce are partidul liberal mai de samă, prin *pact politic* s'a asigurat intrarea în parlament neopunîndu-se contra candidat. Guvernul nu o face asta din tîrguiala politică, ci e ca o urmare a restabilirei raporturilor normale dintre partide, și ca o recunoaștere a succeselor din opoziție de la 1911. Dacă din acele lupte noi democrații ne-am ales cu puterea, era de datoria noastră a face ca toți cei veniți atunci dintre liberali prin *colaborare în opoziție* să le aibă acum tot în parlament prin *colaborarea noastră la putere*.

Este și în politica un *imperativ categoric*, care dacă n'are valoarea acea mare ce i-a dat'o Kant în domeniul moralei, totuși stăpînește și unele fapte politice. Putem dar zice că înlesnirea celor 32 de mandate liberalilor este o urmare a imperativului categoric politic.

Acum că ar fi rămas și alte elemente de valoare de la liberali în afară de cei 32 se prea poate; dar aceia n'au alt motiv de a se agita de a-și valorifica personalitatea lor politică, numărîndu-și voturile de simpatie.

Ori alegeri politice bazate numai pe simpatie nu merge. Alegerile au și trebue să aibă un caracter eminamente politic, simpatiile pot complecta alegerile, ele nu pot substitui elementul politic.

Se pare că de acest fapt s'au convins și adversarii noștri, cînd au pus pe listele lor foarte multe candidaturi de umplutură, sau cum se zice în stil parlamentar, candidaturi de opoziție.

Acum se vede cît e de subțire pojghița politică și la liberali, căci lăsînd de o parte micul număr al fruntașilor, sunt siliți a pune pe listă oameni întrepreți, ori pe grăbiți, despre care alegătorul n'are altă chemare, ba chiar plăcere, de cît să le arunce buletinele la *urna neagră*.

Urna albă de astă dată nu trebue să se umple de cît cu candidații oficiali, nu pentru a se adeveri încă odată că țara e guvernamentală, ci pentru că alegerile cum se prezintă astăzi garantează dreptatea pentru toți, ca așa uniți în același gînd să fim toți una în apărarea cu demnitate a marelor noastre interese naționale.

Fiind astfel lucrurile, cetitorul simte că degeaba mai luptă liberalii în actualele alegeri.

***

O declarație a d-lui dr. Istrati

D. dr. Istrati a presidat pe ziua de eri consiliul de higienă de la Primăria Capitalei. Cu acest prilej d-sa a făcut o declarație, unică în țara noastră, declarație menită a revoluționa întreaga noastră gospodărie comunală, dacă ea va avea urmări.

Președintele comisiunei interimare a Capitalei a declarat că va izgoni cu totul politica dela Primărie, și că nu înțelege să facă la comună, decît gospodărie. D. dr. Istrati a mai declarat că dacă îi se garantează, de către șefii de partid, că va rămîne primar timp de 6 ani, d-sa e gata să demisioneze dela catedra d sale dela Universitate, pentru a se devota cu totul afacerilor municipale. Sacrificiul acesta ar fi imens, dar el și-ar găsi răsplătire în serviciile pe cari marele gospodar, d-rul Istrati, ar ști să le aducă comunei.

In Germania și în Austria, primăriile nu sunt supuse fluctuațiunilor politice. Sunt primari cari se oleg cîte 40 ani în șir. Așa ceva ne-ar trebui și nouă. Inceputul ar trebui făcut în București, în persoana d-lui dr. Istrati.

Nu știm dacă șefii de partid vor accepta propunerea actualului președinte al comisei interimare. Nu e însă mai puțin adevărat că însuși propunerea d-lui dr. Istrati constitue un pas înainte, și dacă ea nu se va accepta acum, poate că viitorul cel mai apropiat să ne razerve plăcerea inaugurării unui sistem mai civilizat de administrație comunală.

Academie Comercială

Dreptate aveam cînd spuneam prin coloanele „Opiniei", că, cu venirea la cîrma țărei a șefului nostru, se va începe o eră nouă cu menirea a se îndruma țara pe căi sănătoase în ce privește desvoltarea ei economică și rădicarea prestigiului național. Inceputul e a d-lui N. A. Xenopol ministrul comerțului și industriilor.

Abia venit în capul acestui important departament, d-sa a și propus crearea unei academii comerciale care să rîdice prestigiul diplomaților în științele comerciale la nivelul diplomaților celorlalte ramuri a le științei, acesta fiind unul dintre mijloacele a face comerciul nobil și a da școalelor comerciale un personal didactic mai bine pregătit și mai cu samă mai bine specializat ca pînă acuma.

In primul loc avem de făcut o rugăminte d-lui Ministru al Comerciului, anume, că nu e suficientă numai o Academie comercială, căci aceasta nu numai că ar lăsa Iașul văduv de această instituție, dar numai o academie n'ar fi suficientă a răspîndi știința comercială în tineritul care va îmbrățișa pe viitor această nobilă și folositoare carieră.

Nu mă îndoesc că d. Xenopol are chiar în cugetul său, a crea sub firma unei academii, două cursuri speciale pe lîngă cele două universități, cursuri alipite de facultățile de științe de o camdată cu licența și mai apoi cu doctoratul în aceste științe.

Dar lucru de căpitenie pe care-l cerem d-lui Xenopol și întregului partid relativ la organizarea învățămîntului comercial este, *a crea școli comerciale inferioare în fiecare oraș, reședință de județ, a crea școli comerciale superioare în fiecare oraș, reședință de cameră de comerciu și apoi cursuri speciale pe lîngă facultățile de științe de la cele două universități.*

Iar pentru mai bună organizare a acestui învățămînt, să se caute a se specializa cît mai mult programele, a se înzestra școlile cu localuri și laboratorii, cu muzee, pentru ca știința comercială să fie predată nu numai teoretic dar și practic, atît ca manipulare nu numai ca comptabilitate, știut fiind că în comerț rolul principal 'l joacă concepția pe baza conștiințelor și energiei, iar comptabilitatea e cu desăvîrșire subordonată concepției.

Negreșit, o organizare sistematică și rațională a învățămîntului comercial necesită cheltueli, încă cheltueli mari, aceasta însă nu poate fi o piedică pentru desăvîrșirea acestei mari opere de mare viitor.

Escedentele budgetare pot servi ca indicație că statul poate crește rețeta cheltuelilor cu sumele necesare, în plus că fiind vorba de organizarea unui învățămînt de importanța celui comercial și profesional, statul poate procede la transformarea învățămîntului în genere, suprimînd adică alte cheltueli inutile, pentru a afecta toate sumele necesare acestei ținte.

Nu mă îndoesc că întreg partidul conservator va îmbrățișa cu căldură inițiativa Ministrului comerțului și industriilor înfăptuind marea operă cerută de nevoile viitoare a poporului romîn.

Nu numai armatele pe cîmp de război servesc interesele naționale, ci mai cu seamă armatele pe timp de pace, operînd pe cîmpul muncei, aduc cele mai mari servicii țărei și neamului.

Inființarea academiilor comerciale va fi punctul de plecare pentru reorganizarea întregului nostru învățămînt comercial și profesional.

„Am intrat în acea Eră nouă, să ne punem pe lucru așezînd temelia viitorului.

G. D. Șerban

Alegerile de delegați

Duminecă au avut loc, în toată țara, alegerile pentru delegații colegiului III țărănesc. Nu ne-am ocupat imediat de această alegere, pentru a lăsa cîte-va zile libere, adică un interval în care să se poată produce eventualele contestațiuni și protestări.

Or, au trecut cinci zile și nimic din tradiționalele telegrame nu s'au expediat. Dovadă că alegătorii săteni indirecți n'au fost violentați, în exercițiul drepturilor lor electorale.

Se știe că d. Take Ionescu a înscris în programul partidului conservator-democrat absoluta libertate a colegiului III de adunare.

Intîmplarea a voit ca d. Take Ionescu să ia departamentul internelor în aceste grele împrejurări. Șeful nostru nu și-a uitat cuvîntul dat, și a respectat libertatea electorală a țărănimii.

Faptul nu numai că era de mult dorit, dar el răspunde unei nevoi sociale la noi. După zguduirea de la 1907, țărănimea noastră a căpătat reformele făgăduite și prin Manifestul de la 12 Martie 1907. Atît însă nu e destul, țărănimea noastră trebue să se bucure și de libertatea votului, care ea singură poate constitui supapa de siguranță, care să apere organizmul nostru social de cataclisme ca cel de acum cinci ani.

D. Take Ionescu este adînc pătruns de acest adevăr și de aceia a lăsat absolut libere alegerile de delegați pentru colegiul III indirect.

Conflictul greco-bulgar

In toiul răsboiului balcanic, a isbucnit un nou conflict. Înțelegerea stabilită între țerile balcanice începe a fi zdruncinată.

Neînțelegerea aceasta e provocată, din cauza Salonicului, răvnit de o potrivă de bulgari și de greci.

Și unii și alții susțin cu tărie, că lor se datorește cucerirea Salonicului.

Bulgarii susțin, că trupele lor, au atacat partea de vest al orașului, așa că turcii sleiți au predat orașul grecilor, în partea opusă.

Ultimele telegrame din Sofia, arată că acolo domnește un puternic curent, pentru a nu ceda în nici un chip grecilor și a nu renunța la Salonic.

La Atena se vede o identică manifestațiune și o îndîrjire și mai mare, de a nu cruța nimic spre menținerea Salonicului.

Cum se va termina acest conflict, nu se poate prevedea, după cum nemic nu s'a putut prezice în mersul resboiului balcanic.

Pe ziua de azi, se întrezărește vederi optimiste în presa mondială. Trupele tuturor beligeranților sunt ostenite și istovite.

Din această cauză întârzie lupta decisivă, despre care tot se vorbește. Pînă în acest moment Adrianopolul rezistă.

Simultaneu însă, Turcia a făcut o nouă intervenție, pentru încetarea ostilităților.

In acelaș timp, președintele Sobraniei bulgare și-a îndeplinit o misiune specială la Viena și Budapesta. Toate aceste, fac pe mulți să creadă, că de astă dată marile puteri vor interveni mai cu energie, în dorința de a evita noi complicații și să evite în același timp noi vărsări de sînge și masacre ce se prevăd în Turcia, unde s'a produs o mișcare dușmănoasă, în potriva a tot ce e creștin.

Și sunt speranțe, că de astă dată statele balcanice, vor cădea la o înțelegere cu marile puteri.

D.

Candidații

conservatori și conservatori-democrați la alegerile generale pentru parlament

COLEGIUL I CAMERĂ
(Joi 8 Noembrie)

D. A. Grecianu
Dr. Ilie Stroici
N. Cananău

COLEGIUL II CAMERA
(Sîmbătă 10 Noembrie)

G. A. Scortzescu
Const. Meissner
Ioan V. Praja
A. A. Badareu
Vespasian Pella
Eugen Herovanu

COLEGIUL III CAMERA
(Luni 12 Noembrie)

Const. C. Chirilă

COLEGIUL I SENAT
(Mercuri 14 Noembrie)

Vasile Sculy
Lascar Antoniu

COLEGIUL II SENAT
(Vineri 16 Noembrie)

Ioan Găvănescul
Nicu Nanu
G. D. Șerban

COLEGIUL UNIVERSITAR
(Duminică 18 Noembrie)

Matei B. Cantacuzino

OAMENI ȘI LUCRURI

Cuminți și războinici

Nimeni nu poate ascunde adevărul „acesta,—că, mai presus de toate, ceea ce crează atmosfera de indispoziție generală este—spectrul războiului, sau numai acel al unei mobilizări generale."

Pe ici, pe colo, străbat în public constatări și mărturisiri despre starea dominantă a spiritelor în țară și — ce contrast!

Literatura de actualitate a celor cinci state balcanice a fost și este încă plină de accente războinice, — îndrăznețe pînă la ditiramb, uneori pînă la delir și nebunie. Dovadă că preste tot s'au produs întîmplări surprinzătoare.

Nepregătită și săracă, Turcia primește sfidarea celor patru state balcanice și pornește în luptă. Iar scînteia ce fu să aprindă flacăra războinică porni din micul și stîncosul Muntenegru atît de puțin înzestrat de natură cu alte bogății și daruri, afară de virtutea curagiului...

E adevărat că Muntenegrenii, sunt de mult reputați ca un popor războinic și întreprinzător,—în raport invers cu micimea lor, cu restrînsa întindere a țărișoarei lor.

Nu numai scriitori moderni—ca Pierre Loti—vorbesc mult despre istețimea lor, dar în epopeea napoleoniană chiar, Muntenegrul figurează ca un miraculos pitic care ar fi... impus cuceritorului.

Gérard de Nerval, poet cu imaginație vie, îi face pe muntenegreni să figureze cu cinste într'un poem belicos:

C'est l'empereur Napoléon,
Un nouveau César, nous dit-on,
Qui rassembla ses capitaines
„Allez là-bas!
Jusqu'à ces montagnes hautaines.
N'hésitez pas!
Là sont des hommes indomptables,
Au coeur de fer,
Des rochers noirs et redoutables
Comme les acords de l'enfer!"

La care îndemn, micii muntenegreni opun strigătul lor: „N'avancez pas!"

Car la montagne a des abîmes
Pour vos canons;
Les rocs détachés de leurs cimes
Iront broyer vos escadrons.
Montenègro, Dieu te protège,
Et tu seras libre à jamais
Comme la neige
De tes sommets!

Au ciudățenii și originalități locuitorii micului regat,—negreșit. Dar ei dau exemplul unui popor războinic — și pot servi întru cîtva ca măsură pentru clasificarea națiunilor moderne.

Există—în Balcani, ori în afară de ei—popoare nerăzboinice?

Cu toate manifestările... literare din vremea din urmă, se poate spune că un psiholog cercetător ne-ar clasifica în rîndul acestor din urmă.

Iar dacă-i s'ar cere dovezi, ar cita dintr'un singur număr al „Neamului Romînesc" articole ca acel intitulat: „Lașitate..." și altele. Ori numai ar asculta ce se vorbește pe șoptite, ar scruta — mai cu samă—ce se gîndește fără să se rostească... Și încă „Neamul" d-lui Iorga înțelege să *nu* continue la agravarea stării de spirit prin destăinuiri. Dovadă că în același număr găsim o notiță ca aceasta:

„I se pare „Universului" că se contribue la ridicarea spiritului public cu știrile pe larg despre cutare sat oltean, unde lumea ar fi izbucnit în plînsete la vestea, dată în glumă, a mobilizării?"

Așa dar—numai în glumă dată și vestea a stărnit plînsete.

Dacă lucrul ar fi adevărat, ar merita oare-cari reflecții. Dar poate că însăși relația „Universului" a fost o glumă,—după cum se prea poate să fie glume multe din povestirile vitejești despre Balcanismul războinic.

Istoria se face din legende; legendele din închipuiri...

Rodion

Este cu putință suprimarea războiului

Mulți scriitori, convinși că războiul nu-i de cît o violare a legei morale, au căutat ca prin diferite chipuri să convingă și ei la rîndul lor de oameni despre barbaria ce implică acest măcel.

Unii au excitat mila relatîndu-se la partea sentimentală.

Alții au rîs de ferocitatea și cinismul uman.

Cîți-va glorifică războiul pentru că a făcut să înainteze hirurgia și medicina. Sunt și de aceia care spun că războaele purifică aerul.

D'Estournelles de Constant nu-i de părerea lui Tolstoi. El nu voește Pacea și nici nu-i de părerea unei desarmări premature, care ar aduce numai de cît războiu.

Dar e pentru organizarea Păcii în vederea întărirei patriotismului, căci numai astfel se va ajunge, spune el, la Uniunea și nu la Unitatea națiunilor europene; adecă la o federație a Statelor care va veni așa după cum a venit și Uniunea postală universală, birourile drumurilor de fer, de higienă, conferințele interparlamentare, toate congresele internaționale.

Și prezice acest scriitor, că ori cît se va opune guvernele, Uniunea Statelor va veni și va lua locul antagonismului și a urei dintre ele.

Victor Cousin spune că Europa e un singur și același corp, cu toate cîte o despart.

Ea e o patrie comună ale cărei diferite State sunt provinciile. Ori ce război european nu poate fi considerat de cît ca un război civil.

Victor Hugo la Congresul Pacii, — care se ținu în 1849, — unuia pe asistenții veniți din toate colțurile: compatrioți întruniți ca împreună să întoarcă foaia cea mai augustă a Evanghelei — acea care ordonă tuturor oamenilor de a se iubi ca frații.

In urma acestor glasuri s'a propus a se forma o federație europeană, o justei tir internațională care să suprime pacaarmată și războiul recunoscîndu-se că

Laboratorul de Analize Medicale și Industriale

Doctor A. Ratianu

Chimist diplomat de la Universitatea din Geneva

— IAȘI — Strada Cuza-Vodă (Golia) 46 — IAȘI —

Execută: Analize complecte de urină, chimice și microscopice; Analize chimice și microbiologice de lapte de la doici; Analize bacteriologice de spute asupra bacilului tuberculozei; Analize de secreţiuni Uretrale asupra Gonococilor Neiser; Analize alimentare de Vinuri, lapte, făinuri etc. Analize de stofe din punct de vedere a compoziţiei și a conţinutului în lînă, bumbac sau matasă, etc. etc.

Uniunea Europei se mai impune și din nevoia de a-și pune la adăpost agricultura și industria în faţa progresului lumii Americane și al celei aziatice. Căci se prevede că de se va mai continua mult cu cheltuiala de miliarde, Europa va decădea.

Fie care războiu a fost un dezastru groznic.

Războiul din Crimeea a costat 800,000 de oameni. Războiul Secession a adus închiderea fabricelor, strîmtorare industrială și mizerie.

Războiul din Transvaal a costat 7 miliarde de lei lovind nu numai pe Anglia ci și în celelalte ţări din pricina solidarităţii economice.

Pentru că din fericire solidaritatea a început să existe, probă Farul de la Capul Spartel care e întreţinut de cîte-va naţiuni.

Inventatorul telegrafiei electrice, More a primit o sumă considerabilă din partea reprezentanţilor mai multor ţări ca recompensă.

Orice invenţie este bine privită de întregul glob cu mult interes. Stephenson și Pasteur aparţin lumii întregi, nu numai ţărilor — și cu drept cuvînt, căci înainte de a se inventa ceva mai mulţi colaborează.

Prin urmare ştiinţele, ideile, sentimentele chiar, aparţin legii independenţii și asistenţii mutuale.

Internaţionalismul există. Așa sunt: birourile de poștă și telegraf, lucrările publice, proprietatea literară, Crucea Roșie, Societatea Păcei etc.

Apoi biurourile internaţionale: oficiul internaţional de la Berna de drum de fier, poștă și telegraf.

La Bruxelles se află unul pentru publicarea tarifelor de vamă. Această instituţie este în lupta economică, ceea ce este Crucea Roșie pe cîmpul de războiu. Cea dintăi instituţie internaţională a fost stabilirea sistemului zecimal de greutăţi și de măsuri.

Turcia și Egiptul cheltuesc pentru sănătatea publică întreţinînd posturi sanitare în apropierea centrelor de contaminaţiune.

Tot la Bruxelles în 1902 s'a instituit un secretariat internaţional pentru unificarea remediilor și a reţetelor medicale. La Berna e un birou internaţional pentru protecţia proprietăţii industriale, înfiinţat 1883 și altul pentru protecţia operelor artistice și literare.

Pe de altă parte se ia în considerare pagubele rămase pe urma războiului care sunt de ordin material și de ordin moral.

Iată socoteala ce o face D-na Flammarion, membră a *Ligei internaţionale a femeilor pentru desarmarea generală* într'o scrisoare ce o trimite ea unui general în 1897: „Dacă socotim morţi, rîniţii, schilozii, doliurile, jălaniile, cumpenele de tot soiul, atunci unde ajungem? Slava războiului gîtue în mijlociu zilnic 1100 de tineri sdraveni, 40 milioane pe întreg pămîntul, și numărul nu-i exagerat. Europa întreţine astăzi o armată de 3 milioane trei sute de mii de inși. Fiecare din aceștia costă, în mijlociu, 1442 de franci pe an Fiecare. din acești inși ar putea produce, cu meșteșugul lui, o muncă de folos, preţuind cel puţin o mie de franci, nu-i așa? E, dar, o pierdere brută, pentru îndestularea generală, de 8 miliarde pe an, adică 22 milioane pe zi... Și urmările?!"

Socoteala d-nei Flammarion e făcută pe urmele unui războiu, dar și Pacea armată face destule pagube. Europa e datoare cu 121 miliarde de lei, cheltuind cîte 15 milioane zilnic pentru a se întreţinea 3 milioane de soldaţi.

Aceste toate considerente au determinat spiritele să lucreze în vederea Păcii. Dela conferinţa primă de la Haga, care se ţinu în 1899 și la care nu luă parte din Continentul nou decît Statele Unite și Mexicul—și pînă la a doua conferinţă ţinută în 1906 se făcură multe schimbări. Așteptările însă fură mai mari crezîndu-se într'o redncere a armamentelor și în căutarea mijloacelor de înlăturarea războiului. Consecinţele desbaterilor prime a fost urcarea bugetului naval și militar pretutindeni.

Pricina a fost că spiritile și inimile nu erau îndestul de preparate. Iar lucru urgent de făcut este tocmai educarea opiniei publice provocînd sentimente adevărat umane, care trebue să lege pe naţiuni. Și *Pacea perpetuă* va veni.

In această privinţă optimismul oamenilor de elită intelectuală, e nemăsurat de mare. Așa doctorul Forel savantul elveţian zice că spiritele conservatoare și burgheze, care trăesc din prejudecăţi își fac o plăcere de a califica de utopie ori-ce ideal ce n'a fost legalizat și sfinţit de timp, de obiceiu s'au de autoritate. Aceasta d mare greșală. Norocule că nu persistă, căci altfel s'ar opri în drum orice progres social. Cîte autopii nu sunt astăzi realizate, cum e: transitul internaţional, uniunea postală, suprimarea robiei în ţările civilizate, alimentarea artificială a noilor născuţi, telefonul fără fir... Pentru ce atunci să nu credem că și răsboaele se vor suprima?

Doctorul Forel are droptate, Spiritile în acest sens se mișcă; probă stau atîtea grupări și congrese pacifiste. In 1906 se ţinu un congres pacifist la Milau. In 1909 avea loc altul la fel în Roma. Femeile din ţările înaintate, în adevaratul înţeles al cuvîntului, se grupează neîncetat și fac prapagandă foarte stăruitoare: de 12 ani ele trimit reprezentanţi la toate congresele de Pace, naţionale și internaţionale. In Italia există o societate pentru Pace compusă numai din fete tinere. Asemenea și prin alte părţi.

La ultimul congres s'a exprimat părerea că prin școli să se facă propagandă pacifistă. Dar aceasta n'ar fi destul. Ar mai trebui ca mamele pătrunse de principiul sfînt al lui Isus: *iubiţi vă unii pe alţii* să să înfiltreze sentimentele de umanitate copiilor din fașă încă, dacă ni-e permis să spunem astfel. Și exemplu avem. Pînă mai dăunăzi femeile se îngrijeau numai de rîniţi. Acum însă, ele sunt preocupate de oprirea cauzelor care aduc suferinţele pe urma războiului.

Numai cînd femeea va avea glas în afacerile Statului, prima ei grijă va fi să strige contra vărsărilor de sînge ne mai permiţînd să i se omoare fiul, barbatul, fratele, tata și prietenul... Numai mamele care tremură pentru sănătatea copiilor lor, vor scăpa omenirea de calamitatea războaelor, după cum ele au luptat și luptă încă pentru alungarea alcoolului, a prostituţiei și a criminalităţii.

Actualminte se face ceea ce se poate în limitele gradului de desvoltare morală în care ne găsim. Dar se ştie că evoluţia n'a ajuns,încă la capătul ei. Drumul către pace e croit.

Există o instituţie *Premiul Nobel*, care dă 100,000 franci pe an pentru a se recompensa pe cei cari ar aduce servicii mai mari în cauza Păcii. *Baroana Bertha Suttner* a luat acast premiu. Ea este o pacifistă înfocată. Scrierile ei—mai ales romanul *A bas les armes!* care a făcut mare svon—a impresiônat lumea.

Nu putem îndestul îndemna pe femeile și fetele noastre să citească această carte de valoare care interesează și instruește în acelaș timp convingînd puternic despre zădărnicia tcufiei omenești.

Maria C. Buţureanu

Litere-Ştiinţe-Arte

Iașanii în Capitală.—In spectacolul anunţat pentru Simbătă seara, 3 Noembrie cu „Sappho", d-na Aglaia Pruteanu are, zice-se, o creaţiune minunată.

Va fi o revedere plăcută între excelenta artistă și publicul *ei* iașan, care a preţuit-o totdeauna după merit.

Spunem aceasta ca o aluziune lesne de înţeles la... aventura d-nei Pruteanu pe scena unui important teatru din Capitală.

Despre reprezentaţiile artistei iașane —în vara din urmă, avem o importaniă mărturie se pot ceti oare cari detalii și comentarii în „Viaţa Romînească":

In ultimul număr d. T. Arghezi consacră următoarele cîteva rînduri, în a d-sale „cronică teatrală" d-nei A. Pruteann care a jucat la „Comoedia" din Bucureşti „Dama cu Camelii".

„Celelalte toate (teatre), nu-mi aduc aminte, să ne fi adus ceva nou, înnainte de vacanţă, afară de jocul pasionat și dogoritor al d-nei Pruteanu, din Iași, din „Dama cu Camelii". Noi cari am văzut-o jucînd pentru întăiași dată, precizînd cu putere și cu conture de văpae anume senzaţii și sentimente, slăbind pe-alocuri, dar neîncetat în posesiunea unui temperament adevărat, am crezut că ne dăm seamă cîte glorii de scenă ar fi întunecat d-na Pruteanu, dacă, în loc să pîlpîi la Iași, oraș mai mult de filosofi de cît de spectaculiști, ar fi venit să ardă în Bucureşti".

*

Intr'o comunicare academică la Paris d. Babelon arată cuvîntul vechiu *moneta* —à propos de origina cuvîntului francez monnaie—era dintru'ntăiu, numele unei divinităţi vechi italiote „Junon Moneta", ce-și avea tempul în citadela Capitoliului, la Roma.

Divinitatea în chestie avea drept simbol o gîscă.

Moneda, drept vorbind, e și astăzi divinitatea cea mai puternică.

*

La opera din Anvers s'a reprezentat zilele trecute o dramă lirică în patru tablouri de Eduard Potjes: „Lorenzo Murano" (lădiţa Solomeii) libretul de Gustave Toudouze.

*

Pierre Loti nu e singurul mare scriitor francez care simpatizează cu Turcii. Romancierul Octave Mirbeau—a cărui puternică dramă Banii se joacă astă seară la noi—se arată de asemenea nestrămutat partizan al Semi-lunei într'o convorbire pe care o relatează un cronicar prin marele ziar „Le Temps".

Intenţia de a-i goni, de a-i nimici, Mirbeau o numește „abominable".

*

La New-York se construiesc în momentul de faţă 17 teatre nuoi.

Cine spunea că Americanii se ocupă numai de politică electorală?

*

Apropos de alegerile prezidenţiale americane.

Cele mai ciudate pariuri s'au angajat în jurul candidaţilor în preziua alegerii cari au dat victoria lui Wilson.

Intre multe altele institutoarea Caterine Henry din Norwalt (Connectient) care a pariat pentru Roosewelt ș'a condemnat să facă lecţiunile sale, toată iarna, în pantofi de bal și ciorapi albi.

Dar sunt rămășaguri cu pedepse mult mai ciudate. Nu le înregistrăm aci, de oare ce nu au nuanţa—culturală sau literară—ca faptul de mai sus.

*

După importantele creaţiuni ale lui Vlad Cuzinski în „Prostul" și în „Taifun"—rolul lui Isidor Lechat din „Banii" va fi o contribuţiune artistică importantă a excelentului societar iașan.

*

Banii de Octave Mirbean se joacă astă seară Joi 1 Noembrie la Teatru Naţional.

Rolul principal, acel al lui Isidor Lechat va fi creiat de meritosul artist și regisor al teatrului Maţional d. Vlad Cuzinschi.

Decorurile sunt nuoi.

*

Sarah Bernhardt a repurtat frumoase succese în sala Hippodrome din Manchester în **Dama cu camelii**.

Publicul, cu toate că cea mai mare parte din ei nu pricepea nimic din ce spunea artista, pricepea totuși firul acţiunei după glasul și gesturile marei tragediane, fapt care i-a adus aclamaţiile entuziaste ale sălii.

*

Instrumentiștii cafenelelor și restaurantelor—Ţiganii, într'un cuvînt, unu îi desemneaza „Le Temps"—s'au sindicalizat după exemplul camarazilor lor, artiștii propriu ziși. Au fixat tariful seral, oarele de muncă, antractele și celelalte.

*

Melchior Lengyel, autorul piesei „Taifun", care hotărîse să scoată din ea libretul unei opere, a însărcinat în scopul acesta pe un compozitor german,

Rolul principal feminin va fi creiat de Marguerite Sylva, căreia îi va dedica opera.

Aceeași artistă se străduește actualmente cu însuși Strauss a-i reprezenta „Salomea" în mai multe centre germane.

*

STRUNA ZILEI

RENTABIL...

Pe lîngă întreţinerea ofiţerii turci prizonieri primesc 12 franci pe zi sub ofiţerii 7 franci în Bulgaria.

(Agenţia vieneză)

Ieri—porneau, flămînzi, la luptă
Stînși, cu uniforma ruptă.
Azi—mai fericiţi ca eri
Și-aleg—sărmanii ofiţeri!
Profesia de...prizonieri

Dr. M. HALPERN

vechiu medic francez

s'a stabilit în Iași, strada Elena Doamna (fost albă) No. 17, casele noui Gelzer.

Specialist în boale de femei, faceri, mamoș de la facultatea din Paris, fiind ataşat mulţi ani la spitalul de faceri „Clinica Tarnier", fost elev a profesorului Budin.

Sub presă în editura Tipografiei H. Goldner din Iași:

EDIŢIA II-a din

Dicţionar latin-romîn.

de

IOAN NĂDEJDE

Această ediţie e revizuită și mult adăogită.

Preţul unui volum rămîne acelaș. Va apare în cursul anului 1913.

INFORMAŢII

Domnul Ianovici, comisarul guvernului la Banca Naţională, a demisionat din acea funcţiune.

Domnul C. Zaharia, institutor în Iași, a fost numit inspector al înv. primar, circumscripţia Iași, în locul d-lui Matasariu.

Alegerile comunale din Vaslui, vor avea loc în zilele de 22 și 24 Decembrie, iar alegerea delegaţilor în ziua de 15 Decembrie.

La Dorohoi: în zilele de 9 și 12 Decembrie, alegerea delegaţilor la 2 Decembrie.

La Fălticeni: la 28 și 30 Decembrie, algerea delegaţilor la 21 Decemcrie.

Domnul I. Dumitrescu a fost numit controlor clasa III la corporaţia meseriașilor din Iași, în locul d-lui G. Konya, demisionat.

Vineri, 2 Noembre c., ora 3 p. m. în sala de curs de la facultatea de Medicină, d. prof. dr. Zosin va deschide cursul de clinica boalelor nervoase și mintale tratînd despre *opera lui Charcot*. D-nii studenţi medicinişti din toţi anii pot asista.

Intrunirea pentru chestiunea apei, care era să aibă loc Joi sara, se amînă pentru Vineri 2 Noembre, tot sara, și va avea loc în casele d-lui Ing. Hălăceanu din str. Alexandri.

Suntem rugaţi să publicăm că familia Ion I. L. Caragiale este reprezentată numai de d-na Caragiale, văduva defunctului scriitor, de d-nii Mateiu și Luca Caragiale fii, și de d-ra Caterina Caragiale, fiică.

Din membrii familiei singurul care se află în ţară este d. Mateiu Ion Caragiale.

Acessta pentru a evita orice fel de confuzie cu alte persoane ce par a se sluji de o asemănare de nume în scopuri necorecte.

A eșit de sub tipar fascicula I din „Documente Basarabene" colecţia Catargi, la Cobăle, din Basarabia.

In această fasciculă intră documente slavo-romîne de la 1437 până la 1607.

Vor continua a eși încă 3—4 fascicole pentru a forma vol. IX din colecţia d-lui Gh. Ghibănescu „Surete și Izvoade".

Inmormîntare.—Cu prilejul înmormîntărei regretatului preot și profesor P. T. Nițescu, s'a rostit cuvîntarea următoare, de către d. Titus Patriciu, profesor.

Iubiţi colegi și dragi elevi!

Cu nimic nu putem asemăna durerea ce ne-a copleșit sufletele la vestea morţei Părintelui Petru Nițescu.

Acel care a fost pentru voi iubiţi colegi un prieten nedespărţit, iar pentru voi, iubiţi elevi, luminătorul neobosit al minţei voastre, avînd totdeauna grija și dragostea unui adevărat părinte, s'a desprins pe veci din mijlocul vostru, s'a stins pe neașteptate.

Cu atît mai mult jelim această grea pierdere, cu cît pînă în ultimele momente cînd a fost doborît de boală. adică Vinerea trecută, părintele Nițescu și-a continuat cu seninătate ocupaţiunile.

Cît de frumoasă și puternică dovadă de devotament pentru alţii, pentru ai săi și de nobilă abnegaţiune pentru sine.

Cînd ne-am deprins necontenit să-l vedem alăturea de noi, să-i auzim vorba înţeleaptă și să-i admirăm sporul la muncă, nu ne putem deprinde cu ideia că glasul lui a amorţit pe veci și că ştiinţa lui întroagă se va ascunde dimpreună cu corpul lui chinuit de durere în mormîntul rece și întunecos.

Ne-am reunit cu toţii Părinte, împrejurul tău, am vorbi cu tine și ţi-am spune cît de mult te iubim și te stimăm cu toţii pentru viaţa corectă și harnică pe care ai dus-o și care va servi ca pildă elevilor tăi și tuturor celor care te-au cunoscut.

Dar soarta vitregă a nimicit fiinţa ta iubită cînd încă puteai folosi familiei, bisericei și elevilor și ne-ai cernit sufletele cu doliul unei perderi ireparabile.

Durerea pe care o resimte familia va fi ușurată de gîndul că toţi luăm parte la dînsa și că dacă moartea a zmuls pe Părintele Nițescu din mijlocul nostru, avem totuși o mîngăiere și cea mai mare încă, alta nu există: Părintele Nițescu a fost un model de hărnicie, bunatate și cinste.

Incă din frageda copilărie, regretatul a arătat aptitudini deosebite pentru învăţătură.

Născut la 1863 în com. Soldanești, jud. Suceava, după absolvirea cursului primar reușește la 1877 I-iul din 200 candidaţi la examenul de admitere la Seminarul Veniamin.

La 1881 isprăvește cu succes seminarul cursul inferior. La 1883 este numit preot la biserica Sf. Ilie, iar la 1888 confesor al Școalei Militare din localitate. In acelaș timp își complectează cursurile seminariale, urmează la Universitate și obţine în 1896 diploma de licenţiat în ştiinţele istorico-filologice cu specialitatea l. greacă și latină.

In anul 1898 este numit profesor la liceul naţional din Iași unne stă pînă la 1900, cînd este transferat la R.-Vîlcea ca profesor și numit protoereu și membru în consistoriul Eparhiei Rîmnicului și Noului Severin.

In 1904 vine la Bacău ca profesor însă din cauza boalei care l'a doborît în prezent este nevoit să vie la Iași unde și-a reluat locul de preot la biserica Cuvioasa Paraschiva uude fusese și înainte vreme, ocupînd în acelaș timp catedra de limba latină la Liceul Particular, unde făcea o fală cu cunoștinţele sale întinse.

Aceasta a fost viaţa părintelui Nițescu o activitate necurmată de cît doar de durerosul desnodămînt pe care-l avem înaintea ochilor noștri plini de lacrimi.

Biserica simte golul pe care-l lasă regretatul, societatea îi îndurerată de perderea unui element atît de folositor, familia îl jelește și elevii îl jelesc și plîng despărţindu-se de scumpul lor profesor, profesorii, colegii și cercul didactic la care era unul dintre cei mai iubiţi membri, simt o jale nespusă în faţa corpului său neînsufleţit.

Coroanele meritate pe care elevii ţi le aduc ca ultim prinos de dragoste și de admiraţie sunt și ele stropite cu lacrimele iubiţilor d-tale elevi.

Cu durere ne despărţim de tine Părinte Nițescu, dar frumoasa amintire a iinţei tale iubite va rămîne săpată pururea în inimele noastre.

Te poţi odihni în pace căci ţi-ai făcut datoria.

Să zicem cu toţii: Fi-e ţărîna ușoară!

Răsboiul Independenţei (Filmul artistic romîn Leon Popescu), va fi reprezentat în curînd la Teatrul-Circ Sidoli din orașul nostru și la teatrul Cooperativa din Ploești.

Această grandioasă desfășurare istorică reconstitută cu concursul trupelor romînești este de o reușită fără seamăn. 80.000 soldaţi și figuranţi se perindează înaintea spectatorilor.

Afișe speciale vor arata ziua primei reprezentaţii și toate detaliile.

S'a internat în spitalul sf. Spiridon individul Neculai Fulga bolnav și care zăcea lîngă farmacia Conya. El era din Ruginoasa și venise în oraș pentru a-și căuta de sănătate.

CABINETUL MEDICAL
AL
DOCTORULUI
IN MEDICINĂ & CHIRURGIE
EDUARD FABINI
IAȘI, STR. PĂCURARI, No. 5, Etajul I
Vis-à-vis de Jockey-Club
(DEASUPRA FARMACIEI)
INTRAREA PRIN RÂPA GALBENĂ
INSTALAŢIUNE MODERNĂ
CONSULTAŢIUNI
DELA 8—10 a. m. și DELA 3—6 p. m.
PENTRU
Boale interne
de piept, de stomah, de ficat, de rinichi, de intestine, etc.
ȘI
Boale de Femei
TRATAMENT MEDICAL AL AFECŢIUNILOR
DE ORDIN
GINECOLOGIC

Apollinaris

Apă minerală de cură și de masă, cu o reputaţiune mondială

Recunoscută de Statul Prusiei ca apă minerală de întrebuinţat de toată lumea.

Medalia Statului Prusiei, 1902. Grand Prix Bruxelles, 1910.

Ultime Informaţii

Lista de subscripţie pentru aeroplanul „IAŞUL“

D-na Ana Conta-Kernbach	60 lei
D. Stefan Negruţi	500 „
D. Lupu Weinsengrün	30 „

Acţiunea electorală în Iaşi

— Intrunirea de aseară —

Acţiunea electorală a celor două partide coalizate, se desfăşoară în plină activitate, în corpul electoral, prin întruniri şi consfătuiri cu alegătorii tuturor colegiilor.

In ce priveşte colegiul I de Cameră, comitetele electorale a ambelor partide, au convocat pentru mîine seară Vineri la cluburile respective pe alegătorii acestui colegiu, membri ai partidelor, pentru a lua contact cu candidaţii şi a se hotărî modul de propagandă ce trebue făcută, pentru reuşita deplină a candidaţilor susţinuţi.

Candidaţii conservatori vor veni la clubul democrat, iar cei democraţi la clubul conservator, unde se vor rosti mai multe cuvîntări.

*

In ce priveşte colegiul al doilea, s'au organizat întruniri pe despărţiri, la care iau parte numai alegători din acest colegiu.

Prima întrunire a avut loc Duminică, la şcoala Nicoriţa. Au ţinut cuvîntări d-nii G. Scorţescu, E. Herovanu şi Vesp. Pella, explicînd cauza pentru care cele două partide s'au coalizat, spre a forma guvernul de azi şi pentru ce parlamentul a fost disolvat spre a se înlesni ţărei putinţa de a-şi alege reprezentanţii, cari să susţină acest guvern.

Alegătorii au primit cu mult entuziasm declaraţiunile făcute de cei trei candidaţi şi au manifestat în mod hotărît şi unanim, pentru a-i susţine în alegerile apropiate.

A doua şi a treia întrunire a avut loc, în serile de Marţi şi Mercuri, în localul societăţei Economia din Tatarăşi, unde deasemini candidaţii colegiului II, au făcut profesiunea lor de credinţă şi au primit asigurările alegătorilor presenţi, că vor vota pe cei 6 candidaţi, susţinători ai guvernului.

*

Aseară, a avut loc a 4-a întrunire, la şcoala din Toma-Cozma, la care a luat cuvîntul şi d. ministru Al. A. Badareu, care, se ştie, figurează în capul listei de candidaţi ai acestui colegiu.

Un mare număr de alegători din acea despărţire au participat la întrunire şi au primit în ovaţiuni, pe distinsul barbat politic a Iaşului.

D. *Bădărău*, într'o inimoasă cuvîntare, a explicat alegătorilor marea însemnătate politică a alegerilor de azi şi li-a cerut să voteze cu toată încrederea, pe candidaţii propuşi de cele două partide conservatoare coalizate.

In acelaşi senz au vorbit şi ceilalţi candidaţi, d-nii Scorţescu, Meisner, Herovanu şi V. Pella, stîrnind aplauze şi ovaţiuni entuziaste ale sălei.

Alegătorii s'au despărţit, strigînd : trăiască partidele conservatoare şi viitorii reprezentanţi ai acestui colegiu, membri devotaţi ai guvernului.

*

Pentru Sîmbătă şi Duminecă sunt organizate alte trei întruniri, în celelalte despărţiri şi la care va participa deaseminea toţi candidaţii acestui colegiu, în frunte cu d. Al. A. Badareu.

:: Grefierii mai jos notaţi, au fost delegaţi ca secretari, pe lîngă birourile electrale.

D. Al. Vasiliu, ajutor de grefier, la secţia centrală, din judeţul Iaşi.

D. Em. Vartic, ajutor de grefier, la secţia II-a de la colegiul II şi III de Cameră şi colegiul II de Senat.

D. Ion Vicol la secţia II-a de la colegiul II de Cameră.

D. Ion Popovici, la secţia 5 a de la colegiul al II-lea de Cameră.

D. R. Vasiliu, la secţia IV de la colegiul 2 de Cameră.

D. V. G. Roban, la secţia centrală din judeţul Botoşani.

D. Gh. Franc, la secţia centrală din Dorohoi.

D. Th. Vasiliu, la secţia centrală din Roman.

D. I. Gădinceanu, ajutor de grefier la Tribunalul Botoşani, la secţia III-a de la colegiul al 2-lea de Cameră din Botoşani şi d. Dumitrescu la colegiul al III-lea, secţia II-a, din Neamţ.

:: Au fost proclamaţi licenţiaţi la drept, de la facultatea din Iaşi, d-nii : Axinte I., Carpuz S., Dolejan I., Gheorghiu Ion, Grigoraş E., Iorga V., Nicolau E., Nichifor Cost., Pandelescu E., Pantelimon A., Sandu I., Sîrbu C., Tudoran C., Ulea D. Ion., Vasiliu G., Borş N., Dimitrescu I. C., Sabla Gadineanu, locot. Gocea I., Georges Titus, Popovici I., Protopopescu Ştef., Teodorean N.

:: Contestaţiile eloctorale se pot introduce la Curtea de Apel de la 5—25 Noembrie inclusiv, ora 5 seara.

:: **Şcolare.** — Se detaşază pe ziua prezentărei la post pe d-na Antonescu, institutoare de la şcoala No. 1 de băeţi Bacău, la No. 4 băeţi Iaşi, la catedra d-nei Paula Petrea, detaşată, iar d-na Olga Vasiliu, institutoare la şcoala No. 2 de fete Botoşani, se detaşază la şcoala No. 1 de fete Iaşi, la catedra d-nei Lucreţia Constantinescu, numită la şcoala medie.

— Se detaşează pe 1 Noembrie pe d-na Palade învăţătoare la şcoala din comuna Săbăoani, jud. Roman, la şcoala de băeţi No. 5 „V. Alexandri din Iaşi, la catedra d-lui C. Buţureanu, numit inspector şcolar particular.

— S'a acordat un concediu de un an începînd de la 15 Sept. 1912. d-lui I. Alexandrescu învăţător comuna Hudeşti-Dorohoiu pentru boală, fiind suplinit de d. I. Stamate absolvent al şcoalei normale din Bărlad.

:: A fost transportat în urma unui accident cu trăsura de salvare la spitalul sf. Spiridon d-l Vasile Constantinescu funcţionar.

:: Cercul cultural No. 3 cu reşedinţa în Osoiu a ţinut şedinţă urmată de conferinţe şi o producţie şcolară în ziua de 25 Octombrie a. c. Conferinţa a fost susţinută de d-ra Ecaterina Covăsneanu tratînd despre Pedeapsa ca mijloc de educaţie.

:: Ministerul instrucţiunei publice a delegat pe revizorul şcolar şi medicul şef al oraşului să inspecteze localul din str. Cuza Vodă No. 16 unde d-na Tereza Knoch voeşte să instaleze o şcoală cu curs facultativ.

:: Nişte necunoscuţi prin efracţie s'au introdus în cîrciuma lui Alexandru Arvinte din Tomeşti furîndu-i tutun în valoare de 800 lei, timbre de 80 lei, zahar, cartuşe diferite alte articole de băcănie, şi o sumă de 100 de lei. Se fac cercetări.

:: Domnul profesor M. Cantacuzino va începe cursul său de Drept civil, cu studenţii anului I, Luni 5 Noembrie.

:: Domnul profesor Gr. Dimitrescu va ţine lecţia de deschidere a cursului de Drept Roman, de la Anul I de doctorat, Mercuri 7 Noembrie, ora 4 p. m.

:: Inspectorul financiar Grunan, se află în Iaşi în inspecţia depozitului produselor Regiei.

:: Rugăm pe d. ad-tor financiar să bine-voiască a lua măsuri contra d-lui Niculescu funcţionar la recipise, care pe lîngă că nu serveşte publicul cum trebueşte, apoi se mai poartă şi necuviincios.

:: Din cauza probabilă a ploilor, mai multe case din Mahalaua Ţicăul de sus, ameninţă să surpe.

Administraţia Comunală a luat cuvenitele măsuri de precauţine.

:: **Judiciare.**—Tribunalul secţia II-a, acordînd eliberarea falitului Alpern, din Iaşi, pe o cauţiune de 4000 lei, acesta, nemulţumit, a declarat apel la Curte care va fi judecat de secţiunea I în şedinţa de mîne, 2 Noembrie.

— Camera de punere sub acuzare, a respins eri, apelul procurorului de Fălciu, şi a dispus eliberarea de îndată a falitului Calman Sterman, comerciant engrosist de fererie din Huşi, care a fost depus de instrucţia de la 18 Octombrie.

— Camera de punere sub acuzare a respins cererea de eliberare a lui Simon Herman din Podul-Iloae, acuzat de lovituri cauzatoare de moarte.

— Creditorii firmei I. Bergher, s'au întrunit azi şi au votat moratoriul cerut.

— Fraţii Gross, magazin de galanterie, din piaţa Cuza-Vodă, au făcut cerere de moratoriu.

— Tribunalul secţia III a admis eri în principiu, cererea de moratoriu, făcută de librarul Orenştein.

— Camera de punere sub acuzare, a pus în libertate pe Moise Lupu Cohn, comerciant din Dorohoi, învinuit pentru bancrută simplă şi frauduloasă.

:: Se aduce la cunoştinţa onor. Public iaşan că, cu începerea de la 1 No-Noembrie a. c. Debitul de desfacere Produselor Fermei şi Viilor d-lui A. Badareu, s'a mutat în nonl local vis-à-vis de Piaţă (medianu Sf. Spiridon, alăturea de grădina Primăriei, Strada de Sus No. 185, şi va fi asortat zilnic cu produse alimentare şi vinuri naturale din ferma şi viile d-lui Badareu.

:: Astă-seară Joi are loc în sala Circului Sidoli o splendidă reprezentaţie teatrală dată de simpaticul humorist Julian. Popularul actor în originalele sale creaţiuni va apare în cele mai alese scene din repertorul său.

D. Julian este întovărăşit de o trupă admirabilă care va juca între altele : Mahalagii : marele succes bucureştean, în care d. Julian are primul rol.

Spectacolul va cuprinde şi un splendid program cinematografic.

Biletele sunt depuse spre vînzare la cassa Circului Sidoli.

:: In cursul lunei Octombrie, au fost în oraş un caz de Rugeolă, 5 de febra tifoidă, 6 de scarlatină şi 34 de anghină difterică.

:: **In chestia apei de Timişeşti.**— Comisia interimară, a dispozat următorul comunicat, în chestia apei de la Timişeşti :

Noi Preşedintele Comisiunei Interimare, văzînd îngrijirea legitimă, provocată de întrerupţiile dese ale alimentărei cu apă a oraşului, pentru liniştirea acestei îngrijiri, aducem la cunoştinţa cetăţenilor următoarele :

1). Toate lucrările pentru restabilirea conductei de la Timişeşti vor fi complect terminate astăzi 1 Noembrie oara zece seara şi deci cu începere din ziua de 3 Noembrie (Sîmbătă dimineaţă) distribuirea apei în oraş va deveni normală. De altfel, aceste lucrări au fost continuate, cu vigoare ziua şi noaptea fără întrerupere; dar stricăciunele conductei, au fost de astă dată neînchipuit de grave.

2) Cauzele întreruperei alimentărei cu apă din ultimul timp, sunt datorite numai terenului, care în urma ploilor cu totul neobicinuite, a devenit mişcător pe întinderi foarte însemnate, aşa că prin nici o măsură nu se putea opri sau stînjini mişcarea terenului.

3) Pentru asigurarea în viitor a regulatei funcţionări a conductei, s'au hotărît a se schimba traseul, construindu-se o conductă parţială, ce va ocoli dealul Fugător, studiile necesare pentru determinarea noului traseu vor începe de urgenţă.

4) Pînă la terminarea studiilor şi construirei conductei parţiale, se va construi o conductă parţială provizorie, în măsură de a debita minimum 6000 m. c. în 24 ceasuri. care conductă va fi pusă în funcţiune de cîte ori conducta actuală nu va fi în stare de a servi.

Conducta provizorie va fi astfel amenajată încît să nu fie influenţată de mişcările terenului. Lucrările conductei provizorie vor începe Luni 5 Noembrie.

5) Se va construi un nou rezervor de 12000 m. c. pentru ca cantitatea de apă de care oraşul va dispune în cazuri de întrerupere totală, să fie cît mai suficientă.

Credem că, cu aceste măsuri vom înlătura pe viitor neajunsurile actuale.

6) Facem ştiut că recepţia lucrărilor de alimentare nu s'a făcut şi garanţia contractuală n'a fost eliberată.

Cetăţenii care mă cunosc ca om ce consider îndeplinirea datoriei mai presus de ori ce, pot fi asiguraţi că nu se va neglija nimic pentru ca recepţia să se facă cu toată rigoarea şi competenţa cerută de o lucrare de atare importanţă.

Preşedinte, **Gh. N. Botez**

:: Mîine 2 Noembrie a.c. ora 8 seara la Centrul Studenţesc din Iaşi e adunarea generală a membrilor, în care adunare vechiul comitet îşi va depune mandatul şi gestiunea şi se va proceda la alegerea unei comisiuni de verificare a gestiunei.

:: Dela 1 Noembrie produsele Debitelor Badareu se vînd cu următoarele preţuri

	Litru	Kgr.
Unt pentru masă şi cafea		6.00
Smîntînă dulce centrifugată	2.80	
Unt proaspăt pentru gătit		3.60
Brînză proaspătă de vaci		80
Brînză de oi de putină		1.60
Brînză de munte		2,20
Ouă proaspete	11 lei suta	
Lapte dulce proaspăt se găseşte în fie-care dimineaţă şi seara litrul		0.50
Caşcaval grecesc		2.60
Brînză de burduf		2.80
Caşcaval de Penteleu		3.00
De asemenea s'au pus în vînzare vinuri cu următoarele preţuri :		Litrul
Vin alb vechiu		1.—
Vin negru vechiu		1.—
Vin alb negru si superior		1.20
Vin Cotnar şi Bordeaux		1.60
Vin otonel tămăios		2.40

Toate calităţile de vinuri superioare se vînd cu litrul şi în sticle înfundate.

ULTIMA ORA

Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 1 Noembrie

Rusia şi Răsboiul balcano-turc

Poarta negociază cu Statele balcanice.

Familia regală greacă la Salonic

Athena. — Regele, principele Gheorghe, principesa Alice şi aghiotanţii au plecat din gara Gida, trecînd podul peste Vardar pe jos pe o ploae torenţială şi s'au imbarcat într'un tren special, cari iau dus la Salonic. Armata şi locuitorii au aclamat pe rege.

*

Paris. — Agenţia Havas află din Constantinopole eă sunt motive de a crede că în urma neizbutirei cererei de meditaţiune, Poarta a hotărît să negocieze cu statele balcanice direct.

*

Belgrad.—Marea ducesă Elena a plecat aseară spre Vrania oficial.

*

Belgrad.—Issa Boletinatz care a fugit cu o sută partizani în munţii din împrejurimile oraşului Prizzend a fost înconjurat de albanezi şi sîrbi. Trupele sîrbeşti au plecat spre a sili pe acest şef de bandă să se predea.

*

Sofia.—A 2-a misiune sanitară germană a sosit aci, alte două misiuni ruse compuse din 7 medici, 12 surori de caritate şi 20 infirmieri în frunte cu contesa Ignatiew vor sosi mîine aci.

*

Athena.—Garda naţională din 1896 şi 1897 a fost chemată sub arme.

*

Paris.—Un orator şi barbat influent în politica Franţei a declarat că un conflict European în care Franţa ar fi tîrîtă din cauza dorinţelor sîrbe de a avea un port la Marea Adriatică ar fi de neînchipuit.

*

Paris.—Corespodentul ziarului „Figaro“ la Petersburg, a avut o convorbire cu primul ministru rus d. Kokowzew care a spus că tripla înţălegere şi tripla alianţă fiind sincer hotărîtă să menţină pacea trebue să avem încrederea în ele şi să aşteptăm liniştiţi sfîrşitul crizei, domnul Kokowzew a terminat spunînd, mă asociez cu totul opiniunei lui sir Guy că e cu neputinţă de a a înlătura un punct oare-care a problemei actuale, că trebue să se caute a se rezolvi problema în întregime. Ziarul Echo de Paris, pretinde a şti că Rusia ar fi recomandat la Belgrad răbdare şi moderaţie şi că mai ales ar fi sfătuit guvernul sîrb de a nu trimete trupele sale spre Durazzo.

:: **Firul special telefonic bine voind a se deranja n'am putut azi convorbi cu corespondentul nostru din Bucureşti.**

Magasinul de Muzică

„MICHELSOHN“

Iaşi—Fondat 1878—Iaşi

Piane şi Pianine

SCHILER, WAREN, CZERNY, ROSENKRÄNZ

şi orice altă fabricaţiune, se vînd în rate lunare mici.

PIANE ELECTRICE

KUHL et KLATT

ORCHESTRIOANE AUTOMATE

La cerere prin o cartă poştală, trimitem acordorul-voiajor în orice parte a ţărei cu modelele cele mai noui.

NOTE MUZICALE, CLASICE ŞI MODERNE

Dr. Suzana WEXLER-GROSI

BOLI DE FEMEI—FACERI

— Strada Anastasie Panu 43 —

60,000 lei de plasat, cu ipotecă în primul rang sau în al II-lea după Creditul Rural, într'o moşie. A se adresa la d. Alex. Werner Iaşi str. Săulescu 8.

Cele mai frumoase varietăţi de PERE ŞI MERE DE IARNA

sunt de vînzare la d-nul E. Ghika-Budeşti moşia Climeşti prin Roman. Preţuri moderate

V. G. CRISTOFOR

Avocat

Str. Cuza-Vodă 42. (foastă Golia-

Inginer I. CANA

Autorizat de Primăria Iaşi

Iaşi—28 str. Cuza-Vodă 28—Iaşi

(zisă şi str. Golia 28)

—Apă—Canal—Closete contra înghetului—Băi hygienice—etc.

Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.

Devize—Consultaţiuni gratuite.

Condiţiuni de plată foarte avantaoase.

Atelier special pentru reparaţiuni —Profecte — Supraveghori de Construcţii. Vile—Hoteluri, etc.

Se deplasează şi în provincie cu preţ modest.

Referenţile cele mai bune la dispoziţie.

SE TAE LEMNE DE FOC Cu MASINA

CONDIŢIUNI AVANTAJOASE

Doritorii să se adreseze printr'o carte postală

D. Lernovici, str. Zugravilor 41

Acordor şi constructor de piane

CAROL GRUCHOL

s'a mutat în str. Carp 3.

De inchiriat una cameră foarte spaţioasă pentru depozit. De asemenea un loc viran pentru depozit.

Strada Cuza Vodă 13.

Mobile HIRSCH

—Furnisorul Curţei Regale—

Cunoscută casă de încredere.

Cel mai complect asortiment de mobile din cele mai renumite fabrici din străinătate cu preţuri foarte convenabile

DORMITOARE — SUFRAGERII — SALOANE — BIROURI

Expoziţie permanentă de 50 odăi, Paturi de Bronz, Lavobouri, Noptiere, Toilete numai prima calitate, cu preţurile fabricei. Perdele, Partiere, Draperii, Bonne femmes tot ce este mai nou şi frumos.

Cel mai mare Depozit de Lămpi pentru electricitate ultime noutăţi, cu preţurile faricei. Mare asortiment de obiecte de artă, Vase Galeé Daum, de văz foarte frumoase, Beţe de perdele de Bronz, complecte Lei 7.50 fereastra.

A. G. DABIJA

AVOCAT

In ograda Bisericei Sf. Dimitrie (Balş) str. Stefan cel Mare

Dr. Louis Mendel, dentist

reintorcîndu-se în localitate şi-a reluat ocupaţiile.

Str. Lăpuşneanu 11 bis.

Dr. H. SOLOMOVICI

Specialist în boale de

— NAS, GÎT ŞI URECHI —

Ord. 9—10 a. m. şi 3—6 p. m.

67 Str. Cuza-Vodă 67

G. SKARLET

AVOCAT

s'a mutat str. Sf. Teodor No. 6 (Casele Voişei).

Avocat S. P. GEORGESCU

s'a mutat

în Str. Lozonschi No 16

(Casele Brill)

Dr. A. SPIRT

specializat la Paris şi Berlin în boale de gură, gît, nas, şi urechi se stabileşte de la 26 Octombrie 1912 în Iaşi, strada Ştefan-cel-Mare No. 47 vis-à-vis de Mitropolie.

Dr. S. Dulberger

Specialist în boalele de femei

— MAMOŞ —

fost medic la clinica obstetricală a Consilierului intim Prof. dr. Bum din Berlin ; fost timp îndelungat medic secundar al Spitalelor Casei Sf. Spiridon din Iaşi.

dă consultaţiuni

de la 10—12 m. şi de la 3—5 p. m. în locuinţa sa din str. Costache Negri (foasta strada Veche) No. 10 vis-à-vis de farmacia Zfass

Magasinul Conservatorului

IAŞI—Strada Lăpuşneanu 32—IAŞI

NOTE de MUZICA

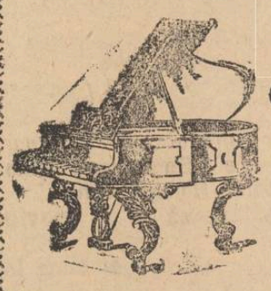

ASORTIMENT complect după Programa Conservatorului

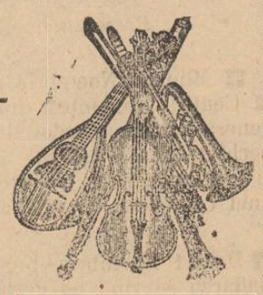

Instrumente Muzicale şi Accesorii

Reprezentanţa şi Depositul renumitelor

Piane şi Pianine
— ROSENKRANZ —

Neîntrecute în soliditate şi ton frumos

Vînzare şi în rate mici fără acconto —

— Catalogue gratis —

ÎNCHIRIERE DE PIANE CU PREŢURI AVANTAGIOASE

Mobile LOBEL

IAŞI — 32 Str. LAPUŞNEANU 32

MARE ALEGERE ÎN

Dormitoare, Sufragerii, Saloane, Birouri
Mobile în piele ultimele noutăţi.—
Paturi de bronz, Noptiere, Lavabouri, toilete asortate.
Covoare, Perdele complecte de la 15 lei în sus.
Lămpi electrice cele mai noui (*Preţuri excepţionale de*
Vase Galeé şi Daum (*reduse*
Mobile mici fenteşluri. — Bluroui americane.— Canapele-Pat.
PREŢURI EFTINE *Face şi condiţiuni de plată avantajoase.*

Renumitele PLUGURI

Intregi de oţel bătut
marca PORC MISTREŢ

DIN FABRICA

Gebrüder Eberhardt Ulm

a) cu 1, 2 şi mai multe brazde
b) speciale de vie
c) speciale de prăşit

Maşini de secerat de Mc. CORMIC precum şi alte maşini şi unelte agricole, permanent în depozit la

Fraţii Bachstez, Iaşi

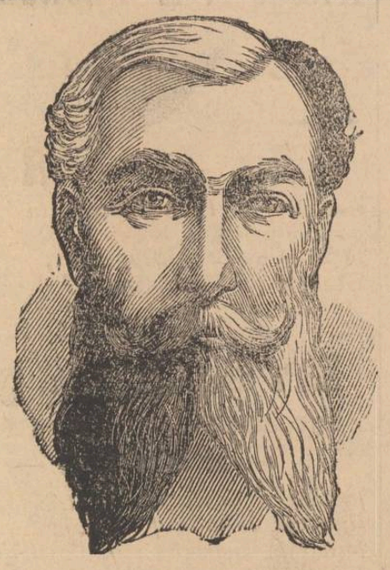

PĂRUL ALB

DENOTĂ BATRÂNEŢA

Intrebuinţaţi dar

Vopsea pentru PAR Seeger

care vopseşte imediat şi în mod natural părul albit sau cărunt, după dorinţă în:

Negru, Brun, Castaniu şi Blond

Intrebuinţarea cât se poate de simplă.—Inofensivitate garantată

Preţul unui flacon
Lei 2.50

De vînzare la **Farmacii, Droguerii şi Parfumerii**

Depozit general: Bucureşti, Strada C. G. Cantacuzino 40

LABORATORUL CHIMIC **„DIANA"**

Bucureşti—II. Şoseaua Vitan II—Bucureşti

a început fabricarea articolelor

Crema, Pudra şi Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele mai bune şi a căror efecte nu se pot măcar compara cu preparatele similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET", Poudre „MUGUET" Săpun

preparate de

Laboratorul Chimic „DIANA"

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducerea acestor articole voiu întrebuinţa în beneficiul publicului, care va şti să aprecieze calităţile unor preparate neîntrecute şi sub forma unor premii ce se vor împărţi în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi însoţită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cîştigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Preţurile Creme „Muguet" Lei 1.10. Pudră „Muguet" Lei 2.
Săpun 100 grame Lei 1.50

Cereţi pretutindeni preparatele

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

10 REGULI PENTRU IGIENA

1. În fiecare dimineaţă adaugă „Diana" Franzbrantwein în apa de spălat pentru a-ţi întări şi răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana" Franzbranntwein este cea mai bună apă de gură.
3. Friţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntwein pentru a te păzi de răceală.
4. Spălaţi părul numai cu „Diana" Franzbranntwein căci întăreşte rădăcina şi favorizează creşterea.
5. Contra îndăuşelei întrebuinţează numai „Diana Franzbrannatwein şi vei obţine rezultatul cel mai bine făcător.
6. După fiecare masă clătesti gura cu apă la care vei adăoga „Diana" Franzbrannatwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simţi obosit după un lung exerciţiu friţionează-te cu „Diana" Franzbranntwein şi vei recăpata imediat putere.
8. După baie friţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntwein şi vei avea cea mai plăcută senzaţie.
9. Nu uita nici odată sticla cu „Diana" Franzbrannatwein când pleci la drum căci îţi va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ţi lipsească nici odată „Diana" Franzbranntwein din casă.

„Diana" Franzbranntwein

de găsit la toate droguerile şi farmaciile din ţară; un flacon mic 70 bani, un flacon mijiociu 1.20 un flacon mare lei 2.40.

OPINIA

Organul partidului conservator-democra

Cel mai răspîndit

ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi înscrişi la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziaru.ui «Opinia» strada Primăriei No 17.

Vite americane altoite

La raţe şi în verde pe rădăcini de 2 ani. Varietăţi superioare, perfect selecţionate, port altoi cei mai rezistenţi.

DIMITRIE VIZANTI, *Proprietar viticultor*

Catalogul gratis la cerere

Biuroul Comuna Copou

NEVRALGIILE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ameţesc şi vindecă *Nevralgiele* cele mai greie de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi dureroase* cari se resistă tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In dina cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua zi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, *de* PARIS, *cari se potu găsi la toţi Droghiştii şi Farmacistii.*

Iaşi. —Tipografia H. Goldner, str. Gh. Mîrzescu 17—Instalaţie cu motoare electrice

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași str Gh. Mîrzescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX No. 1729. Sîmbătă 3 Noembrie 1912

Increderea în noi inşine

Desfășurarea precipitată a evenimentelor din Balcani, a provocat, cum era și firesc de altfel, o mare frămîntare în opinia noastră publică.

O vastă Impărăție care se prăbușește, după ce timp de aproape cinci secole a dominat mai toată istoria politică a orientului european, e de sigur un eveniment mondial care nu poate lasa pe nimeni indiferent.

Cu atît mai puțin pe noi Romînii așa de legați printr'un trecut de mai multe veacuri, de Puterea otomană a căreia oblăduire ori apăsare n'a putut să se exercite un timp atît de îndelungat printre noi fără să lase o trainică amintire.

Dacă la reminiscențele trecutului, se mai adaogă și interesele politice ale momentului de față, precum și zdruncinul pe care dispariția dintr'o dată a acestei Impărății ar produce-o în lumea balcanică, vom înțelege pentru ce toată presa romînească, ca și învățații, cugetătorii și oamenii noștri politici, cuprinși de o legitimă preocupare, se întrec unii pe alții în a emite zilnic tot felul de opiniuni și temeri cu privire la atitudinea Romîniei în prezent și viitor.

Părerile și discuțiunile sunt fără îndoială și explicabile și bine venite. Ele do vedesc că avem o epinie publică care veghează, că conștiința noastră națională este vie și puternică. Cu atît mai bine, dacă chestiunile de politică externă de obiceiu limitată în cancelariile diplomaților și prin cabinetele miniștrilor,pot străbate în publicul cel mare pentru a da naștere la adevărate curente naționale.

Dar, dacă mișcarea în această direcție e folositoare și chiar de dorit, este totuși necesar să se facă cu tact și înțelepciune. Nu-i bine ca, prin opiniile ce emitem ori prin articolele ce scriem, să zdruncinăm încrederea neamului nostru în forțele superioare ale Statului, cărora Constituțiunea le-a încredințat cîrmuirea efectivă a destinelor Romîniei

Spunem aceste lucruri, pentru că am văzut oameni eminenți, mari profesori și mari învățați, emițînd chiar zilele acestea, cele mai legitime temeri că, în aceste ceasuri de o gravitate excepțională în care greșalele mari ca și succesele cele mari sunt de o potrivă de posibile, cei chemați a ne îndruma n'ar ști să proceadă cu toată perspicacitatea necesară.

Ori cîtă scuză și-ar găsi neîncrederea exprimată în înaltul și caldul patriotism al acelor bărbați, credem totuși că nimic nu o îndreptățește.

Este o puerilitate să-ți închipui că un Regat ca Ramînia, care nu datorește nimănui nimic și care în schimb este înconjurată de tributari de recunoștință, s'ar avînta cum s'a pretins de unii. în o politică de încăpățînare și de *parti pris*, stăruind în o anumită direcție—întîmple-se ce se va întîmpla.

Politica externă a unei țări reprezintă o stare de echilibru în mișcare. Cînd totul merge, cînd la fiecare moment relațiunile dintre părți se preschimbă, este evident că nimeni nu poate sta pe loc, cu prețul de a se prăbuși. Așa cum în celula vie secretul vieței trebue căutat în instabilitatea miraculoasă a materiei care o compune, tot așa și în organismul acesta viu care se chiamă Națiune, putința de a trăi și merge înainte stă în facultatea de adaptațiune la transformările perpetue ale popoarelor cu cari e în raport.

Insușirea aceasta ne-a făcut să biruim altfel de greutăți de cît acelea ale ceasului de față.

Indoielile emise nu-s întemeiate.

Timp de patru sute de ani cît am avut de îndurat urgia Semilunei biruitoare, înțelepciunea poporului nostru, vitejia și iubirea lui de țară au fost îndestulătoare ca să nu se poată striga: *finis Romaniae!* Și astăzi, mai mulți, mai bogați, tot așa de viteji și cu experiența trecutului în plus, cum putem să ne îndoim de noi, fiind-că, realizîndu-se profeția lui Constantin Paleologul, un Rege creștin, cere descendenților decăzuți ai lui Mahomed al II-lea cheile porței-de-aur?

Să nu uităm că avem un Rege înțelept care veghiază asupra viitorului Romîniei cu ale căreea interese s'a identificat. Nici o eroare nu-i cu putință din această parte.

Avem și un guvern care, prin elementele ce-l compun și patriotismul ce-l însuflețește, ne dă mari garanții de capacitate și prevedere.

In asemenea condițiuni putem fi liniștiți. Nu-i admisibil ca acei cari au răspunderile în fața noastră și a urmașilor noștri, ca acei pe cari puterea minței și a talentului i-a ridicat la înălțimea de unde au datoria de a vedea și prevedea toate, să nu simtă chiar mai mult de cît fie-care din noi, și să nu zărească și ceea ce noi încă nu putem vedea.

Pentru aceasta însă, le trebue încrederea noastră, nelimitată și necondiționată.

Toate opiniile sunt binevenite. Ele aduc lumină și lămuresc.

Din potrivă, bănuielile ori frica, fac numai rău pentru că ele slăbesc credința oamenilor în puterea de concepție și prevedere a cărmuitorilor.

Candidații

conservatori și conservatori-democrați la alegerile generale pentru parlament

COLEGIUL I CAMERĂ
(Joi 8 Noembrie)

D. A. Grecianu
Dr. Ilie Stroici
N. Cananau

COLEGIUL II CAMERA
(Sîmbătă 10 Noembrie)

G. A. Scortzescu
Const. Meissner
Ioan V. Praja
A. A. Badareu
Vespasian Pella
Eugen Herovanu

COLEGIUL III CAMERA
(Luni 12 Noembrie)

Const. C. Chirilă

COLEGIUL I SENAT
(Mercuri 14 Noembrie)

Vasile Sculy
Lascar Antoniu

COLEGIUL II SENAT
(Vineri 16 Noembrie)

Ioan Găvănescul
Nicu Nanu
G. D. Șerban

COLEGIUL UNIVERSITAR
(Duminică 18 Noembrie)

Matei B. Cantacuzino

FALIMENTELE

Este, de sigur, o neasămănată criză financiară, economică și comercială.

Comercianți bătrîni nu'și amintesc vremuri mai penibile, pentru tranzacțiile lor, de cît acele ce răzbatem. — Se șoptesc nume de persoane reputate avute, amenințate să-și piardă patrimoniul.—Se șoptesc nume de comercianți ce cinsteau piața comercială, pătate de o insolvabilitate ruinătoare. Acțiunile băncilor și creditelor scad. Portăreii înregistrează zilnic puzderie de polițe protestate.

Se observă însă un fenomen caracteristic.

In raport cu jena financiară ce împiedică, nu numai dezvoltarea progresivă a comerțului, dar chiar mersul lui normal, lipsit de îngrijorare, numărul falimentelor e relativ minim.

Justiția pășește cu prudență. Cumpănește chipul cum s'a scurs viața comercială a comerciantului, reputația și creditul de care s'a bucurat, capitalul inițial absorbit de vîrtejul afacerei. Și indiferent de numărul protestelor, îndată ce'și întemeiază convingerea despre posibilitatea comerciantului de a conveni cu creditoril săi înăuntrul unui anumit termen —îl acordă.

E adevărat și creditorii, neîngăduitori în vremuri liniștite, nu provoacă starea de faliment a comerciantului. Procedează și ei cu înțelepciune. Indărătnicia lor nervoasă de a înlesni comerciantului plăți treptate, pînă la realizarea integrală a sumei creditate, este temperată, în momentul actual, de teama firească de a nu pricinui ruina patrimoniului cît de redus al debitorului său și prin aceasta însăși ruina avutului lor. Este banală reflecția, însă prin puterea adevărului ce însușește pururea vrednică de amintit: criza apreciază valorile!

Dar creditorii în genere, nici n'ar fi îndrăptățiți să uzeze fără discernămînt de rigorile măsurei falimentului. Ei poartă o însemnată răspundere prin nechibzuința cu care își plasează mărfurile și capitalurile.

Cine din profesioniști, magistrați și avocați, nu s'a izbit în desfășurarea carierei lor adesea, foarte adesea ori, de disproporția enormă dintre capitalul cu care se deschide comerțul și creditul încuviințat? Cine iarăși nu cunoaște sistemul angrosiștilor și băncilor de a încuraja și înlesni lărgirea sferei de activitate a unui comerciant? Necesitatea de a specula numerarul cum și dorința nebiruită de a plasa mărfurile, deșteaptă perspective comerciantului obscur și timid și-l îndeamnă să primească ofertele ademenitoare ale *domnilor voiajori*. Fără șovăire substitue firmei înguste și decolorate de ploaie și praf, o firmă largă, bogat gravată. Peste un fond comercial sărac, o etichetă strălucitoare.

Exigențile plăților îl încleștează neîntărziat cu o putere inexorabilă. Dacă afacerea lîncezește, comerciantul expus să piară se îngrijește a se salva — el și familia lui. Mijloacele sunt cunoscute. Este inutil să le enumerăm.

Vițiul de manieră al creditorilor semnalat, nu îndrituește negreșit pe comerciantul cu sufletul cinstit să abuzeze de credit și ispita voiajorului. Cînd totuși se încîlcește în mrejele iluziunilor, mijloacele ce-și făurește pentru asigurarea existenței lui economice viitoare, deși nepermise, sunt stîngace, sunt inferioare. Ele se simt, se zăresc, se văd și se descopăr.

Numai cel cu sufletul șiret și mintea îndreptată în spre rău, e accesibil oricăror operațiuni frauduloase. Gîndul de a se înavuți, îl obsedează din întîia clipă a *comerțului* pentru care se socoate abil pregătit. Beneficiază de ori-ce ofertă; stoarce maximum de profit posibil; vinde, fără conștiință, pe prețuri derizorii, mărfurile înmagazinate. Adună și ascunde.

O prea neînsemnată proporție de comercianți dispar, înăbușiți sub povara greutăților vieței comerciale, cu cugetul împăcat de a-și fi pierdut averea, fără să fi stîrbit cu intenție bunul altuia.

Acum apare rolul Parchetului.

Dacă suntem pătrunși de realitatea crizei ce apasă piața comercială, nu se cuvine să ne năpustim asupre oricărui comerciant declarat falit, cu pecetea fraudei.

Figura comerciantului-fraudulos trebue clar conturată. Mijloacele întrebuințate, limpede stilizate. Frauduloșii merită să mobileze încăperile închisorilor. Pentru întruparea acestei tendințe să nu ne mulțumim cu indicii de amănunte spre a încătușa libertatea și a feșteli onoarea unui individ.

Dacă o eroare de virgulă schimbă înțelesul sufletesc al unei scrieri, — pe armonizarea isbutită a unor amănunte se poate construi o acuzare.

Timpul, e drept, corectează eroarea. O punctuație greșită, observată cu atenție, se lămurește. Se dărîmă și construcția înălțată pe temelie șubredă. Firea omenească e însă neschimbată. O umbră învălue caracterul moral al persoanei odată bănuite.

Cîtă agerime de minte, ce pătrundere sufletească și cîtă cumințenie în acțiune se cere Parchetului, pentru a nu confunda în împrejurările de criză neasemănată pe bancrutarul simplu cu cel fraudulos!

Alexandru St. Mandrea
Președintele Trib. Fălciu

BANII...

La Teatrul național a fost aseară o reprezentație aleasă. S'a dat pentru întăia oară în această stagiune, *Banii*, cunoscuta comedie, de care ieșenii și-au amintit prin creațiunea neuitată ce a făcut Liciu.

Reprezentația de aseară a fost un succes pentru artiștii noștri. Piesa a fost frumos montată, elegant pusă în scenă, iar Vladimir Cuzinschi a făcut din rolul lui Lechat o creațiune reală și a obținut aplausele unanime ale elitei ce azista la spectacol.

La teatru, ca și în plină viață, nu se vorbește de cît de bani și iar bani.

In Bulgaria, pe lîngă ravagiile ce le face războiul, începe a se resimți nevoia de monedă sunătoare. In fie-care zi se duce milionul, ce-i dreptul pregătit de mai înainte. Dar fondul începe a se slei.

Incepe aci să se discute consecințele triste economice ce vor rezulta eventual pentru Bulgaria, în urma războiului. Sunt chiar unii scriitor bulgari, cari bănuesc că compensațiile teritoriale nu vor ajuta mare lucru, pentru a invinge criza economică prin care va trece Bulgaria, în urma războiului.

In sînul comisiei interimare din Iași, se continuă discuția, în chestia apei. Cetitorii au luat cunoștiință de comunicatul apărut ieri.

Se vede dorința comisiei interimare de a proceda imediat la crearea unei a doua conducte, care să ocolească terenul fugitiv din Brăiești, și a face pe viitor, să nu se mai rupă debitarea apei.

Dar greutatea este în a se găsi mijloacele financiare necesare. Comuna Iași este sleită în mijloacele sale, avînd a acoperi anuități însemnate, și a acoperi cheltuielile zilnice mari, pe care legea le pune în sarcina Primăriei.

Dar îmbunătățirea dorită de ieșeni se va realiza, căci persoanele puse azi în fruntea comunei, și-au luat în serios misiunea și studiind chestiunea, vor isbuti negreșit să-i aducă soluția dorită.

Se înțelege că nu-e o chestie ușoară. Nu fiecare crede cîtă frămîntare—se cere pentru a găsi—vorba lui Lechat—banii necesari, pentru acoperirea tuturor nervilor,—dar tot se găsesc.

D.

OAMENI ȘI LUCRURI

Manifestări stranii

Nu numai în revista d-lui N. Iorga s'au înregistrat curioase manifestări, de natura celor pomenite în notele de eri, — dar se pare că mulți alții au surprins de asemenea în atmosfera înconjurătoare, note de descuragiare, emoțiuni cari frizează temerea în fața primejdiei posibile.

Așa, bună-oară, directorul „Flacărei", d. C. Banu, într'o șarjă foarte reușită înregistra ecoul unei spaime obștești în prevederea unei eventuale izbînde războinice a Bulgariei:

„...D'abia se declarase războiul. Mă întîlnește d. X., profesor universitar, om de o inteligență și o cultură superioară. Schimbăm cîteva cuvinte despre evenimentele la ordinea zilei și convorbitorul meu, cu fața îngrijorată, se desparte apoi de mine cu vorbele:

— „Dacă învinge Bulgarii, vai de noi!"

De atunci și pînă astăzi nu știu de cîteori l-am auzit pe acest tragic „vai de noi!" Mai disperat sau mai reținut, variat în expresiune, dar pururea cu acelaș fond, l-am auzit de la mari și de la mici, de la bătrîni și de la tineri, de la civili și de la ostași. E o văicăreală sinistră, ale cărei unde sinistră, străbat de pretutindeni: din presă, din cluburi, din comitetele partidelor, din cenacluri literare, din cafenele și de pe uliți".

Fără îndoială, cînd lucrurile se vor linişti, se vor receti și păstra cu oare-care îngrijorare asemenea documente al timpului,—mărturii ale unei vremi în care mai curînd ar fi fost de așteptat să răsune altfel de accente.

Dar mai straniu încă este ceea ce ne aarată, sub semnătură proprie, un alt publicist viguros, care reproduce un „apel" ce i s'a trimis și în care revine necontenit refrenul „la arme!"—ca o suggestie puternică și irezistibilă:

„...La arme!

Civilizația nu poate înainta decît pe urme de sînge. Așa a fost în trecut, cînd cea mai mare virtute a popoarelor era războiul. Așa este astăzi, cînd cea mai înaltă năzuință a popoarelor e pacea. Virtuțile naționale se călesc la flacăra de plumb, roșie ca și sîngele pe care-l aprinde, îl face să clocotească, îl svîntă în nouri de fum: glorie. Generațiile cele mai tari sunt acelea cari se 'nalță pe temelii de morminte. Viața cea mai plină de energie pulsează numai sub aripa ocrotitoare a morții. La arme!

Războiul e sălbatic, e antisocial, e criminal. Pacea creează bogății și desvoltă artele. Așa este. Dar pacea face pe om laș; războiul îl silește să fie eroic. In vreme de liniște omul speculează pînă și sîngele semenului, său pentru a-și nutri cît mai lacom egoismul acaparator. Războiul face pe capitalist ca și pe țăran, pe cămătari ca și pe muncitori, pe nedrept ca și pe nedreptățit să-și jertfească propriul lor sînge pentru un scop, care nu e nici material, nici egoist. Războiul ucide egoismul și lașitatea! La arme!"

Pînă aci nimic extraordinar. Suntem într'o perioadă istorică, în care scuza se adapă de preferință în domeniul inspirațiilor și îndemnurilor războinice. Dar, — închee autorul articolului astfel:

„...După cîteva zile am aflat că autorul acestui original apel, este un dispensat de armată, care, la cîteva zile după izbucnirea războiului balcanic, a fugit din România de frica mobilizărei."

Neașteptata încheiere ne arată numai că în epoci enervante de agitație — se produc fenomene sociale stranii.

De ce însă ar fi la noi atît de frequente și atît de puțin potrivite cu împrejurările, — atît de puțin în armonie cu trecutul istoric?

Rodion

Cînd războiul nu izbucnise

Credem destul de interesant a reproduce partea finală dintr'un judicios și documentat articol apărut în „Convorbiri litarare" fascicola apărută în ultimele zile ale lunei Septembrie — numai foarte puțin înaintea declarărei actualului războiu.

Pe atunci încă un cunoscător, cum pare a fi autorul anonim al articolului putea crede că pacea și „status quo" vor fi menținute.

Pentrn ce motive și cu ce urmări se vede din cele ce urmează.

Ziarele italienești, cele mai serioase și mai bine informate, recunosc că pacea se menține în Balcani, numai grație guvernului din București. Pentru ce? Pentru că Bulgaria nu îndrăznește să se miște, înainte de a-și asigura spatele, granița Dobrogiei și a Dunării.

Este așa sau nu este așa, e altă chestie.

Ceea ce e sigur, e că guvernul romîn vrea menținerea acelui statu quo în Peninsula Balcanică, pe care atît de mult îl vrea și Italia.

Nici Romînia nici Italia nu știu ce soartă ar putea avea Macedonia și Albania, dacă ar eși de sub Imperiul otoman, pe care noi ne permitem să o discutăm în mod cu totul academic și numai fiind că vine vorba.

Dar ziarele italienești se întreabă cu mirare: ce interes pot să aibă, pentru guveruul din București, acei dubioși cuțovalahi din Macedonia, cînd jur împrejur stau Romînii sub jugați, în Transilvania, în Bncovina, în Basarabia, fără ca Regatul romîn să facă ceva pentru ei? Nu numai nu face nimic pentru ei, dar încă intră în alianțe monstroase, încheind convențiuni militare cu asupritorii lor.

Să ne oprim un moment, la aceste coventiuni militare.

Presa lumii întregi vorbește despre ele de ani de zile, iar acum în urmă gazetele italienești precizează: acordul cu Turcia există încă de la 1891, el a fost reînoit în primele luni ale anului 1911 (ca să se împlinească 20 de ani) și întărit cu diverse clauze.

Tot așa ar fi existînd o convenție militară cu Austro-Ungaria, în virtutea căreia armata romînă ar trebui să se miște în anumite împrejurări după un plan al statului major austriac.

Va să zică Romînii din Regat sunt niște fiare sălbatece care, de îndată ce au frați de ai lor sub stăpînirea altor popoare, se duc să încheie convențiuni militare cu acele popoare, spre a-și jerfi frații.

Așa cu Turci, unde se sacrifică Romînii macedoneni; așa cu Ungurii, unde se sacrifică Romînii transilvăneni; așa cu Austriacii, unde se sacrifică Romînii bucovineni. Nu ar mai rămînea de cît rușii, spre a sacrifica și pe Romînii basarabeni.

Noi sperăm că presa Europei ne va da în curînd și această veselă știre.

*

Nu e nevoe să fie cine-va doctor de la Upsala, ca să priceapă că Romînia „nu poate" să încheie asemenea convențiuni militare.

Interesul ei este tocmai de a nu fi legată de nici o putere, de a trăi în bune rapoarte cu toate și de a-și ține cei 300000 de oameni pentru apărarea exclusivă a intereselor sale momentane Politica Regelui nostru nu este în contrazicere cu politica intereselor poporului, cum afirma Coriere della Sera. De și Hohenzollern prin naștere, el este azi cel mai bun romîn, cel mai cald și cel

KALODONT.
PASTĂ DE DINŢI
de vânzare la: PARFUMERIĬ, FARMACIĬ, DROGUERIĬ etc:
F. A. SARG'S SOHN & Co., Viena-Berlin-Paris
Reprezentant: Sam. Löbl, Bucuresti.

mai susceptibil dintre noi toţi, cînd e vorba de toate interesele şi de demnitatea Romîniei.

Dar ţara romînească poate să aibă azi o anumită orientare în politica sa externă. Se poate. Italia nu are şi ea, mai mult de cît orientare, o legătură, profund cimentată, de ani şi de ani, care nu corespunde cu aspiraţiile iredentiste ale poporului său?

Şi iată unde începe a doua lecţie politică.

Era preşedinte al Consiliului, în Italia Benedetto Cairoli; ambasador la Paris, generalul Cialdini, preşedinte al Consiliului în Franţa, Jules Fery, ambasadorul francez la Roma, d. de Noailles.

Trăia pe atunci un mare barbat de stat, care înfăptuise o patrie germană, iar acum vroia s'o întărească. Prinţul de Bismark lupta din răsputeri să atragă pe Italieni către dubla alianţă sau să-i învrăjbească cu Franţa.

El inventă Tunisul, ştiind foarte bine că de-l va ocupa Italia se va supara Franţa sau de-l va ocupa Franţa se va supara Italia.

El dorea cu sinceritate să vadă pe Italieni în Tunisia, spre a nu mări prea mult Imperiul colonial francez în nordul Africei.

S'ar fi zis că prevedea de atunci incidentul de la Agadir. Bismark îndemna cu totdinadinsul pe Cairoli să ocupe Tunisia.

Omul de stat italian era un vizionar politic şi un suflet curat. El zicea că preferă, la politica delle mani nette, la care Bismark răspundea „la politica delle mani notte è la politica dele mani viote". Pe cînd guvernul italian respingea ocuparea Tunisiei şi pledă menţinerea unui statu quo mediteranian, guvernul francez pregătea corpul de expediţie dînd încă cele mai solemne asigurări guvernului italian.

In zadar telegrafia Cialdini de la Paris că totul e gata pentru ocuparea Tunisei, Ambasadorul Franţei la Roma jura că nimic nu e adevărat, şi era sincer.

Cînd în fine ocuparea se efectuă, toată lumea îşi rupse gîtul, Cairoli, Noailles şi toţi vizionarii. Cu Benedetto Cairoli însă, căzu de la cîrma afcerilor cel din urmă amic al Franţei, iar Italia intră în Tripla Alianţă, alături de Germania şi de Austria cea odiată, în contra căreia se ridică trecutul, prezentul şi viitorul, Italiei, Custoza, Trentul şi Tirolul, şi în fine Albania.

Care este morala acestei fabule?

*

Că fie-care om este mai bun judecător în casa sa de cît străinii, că ziariştii din lumea întreagă se aseamănă, iar că unii merită soarta regelui Midas.

Scrisori din Bucovina

— De la corespondentul nostru special —

O groaznică catastrofă în comuna Pătrăuţi, pe Suceava

Un deal prăbuşit peste două case. — 5 morţi.—Dealul cu o victimă „blestemat".—De vorbă scăpată ca prin minune.

Cernăuţi, 30 Octombrie. — Multe şi de tot felul sunt cumpenele ce cad peste omul neputiincios în faţa puterilor fireşti. Se revarsă potopuri, cari înghit în valurile lor totul ce li stă în cale, izbucnesc focuri cari pustiesc sate şi oraşe, se nasc boli grele cari seceră mii de suflete omeneşti, dar toate primejdiile ce le aduc astfel de cumpene îi dau omului măcar nădejdea mîntuirii. Căci potopul nu vine deodată ci creşte şi omul ameninţat de el fuge din casă şi se adăposteşte pe dealuri, iar cei cei ce ştiu înnota scapă chiar din valurile lui; focul se aprinde întîiu încetul, şi chiar dacă se întîmplă să învăluie cu flăcările sale locuinţe de oameni, totuşi întîmplîndu-se focuri mai adese-ori oamenii s'au deprins cu primejdiile sale, aşa că nici acestea nu-i par cele mai îngrozitoare. Apoi mai e şi apa pe lume cu care se poate stînge focul. Pentru boala care se lăţeşte, cîte odată mai repede ca para focului, ai nădejde în Dumnezeu, în doctori şi în leacuri. Nu e însă nimic mai îngrozitor şi mai înfiorător de cît clipa cînd simţeşti că se clatină temelia pămîntului cum e la un cutremur de pămînt sau cînd se rup încheieturile unui munte şi-l vezi prăbuşindu-se peste tine.

Aşa o primejdie îngrozitoare s'a întîmplat săptămîna trecută în comuna Pătrăuţi pe Suceava.

Vineri dimineaţă pe la 2 ceasuri după miezul nopţii s'a prăbuşit de la o înălţime de peste 150 de paşi coasta dealului din faţa şcoalei, căruia-i zic oamenii „Dealul mare". Sub deal curge părăul Pătrăuceanca. Şesul între părău şi coasta dealului era cam de 100 de paşi depărtare. Tocmai sub coastă se aflau două case, una a cantonierului Ioan Senciuc cu nevastă şi doi copii, iar ceva mai la stînga despărţită de o grădinuţă de vre-o 10 prăjini, era casa unui moşneag de 66 ani, Vasile Hatnean, avea o fată Casandra de 19 ani şi era socrul lui Ioan Senciuc. Peste aceste 6 suflete s'a surpat dealul din încheiturile sale, acoperind 5 din ele sub stolovanii de lut şi aruncîndu-l ca prin minune pe Ioan Senciuc în adîncimea părăului, singurul care a scăpat cu viaţă rănit fiind numai la piciorul stîng şi la o mînă. Casele amîndouă la o depărtare de vre-o 90 de paşi de la părău, au fost mînate cu tot cu temelie cea a lui Senciuc pînă în părău, ear cea a moşneagului la o depărtare de 10 paşi de părău. Casa lui Senciuc s'a dărîmat, abia pe mal văzîndu-se încă acoperişul, pe cînd cea a moşneagului a fost acoperită cu totul. Vineri dimineaţă s'au început dezgropările. La o adîncime de un metru s'a găsit soţia lui Ion Senciuc, Odochia, cu un copil de un an şi jumătate în braţe, înăduşiţi sub povoara pămîntului, ear un băiet de 5 ani era sfărmat la cap aşa de tare, în cît îi sărise ţeasta cu totul, de i-se vedeau creierii.

Grajdiul lucă nou de tot s'a răsturnat în apă. In el se afla o vacă şi cereale strînse de pe o jumătate de falce. Casa moşneagului mai la stînga a fost acoperită într'o înălţime de peste 10 metri cu lut. Trupurile moşneagului şi a fetei sale nu sunt încă descoperite. Coşerul plin cu păpuşoi a fost aruncat în apă, afară de aceasta a fost acoperită o vacă şi 11 oi de ai moşneagului. Vineri dimineaţă a dat de ştire comuna judecătoriei şi căpitănei din Suceava de unde s'a trimis o comisie la faţa locului ca să constate cele întîmplate. S'a dat ordin dela căpitănie ca toţi locuitorii din cele 13 case cari se află sub „Dealul mare" la un loc 75 suflete, să şi părăsască locuinţele, căci se văd şi alte crăpături pe deal şi e primejdie că se va mai nărui o bucată din el. Cei trei morţi desgropaţi de sub pămînt au fost duşi în casa lui Ioan Buzureac. Duminică li s'a făcut înmormîntarea, petrecîndu-i la groapă o mare mulţime de oameni din sat şi din satele învecinate, cari s'au strîns să vadă această înfiorătoare surpare de deal.

Prin surparea dealului s'a acoperit cu totul rîpa, numită „Isvoară", care era la gura ei cam de 10 de metri de adîncă şi pe şesul dintre deal şi părău s'a rădicat o înălţime în unele locuri chiar de 40 metri dela suprafaţa şesului de mai înainte. Toată partea dărîmată e o îngrămădire de stîncari mari de lut care cuprinde mai bine de o falce şi jumătate de pămînt. Paguba ce a pricinuit-o această prăbuşire se suie la 10 mii de coroane, afară de preţul locului prăbuşit, care era toloaca comunală.

*

Imediat după aflarea catastrofei în localitate, am plecat la faţa locului, împreună cu mai mulţi colegi.

Intreg drumul spre Hatna încercam să-mi fac o icoană fidelă, cam cum arată un deal prăbuşit şi din fereastra vagonului priveam dealurile pe lîngă cari treceam în fuga trenului şi mă munceam să-mi înfăţişez înaintea ochilor toate dărîmăturile şi oamenii cari priveac îngroziţi la ele. Nerăbdător peste măsură, am ajuns în fine la Pătrăuţ. Privii de pe dealul Hatnei şi am zărit în faţa mea un deal care de departe părea să fie arătură. „Acela trebue să fie!" mi-am zis atunci în gînd şi-am pornit-o mai repede spre valea satului. Ajung un om şi-l întreb, dacă ştie ceva despe prăbuşirea dealului, care cu cît mă apropiam, începea să-mi pară mai înfiorător. „Dă ce să ştiu, d-le? Ia, mînia lui D-zeu. S'o prăbuşit peste noapte şi-o înghiţit 5 suflete sub el."—„Şi n'a scăpat nici unul? îl întreb eu.—„Ba unuia i-o fost scris să scape şi a scăpat. L'o sfărlit în părău până-n gît şi-o ieşit".—Il mai întreb ce poate să-mi spuie despre deal, dacă se mai observau cîndva nişte semne de prăbuşire, cum se chiamă, cum arăta înainte de prăbuşire? Ţăranul se gîndi puţin şi apoi îmi zise: „D-le, dealul ăsta e un deal blăstămat. Asta nu-i întăia primejdie ce a pricinuit-o el. De mult, povestesc cei bătrîni, că în rîpa, care amu-i acoperită, se ascundeau hoţii şi-i pîndeau pe trecători de pe drum şi multe suflete au fost tărăite în rîpă de unde li se luau banii şi erau lăsaţi pradă lupilor care se coboreau de sus dela Dumbravă.

Ţăranul s'a dus în drumul lui, ear eu am grăbit să merg la faţa locului. Am intrat întăi în casa unde au zăcut morţii. Gospodarul de casă mi-a dat şi el unele amănunte, apoi l'a chemat pe cantonierul Ion Senciuc, un bărbat de 33 de ani în uniforma slujbaşilor dela căile ferate, negricios şi uscat la faţă. Pe faţă i deslueai grijă şi desnădejde. Intrebîndu-l cam ce-şi aduce aminte despre ultimele clipe a nenorocirii, îmi răspunse cu mult amar în vorbă: „Hei, d-le, ce pot să-mi aduc aminte? Atîta ştiu, că nevasta dormea cu băieţii, unul Constantin şi cel mai mare George în pat, ear eu dormeam pe patul meu de lîngă fereastră. Deodată au auzit un vuiet nedeslueşit şi simţeam că mă prăvăl undeva la vale cu casă cu tot. Am căzut din pat jos şi nu-mi puteam veni degrabă în fire. Ştiam că se întîmplă ceva îngrozitor cu mine, însă nu puteam înţelege ce? Deodată am zărit că se năruie ceva peste mine. In întunerecul ce mă învăluia se deschise deodată o bortă prin care zării luna. M'am avîntat de jos şi am sărit pe bortă afară strigînd pe nevasta: Pachiţo, apucă copii! M'am trezit deodată până la piept în apă şi deasupra mea vedeam rostogolindu-se grămezi întregi de deal la vale. Am ieşit numai în cămaşă din apă, însă nu mai vedeam nimică înaintea mea, nici casa nici şura şi nici casa vecinului. Am alergat apoi la vecini şi abia după ce s'a strîns lume multă, am înţeles că se prăbuşise dealul peste mine."

M'am dus apoi urmat de mai mulţi oameni bărbaţi şi femei la prăpastia de sub deal şi o priveliştе îngrozitoare mi se înfăţişă înaintea ochilor. Stînci mari de lut grămădite una peste alta deasupra mea, iar jos lîngă apă se vedea acoperişul casei sfîrmate de pămînt şi rămăşiţe scoase din lucrurile ce se aflau în casă. Intr'o groapă îmi arată Senciuc o perină şi un ţol plin cu lut: „Iacă d-le perina pe care dormea nevasta şi copiii" — şi lacrimi începură a-i luneca pe obraz. „Cîtă avere e înghiţită aici d-le numai munca mea ştie. Uite d-le grajdiul nou nouţ! Numai bine mi-am fost aşezat roada în pod şi uite ce s'a tăcut cu ea". Grajdiul era prăvălit în apă cu tot cu fîn, măcară, orz şi ovăs ce avea în el. Totul era mestecat cu lut. In apă am zărit capul vacii spînzurînd de sub greutatea pămîntului care-i zăcea pe trup. „Uitaţi-vă d-le, la vacă"—îmi zise Senciuc. Am împrumutat 100 de lei din sat şi 50 am pus de ai mei şi mi-am cumpărat-o nu de mult ca să am cu ce-mi hrăni copii şi mi-o luat-o D-zeu şi copiii şi vaca. Datoria încă n'am plătit-o". Mi-a arătat apoi unde era casa, unde era grădina, un gard nou în care erau puse un vagon de scînduri. Nici urmă din toate. Am trecut apoi la locul unde vre-o 20 de oameni, neamuri din familie desgropau casa moşneagului. Săpară 2 zile de-arîndul vre-o 8 metri de adînc şi abia au putut da de podul casei. O fată măritată de a moşneagului se apropie de mine oftă amar şi zise: „Doamne, Doamne, cine ştie unde doarme bietul tată şi soră-mea" şi-o înecară lacrimile. Oamenii lucrau din greu scoţînd lutul cu taraboanţele.

M'am îndepărtat de la acel loc de jale şi pustiu, cuprins parcă de teamă să nu văd cum va înfige cineva din săpători hîrleţul în pieptul tînăr al fetei, sau altul cum va sfîrma cu sapa capul alb de bătrîneţe al moşneagului, cari zăceau amîndoi înăduşiţi sub stîncile îngrămădite de pămînt.

Camil

MANIFEST

Universitatea ieşană, prima universitate din ţară, care a contribuit atîta la ridicarea culturii în Romînia şi care şi-a sărbătorit cu atîta succes cincizeci de ani de rodnică activitate, a fost şi este încă jertfită ori de cîte ori este vorba de avantagiii bugetare, ori de cîte ori este vorba de o reformă pămînţoasă învăţămîntului, ori de cîte ori este vorba de o ajutorare în desvoltarea ei firească şi necesară.

Lipsită de o întreagă facultate, săracă în laboratorii şi seminarii, fără bibliotecă, fără grădină, botanică, fără muzeu, fără săli suficiente, fără amfiteatre îndestulătoare, Universitatea noastră lupta totuşi pentru a ţine sus făclia luminoasă a ştiinţei şi reputaţiunea ei a trecut peste hotarele Romîniei şi romînismului chiar, ducînd departe fala şi numele fruntaşilor noştri intelectuali şi în marele centre culturale ale civilizaţiei Apus.

Conştientă de menirea ei, înţelegînd că ea nu trebue să se mulţumească să fie un focar de cultură restrîns la o parte numai a Romîniei libere; ci trebue să se radieze în ţările vecine, mărind astfel în sufletele fraţilor răzleţi încrederea în geniul neamului nostru şi dovedind întregului Orient a tot puternicia şi neînfrînta vitalitate a latinităţii nemuritoare; Universitatea din Iaşi înţelege azi, ca lăsînd deoparte sprijinul cerşit zadarnic Statului în nenumărate rînduri să-şi încredinţeze viitorul şi menirea în forţele vii ce le are în sînul său, în inteligenţa, în dorul de muncă şi spiritul de abnegaţiune al profesorilor sei.

Cu toate preocupările lor, cu toate cercetările lor asidue pe tărîmul ştiinţific, profesorii Universităţei ieşene găsesc în iubirea lor de neam şi cultură destule puteri pentru a'şi asuma încă o grea sarcină: acea de a mări, de a completa numărul prelegerilor şi disciplinilor ce se predau în Universitate, de a căuta ca alături de cursurile oficiale înfiinţate cu atîtea pacimonie, să se creeze cursuri libere coprinzînd, pe cît se poate, toate ramurile activităţei ştiinţifice, toate specialităţile, toate cunoştinţele actuale ale spiritului omenesc.

Prin cursuri, prin conferinţe, prin cicluri de conferinţe, profesorii universitari ieşeni înţeleg să-şi realizeze acest ideal. Ei depun prinos pe altarul naţiunei, munca lor neobosită şi dragostea lor neînvinsă, ne cerînd nici o răsplată în afară de aceea, pe care le-o dă însăşi conştiinţa lor faţă de îndeplinirea unei datorii către patrie şi neam.

Către voi fii ai Iaşilor; către voi, cei ce vă îndreptaţi privirile cu mîndrie şi cu speranţă înspre Universitatea eşană; către voi, cei dornici de cît mai mare cultură; către voi cei încrezători în menirea civilizatoare a românizmului se îndreaptă azi profesorii universitari ieşeni zicîndu-vă:

„Veniţi de ascultaţi cuvîntul adevărului!"

„Veniţi de sprijiniţi cu inimile şi cu „mînţile voastre încercările de propăşi„re culturală pe care le facem! Veniţi de „consacraţi cu prezenţa voastră munca „voastră fără de preget! Veniţi, ca cu „toţii împreună să lucrăm la mărirea „neamului romînesc, afirmînd astfel sus „şi tare, că el este menit să gonească „întunerecul neştiinţei şi să arunce lu„mina civilizaţiunei în ţările răsăritene, „unde a fost pus de strajă, sentinelă a „latinităţei de către foştii stăpînitori ai „lumei!".

In numele unui grup de profesori universitari
Ion Peretz

Litere-Ştiinţe-Arte

Un „roman".—Avem în sfîrşit o literatură care ne lipsia: a astronomiei populare.

Librăria editoare Alcalay ne oferă în „Biblioteca pentru toţi" un număr aproape senzaţional „Romanul Cerului".

Sunt mulţi cari cred, că pentrn a cunoaşte misterele bolţei cereşti, îţi trebuesc studii matematice superioare. Nenumăratele scrieri astronomice populare din toate ţările culte, dovedesc contrariu.

In „Romanul Cerului", d. Victor Anestin a insistat numai asupra noţiunilor cari pot fi înţelese de ori cine, fără nici o pregătire specială. „Romanul Cerului" e o călătorie instructivă prin lumea solară şi aceia a stelelor, călătorie uşoară şi plăcută, care familiarizează pe cei cari o întreprind cu măreţul univers din care face parte Soarele şi Pămîntul nostru.

Intălnim în calea noastră alte Pămînturi, dăm peste lumi cari poate nu sunt locuite, iar altele cari acum abia încep să plămădească viaţa, dăm apoi peste alţi sori, peste sori gigantici, dublii, sau triplii şi diferir colorati, întîlnim îngrămădiri de stele fără număr, sau nori gigantici din care se nasc sorii.

Autorul „Romanului Cerului" e un bun cunoscător al cerului, pe care-l studiază de ani de zile cu lunete de diferite mărimi şi la sfîrşitul scrierei acesteia dă şi indicaţiuni asupra modului cum poate fi studiată bolta cerească, cum şi asupra amatorilor — astronomi din Romînia, al căror număr sporeşte mereu.

*

A apărut No. 3 din revista „Teatrul" cuprinzînd şi de astă dată un interesant sumar literar şi artistic.

*

In stare normală corpul omenesc conţine destul fer pentru a face din el 7 cue, destulă grăsime pentru a fabrica 6 kilo de luminări şi destul cărbune pentru a face 65 creioane şi destul fosfor pentru-a pune căpăţina la 8200 chibrituri.

*

Una din reprezentaţiile nouei piese a lui Paul Hervieu „Bagatelle" a produs o reţetă serală de 10 mii lei.

Se vede că Parisul nu sufere de... criză monetară.

*

Intr'un volum nou apărut, Jacquec Normand publică o scrisoare a lui Alex. Dumas fils poin care acesta se arată entuziasmat de o piesă a lui Guy de Maupassant „La paix du foyer".

Piesa a şi fost jucată la Comedia franceză după recomandaţia lui Dumas.

*

La 21 Decembrie se va celebra aniversarea naşterei lui Racine.

Teatrul Francez va reprezenta în acea seară „Athalie" cu Mounet Sully şi Segond Weber.

*

După cum se ştie, s'au găsit şi se mai găsesc încă în Siberia hoituri întregi de mamut, păstrate în ghiaţă de atîtea mii şi răsmii de ani.

Un chimist rus Chestakof, a analizat de curînd grăsimea din aceste hoituri. El a găsit că grăsimea de mamut se deosebeşte de acea a animalelor de azi prin lipsa ecidului stearic, cuprinzînd numai acid oleic şi palmatic.

In mare parte sau în totul această grăsime a fost descompusă cu timpul la temperatura gheţei fără microorganisme şi numai prin aer şi lumină.

*

STRUNA ZILEI

ULTIMA VIRILITATE

De frica năvălitorilor
mulţi fruntaşi şi bogătaşi
otomani fug din Capitală
spre Asia mică, luînd cu
ei avutul şi haremurile.

Ştire

Turci stupizi, bătrîni nababi,
Dacă v'a ajuns blestemul
Şi sunteţi aşa de slabi, —
Ce mai căraţi cu voi... haremul?

INFORMAŢII

Lista de subscripţie pentru aeroplanul „IAŞUL"

D-na Ana Conta-Kernbach	60 lei
D. Stefan Negruţi	500 „
D. Lupu Weinsengrün	30 „

▪ P. S. S. Bartolomeu Stănescu Bacaoanul, egumenul bisericei Sf. Spiridon din Iaşi, a fost numit administrator al casei bisericilor, în locul d-nului D. Boroianu.

▪ D-nii Emil Vulpe, fost prefect şi inspector administrativ, Victor Bilciurescu, fost deputat, C. Paraschivescu, fost prim procuror şi prezident la trib. Ilfov, vor fi numiţi inspectori administrativi.

▪ In şedinţa de aseară a comisiei interimară, s'a aprobat lista alegătorilor pentru Camera de Comerţ.

▪ Trăsura d-lui Sion, intendent la spitalul de alienaţi de la Socola, a calcat eri pe bătrîna Alta Vadana, din str. Socola No, 125.

▪ Pensiunile civile şi militare vor începe a se plăti la administraţia financiară locală de la 15 ale lunei curente.

▪ D. Dragan, impiegat la administraţia financiară din Vaslui, a fost transferat în aceiaţi calitate la ad-ţia locală.

▪ La şcoala normală de fete din str. Toma-Cozma, s'a constatat un caz de scarlatină.

Copila bolnavă a fost izolată la spital.

▪ Direcţia generală sanitară a întins măsurile în contra holerei, pentru proveniencele din întreaga Turcie.

▪ Răsboiul Independenţei (Filmul artistic romîn Leon Popescu), va fi reprezentat în curînd la Teatrul-Circ Sidoli din oraşul nostru şi la teatrul Cooperativa din Ploeşti.

Această grandioasă desfăşurare istorică reconstituită cu concursul trupelor romîneşti este de o reuşită fără seamăn. 80.000 soldaţi şi figuranţi se perindează înaintea spectatorilor.

Afişe speciale vor arata ziua primei reprezentaţii şi toate detaliile.

▪ Şcoalele comerciale vor trece de la 1 Aprilie de la ministerul de instrucţie la ministerul de industrie şi comerţ.

Laboratorul de Analize Medicale şi Industriale

Doctor A. Ratianu

Chimist diplomat de la Universitatea din Geneva

— IAŞI — Strada Cuza-Vodă (Golia) 46 — IAŞI —

Execută: Analize complecte de urină, chimice şi microscopice; Analize chimice şi microbiologice de lapte de la doici; Analize bacteriologice de spute asupra bacilului tuberculozei; Analize de secreţiuni Uretrale asupra Gonococilor Neiser; Analize alimentare de Vinuri, lapte, făinuri etc. Analize de stofe din punct de vedere a compoziţiei şi a conţinutului în lînă, bumbac sau matasă, etc. etc.

Ultime Informaţii

:: Turcia s'a adresat direct Bulgariei, pentru inchelarea unui armistiţiu şi incetarea ostilităţilor. Se crede că pînă mîine rezultatul acestei cereri va fi favorabil şi armistiţiul acordat.

:: Chestiunea conflictului serbo-austriac este pe cale foarte bună. Serbia va consimţi să renunţe la pretenţiunile ei asupra Albaniei şi va admite constituirea acesteia ca stat independent. Serbia va capata Sandgeacul şi va avea eşire la marea Adriatică pe la Antivari.

❑ Albania s'a proclamat stat independent; un guvern provizoriu a fost instituit şi a ales capitala ei în oraşul Alessina.

:: *In legătură cu schimbul necontenit de note diplomatice între state, pricinuit de schimbările ce sunt pe cale a se face în Peninsula Balcanică, Curtea Regală romînă 'şi a luat de eri reşedinţa definitivă în Bucureşti, pentru ca Şeful Statului să poată fi pus în curent imediat cu tratativile diplomatice generale.*

:: *Liberalii din foarte multe judeţe 'şi-au retras candidaturile la alegerile generale. Aşa s'au retras la Olt, Bacău, Roman, Neamţu şi se crede că zilele acestea se vor retrage candidaturile din cele mai multe judeţe.—Poate 'şi vor mai menţine candidaturile cîte-va personalităţi mai importante, cu situaţii locale şi care vor lupta în alegeri în două sau trei judeţe.*

:: *Ministerul lucrărilor publice a trimes astăzi o circulară tuturor tribunalelor, invitindu-le să înlesnească pentru alegeri călătoria gratuită pe căile ferate, alegătorilor cari nu domiciliază în oraşul unde votează —Pentru acest scop tribunalele vor elibera acestor alegători certificate dovedind că sunt înscrişi în listele electorale ale oraşului respectiv şi aceste certificate vor da drept la călătoria gratuită pe căile ferate, în tocmai ca şi cartea de alegător.*

:: *D. A. A. Badareu, ministrul lucrărilor publice, soseşte în Iaşi mîine Sîmbătă dimineaţă şi va rămîne în oraşul nostru două zile.*

:: *Comisiunea pentru examenul de înaintare pe loc a învăţătorilor, a fost constituită din domnii I. Prassa, inspector general al învăţămîntului primar, ca proşedinte şi d-nii dr. C. N. Ionescu din partea şcoalei normale şi Calistrat Hogaş.*

Prima lucrare în scris se va da Duminecă dimineaţă.

:: *D. inginer Miclescu, vice-preşedintele Comisiei interimare, în urma votului luat de Comisiei interimară a dispus ca chiar azi să fie pornite tuburile necesare, pentru efectuarea unei conducte provizorie, care, în cazul cînd conducta principală de la Brăeşti, ar deveni defectuoasă, să poată furniza oraşului un debit de cel puţin 6000 m. cubi de apă pe zi.*

:: **Şedinţa comisiei interimare.** Aseară s'au întrunit membrii comisiei interimare. Participă la şedinţă, d-nii Gh. Botez, inginer Miclescu, Anibal Ciurea, C. Chirilă şi G. A. Scorţescu.

D. *Gh. Botez*, preşedintele comisiunei, face un raport detailat asupra stricăciunelor, ce au cauzat întreruperea debitărei apei de Timişeşti.

După o discuţiune, se hotăreşte facerea unei conducte provizorie, care să asigure un debit de minimul 6000 metri cubi de apă pe zi, în caz cînd actuala conductă va fi defectuoasă.

In acelaşi timp, s'a hotărît facerea unei variante, care să ocolească dealul fugitiv, cauza stricăciunilor de azi.

D. *G. A. Scorţescu*, cere ca să dea o atenţie deosebită acestei chestii şi în primul rînd să se caute a se stabili responsabilităţile.

D-sa prezintă un memoriu în chestia apei.

Comisia hotăreşte imprimarea acestui memoriu, şi decide ca viitoarea şedinţă să fie exclusiv rezervată, pentru discutarea acestei chestiuni.

*

Lipsa de lemne, a format a doua chestiune, discutată în şedinţa de aseară.

D. Anibal Ciurea, arătînd calamitatea ce există azi cu lipsa de lemne, a susţinut că de datoria administraţiei comunale, e de a face toate sacrificiile, pentru a se veni în ajutorul populaţiei sărace.

D-sa propune a se înfiinţa deposite comunale, în părţile oraşului locuite de populaţia săracă, reminînd ca pătura mai bine situată să se îngrijească cum va crede mai bine.

Comisia ia act de aceasta şi hotăreşte a continua discuţia în această chestie, în şedinţa viitoare.

Şedinţa se ridică la orele 7.

:: Camera de punere sub acuzare s'a ocupat astă-zi de faptele banditului Pantelimon, pe care l'a trimis în judecata Curţii cu juri din Neamţ pentru zece atacuri la drumul mare.

Actul de acuzare se află cuprins în zece coli hărtie.

:: *In satul Mogoşeşti pe coasta dinspre miază-zi a dealului Barbă Roşie pe o întindere de 150 hectare din cauza multor ploi casele şi avutul locuitorilor în număr de 75 încă de eri au început a se prăbuşe prin craparea terenului, dezastru care continuă şi azi.*

Locuitorii se retrag în centrul satului cu parte din avutul lor care l'au mai putut salva.

:: *Examenul de capacitate al profesoarelor pentru şcoalele secundare de fete, s'a amînat pentru zilele de 1 şi 25 Aprilie, 5 şi 25 Maiu.*

Examenul se va ţine în Iaşi.

:: Dl. magistrat Alex. Coroi a fost delegat să presideze comisiunea de judecată a meseriaşilor pe lîngă judecătoria ocol. I Urban Iaşi.

:: Direcţiunea generală a serviciului sanitar, primeşte plîngeri din partea medicilor funcţionari că nu se pot găsi la adresele indicate, călătorii veniţi în ţară din regiunile contaminate de ciumă şi holeră, din care cauză nu se poate face observaţiunea medicală a călătorilor în timpul necesar incubaţiunei boalei.

:: Primăria Comunei Iaşi a intervenit pe lîngă primăriile din judeţ să cerceteze dacă în satele lor nu s'ar putea găsi oameni neocupaţi care s'ar angaja pentru iarnă cu preţul de 50 lei lunar ca palmaşi la serviciul nostru de curăţire a străzilor.

:: Ministerul de Interne a făcut orele de serviciu pentru Administraţia Centrală a Ministerului şi direcţiunile depedinte de la 1 Noembrie, de la 9 la 12 şi 3 la 6 p. m.

:: Principele Carol student universitar.

Cu începere de astăzi principele Carol va urma regulat, la facultatea de litere din Bucureşti, cursurile de istorie şi de literatură romînă.

:: Regele a semnat noul regulament al facultăţii de ştiinţi din Iaşi.

:: D. I. A. Basarabescu a fost numit inspector general al învăţămîntului primar şi normal primar.

:: In urma disolvărei consiliului judeţului Iaşi, noile alegeri au fost astfel fixate :

Colegiul I la 9 Decembrie, colegiul 2 la 11 Decemb. şi coleg. 3 la 13 Decembrie.

Alegerea de delegaţi pentru colegiul al treilea, va avea loc la 2 Decembrie.

:: Creditorii au votat astăzi moratoriul cerut de d. Isidor Margulies, comisionar de mărfuri şi comerciant de fierării.

:: Tribunalul acordînd moratoriul cerut de I. Berger, a numit experţi pe d-nii P. Balo pentru registre, Livin Sadoveanu pentru inventariare, şi Horovitz pentru evaluarea mărfurilor.

:: In curtea caselor din str. Seulescu No. 17, s'a găsit înfăşurat într'o învelitoare de muşama cadavrul unui copilaş de vre'o săptămînă.

Autorităţile au început cercetările.

:: Firma de pielărie, Mendel Iosefsohn din str. Cuza-Vodă, fiind declarată în stare de faliment, a fost închisă eri.

:: Eri seara au fost stabilite următoarele candidaturi guvernamentale în judeţul Tutova: col. I Cameră: T. Emandi, E. Juvara, I. Dimitrescu; col. II: Gr. Negură, C. Ionescu; col. III: C. Stefănescu; col. I Senat: M. Ivanciu, dr. Şaabner Tuduri; col. II: M. Vasiliu-Cristescu şi I. Lupu.

:: **Şcolare.** — In locul d-lui C. Buţureanu, numit inspector şcolar, a fost detaşată d-na Constanţa Palade, învăţătoare la şcoala de fetn din Săbăoani.

— D-na Antoeescu, institntoare la Bacău, s'a detaşat pe ziua de 1 Noembrie, la şcoala No. 4 de băeţi din Iaşi.

— D-na Lucia Constantinescu, institutoare la şcoala No. 1 de fete, a fost detaşată la şcoala medie de fete Carmen Sylva.

:: Se aduce la cunoştinţa onor. Public iaşan că, cu începerea de la 1 No-Noembrie a. c. Debitul de desfacere Produselor Fermei şi Viilor d-lui A. Badareu, s'a mutat în nonl local vis-à-vis de Piaţă (medianu Sf. Spiridon, alăturea de grădina Primăriei, Strada de Sus No. 185, şi va fi asortat zilnic cu produse alimentare şi vinuri naturale din ferma şi viile d-lui Badareu.

:: **Şcoalele Medii.**—Eri s'a făcut solemnitatea deschiderei cursurilor la şcoala Medie de băeţi în localul şcoalei primare „V. Adamache".

La ora 10 jum. a. m. s'a oficiat sfinţirea apei de către Sf. sa Părintele Econom Ştiubeiu în prezenţa d-lor C. Meissner fost secretar general al ministerului de Culte, Botez directorul Prefecturei, Inginer N. Miclescn vice-preşidentul comisiunei interimare, L. S. Matasariu inspector şcolar, N. Cugler inginerul comunei şi alţi invitaţi.

Cel întăiu a vorbit d. C. Andriescu dirigintete şcoalei arătînd importanţa şi scopul şcoalei.

D. I. Dimitriu inztitutor a aratat foloasele ce va aduce această şcoală copiilor a căror părinţii nu dispun de mijloace mări.

D. Inginer Miclescu îşi arată bucuria, ce simte văzînd încă o şcoală în acest oraş, mai ales că d-sa ca reprezentant al Iaşului, în Parlament a susţinut această lege, care crede că va aduce mult bine în direcţia economico socială.

D. C. Meissner arată, că crearea acestor şcoale e numai o verigă din lanţul de reforme ce îşi propune fostul Ministru Arion să aducă şcoalei.

Solemnitatea s'a terminat cu urările celor prezenţi ca şcoala să progreseze cît mai mult producînd roadele dorite de cei ce i-au dat fiinţă.

:: Astă seară Vineri 2 Noemb, se reprezintă în Sala Circului Sidoli „La marginea prapastiei". Dramă de o extraordinară senzaţie. O luptă teribilă contra groaznicului flagel, ciuma. (Două părţi de cinem).

Restul programului cuprinde între altele :

Jack, micul îmblînzitor, nuvelă însufleţită.

Asaltul înverşunat de la Podgoriţa. Instantanee cinematografice din actualul răsboiu turco-bulgar prinse pe cîmpul de luptă.

Controlorul vagoanelor cu paturi. Adaptare cinematogr. după celebra comedie a lui Bisson. Rolul principal este jucat de Prince, simpaticul humorist parizian. (2 părţi.)

Un pictor japonez, interesante scene şi vederi.

Mîine Sîmbătă matineu la 3 ore ziua, iar seara reprezentaţie obişnuită.

Noul program viitor se reprezintă Duminică 4 Noemb., cuprinzînd între altele : *Lupta de la Waterloo* reconstituire fidelă care se desfăşoară chiar pe cîmpiile de la Waterloo (Belgia) unde Impăratul Napoleon I a suferit colosala înfrîngere—Atacaţi de indieni, dramă americană—etc.

:: Dela 1 Noembrie produsele Debitelor Badareu se vînd cu următoarele preţur

	Litru	Kgr.
Unt pentru masă şi cafea		6.00
Smîntînă dulce centrifugată	2.80	
Unt proaspăt pentru gătit		3.60
Brînză proaspătă de vaci		80
Brînză de oi de putină		1.60
Brînză de munte		2,20
Ouă proaspete	11 lei suta	
Lapte dulce proaspăt se găseşte în fie-care dimineaţă şi seara litrul		0.50
Caşcaval grecesc		2.60
Brînză de burduf		2.80
Caşcaval de Penteleu		3.00

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri cu următoarele preţuri : Litrul

Vin alb vechiu	1.—
Vin negru vechiu	1.—
Vin alb negru si superior	1.20
Vin Cotnar şi Bordeaux	1.60
Vin otonel tămăios	2.40

Toate calităţile de vinuri superioare se vînd cu litrul şi în sticle înfundate.

Inginer I. CANA

Autorizat de Primăria Iaşi

Iaşi—28 str. Cuza-Vodă 28—Iaşi

(zisă şi str. Golia 28)

—Apă—Canal—Closete *contra* **îngheţului—Băi hygienice—etc.**

Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.

Devize—Consultaţiuni gratuite.

Condiţiuni de plată foarte avantaoase.

Atelier special pentru reparaţiuni

—Proiecte—Supravegheri de Construcţii. *Vile—Hoteluri, etc.*

Se deplasează şi în provincie *cu preţ modest.*

Referenţile cele mai **bune la** *dispoziţie.*

ULTIMA ORA

Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 2 Noembrie

Bombardarea oraşului Scutari

Misiunea d-lui Daneff

Sofia.—D. Danew, preşedintele Sobraniei, a raportat consiliului de miniştri astăzi despre succesul misiunei sale în străinătate.

*

Atena.—Generalul Sapundakis, telegrafiază din Arta, că după o luptă de 8 ore a luat oraşul Metsovon. Grecii au făcut 81 prisonieri.

*

Rjeka Muntenegru. — Artileria Muntenegreană a susţinut noaptea trecută o violentă bombardare contra oraşului Scutari. Operaţiile continuă cu activitate. Oraşul a suferit stricăciuni mari. Starea populaţiunai e foarte neliniştită.

*

Roma.—„Tribuna" scrie, că d. di San Giuliano a convorbit azi la amiază în mod prelung şi separat cu ministrul Serbiei şi cu ambasadorii Fraţiei şi Turciei la Roma

Noii miniştri

Roma.—Deputatul Bertolini a fost numit ministru al Coloniilor.

*

Madrid.—D. Romanones preşedintele camerei, a fost însărcinat cu preşidenţia cabinetului actual.

Noul prim ministru a depus azi la 6 p. m. jurămîntul în faţa Regelui Alfons.

Luptă cu dezertori

Bucureşti.—O luptă crîncenă a avut loc eri între jandarmi şi nişte dezertori.

In luptă jandarmii au rănit mortal pe dezertorul T. Anghel.

Tesaurul public

Bucureşti. — In Tesaurul public, s'a constatat un escedent, în perioada de la 1 Aprilie la 1 August de 58,483,381 lei şi 69 baai.

Cursul d-lui Iorga

Bucureşti. — Se afirmă, că A. S. R. Principele Carol, va azista la cursul d-lui Iorga, de la Universitate.

Intrunire

Bucureşti.—In sala Ovidiu a avut loc aseară o întrunire publică, prezidată de preotul Sava Rădulescu.

Au rostit cuvîntări, d-nii Barbu Paltineanu, Saba Ştefănescu, N. Lahovari Aurel Iliescu şi Iancu Brătescu.

Romînia şi alianţa balcanică

Lupta de la Catalgea

Sofia.—Aci s'a răspîndit ştirea, că Romînia ar fi intrat în alianţa balcanică, corespodentul „Adevărului" controlînd ştirea, a primit confirmarea ei, din cercurile autorizate bulgare :

La Sofia ştirea a produs cea mai bună impresie.

*

Sofia.—Aci se consideră ca aplanat conflictul cu Serbia.

Serbii au recunoscut, că Albania trebue să rămie autonomă.

*

Londra.—Agenţia Reuter află pe cale particulară din Sofia, că trupele bulgare au dat o nouă luptă la Catalgea şi au ocupat Hadenkoi la 21 mile depărtare de Constantinopol.

AVIS DOAMNELOR ŞI DOMNIŞOARELOR

Cele mai frumoase Noutăţi ale Sezonului şi toate felurile de mărfuri pentru toamnă, au început să sosească zilnic la magazinul

„LA VULTUR"

Toate onoratele cliente sunt rugate să viziteze cît mai des Magazinul „La Vultur" (nu e aşa departe) aci vor găsi ca în totdeauna lucruşoare bune şi frumoase şi le vor cumpăra cu preţuri mult mai ieftine chiar de cum se vinde în prăvăliile din străinătate.

Poftiţi dară „LA VULTUR"

cel mai bine asortat magazin

10 lei lunar învaţă ori cine *franceza* sau *germana* la curs seara de la 7—11 Marţi, Joi, Sîmbătă. Dau lecţiuni de curs primar, secundar la domiciliul elevilor.

V. Emil. Profesor *Str. Sf. Teodor 36 (în curte).*

V. G. CRISTOFOR

Avocat

Str. Cuza-Vodă 42, (foastă Golia-

SE TAE LEMNE DE FOC

Cu MASINA

CONDIŢIUNI AVANTAJOASE

Doritorii să se adreseze printr'o carte postală

D. Lernovici, str. Zugravilor 41

Acordor şi constructor de piane

CAROL GRUCHOL

s'a mutat în str. Carp 3.

De inchiriat *una cameră foarte spaţioasă pentru depozit. De asemenea* **un loc viran** *pentru depozit.*

Strada Cuza Vodă 13.

Mobile HIRSCH

—Furnisorul Curţei Regale—

Cunoscută casă de încredere.

Cel mai complect asortiment de **mobile** *din cele mai renumite fabrici din străinătate cu preţuri foarte convenabile*

DORMITOARE

SUFRAGERII

SALOANE

BIROURI

Expoziţie permanentă de 50 odăi, Paturi de Bronz, Lavobouri, Noptiere, Toilete numai prima calitate, cu preţurile fabricei: Perdele, Partiere, Draperii, Bonne femmes tot ce este mai nou şi frumos.

Cel mai mare Depozit de Lămpi pentru electricitate ultime noutăţi, cu preţurile faricei. Mare asortiment de obiecte de artă, Vase Galeé Daum, de văz foarte frumoase, Beţe de perdele de Bronz, complecte Lei 7.50 fereastra.

A. G. DABIJA

AVOCAT

In ograda Bisericei Sf. Dimitrie (Balş) str. Stefan cel Mare

Dr. Louis Mendel, dentist

reintorcindu-se în localitate şi-reluat ocupaţiile.

Str. Lăpuşneanu 11 bis.

Dr. H. SOLOMOVICI

Specialist în boale de

—NAS, GÎT ŞI URECHI —

Ord. 9—10 a. m. şi 3—6 p. m.

67 Str. Cuza-Vodă 67

G. SKARLET

AVOCAT

s'a mutat str. Sf. Teodor No. 6 (Casele Voişel).

Avocat S. P. GEORGESCU

s'a mutat

în Str. Lozonschi No 16

(Casele Brill)

Dr. A. SPIRT

specializat la Paris şi Berlin în boale de gură, gît, nas, şi urechi se stabileşte de la 26 Octombrie 1912 în Iaşi, **strada Ştefan-cel-Mare No. 47** *vis-à-vis de Mitropolie.*

Dr. S. Dulberger

Specialist în boalele de femei

— M A M O Ş —

fost medic la clinica obstetricală a Consilierului intim Prof. dr. Bum din Berlin; fost timp îndelungat medic secundar al Spitalelor Casei Sf. Spiridon din Iaşi.

dă consultaţiuni

de la 10—12 m. şi de la 3—5 p. m. în locuinţa sa din str. Costache Negri (foasta strada Veche) No. 10 vis-à-vis de farmacia Zfass

Magasinul de Muzică

„MICHELSOHN"

Iaşi—Fondat 1878—Iaşi

Piane şi Pianine

SCHILER, WAREN, CZERNY, ROSENKRÄNZ

şi orice altă fabricaţiune, se vînd în rate lunare mici.

PIANE ELECTRICE

KUHL et KLATT

ORCHESTRIOANE AUTOMATE

La cerere prin o cartă poştală, trimitem acordorul-voiajor în orice parte a ţărei cu modelele cele mai noui.

NOTE MUZICALE, CLASICE ŞI MODERNE

Magasinul Conservatorului

IAŞI—Strada Lăpuşneanu 32—IAŞI

NOTE de MUZICA

ASORTIMENT complect după Programa Conservatorului

Instrumente Muzicale şi Accesorii

Reprezentanţe şi Depositul renumitelor

Piane şi Pianine — ROSENKRANZ —

Neîntrecute în soliditate şi ton frumos

Vînzare şi în rate mici fără acanto —

— Catalogue gratis —

INCHIRIERE DE PIANE CU PREŢURI AVANTAGIOASE

Mobile LOBEL

IAŞI — 32 Str. LAPUŞNEANU 32

MARE ALEGERE ÎN

Dormitoare, Sufragerii, Saloane, Birouri

Mobile în piele ultimele noutăţi.—

Paturi de bronz, Noptiere, Lavabouri, toilete asortate.

Covoare, Perdele complecte de la 15 lei în sus.

Lămpi electrice cele mai noui (*Preţuri excepţionale de*
Vase Galeé şi Daum (*reduse*

Mobile mici fantesiuri. — Biurouri americane.— Canapele-Pat.

PREŢURI EFTINE *Face şi condiţiuni de plată avantajoase.*

Renumitele PLUGURI

Intregi de oţel bătut
marca PORC MISTREŢ

DIN FABRICA

Gebrüder Eberhardt Ulm

a) cu 1, 2 şi mai multe brazde
b) speciale de vie
c) speciale de prăşit

Maşini de secerat de Mc. CORMIC precum şi alte maşini şi unelte agricole, permanent în depozit la

Fraţii Bachstez, Iaşi

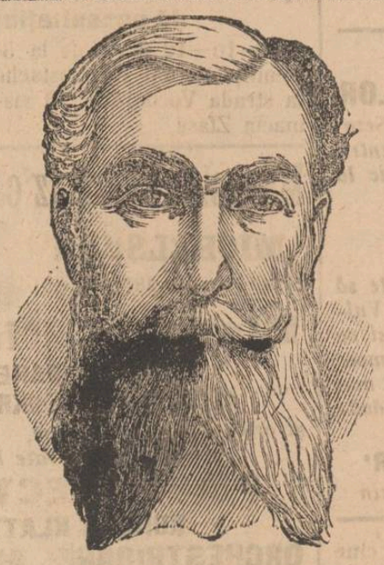

PĂRUL ALB

DENOTĂ BATRÂNEŢA

Intrebuinţaţi dar

Vopsea pentru PAR Seeger

care vopseşte imediat şi în mod natural părul albit sau căruntu, după dorinţă în:

Negru, Brun, Castaniu şi Blond

Intrebuinţarea cît se poate de simplă.—Inofensivitate garantată

Preţul unui flacon
Lei 2.50

De vînzare la **Farmacii, Droguerii şi Parfumerii**

Depozit general: Bucureşti, Strada C. G. Cantacuzino 40

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

Bucureşti—Il. Şoseaua Vitan II—Bucureşti

a început fabricarea articolelor

Crema, Pudra şi Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele mai bune şi a căror efecte nu se pot măcar compara cu preparatele similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET", Poudre „MUGUET" Săpun

preparate de

Laboratorul Chimic „DIANA"

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducerea acestor articole voiu întrebuinţa în beneficiul publicului, care va şti să aprecieze calităţile unor preparate neîntrecute şi sub forma unor premii ce se vor împărţi în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi însoţită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cîştigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Preţurile Creme „Muguet" Lei 1.10. Pudră „Muguet" Lei 2. Săpun 100 grame Lei 1.50

Cereţi pretutindeni preparatele

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

10 REGULI PENTRU IGIENA

1. În fiecare dimineaţă adaugă „Diana" Franzbrantwein în apa de spălat pentru a-ţi întări şi răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana" Franzbranntwein este cea mai bună apă de gură.
3. Frictionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntwein pentru a te păzi de răceală.
4. Spălaţi părul numai cu „Diana" Franzbranntwein căci întăreşte rădăcina şi favorizează creşterea.
5. Contra înăduşelei întrebuinţează numai „Diana Franzbranntwein şi vei obţine rezultatul cel mai bine făcător.
6. După fiecare masă clătesti gura cu apă la care vei adăoga „Diana" Franzbranntwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simţi obosit după un lung exerciţiu frictionează-te cu „Diana" Franzbranntwein şi vei recăpăta imediat putere.
8. După baie frictionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntwein şi vei avea cea mai plăcută senzaţie.
9. Nu uita nici odată sticla cu „Diana" Franzbranntwein cînd pleci la drum căci îţi va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ţi lipsească nici odată „Diana" Franzbranntwein din casă.

„Diana" Franzbranntwein

de găsit la toate droguriile şi farmaciile din ţară; un flacon mic 70 bani, un flacon mijlociu 1.20 un flacon mare lei 2.40.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Ziar social și politic

Ziar din Moldova

Primește anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și inserții la

MEA PUBLICITATE

a administrației ziarului „Opinia" strada Lăpușneanu No 32.

NEVRALGIEI!

Bapurile Doctorului Mengette

ADEVĂRATELE BAPURI MENGETTE [illegible]

ADEVĂRATELE BAPURI MENGETTE [illegible]

Se găsesc: Les Véritables [illegible] de CLIN & Cie, [illegible], [illegible] se pot găsi la toate farmaciile.

Vîţe americane altoite

La raţe şi în verde pe rădăcini de 2 ani. Varietăţi superioare, perfect selecţionate, port altoi cei mai rezistenţi.

DIMITRIE VIZANTI, *Proprietar viticultor*

Catalogul gratis la cerere

Biroul Comuna Copou

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, str. Gh. Mîrzescu 17—Instalaţie cu motoare electrice

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40

Redacția și Administrația: Iași str Gh. Mîrzescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX No. 1730. Duminică 4 Noembrie 1912

Candidații

conservatori și conservatori-democrați la alegerile generale pentru parlament

COLEGIUL I CAMERĂ
(Joi 8 Noembrie)

D. A. Grecianu
Dr. Ilie Stroici
N. Cananau

COLEGIUL II CAMERA
(Sîmbătă 10 Noembrie)

G. A. Scortzescu
Const. Meissner
Ioan V. Praja
A. A. Badareu
Vespasian Pella
Eugen Herovanu

COLEGIUL III CAMERA
(Luni 12 Noembrie)

Const. C. Chirilă

COLEGIUL I SENAT
(Mercuri 14 Noembrie)

Vasile Sculy
Lascar Antoniu

COLEGIUL II SENAT
(Vineri 16 Noembrie)

Ioan Găvănescul
Nicu Nanu
G. D. Șerban

Situația externă

Marele ziar *Budapester Tagblatt* a publicat în fruntea numărului său, sosit eri în Capitală, un important articol asupra situației externe. Se discută în acel articol atitudinea Romîniei față de evenimentele din Balcani.

Spre satisfacția noastră și spre mîndria partidului conservator-democrat, articolul marelui ziar din Budapesta începe cu declarația făcută de d. Take Ionescu, la ultima întrunire a clubului conservator-demecrat din Capitală, declarația care sună :

„Se rîdică, d-lor, la hotarele noastre o mare națiune ; — pentru mine care nu am nici sentimentul de gelozie, nici sentimentul de invidie, nu am de cît admirațiune pentru sforțarea eroică, pentru măreața epopee pe care o scriu vecinii noștri de dincolo de Dunăre. La ce se datorește d-lor aceasta, de cît la o conștiință națională așa de adîncă în cît la războiu s'a dus națiunea iar nu armata, și a eșit nu o victorie ci o minune".

Importanța acestei declarațiuni, nu va scăpa nimănui mai cu seamă azi, cînd soarta armelor a fost atît de fericită pentru statele creștine sle Balcanului.

Mai departe articolul despre care ne ocupăm, arată care sunt legăturile dintre Romînia și statele balcanice, și care trebue să fie atitudinea lor față de țara noastră ; iată, în adevăr, ce scrie *Budapester Tagblatt.*

„Intre Romînii și Statele balcanice există o legătură de trai comun de veacuri, de subjugare comună, de lupte comune, împotriva aceluiaș dușman. Desvoltarea culturală și economică a Romîniei este comoara comună a întregului Balcan, o parte integrantă a tăriei lui. Totul împinge spre o înțălegere cu România. O politică de dușmănie față de România, nu poate fi o politică balcanică, ci o politică a intereselor străine. N'ar fi de alt-fel, nici un fel de politică, ci pur și simplu o nenorocire, care ar zădărnici fructole marilor victorii.

O politică anti-romînească ar însemna o politică anti-balcanică, care va crea izvoare de noui complicațiuni și de noui catastrofe. Greșeli în politică, sunt cele mai mari crime. Și cea mai mare greșală este de a se lăsa cineva condus în politică de dispoziționi".

Nu știu ce va aduce ziua de mîine și nici care va fi viitoarea politică a țării noastre. Faptul însă că țara noastră ocupă un loc atît de însemnat în politica externă, faptul că se vorbește atît despre noi, în împrejurările de azi, sunt de natură să ne măgulească în cel mai mare grad.

Semne de pace

— Cu privire la situația noastră economică —

Telegraful ne-a adus vestea că Poarta s'a adresat direct statelor Balcanice pentru a obține un armistițiu, preparator al păcii. Războiul a dat tot ce putea da beligeranților De o parte victorii peste victorii, de altă parte, o înfrîngere desă vîrșită—și de-o parte și de alta istovire.

In așa împrejurări, isprăvitul războiului nu numai că e dorit, dar a ajuns o necesitate aproape organică pentru beligeranți.

Situația noastră economică, apăsată pînă la jenă de evenimentele externe, pro mite să se îndrepte. Curînd exportul va fi reluat. Timpul s'a îndreptat și sunt speranțe că toamna va mai dura. Dar chiar dacă înghețul va veni și navigația pe Dunăre se va închide, exportul încă nu va suferi mult.

In adevăr, cei mai mulți din agricultorii noștrii nici n'au trimis cereale la porturi, așa că atunci cînd exportul va fi reluat, grînele noastre vor putea foarte bine fi trimise la Constanța, de unde să ia drumul mării.

Bursa din Capitală se și resimte de această viitoare bună stare. — Cursurile s'au urcat și ultimul a găsit o situație mai bună decît cea sperată.

Creditul și circulația sunt încă în suferință, din clipa însă în care exportul va fi reluat.

Nenorocirea de la Călărași

E a treia în curs de nici două luni. Cinci-zeci și unul de ostași de ai țării au fost furați armatei de perfidele valuri ale Dunării. Dar dacă în catastrofa *Trotușului*, o întîmplare nenorocită a răpit viața unor bravi ofițeri și a cîtorva zeci de soldați; dacă la Galați, forța elementelor a răpit marinei noastre cinci soldați,—nu tot așa s'au petrecut lucrurile alaltă-eri la Călărași. *Teleormanul* s'a scufundat din pricina unei gzețeli omenești, a unei greșeli care se putea evita, prin cea mai elementară băgare de seamă. Șalupa *Teleorman* s'a scufundat în Dunăre din pricina unui prea mare încărcămînt. Răspunderea acestei nenorociri cdde asupra acelora cari aveau datoria să vegheze ca nenorociri de felul acestora să nu se întîmple.

Din fericire, se află azi în capul ministerului de război un ostaș cu experiență, și nu ne îndoim că d. general Hârjeu va ști să facă așa în cît analele armatei noastre să nu mai înscrie zile de doliu ca cea de alaltă-eri, de la Călărași.

APA LA IAȘI

După atîtea săptămîni de îngrijorare în chestiunea apei; după ce atîta vreme nu vedeam în orașul nostru de cît fețe amărîte, a venit, în sfîrșit săptămîna liniștei. Atît din convorbirea ce ziarul nostru a obținut de la d. Inginer Tancred Constantinescu, cît și din comunicatul liniștitor al d-lui Președinte al Comisiunei interimare, se poate vedea că nu avem cuvînt a fi atît de îngrijorați și că, mai ales, putem privi viitorul apei cu încredere.

Comunicatul administrației comunale este de natură a expune situația actuală de fapt în chestiunea apei, bazat pe cercetări locale și prin urmare, avînd la îndămînă nu făgădueli probabile, ci observațiuni precise.

Din acest comunicat se poate vedea că ori care ar fi fost stricăciunele actuale ale conductei, remediarea lor n'a fost greu de obținut și că numai ploile continue au făcut ca lucrările de reparațiune să nu se poată executa într'un timp mai scurt.

De altfel, ori care ar fi legitimitatea îngrijorărei cetățenilor, ori cît ne-ar durea amenințarea ce aceste accidente ne arătau pentru viitor, nu este mai puțin adevărat că și în alte ramuri ale științei technice, știința nu poate prevedea perturbațiile ce pot aduce lucrărei, calamitățile climaterice, cum au fost ploile extraordinare din acest an.

Căi ferate care au costat milioane, poduri și lucrări de cea mai mare importanță, cad într'o bună zi victimele unui potop mai presus de orice prevedere.

Dacă însă, în cazul apei, am simțit mai mult efectele accidentului, pe cînd privim adesea fără murmur stricările de linii ferate și de poduri, pricina este că în cazul nostru accidentul ne atingea prea direct și într'o nevoe în legătură prea imediată cu viața.

De altfel și comunicatul administrației comunale și informațiile ce deținem din sursă autorizată, ne dau dreptul să credem că accidentul actual nu are gravitatea ce ne închipuiam.

Dacă vorbește comunicatul oficial despre un alt traseu, este locul să vedem dacă acest nou traseu nu este în realitate de cît *o variantă temporară*, care să permită circulația apei numai pentru timpul cît se vor întrepinde lucrările de consolidare a conductei vechi, care rămîne în acest mod tot conducta definitivă de aducțiune a apei.

Ori cum ar fi, credem că nu este locul a privi cu îngrijorare chestiunea viitorului apei la Iași.

Învinșii de azi

Imperiul otoman a fost înfrînt. Semiluna care altă dată stăpînise Europa răsăriteană, Asia apuseană, și Africa nordică, își vede azi propriul ei asfințit.

Istoria neamului omenesc e un lung țesut de măriri și de decăderi. Incepînd de la răsărit și mergînd spre apus, seminții uriașe s'au ridicat, pentru a stăpîni un pămînt și a cădea apei în uitare. De la toate aceste popoare ne-a rămas însă cîte ceva.

De la Evrei monoteizmul, de la Feniceni alfabetul și negoțul, de la Egipteni monumente neperitoare, de la vechii elini o admirabilă artă și o filosofie încă și azi în putere, de la Romani un admirabil corp juridic și o civilizație, care a fecundat în chip fericit tînăra dar înaintata civilizație europeană.

Fiecare popor și-a însemnat în istorie pagina lui. Ce ne va rămîne însă de la turci ? Nimic! In locul rafinatului Bizanț, ne lasă un oraș infectat de toate epidemiile, în locul bogatei Tracii de odinioară, un ținut pustiit de lăcomia fără frîu a unor funcționari lipsiți de cunoștință.

Intreaga peninsulă balcanică în jale și în ruină. Un popor nu trebue jălit cînd moare, aceasta este o fatalitate a istoriei, de plîns este poporul, care murind, nu lasă nici o amintire viitorimei.

In această jalnică situație părăsesc Turcii Europa, și aceasta e partea tristă în toată epopeea balcanică, care se desfășoară azi sub ochii noștri.

OAMENI ȘI LUCRURI

In paguba literaturii

Ori-unde și ori-cînd am deschide ziarele, întîmplările de acest fel abundă. Iată numai pe ziua de eri: o sinucidere în Capitală. O elevă se omoară ; martorii stăruie asupra locotenentului care o aștepta, o petrecea, o însoțea mereu.

Anonimul, veșnic cruțatul anonim, pe care nici un ziar nu-l va divulga. Uniformele noue sunt atît de practice și de reușite în cît nici... reporterii indiscreți nu recunosc pe acei cari le poartă.

In a doua Capitală,—informația e mai puțin senzațională : un prunc lepădat în strada Seulescu. Se speră că poliția va descoperi pe mama vinovată. Nimeni nu se ncumetează a spera că va fi descoperit și... tatăl.

E de așteptat că, în conformitate cu tradiția și cu trecutul, ecoul nouei legi votată de Senatul francez—stabilirea paternității—va fi repercutat și în alte țări. Omenirea a înfăptuit progrese mai mari; au dispărut prejudecați mai înrădăcinate încă. Franța e cea mai... contagioasă dintre țările civilizate, — fără a mai socoti că acolo era natural să se dărîme greu credința în... inviolabilitatea dreptului bărbătesc de a abuza ; acolo sub însuși Napoleon cel Mare consiliul de stat a decretat sentința „La recherche de la paternité est interdite". Și cu toate aceste s'a făcut,—legea fu votată, în împrejurările și cu consecințele de cari am vorbit de curînd, cu riscul nu numai de a se mai... depopula Franța—lipsită de marele contingent al copiilor naturali—dar și cu pericolul ca să dispară una din cele mai fecunde și mai mișcătoare teme de... literatură : acea a copilului din flori, foarte la modă de la Alexandru Dumas fiul, pînă la modernii Brieux și Bataille. In drama acestuia din urmă „L'enfant de l'amour" se află pagini zguduitoare. Scena din actul I, între Maurice și mamă-sa Liana ; scena dintre același copil din flori și soțul mamei lui, ministrul Rantz cuprind întreaga tragedie a celei mai nefericite și mai nedreptățite categorii sociale,—a copiilor naturali, cărora li se aplica în înțelesul cel mai mizerabil vechiul dicton, plin de sarcasm și de durere : „pater semper incertus".

In Capitala Franței—după o statistică de acum cîți-va ani — numărul copiilor „nelegitimi" ar fi de 41 la sută. Cu toate aceste Franța—în afară de Paris—nu era în capul scării, din potrivă. Bavaria, din cauza unor obstacole civile, număra 14 la sută, Suedia 10·23 la sută, Germania (întreagă) 9·25, Belgia 8·75, Franța 8·41.

Cifrele au mers, de sigur, crescînd, — poate și din cauza greutății traiului.

Cîte drame legate de fie-care din viețuitoarele acele cuprinse în clasa discalificată a copiilor cari n'au dreptul de a-și cunoaște tatăl... Ce tragedii, fie înnăbușite în umbră, fie degenerate în scandal public !

Cartea despre „Emanciparea femeei", alui Novicow, începe cu povestirea unei întîmplări... banale, relatată după ziarele rusești :

O fată născuse un copil. Ieșită din minți, a doua zi dimineața, iese neobservată, se duce de-l aruncă într'o mocirlă și se 'ntoarce acasă. Dar peste cîte-va ceasuri iubirea de mamă i se trezește în suflet. Aleargă la mocirlă și dă peste trupul pruncului său. Il dezmiardă și'l sărută cu nespusă dragoste. Au găsit-o, seara, aproape nebună și înghețată de frig, legănînd cadavrul copilului său. Nefericita, judecată pentru pruncucidere, a fost trimisă la munca silnică. Era numai de 17 ani.

Se poate că, odată cu dispariția paradoxului „pater incertus"—vor fi mult împuținate dramele de natura aceasta. Se poate — cum spuneam — că vor scădea nașterile aceste... imprudente, devenite mai plicticoase. Bărbatul modern va prefera :

La froide majesté de la femme stérile,

după expresia lui Baudelaire.

Răspunderea socială a paternității devenind mai mare,—ea va fi mai mult evitată, poate, ca o povoară despre care un humorist german spunea cînd-va :

Vater werden ist nicht schwer,
Vater sein, dagegen swer.

Au, une-ori și bărbații dureri de... facere.

Iar în schimbul dramelor și melodramelor pe tema copilului natural, literatura va putea să se îmbogățească cu... tema nu mai puțin duioasă a regăsirii celei de-apururi între generațiile de copii dezmoșteniți și între generațiile de părinți egoiști; împăcarea străvechiului conflict între femeea asuprită și bărbatul victorios; sfîrșitul unui proces social după decenii de luptă și de suferințe...

Rodica

P. S. In articolul de eri s'a tipărit „scuza" în loc de „muza".

INĂLȚAREA

— Din literatura bulgăreasoă —

Moș Zaharia merge încet, aducînd în spate pe micuțul Monca.

Acesta 'și încleștase mînuțile'i uscate de gîtul bătrînului lăsînd să-i atîrne trupul moale și fără putere. Șiroaie de sudoare brăzdează fața arsă a bătrînului, și'i scaldă gîtul încordat de oboseală. Mînele lui Monca îl sugrumă, așa că pe dinaintea ochilor îi trec neguri de sînge, dar el merge încet, și cu mare grijă își susține cu mînele povoara.

Soarele e aproape de asfințit, și de jur împrejur, peste livezile îmbălsămate, peste semănăturile înverzite, peste tufișurile și dumbrăvile întunecoase ce se desfășurau în depărtare, noaptea se lasă tainic, ca o nesimțită adiere.

Și lume, lume !.... Din toate părțile, pe toate potecile vin oameni unul după altul ; cei mai grăbiți trec înaintea altora mai nevoiași lăsîndu-i în urmă, îndreptîndu-se toți spre o movilă înaltă, rîpoasă și ascuțită, căreia Moșu Zaharia știa de mult că-i zice movila Ispasului, sau a Sfintei Inălțări.

Pe coastele pleșuve ale movilei furnică o lume întreagă.

Moș Zaharia se uită și se miră, de unde atîta lume, atîta potop. Cu carul, călări, pe jos, de aproape și de departe, din toate părțile, vin oameni și grăbesc spre culme.

Și tot felul de lume. Unii sărmani, zdrențeroși de li se văd cărnurile, alții bogați, îmbrăcați în haine noi. Și fie-care cu cîte o infirmitate și cu cîte o nădejde de mîntuire.

Unii cu mijlocul frînt se tîrăsc ca șerpii, alții în cîrji, alții cu răni scîrboase de trup, orbi, șchiopi.

— Moșule, unde se duce atîta lume ?... întrebă copilul.

— Toți se duc acolo, taică.

— Toți sunt bolnavi, moșule ?

— Toată lumea e bolnavă. Unii de una alții de alta. Nici un suflet de om nu e sănătos.

Te uiți, trupul de fer, dar sufletul putregai.

De pe culme se auzi toaca de rugăciune al cărei răsunet se revarsă ca o bine cuvîntare peste toată împrejurimea înverzită, presărată cu numai nădejdi omenești.

Moș Zaharia șezu obosit pe marginea drumului și răsuflă din adînc.

— Inchină-te fiule

Monca 'și desfăcu mînele de gîtul bătrînului : și amîndoi se închinară mult, apoi iar șezură.

— Moșule, vreau să merg pe jos.

— Ești slăbuț, copilule, ai să te obosești.

— Vreau să merg pe jos, — stărui Monca cu glas plîngător.

Moș Zaharia îl ridică îngrijorat și, luîndu-l de mînă porniră încet.

Monca, băiat ca de vre-o zece ani, orfan, bolnav și schilav, mergea pe lîngă moșu său ca o umbră. Pe fața-i palidă și uscată, se întrevedau vinele albastre și groase, picioarele i se împleticeau de slăbiciune, mînele 'i atîrnau ca niște bețe.

Ochii lui albaștrii, și parcă atunci i-ar fi deschis mari și sperioși, se roteau în toate părțile, și cu un ușor zîmbet de naivă admirare, urmăreau, aci ciocîrlia care în cîntece se învîrteja spre cer, aci porumbeii sălbateci ce dispăreau în amurgul serii către întunecoasele dumbrăvi spre apus, aci gălbuele musculițe ce roiau întocmai ca picături de apă în văzduh.

*

Moș Zaharia mergea foarte încet ca să nu obosească copilul, dar văzînd că soarele deja a scăpătat, și oamenii s'au mai rărit pe drum, din nou îl ridică în cîrcă și porni mai repede.

Pe culmea movilei viermuiau umbre de oameni, par'că fără nici un rost ca zăpăcite.

— Oamenii 'și căuta loc, am întîrziat puișorule.

— Dumnezeu vine de vreme acolo moșule ? întrebă Monca.

— Cum de vreme ?...

El o să aștepte să vie toți aceia care au plecat.

Vezi bine că sunt și departe, sunt șchiopi, orbi, sunt de aceia care nu știu drumul, poate să se rătăcească vre-unul. Cînd se vor aduna toți, și vor adormi toți, Dumnezeu va chema un înger care'i duce cîrja și-i va zice, haide ! Se vor coborî pe tăcute de acolo de sus, printre stele, și încet încet se vor lasa pe pămînt, va trece Dumnezeu prin tot norodul acesta ce se află aici, liniștit, nimeni să nu-l audă, nimeni să nu-l vadă și va porunci lecuire pentru toți.

Apoi, încet, încet, precum a venit, se va înălța și se va duce în cer, precum s'a înălțat odinioară de pe munte chiar în ziua ce vine mîine — ziua Sfintei Inălțări.

— Toți bolnavii se vor tămădui moșule ?

— Toți, toți — răspunse cu adîncă încredințare moș Zaharia — dacă nu chiar îndată, dar peste un an, peste cinci, peste zece.... Cel ce mai crede se va mîntui.

Monca asculta nepătrunsele cuvinte ale bătrînului, pornite dintr'o ferbinte credință ; de și nu înțelegea, ele revarsară în sufletul lui lumină și căldură.

El își lipi obrazul palid de umărul bătrînului, își aținti privirea pe înalta cruce de pe movilă, și rămase gînditori

Apollinaris

Apă minerală de cură și de masă, cu o reputațiune mondială

Recunoscută de Statul Prusiei ca apă minerală de întrebuințat de toată lumea.

Medalia Statului Prusiei, 1902. Grand Prix Bruxelles, 1910.

„Toți, toți.... se vor vindeca.... Care acum, care peste cinci ani, care peste zece ani. De ce Dumnezeu ăsta dacă dă sanatate oamenilor, nu le-o dă chiar de acuma !... A doua zi toți să se întoarcă sănătoși. Eacă.... moș Zaharia s'a chinuit ca să-l aducă pînă aci, și el poate să se facă sănătos tocmai peste zece ani !... Nu, Monca vrea să se tămăduiască chiar în noaptea asta, și mîne să se întoarcă sănătos, să alerge prin livezi, să adune flori și să fugă după fluturi, să se joace cu mingea cu alți copii de seama lui. De cînd, de cînd n'a mai aruncat el mingea.... și cum s'ar mai juca".

*

— Dar rămîne vre-unul peste două zeci de ani, moșule ?

— Voia lui Dumnezeu, tăicuțule !.... Poate și peste douăzeci, răspunse oftînd moș Zaharia adîncit în gînduri.

Monca iar ramase gînditor: Peste două zeci de ani !..

Moș Zaharia, cu oftări și gemete suia pe poteca șerpuitoare spre movilă, și picături de sudoare, una nupă alta, îi brăzdează fața.

Cînd ajunseră sus era întuneric. Stelele luceau pe cer, multe și dese, ca nici odată; și nemișcata și ciudata lor strălucire grămădeau tot întunericul spre pămînt.

Și Monca, afară de umbrele adormite ale virfurilor de prin prejur, nu vedea nici dumbrava, nici cîmpia, nici satul lor nici drumul pe care veniseră. Moșusău aduna de prin mărăcinișuri uscături și frunze căzute pentru foc; și el se învîrtea pe lîngă dînsul, ațintea sperios întunericul, și o frică tainică îi umplea sufletul.

Mica ferestrue a paraclisului, ca un ochiu strălucitor, privea în întuneric, nemișcat și strașnic; iar stufoasa pădurice de lîngă paraclis sta ca un urs mare și îngrozitor cu gura cascată. Prin întuneric mișunau, tăcut și tainic, umbre de oameni ca niște nâluci ce răsăreau de odată din pămînt și iar se cufundau în el. Ici, colo, ardeau focuri, și prin prejurul lor se auzeau cuvinte întrerupte, oftări bolnăvicioase, prelungite și adînci, și micului Monca i se făcu părul măciucă. De odată undeva prin întuneric un glas slab de femeie gemu cu un cîntec jalnec.

— Mamă, măicuță..., ține-mă !... Măicuță dragă !... mor ! !....

— Moșule !—plînse speriat Monca înghesuindu-se între genunchii bătrînului care ațița focul.

— Nu te teme, puiule.... nu te teme ! îl liniști bătrînul mîngîindu-l.

După ce cinară, moș Zaharia înfășură bine pe Monca în gheba lui, apoi amîndoi se culcară unul lîngă altul, pe lîngă focul potolit.

Lui Monca nu-i era somn. El ascultă vorbele întrerupte ale oamenilor ce zăceau în jurul focurilor, perduți și nemișcați ca niște morți; asculta sfășietoarele gemete ale bolnavilor și în minte i se ivi marea icoană de la biserica din sat unde e zugrăvită judecata din urmă, cu diavolii, cu păcătoșii peste care cu puteri nemărginite plutește, prin nouri, Dumnezeu, mare și înfricoșat cu cunună de aur pe cap.

— Moșule, cînd are să fie a doua venire ?

— Ce ? ! — răspunse în somn moș Zaharia ?

— A doua venire ?

— Haidi, haidi.... culcă-te moșule, — răspunse somnoros bătrînul și adormi iăr.

Monca scoase capul afară, se întinse pe spate și privi cerul. Pe cer una lîngă alta tremurau steluțele drăgăstos și plăcut ca niște ochișori vii de copil. Monca le privea zimbind și inimioara lui tresăltă de o bucurie liniștită și plăcută ca și strălucirea lor.

El n'are să doarmă, el va aștepta să vadă cum printre acele frumoase steluțe are să se arate Dumnezeu și micul îngeraș, și cum se vor coborî pe pămînt. Închipuirea lui Monca vede pe acel atotputernic și mîntuitor Dnmnezeu, ma-are, foarte mare. El se coboară din cer cu o lungă haină roșie, cu crucea în mînă și cu cunună de aur pe cap, cum e zugrăvit la biserică. Lîngă el un îngeraș mititel îi poartă cîrja și se uită mîndru la copii de prin prejur, ca și Tenco Popov purtînd cădelnița tatălui său cînd slujește leturghia.

Deodată lui Monca îi veni rău. Fiori pătrunzători îi zguduiră trupul, și începu să-i vîjie capul. O pînză neagră i se așternu peste ochi, apoi alta, și alta. El vru să strige pe moșu-său dar pînzele negre dispărură una cîte una, și i se făcu așa ușor, plăcut, ca și cum îl legăna cineva încetișor într'un leagăn. Deschise ochii și văzu cum cerul și stelele se ridicaseră sus.. foarte sus. O steluță se zmulse din cer alunecînd repede spre pămînt. Se făcu lumină... lumină dulce și plăcută. Cerul se deschise și Dumnezeu cu cunună de aur pe cap se coborî pe pămînt drept spre Monca... Ce blajin, ce bun bătrîn e Dumnezeu !... Cum veni jos, apucă pe Monca de mînă și-i zise: „Fă-te sănătos, și vino cu mine să te duc la maică-ta". Monca niciodată nu văzuse pe maică-sa. El plecă cu Dumnezeu spre cer, către stele. De jur împrejur e atît de larg, atît de frumos... Se aud undeva cîntece... dar ce cîntece frumoase !... Monca merge cu Dumnezeu, și'i este ușor, ușor... și e bucuros că va vedea pe maică-sa.

Eată-i mai sus, și mai sus—pămîntul a rămas ccolo, undeva...

Dimineața, înainte de răsăritul soarelui, moș Zaharia se deșteptă și se uită prîmprejur. In lumina nedeslușită a zorilor, pe toate potecile movilei, printre rîpi și bolovani, oamenii fugeau la vale ca niște nebuni. Bărbați, femei, copii, orbi, șchiopi, unii în cîrji, alții tîrîndu-se pe brînci, cu carul, călări—toți fugeau dispărînd ca niște nâluci.

Moș Zaharia și-aduse aminte că, după obiceiu, trebue să fugi înainte de a se arărăta soarele, ca să-ți lași acolo boala. Și el scutură pe Monca.

— Monca, băiatule... haidi moșule !..,

Dar Monca zăcea pe spate, nemișcat și rece, cu fața spre cer, cu ochii abia închiși.

Un blînd și ciudat zîmbet de copil îi înghețase pe buze.

În chestiunea apei

Adunarea cetățenească de Vineri sara în chestiunea apei, a decis amînarea întrunirii publice ce se anunțase pe Duminică, lansînd însă următorul

APEL

Cetățeni ieșeni,

Față de greaua și trista situațiune cu deasa întrerupere și lipsă de apă, precum și față de nenorocita perspectivă de a fi încă, pentru un timp nedeterminat, lipsiți de-o statornică și suficientă alimentare cu apă, după zeci de ani de așteptare și după zeci de milioane cheltuite, subsemnații delegați ai adunărei cetățenești anume sesizată de această vitală chestiune, am căutat să luăm contact cu administrațiunea comunală spre a-i prezenta:

1) Protestul împotriva deselor întreruperi ale alimentării orașului cu apă.

2) Cererea ca să se facă cunoscute pricinile acestor dăunătoare întreruperi.

3) Cererea stabilirii și valorificării răspunderilor în justiție.

4) Cererea ca să se facă cunoscute măsurile ce s'au luat pentru ca pe viitor să se asigure statornicia alimentărei cu apă.

Din întrevederea avută cu d. Primar, am putut vedea că administrațiunea comunală este și dînsa într'adevăr îngrijată de nenorocirea ce lovește orașul nostru astăzi mai mult ca ori cînd, fără să-și poată da samă însă într'un chip hotărîtor de mijlocul înlăturării definitive a răului.

Ceia ce negreșit mărește și mai mult grija noastră și ne determină a vă atrage atențiunea cît mai de aproape asupra acestei grave și vitale chestiuni a apei.

Cetățeni ieșeni,

Toată lumea poate să vadă că, în privința alimentării cu apă, ne aflăm cu mult mai rău acum de cît eram în starea primitivă de odinioară, căci mai presus de toate sîntem angajați a răspunde zecile de milioane ce s'au cheltuit, pe lîngă cheltuiala zilnică, din cale afară de ridicată, ce-o facem cu procuratul unei ape de rea calitate și insuficientă, ba încă fiind prea bucuroși de-a o putea capata și pe asta.

Primejdia lipsei de apă nu scapă negreșit nimănui, pentru-că apa este pentru un oraș ceia ce-i sîngele pentru un om. Cum omul cu sînge puțin se ofilește, iar fără de sînge moare, tot așa și un oraș; fără de apă stagnează și se primejduește în toate privințele: necurățenie, întreruperede industrii, boli, incendii nelocalizate etc. Mai ales cu dispozitivul de canalizare și de punere în acord a igienei publice și private cu alimentarea de apă ce se nădăjduia, lucrurile au ajuns și mai rău: canaluri puturoase, vespasiene și privați cu sistem tout-à-l'égout infecte.

Cetățeni ieșeni,

Această tristă și dureroasă situațiune pusă în legătură cu toate celelalte chestiuni cari, deși mai de-a doua mînă, nu-s totuși mai puțin îngrijitoare, precum neîngrijirea și necurățirea străzilor și pieților, nerîdicarea gunoiului de prin ogrăzi, lipsa lemnelor de foc, scumpetea alimentelor și celorlalte ingrediente indispenzabile etc., ne arată că, în ce privește gospodăria comunală, avem a face cu o stare de lucruri ce trebuește privită și urmărită mai de departe și mai în adînc.

Am putea spune că chestiunea apei, în tristul hal în care se găsește, ne zgudue, fiind-că e cuțitul ajuns la os. Dar pînă să ne ajungă la os cuțitul ne-a străpuns carnea, și, de sigur că-i și vina noastră că nu ne-am mișcat la timp, că ne-am aratat pînă în clipa aceasta atîta de nepăsători. Răul este evident mare, este întins; dar nădăjduim că nu-i și ireparabil. Reculeși de atingerea cuțitului la os, trebue să căutăm a nu-l mai tolera nici în carne, de unde lesne și curînd ar putea iar trece la os.

Nu se poate ajunge la buna îngrijire a treburilor obștești comunale de cît despărțind hotărîtor politica locală de politica generală. Cu alte cuvinte, să ne trezim la o viață publică locală, interesînd pe toți cetățenii într'o măsură cît se va putea mai largă, pentru ca cel puțin dregătorii comunali să atîrne nnmai și numai de dorințele și de nevoile noastre; adică, administrațiunea comunală, dacă-i vrednică și liber desemnată de cetățeni, să poată rămînea statornică la misiunea și datoria ei, cu toate schimbările de regim politic general.

Cetățeni ieșeni,

Nu-i îndoială că deasa schimbare a dregătorilor comunali, prin faptul atîrnărei absolute de guverne, face că legătura dintre cetățeni și administrațiune este foarte slabă. Simte ori-cine, fiindcă vorbim de politică comunală, că-i vorbă în vînt a se pomeni despre alegere de consilieri comunali, și cu atît mai puțin despre alegere de primar ori ajutoare. Aceștia de fapt se numesc ca ori-ce alți slujbași; și de aceia se explică tare bine ca dînșii să țină samă numai de cei de sus, pentru că aceia îi numesc. Noi cetățenii, ceștia de jos, nu ne-am mișcat nici odată serios, ci numai am consimțit la dispozițiunile celor de sus, cu o vinovată nepăsare, ale cărei urmări trebuia să ne ajungă o dată.

Acum ne resimțim firește și în nevoia noastră trebue să ne tînguim și să apelăm la marea răspundere ce o au neaparat acei de sus. Dar, cu acest trist prilej, cînd banii noștri se tot risipesc pe dealuri pentru un rezultat încă problematic, să ne recunoaștem partea noastră de vină, să ne hotărîm a scutura nepăsarea, și cu toții, într'un avînt de conștientă afirmare cetățenească, să ne fixăm asupra unor principii și unei acțiuni cari să chezășuiască macar de azi înainte buna și statornica gospodărie comunală.

In numele adunării:

G. Anastasiu, C. Grigorescu, Dr. N. Racoviță, V. I. Radu, Dr. P. Zosin.

Scrisori din Bucovina

— De la corespondentul nostru special —

In jurul regulării financiare a băncilor cooperative

Cernăuți 31 Octombrie. — Comisiunea parlamentară, însărcinată cu cercetarea scriptelor băncilor cooperative din Bucovina, cari urmează a fi regulate printr'un proiect propus de guvern, e în plină activitate.

Lucrările, în ce privește băncile rutene sunt deja terminate și comisiunea a luat în cercetare gestiunea celor romînești.

Se crede că raportul acestei comisiuni va fi definitiv terminat la finele acestei luni și că pe ziua de 7 Decembrie st. n. Dieta Bucovinei va fi convocată pentru o scurtă sesiune, care va fi rezervată exclusiv regulării financiare a băncilor cooperative.

Pînă în acest moment nu se cunoaște încă rezultatul cercetărilor, în jurul cărora se păstrează cel mai mare secret.

Un interesant jubileu

Zilele acestea va avea loc în Cernăuți, un interesant jubileu.

Veteranul Wilhelm Herțan, fost comersant, își va serba *nunta de aur* cu soția sa Iosefina, în mijlocul unei familii de peste 80 persoane.

Ambii jubilari sunt în plină viață rustică și se bucură de mari simpatii.

Urmărirea unui excroc, sau spion rus.

Zilele acestea și-a făcut apariția în localitate un străin, elegant îmbrăcat, care după ce a căutat să se puie în legături de prietenie cu mai multe persoane distinse, între cari și consulul otoman d. Pruncu, recomandîndu-se de mare comerciant francez, a dispărut fără ca poliția să fi reușit pînă acum să-i fi aflat urma.

Prezența în localitate a acestui misterios personagiu se comentează cu aprindere de presa locală. Noile ziare sunt de părere că numitul nu poate fi de cît un ordinar excroc, care a căutat să se introducă în lumea mai bună, grație limbei franceze ce o poseda în perfecție, pentru a comite vre-o excrocherie, pe cînd cele mai multe sunt de părere că el ar fi un spion rus, de oare-ce pe tot timpul șederei sale în localitate s'a interesat foarte mult de numărul armatei ce se află în Bucovina.

Poliția, și ea întrigată de acest „musafir" care i-a scăpat printre degete, își dă mare silință pentru urmărirea și prinderea lui, telegrafiind tuturor prefecturilor din țară semnalimentele sale și cerînd amănunte dacă nu cum-va a fost văzut prin acele localități.

Mai e de notat că individul, odată cu dispariția s'a din localitate, a lăsat cu buzile umflate, pe lîngă vigilenții noștri agenți secreți și pe un hotelier și mai mulți chelneri de la o mare cafenea din localitate, la cari își făcuse un mic cont, pînă la schimbarea unor „bonuri franceze" ce spunea că le posedă la consulatul otoman.

Acum rămîne de stabilit numai, dacă în cazul de față, avem de aface cu un mic „șmecher" s'au cu vre-un periculos spion rus ?

Came

Litere-Științe-Arte

Cine cenzurează ? — Fără vre-o deosebită luare aminte s'a înregistrat în cursul săptămînei trecute, un incident teatral și anume „oprirea" unei reprezensații *germane* a piesei „Manasse".

O trupă străină anunțase 3 reprezentații, între care și piesa defunctului Ronetti Roman în traducere.

E adevărat că vremea ingrată a crizei și intemperiile au făcut ca zisa trupă—care era departe, pare-se, de a fi de mîna întîia—să dee numai o singură reprezentație.

Dar înainte încă de a se ști valoarea trupei, înainte de a se ști care-i va fi soarta, seria de spectacole a fost cenzurată,—„Manasse" a fost oprit.

Oprit de către cine ?

Precît știm autorizarea teatrului fusese obținută, direcțiunea și comitetul controlase lista spectacolelor și n'a găsit nimic de zis. *Cine* dară a schimbat lucrurile și a *oprit* reprezentația ?

Un afipt în vitrina „Centrului studențesc", dădea, precît ni se afirmă, faptul cu un „succes" studențesc. Ziarul „Unirea" înregistrează întîmplarea ca un „triumf".

Numai autoritatea chemată să conducă daraverile artistice ale orașului n'are nimic de lămurit, nimic de adăogat.

Ar fi un supliment necesar la broșura promisă, acum doi ani, de către d. Sadoveanu în afacerea Rozan.

D. Sadoveanu care consideră „Manasse" drept „cea mai bună dramă romînească"—vezi „Viața Romînescă" de astă primavară,—e osîndit să urce mereu Calvarul unei cenzuri pe care o... practică, nechemații în ciuda d-sale. R.

*

Pentru Duminică în matineu s'a anunțat „Noaptea furtunoasă" de I. L. Carageale.

Se știe că piesa mai fusese anunțată pentru Sîmbăta trecută, dar nu s'a putut juca din cauza lipsei de apă pentru calorifere.

Duminică seara „Fîntîna Blanduziei", pentru Liga Culturală, Joi seara va fi reluat succesul stagiunii „Cafeneaua mică".

*

Nuvela „Inalțarea"—din literatura bulgărească—pe care o reproducem în numărul de față e datorită scriitorului bulgar Elin Pelin.

Odată cu succesele militare ale Bulgariei, devine la modă și literatura ei, pînă mai eri ignorată chiar la noi unde există catedre de slavistică în Universități.

*

„Oaspele nepoftit" piesă într'un act de Maurice Maeterlinck a apărut într'o broșură elegantă, tradusă în romînește de poetul Alex. Th. Ttamatiad.

De prisos a mai spune că e o traducere literară cu totul distinsă.

*

Șezătoarea organizată de poetul B. Nemțeanu cu concursul mai multor scriitori iașani, va avea loc în seara de 24 Noembrie în sala Turn-Verein din strada Gîndu.

*

Academia regală Suedeză a designat pentru premiul Nobel din anul aoesta, pentru fizică pe inginerul suedez Gustav Dalen, pentru chimie premiul va fi împărțit între doi francezi Yriguard profesor universitar în Nancy și profesorul Sabatier din Toulouse.

Premiul e de 193.000 în acest an.

A apărut No. 3 din revista „Teatrul" cuprinzînd și de astă dată un interesant sumar literar și artistic.

*

STRUNA ZILEI

MARTE DEPLOMAT

Din cauza strașnicei cenzuri, corespondenții ziarelor au părăsit cîmpul de răsboiu.

O Marte, la ospățul tău de sînge
Priviri curioase sunt interzise;
Grozava sete ți-o poți stînge
Mai bine, cînd sunt ușile închise...

Donna Clara

INFORMAȚII

Articolul „Falimentele" publicat în pag. 1 a ziarului nostru, cu data de 3 Noembre c., a fost reprodus din „Curierul Judiciar".

Noul administrator al casei bisericilor. P. S. S. Bartolomeu Bacauoanul, va depune mîine legiuitul jurămînt.

Inscrierea Principelui Carol la facultatea de litere din București, s'a făcut prin intermediul ministrului de instrucție publică.

D. Gh. Ghibănescu, profesor la școala normală de învățători luînd concediu, va fi suplinit de d. I. M. Rașcu.

Domnul Emil Vulpe, căruia d. Take Ionescu i-a oferit postul de inspector administrativ, a declinat această onoare.

Servitovrea Mandica Melic, de la hotel Dacia, a incercat să se sinucidă bând o cantitate de spirt denatarat.

După îngrijirile ce i s'au dat la spitalul Sf. Spiridon numita e în afară de orice pericol.

Domnul Tudosie Dumitrescu, fost patron tipograf în Focșani, a fost numit controlor la corporația confecției din localitate.

Pe lîngă spitalul din Tg. Drănceni se va construi un pavilion pentru bolnavi, ce va purta numele de Teodor Cerchez în memoriu acestui mare filantrop Fălcian ce a donat acestui spital suma de 40,000 lei.

Membrii partidului conservator din jud. Tutova au ales ca șef al partidului din acest județ pe dl. Emil Juvara, în locul d-lui Lupu Costake demisionat.

Mîine la orele 7 dimineața începe lucrarea scrisă pentru examenul de înaintare a învățătorilor. Comisiunea examinatoare se compune din D. I. Prassa președinte și Dr. C. Ionescu și Calist. Hogaș membri.

Iată textul circulării ce a fost trimisă, după cum am anunțat ieri, primilor președinți și președinților de tribunale cu privire la cărțile de alegători:

„Pentru ca alegătorii cu domiciliu în altă localitate de cît cea unde votează, și cari nu au ridicat cartea de alegători să poată merge în orașul de votare spre a ridica cartea și a lua parte la vot, vă rog să le trimiteți la cererea fie a titularului cărței, fie a unui alt alegător din același colegiu în plic oficial cu No. pe hîrtie liberă, certificate semnate de d-voastră și investite cu sigiliul tribunalului, cu următoarea cuprindere:

Domnul... domiciliat în... este alegător în colegiul... din... convocat pentru ziua de...

Acest certificat va servi la călătoria sa pe distanța de la.... la.., spre a merge la vot.

Răsboiul Independenței (Filmul artistic romîn Leon Popescu), va fi reprezentat în curînd la Teatrul-Circ Sidoli din orașul nostru și la teatrul Cooperativa din Ploești.

Această grandioasă desfășurare istorică reconstitută cu concursul trupelor romînești este de o reușită fără seamăn. 80.000 soldați și figuranți se perindează înaintea spectatorilor.

Afișe speciale vor arata ziua primei reprezentații și toate detaliile.

Se aduce la cunoștința onor. Public iașan că, cu începerea de la 1 No-Noembrie a. c. Debitul de desfacere Produselor Fermei și Viilor d-lui A. Badareu, s'a mutat în noul local vis-à-vis de Piață (medianu Sf. Spiridon, alăturea de grădina Primăriei, Strada de Sus No. 185, și va fi asortat zilnic cu produse alimentare și vinuri naturale din ferma și viile d-lui Badareu.

CREMA PUDRA SAPUN **FLORA** POMADA Capilogen (Apă de păr)

Ultime Informaţii

Un grup de profesori universitari va susţine candidatura d-lui Matei Cantacuzino la colegiul universitar din Iaşi.

In comuna Buneşti, din jud. Fălciu. s'a surpat un mal dărămînd 10 case. Victime omeneşti n'au fost. Alte 20 case sant ameninţate a se dărăma din care cauză locuitorit le au părăsit cu întreg avutul lor. Autorităţile au luat cuvenitele măsuri.

Lista de subscripţie pentru aeroplanul „IAŞUL"

D-na Ana Conta-Kernbach	60 lei
D. Stefan Negruţi	500 „
D. Lupu Weinsengrün	30 „
D. Cristea T. Cristea	500 „
Banca Moldovei	200 „
D. Gh. Calmuski	20 „
D. Dr. Ilie Stroici	500 „

Banii au a se adresa d-lui Victor Fara, la Prefectura de judeţ.

D. V. I. Radu, distinsul profesor de Ecoeomie politică la şcoala comercială superioară din Iaşi, a fost numit inspector al şcoalelor comerciale din ţară.

Camera de Comerţ, a convocat pentru astă-seară, pe o parte din directorii de bancă, la consfătuire asupra situaţia pieţei.

Ofiţerul de Cazaci Volkovski, a trecut aseară prin Iaşi, ducîndu-se să lupte ca voluntar, pe lînga armata bulgară.

Camera de punere sub acezare a dispus eliberarea provizorie, pe cauţiunea de 500 lei, a falituloi M. Săvescu, din Bacău.

Curtea de Apel, s. II, a condemnat astă-zi la 4 luni închisoarea corecţională pe falitul I. Streitman din Piatra N.

Procesul de alimente dintre domnii David şi Froim Fischer, se va judeca la 26 Noevrie, la s. II a Curţii.

In redacţia noastră s'a prezentat doamna Ghisela Weissberg, arătînd că dînsa şi copiii ei au rămas fără adăpost în urma incendiului din str. Cuza-Vodă.

Ofrande pentru nenorocita familie se primesc la redacţie.

D. Vasile Costin, a fost numit profesor de artă decorativă la şcoala de Belle Arte dia Iaşi.

Lotul B din moşia Paşcani, jud. Suceava, a fost vîndut de d-na Eufrosina Cazimir d-lui N. P. Răşcanu, pentru 1,000,000 lei.

D-ra Amalia Dobias, profesoară suplinitoară de Matematică, la şcoala profesională din Vaslui, a fost detaşată pe ziua de 1 Noembrie, la şcoala profesioală din Ploeşti.

D. Constantin I. Teodoru, a demisionat pe ziua de 1 Noembrie, din funcţiunea de portărel pe lîngă Trib. Fălciu.

Tribunalul a admis numai în principiu atît moratoriul cerut de manufacturistui Iacob Bergher, cît şi acel cerut de comisionarul Isidor Margulies, numind experţt, la acesta de pe urmă, pe d-nii Paul Hette şi Liviu Sadoveanu.

Tribunalul a declarat astăzi în stare de faliment, din oficiu, pe pitarul dispărut M. Iacobsohn, ordonînd arestarea lui.

Arestarea unui spion rus.— Din Cernăuţi ne scrie corespondentul nostru:

Astăzi a fost arestat un periculos spion rus pe linia dintre Ruda-Sirete de către nişte geandarmi, în momentul când acesta făcea schiţa liniei de prin partea locului.

Geandarmii bănuind că individul face un serviciu de spionagiu, l'au declarat arestat transportându l autorităţilor din Sirete.

Acolo s'a aflat că numitul se numeşte Basil Sirotink şi e student în teologie la universitatea din Cernăuţi.

La percheziţia ce i s'a făcut s'a găsit asupra lui documente foarte compromiţătoare.

In momentul arestării, Siratiuk a scos diu buzunar o hărtie, pe care a rupt-o în bucăţi. Jandarmii au strîns însă aceste bucăţi şi odată ajunşi la Siret au combinat resturile hîrtiei, din care a reieşit o scrisoare de foarte mare importanţă, adresată unui conte din Petersburg, membru al Ochraniei.

Cu trenul de astăzi, după amează, spionul a fost adus la Cernăuţi şi ţoaintat parchetului.

Faptul produce în localitate mare senzaţie.

Gama

D-nii Praja Ioan, Tuduri Gheorghe, Lcatris Ioan şi Sutzu Enric foşti deputaţi de Iaşi au fost numiţi membri ai ordinului Coroana României, primul în grad de comandor, iar ceilalţi trei în gradul de ofiţer.

Au fost declaraţi pensionari de ministerul Finanţelor următoarele persoane din jud. Iaşi, căpit. Gh. Dorobanţu, căpitan V. Sigmireanu, Const. Petrescu, Gh. Ionescu, N. Giurgeanu, Eufrosina Em. Lepădatu, Elena I. Petit, Elena Folescu, Elena Comarnescu şi Em. Dr. L. Sculy Logothetides.

IN CHESTIUNEA APEI

Aseară s'au întrunit în casele d-lui Hălăceanu cetăţenii chemaţi spre a se ocupa de chestiunea apei.

D. Anastasiu a expus ce a făcut comisiunea numită in întrunirea precedentă, îndemnînd la lupta înainte.

D. V. I, Radu arată motivele pentru care comisiunea a crezut că e in interesul general să ceară Primăriei lămuriri asupra acestei chestiuni

Primăria, zice d-sa a răspuns. Rămîne de discutat dacă răspunsul e satisfăcător, aceasta cu atît mai mult că comunicatul pare a nu fi dat de autoritatea comunală, ci personal de capul actual al acelei administraţiuni. Nici nu se putea înţelege altfel cuvintele din urmă ale comunicatului, în care persoane aratate, caută să se pună atît de mult în evidenţa cetăţenilor.

Tot cu această ocaziune d. Radu, arată că e vorba a se înfiinţa o asociaţiune sub numirea de „Propăşirea Iaşului", care să urmărească desvoltarea lui sub toate raporturile.

Deja lucrarea e începută şi rămîne a se face statutele.

Toţi cei de faţă s'au declarat gata a intra în o asemenea asociaţie,

Vorbeşte de apelul redactat de d. dr. Zosin şi arată că el conţine două părţi, una care de bine de rău a fost lămurită de Primărie, şi a doua o chestiune de principiu pentru separarea politicei de administraţie. Asupra acestei din urmă chestiuni mai ales s'ar putea continua întrunirile.

D. dr. Zosin, arată că nu s'a putut strînge membrii comisiunii la un loc nici odată, de aceea apelul nu poartă semnăturile a trei membri.

Crede însă că trebue să se lupte cu toată energia. Comunicatul Primăriei spune ceva, dar nu e suficient, încă nu dă garanţii.

D-sa citeşte apoi apelul către cetăteni. Este de părere însă că înainte de a se convoca o adunare mare de cetăţeni, să se mai facă o întrunire cu un număr mai restrîns pentru ca să se precizeze asupra căror puncte va urma discuţia.

D. Radu se uneşte cu această părere, zicînd că acum cînd am luat cunoştinţa de acel Apel, toţi vom medita asupra lui şi la o nouă întrunire ne vom spune lămurit opiniunile.

Roagă pe cei de faţă să vină cu toţii, căci altfel schimbîndu-se la fiecare dată, cei ce vin la întrunire, iar să încep lucrurile de a capo.

D. Anastasiu arată că comisiunea şi-a îndeplinit misiunea cu care a fost însărcinată, este însă de părere că întrunirea viitoare să se ţină în sala Pastia, Duminica viiteare 4 Noembrie ora 10 a. m.

Adunarea decide amânarea întrunirei de Duminică şi publicarea apelului.

Spre acest scop şi pentru a se lua toate demersurile ce vor fi necesare în cauză, se alege un comitet de acţiune, compus din d-nii dr. Zosin, C. Grigorescu şi G. C. Anastasiu. V. I. R.

Dezastrul din com. Mogoşeşti

61 case prăbuşite.—Alte 20 case se prăbuşesc, fără a li se putea da ajutoare.

După cum am arătat eri, din cauza ploilor, cari în ultimul timp au căzut aproape fără încetare, o parte din casele din satul Mogoşeşti au fost distruse ameninţînd şi restul satului cu ruina.

*

Satul Mogoşeşti e aşezat pe 2 dealuri, ocupînd o întindere de 5—600 hectare, din cauza livezilor şi viilor cari înnainte de a fi distruse de filoxeră erau în jurul locuinţelor săteşti.

Pe vremuri, moşia Mogoşeşti—era divizată în două părţi: partea situată spre miază-zi avînd şi un deal numit Barbăroasă era proprietatea monastirei Frumoasa, partea situată spre miază-noapte cu al doilea deal se numea *Mogoşeşti-Galata* şi aparţinea monastirei Galata.

Satul e locuit de săteni improprietăriţi prin legea de la 1864, care şi-au construit casele pe ambele dealuri, spre a fi feriţi de inundaţii. — In total satul e compus din 4—500 capi de familii.

In dimineaţa zilei de 31 Octombrie s'au observat pe partea dealului numit *Barbă roasă*. mari crăpături avînd adîncimi de 1—2 metri, şi care se măreau treptat.

Alarmaţi, locuitorii, au început imediat aşi transporta avutul în valea satului.

Spre seară casele au început din cauza crăpăturilor a se dispeca în două, iar altele a se prăbuşi cu totul.

Cauza acastor surpări e următoarea: la o adîncime de un metru jumătate se găseşte pe o întindere de 150—200 hectare un strat gros de humă. Acest strat fiind aproape impermîabil, au împedicat ca apele provenite din cauza ploilor să pătrundă în pămînt, ci staţionînd au făcut ca stratul de pămînt de deasupra pe care se afla aşezat satul, livezile, şi diferite semănături să pornească la vale; provocînd spărturi, care acum au ajuns la o adîncime de 2—3 metri şi care în mare parte au şi fost umplute cu apă.

*

Domnul Ştefan A. Negruzzi, prefectul judeţului fiind înştiinţat, a plecat imediat la faţa locului. Aci, a fost întimpinat de autorităţile comunale şi un mare număr de săteni, a căror case au fost prăbuşite.

Pînă în prezent sunt prăbuşite 61 case, 20 case ce au mai ramas pe coasta dealului barbă roasă sunt pe cale a se dărăma cu totul.

Locuitorii nu au putut salva de cît lucrurile din casă şi vitele.

Nutreţul şi grînele ce au putut strînge nu s'au putut salva din cauza marilor crăpături care nu permit intrarea carelor şi nici a cailor în sat.

Domnul Ştefan Negruzzi. prefectul judeţului, a dispus, mai întăi ca restul satului să dea ajutoare pentru salvarea grînelor şi nutreţului strîns, locuitorii remaşi fără case, să fie primiţi a erna în casele ramase, iar acei ramaşi în casele neprăbuşite să se mute imediat spre a se evita vre-o nenorocire.

Aceste măsuri sunt provizorii.

Pentru viitor, domnul Prefect, a dat ordin ca primarul comunei Mogoşeşti să-i alcătuiască un tablou de numele, averea avută şi dauna suferită de toţi sătenii care au avut case pe dealul de la Barbă-roasă.

Odată tabloul întocmit, se va interveni la Ministerul de Interne care ar putea veni în ajutorul locuitorilor, cumpărînd 10—11 fălci din moşia Petreşti, care se întinde pînă sub dealul Mogoşeşti, şi de unde un plan anume făcut, să se facă strămutarea statului întreg: Din cele 10 fălci cumparate se va vinde locuitorilor terenul pe care-l vor putea cumpara cu mijloacele lor proprii. Pentru lemnăria necesară construirei caselor, se va interveni la ministerul de Domenii, pentru a o ceda gratuit locuitorilor, din pădurea Mogoşeşti.

Terenul ce va rămînea după strămutarea satului, nu va mai putea servi la nimic, căci din cauza multor crăpături, nu se va putea nici samana pe el şi nici ca imaş nu va putea servi.

Surpăturile continuă şi astă-zi, cu mai puţină forţă însă.

Suntem informaţi că mai multor cetăţeni li s'au liberat cărţile de alegător, fără ca acestea să fie semnate de dl. preşedinte al tribunalului. Am văzut şi noi o asemenea carte, iar cetăţeanul care ne-a aratat'o, ne-a afirmat că tot atunci s'au mai liberat vre-o zece asemenea cărţi, fără să îndeplinească toate condiţiunile.

Sfătuim pe d-nii alegători, cari merg să-şi retragă carta respectivă la tribunal (Palatul Roznovanu) ca după ce dînşii vor semna, să ceară ca şi de către Preşedinte să fie vizată carta lor.

Aseară a trecut prin Iaşi, o ambulanţă rusească pentru Bulgaria.

Ambulanţa venea din Kiev, şi a fost organizată, din iniţiativa Crucei Roşie.

Personalul ambulanţei, se compunea din doi medici, şase surori de caritate şi 6 agenţi sanitari, puşi sub conducerea d-lui dr. Kondratieff.

Astăzi Sîmbătă şi mîni Dumineca societatea de binefacere „Sprijinul" distribue în localul şcoalei „Cultura" îmbrăcăminte şi încălţămite unui număr de 500 elevi şi eleve fără mijloace.

Economice.—Legaţiunea noastră din Constantinopole comunică că se simte mare nevoe pe aeea piaţă de unt, peşte şi conserve. Exportatorii trebue să ţină seamă că preparaţia şi ambalajul se fie în asemenea condiţiuni ca mărfurile să poată suporta eventuale întârzieri fără ca să se strice.

— Marele abator de export construit la Burdujeni va începe a funcţiona în cursul lunei Ianuar 1913.

— Pe pieţele Egiptului şi în special la Alexandria se simte mare lipsă de lemne, petrol şi făină. Făina mai cu seamă este foarte mult căutată de cînd Bulgaria care furnisa mari cantităţi a încetat cu desăvîrşire exportul. Morarii noştri dacă s'ar interesa ar putea contracta frumoase afaceri.

Curtea de Apel din Iaşi, secţia II s'a pronunţat astăzi în procesul dintre Ioan şi Constantin Cantemir cu ministrul Domeniilor şi Catargi pentru anularea testamentului defunctei Alexandrina C. Ruset Rosnovanu, şi respingând apelul lui Ion şi C tin Cantemir condemnându-i a plăti 200 lei cheltueli de apel şi s'a conformat sentinţei Trib. de Neamţ.

Astă seară Sîmbătă 3 Noemb, se reprezintă în Sala Circului Sidoli „La marginea prapastiei". Dramă de o extraordinară senzaţie. O luptă teribilă contra îngrozitorului flagel, ciuma. (Două părţi de cinem).

Restul programului cuprinde între altele:

Jack, micul îmblînzitor, nuvelă însufleţită.

Asaltul înverşunat de la Podgoriţa. Instantanee cinematografice din actualul răsboiu turco-bulgar prinse pe cîmpul de luptă.

Controlorul vagoanelor cu paturi. Adaptare cinematogr. după celebra comedie a lui Bisson. Rolul principal este jucat de Prince, simpaticul humorist parizian. (2 părţi.)

Un pictor japonez, interesante scene şi vederi.

Mîine Duminică matineu la 3 ore ziua, iar seara reprezentaţie obişnuită. cuprinzînd între altele:

Lupta de la Waterloo reconstituire fidelă care se desfăşoară chiar pe cîmpiile de la Waterloo (Belgia) unde Impăratul Napoleon I a suferit colosala înfrîngere—Atacaţi de indieni, dramă americană—etc.

Noul program viitor se reprezintă Luni 5 Noemb.

G. SKARLET
AVOCAT
s'a mutat str. Sf. Teodor No. 6 (Casele Voişel).

Avocat S. P. GEORGESCU
s'a mutat
în Str. Lozonschi No 16
(Casele Brill)

ULTIMA ORA

Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 3 Noembrie

Turcii confirmă predarea Salonicului

Bazele tratativelor de pace

Manifestaţii pentru statele balcanice

Atena.—Armata comandată de diadocul a părăsit Salonicul mergînd spre Monastir.

*

Constantinopole.—Marele vizir a vizitat azi pe d. Giers. Tratativele de pace cu Bulgaria ar avea de bază tratatul de la San Stefano.

*

Sofia.—Ziarele bulgare publică în mod oficial ocuparea lîngă Catalgea a două porturi importante şi moderne.

*

Brucnn.—Studenţii cehi au organizal astă seară manifestaţiuni de simpatie pentru statele balcanice.

Manifestanţii au străbătut cîntînd mai multe cartiere ale oraşului mergînd la consulatul sîrbesc unde au fost risipiţi de paliţie.

*

Rjeka-Muntenegru.—In lupta de la Malguski în împrejurimile oraşului San Giovani di Medua muntenegrenii au isbutit să alunge pe turci ocupînd trei sate.

*

Belgrad.—Au fost transportaţi azi aci 10 mii de prizioneri turci între care 200 de ofiţeri.

*

Athena.—Se dă ca sigur că fostul deputat grec al Salonicului Honeos care a sosit la Athena ar fi însărcinat cu o misiune confidenţială de cercurile diriginte ale Salonicului.

*

Sofia.—Consiliul de miniştri discutînd cererea de armisiţiu adresată de KYamil Paşa regelui Ferdinand a decis să răspundă că guvernul va seziza cabinetele aliate despre demersul Turciei şi va remite răspunsul în termenul cel mai scurt în urma înţălegerei dintre ele.

Holera la Constantinopol

Constantinopol. — Se semnalează în mod oficial că în ultimele 24 ore s'au ivit 24 cazuri de holeră dintre cari 5 mortale.

Ultimele ştiri de pe cîmpul de resboiu

Constantinopol.—Comandantul forturilor de la Scutari, telegrafiază că trupele otomane, printr'un viguros atac au reuşit să respingă pe muntenegreni.

Muntenegrenii au fugit, lăsînd în urma lor 100 de morţi.

S'au găsit şi efectele generalului Ciorovitz, despre care se crede că ar fi căzut în această luptă.

*

Viena.—O telegramă din Salonic arată, că armata grecească a părăsit Salonicul, şi a pornit spre Monastir.

După cît se pare, Grecii au predat Salonicul bulgarilor.

*

Constantinopol.—Ziarele turceşti confirmă azi capitularea Salonicului.

*

Sofia.—Pe cale particulară se află că guvernul bulgar, ar fi respuns guvernului turcesc, că nu poate lua nici o hotărîre cu privire la armisiţiu, înainte ca guvernul turcesc să fi formulat propuneri positive.

Sub presă în editura Tipografiei H. Goldner din Iaşi:

EDIŢIA II-a din

Dicţionar latin-romîn

de

IOAN NĂDEJDE

Această ediţie e revizuită şi mult adăogită.

Preţul unui volum rămîne acelaş. Va apare în cursul anului 1913.

Dr. Suzana WEXLER-GROSI
BOLI DE FEMEI—FACERI
— Strada Anastasie Panu 43 —

60,000 lei de plasat, cu ipotecă în primul rang sau în al II-lea după Creditul Rural, într'o moşie.
A se adresa la d. Alex. Werner Iaşi str. Săulescu 8.

Cele mai frumoase varietăţi
de
PERE ŞI MERE DE IARNA
sunt de vînzare la d-nul E. Ghika-Budeşti moşia Climeşti prin Roman.
Preţuri moderate

Dr. M. HALPERN
vechiu medic francez
s'a stabilit în Iaşi, strada Elena Doamna (fost albă) No. 17, casele noui Gelzer.
Specialist în boale de femei, faceri, mamoş de la facultatea din Paris, fiind ataşat mulţi ani la spitalul de faceri „Clinica Tarnier", fost elev a profesorului Budin.

Magasinul de Muzică
„MICHELSOHN"
Iaşi—Fondat 1878—Iaşi
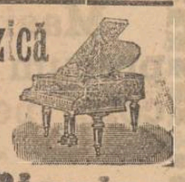
Piane şi Pianine
SCHILER, WAREN, CZERNY, ROSENKRÄNZ
şi orice altă fabricaţiune, se vînd în rate lunare mici.
PIANE ELECTRICE
KUHL et KLATT
ORCHESTRIOANE AUTOMATE
La cerere prin o cartă poştală, trimitem acordorul-voiajor în orice parte a ţărei cu modelele cele mai noui.
NOTE MUZICALE, CLASICE ŞI MODERNE

Dr. S. Dulberger
Specialist în boalele de femei
— M A M O Ş —
fost medic la clinica obstetricală a Consilierului intim Prof. dr. Bum din Berlin; fost timp îndelungat medic secundar al Spitalelor Casei Sf. Spiridon din Iaşi.
dă consultaţiuni
de la 10—12 m. şi de la 3—5 p. m. în locuinţa sa din str. Costache Negri (foasta strada Veche) No. 10 vis-à-vis de farmacia Zfass

V. G. CRISTOFOR
Avocat
Str. Caza-Vodă 42, (foastă Golia-

Magasinul Conservatorului

IAŞI — Strada Lăpuşneanu 32 — IAŞI

NOTE de MUZICA

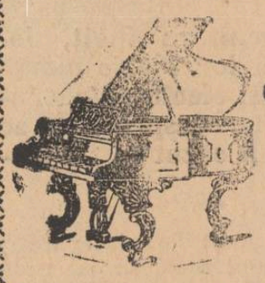

ASORTIMENT complect după Programa Conservatorului

Instrumente Muzicale şi Accesorii

Reprezentanţa şi Depositul renumitelor

Piane şi Pianine

— ROSENKRANZ —

Neîntrecute în soliditate şi ton frumos

Vînzare şi în rate mici fără acconto —

— Catalogue gratis —

INCHIRIERE DE PIANE CU PREŢURI AVANTAGIOASE

Mobile LOBEL

IASI — 32 Str. LAPUŞNEANU 32

MARE ALEGERE ÎN

Dormitoare, Sufragerii, Saloane, Birouri

Mobile în piele ultimele noutăţi.—

Paturi de fier, Neptiere, Lavabouri, toilete asortate.

Covoare, Perdele complecte de la 15 lei în sus.

Lămpi electrice cele mai noi (*Preţuri excepţionale de*

Vase Galeé şi Daum (*reduse*

Mobile mici fantezisti. — Biurouri americane.— Canapele-Pat.

PREŢURI EFTINE — *Face şi condiţiuni de plată avantajoase.*

Renumitele PLUGURI

Intregi de oţel bătut

marca PORC MISTREŢ

DIN FABRICA

Gebrüder Eberhardt Ulm

a) cu 1, 2 şi mai multe brazde

b) speciale de vie

c) speciale de prăşit

Maşini de secerat de Mc. CORMIC precum şi alte maşini şi unelte agricole, permanent în depozit la

Fraţii Bachstez, Iaşi

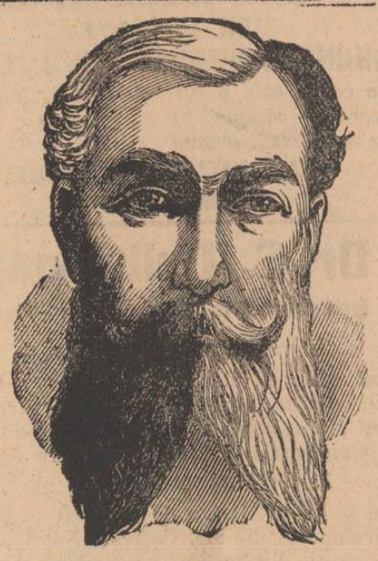

PĂRUL ALB

DENOTĂ BATRÂNEŢA

Intrebuinţaţi dar

Vopsea pentru PAR Seeger

care vopseşte imediat şi în mod natural părul albit sau cărunt, după dorinţă în:

Negru, Brun, Castaniu şi Blond

Intrebuinţarea cît se poate de simplă.—Inofensivitate garantată

Preţul unui flacon

Lei 2.50

De vînzare la **Farmacii, Droguerii şi Parfumerii**

Depozit general: Bucureşti, Strada C. G. Cantacuzino 40

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

Bucuresti—Il. Soseaua Vitan II—Bucuresti

a început fabricarea articolelor

Crema, Pudra şi Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele mai bune şi a căror efecte nu se pot măcar compara cu preparatele similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET", Poudre „MUGUET" Săpun

preparate de

Laboratorul Chimic „DIANA"

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducerea acestor articole voiu întrebuinţa în beneficiul publicului, care va şti să aprecieze calităţile unor preparate neîntrecute şi sub forma unor premii ce se vor împărţi în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi însoţită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cîştigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Preţurile Creme „Muguet" Lei 1.10. Pudră „Muguet" Lei 2. Săpun 100 grame Lei 1.50

Cereţi pretutindeni preparatele

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

10 REGULI PENTRU IGIENA

1. În fiecare dimineaţă adaugă „Diana" Franzbrantwein în apa de spălat pentru a-ţi întări şi răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana" Franzbranntwein este cea mai bună apă de gură.
3. Frictionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntwein pentru a te păzi de răceală.
4. Spălaţi părul numai cu „Diana" Franzbranntwein căci întăreşte rădăcina şi favorizează creşterea.
5. Contra înăduşelei întrebuinţează numai „Diana Franzbrantwein şi vei obţine rezultatul cel mai bine făcător.
6. După fiecare masă clătesti gura cu apă la care vei adăoga „Diana" Franzbrantwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simţi obosit după un lung exerciţiu fricţionează-te cu „Diana" Franzbranntwein şi vei recăpata imediat putere.
8. După baie fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntwein şi vei avea cea mai plăcută senzaţie.
9. Nu uita nici odată sticla cu „Diana" Franzbrantwein cînd pleci la drum căci îţi va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ţi lipsească nici odată „Diana" Franzbranntwein din casă.

„Diana" Franzbranntwein

de găsit la toate drogueriile şi farmaciile din ţară; un flacon mic 70 bani, un flacon mijiociu 1.20 un flacon mare lei 2.40.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi înscrişi la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No 17.

Vite americane altoite

La rafie şi în verde pe rădăcini de 2 ani. Varietăţi superioare, perfect selecţionate, port altoi cei mai rezistenţi.

DIMITRIE VIZANTI, *Proprietar viticultor*

Catalogul gratis la cerere

Biroul Comuna Copou

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ameţesc şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi dureroase* cari le resistă tuturor celorlalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua zi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue se ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* **CLIN & Cie, de PARIS,** *cari se potu găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.*

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, str. Gh. Mîrzescu 17—Instalaţie cu motoare electrice

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași str Gh. Mîrzescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX No. 1731. Marți 6 Noembrie 1912

In preajma alegerilor generale

Alegerile generale, ce urmează să aibă loc peste cîte-va zile, prezintă de data aceasta o importanță pe care nimeni nu le poate tăgădui.

Incredințăm alegilor noștri de mîne întreaga noastră viață națională, le încredințăm steagul în numele căruia dînșii au a apăra tot ceea ce constitue patrimoniul sacru al naționalității noastre.

Guvernul care prezidează la îndeplinirea acestei opere constituționale a primit caracterizarea sa de la cel mai Inalt apreciator, M. S. Regele, prin expresiunea că e un guvern tare.

Și în adevăr, este convingerea unanimă, că guvernul actual este expresiunea a tot ceea ce, nu numai partidele aliate acum la putere, dar țara întreagă, putea da ca putere de muncă, pricepere deosebită a nevoilor țării.

In acest minister, luat în totalitatea lui ca și în fie-care din ei care-l compun, găsesc răsunet aspirațiunilor noastre naționale. Este guvernul aspirațiunilor naționale.

Pentru generațiile cari vin, va rămîne ca o pildă vie, momentele înălțătoare, prin cari trecem acum. In fața primejdiei, care ne amenință de afară, Romînii, uită neînțelegerile cari i-au dezbinat pînă mai ieri, pentru a-și da mîna și a face zid de apărare țărișoarei lor.

Liniștea și înțelegerea care stă astăzi împrejurul celui mai agitat moment de viață constituțională din zilele obișnuite, este semn că poporul nostru e plin de viață, că merită să trăiască, și că are forța pentru a-și îndeplini menirea lui.

O parte dintre strămoșii lui, Dacii, așa s'au purtat în fața amenințărilor ce-i veneau de la alte neamuri. Ceea ce însă Dacii au făcut o dată, noi, mai conștienți de rostul nostru în mijlocul celorlalte popoare, o vom face ori de cîte-ori pericolul se va apropia de noi.

Astfel cîtă nobleță de sentiment și înaltă cugetare în memorabilele cuvinte, pe care mai acum o lună le spunea neîntrecutul șef al partidului nostru, d. Take Ionescu. Toți am cetit acele cuvinte și toți, aderenți politici ca și adversari, le-au apreciat la înalta lor valoare. Șeful nostru spunea, negreșit cu alte cuvinte de cît cele zise de mine aici:

„In fața primejdiei, eu nu mă uit cine e la guvern. Ori-cari ar fi persoanele, concursul meu și al partidului meu îi este asigurat".

Celelalte partide au putut vedea înălțarea de suflet, patriotismul înflăcărat al unuia din cei mai populari oameni pe cari țara i-a avut și-i are, și urmînd acest exemplu, au ajuns la acordul, la care asistăm cu toții.

Guvernul este tare prin capacitățile din care e format, prin conștiința ce are despre rolul pe care e chemat a-l îndeplini în aceste momente grele.

M. S. Regele, căruia nu i se poate tăgădui, că după o practică constituțională de aproape 50 ani, n'ar cunoaște oamenii, și-a spus cuvîntul Său: Guvern tare. Tăria lui are însă nevoia a fi sprijinită de vocea poporului. Or, această voce rămîne a fi auzită în alegerile, cari vin.

Și negreșit, un guvern cu atît va fi mai la înălțime, cu atît va fi mai puternic în apărarea drepturilor națiunii, cu cît știe că masa cetățenilor, întreaga opinie publică stă neadormită, pentru a nu lăsa ca tăria lui supusă la multe încercări, să șovăiască, în unele momente, obosită poate de o luptă prea încordată. Zic aceste cuvinte, pentru că socotesc că e momentul ca prin număr să contribuim a spori energia guvernului de aspirațiunea națională.

Înțeleg adică a se face așa ca la aceste alegeri să lăsăm de o parte preocupările de altă natură, interese momentane, ci să ne gîndim că în joc sunt interese superioare de neam, și să facem cei mai mulți, dacă nu toți cei înscriși în listele electorale, sacrificiul de a merge la vot.

„Nimeni nu e prooroc în țara lui" zice un vechiu proverb. Astfel noi nu știm ce va aduce ziua de mîne. Frămîntările și zbuciumările vecinilor noștri de a dreapta Dunării, poate să ajungă și pănă la noi.

In toate ziarele s'au exprimat deosebite păreri asupra chestiunii ce se desbate astăzi cu armele în Balcani. Iar din toate cele zise, reesă că avem și noi oare cari interese, avem chiar oare cari datorii de neam, deadreapta Dunării. E drept, că unii au recunoscut că drepturile și datoriile noastre în acea parte a continentului ar fi foarte mici, pe cînd alții din contra, le socotesc a fi foarte mari. Reesă însă din toate aceste discuțiuni, că avem și drepturi după cum avem și îndatoriri acolo.

Și dacă ziarele sunt ecoul opiniunei publice a timpului în care se scrie în ele trebue să vedem că opinia aceasta publică să manifestă cu tărie pentru drepturile noastre. Eu socotesc deci, că ceia ce se scrie la ziar, să se traducă acum în fapt prin mergerea a celui mai mare număr posibil de alegători la urne.

Trebue să arătăm că avem încredere în înțelepciunea M. S. Regelui, și că nu precupețim voturile noastre în favoarea acelora în cari însuși M. S. ș'a pus încrederea în momente așa de critice, ca acele prin care trecem. La Iași, cei doi barbați politici de samă, cari stau în fruntea candidaților la alegerile viitoare, d-nii D. Grecianu și A. A. Badareu, cari ș'au dat mîna spre a merge împreună sunt o chezășie bună, că interesele noastre generale și mai presus de orice, acele ale neamului se încredințează în mîni vrednice.

Eu am încredere că toți acei, până la cari conștiința de neam a pătruns, și în această categorie socotesc pe toți înscrișii în listele electorale, se vor grăbi a veni, pentru ca să arăte prin votul lor că înțeleg a da adesiunea lor pentru toate revendicările naționale, pe cari în numele lor, guvernul le va face.

Senatul francez discută tocmai acum o lege, după care votarea devine obligatoare.

Negreșit se găsesc multe argumente în favoarea acestei idei. Dar eu socotesc că nimic nu poate echivala votul dat cu toată conștiința, cu toată încrederea și pornit deadreptul de la cetățian, fără vre-o altă mijlocire, și deci cu atît mai puțin aceia a fricei de pedeapsa legii. Cu toate acestea, faptele sunt fapte. Și dacă democratica Republică Franceză socotește util a se lua o asemenea măsură, aceasta vine de sigur din împrejurări bine cuvîntate. De sigur și în acea țară indiferentizmul cetățianului pentru exercitarea dreptului său de vot, e destul de semnificativă.

De aceia am crezut util a spune că în fața împrejurărilor prin cari trecem noi, e o crimă a rămînea indiferenți. Și cred că cei cari vor merge la vot vor fi legiune, arătînd astfel că stau mai presus de teama pe care le-ar inspira-o o lege, ca acea de care vorbesc mai sus în Franța.

La vot dar, și cu încredere că sprijinim acțiunea protectoare a guvernului pentru realizarea aspirațiunilor naționale, să ne presentăm *mulți*, cît se poate de *mulți* la urnă și să nu-i precupețim încrederea.

La vot deci.

V. I. Radu

Noua situație Balcanică

Cu o competință pe care nu i-o tăgăduește nimeni și cu un simț patriotic care'l onorează, d. profesor Iorga se ocupă de cîtva timp de marile evenimente care se desfășoară peste Dunăre, bine înțeles stăruind asupra punctului de vedere romînesc.

De sigur, chestia este îndestul de fundamentală pentru ca savantul istoric să mai revie încă asupra ei cu noui și prețioase lămuriri, pentru ca nimic să nu rămîie nebulos din îndrumarea pe care dorește să o imprime publicului în această ordine de idei.

Ch'ar de pe acum însă, din cele scrise de d. Iorga, rezultă că, după părerea d-sale, dispariția puterii otomane din Europa nu este un eveniment care să ne poată jigni în aspirațiile noastre politice ori naționaliste și că, astfel fiind, ar fi păcat să jertfim, pentru niște minime interese, o prietenie firească, pe care logica actuală a evenimentelor ne-o impune față de statele balcanice.

Un asemenea mod de a privi problema, nu credem că este expresiunea exactă a aspirațiunilor Romîniei.

Din potrivă, opinia publică vede, în cele ce se zămislesc peste Dunăre, mari și multiple interese naționale și politice care ne privesc direct și foarte de aproape.

Nimeni la noi nu va admite că lichidarea Impărăției turcești s'ar putea face fără noi și cu nesocotirea aspirațiunilor noastre legitime.

Cu peninsula balcanică ne leagă, în primul loc, rolul nostru politic ca Stat, aci la limita Occidentului. Față de toate celelalte Regate din Balcani, Romînia și-a cîștigat o întîietate prin propria sa muncă și vitejie și are tot dreptul ba chiar datoria, să și-o păstreze. E un cuvînt puternic ca să nu ne dezinteresăm de compensațiunile teritoriale ce s'ar acorda vecinilor noștri. Jertfele de sînge și sacrificiile, ori cît ar justifica dreptele recompense, care se vor acorda învingătorilor, nu pot legitima însă, niște expansiuni teritoriale operate în dauna unei Turcii aproape lipsită de apărare.

In afară de principiul echilibrărei noilor distribuții și care nu se va putea nesocoti, ne mai leagă cu chestia balcanică pașnica și definitiva stăpînire a Dobrogei. De aci dreptul de a cere acea rectificare de graniță pe care Europa întreagă o consideră ca o dovadă de excesiva noastră modestie.

In al treilea loc—și poate aceasta'i punctul care ne pasionează mai mult—România, ori ce s'ar întîmpla, nu se poate dezinteresa de soarta acelor aproape un milion de conaționali, care locuesc pe marginile Dunărei, în regiunea Timocului, în Macedonia, Thezalia, Albania și Epir.

Puțin ne importă pe noi dacă asupra elementelor romînești din Peninsulă avem sau nu drepturi istorice—asta'i treaba specialiștilor care fac știință—și dacă putem sau nu invoca hrisoave de legitimație. Ceea ce știm este că acolo sînt Romîni, că ei vorbesc aceeași limbă ca și noi, că au, în preună cu noi, același ideal.

Ori, Romîni fiind, datori sîntem să'i păstrăm, să i salvăm de o eventuală desnationalizare, căci, de existența Romînilor de pretutindeni atîrnă soliditatea Regatului. De nicăeri, cu voia noastră, nu putem abandona nimănui nici un singur romîn. Cine crede altfel greșește.

Este o puerilitate și o lipsă de simț practic, a stabili, printr'un calcul mintal un fel de cumpănă a elementelor romînești răspîndite în jurul nostru și a presupune ca cei puțini ar putea fi jertfiți ori neglijați pentru cei mulți.

Sub nici un cuvînt, nu! Astă-zi, la ordinea zilei fiind lichidarea Imperiului Turcesc, inima noastră, energiile și jertfele noastre, trebuesc îndreptate numai peste Dunărea. Mîine, dacă soarta va voi, ne vom ocupa de ceilalți în mod efectiv.

Dar interesele noastre primordiale care ne leagă de Turcia europeană, juste revendicări ce am formulat, nu exclud cîtuși de puțin posibilitatea celor mai cordiale raporturi cu Statele balcanice. Din potrivă, prietenia adevărată presupune la bază dreptatea pentru toți și ca să ajungi aci, e din primul ceas, ca nimic legitim să nu rămîie între acei ce-și propun să convețuiască în armonie. Aceasta-i garanția unei amiciții solide.

Noi nu înțălegem, de ast fel, ca Romînia ori cît de îndreptățită ar fi în viitor să strîngă și mai tare legăturile cu Statele balcanice, să înceteze totuși de a păstra aceleași cordiale și sincere raporturi și cu celelalte puteri învecinate cu ea. Nu ar fi o politică sănătoasă aceea care, țintind la anumite idealuri naționale foarte firești, ar urmări, cu unii, din vecini, o amiciție cu tendințe și cari fatal ar fi considerate de alții ca o provocațiune. Lealitatea o datorim tuturor și pe cîtă vreme evenimentele istorice nu vor interveni, cum au intervenit astăzi în Balcani, idealurile naționale atît de scumpe tuturor, n'au nevoe să iasă din sanctuarul aspirațiilor noastre intime, în lumea externă a combinațiilor politice internaționale.

Considerațiunile de mai sus, nu par a dovedi dreptatea temei formulate de d. Iorga, o recunoaștem, cu autoritatea pe care i-o dă vasta d.sale erudițiune.

Romînia are interese de căpitenie în Balcani și dispariția Turciei europene ne atinge și ne interesează în mod deosebit.

Dacă d. profesor Iorga crede altfel, atunci este, sau că noi nu avem elementele de cari dispune d-sa pentru a vedea ceea ce vede d-sa, sau, ceea ce pare mai probabil, cunoștința trecutului nu-i totdeauna o garanție de pătrundere a prezentului și mai ales de prevedere a viitorului.

Candidații

conservatori și conservatori-democrați la alegerile generale pentru parlament

COLEGIUL I CAMERĂ
(Joi 8 Noembrie)

D. A. Grecianu
Dr. Ilie Stroici
N. Cananau

COLEGIUL II CAMERA
(Sîmbătă 10 Noembrie)

G. A. Scortzescu
Const. Meissner
Ioan V. Praja
A. A. Badareu
Vespasian Pella
Eugen Herovanu

COLEGIUL III CAMERA
(Luni 12 Noembrie)

Const. C. Chirilă

COLEGIUL I SENAT
(Mercuri 14 Noembrie)

Vasile Sculy
Lascar Antoniu

COLEGIUL II SENAT
(Vineri 16 Noembrie)

Ioan Găvănescul
Nicu Nanu
G. D. Șerban

O ZI FRUMOASĂ

Luptele politice din Iași au înregistrat eri o zi frumoasă, care va rămînea în amintirea tuturora, dar care va însemna și o îndrumare sănătoasă, în moravurile noastre electorale.

In adevăr, eri s'au ținut în localitate patru întruniri publice, la cari au fost convocați alegătorii colegiului al doilea de Cameră, colegiul cel mai numeros și reputat intelectul.

Inițiativa acestor întruniri se datorește d-lui Al. A. Badareu, ministrul lucrărilor publice, care a ținut, ca împreună cu toți ceilalți candidați ai partidelor conservatoare coalizate, să explice alegătorilor și rostul schimbărei de guvern și însemnătatea alegerilor de azi.

Sălile de întrunire erau prea puțin încăpătoare, pentru a cuprinde marele număr de alegători, cari, de bună voie, fără nici o siluire de conștiință, au răspuns la chiemare, doritori de a auzi cuvîntul autorizat al d-lui Badareu, și explicațiile celorlalți candidați.

S'au putut convinge alegătorii colegiului al doilea, că d. Badareu a rămas același: aceleași sentimente democrate îl stăpînesc azi, ca membru într'un guvern cu o așa înaltă misiune și mare răspundere, ca și eri, cînd era numai fruntaș politic.

După cum singur a declarat-o, puterea sa morală, rîvna sa de a munci numai pentru interesul general, dorința sa de a veni în ajutorul tuturora, o culege și o va culege mereu din contactul permanent cu corpul electoral, din simpatiile ce-i păstrează cetățenii, cari îl cunosc și pe cari îi cunoaște, cu care se află legat sufletește.

Cuvîntările rostite eri, de d. Al. A. Badareu, au fost însuflețite de un cald patriotism, comunicativ și încurajator și au fost ascultate cu evlavie, acoperite și întrerupte de ovațiuni nesfîrșite. Mișcătoare a fost clipa, în care d. Badareu, a expus rostul schimbărei de guvern, motivat de împrejurările grave externe.

Imprejurarea generală însă a dispărut, cînd ministrul a dovedit puterea de care dispune țara, pentru a face față ori-cărei eventualități și hotărîrea guvernului, ca asigurînd pacea internă, să apere în afară cu tărie, demnitatea și prestigiul țărei.

Urmase o tăcere religioasă. In mintea fie cărui cetățean liber, se perindau toate marile evenimente ce frămîntă azi lumea, și fie-care își dădea seamă de importanța chemărei sale proprii, de a nu tulbura cu nemic acțiunea ce urmează a se desfășura; din contra de a o ajuta, chiar jertfă de va trebui să facă.

Și unanimă a fost aprobarea, cînd d. Badareu, adresîndu-se alegătorilor colegiului al doilea, li-a cerut să-i acorde întreaga încredere, făcînd să reușească cu același număr de voturi pe toți candidații celor două partide coalizate, pe d-nii Meisner, Praja, Scorțescu, Pella și Herovanu, căci numai ast-fel alegătorii vor fi dat dovada că sunt la înălțimea situațiunei, căci nu poate fi vorba azi numai de simpatii personale, ci de o operă mare, pentru care fie-care e dator să aducă partea sa de sacrificii.

S'au desebit întrunirile de eri, de cele obișnuite. Nu erau discursuri, dar un schimb de vederi între candidați și alegători, cari s'au despărțit avînd același gînd, același suflet și hotărîți a asculta în totul sfatul dat de d. A. A. Badareu, sfat dat nu din interese politice sau personale; dar în interesul mare al binelui general și al prevederei zile de mîine.

D.

Pe Leman

Lunile de vacanță și acele care le urmează, aduc, de obiceiu, o abundență de descrieri pitorești. Imaginația scriitorilor e totdeauna viu izbită de vederea priveliștilor de Palese și rare frumuseți, — cu deosebire a localităților exotice, a regiunilor bogate în munți și în ape, — omături eterne, sclipitoare oglinzi de lacuri.

Acum cîte-va zile avurăm — în „Flacăra" o descriere a Lacului Zürich.

Numărul nou din „Arta" — de sub direcția d-lui A. D. Atanasiu ne aduce următoarea suggestivă schiță „Pe Leman" semnat de „Viorella", ale cărei interesante descrieri de natură le-am semnalat și altă dată.

*

Un vis realizat! A te preumbla pe Leman, lacul încîntător, subiect de inspirație a atîtor mari cugetători!

Cine a avut norocul a se legăna pe undele lui și n'a ramas fermecat pe frumusețea selbatică a malului francez rezemat de puternicul șir al Alpilor Savoei, ori de grația drăgălașă a localităților risipite pe malul elvețian începînd cu Ouchy, Clarens, Montreux pînă la capătul lacului?

Cu cît admiri mai mult priveliștea fermecătoare a acestor locuri, cu atît înțelegi mai bine de ce Juste Olivier îi zice în unul din cele mai bune poeme:

„O bleu Leman, toujours grand, toujours beau
„Que sur ta rive au moins, j'aie un tombeau"

Te întrebi ce i ar putea lipsi omului aci, cînd la dărnicia naturei, omul a adăogat tot ce trebue pentru a face din Leman un adevărat colț de reiu.

Confort, distracții diverse, iar pentru adoratorii naturei întreaga gamă de senzații; de la salbatec la blînd, de la măreț la grațios, de la reculegerea contemplărei la vioiciunea și neastîmpărul tuturor excursiunilor prin împrejurimile minunate.

Și aerul dulce recoros îți spune că e primavară aci, și îmbrățișînd cu privirea Lemanul în sus și în jos, îți fac semn, te atrag frumoasele vile cochete alene culcate pe panta lină a malului, întocmai ca sirenele la vederea unui biet rătăcit de val.

Ai vrea dar nu te mai poți opri. Cu dor privești mica insulă Salagnon în care a murit celebrul pictor Chartran; vila albă întrezărită între stufoșii copaci, suspendați între cer și apă, îți dă iluzia unui decor basm.

Ceva mai departe castelul Chillon, tăcut, povestește Lemanului din grozăvia vremurilor trecute; frumoasa baie Clarens, se încolăcește leneș la picioarele malului, mîndră că a fost cîntată de marii Jean Jacques Rousseau și lord Byron.

E aceiași și acum ca și atunci.

*

Și acum undele cîntă nesfîrșita lor melopee, pe cînd de pe malul de față, severii Alpi al Jurei, îmblînziți de îmbrățișarea caldă a soarelui, împrumută din bogăția lui de raze și se îmbracă în o haină roz-violetă.

Atîta armonie de culori, atîta beție de lumină și atîta exces de viață cuprinde Lemanul, în cît e peste putință să treacă cineva nepăsător peste atîta farmec.

Și totuși violența impresiilor, te aruncă pradă melancolie.

Sau poate să fie de vină scena din

KALODONT
PASTĂ DE DINȚI
de vânzare la: PARFUMERIĬ, FARMACIĬ, DROGUERIĬ etc:
F. A. SARG'S SOHN & Co., Viena-Berlin-Paris
Reprezentant: Sam. Löbl, Bucureşti.

gara Lausanne, cînd mama ce-şi petrecea copilul (un student) îl privia în tăcere, plîngînd fără zgomot? Un crîmpei din viață, o clipă de durere concentrată îți amintește că ori unde ai fi, natura n'are putere să schimbe cursul vieței omenești.

Vizitam Laussanne, capricioasă și grațioasă ca o căprioară ce se azvîrle pe potecile de munte.

Catedrala cu înălțimea colonadelor și bolților ei de 30 m., cu orga-i uriașă, te copleșesc.

Universitatea, clădire cochetă și micul ei muzeu, în care ai de admirat puternica personalitate artistică a lui Gleyre, mare pictor și desenator, te edifică și mai mult asupra mîndriei naționale elvețiene.

Dar cine poate descrie impresia de veselie, de viață intensă sufletească ce respiră în acest oraș.

In fața Lausannei peste lac, Evian — les — Bains, stație balneară franceză.

Mare bataie de flori în folosul Crucei Roșii.

Pe bulevardul cheiu, cu dublă plantație de platani stufoși, echipagii, automobile și care alegorice, împodobite de flori felurite dispar sub profuziunea de culori gingașe ale florilor.

Peste tot lux, parfum, muzică, apostrofări vesele însoțite de o ploaie îmbălsămată; eleganța și fragilitatea toaletelor dau femeelor aparența de flori vii, pe cînd travestiurile grațioaselor fete recheamă par'că epoca de galanterie a Ludovicilor, dezmințită numai de corectitudinea hainei negre a tuturor partenerilor lor.

Nu se poate să nu fie ceva din atmosfera Parisului în acest colț de vilegiatură: în politeța surizătoare cu care ți se oferă micile cocarde ale crucei roșii în impetuozitatea nepăsătoare a echipagiilor și automobilelor, dar mai cu seamă în șicul cum au știut francezii a organiza o petrecere pentru ca în chip ireproșabil să unească foarte frumos cu utilul.

Așa se explică de ce malurile Lemanului sunt atît de vizitate de acei ce-și poartă bogăția și uritul cu ei, în goana după „mai bine" — „mai frumos".

Și dacă Brienz ar fi potrivit mai mult sufletelor visătoare, setoase de liniște și poezie, Lemanul cu confortu-i apusean în mijlocul naturei fermecătoare, ar reuși să dea celor plictisiți de prea mult bine, echilibrul sufletesc stabil.

OAMENI ȘI LUCRURI

Literatură eroică?

După ce am semnalat oarecari manifestări... negative în starea de spirit a momentului ar fi, credem, de datoria noastră, să arătăm că împrejurările actuale au adus, în schimb și o reînsuflețire a unei alte stări sufletești: înclinarea spre războire.

Lipsesc, în genere, literatura în noastră, mai veche și mai nouă, producțiuni remarcabile ce s'ar putea denumi „războinice". Marșul național al lui Andreiu Mureșeanu abia merită această denumire, în comparație cu producțiunile similare ale altor națiuni. Singură — bucata lui Eminescu „La arme!" cu aplicare specială spre împrejurările privitoare la Basarabia și Bucovina e clasică. Ce tristă e bucata lui Coșbuc „Tricolorul"—inspirată din conflicte sociale interne—și de loc dintr'o chemare obștească spre vitejie și exteriorizare!

Dar au venit evenimentele istorice din Balcani. Suflul elanului războinic a început să agite și dincoace de Dunăre simțirile, punîndu-le in vibrare, trezindu-le și pregătindu-le pentru o nouă stare de lucruri posibilă.

De aceea, de o bucată de vreme încoace, avem o mică literatură ocazională, a Războiului.

Intre cei dintâi, St. O. Iosif și-a înstrunat lira, invocînd un „Imn" într'o formă prea puțin suggestivă poate, dar limpede și oare-cum nouă după genul pașnic, idilic, cu care ne obișnuise poetul „Patriarhalelor". E un „imn" cam sentimental, pe alocurea cam plîngător și descriptiv; numai arareori poetul are accente de luptă:

Ai luptat,—și alții se înfruptă
Azi pe urma ta —
Iia ta-i o zdreanță 'n patru ruptă...
Totuși, țara mea vitează, luptă!
Luptă, pînă ce mai poți lupta!

Cel ce 'ntoarce foile Istorii
Știe că tu ai
Multe 'nfrîngeri, dar mai multe glorii;
Că de strajă treji îți stau feciorii,
Căciularii marelui Mihai!

Aceleași vremi le evoca—în unul și același număr de revistă—tînărul poet V. Eftimiu, regretînd semnele lor de bravură, frumusețea și semeția lor:

S'au luptat p'aici străbunii cu avîntul strămoșesc
S'au luptat ca zimbrii falnici și acuma s'odihnesc
In pămîntul plin de sînge, oase, pietre și comori
Unde hoardele păgîne au trecut de atîteaori.

Din ce-au fost odinioară astăzi n'au rămas nimic...
Liniște i acum și pace, cum era cînd un voinic,
Alungînd un zimbru 'n codri, pomenitu-sa in zori
Pe pămîntul tău, Moldovă, plin de soare și comori!

Dar cu cît evenimentele în Balcani s'au desfășurat mai cu tărie, cu atît—pare-se—ardoarea poeților a crescut și nota propriu zis războinică a devenit mai pronunțată în strofele tipărite.

Despre aceasta însă într'o cronică următoare.

Rodion

BANII

— **Cu domnul V. Cuzinski și d-ra O. Popovici** —

Tot la Teatrul nostru din Iași, văzusem „Banii" cu nemuritorul și neîntrecutul Liciu și cu d-ra Filoti. Sunt vre o 5 ani de atunci. Mi rămăsese și mie, cred, ca la toți spectatorii întipărită pentru tot deauna, grandioasa conturație a figurei lui Lechat, bancherul, interpretat de Liciu.

Remăsesem cu impresia personală că poate.... poate zic, doar Novelli, ar fi fost în stare să reliefeze și mai bine, — dacă mai bine de cît bine există, — rolul jucat de Liciu.

Asemenea d-ra Filoti mi-a lăsat o impresie de un talent real, dar încă necopt, pe atunci, în rolul Germenei, emancipata și energica fiică a lui Lechat.

De aceia dar, cu o senzație de intensă curiozitate, văzînd afișul „Banii", cu d. V. Kuzinski și cu.... d-ra O. Popovici aproape fără să vreau, vedeam înaintea ochilor mei: *un enorm punct de întrebare?* Ceea ce mi-a mărit și mai mult curiozitatea, a fost și o invitație gentilă și specială, din partea interpretului principal, *că ar dori să-mi cunoască impresia.* Fără voia mea trebue, s'o fac pe criticul teatral, — mai cu seamă că acest eveniment artistic, pentru Teatrul Național din Iași, nu știu din ce cauză, de și am urmărit și m'am interesat, n'am găsit să fie scos în evidență cum trebuia, de mulții — puținii... specialiști. Și doar avem vr'o trei organe zilnice, unde adesea se scrie mult și... multe despre ale teatrului nostru. De astă dată, părerea mea modestă este că *era o datorie* din partea celor în drept, a se ocupa de „Banii" cu Cuzinski și d-ra Popovici. De aceia, de și nechemat, dar ca o chestie de conștiință mă simt dator eu a face, cea ce fac.

N'am să mă ocup de d. Vlad Kuzinski, talentatul nostru artist, care abordează cu succes ori-ce gen de teatru. E prea bine cunoscut publicului și... prea răsfățat de el. 'Mi rezerv dreptul ca *„între patru ochi"*, să satisfac curiozitatea mult simpaticului artist, de a-i face cunoscut impresiile mele.

Și lipsi însă de la cea mai elementară simțire de dreptate,—singura zeiță simbolică căreia mă închin,—dacă n'și spune ceea-ce cred, că se impune despre noua Germenă, d-ra O Popovici. Mai întîiu, e multă lume, care cunoaște pe artista O. Popovici?—Nu știu. Bănuesc însă că prea puțini o cunosc, între cari trebue să mă număr și eu,—căci mărturisesc că nici n'am știut că teatrul nostru din Iași posedă această achizițiune. Mi se părea, de altfel mi s'a și confirmat, că d-ra O. Popovici, *pentru prima oară abordează un rol.* Din acest punct de vedere dar, cutez a afirma că apariția D-rei Popovici pe scena vitregă a teatrului din Iași, *e un eveniment artistic.* Am toată convingerea că viitorul o va dovedi. Nu e un secret pentru nimeni și nici o suspectare adusă nimenui, spun doar un adevăr banal, că Teatrul nostru național din Iași în afară de vechea gardă, a avut mîna cam puțin fericită în achiziționarea de talente noui, și mai ales din tabăra... sexului frumos. Iată de ce socotesc un eveniment artistic pentru Teatrul din Iași, ivirea d-rei O. Popovici, pe sceua lui. *Artista'aceasta are talent, temperament și calități scenice de adevărată artistă.* N'am surprins nimic din exagerările curente, ale artiștilor debutanți: își cunoștea bine rolul, fiecărei situațiuni îi corespundea nota justă și fără nici o sforțare, ne-a făcut să simțim,—*să simțim, o repet,*—întreaga gamă a unui suflet eroic, contra falșelor sentimente filiale și a puternicilor prejudecăți sociale. A luptat cu talent și temperament și a învins cu succes. Și exagera și n'ar fi bine, dacă și afirma că rolul acesta greu, a fost jucat la perfecțiune de tînăra delentantă: nu acesta e scopul meu. Voesc numai a constata o realitate că artista O. Popovici are talent, mare talent și că trebue nu încurajată,—căci pare că n'are nevoe de așa ceva,—*dar cultivată de cei în drept, — cari pot frămînta un aluat bun în diferite forme.* E de dorit ca aceste forme să iasă cît mai frumoase, pentru buna reputație a Teatrului nostru, atît de lipsit de adevărate talente.

Ca încheere, felicit pe d. director Sadoveanu, de mîna fericită ce a avut angajînd pe d-ra O. Popovici și nu mă îndoesc că d-sa un artist desăvîrșit, și atît de apreciat pentru munca și bunele intențiuni ce nutrește față de instituția ce-o conduce, va face să se dezvolte acest nou talent și va găsi și mijlocul de a-l reține pentru scena din Iași, alăturea de marea noastră glorie ieșană, d-na Aglaia Pruteanu, care pe lîngă meritul de „mare artistă" 'l are și acela de „artistă ieșancă". La acest țel trebue să aspire noile achizițiuni și acesta ar fi singurul sfat ce 'mi ași putea permite de a recomanda d-rei Popovici: *să caute să progreseze și să rămîe pe scena ieșană, urmînd diviza lui Cezar: Intîiul în Rubicon, de cît al 2-lea în Roma.*

Iași, 5 Noembrie, 1912.

George Skarlet.

Senatorul Universității Iași

Primim următoarele:

In ședința de la 30 Oct. a. c., s'a votat în unanimitate de către colegiul universitar că: acest colegiu să-și propună candidatul său (dintre profesorii universitari), iar nu acesta să fie propus de către cluburile și partidele politice și deci să fie zestre guvernamentală.

In ședința dela 4 Noemvrie c., d. Prof. Dr. C. Thiron, a propus ca, **sancțiune** a principiului de solidaritate, concordie și unitate de idei și spre a îndepărta inimicițiile, cîntăririle, disidențele, influențele cluburilor politice și a arăta că, în adevăr colegiul universitar este principial echivoc,—de aceea: propunătorii candidaturii d-lui Prof. Cantacuzino să se înțeleagă cu cei ai d-lui Prof. Manicatide,—spre a face ca unul din cei doi să cedeze celuilalt și să fie deci *un singur candidat ce va obține astfel unanimitatea voturilor și va fi alesul tuturor membrilor colegiului,*—iar nu prin majoritatea numai a unora, în opunere cu minoritatea.

De altfel această cedare, ar fi impusă la balotaj; e mai natural să se facă înainte.

Prin propunerea de mai sus,—a unui singur candidat,—colegiul universitar ar dovedi țerei și orașului Iași, că planează deasupra candidaturilor politice și de persoane și are numai un singur țel, acela al principiilor didactice și al progresului învățămîntului în genere și cel universitar în particular; mai ales că prin cele două candidaturi, designate anterior de partidele politice, iar nu de alte candidaturi noui nepolitice, s'ar dovedi din nou independența colegiului universitar și faptul principal ar deveni o fantasmagorie.

Propunerea d-lui Dr. C. Thiron, a întrunit 12 voturi; astfel că dacă se mențin cele două candidaturi, acești 12 profesori, moralminte sunt obligați, de a se abține de la vot, *spre a salva principiile și sancționarea unei conduite corecte și mărețe,*—conforme cu idealul ședinței de la 30 Oct. a. c.

*

In acest sens, opinăm că, D. Dr. Manicatide ar trebui să-și retragă candidatura sa, în vedere că d. Cantacuzino e mai în vrîstă, cu mai multă experiență, autoritate și influență, mai ales în afacerile parlamentare și profesor mai vechiu (titular de la 1901) de cît d. Dr. Manicatide (titular catedrei de la 1904); astfel că d. Cantacuzino ar dobîndi unanimitatea spre fala morală a universității ieșeane și a dobîndirei dezideratelor didactice **universitare**.

Sub presă în editura Tipografiei H Goldner din Iași:

EDIȚIA II-a din

Dicționar latin-romîn

de

IOAN NĂDEJDE

Această ediție e revizuită și mult adăogită.

Prețul unui volum rămîne acelaș. Va apare în cursul anului 1913.

Litere-Științe-Arte

Primul succes.—Iată părerea d-lui C. Alexandrescu, în revista „Teatrul" despre reprezentația de Duminica trecută „Cafeneaua cea mică", piesă care va fi reluată Joi 7 Noembrie.

„Desigur succesul reprezentațiilor de pînă acum l-a format reprezentarea frumoasei comedii *Cafeneaua cea mică* a lui Tristan Bernard. Piesa, într'o bună traducere a d-lui dr. A. Steuerman, a plăcut mult publicului prin umorul discret ce se degajează din ea. Face parte dintr'un anumit gen de comedie și ași asămăna-o în linii generale cu *Prostal* lui Fulda, minus semnificarea mai adîncă a acesteia din urmă. Piesa se mișcă puțin cam greoiu în actul ultim și fără îndoială declarația de dragoste a lui Albert către Ivona are mult element declamator și e cam în neconcordanță cu acțiunea de mai înnainte. Este însă foarte mult umor sănătos într'însa și o îndămînatică conducere a acțiunii.

Piesa a fost montată cu multă îngrijire, iar interpretarea ei formează un frumos succes al stagiunii actuale.

Rolul principal a fost încredințat d-lui Petrone, care a făcut o admirabilă creațiune a rolului lui Albert. Dela început pînă la sfîrșit, în situații atît diferite, d-sa a fost același, de o siguranță desăvîrșită, susținuînd neîntrerupt interesul publicului pentru acea simpatică figură de sentimental răcit în zbuciumul vieții necruțătoare. D. Petrone s'a relevat ca unul din elementele de forță ale teatrului nostru, dela care așteptăm și alte frumoase creațiuni. D. Vernescu-Vîlcea, în rolul patronului Philibert, neîntrecut ca toldeauna. Foarte bine d. Demetrescu-Radu în Rolul lui Bigredon. Bine de asemenea d-nii Calmuschi, Guțulescu, Boldescu, Ionescu și Damira. D. Pizone în rolul final, a dat o viață intensă unui rol cu totul secundar. Dintre rolurile de femei a fost foarte bine d-na Condurato în Berangera. D-na Vernescu a apărut prea puțin pe scenă, pentru a o putea aprecia în mod just. Așa puțin cît a apărut d-sa a lăsat o impresie de simpatie. Cîteva momente fericite a avut și d-na Castriș în rolul cîntăreței Edviga. Și avea de făcut o mică observație: apariția cîntărețelor pe scenă s'a făcut cam stîngaciu E un defect care s'ar putea repara cu ușurință.

Publicul a primit foarte bine această comedie a lui Tristan Bernard. Totul—valoarea piesei, montarea și interpretarea admirabilă a rolurilor principale,—ne fac să nădăjduim nă această piesă va face serie. Stagiunea actuală numără primul ei succes adevărat.

*

La opera din Marsilia s'a reprezentat *La Fille du Far West*, opera lui Puccini în mijlocul unui entuziasm nespus. Compozitorul a trebuit să apară pe scenă de nenumărate ori după al doilea act.

*

Revistele franceze agită ideia ca guvernanții Franței să calce obiceiul de a nu se acorda „Legiunea de onoare" femeilor, și să o dea marei tragediane, Sarah Bernhardt.

*

A apărut „Sănătatea cu data de 1 Noembrie. Excelenta publicațiune de popularizare medicală are și de astă dată un sumar variat și bogat de articole, actualități și ilustrațiuni.

*

A apărut „Noua Revistă Romînă" de sub direcțiunea d-lui C. Rădulescu-Motru, cuprinzînd:

Noutăți: Un factor puternic... regăsit: forța morală. — O Academie comercială.

Actuale: A. D. Xenopol, Războiul din Balcani. — Vanco Gheorghiefi, deputat în Sobranie: România și Bulgaria. — Dr. I. Duscian: Guvernul de colaborare.—Cronica Literară: Ion Trivale: Discursurile politice ale lui Nicolae Filipescu. — Literatură: Riria: In cumpănă II, III (versuri).—Adrian Maniu: Nocturnă.—D. Iabobescu: Scheletul plugar (versuri după Charles Baudelaire). — Cronica teatrală: Lazăr Cosma: „Fedora" de Victorien Sardou. — „Visul lui Ali" de Mircea Demetriad.—Discuții: N. Davidescu, Variații împrejurul d-lui Chendi.—Memento.

*

Interesante indicațiuni științifice se află în interviewul cu d. dr. D. Mezincescu, subdirectorul general al serviciului sanitar și publicat în „Ordinea" de azi 4 Noemvrie.

*

Cele două spectacole din urmă, „Banii" de Mirbeau și „Sapho" de A. Daudet, au adus teatrului național excelente încasări cu toată epoca de criză ce bîntue Iașul. S'a făcut astfel dovada că nu numai... opereta poate atrage publicul iașan la teatru.

Pentru Joi 7 Noembrie se anunță „Cafeneaua Mică", a doua oară.

*

Asupra ultimelor noutăți și peripeții artistice ale teatrului nostru național; asupra progreselor și neajunsurilor lui, se află largi detalii și comentarii în „Scrisorile din Iași" apărute în cel mai nou număr al „Ordinei".

CABINETUL MEDICAL
AL
DOCTORULUI
IN MEDICINĂ & CHIRURGIE.
EDUARD FABINI
IAȘI, STR. PĂCURARI, No. 5, Etajul I
Vis-à-vis de Jockey-Club
(DEASUPRA FARMACIEI)
INTRAREA PRIN RÂPA GALBENĂ
INSTALAȚIUNE MODERNĂ
CONSULTAȚIUNI:
DELA 8—10 a. m. și DELA 3—6 p. m.
PENTRU
Boale interne
de piept, de stomah, de ficat, de rinichi, de intestine, etc.
și
Boale de Femei
TRATAMENT MEDICAL AL AFECȚIUNILOR
DE ORDIN
GINECOLOGIC

INFORMAȚII

D-na Ana Conta-Kernbach	60	lei
D. Stefan Negruți	500	„
D. Lupu Weinsengrün	30	„
D. Cristea T. Cristea	500	„
Banca Moldovei	200	„
D. Gh. Calmuski	20	„
D. Dr. Ilie Stroici	500	„
D. Grigore Iamandi	500	„

Banii au a se adresa d-lui Victor Fara, la Prefectura de județ.

:: **Măsuri contra holerei.**—Direcția generală a serviciului sanitar a dat următoarea decizie:

Avînd în vedere că în Constantinopol sunt numeroase cazuri de holeră asiatică, atît în populațiunea civilă cît și între răniții aduși de pe cîmpul de luptă și că chiar în alte localități din Turcia Europeană, această boală a fost oficial constatată; considerînd, pe de altă parte, că din cauza războiului din Peninsula Balcanică se stabilește contact inevitabil între trupele și populațiunea civilă din Turcia cu trupele bulgare și sîrbe, atît prin răniți cît și prin prizonieri și prin urmare contagiul holerei se transportă și el în acest mod; considerînd și faptul că din cauza acestei stări anormale Statele (Bulgaria și Serbia) nu pot lua măsuri preventive contra introducerei și întinderei holerei; în vederea apărării sănătății populațiunii noastre.

Decidem:

Art. 1.—Intrarea în țară a vaselor plutitoare pe Mare (de mărfuri și de călători) din Bulgaria se va face prin Constanța și Sulina, iar a vaselor plutitoare pe Dunăre prin porturile: Galați, Brăila, Călărași, Giurgiu, Turnu-Măgurele, Corabia și Turnu-Severin. Vasele plutitoare din Serbia (de mărfuri și călători) vor intra prin Turnu-Severin, iar călătorii și mărfurile pe cale de uscat vor trece prin Vîrciorova.

Toate celelalte porturi și puncte de trecere din Bulgaria și Serbia în Romînia, rămîn închise pentru călători și provenientele din aceste țări.

Art. 2. — Vasele îndemne, suspecte și infectate, călătorii, echipajele și provenientele de pe aceste vase, sosite din aceste țări, vor fi supuse măsurilor prevăzute în convențiunea sanitară internațională din Paris (1903).

:: Eri la orele 8 dimineață învățătorii înscriși la examenele de înaintare pe loc au trecut proba scrisă la seminarul Veniamin Kostache tratînd următorul subiect dat de minister zilele mari în istoria țărei noastre tratat din punct de vedere literar.

:: Dl. Alex Tenie institutor a fost însărcinat cu girarea direcțiunei școalei No. 6 Costache Negri, în locul d-lui Victor Munteanu, numit sub director al învățămîntului primar.

:: Individul E. Zale din comuna Bucium venind cu trenul la Podul Iloaei a sărit din tren cu gîndul de a se sinuci-de. Rănindu-se a fost internat în spitalul din Podul Iloaei.

:: D. Rolph. B. Strassburger a fost numit Consul general al Statelor-Unite în România pentru care M. S. Regele a bine voit a-i acorda cuvenitul exequator.

:: A fost internat în institutul antirabic locuitorul Vasile Belceanu din Erbiceni mușcat de un cîne turbat.

:: Se aduce la cunoștința onor. Public iașan că, cu începerea de la 1 No-Noembrie a. c. Debitul de desfacere Produselor Fermei și Viilor d-lui A. Badareu, s'a mutat în nonl local vis-à-vis de Piață (medianu Sf. Spiridon, alăturea de grădina Primăriei, Strada de Sus No. 185, și va fi asortat zilnic cu produse alimentare și vinuri naturale din ferma și viile d-lui Badareu.

Ultime Informaţii

Impăcarea de peste munţi

O scrisoare a d-lui C. Stere

In urma împăcării Românilor de peste munţi, d-nul C. Stere a oferit Universităţei din Iaşi ramura de maslin în argint ce i-a fost dată de către comitetul naţional al Romînilor din Ardeal—adresînd Rectorului Universităţiii scrisoarea ce urmează:

Domnule Rector,

Comitetul partidului naţional al Românilor din Ardeal şi Ungaria, publică, în ultimul număr al ziarului său oficios „Românul", *un articol care consacră reintrarea în acţiune a tinerilor publicişti, cari fuseseră odinioară grupaţi în jurul* „Tribunei" *din Arad. Prin aceasta se constată izbînda deplină—a acţiunei întreprinse din Iaşi pentru împăcarea românilor de peste munţi — încă din Ianuarie.*

Deşi m'am hotărît să intervin pentru încetarea sfăşierilor dintre fraţii din Arad din propria mea iniţiativă, desigur că n'aşi fi reuşit să ajung la acest rezultat fericit fără sprijinul moral, pot spune unanim, al intelectualilor Iaşului, în fruntea cărora sta cu cinste corpul profesoral al acestei Universităţi.

Ca ieşan şi profesor, mîndru de rolul pe care l-au avut în aceste clipe dureroase ale istoriei noastre naţionale intelectualii din capitala Moldovei, simt cu acest prilej să-mi îndeplinesc o datorie de conştiinşă faţă de Iaşi şi de Universitatea noastră.

Comitetul naţional mi-a făcut marea cinste de a-mi oferi, pentru a simboliza misiunea ce am îndeplinit, o ramură de maslin.

Deşi inscripţia de pe ea poartă numele meu, trebue însă să recunosc, că acest omagiu se datoreşte în primul rînd Iaşului, a cărui simplu purtător de cuvînt am fost. Numai faptul că realizarea deplină a operei de împăciuire a întârziat m'a silit să aştept pînă astăzi.

Nădăjduind dar, că comitetul naţional va înţelege motivele care mă conduc şi nu va lua acest act drept o lipsă de recunoştinţă, vă rog, Domnule Rector, să primiţi în numele Universităţei, în care e condensată toată viaţa sufletească superioară a oraşului nostru, această ramură de arginl, pentru ca astfel să fie invederată mai bine însămnătatea Iaşului şi în viaţa sufletească a neamului românesc întreg.

Tot-odată vă voi remite, spre păstrare în arhiva rectoratului, şi acele numere ale organului partidului naţional de peste munţi, în care sunt publicate actele referitoare la fazele succesive ale acţiunei de împăciuire.

Primiţi, vă rog, Domnule Preşedinte, ş. c. l.

C. STERE
Profesor Universitar

Iaşi, 3 Noembrie 1912.

Partidul nostru nu propune, pentru colegiul I Cameră, decît trei candidaţi, pentru că a fost înţelegere, între şefii noştri, ca să nu se opuie contra-candidat d-lui C. Stere, care candidează la acel colegiu.

Prevenim, însă, pe domnii alegători, că trebuie să puie la urna albă patru buletine. Dacă ar prezinta preşedintelui numai trei buletine pentru urna albă, atunci votul va fi declarat nul şi toate buletinele vor fi puse de prezident în urna neagră.

▪ *Marele colegiu universitar de Iaşi, întrunit ieri, Duminecă, dimineaţa, a luat act de recomandaţiunea privitoare la alegerea ca senator al Universităţii, a d-lui profesor Matei Cantacuzino şi de acea privitoare pe d. prof. dr. Manicatide, rugînd pe ambii să-şi prezinte programele lor.*

Consiliile profesorale ale facultăţilor vor stabili doleanţele lor, cari urmează ar fi satisfăcute de senatul universitar. Acele doleanţe urmează a fi susţinute în Senat, de viitorul reprezintant al Universităţii noastre.

▪ *In urma raportului adresat de autorităţile din Mogoşeşti prefecturei de judeţ, s'au prăbuşit în total 61 case, nefiind nici o victimă omenească.*

▪ *Reparaţiunile de la Brăeşti fiind complect terminate, apa de Timişeşti, va fi redată oraşului, astăzi, în cursul nopţei.*

▪ Senatul Universităţei şi consiliul facultăţei de Medicină se intrunesc în astă seară, în două şedinţi, la orele 5 şi 6, spre a recomanda un titular la catedra de medicină chirurgicală în locul d-lui Bălăcescu şi spre a se pronunţa asupra transferării la Bucureşti a d-lor profesori Juvara, Bejan şi D. Ionescu.

Senatul şi consiliul se vor ocupa mîne de recomandarea unui titular la catedra de boli mintale.

Campania electorală din Iaşi

Cele patru consfătuiri politice. — Agapa de la Zimbru.

Cele două partide conservatoare au ţinut eri, în patru periferii ale oraşului, cîte o consfătuire politică cu alegătorii colegiului al doilea.

La toate aceste consfătuiri au luat parte şi vorbit candidaţii propuşi la acest colegiu, în frunte cu d. Al. A. Badareu.

Prima consfătuire a avut loc la berăria Zimbru, unde s'a servit şi o agapă.

Au participat peste 400 alegători.

Cel dintăi care a luat cuvîntul, a fost d. Al. A. Badareu.

*

Aclamat de cetăţeni cu un entuziasm indescriptibil, d. Al. Badareu luînd cuvîntul, zise:

Iubiţi cetăţeni,

M. S. Regele, în înalta sa înţelepciune, în faţa grijei intereselor mari ale ţărei, a ţinut ca în aceste momente să se formeze un guvern, care să concretizeze colaborarea ambelor partide conservatoare.

M. S. Regele a ţinut să dea ţărei în aceste împrejurări un guvern tare, iar cele două partide, au făcut totul şi au trecut peste ori-ce jertfe, pentru a face, acest guvern şi tare, dar şi durabil.

După formarea guvernului, a trebuit să procedăm la îndeplinirea formalităţilor constituţionale, şi să facem apel la ţară, pentru a ni da sprijinul necesar, în îndeplinirea misiunei noastre.

Sunteţi deci chemaţi, să vă pronunţaţi în toată libertatea.

Poate de multă vreme, corpul electoral n'a fost lasat aşa la liberul său arbitru, cum e azi, ceia ce ne îndreteşte a spune, că ne găsim în faţa unei mari experienţe, spre a se dovedi, că în adevăr acest corp electoral, poate fi o bază, o busolă pentru pătura conducătoare.

Continuînd d. Badareu zice că în ceia ce-l priveşte personal, va rămînea acelaşi şi muncind pentru interesele generale ale ţărei, ca membru în guvern nu va uita o clipă interesele oraşului şi judeţului Iaşi.

M'aţi văzut la lucru, şi mă ştiţi, că nu-mi permit nici un răgaz, ori de cîte ori e vorba de binele general.

Am o mare operă de îndeplinit, dar pentru a căreia realizare, am nevoie de întreg sprijinul vostru.

Ca dovadă al acestui sprijin, vă cer ca să-mi daţi ca ajutori pe 5 tovarăşi, cari împreună cu mine, figurează pe aceiaşi listă la colegiul al doilea de Camera.

Dacă unul din ei ar fi nedreptăţit, aceasta s'ar resfrînge şi asupra mea, căci ar însemna că nu aprobaţi acţiunea mea, că ea n'ar răspunde sufletului nostru.

D-oii Scorţescu şi Praja ca reprezentanţii voştri pînă eri, a nu-i realege astăzi, ar insemna că socotiţi că partidul conservator a făcut o greşală alăturîndu-se de partidul conservator-democrat. Nu cred însă, ca aceasta să se întîmple, pentru că aţi aprobat această acţiune şi în adîncul sufletului vostru, nutriţi dorinţi, ca din colaborarea de azi a celor două partide conservatoare, sa se formeze un singur mare partid, care să fie fala ţărei.

Intr'un entuziasm indescriptibil, d. Badareu termină, recomandînd pe toţi candidaţii de la colegiul al 2-lea a, celor două partide conservatoare, şi îndemnînd pe alegători, să-i voteze pe toţi, scoţîndu-i din urnă cu acelaşi număr de voturi.

Cuvîntarea d-lui Badareu a fost acoperită de lungi aplauze.

*

Toastul rostit de d. Vespasian Pella—la agapa politică de eri de la berăria Zimbru

Daţi-mi voe—stimaţi alegători, să salut în persoana distinsului bărbat politic al Iaşului, d. Alexandru Badareu, pe guvernul de pace, de prudenţă şi energie naţională.

Venit la cîrma statului, în împrejurări atît de critice el are de îndeplinit o mare misiune politică şi naţională şi dacă pentru înjghebarea lui a fost nevoe imperioasă de colaborarea celor două partide conservatoare, apoi pentru săvîrşirea operei lui e neve de colaborarea tutor sufletelor romîneşti.

Priviţi ce exemplu de solidaritate sublimă dau cele 4 popoare creştine din Balcani o causă sfîntă le-a unit la o laltă — şi dacă pentru desăvîrşirea ei a trebuit în cele din urmă să se recurgă la forţa ucigătoare a armelor — nimic însă formele şi efectele fioroase ale războiului crincen ce se desfăşoară acolo — nu întunecă măreţia acestei lupte sfinte.

Ei bine—în faţa acestei lupte de eroism antic—şi cu urmări de mare importanţă politică şi pentru noi — privirea noastră nu poate fi indiferentă; — sufletul nostru nu poate remînea rece; mintea noastră nu poate să şadă adormită; braţele noastre nu pot rămînea paralizate.

O problemă mare—care angajează viitorul neamului —se pune acum înaintea noastră; nevrednici de trecutul glorios al străbunilor noştri—şi ticăloşi de presentul glorios al vecinilor noştri am fi—dacă n'am şti să trecem peste patimele mici şi să ne ridicăm la înălţimea momentelor prin care trecem, dînd acelaşi exemplu de solidaritate, noi fraţi de acelaş neam, pe care 'l dau vecinii noştri şi pe cari dacă îi leagă astăzi în lupta lor, vocea credinţei, pe noi ne leagă ceva mai mult, vocea sîngelui. De aceia d-lor să lăsăm la o parte luptele deşarte dintre noi, şi după cum guvernul de azi a eşit din consultul şi asentimentul sufletesc al tuturor bărbaţilor de stat cu conştiinţa nealterată a marei răspunderi ce au pentru viitorul neamului, tot asemenea şi parlamentul chemat a da sprijinul guvernului actual şi a-i uşura marea şi greaua sarcină, trebue să fie expresiunea tuturor alegătorilor ţărei,

Şi dacă şeful statului a avut nevoe în aceste vremuri tulburi să-şi aleagă sfetnicii săi din barbaţii politici, atît de încercaţi în treburile publice—cu atît mai mult, guvernul are nevoe la rîndul seu, pentru a-şi putea îndeplini misiunea—de un parlament devotat şi adînc pătruns de sentimentul datoriei şi al jertfei.

Stă în mînele d-voastre să arătaţi cum înţelegeţi însemnătatea timpurilor prin cari trecem şi să trimitiţi în marele şi hotărîtorul sfat al ţărei pe oamenii de care are nevoe.

Ar fi să fac o ofensă neertată şi să vă aduc o jignire nedreaptă dacă aş putea un moment bănui că sufletul d-v simte altfel de cît restul ţărei şi că mintea d-v gîndeşte altfel de cît ceilalţi romîni.

Sunt adînc convins că pricepeţi şi simţiţi însemnătatea momentului şi de aceia nu pentru aleşii d-vstră de mîine rîdic paharul meu ci pentru d-vstră toţi — alegători ai colegiului II de Cameră.

*

Eri la ora 2 p. m. a avut loc în localul şcoalei primare „Vasile Conta" din str. Nicolina, întrunirea convocată de către candidaţii guvernamentali la colegiul al doilea de Cameră.

Apariţia candidaţilor în frunte cu d. ministru Al. Bădărău a fost salutată cu entuziaste ovaţiuni.

Primul a luat cuvîntul *d, G. Scorţescu* care expunînd situaţia extraordinară în care se găsesc ţările vecine zice că ţara noastră are nevoe de un guvern tare, şi guvernul nu va putea avea tărie de cît prin sprijinul ţărei. Critică cu vehemenţă atitudinea partidului liberal şi cere alegătorilor să voteze lista guvernamentală fără ştirbire.

D. Eugen Herovanu spune că guvernul actual este o chezăşie nu numai că se vor rezolvi toate problemele mari care preocupă ţara în momentele de faţă dar că va înfăptui şi ideale mai îndepartate ca chemarea la viaţă publică a maselor cetăţeneşti. In numele naţionalismului nimeni nu poate vorbi cu mai multă autoritate de cît guvernul care a fost menit de suveran să conducă ţara tocmai în momentele cînd cele mai de căpitenie interese naţionale sunt în joc. Cere ca alegătorii să dea în unanimitate voturile lor candidaţilor guvernamentali.

D. Meisner vorbind de modul cum se face actuala campanie electorală spune că deşi formele sunt cele obişnuite fondul este cu totul deosebit pentru că lupta nu se dă nici pe bază de program nici pe critica personalităţilor. Este chestiunea numai de sprijinul unanim ce ţara trebue să dea guvernului.

D. Vespasian Pella arată deosebita cinste ce s'a făcut Iaşului prin alegerea d. Bădăreu în sfatul ţărei. Cetăţenii ieşeni trebue să corespundă acestei distincţiuni dînd întregul lor sprijin guvernului care este un guvern de pace şi întărire naţională.

Lista propusă de guvern trebue votată în întregime.

D. Al. Badareu primit la tribună cu furtunoase aclamaţiuni spune că pe deoparte împrejurările actuale ear pe de alta progresul ideelor democratice, l-a determinat pe d-sa, consilier al tronului, să vie în mijlocul alegătorilor pentru a se consfătui cu ei. Evenimentele care să desfăşoară la graniţele ţerei cer ca ţara să fie întărită, pentru aceasta îi trebuia, în primul rînd, un guvern care să fie la înălţimea situaţiunei, astfel s'a format guvernul actual care nu e nici pentru părăzi nici pentru tedeumuri ci este o strajă a destinelor ţărei. Este emanat din jertfa celor trei partide politice: partidul conservator a suferit cu eroizm jertfirea unei personalităţi politice de talia şi de prestigiul d-lui Petru Carp; partidul liberal a jertfit şansele ce avea de a veni la cîrma ţărei; partidul conservator democrat şi-a jertfit întru cîtva prestigiul sau pentru că cu toate că afirmase că e destul de puternic pentru a conduce singur ţara, totuşi a primit să intre într'un guvern de coaliţie. Toate interesele partidelor au amuţit faţă de interesele mari generale, ale ţărei, care sunt puse la încercare.

Simpatiile personale şi ori ce alte consideraţiuni trebuesc lasate la oparte, guvernul cere sprijinul ţărei pentru a avea prestigiul trebuitor pentru a o reprezenta în înprejurările actuale.

Rezultatul alegerilor va avea valoarea aproape a unui plebiscit, căci el va fi şi semnul după care se va cunoaşte cum primeşte ţara unirea forţelor conservatoare intr'un singur mănunchiu,

Alegătorii au datoria să asculte numai conştiinţa lor şi să voteze fără ezitare pe toţi candidaţii conservatori, căci numai ast-fel pot fi siguri că ţara va fi bine condusă şi în timp de pace şi în timpul celor mai grele evenimente ce ar fi să se abată asupra ei.

— La ora 5 a avut loa o altă întrunire politică la şcoala din Tataraşi, unde în faţa unui mare număr de alegători au vorbit d-nii Al. Badareu, Gh. Scorţescu, C. Meisner, Eugen Herovanu, V. Pella şi Darabană.

*

— La ora 7 jum. a avut loc o a patra consfătuire politică, în localul şcoalei primare „V. Adamachi" din strada Elena Doamna. Au vorbit candidaţii guvernului la colegiul al 2-lea de cameră.

▪ D. Petre Sion a renunţat la ideia de a candida independent la col. I Senat din Iaşi.

▪ Au cerut moratorii şi tribunalul le-a admis în principiu: fraţii Herşcovici (manufactură) şi H. Horovitz şi D. Haimovici (fererii).

▪ D. Nicolae Crasan, va fi numit director al cassei de credit al corpului didactic.

▪ Domnul. C. Grigoriu, consilier la Curtea de Apel, fiind suferind, nu va putea prezida biroul electoral la Vaslui. A fost tras la sorţi astă-zi, d. Cosloveanu preşedintele trib. Neamţ.

▪ Ministerul justiţiei a delegat pe d. Radovici, jude instructor la Iaşi, să instruiască, împreună cu judele instructor trib. Tutova, afacerea asasinării lui Stroe Boldescu.

Afacerile la cabinetul III de instrucţie în timpul lipsei titularului, vor fi expediate de d. jude instructor Buşilă.

▪ D-ra Ortansa A. Păun, licenţiată în litere, a fost numită institutoare suplinitoare a catedrei d-nei Henriette Munteanu, dela şcoala Costache Negri din Tataraşi pe tot timpul concediului titularei.

▪ Un birou al presei a fost înfiinţat pe lîngă direcţia generală a poştelor.

▪ Domnul A. C. Cuza a făcut ieri dovadă, în sedinţa colegiului universitar, că este un farsor cu totul ordinar.

Plagiatorul, susţinînd că represintantul în Senat al Universităţii trebue să nu facă parte din nici o organizaţie politică, a declarat că este gata să demisioneze din „partidul" din care face parte, dacă colegiul l'ar desemna candidat.

Vrea să zică: „şeful" „partidului" naţionalist, s'a declarat gata să-şi părăsească „partidul" „principiile" şi—pasămi-te—„idealul" pentru un loc de senator.

Ce farsor!

▪ Astă-zi s'a întrunit la prefectura judeţului, comisiunea de recensămînt a judeţului şi oraşului Iaşi.

Comisiunea e compusă din d-nii: Şt. A. Negruzzi, prefectul judeţului preşedinte; Gh. Botez, primarul oraşului; A. Stroja, prefectul poliţiei, dr. Flor, medicul oraşului, şi locţiitor la judeţ; inginer şef al judeţului Ţintu, căpitan Corjescu, comadantut companiei de jandarmi rurali; Roiu, revizor şcolar, şi delegatul ministerului, domnul Stoicescu.

Acest recensămînt general, se face din 10 în 10 ani, în scopul de a se putea şti cu preciziune numărul sufletelor din toată ţara, fecunditate chiar în ultimii ani.

Recensămîntul se va face în ziua de 19 Decembrie, în toată ţara. In acest scop se va servi de 25000 de recenzori, socotindu-se cîte unul numai pentru 50 case.

In oraş, recensămîntul se va face, cu concursul institutorilor, funcţionarilor de percepţie, poliţie şi agenţi administrativi, care vor merge din casă în casă, în raza destinată, începînd lucrările premergătoare în zilele de 3, 5 şi 9 Decembrie.

In jndeţ, recensămîntul va fi făcut pe comuni, cu concursul învăţătorilor, perceptorilor, jandarmilor rurali şi secretarilor comunali.

Agenţii recenzori, vor purta ca semn dinstinctiv o rozetă.

Comisiunea întrunindu-se astă-zi a decis, asupra măsurilor de luat pentru ca recensămîntul să se facă în mod uşor, hotărînd, a se aduce prin publicitate la cunoştinţa publicului de scopul acestui recensămînt, pentru că populaţia să nu creadă că e vorba de impozite şi deci să mai îngreueze lucrurile recenzorilor.

▪ Următorul program nou se reprezintă astă-seară Luni la cinematograful Pathé-Frères din sala Circului Sidoli:

Manevrele artileriei franceze. Scene şi vederi militare.—Falşificatorul (Le Faussarie). Mare dramă modernă în două părţi.—Film artistic francez.

Rolurile sunt interpretate de artişti dramatici pariziani. Scenariu original şi montare artistică.

Şopronul în flăcări. Desfăşurare după o naraţiune; în plin aer.—Sacrificiul lui Willy, scene foarte humoristice.—Tîndală face o bae, scene foarte comice. —Cel mai nou număr din Pathé Journal.—Armata victorioasă. Scene humoristice.

Noul program viitor începe: Mercuri 7 Noembrie a. c. Pungaşul Capitalei, film danez etc.—Joi 8 Noembrie (S-ţii Mihail şi Gavril) Matineu la 3 ore ziua — şi reprezentaţie serală.

▪ *Dl. Daneff ministrul Bulgariei soseşte în curînd în Bucureşti unde va sta cîteva zile. D-sa are însărcinare din partea guvernului bulgar de a aduce mulţumiri României pentru atitudinea ce a avut'o ţara noastră pe tot timpul conflagraţiei balcanice.*

Asemenea va trata pentru a se ajunge la o înţelegere între toate statele.

▪ Domnul N. Iorga a demisionat din comitetul Ligei culturale.

▪ In cursul septămînei viitoare se va face recomandarea unui titular la catedra de patologie externă de la facultatea de medicină din Iaşi.

Candidează domnii doctori: Tatuşescu, Savini şi Dobrovici.

▪ Domnul Petru Rîşcanu a demisionat din demnitatea de decan al facultăţii de litere din Iaşi.

▪ Răsboiul Independenţei (Filmul artistic romîn Leon Popescu), va fi reprezentat în curînd la Teatrul-Circ Sidoli din oraşul nostru şi la teatrul Cooperativa din Ploeşti.

Această grandioasă desfăşurare istorică reconstituită cu concursul trupelor romîneşti este de o reuşită fără seamăn. 80.000 soldaţi şi figuranţi se perindează înaintea spectatorilor.

Afişe speciale vor arata ziua prîmei reprezentaţii şi toate detaliile.

▪ Dela 1 Noembrie produsele Debitelor Badareu se vînd cu următoarele preţur

	Litru	Kgr.
Unt pentru masă şi cafea		6.00
Smîntînă dulce centrifugată	2.80	
Unt proaspăt pentru gătit		3.60
Brînză proaspătă de vaci		80
Brînză de oi de putină		1.60
Brînză de munte		2,20
Ouă proaspete	11 lei suta	
Lapte dulce proaspăt se găseşte în fie-care dimineaţă şi seara litrul		0.50
Caşcaval greçesc		2.60
Brînză de burduf		2.80
Caşcaval de Penteleu		3.00
De asemenea s'au pus în vînzare vinuri cu următoarele preţuri:		Litrul
Vin alb vechiu		1.—
Vin negru vechiu		1.—
Vin alb negru si superior		1.20
Vin Cotnar şi Bordeaux		1.60
Vin otonel tămăios		2.40

Toate calităţile de vinuri superioare se vînd cu litrul şi în sticle înfundate.

Ultime telegrame

Bucureşti 5 Noembrie

Lupta de la Ceatalgea

O telegramă oficială anunţă că Bulgarii au suferit o colosală înfringere la Ceatalgea. Armata bulgara a fost aproape distrusă.

LOTERIA

Azi s'a efectuat tragerea clasei a VI-a a loteriei Regatului Romîn.

Au cîştigat:

Premiul 20000 lei.—18327, 42856, 1909, 45879, 58317, 34387, 2145, 20079, 4656, 29080, 37256, 59489, 31564, 40056, 13573, 13500, 26735, 57120, 825, 1008

Premiu de 250,000 lei.—39130, 200 lei + 150000, 59353.

10000 lei.—40095.

25000 lei.—57564.

3000 lei.—21230.

2000 lei.—2460.

1000 lei.—59537, 18377, 54916, 41667, 7868.

A. G. DABIJA
AVOCAT
In ograda Bisericei Sf. Dimitrie (Balş) str. Stefan cel Mare

Dr. S. Dulberger
Specialist în boalele de femei
— MAMOŞ —
fost medic la clinica obstetricală a Consilierului intim Prof. dr. Bum din Berlin; fost timp îndelungat medic secundar al Spitalelor Casei Sf. Spiridon din Iaşi.
dă consultaţiuni
de la 10—12 m. şi de la 3—5 p. m. în locuinţa sa din str. Costache Negri (foasta strada Veche) No. 10 vis-à-vis de farmacia Zfass

V. G. CRISTOFOR
Avocat
Str. Cuza-Vodă 42, (foastă Golia)

Dr. Suzana WEXLER-GROSI
BOLI DE FEMEI—FACERI
— Strada Anastasie Panu 43 —

Magasinul Conservatorului

IAŞI — Strada Lăpuşneanu 32 — IAŞI

NOTE de MUZICA

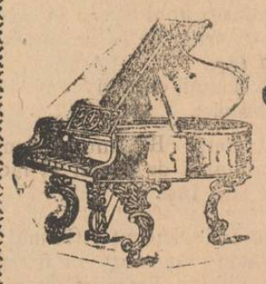

ASORTIMENT complect după Programa Conservatorului

Instrumente Muzicale şi Accesorii

Reprezentanţa şi Depositul renumitelor

Piane şi Pianine

— ROSENKRANZ —

Neintrecute în soliditate şi ton frumos

Vînzare şi în rate mici fără acente —

— Catalogue gratis —

INCHIRIERE DE PIANE CU PREŢURI AVANTAGIOASE

Mobile LOBEL

IAŞI — 32 Str. LAPUŞNEANU 32

MARE ALEGERE ÎN

Dormitoare, Sufragerii, Saloane, Birouri

Mobile în piele ultimele noutăţi.—

Paturi de bronz, Noptiere, Lavabouri, toilete asortate.

Covoare, Perdele complecte de la 15 lei în sus.

Lămpi electrice cele mai noui (*Preţuri excepţionale de*

Vase Galeé şi Daum (*reduse*

Mobile mici fantesiuri. — Biurouri americane.— Canapele-Pat.

PREŢURI EFTINE *Face şi condiţiuni de plată avantajoase.*

Renumitele PLUGURI

intregi de oţel bătut

marca PORC MISTREŢ

DIN FABRICA

Gebrüder Eberhardt Ulm

a) cu 1, 2 şi mai multe brande

b) speciale de vie

c) speciale de prăşit

Maşini de secerat de Mc. CORMIC precum şi alte maşini şi unelte agricole, permanent în depozit la

Fraţii Bachstez, Iaşi

PĂRUL ALB

DENOTĂ BATRÂNEŢA

Intrebuinţaţi dar

Vopsea pentru PAR Seeger

care vopseşte imediat şi în mod natural părul albit sau căruntu, după dorinţă în:

Negru, Brun, Castaniu şi Blond

Intrebuinţarea cît se poate de simplă.—Inofensivitate garantată

Preţul unui flacon

Lei 2.50

De vînzare la **Farmacii, Droguerii şi Parfumerii**

Depozit general: Bucureşti, Strada C. G. Cantacuzino 40

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

Bucureşti — Il. Şoseaua Vitan II — Bucureşti

a început fabricarea articolelor

Crema, Pudra şi Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele mai bune şi a căror efecte nu se pot măcar compara cu preparatele similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET", Poudre „MUGUET" Săpun

preparate de

Laboratorul Chimic „DIANA"

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducerea acestor articole voiu întrebuinţa în beneficiul publicului. care va şti să aprecieze calităţile unor preparate neîntrecute şi sub forma unor premii ce se vor împărţi în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi insoţită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cîştigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Preţurile Creme „Muguet" Lei 1.10. Pudră „Muguet" Lei 2. Săpun 100 grame Lei 1.50

Cereţi pretutindeni preparatele

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

10 REGULI PENTRU IGIENA

1. În fiecare dimineaţă adaugă „Diana" Franzbrantwein în apa de spălat pentru a-ţi întări şi răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana" Franzbranntwein este cea mai bună apă de gură.
3. Fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntwein pentru a te păzi de răceală.
4. Spălaţi părul numai cu „Diana" Franzbranntwein căci întăreşte rădăcina şi favorizează creşterea.
5. Contra îndăuşelei întrebuinţează numai „Diana Franzbranntwein şi vei obţine rezultatul cel mai bine făcător.
6. După fiecare masă clătesti gura cu apă la care vei adăcga „Diana" Franzbranntwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simţi obosit după un lung exerciţiu fricţionează-te cu „Diana" Franzbranntwein şi vei recăpata imediat putere.
8. După baie fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntwein şi vei avea cea mai plăcută senzaţie.
9. Nu uita nici odată sticla cu „Diana" Franzbranntwein cînd pleci la drum căci îţi va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ţi lipsească nici odată „Diana" Franzbranntwein din casă.

„Diana" Franzbranntwein

de găsit la toate drogueriile şi farmaciile din ţară; un flacon mic 70 bani, un flacon mijiocin 1.20 un flacon mare lei 2.40.

OPINIA

Organul partidului conservator-democra

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi înscrişi la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No 17.

Vite americane altoite

La rafie şi în verde pe rădăcini de 2 ani. Varietăţi superioare, perfect selecţionate, port altoi cei mai resistenţi.

DIMITRIE VIZANTI, *Proprietar viticultor*

Catalogul gratis la cerere

Biurou Comuna Copou

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăcuit, *Migrenele, Cervalgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureroase* cari [illegible] contra celor-lalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antaiă să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vro ușurare, va lua 6 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, *de* PARIS, *cari se pot găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.*

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, str. Gh. Mîrzescu 17—Instalaţie cu motoare electrice

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași str Gh. Mîrzescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX No. 1732. Mercuri 7 Noembrie 1912

Candidații

conservatori și conservatori-democrați la alegerile generale pentru parlament

COLEGIUL I CAMERĂ
(Joi 8 Noembrie)

D. A. Grecianu
Dr. Ilie Stroici
N. Cananau

COLEGIUL II CAMERA
(Sîmbătă 10 Noembrie)

G. A. Scortzescu
Const. Meissner
Ioan V. Praja
A. A. Badareu
Vespasian Pella
Eugen Herovanu

COLEGIUL III CAMERA
(Luni 12 Noembrie)

Const. C. Chirilă

COLEGIUL I SENAT
(Mercuri 14 Noembrie)

Vasile Sculy
Lascar Antoniu

COLEGIUL II SENAT
(Vineri 16 Noembrie)

Ioan Găvănescul
Nicu Nanu
G. D. Șerban

IN FOCUL LUPTEI

O LĂMURIRE

Mișcarea atacă pe d. Scorțescu. Și pentru ce?

Cineva,—un prieten rău inspirat sau un dușman abil,—a găsit cu cale să răspîndească un manifest anonim, către alegătorii colegiului al doilea de cameră, manifest de un conținut aspru și înjurios pentru candidații liberali. Mișcarea pretinde că manifestul e al d-lui Scorțescu, *inde irae.*

In luptă alături de d. Scorțescu, sunt în măsură să afirm că faimosul manifest nu este opera sa, cum nu e nici a d-lui Meissner, nici a d-lui Praja, nici a amicului meu Pella și nici a mea. Mai mult încă, pot afirma că el ne-a impresionat pe toți deopotrivă, în chip neplăcut, și că nu numai că nu ni-l însușim dar îl respingem în totul.

Il respingem pentru că dezaprobăm violența în genere, și violența inutilă, în special.

Il respingem pentru că de la începutul campaniei electorale am ținut să rerpectăm solemnitatea momentului, și am stăruit să nu tulburăm cu nimic liniștea sufletească de care avem cu toții nevoe.

Il respingem, pentru că avem cu toții atîta simț și demnitate, încît să nu ne înjosim în a ataca un adversar fără a pune în cauză semnătura și răspunderea noastră.

Manifestul servindu-i de pretext, *Mișcarea* atacă pe d. Scorțescu, și-l atacă servindu-se de mijloace pe care n'am cuvinte de a-le vesteji.

Eu recunosc că un om politic aparține vieței publice cu toată personalitatea lui, cu întreaga activitatea lui, cu întreg sufletului lui. Sunt de acord să admit cel mai larg drept de critică și de control în această privință,—pentru că înainte de toate, cum spunea nu de mult d. Carp, omul politic trebue să deie cel mai desăvîrșit exemplu de corectitudine în viața privată și de dezinteresare în cea publică.

Dar nu admit ca dreptul de critică să meargă pînă la a scormoni cele mai dureroase ascunsuri ale sufletului cuiva, nici ca pasiunea politică să justifice orice cruzime și să legitimeze ori-ce calomnie.

D. Scorțescu e un obișnuit al condeiului, și va răspunde fără întîrziere atacurilor ce i s'au adus. D-sa va arăta ce e adevărat în chestia cumpărărei de terenuri petrolifere și în acea a pretinselor remunerații pe care le-ar primi de la casa centrală a meseriilor. Sunt încredințat că tovarășul nostru nu va rămînea dator anonimilor cari-l atacă și că se va spala ușor de noroiul cu cari a fost împroșcat.

Am ținut să relev însă acest atac pentru două cuvinte.

Inttiu pentru a diferența linia noastră noastră de conduită de procedeurile opoziției liberale.

De aproape două săptămîni de cînd am intrat în campanie, nici un gest și nici un cuvînt al nostru n'a atins pe nimeni. Cu nimic nu ne-am făcut vinovați, nu de violență, dar de cea mai mică lipsă de urbanitate în raporturile de la partid la partid și de la guvern la opoziție.

Am pornit de la început cu credința că ceea ce se face acum nu e atît operă politică pe cît e operă națională. Și am crezut că, potrivit înțelegerii, care trebuia să deie actualei campanii un caracter excepțional de moderat, adversarii noștri se vor înalța pînă la frumusețea tristă a situației și nu vor uita răspunderea pe care și-ar asuma-o la cea mai mică înăsprire a raporturilor normale dintre partide.

Să ne fi înșelat atît de mult în chipul nostru de a privi și de a înțelege lucrurile.

In al doilea rînd, am ținut să afirm perfecta solidaritate, care leagă nu numai cele două partide unite în acțiunea politică actuală, dar pe toți reprezentanții acestor două partide, în cursul acelei acțiuni.

Am voit să se știe că lovitura adusă unuia din noi este o lovitură adusă tuturor și că impresia primită de unul vibrează în sufletele tuturor tovarășilor săi de luptă.

Altfel lucrul în sine, n'avea nici o însemnătate deosebită. O injurie mai mult sau mai puțin nu distruge o carieră politică, nu slăbește o acțiune socială, nu împiedică adevărul să-și facă loc mereu înainte.

Eug. Herovanu

Scandalul de la Bursa din București

— Tot d. Jipescu —

Intreaga presă s'a ocupat și anul trecut și în vara aceasta, de isprăvile d-lui Ion Jipescu, cari i-au adus o pedeapsă de 100 lei, pedeapsă fără precedent în analele Burselor noastre.

Cu toate acestea d. Jipescu n'a prins l'a minte și nu se astîmpără. Pe ziua de Sîmbătă, Bursa din Capitală, a fost teatrul unui caracteristic scandal provocat de d. Jipescu.

Se știe că cota bursei se alcătuește de către sindic, împreună cu ceilalți agenți de schimb. D. Jipescu însă, care are diferite combinațiuni, ține cu tot dinadinsul să alcătuiască d-sa singur cota și să treacă în ea cursurile cari îi convin. Cu chipul acesta cota bursei din București nu mai reprezintă icoana fidelă a operațiunilor incheiate în cursul zilei respective, ci devine icoana intereselor nemărturisite ale d-lui Jipescu.

Intr'un cuvînt, d. Jipescu denaturează, falșifică chiar, cota Bursei.

Faptul acesta a fost pricina scandalului de Sîmbătă. Agenții de schimb G. Istrati și I. I. Rădulescu nefiind consultați la întocmirea cotei, ba d. Jipescu neținînd seamă de avisul lor, ambii agenți au părăsit ostentativ bursa, rămînînd ca sindicul să întocmească singur cota, așa cum i-au dictat interesele.

Din pricina aceasta, domnește între agenții de schimb o mare agitație, și după informațiile positive, pe cari le avem, cazul va fi adus la cunoștința Camerei de comerț, așa că Comitetul Bursei va fi sesizat în chip oficial.

Pe de altă parte, se vorbește în piață de mari pierderi pe cari le-ar fi avut d. Jipescu și se comentează mai au seamă nefavorabil sindicului, o ipotecă 30.000 lei, pe care d. Jipescu a consimțit'o soției d sale asupra imobilului din strada Frumoasă 49 din Capitală. Ipotecă inscrisă la trib. Ilfov sub No. 18343 | 912.

Dacă toate aceste manevre ale d-lui Jipescu s'ar fi petrecut în timpuri normale, poate că piața n'ar fi fost atît de alarmată ca azi, în împrejurările actuale însă, ele au produs un efect cu totul deprimant. Acestei atitudini echivoce a d-lui Jipescu, se datorează faptul, înregistrat de noi în diferite rînduri, că agenții de schimb nu mai lucrează între ei.

Luase-vor măsurile dictate de împrejurări?

Opera d-lui Iorga

D. Iorga, sub a sa semnătură, dojenea *Universul*, pentru că a dat știrea că în unele sate din Dolj, svonurile de mobilizare ar fi adus jalea în sufletele sătenilor.

Neapărat, sunt unele momente cînd minciuna privată, minciuna patriotică se impune, și poate că d. Iorga a avut dreptate să dojenească *Universul*. Cum să ne explicăm însă contrazicerea neînchipuit de copilărească, că în același număr al *Neamului Românesc*, în care admonestează *Universul*, d. Iorga varsă foc și pară prin nările d-sale năzdrăvane, împotriva cîtorva ofițeri de rezervă ale căror cereri de punere în retragere coincidau cu aceleași svonuri de mobilizare?

Inconsecvențe de această natură, inconsecvențe atît de flagrante, la un om care nu mai este copil, la un om care se pretinde inventatorul neamului românesc, sunt cu adevărat îngrijitoare. Sau faimoasa memorie a d-lui Iorga a dat un complect faliment, sau că d-sa nu mai știe ce face și ce scrie.

Aceasta este impresia pe care o produce ultima eșire a d-lui Iorga împotriva *Universului* și în același timp, contra ofițerilor de rezervă.

Domnul aleagă!

Partidul conservator și partidul conservator-democrat, hotărînd să lupte împreună în alegerile generale și să prezinte un număr egal de candidați, candidaturile acestor două partide au fost fixate de comitetele executive respective și date publicității.

Orice alte candidaturi, fie de conservatori, fie de conservatori-democrați, sînt candidaturi, cari, sub nici un pretext, nu pot fi considerate ca reprezentînd partidul conservator-democrat.

Acest lucru trebue să se știe pentru lămurirea situației electorale.

D. Badareu și situația din afară

O schimbare s'a operat pe cîmpul de răsboiu. După cîte-va zile de inacțiune, provocată mai mult din cauza intemperiei și a greutății de transport, a avut loc eri, în fața Ceatalgei, o luptă crîncenă.

Negreșit că lipsesc încă amănunte precise asupra celor petrecute. Ori cît însă ar fi de concise telegramele, ele totuși arată o victorie repurtată de turci.

Armata de vest, încordîndu-și forțele, a luat ofensiva și a isbutit să respingă pe bulgari, cu mari perderi. Un mare număr de prisonieri bulgari au căzut deaseminea pradă turcilor.

Se 'nțelege că încă nemic nu se poate deduce din aceasta. Bulgarii au înregistrat atîtea victorii, încît un singur succes nu poate fi decisiv în resboiul turco-balcanic. Dar negreșit poate avea o influență asupra tratativelor de pace.

Bulgarii istoviți economicește, avînd trupele trudite, își vor da poate seama, că o continuare a resboiului ar însemna un desastru cu consecinți incalculabile și ar consimți la armistițiul cerut, lăsînd conferinței europene, să știe a da o rezolvire a compensațiilor.

Ziua de eri însă e interesantă și prin agravarea conflictului între Austria și Serbia.

Aci lucrurile se 'ncordează și față de îndărătnicia Serbiei, se poate ca dintr'un moment în altul, să ne trezim cu intrarea trupelor austriace în Serbia și o extindere a resboiului.

Se înțelege că toate aceste știri au produs o îngrijorare și la noi. Fiecare se întreba, oare ce ni va aduce ziua de mîne și întru cît România va avea un rol, în această așa de încarcată atmosferă.

In marea sa prevedere, d. Al. A. Badareu, Ministrul lucrărilor publice, ieșan cu trup și suflet, a căutat să liniștească pe ieșeni și în admirabila sa cuvîntare de Duminică, a insuflat fie căruia încredere în neam.

— **„Să n'aveți nici o teamă — a zis fruntașul între fruntași.—Țerișoara noastră e la înălțimea datoriei sale, visteria țerei are reserva necesară, iar guvernul conștient de inalta sa misiune veghiază și va ști să apere demnitatea țerei.“**

Și toată lumea s'a despărțit, cu liniștea în suflet, hotărîtă a da d-lui Badareu concursul cerut, în întregime, necondiționat, convinsă că Ministrul îi cere acest concurs pentru o faptă mare.

D.

OAMENI ȘI LUCRURI

INDEMNURI...

Sub impresiunea și sub presiunea evenimentelor—spuneam în notele de eri—producțiunea noastră poetică începu să abunde în senzul unor inspirații propriu zis războinice. Zguduirile sufletești nu pot să nu răsune în poezia vremei, în care vibrează emoțiunile, preocupările,—instinctul suprem de existență socială. Un tînăr poet, Oreste, scrie:

Cu foc Balcanii se 'ncunună ca 'ntr'o poveste 'ngrozitoare —
Romînul însă nu mai știe de spaimă să se înfiore
Și astăzi, mîndru de-al său Rege și de-o străveche bărbăție,
Increzător în steaua țărei, dar nencetat prevăzător,
Senin privește 'n vijelie
Și stă cu arma la picior.

După temperamente și dispoziții, inspirațiile se opresc la diferite momente,—din marele poem al actualității: războiul. Unul, vesel și înclinat spre glume, reînvie nota uitatului... Peneș. Așa e d. V. Militaru:

Ne strînge inima ca 'n clește,
Atunci cînd muzicile cîntă,
Că nu ne lasă, romînește,
Să'ncingem cu vrăjmașu trîntă.

Oleo, dacă ne-ar face placul,
La luptă cum ne-am mai întrece!
Dușmanii ar vedea pe dracul:
C'un pumn eu aș ucide zece!

Și-apoi întocmai ca la stînă,
I-ași face brînză fără cheag,
Iar pe reduta lor păgînă
Aș pune-al țării mele steag!

Nota humoristică face loc, însă, notei grave în alte bucăți poetice ocazionale.

Așa, între altele, avem seria de strofe ale poetei „Riria“ publicate în „Noua Revistă Romînă“, sub titlul „In cumpănă“ și în care întîlnim îndemnuri calde:

Vitejii! Domnul să le ajute,
Prin viețile care jertfesc
Să cucerească lămurirea
Ce-atîtea suflete rîvnesc.

Iar noi, sub mîna Ta vitează,
Robiți de-al țărei noastre jind,
Să stăm cu gîndurile 'ntinse
Cu puști și săbii scînteind.

Spre mai deplin îndemn al vremilor de azi, poeta învocă timpurile de bărbăție și vitejie primitivă,—cari nu știau de frica nimănui:

Veniți, temeinici oaspeți ai vremilor apuse;
Veniți, dragi Căpitani, veniți arcași iubiți!
La sfat acum s'aduceți și arcul și săgeata
Fluștura, buzduganul și parii ascuțiți.

Ca să 'ndemnați azi tunul și puștile ușoare
Și lăncile întinse și-avîntul domolit,
Ca inimile noastre să 'nceapă iar să sboare
Spre slăvile izbînzei pe care-ați adormit.

Plecînd de-adreptul de la izbînzile popoarelor slave din Balcani în potriva Semi-lunei, un alt poet—Radu Cosmin—evocă de asemenea epoci de vechiu eroizm romînesc și trezește speranțe:

Ca ei și noi odată purtam cămașa morții
Prin grindina de gloanțe cu pieptul desvelit
Am înfruntat ca dînșii mînia neagră-a sorții
Și adeseori cu moartea în foc ne-am logodit.

O știe și Carpatul și Prutul și Balcanul
Și Dunărea bătrînă, vecinii toți o știu,
De spada unui Mircea se prăbușea Coranul
Și sîngele lui Ștefan în noi e încă viu.

...Suntem dară, într'adevăr, în fața unei literaturi de neo-romantizm războinic, bogată în accente curagioase,—fecundă, mai cu samă, în frumoase și înnălțătoare îndemnuri,—chiar dacă e de datoria ori cui să dorească sincer ca ele să rămînă platonice, să rămînă simplă... literatură.

Rodion

Din războiu. Eroismul femeilor franceze

S'ar putea întîmpla ca lectorii să creadă că e vorba de cine știe ce vitejie din partea Francezelor; cum ar fi bună oară înrolarea în armatele puse în luptă; sau travestirea lor în secret pentru a ajuta pe unul din popoarele mai simpatice etc.

Dar nu e vorba de nici un eroism de acest fel; ci de un eroism, un curaj și de un sacrificiu de un preț cu mult mai mare de cît cel închipuit.

Femeile franceze și-au părăsit țara, căminul și liniștee pentru a îngriji pe rîniții în războiul actual.

Societatea „Uniunea Femeilor din Franța“ a trimes două echipe de infirmiere una pentru Atena la apelul prințesei George de Grecia—Maria Bonaparte —; și alta pentru Constantinopole la apelul d-nei Bompard.

D-na Bompard este soția ambasadorului francez din Turcia.

De la începutul războiului această femee de inimă lucrează fără preget la alinarea suferințelor semenilor ei. Cu materialul și personalul trimes din Franța, ee a fost făcut chiar un spital pe care îl dirigueste.

Iată scrisoarea ce o adresează ea directoarei ziarului „Le Francaise“:

Doamnă,

In acest moment critic toate ajutoarele Franței ne sunt necesare în întreprinderea umanitară care face obiectul solicitudinei noastre. Sper că veți bine voi a ne da concursul dv.

Fie care se întrece în devotament și aș dori așa de mult ca tot Franța să fie cea mai generoasă!

Vom vedea atîtea suferinți în cît inima se strînge. Cel puțin să ne dăm osteneala de a putea avea fericirea să ușurăm unele din ele.

Cu toată asigurarea întregei mele considerațiuni.

G. M. Bompard

Odată cu această scrisoare tot directoarea numitului ziar mai primește și o altă scrisoare de la d-ra Aziza de Rouhebrune cunoscută pentru zelul ei de a servi toate interesele franceze în acel Orient.

Ea se află printre infirmierele franceze de la Constantinopole.

D-șoara Aziza scrie din Pera la 20 Octombrie.

„Succesul ziarului dv. a ajuns pînă la mine în această departată țară și țin să vă înștiințez despre o operă, care trebue să aibă toată simpatia dv. D-na Bompard, ambasadoarea noastră, care voește să facă iubită Franța în orient, a grupat în jurul ei doamne din toată colonia noastră pentru ca să facă haine răniților otomani.

Ea ar dori de asemenea un spital de 100 de paturi pentru rîniți. Dar lipsesc fondurile.

Jurnalul dv. totdeauna deschis cauzelor generoase nu va sta la gînd, sunt sigură, și va organiza o subscripție sau va face cereri în natură lectoarelor sale. Cuverturi, paturi, haine totul lipsește și oamenii mor din lipsa îngrijirilor. Lucrînd ca să realizați această dorință a ambasadoarei d-oastră, veți face cea mai bună operă de femenistă chiar și de Franceză.

Puteți trimete totul d-nei Bompard și veți fi ținută în curent cu rezultatul dat de spital“.

*

Ziarele vorbesc mult despre devotamentul Francezelor pentru rîniții în războiu.

„Le Matin“ dă următoarea scrisoare a unui rînit turc.

„Suntem de 2 zile în spitalul francez. Sora directoara, infirmierele și infirmierii

Apollinaris

Apă minerală de cură și de masă, cu o reputațiune mondială

Recunoscută de Statul Prusiei ca apă minerală de întrebuințat de toată lumea.

Medalia Statului Prusiei, 1902. Grand Prix Bruxelles, 1910.

ne îngrijesc cu un devotament frățesc. In fiecare zi doamne nobile franceze vin să ne viziteze și ne arată generozitatea sufletului lor, mai cu seamă d-ra Bompard, fiica Ambasadorului Franței, care nu numai că servește cu mînele ei masa la răniți, dar merge cu umanitatea pînă acolo, în cît le și spală mînele după ce ei au mîncat.

Dați-mi voe să recurg la dv. pentru a mulțumi prin ele. Franța, pămîntul bunătății și al milei.

Ibrahim Ediheme Bey

*

De altfel nu numai femeile franceze sunt capabile de asemenea sentimente umane, care fac fală secolului în care trăim — lăsînd la o parte toate fatalitățile peste care nu s'a mai putut încă păși.

Femeile diplomaților din Paris, au luat și ele inițiativa de a forma centre de ajutor pentru răniții din războiul balcanic fără deosebire de rasă, nici religie.

Iată dar calea spre fericire — adevărata fericire terestră — deschisă. Cei mai vajnici să intre !

Maria C. Buțureanu

Litere-Științe-Arte

Două extreme.—In timp ce prin unele ziare se dă alarma și se înregistrează nici mai mult nici mai puțin decît.... dispariția teatrului național din Craiova, putem înregistra oare cari bune simptome și favorabile pronosticuri pentru teatrul național din orașul nostru.

Intr'adevăr, lăsînd de-o parte prima săptămînă teatrală—săptămîna Caragiale—care a atras publicul poate și prin semnificația ce avea, în afară de evenimentul unei simple inaugurări de stagiune, s'a putut constata că a doua Capitală posedă un public teatral gata oricînd să umple sala teatrului, numai dacă-i se servește un repertoriu atrăgător.

Trei seri de a rîndul—în decursul unei singure săptămîni—sala a fost literalmente ocupată de public... plătitor. Lucrul însamnă mult, dacă se ține seamă că în Iași, mai mult ca ori unde, e viu resimțită greutatea vremei de criză financiară. Începutul bun dovedește că direcția și regisoratul teatrului, împreună cu personalul artistic, nu au de cît să persevereze, ca lumea să-și dee obolul cu dragă inimă.

*

La marele teatru Scala din Milan se repetă actualminte *Salomea* și *les Feux de la Saint-Jean*, ambele ale marelui Richard Strauss, Rolurile principale ale primei opere vor fi jucate de d-na Labia, d-șoara Bertazzoli, de d-nii Fazzini și Galeffi, iar ale celei de-a doua de d-na Canetti și d. Parvis.

*

Patrusprezece opere inedite de-ale lui Balzac stau necunoscute în muzeul Chantilly și așteaptă un decret care să permită darea lor în vileag. Dintre aceste opere, una singură e terminată: Despre guvernămîntul modern, studiu politic al domniei lui Ludovic Filip. — Mai e apoi un roman mistic în felul lui Séraphrita ; o disertație mistică: Traité de la Prière; un studiu de teatru; cîteva fragmente de istorie generală: Les Héritiers Boiruge; și alte lucrări dispărute.

*

Intreaga lume literară germană s'a asociat la serbătorirea lui Gerhardt Hauptmann cu ocazia aniversării vrîstei de 50 de ani. Se crede că va obținea și premiul Nobel pentru literatură.

*

La teatrul Poporului din Milan s'a inaugurat o nouă serie de concerte. D. Orefice a dirijat un concert istoric în care figurau bucăți de Bach, Haendel, Haydn, Mozart, Beethoven, Schubert, Mendelsohn, Chopin și Schumann.

Executarea acestui magnific concert a fost ascultați într'o tăcere religioasă, lucru care dovedește evoluția muzicală a milanzilor.

*

Pe cîmpiile balcanice nu are loc numai răshoiul cu armele, ci și un război artistic. Fotografi amatori—cei profisioniști sunt izgoniți—fac toate încercările ca să oațină cît mai multe fotografii, care să servească nu numai drept amintiri, dar și cinematografelor. Casele mari de întreprindere plătesc sume enorme pentru aceste fotografii „sur le vif"—unde morții și răniții ocupă o proporție însemnată.

*

Imprimeria națională din Paris care trebuia să coste trei milioane, e sigur că va acuma mai mult de zece, cum se întîmplă cu cele mai multe din proectele de clădiri.

*

A apărut în Londra o operă în 2 volume conținînd extrase din „jurnalul" defunctei Regine Victoria a Angliei. Sunt impresiuni notate zi cu zi do defuncta Suverană de la vrîsta da 13 ani — 30 Iulie 1832 pînă la logodnă,—10 Februarie 1840.

Cartea tipărită de Viscount Esher, a obținut autorizarea Regelui George.

*

Un incident artistic a avut loc la „Gymnazii" între H. Bernstein și Lucien Guitry. Scriitorul a declarat că nu primește pe Guitry ca interpret în noua piesă pe care o scrie pentru zisul teatru.

*

Sarah Bernhard s'a întors eri din anglia la Paris. După o scurtă odihnă pleacă iar... în America.

Bătrîna aceasta nu vrea să îmbătrînească !

*

A murit *Elie de Cyon*, anatomist și filosof, fost profesor la Universitatea din Petersburg, cunoscut prin cercetările sale faimoase asupra simțului direcțiunei și al spațiului, care după acest savant s'ar fi aflînd în canalurile din urechea internă. Teoria aceasta, ca și alte teorii tot așa de revoluționare ale savantului astăzi mort, au fost mult discutate între filosofi și fisiologiști.

*

Casa lui Balzac din Paris, rue Rayonnard, a fost declarată monument istoric și va aparținea de acum statului francez.

*

Un nou volum conținînd o bogată colecție de scrisori ale lui Goethe apare peste puțin timp în Franța, în traducerea unui profesor de la școala normală din Sèvres,

Intre altele se găsesc unele scrisori adresate de Goethe d-nei de Stael în 1804, pe cînd marea scriitoare pregătia cartea faimoasă „de l'Allemagne".

*

A apărut „Noua Revistă Romînă" de sub direcțiunea d-lui C. Rădulescu-Motru, cuprinzînd :

Noutăți: Un factor puternic... regăsit : forța morală. — O Academie comercială.

Actuale: A. D. Xenopol, Războiul din Balcani. — Vanco Gheorghieff, deputat în Sobranie: România și Bulgaria. — Dr. I. Duscian: Guvernul de colaborare.—Cronica Literară: Ion Trivale: Discursurile politice ale lui Nicolae Filipescu. — Literatură: Riria: In cumpănă II, III (versuri).—Adrian Maniu: Nocturnă.—D. Iabobescu: Scheletul plugar (versuri după Charles Baudelaire). — Cronica teatrală : Lazăr Cosma: „Fedora" de Victorien Sardou. — „Visul lui Ali" de Mircea Demetriad.—Discuții: N. Davidescu, Variații împrejurul d-lui Chendi.—Memento.

*

STRUNA ZILEI

SIMBOL FUNEST

Partidele politice au adoptat pentru alegeri semnul Stelei și a Crucei. Naționaliștii au ales „Semi-luna".

De n'au vroit s'aleagă
Luptînd—nici cruci, nici astre, —
La fel cu Semi-Luna
Vor suferi... dezastre,

Sub presă în editura Tipografiei H Goldner din Iași:

EDIȚIA II-a din

Dicționar latin-romîn

de

IOAN NĂDEJDE

Această ediție e revizuită și mult adăogită.

Prețul unui volum rămîne acelaș. Va apare în cursul anului 1913.

Libertatea în alegerile generale

D. Take Ionescu, ministru de interne, a adresat d-lor prefecți de județe următoarea circulară:

Domnule prefect,

Sîntem în ajunul alegerilor generale pentru Cameră și Senat.

In această împrejurare, deși nu mă îndoesc despre sentimentul d-v.. de respect pentru legalitate, cred că totuși este de datoria mea să vă atrag atenția că libertatea alegerilor constitue temelia însăși a vieței politice a statului.

In orice împrejurare, respectarea libertății electorale este datoria de căpetenie a representanților puterei executive.

Lor le este dat să facă să se respecte de către toată lumea legalitatea cu toate consecințele ei. In împrejurările de astăzi, însă, acest respect este mai necesar de cît oricînd.

Campania electorală deastă dată se resimte de patriotica hotărîre a partidelor de a da grijei intereselor generale o precădere evidentă asupra considerațiilor de partid.

Va fi deci, d-le prefect, mai lesne de cît oricînd să mențineți ordinea fără a îngădui nici un fel de știrbire a libertății și a legalității.

Și chiar dacă în vre-o localitate, patimile politice ar îngreuia misiunea d v.. nu mă îndoesc că veți găsi îndoitul sentiment al respectului adevărului și al răspunderei morale, puterea ca să învingeți toate greutățile.

Take Ionescu
Ministru de interne

Nuoi tarife de transport în România

Căile ferate romîne aduc la cunoștința generală că, dela 2 | 15 Decembrie 1812, se introduc în tariful local de mărfuri, relativ la cîntărirea articolelor tarifelor speciale No. 1 și 2 și relativ la magazinajul mărfurilor, următoarele dispozițiuni:

1. *Relativ la cîntărirea articolelor, tarifelor speciale No. 1 și 2*

Dacă aceste articole au fost depuse sub șopron sau sub cerul liber, și predătorul nu declară greutatea, ci cere cîntărirea, cîntărirea se va face pe decimal, imediat înainte de încărcare, sau pe podbascul, după încărcare, percepîndu-se ca taxă de cîntărire 1 leu, 50 bani de vagon cu tonajul de 10,000 kilograme.

Dacă însă, se va cere ca cîntărirea acestor articole, să se facă imediat la depunerea lor sub șopron, sau sub cerul liber, adică atuncia cînd se cere și eliberarea adeveririi de primire, ea se va face la depunere, percepîndu-se, pe lîngă taxa de cîntărire de 1 leu, 50 bani, încă o taxă de cîntărire de 3 lei de vagon cu tonajul de 10,000 chilograme.

Greutățile stabilite imediat la depunere, vor servi numai depunătorului. C. F. R. nerăspunzînd de lipsurile acestor articole, depuse sub șopron sau cerul liber.

Cînd aceste articole se depun în magaziile C. F. R., cîntărirea lor se va face la depunere, percepîndu-se ca taxă de cîntărire numai 1 leu, 50 bani de vagon cu tonaj de 10,000 kilograme, taxele de cîntărire indicate mai sus, se vor socoti proporțional cu tonajul vagonului.

2. *Relativ la magazinajul mărfurilor*

In locul dispozițiunilor actuale de magazinaj cuprins sub capitolul 7, dela paginile 25 și 26 ale tarifului local de mărfuri, intră în vigoare de la data mai sus menționată :

3 Magazinajul

a) La pornire

Mărfurile ce se expediază cu o singură scrisoare de trăsură, trebuesc să fie predate în una și aceiaș zi, sau dacă nu s'a putut aduce și preda complet în aceiaș zi, restul să fie adus și predat a doua zi, cel mai tîrziu pînă la ora reglementară pentru închiderea magaziei.

Dacă transportul nu s'a predat complet nici pînă în acest timp, el se supune în întregime la taxă de magazinaj pentru toate zilele următoare, pînă la inclusiv ziua predării sale complete.

Pentru fîn, pae, cînepă, petroleu, benzină, uleiuri, minerale, vehicule, var, explosibile și pentru obiectele prețioase ca: metale, mobile și giuvaeruri din aceste metale, pietre prețioase, bani de ori ce fel de metal sau hîrtie, hîrtii de valoare, precum și pentru alte asemenea obiecte prețioase, nu se acordă la pornire nici un timp scutit de magazinaj ; fie care transport de aceste articole, urmînd să fie predat complet deodată spre expediție, în acelaș timp cu scrisoarea de trăsură.

b) *La sosire*

Pentru mărfurile descărcate din vagoane, se acordă următoarele termene scutite de magazinaj :

1) La marea iuțeală o zi, afară de ziua avizării, cu excepțiune pentru obiectele prețioase (menționate mai sus, sub litera *a)*, pentru care se acordă numai 3 ore scutire de magazinaj, socotite de la ora avizării.

2) La mica iuțeală 2 zile, afară de ziua avizării și cu următoarele excepțiuni :

1) Pentru vechiule, fîn, pae. petrol, benzină, uleiuri minerale și var, o zi, afară de ziua avizării.

2) Pentru explozibile, 6 ore, socotite de la sosirea în gară.

Sărbătorile legale ce ar cădea în termenele scutite de magazinaj, la sosire, la mică iuțeală, prelungesc acele termine.

La mărfurile, ce se avizează prin poștă, avizarea se considară făcută :

1) In ziua predării avizului la poștă, dacă destinatarul se află în aceeaș comună cu gara ;

2) In ziua următoare predării la poștă, dacă destinatarul locuește în altă comună.

La mărfurile sosite „gara restant" sau la purtător și la acele pentru care s'a cerut ca să nu fie aviznte, termenul scutit de magazinaj se socotește din ziua sosirii transportului.

c) Taxe de magazinaj

După expirarea termenelor scutite de magazinaj, se socotesc atît la predare cît și la sosire următoarele taxe de magazinaj :

1) La mare iuțeală: 20 bani de fiecare 100 kilograme și de fiecare zi începută, pentru toate articolele, afară de obiectele prețioase menționate mai sus, pentru care taxa de magazinaj, este de 1 leu de fiecare 100 kilograme și de fie-care ora începută.

2) La mică iuțeală ; a) 10 bani de fie care 100 kilograme și de fiecare zi începută pentru vehicule, fîn, pae, petroleu, benzină, uleiuri minerale și var; b) 2 lei 50 bani de fiecare 100 kilograme și de fiecare oră începută pentru explosibile ; c) 10 bani de fiecare 1009 kilograme și și de fiecare zi începută pentru lemne de foc și de construcție, lemnărie brută, araci fascine, (nuele de garduri), pietre brute și de pavaj, pietriș, nisip, mineuri, pămînturi, cărămizi, cărbuni și cocs ; d) 10 bani de fiecare 100 kilograme și de fie-care zi începută pentru ori ce alte articole decît cele enumerate în precedentele 3 aliniate.

Toate taxele de magazinaj indicate mai sus, se vor percepe îndoit pentru fiecare zi ce ar trece peste 5 zile de la începutul magazinajului.

4 Relativ la întrerupere de călătorii

Dacă un călător, care are an bilet pentru un tren și o zi determinată, întrerupe călătoria, fie din cauză că a scăpat trenul cu care trebuia să plece, fie din altă cauză, și voește în termenul regulamentar, adică cel mai tîrziu a doua zi, să pornească cu alt tren ,el este obligat sà prezinte imediat biletul său șefului stației sau locțiitorului său, spre vizare.

Dacă călătorul nu poate preciza imediat trenul din acea zi, sau din ziua următoare cu care voește să plece, el totuș este obligat să preinte imediat biletul său unuia din functionarii mai sus menționați care. în acest caz va aplica pe bilet numai stampila stației, spre dovadă că biletul a fost prezentat la timp. iar înainte de plecare, călătorul va trebui ss prezinte din nou biletul său, pentru complectarea vizării cu dutele necesare.

In acest caz, biletul poate poate fi prezentat spre compleciarea vizării, chiar și cassei de bilete însărcinată cu vizarea unor asemenen bilete și a permiselor.

O a doua vizare nu se admite.

Dacă biletul are un termen mărginit de valabilitate, cum este de exemplu la biletele de ducere și întoarcere, cari ar avea drept de întrerupere și, dacă acel termen expiră în timpul întreruperii călătoriei, atunci biletul rămîne nevalabil și nu va fi vizat.

INFORMAȚII

D-na Ana Conta-Kernbach	60 lei
D. Stefan Negruți	500 „
D. Lupu Weinsengrün	30 „
D. Cristea T. Cristea	500 „
Banca Moldovei	200 „
D. Gh. Calmuski	20 „
D. Dr. Ilie Stroici	500 „
D. Grigore Iamandi	500 „

Banii au a se adresa d-lui Victor Fara, la Prefectura de județ.

:: Instalarea Comisiei interimare la Tg.-Frumos. — Duminecă ora 10 a avut loc la Tg.-Frumos instalarea nouei Comisiuni interimare, care după cum am anunțat se compune din d-nii : N. I. Marcopol, fost primar, președinte ; C. Munteanu, vice-președinte ; Petru Alexandrescu. Ion Pralea și I. Poenariu, membri.

Jurămîntul s'a depus în fața d-lui Col. Botez, directorul prefecturei de județ, delegatul d-lui Ștefan A. Negruzi prefectul județului, fiind fața d-lui Deliu, fost ajutor de primar, o parte din consilierii comunali, și numeroși cetățeni ai urbei Tg.-Frumos.

CABINETUL MEDICAL
AL
DOCTORULUI
IN MEDICINĂ & CHIRURGIE.
EDUARD FABINI
IAȘI, STR. PĂCURARI, No. 5, Etajul I
Vis-à-vis de Jockey-Club
(DEASUPRA FARMACIEI)
INTRAREA PRIN RÂPA GALBENĂ
INSTALAȚIUNE MODERNĂ
CONSULTAȚIUNI:
DELA 8—10 a. m. și DELA 3—6 p. m.
PENTRU
Boale interne
de piept, de stomah, de ficat, de rinichi, de intestine, etc.
și
Boale de Femei
TRATAMENT MEDICAL AL AFECȚIUNILOR
DE ORDIN
GINECOLOGIC

După depunerea jurămîntului, d. Botez directorul prefecturei, felicitîndu-i, le urează o muncă rodnică, căutînd a continua lucrările începute de fostul Consiliu Comunal, pentru binele comunei, a lucra în legătură și cu colaborarea acestui consiliu, ne fiind vorba de o schimbare de regim, ci de o continuitate de lucrări. De asemenea a munci pentru ca starea financiară a comunei să fie în totdeauna în stare bună pentru a permite ca măsurile luate în interesul Comunei să poată fi puse în aplicare. D. Botez aduce laude foastei administrații, mulțumind de asemenea în numele prefecturei pentru munca depusă.

D. N. Marcopol, președintele Comisiunei interimare, aduce mulțumiri guvernului pentru onoarea și încrederea acordată, asigurînd că va căuta să lucreze numai în interesul comunei, făcînd lucrări de edilitate și altele, după ce mai întîiu, situația financiară a comunei va permite.

De asemenea d-sa crede, că va avea și concursul foastei administrații, pentru a putea lucra ca Comuna Tg.-Frumos, să fie demnă de a purta acest nume din toate punctele de vedere ; mai vorbește apoi preotul paroh Dăringă, care felicitînd pe noua comisie interimară, o roagă ca ocupîndu-se de nevoile comunei, de reparațiile străzilor să nu neglijeze străzile mai laterale, care sunt cu totul inaccesibile.—De asemenea solicită interesul comisiunei pentru biserică.

:: Școlare.—Dl. M. Tomida, profesor la liceul Național, obținînd concediu, va fi suplinit de d. Stegărescu.

— D-na Ana Alexandrescu-Codreanu, instit. la școala de fete din Calafat (Dolj), se detașează la școala de fete din Tg. Frumos, la catedra d-nei Gafencu Anastasia, în locul suplinitoarei Ecat. Ionescu, care pe aceiași zi își reia catedra de la școala din com. Asău (Bacău).

— Dl. Toma Spataru, revizor școlar al jud. Roman este rechemat pe 1 Noemb. 1912, la catedra sa, iar d. Mancaș, învățător înaintat, de la școala din comuna Sabăoani, este însărcinat în mod provizor cu girarea afacerilor revizoratului de Roman.

— D-ra Natalia Fedeleș, învățătoare la școala din comuna Tazlău (Neamț) este transferată pe 1 Noembre 1912, la școala din Bădeni-Cepleniţa-Iași.

— D-ra Elena Popovici, învățătoare la școala din com. Hermeziu-Trifești-Iași, este transferată pe 1 Noembrie 1912, la școala din com. Dărmănești (Bacău).

— D-na Maria Guțu instit. la școala de fete No. 3 „P. Poni" Iași, este numită pe 1 Noembre 1912, ca directoară a acelei școli, în locul d-nei Cleopatra Popescu, demisionată.

— Dl. O. Manoilescu absolvent a 6 clase liceu, a fost numit pe 1 Noemb. 1912 suplinitor la școala din comuna Vulturești, postul II-lea Vaslui.

— Învățătoarea Adela Nogureanu, de la școala din Calarași, a fost numită cu titlu provizor.

Transferări: T. Ieremia, de la Beidand-Sarighiol (Tulcea), la Silistra-Stirlaț (Botoșani); Eliza Darabanu de la Gărliceni la Grănești (Dorohoi) ; C. Clivet de la sf. Gheorghe (Tulcea) la Tărnăuca ; Gh. Teodoru, la Rișca ; Gh. Holban, de la Dumbrăveni la Dumbrăveni 2 ; I. Bogdan de la Fântanele la Dorobanțu (Iași).

Detașări: I. Cozlocelu, de la Roșiori, sub revizor la Botoșani ; I. Andreianu, secretar la școala normală Galați ; C. Nemțanu la Dorna ; Maria Dimitriu, conducătoarea grădinei de copii Miclăușeni, la grădina „Frăția"—Pitești ; C. Costinescu de la Calarași (Botoșani), la școala normală „V. Lupu" ; V. Paucă s'a reintegrat la școala din Bălușeni; Sultana Niculescu a demisionat din învățămînt ; Gh. Ghemș transferat de la Tulcea la Lupăria (Iași).

— D-ra Ana Severin a fost numită profesoară definitivă la școala secundară de fete din Iași.

— D-ra Maria Demetrescu a fost numită maestră ajutoare la școala profesională a Reuniunei Femeilor-Romîne.

Ultime Informaţii

Partidul nostru nu propune, pentru colegiul I Cameră, decît trei candidaţi, pentru că a fost înţelegere, între şefii noştri, ca să nu se opuie contra-candidat d-lui C. Stere, care candidează la acel colegiu.

Prevenim, însă, pe domnii alegători, că trebuie să puie la urna albă patru buletine. Dacă ar prezinta preşedintelui numai trei buletine pentru urna albă, atunci votul va fi declarat nul şi toate buletinele vor fi puse de prezident în urna neagră.

:: *De azi diminiaţă distribuţia apei de Timişeşti, se face în mod normal.*

:: *Cu unanimitatea voturilor membrilor Senatului universitar şi Consiliului profesoral al facultăţii de medicină din Iaşi, a fost recomandat ieri ca profesor de clinică chirurgicală, în locul regretatului Sculi, d. Amza Jianu, eminentul chirurg, actual prim asistent al d-lui profesor Toma Ionescu.*

Senatul şi consiliul au votat tot ieri, transferarea la catedrele similare din Bucureşti, a d-lor profesori V. Bejan, E. Juvara şi D. Ionescu.

:: S'a deschis un atelier de Croitorie pentru Confecţiuni de Dame, în strada Păcurari 45, sub conducerea D-nei Marcela N. Figaro maistră excelentă.

:: Se ştie că pînă în prezent, direcţiunea învăţămîntului primar se sub împărţea în trei biurouri :

Biuroul personalului ;

Biuroul controlului şi al corespondenţei şi Biuroul ordonanţărei.

Cum lucrările se înmulţesc din zi în zi, în curînd se va depune d lui ministru al instr. un memoriu, pentru înfinţarea încă a unui biurou, pentru ca lucrările să se efectueze cu mare regularitate.

:: Profesorii seminarului Veniamin, au serbat aseară, în cerc intim, numirea ca profesor definitiv a P. S. S. Pavel Savin, distinsul director al seminarului.

:: Un accident, din fericire fără urmări grave, s'a întîmplat ieri Luni, la oara unu după amiază la liceul internat.

Un horn de fontă ce se aşeza pentru calorifer, cu înălţimea de 30 metri şi de un diametru de aproape un metru, a căzut din sprijinul cu care lucrătorii voiau să'l aşeze şi s'a prăbuşit peste clădirea spălătoriei, pe care a dărîmat-o în parte.

N'a fost nici un accident de persoane.

:: Consiliul profesoral al Facultăţei de medicină, unit cu Senatul universitar este convocat pentru astăzi, spre a discuta propunerea majorităţei profesorilor acelei Facultăţi, pontru a se numi d' dr. Parhon, ca profesor difinitiv la catedra de clinica boalelor nervoase şi mintale.

:: D-ra Ecaterina Ionescu suplinitoare la şcoala de fete din Tg. Frumos şi-a reluat catedra pe ziua de 1 Noembrie la şcoala din comuna Asău-Bacău.

:: Domnişoara Elena Mihailescu a fost numită ajutoare de maestră, la cursul preparatoriu de la şcoala profesională de fete, sf-tul Sava, din localitate în locul d-nei Eugenia Lohan, demisionată.

:: D-na Maria Guţu institutoare la şcoala de fete No. 3 Petru Poni a fost numită pe ziua de 1 Noembrie directoara acelei şcoli.

:: D-na Aspasia Proca a fost numită copistă clasa II în serviciul judeţian în locul d-lui Gh. Ianoliu înaintat copist clasa I-a.

:: La examenul de înaintare pe loc al istitutorilor, s'au dat tezele următoare:

Ca subiect literar: „Zile vesele în istoria ţării noastre".

Ca subiect ştiinţific: Prin ce mijloace învăţătorul contribue la propăşirea economică, la înfrumuseţarea ţării noastre.

:: D. Victor Munteanu sub-directorul învăţămîntului primar şi normal primar va depune în curînd d-lui Ministru al Instrucţiunii un interesant raport, cerînd aplicarea orariului pe jumătate zi în şcoalele urbane, în tot timpul anului.

O sumă de interese morale, materiale, sanitare şi pedagogice necesitează această reformă.

Dezideratele congreselor corpului didactic şi în special din anul acesta cer această reformă cu argumente foarte serioase.

Printr'o alcătuire raţională a orariului, se va putea reduce ceva şi din numărul orelor.

:: Inaugurarea noului palat administrativ şi de justiţie din Iaşi, ar urma să se facă, în prezenţa familiilor regală şi princiară, chiar în ziua de 10 Mai, 1913.

:: La concursul ce s'a ţinut eri după amează la şcoala de cîntăreţi din curtea S-tei Mitropolii, pentru ocuparea postului de cîntăreţi, de la Biserica S-tului Teodor din Iaşi, a reuşit d. Dumitru N. Pipa actualul cîntăreţ al Bisericei Sf-tu Gheorghe Lozonschi.

:: Marele colegiu universitar va fi convocat zilele aceste pentru a lua cunoştinţă de darul ce a fost oferit Universităţii, de către d. profesor Constantin Stere, consistînd în ramura de maslin, care simbolizează împăcarea Romînilor de peste munţi.

Ramura este lucrată în argint masiv, cîntăreşte aproape un kilogram şi poartă următoarea inscripţie „Fraţii din Transilvania şi Ungaria, distinsului împăciuitor C. G. Stere. Arad, 21 Februarie—5 Martie, 1912".

Ramura va fi aşezată în sala marelui colegiu universitar pe un postament, şi va fi pusă în faţa bustului lui Simion Barnuţiu, eare precum se ştie, condusese revoluţia ardeleană din 1848, împreună cu Avram Iancu.

După şedinţa marelui colegiu va avea loc un banchet în onoarea d-lui C. Stere, la care va asista întreg corpul profesoral superior din Iaşi, şi o delegaţie a profesorilor universitari din Bucureşti.

:: P. S. S. Antim Petrescu, vicarul mitropoliei Iaşi, va pleca mîine la mănăstirea Agapia, pentru a oficia Joi serviciul divin la acea mănăstire.

:: **Chestia apei.**—Primim următoarea intimpinare din Roman:

Domnule Director,

Am văzut în ziarul Dv. din zilele trecute, că în chestiunea lucrărilor de apă, a fost vorba de calitatea tuburilor şi de recepţionarea lor. Imi permit a da în această privinţă oarecari relaţiuni, cu speranţa că ele vor găsi loc în coloanele ziarului Dv.

In privinţa recepţionării tuburilor la Uzine, cu care am fost însărcinat, afirm că absolut toate tuburile recepţionate de mine au fost încercate la presiune şi ciocănite în timpul încercării în modul prescris ; că, din tuburile încercate astfel la fabrică şi primite de comună fie puse în conductă fie oprite pentru rezerve sînt sigur că dacă se va încerca fiecare în parte ar rezista la 30 de atmosfere cele ce a fost încercate la 20 şi la 50 atm. cele ce a trebuit să se încerce la 30 şi aceasta după ce s'a adus la Iaşi şi la şantiere şi după ce s'a transportat cu vaporul 5000 de km. ancorîndu-se în diferite Porturi şi lovindu-se de cheirule respective. Incercarea la presiune, care se face la Uzină în mod mecanic fără chiar ca aceasta să depindă de conştinţiozitatea cuiva, toate tuburile trecînd prin presă spre a merge la depozit. Aaceastă încercare trebuia să fie controlată şi complectată la sosire cum s'a şi făcut în mod parţial. Ceia ce m'a preocupat mai mult la aceste recepţiuni — şi ceia ce trebue ştiut de cei ce se interesează de conductă, este calitatea materialului din care s'a executat; este dosagiul amestecurilor a diferite categorii de fontă ce es în prima fuziune de la cuptoarele înalte, a cantităţii de calcar şi cărbune de aluminium şi silice etc., care trebue că intre la ultima fuziune, a modului de eliminarea fosforului şi sulfului de prisos etc., aceasta este misiunea delicată legată de conştiinţiozitatea care se cere unui recepţionar şi ea se poate verifica şi dovedi pînă la evidenţă prin simpla analiză a unei bucăţele de fontă din tuburi.

In vedere că aproape jumătate din traseul conductei — începînd de la Timişeşti—e corectat şi kilometrat de mine şi că o bună parte din conductă şi anume ; între kilometrele 25—32 şi 37—52 cuprinzînd Turnul Piezometric de la Săbăuani şi podul peste Siret s'a executat sub supravegherea mea în calitate de şef de secţiune, nu pot să mă desinteresez şi să nu caut cauzele răului, care lasă Iaşul să sufere de tot ce este mai necesar şi pentru care s'a făcut atîtea sacrificii.

Lucrările, în general, fie ele conducte de apă sau de alt soi oare-care, au părţile lor şubrede în mod fatal—nimic nu e fără urmă de defect— Dar aceste părţi slabe trebuesc menajate şi îngrijite ca să nu producă inconveniente. —Pentru aceasta ele trebue să fie bine cunoscute şi cunoscătorul să fie bine priceput.

Aceasta este cheia nodului gardian.

Inginer, **Ioan B. Ionescu**
şeful serviciului lucrărilor de alimentare cu apă şi canalizare de la Roman

:: Domnul N. Bărbulescu, fost deputat a fost numit cenzor al Băncii Naţionale în locul d-lui N. Căpităneanu.

:: Ieri au început a funcţiona şcolile medii din Iaşi.

Ca limbă străină obligatoare a fost aleasă, pentru acest an franceza. Se ştie că programele respective prevăd germana ori franceza, în mod facultativ.

:: Zilele acestea se vor face toate detaşările ce au mai rămas de făcut în lecurile vacante de Institutori şi Institutoare din Iaşi.

:: Domnişoara E Hogaş, maistră de muzică vocală, la şcoala de fete Sft. Sava, de sub direcţiunea d-nei Gabriella Gheorghiu, demisionînd, a fost numit în acel post domnul Constantin Mihailescu.

:: Duminică 4 Noembrie, Externatul de fete Oltea Doamna, de sub direcţiunea d-rei Tereza Strătilescu, a serbat patronul şcoalei,

Cu acest prilej, domnişoara directoară a ţinut o frumoasă şi instructivă cuvîntare.

De asemenea a vorbit şi eleva Maria Creangă din clasa VIII, în numele elevelor.

:: Pe ziua de azi, s'au constatat în localitate două cazuri noi de scarlatină şi unul de febră tifoidă.

Din judeţ s'au adus 2 bolnavi de scarlatină.

:: Din excelenta revistă lunară „Viitorul romîncelor", pe care cu atîta îngrijire o face să apară distinsa literată, d-ra Adela Xenopol, a apărut numărul 10. El cuprinde 2 superbe ilustraţii reprezintînd pe scriitoarea Fanny Eneric, pseudonim sub care se ascunde d-na Eufrosina Pogaşar născută Irimescu, — o eşancă — pe lîngă un bogat sumar datorit penelor alese ale d-lui Valeriu Hulubei, Eleni Sevastos, Elenei Chirilă, d-nei Ecaterina Cleior, — Simca, Maria dr. Gavrilescu, Adela Xenopol şi Elise Angela Neculaide.

Il recomandăm cu căldură cititorilor.

:: **Unniversitare.** — D. profesor V. Buţureanu a fost însărcinat să suplinească catedra de chimie analitică. de curînd creată pe lîngă facultatea de ştiinţi.

— D. dr. Ioan C. Constantineanu a fost numit conferenţiar suplinitor la catedra de fisiologie vegetală şi d. dr. Ioan Scriban la catedra de histologie, pe lîngă facultatea de ştiinţi din Iaşi.

— Consiliul facultăţii juridice va fi convocat zilele acestea pentru a proceda la recomandarea suplinitorilor, la catedrala creată prin noua lege universitară.

— D. Isidor Grobnic a fost numit preparator la laboratorul de chimie minerală, în locul d-lui Gh. Zugrăvescu, demisionat.

:: Se aduce la cunoştinţa onor. Public iaşan că, cu începerea de la 1 No-Noembrie a. c. Debitul de desfacere Produselor Fermei şi Viilor d-lui A. Badareu, s'a mutat în nonl local vis-à-vis de Piaţă (medianu Sf. Spiridon, alăturea de grădina Primăriei, Strada de Sus No. 185, şi va fi asortat zilnic cu produse alimentare şi vinuri naturale din ferma şi viile d-lui Badareu.

:: Următorul program nou se reprezintă astă-seară Marţi la cinematograful Pathé-Frères din sala Circului Sidoli :

Manevrele artileriei franceze. Scene şi vederi militare.—Falşificatorul (Le Faussarie). Mare dramă modernă în două părţi.—Film artistic francez.

Rolurile sunt interpretate de artişti dramatici pariziani. Scenariu original şi montare artistică.

Şopronul în flăcări. Desfăşurare după o naraţiune ; în plin aer.—Sacrificiul lui Willy, scene foarte humoristice.—Tîndală face o bae, scene foarte comice.—Cel mai nou număr din Pathé Journal.—Armata victorioasă. Scene humoristice.

Noul program viitor începe : Mercuri 7 Noembrie a. c. Pungaşul Capitalei, film danez etc.—Joi 8 Noembrie (S-ţii Mihail şi Gavril) Matineu la 3 ore ziua — şi reprezentaţie serală.

:: Dela 1 Noembrie produsele Debitelor Badareu se vînd cu următoarele preţur

	Litru	Kgr.
Unt pentru masă şi cafea		6.00
Smîntînă dulce centrifugată	2.80	
Unt proaspăt pentru gătit		3.60
Brînză proaspătă de vaci		80
Brînză de oi de putină		1.60
Brînză de munte		2,20
Ouă proaspete	11 lei suta	
Lapte dulce proaspăt se găseşte în fie-care dimineaţă şi seara litrul		0.50
Caşcaval grecesc		2.60
Brînză de burduf		2.80
Caşcaval de Penteleu		3.00

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri cu următoarele preţuri :

	Litrul
Vin alb vechiu	1.—
Vin negru vechiu	1.—
Vin alb negru si superior	1.20
Vin Cotnar şi Bordeaux	1.60
Vin otonel tămăios	2.40

Toate calităţile de vinuri superioare se vînd cu litrul şi în sticle înfundate.

ULTIMA ORA

Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 6Noembrie

Debarcarea detaşamentelor străine la Constantinopol

Victoriile turceşti din Tsaldja

Lupta decisivă de la Monastir

Constantinopol. — Lupta de la Ceatalgea e reinceput la ora 10 a. m. O ştire a Porţei spune, eă Comandantul flotei din Marea Neagră anunţă că tunurile bulgare s'er fi dapărtat. Se crede că bulgarii s'au retras spre Tsorlu.

*

Constantinopol.—O telegramă a comandantului armatei de Vest spune că lupta decisivă în zona Monastir ar avea loc mîine. S'a reluat Anaseliza şi s'a restabilit comunicaţiile telegrafice. Mîine armatele turce înaintează spre Cozeni. Ştirea victoriilor turceşti de la Ceatalgea şi Anaseliza au pricinuit o mare bucurie populaţiei turceşti. Presa publică articole entusiaste. Sultanul a trimes felicitări generalismului şi salutări trupelor. Din Ceatalgea ministerul de externe a comunicat tuturor reprezentanţilor turci în străinătate despre victoria armatei turceşti.

Poarta a trimes şi o circulară arătînd atrocităţile trupelor sîrbeşti la Periepe şi alte localităţi.

*

Petersburg.—Redactorul ziarului „Nowoie Wremia", care a anunţat, că a cerut contelui Berchtold să se explice în termen de 5 zile în atitudinea viitoare a Austriei în conflictul cu Serbia, a fost dat în judecată pentru răspîndire de ştiri false cu ştiinţă şi alarmante.

*

Viena.—Neues Wiener Abendblatt spune că un albanez fruntaş doctorul Gurakuki sosit aci şi mergînd spre Valona a declarat că chestia orientală nu va dispare nici odată, dacă Serbia sau Muntenegru ar ocupa macar o parte din Albania. Albanezii voesc independenţa sau vor peri în luptă cu toţii.

*

Constantinopole. — Debarcarea detaşamentelor străine a provocat un interes imens în oraş. Se observă o mare mişcare în Pera. Trupe compacte de toate naţionalităţile staţionează în faţa ambasadelor şi consulatelor unde patrule de marinari ai tuturor puterilor europene ; spanioli, olandezi, romîni etc. fac de gardă. Mahalalele sunt păzite. Musulmanii sunt foarte abătuţi.

*

Athena.—Comandantul escadrei din Marea Egee anunţă că a ocupat insula Itharia înălţînd drapelul grecesc.

*

Belgrad.—Biroul presei declară absolut falşă ştirea din gazete cu privire la Consulatul Austro-Ungar din Prizender, desminţind în special, ştirile despre violenţele comise contra consulului Prohaska şi insultele contra drapelului austriac zicînd că nici un atac n'a fost îndreptat fie contra drapelului, fie contra consulului.

*

Belgrad.—Monastirul a fost luat de sîrbi. 50,000 turci s'au predat.

A. G. DABIJA
AVOCAT
In ograda Bisericei Sf. Dimitrie (Balş) str. Stefan cel Mare

Dr. S. Dulberger
Specialist în boalele de femei
— MAMOŞ —
fost medic la clinica obstetricală a Consilierului intim Prof. dr. Bum din Berlin ; fost timp îndelungat medic secundar al Spitalelor Casei Sf. Spiridon din Iaşi.
dă consultaţiuni
de la 10—12 m. şi de la 3—5 p. m. în locuinţa sa din str. Costache Negri (foasta strada Veche) No. 10 vis-à-vis de farmacia Zfass

V. G. CRISTOFOR
Avocat
Str. Cuza-Vodă 42, (foastă Golia)

ANA GUTMAN
IOSEF S. TRAUBICI
LOGODIŢI
Iaşi
In locul ori-cărei alte înştiinţări

SE TAE LEMNE DE FOC
Cu MASINA
CONDIŢIUNI AVANTAJOASE
Doritorii să se adreseze printr'o carte postală
D. Lernovici, str. Zugravilor 41

Acordor şi constructor de piane
CAROL GRUCHOL
s'a mutat în str. Carp 3.

De inchiriat *una cameră foarte spaţioasă pentru depozit. De asemenea* **un loc viran** *pentru depozit.*
Strada Cuza Vodă 13.

Magasinul de Muzică
„MICHELSOHN"
Iaşi—Fondat 1878—Iaşi

Piane şi Pianine
SCHILER, WAREN, CZERNY, ROSENKRANZ
şi orice altă fabricaţiune, se vînd în rate lunare mici.
PIANE ELECTRICE
KUHL et KLATT
ORCHESTRIOANE AUTOMATE
La cerere prin o cartă poştală, trimitem acordorul-voiajor în orice parte a ţărei cu modelele cele mai noui.
NOTE MUZICALE, CLASICE ŞI MODERNE

60,000 lei de plasat, cu ipotecă în primul rang sau în al II-lea după Creditul Rural, într'o moşie.
A se adresa la d. Alex. Werner Iaşi str. Săulescu 8.

Cele mai frumoase varietăţi de PERE ŞI MERE DE IARNA
sunt de vînzare la d-nul E. Ghika-Budeşti moşia Climeşti prin Roman.
Preţuri moderate

Dr. M. HALPERN
vechiu medic francez
s'a stabilit în Iaşi, strada Elena Doamna (fost albă) No. 17, casele noui Geizer.
Specialist în boale de femei, faceri, mamoş de la facultatea din Paris, fiind ataşat mulţi ani la spitalul de faceri „Clinica Tarnier", fost elev a profesorului Budin.

G. SKARLET
AVOCAT
s'a mutat str. Sf. Teodor No. 6 (Casele Voişel).

Avocat S. P. GEORGESCU
s'a mutat
în Str. Lozonschi No 16
(Casele Brill)

Inginer I. CANA
Autorizat de Primăria Iaşi
Iaşi—28 str. Cuza-Vodă 28—Iaşi
(zisă şi str. Golia 28)
—Apă—Canal—Closete *contra* **îngheţului—Băi hygienice—etc.**
Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.
Devize—Consultaţiuni gratuite.
Condiţiuni de plată foarte avantaoase.
Atelier special pentru reparaţiuni **—Proiecte — Supravegheri de Construcţii.** *Vile—Hoteluri, etc.*
Se deplasează şi în provincie *cu preţ modest.*
Referenţele cele mai **bune la** *dispoziţie.*

Legătoria de Cărţi ROSENFELD Succ.
Fondată în anul 1854, s'a mutat în strada Gh. Mărzescu (foasta str. Primăriei) No. 30 peste drum de Tipografia H. Goldner.

10 lei lunar se învaţă franceză sau germana special conversaţia şi corespondenţa.
Prepar special curs complect primar şi secundar după programul ministerial, la domicilului elevului.
V. Emil. Profesor *Str. Sf. Teodor 36 (în curte).*

Magasinul Conservatorului

IAŞI—Strada Lăpuşneanu 32—IAŞI

NOTE de MUZICA

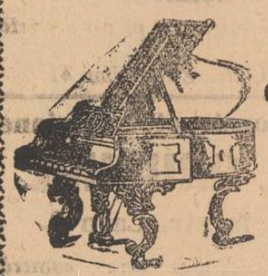

ASORTIMENT complect după Programa Conservatorului

Instrumente Muzicale şi Accesorii

Reprezentanţa şi Depositul renumitelor

Piane şi Pianine

— ROSENKRANZ —

Neintrecute în soliditate si ton frumos

Vînzare şi în rate mici fără acento —

— Cataloage gratis —

INCHIBIERE DE PIANE CU PREŢURI AVANTAGIOASE

Mobile LOBEL

IAŞI — 32 Str. LAPUŞNEANU 32

MARE ALEGERE ÎN

Dormitoare, Sufragerii, Saloane, Birouri

Mobile în piele ultimele noutăţi.—

Paturi de bronz, Noptiere, Lavabouri, toilete asortate.

Covoare, Perdele complecte de la 15 lei în suş.

Lămpi electrice cele mai noui (*Preţuri excepţionale de*
Vase Galeé şi Daum (*reduse*

Mobile mici fantesiuri. — Biurouri americana.— Canapele-Pat.

PREŢURI EFTINE *Face şi condiţiuni de plată avantajoase.*

Renumitele PLUGURI

intregi de oţel bătut marca PORC MISTREŢ

DIN FABRICA

Gebrüder Eberhardt Ulm

a) cu 1, 2 şi mai multe brazde
b) speciale de vie
c) speciale de prăşit

Maşini de secerat de Mc. CORMIC precum şi alte maşini şi unelte agricole, permanent în depozit la

Fraţii Bachstez, Iaşi

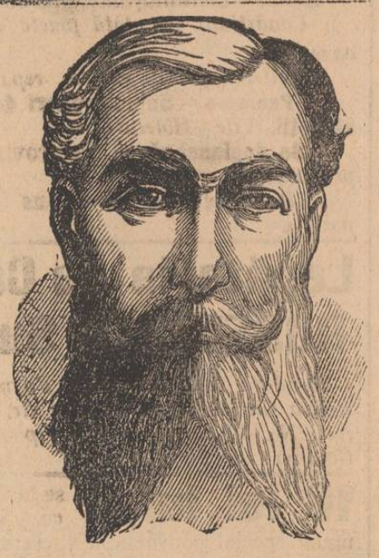

PĂRUL ALB

DENOTĂ BATRÂNEŢA

Intrebuinţaţi dar

Vopsea pentru PAR Seeger

care vopseşte imediat şi în mod natural părul albit sau cărunt, după dorinţă în:

Negru, Brun, Castaniu şi Blond

Intrebuinţarea cît se poate de simplă.—Inofensivitate garantată

Preţul unui flacon Lei 2.50

De vînzare la **Farmacii, Droguerii şi Parfumerii**

Depozit general: Bucureşti, Strada C. G. Cantacuzino 40

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

Bucureşti—Il. Şoseaua Vitan II—Bucuresti

a început fabricarea articolelor

Crema, Pudra şi Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele mai bune şi a căror efecte nu se pot măcar compara cu preparatele similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET", Poudre „MUGUET" Săpun

preparate de

Laboratorul Chimic „DIANA"

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducereă acestor articole voiu întrebuinţa în beneficiul publicului. care va şti să aprecieze calităţile unor preparate neîntrecute şi sub forma unor premii ce se vor împărţi în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi insoţită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cişţigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Preţurile Creme „Muguet" Lei 1.10. Pudră „Muguet" Lei 2. Săpun 100 grame Lei 1.50

Cereţi pretutindeni preparatele

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

10 REGULI PENTRU IGIENA

1. In fiecare dimineaţă adaugă „Diana" Franzbrantwein în apa de spălat pentru a-ţi întări şi răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana" Franzbranntwein este cea mai bună apă de gură.
3. Fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntwein pentru a te păzi de răceală.
4. Spălaţi părul numai cu „Diana" Franzbranntwein căci întăreşte rădăcina şi favorizeasă creşterea.
5. Contra mădăuşelei întrebuinţează numai „Diana Franzbranntwein şi vei obţine rezultatul cel mai bine făcător.
6. După fiecare masă clătesti gura cu apă la care vei adăoga „Diana" Franzbranntwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simţi obosit după un lung exerciţiu fricţionează-te cu „Diana" Franzbranntwein şi vei recăpata imediat putere.
8. După baie fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntwein şi vei avea cea mai plăcută senzaţie.
9. Nu uita nici odată sticla cu „Diana" Franzbranntwein cînd pleci la drum căci îţi va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ţi lipsească nici odată „Diana" Franzbranntwein din casă.

„Diana" Franzbranntwein

de găsit la toate drogueriile şi farmaciile din ţară; un flacon mic 70 bani, un flacon mijiociu 1.20 un flacon mare lei 2.40.

OPINIA

Organul partidului conservator-democra

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inscripţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-luĭ administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No 17.

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ameţesc şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgie, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi dureróse* cari au resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antaiă să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua zi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* **CLIN & Cie, de PARIS**, *cari se pot găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.*

Viţe americane altoite

La rafie şi în verde pe rădăcini de 2 ani. Varietăţi superioare, perfect selecţionate, port altoi cei mai resistenţi.

DIMITRIE VIZANTI, *Proprietar viticultor*

Catalogul gratis la cerere

Biuroul Comuna Copou

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, str. Gh. Mîrzescu 17—Instalaţie cu motoare electrice

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași str Gh. Mîrzescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX — No. 1733. Joi 8 Noembrie 1912

Temeri fundamentale

Era firesc ca un eveniment așa de mare ca acel al probabilei dispariții a Turciei din Europa, să provoace în opinia publică romînească o agitațiune excepțională. In concepțiile noastre, e ceva ereditar care ne tulbură, la ideea că s'ar putea o Peninsulă balcanică fără un Imperiu otoman pe care, cele patru secole de dominațiune, ne-au deprins să'l vedem preponderînd printre Statele de acolo.

Așa se explică îngrijorarea patriotică care a cuprins pe o bună parte din învățații oameni ai noștri de stat, ideile și propunerile care umplu presa cotidiană cu privire la noui orientări de urmat în politica noastră externă.

Ceea ce pare a înspăimînta pe cei mai mulți, este o Bulgarie mare, glorioasă și puternică. Întinzîndu-se la două Mări și amenințînd egemonia Romîniei la gurile Dunării. De aci, îndoita temere pentru pașnica noastră posesiune asupra Dobrogei precum și pentru existența acelor aproape un milion de romîni, amenințați cu o promptă desnaționalizare.

In toate aceste e, pe lîngă o parte de adevăr, și multă, foarte multă exagerare.

Că Bulgaria a făcut un pas decisiv spre realizarea idealului ei național, e sigur— ori cari ar fi pînă la sfîrșit soarta războiului. Prin bravura cu care oștirea vecinei noastre a luptat, prin jertfele și eroismul de care s'a arătat capabilă, Bulgaria și-a creat titluri nediscutabile nu numai pentru a fi admirată de lumea întreagă, dar încă pentru a fi răsplătită, în mod efectiv, de marile Puteri ca urmare a sforțărilor făcute.

De aci însă și pînă a susține că Bulgaria și-a croit o glorie care poate să umbrească pe a noastră, că și-a asigurat o întîietate care nu poate fi pusă, ca putere morală și materială,— e o distanță enormă.

Nu trebue să privim lucrurile în jumătatea de lumină pe care o produce flacăra unui incendiu încă nestîns: imaginele lucrurilor par mărite și putem cădea victimă iluziunilor.

Cînd ostilitățile vor înceta, cînd Europa își va fi spus cuvîntul definitiv asupra revendicărilor fiecăruia din aliați, atunci numai se va putea încheia un bilanț definitiv de profit și de perderi. Chiar de pe acum însă, se poate prevedea că măreția jertfelor făcute va fi cu greu egalată de fructele concrete ale biruinței. Turcia, patria poftelor internaționale, ori cît de lipsită a fost de apărare față de niște coalizați organizați cu armate europenești, nu va fi scutită, după bătălie, de interesele pe care marile Puteri le au acolo. Și, judecînd după tradiția istorică, la rubrica cîștigurilor se vor înscrie forțat, pe lîngă vrednicii învingători, și patronii morali ai micilor Regate balcanice. Atunci, firește, rămîne de văzut dacă gloria cîștigată și admirația stîrnită, ori cît de sublime ar fi ele înseși ca resorturi naționale, vor putea să umple golurile unor iluziuni înșelătoare.

Dar, exagerare s'a pus în toate. Așa, din cele puține, care au transpirat de pe cîmpul de război, se vede că victoriile aliaților nu se datoresc atît unor superiorități technice ori tactice ale armatelor respective, cît desevărșitei dezorganizări ale puterilor militare turcești. Oștirile creștine, în deosebi cele bulgare cari reprezintă elementul cel mai valoros, se dovedește a fi fost lipsite de ceva mai mult de cît strictul necesar unei armate moderne. Le-a lipsit știința modernă de a lupta și învinge cu prețul unui minim de vieți omenești. E, de sigur, mișcător lucru să faci hecatombe de jertfele pentru triumful ideei superioare de patrie; rămîne însă de știut dacă sîngele vărsat, fără nici o socoteală, ar fi putut să servească la ceva într'o bătălie, nu cu horde flămînde și demoralizate, aproape dezarmate, ci cu niște oștiri moderne, instruite și brave.

De aceea, cum ziceam la început, nu ni se par întru nimic justificate acele curente de opiniune publică care extaziindu-se în fața succeselor netăgăduite ale vecinilor noștri, tind prin comparație, să creeze în jurul nostru atmosfera unei inferiorități închipuite.

România, n'are nimic de invidiat glorioșilor săi vecini. Din potrivă, se bucură că niște națiuni tinere și pline de vlagă au știut să-și afirme cu atîta tărie aspirațiunile lor naționale. Dacă interesele sale politice ar fi cerut-o, ori dacă simpatiile dușmănoase ar fi putut să încolască în sufletul poporului nostru, atunci sigur este că România ar fi hotărît de victorie ori înfrîngere. Dacă n'a făcut-o este că ipoteza succesului vecinilor noștri nu conținea nimic în ea, care să ne jignească în aspirațiile noastre naționale.

Singurul lucru pe care trebue să 'l cerem României, este să aibă conștiința drepturilor și a forțelor sale.

Să-i cerem, să asigure, prin orice mijloace, posesiunea netulburată a Dobrogei, acel pămînt romînesc plătit cu mari jertfe și cu care ne leagă tradiția istorică și interese economice actuale de prima ordine. Să asigure libera și pacinica desvoltare a populațiunei romînești de peste Dunăre, a acelor atîtea sute de de mii de Cuțo-Vlahi, podoaba a neamului romînesc, cari au știut să reziste urgiilor multi-seculare, care s'au dezlănțuit asupra lor.

Toate celelalte chestiuni trec pe al doilea plan. Mai bogați de cît noi, mai înarmați ori mai mulți, sunt mulți și pot să mai fie și alții. Nimeni însă, să nu ne întreacă în solidaritate și încrederea in destinele neamului nostru.

Aci stă secretul adevăratei forțe care dă trăinicie popoarelor.

ALEGERILE

Mîine încep alegerile generale pentru noul Parlament. Alegerile vor fi de data aceasta absolut libere. D. Take Ionescu, ministrul de interne, a trimis o circulară prefecților de județe, prin care le cere să lase pe alegători absolut liberi, ca să-și exprime votul.

Alegerile actuale, prin faptul că situația externă e atît de dificilă, se prezintă în condițiuni cu totul excepționale. Alegătorii sunt chemați de data aceasta să dea un Parlament de solidaritate națională.

Împrejurările acestea excepționale, au decis cele două partide conservatoare la o colaborare, și nu ne îndoim că și alegătorii apreciind situația politică externă, vor fi la înălțimea ei, și vor da votul lor candidaților celor două partide din colaborarea cărora a ieșit actualul cabinet.

Votînd crucea în stea, alegătorii vor da un semn indiscutat de maturitate politică.

Situația d-lui Jipescu

Intr'un articol trecut am arătat că d. Jipescu și-a făcut la Bursa din Capitală. o situație absolut imposibilă. Ultima criză a sdruncinat în totul situația sindicului, iar starea pieței a fost influențată în chip cu totul nefavorabil de manevrele d-lui Jipescu. Niciodată nu s'au înregistrat atîtea variațiuni de cursuri, și variațiuni nelegitimate.

Cînd acțiunile Băncii Naționale au început să scadă acum doui ani, piața s'a alarmat. O anchetă a fost orînduită și urechile d-lui Jipescu au și apărut. D. Jipescu a fost prins cu tripotagii și pedepsit de Comitetul Bursei cu maximul amenzei ce i se putea da.

In conformitate cu legea burselor, d. Jipescu nu mai putea păstra funcțiile de sindic. Cu toate acestea d sa a fost menținut în acest post de absolută încredere.

D. Jipescu însă nu se astîmpără. In ora aceasta, Opinia *a fost cel dintîi ziar, care a denunțat tripotajul sindicului cu cele 2000 acțiuni „Sinaia", ale Eforiei spitalelor civile din București. Și de data aceasta ziarul nostru și-a făcut datoria și a înregistrat scandalul provocat Simbătă de d. Jipescu, cînd, falsificînd cota Bursei, n'a voit să țină seamă de părerea colegilor d-sale, fapt care a produs protestul celorlalți agenți de schimb.*

In fruntea departamentului comerțului se află azi un bărbat cu competința economică a d lui N. Xenopol, și suntem siguri că d-sa va ști să ia măsurile pe cari le dictează actualele împrejurări ale pieței Capitalei.

Jelania d-lui Jorga

D. N. Iorga a ajuns după nu știu cîți ani la rezultatul dela care trebuia să pornească. D-sa scrie cea mai fadă revistă de înjurături din cîte s'au tipărit vre-odată în țara noastră.

La început d. Iorga avea haz, și *Neamul Românesc* era cetit. Principalul contingent de cetitori i-l dădea neamul lui Israel, totdeauna curios să se vadă înjurat. Veneau apoi cei cîți-va băeți din centre, în absolută trebuință de a ceti *Neamul*, de oare ce urmau să-și dea examenul la d. A. C. Cuza.

D. Iorga n'a priceput însă situația în care se găsește, și în loc să varieze cîntecul, a ținut-o pe acelaș ison timp de șapte ani. Lumea s'a plictisit, și *Neamul Românesc* a ajuns să nutrească și să îngrașe numeroșii șoareci din Meca românismului, de la Vălenii-de Munte. Puținii preoți și studenți, cari fac sacrificiul să primească foaia imundă a d-lui Iorga, nu înțeleg s'o și plătească. Pe de altă parte, d. A. C. Cuza dînd la iveală pamfletul local *Unirea*, băeții din centrul d-sale se cred moralmente obligați să cetească această foae, — așa că *Neamul Românesc* a rămas, pardon de expresie, cu articolul de fond pe ghiață. De plata abonamentului nici vorbă, cu toate repetatele cereri.

Tăcerea aceasta încăpățînată a determinat pe d. Iorga să adreseze abonaților o scrisoare jalnică și tragodică, în care le cere verde sau abonamentul sau părerea dacă mai trebue să apară *Neamul Românesc*.

Suntem siguri că abonații cu pricina vor păstra și de data aceasta, împreună cu francii respectivi și tăcerea de pînă acum.

Nu știm dacă d. Iorga va trage concluzia firească din această tăcere. Dacă da, o stea o să apună,—*Neamul Românesc* va dispare, după o existență și inutilă și pernicioasă, de șapte ani.

Partidul conservator și partidul conservator-democrat, hotărînd să lupte împreună în alegerile generale și să prezinte un număr egal de candidați, candidaturile acestor două partide au fost fixate de comitetele executive respective și date publicității.

Orice alte candidaturi, fie de conservatori, fie de conservatori-democrați, sînt candidaturi, cari, sub nici un pretext, nu pot fi considerate ca reprezentînd partidul conservator-democrat.

Acest lucru trebue să se știe pentru lămurirea situației electorale.

Nu se astîmpără

Am publicat la timp cele petrecute în ședința de Simbătă a Bursei, cînd d. Jipescu, falsificînd cota bursei, n'a voit să țină seamă de avizul celorlalți colegi ai d-sale.

Scandalul de Simbătă a avut urmarea lui firească Luni.

Agenții de schimb s'au unit pentrn a pune la locul lui pe sindic. D-nii Gheorge Istrati și Ioan I. Rădulescu au executat în public și în chip sîngeros pe d. Jipescu.

Ambii agenți au relevat încercarea d-lui Jipescu de a denatura cota, și au cerut înscrierea cursurilor adevărate.

D. Jipescu a trebuit să se execute și s'a executat.

Manevrele acestea ale sindicului au avut ca urmare să tulbure și mai mult piața financiară, și agenții de comun acord au hotărît ca la viitoarea alegere de sindic, care are loc la 1 Decembrie, să nu mai dea voturile lor d-nului Jipescu.

Pe de altă parte, comitetul Bursei va fi sesizat de manevrele sindicului și e probabil ca Jipescu să fie nevoit a părăsi cu totul piața.

Ziarul „Ordinea" sosit azi în Iași, se ocupă pe larg de scandalurile de la Bursa din Capitală și dă amănunte complecte asupra ultimelor manevre ale sindicului din București.

Candidații

conservatori și conservatori-democrați la alegerile generale pentru parlament

COLEGIUL I CAMERĂ
(Joi 8 Noembrie)

D. A. Grecianu
Dr. Ilie Stroici
N. Cananau

COLEGIUL II CAMERA
(Simbătă 10 Noembrie)

G. A. Scortzescu
Const. Meissner
Ioan V. Praja
A. A. Badareu
Vespasian Pella
Eugen Herovanu

COLEGIUL III CAMERA
(Luni 12 Noembrie)

Const. C. Chirilă

COLEGIUL I SENAT
(Mercuri 14 Noembrie)

Vasile Sculy
Lascar Antoniu

COLEGIUL II SENAT
(Vineri 16 Noembrie)

Ioan Găvănescul
Nicu Nanu
G. D. Șerban

OAMENI ȘI LUCRURI

REINVIERI

Găsim că este un element de reală duioșie în manifestațiile făcute de publicul cult parizian, pentru a face să dispară aluziile usturătoare la adresa Sîrbilor și mai cu samă a Bulgarilor provocate de reprezentarea operetei „Soldatul de șocolată„, pe o importantă scenă din Capitala Lumei.

E cunoscntă la noi acea operetă sub denumirea de „Soldatul viteaz". Noi însă am aplaudat muzica lui Strauss și zeflemelele dubioase cîntate de Niculescu-Bassu *înainte* de izbucnirea războiului din Balcani și atunci ne-au putut amuza peripețiile comice și jocurile de cuvînt malițioase puse la cale pe seama ridicolului căpitan „Massacroff"—ca o sinteză a unei așa zise „vitejii" bulgărești, care frizează poltroneria.

Epizodul e localizat în perioada ultimului război dintre Sîrbi și Bulgari. Aceștia din urmă sunt pur și simplu maltratați, ca să se pună în evidență, cît mai mult po sibil, caracterul lor de... operetă.

Dar iată că se pregătește, de cîte-va săptămîni încoace, montarea foarte luxoasă și foarte zgomotoasă a zisei lucrări muzicale în Paris. Lumea, știind, poate, că e vorba în același timp de... actualități, dă năvală.

Dar ce decepție și ce indispoziție!

Tocmai pe cînd Bulgaro-Sîrbii, strîns uniți, sărbătoreau mari izbînzi în contra Semi-lunei,—opereta îi înfățișează înduș-mănîți între ei și, în același timp, unii ca și alții, complet caraghioși...

De aci nemulțumiri, protestări, intervențiuni, pînă cînd impresariul se văzu nevoit să schimbe textul, înlocuind și numele celor două popoare — astăzi atît de mult urcate în stima lumei—prin niște nume fantastice, din domeniul imaginației ocazionale. De acum nu va mai fi purtat—grație unei muzici delicioase, numele Bulgariei din loc în loc, înjosit și satirizat.

Incidentul coincide încă și cu alte fapte. Așa vedem, zi cu zi, crescînd faima literaturii celor două țări. Incepe a se interesa și a se preocupa lumea cultă de gradul lor intelectual, de nivelul lor cultural, începe a și da seama că—poate — nu a cunoscut națiunile acestea, dacă a fost cu putință să aibă o atît de mare surpriză pe urma lor...

Vor trebui, firește, generațiuni, pînă să se repare enormele pierderi de vieți în crîncenele lupte. Dar sacrificiile imense vor avea urmarea fericită de a înălța infinit de mult vaza micilor state,—vor da un neînchipuit avînt modestului lor geniu literar, o neașteptată încredere în vlaga și viitorul lor.

Nu vedem oare Europa civilizată și mîndră prețuind în momentul de față, pînă și producțiunea literară a... Muntenegrului, începînd cu acea a însuși regelui Nikita?

Dar Grecia!

Ridiculizată de moarte după înfrîngerea din 1897, în războiul cu Turcii,—urmașa vechei Hellade părea ștearsă din rîndurile țărilor cu dreptul și cu vigoarea de a trăi.

Și iată-i acum pe neo-Heleni inspirînd, din nou, încredere; iată-i reînsuflețind în multe suflete simpatia și dragostea de care, mai mult încă de cît celelalte popoare balcanice, aveau trebuință; iată i reabilitați într'un cuvînt.

O fiică a lui Victor Hugo cheamă azi simpatiile Apusului asupra Greciei; un bătrîn ca genialul Mistral, cîntă un imn în cinstea ei...

Ca mîne, poate, un nou Byron îi va celebra și va lupta în rîndurile soldaților ei, reînviați ei înșiși din mormintele în care părea că doarme de apururi trecutul Heladei nemuritoare, — gloria pămîntului sacru din care a răsărit Olimpul, în care se odihnește Homer...

Sunt învățăminte de tras din toate aceste întîmplări...

Rodion

Canalejas — Ferrer

Coincidenta între asasinarea primului ministru al Spaniei — Canalejas — și între a treia aniversare a uciderei oficiale a lui Francesco Ferrer, îndreptățește chiar o apropiere între aceste două nume.

De altfel, defunctul om de stat avea conștiința mulțumită că, sub regimul lui politic, a avut loc reabilitarea... postumă a marelui pedagog, căzut victima obscurantizmului în care se zbate și depiere regatul Spaniei.

Pentru a cunoaște mai de aproape împrejurările în care a avut loc această reabilitare, — iată ce scrie William Jleaford, excelentul testamentar al lui Ferrer, justificînd odată mai mult, opera socială a martirului.

Decretul de la 29 Decembrie 1911, dat în Madrie de către consiliul suprem al războiului și marinei, în virtutea căruia averea confiscată a lui Ferrer a fost redată moștenitorilor și legatarilor săi, a fost în acelaș timp și solemna înlăturare a lacătului legal cu care se voise să se încuie principiile vitale ale educațiunei. Principiile acestea au o temelie rațională și sunt menite, în Spania ca și aiurea, să aibă o țintă care să dea roade pentru reforma morală și intelectuală, în legătură cu școala și cu activitatea desfășurată în jurul ei, în întreaga lume.

Decretul, pentru a ne continua comparația, era ca un nor nu mai mare de cît mîna unui om și dovedea că ploaia răcoritoare a principiilor raționaliste pe pămîntul cel însetat, nu mai trebuia așteptată, fie chiar și în Spania, numai de la „puterea divină".

Acest act a redat instituții „Escuela Moderna" o nouă și folositoare viață, după cum sperăm.

Inchiderea, în 1906 a școalelor, pentru un an întreg și apoi în urmă, în 1909, martirajul întemeietorului lor, secfestrarea averii lui, împrăștierea averei lui, împrăștierea elevilor și exilarea prefesorilor, păreau asemănătoare cu sentințele de expropiere, tortură și moarte din evul mediu.

In urma promulgării decretului prietenul nostru d. Lorenzo Portet, a justificat înțelepciunea lui Ferrer cînd acesta l-a desemnat ca succesor al său.

Casa editoare întemeiată de Ferrer s'a redeschis acum în Barcelona, inima intelectuală a Spaniei și primele roade, ale d-lui Portret le-am pe masa mea in acest moment, în cele 6 volume frumos legate și cu numeroase ilustrații ale scrierii „Omul și Pămîntul" de Elisée Reclus.

Traducerea spaniolă a renumitului capo d-operă, făcută de Anselmo Lorenzo (prietenul devotat și ultimul secretar al lui Ferrer), revăzută de cunoscutul învățat d. Odon de Buen — impunătoarea traducere, la care Ferrer a muncit, a gîndit și pentru care a făcut sacrificii bănești spre sfîrșitul minunatei lui cariere, e pusă acum la îndămîna ori cui, care

KALODONT
PASTĂ DE DINŢI
de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc:
F. A. SARG'S SOHN & Co., Viena-Berlin-Paris
Reprezentant: Sam. Löbl, Bucureşti.

posedă 120 de lei, atîta cît costă ediţia de lux.

Menţionez aceste lucruri privitoare la publicaţiune, pentru a arata cît de superficial măcar, ce muncă serioasă — şi nu din goana după bani — depusese Ferrer consacrîndu-şi averea, libertatea şi viaţa.

Ediţia clasicei opere a lui Reclus pentru cititorii spanioli este însă numai avant-garda unei armate de publicaţiuni, care vor apare în curînd pe cîmpul literaturii din editura reînviată a instituţiei Escuela Moderna.

In acelaş timp ca o plăcută surpriză, ne-am trezit şi cu o ediţie a justificărilor postume ale lui Ferrer cu privire la ideile şi doctrinele iustituţiei „Escuela Moderna".

Puţini dintre noi vor fi ştiut ca să strînsese acest material şi toţii membrii mişcării ce a adus la moarte pe Ferrer, vor trebui să fie recunoscători d-lui Portet că a publicat un volum cu acele pagini autobiografice, pline în adevăr de viaţă, volum înjghebat din fragmentele memoriilor lui Ferrer ce au putut fi regăsite.

D. Lorenzo Anselmo, în prefaţă, ne spune că acele capitole interesante au fost scrise de Ferrer la Amélie-les-Bains, în Iunie 1908, într'o scurtă perioadă de odihnă şi recreaţie, după munca şi necazurile ce urmaseră celor treisprezece luni de închisoare, provocate de strigătul de alarmă din Mai 1906.

Răsfoind acele confesiuni fascinante ale unui om mare, am putut să pricep arta dibace cu care Ferrer a ţesut într'un tot consistent, numeroase articole disperechiate, justificative şi explicatoare, pe care le scrisese cu pana lui pentru ziarele spaniole în cursul apărării în contra acuzaţiunilor neîntemeiate ce i se azvîrliseră cu nemiluita în 1906. Puţini dintre cei cari formează massa cea mare a publicului, au văzut acele articole şi scrisori fragmentare ; ele fusese îngropate în multe numere ale diferitelor ziare din Spania, inaccesibile cititorului obişnuit. Toate calomniile şi toate minciunile cele mai groteşti, pe care le putea inventa presa reacţionară din Europa, găseau loc larg în organele murdării publice, din toată lumea ; era însă o mare grijă, ca ceiace răspundea Ferrer la timp, răspunsuri date la fie-care amănunt, la fie-care fapt, să fie îngropat în uitare, ne-adus la cunoştinţa publicului celui mare. In acele emoţionante capitole, Ferrer ne povesteşte istoria evoluţiunii sale de idei şi aspiraţii, din zilele revoluţionare de la început, pînă la perioada critică, cînd idealul *Şcoalei moderne* îi veni pentru prima oară în minte, luînd apoi fiinţă, realizîndu-se strălucit sub o formă concretă în şcoalele ce avură ramificaţii în Spania, realizîndu-se de asemeni în publicaţiunile educaţionale ce ilustrau metodele şi învăţămintele *Şcoalei moderne.*

Redobîndirea articolelor lui Ferrer, ca un rezultat al decretului din Decembrie, a făcut pe d. Portet să publice interesantele justificări ale operei maestrului său. Sîntem de acord cu tot ce spune d. Portet în apelul său „Către prietenii şi admiratorii lui Ferrer", apel care precedează volumul. „Toată lumea, prietenii şi apărătorii, ca şi duşmanii şi detractorii lui Ferrer, trebuesc să citească această carte; prietenii săi, ca să poată fi în stare să apere ideia lui Ferrer cu mai multă putere şi convingere ; duşmanii săi, ca să nu-l mai acuze şi de acum înainte cum l-au acuzat, adică atăcînd pe Ferrer în mod nedemn, fără să-i cunoască vederile".

Răsfoirea celor şeapte capitole autobiografice ale lui Ferrer va servi din două puncte de vedere : întîiu, avem înaintea noastră sub o formă grafică, o dare de seamă emanînd chiar de la autoritatea lui Ferrer, a concepţiunii şi creării *Şcoalei moderne,* expunerea programului ei, de educaţie, explicarea ideilor ei conducătoare, cuprinzînd şi nesfîrşita ei activitate cu privire la conferinţele ştiinţifice din fie-care Duminecă, de asemenea efectul educaţional bine-făcător produs asupra copiilor şi în locuinţele părinţilor lor agramaţi.

In al doilea rînd, citind aceste 256 de pagini în care măreaţa demnitate a lui Ferrer, credinţa lui profund etică şi emoţionanta lui eloquenţă sunt perfect de bine împerechiate pentru a justifica caracterul şi scopul operei vieţii sale, simţim adevărata prezenţă a unui om mare şi ne dilectăm citind gîndurile unui scriitor elegant.

Şi ori-ce s'ar spune despre operile postume ale lui Ferrer, cu privire la unele articole din programul său, care nu ar convinge pe ori care cititor, nu cred însă să citească cineva aceste pagini fără să nu simtă că în toate domneşte o ardoare, un entuziasm şi o morală, care sunt semnele exterioare ale unui caracter sincer şi nobil.

D. Portet ne vesteşte că ediţiile franceză şi engleză vor apare în curînd. Nu ştim de cine va fi publicată ediţia franceză, nu ştim de asemenea în ce editură va eşi cea engleză.

Cu cît vor eşi însă mai curînd, puse fiind în circulaţiune, cu atît va fi mai bine pentru Raţionalizm, ca un principiu aplicat în şcoala vieţii generaţiunilor ce vin.

Scandalul de la Bursă

D. Jipescu provoacă două scandaluri la Bursă.—Interview cu un bancher.—Ce ni se comunică de pe piaţă.—O ipotecă cu cîntec.

Scandalul de Simbătă

Simbăta trecută, Bursa a fost teatrul unui scandal, care a avut o urmare firească pe ziua de eri. Vom povesti în cele ce urmează faptele aşa cum ele s'au petrecut, lăsînd publicul cetitor să tragă concluziile pe cari le dictează împrejurările.

Simbătă, d. Jipescu, în momentul întocmirei cotei, în loc să se consulte cu ceilalţi agenţi de schimb, cum o cere expres legea, a început să treacă în ea cursurile ce-i conveneau d-sale personal, cursuri cari n'aveau nimic a face cu transacţiile încheiate în acea zi la Bursă. Faţă de această îndrăzneaţă falşificare a cotei, agenţii de schimb, d-nii George Istrati şi I. I. Rădulescu, au protestat, părăsind în acelaş timp incinta Bursei.

D. Jipescu nu numai că n'a revenit asupra cursurilor fictiv trecute în cotă, dar a ameninţat că va anula toate afacerile încheiate pe foi de „schluss" volante şi nu pe carnete, conform cu ultima decizie a Comitetului Bursei.

Ceilalţi agenţi de schimb rămaşi în Bursă au atras atunci luarea aminte a d-lui Jipescu; că rău încnarcă d-sa să aplice decizia cemitetului, care nu întră în vigoare de cît pe ziua de 8 Noembrie.

Sindicul s'a liniştit, faţă de acestă intervenţie.

Şi aşa s'a inche.at scandalul de Simbătă.

Ce s'a petrecut eri la Bursa

Lucrul nu putea rămîne fără urmări. Mai cu seemă că tentativa de falşificare a cotei nu s'a făcut de către d. Jipescu pentru prima oară Simbătă. Se ştie că pentru această făptuire d. Jipescu a fost pedepsit de comitet cu o amendă de 100 lei.

In adevăr, pe ziua de Luni, nici un agent, din cei cinci, n'a apărut la şedinţa Bursei, lăsînd astfel pe d. Jipescu de capul lui. La orele 11 şi jumătate, adică cu cîteva minute înainte de închiderea Bursei, şi-au făcut apariţia toţi agenţii.

Operrţiunile au fost suspendate, şi d. George Istrati a protestat împotriva procedeurilor d-lui Jipescu. D. George istrati, a luat cuvîntul d, I. I. Rădulescu, agent de schimb. D-sa relatează procedeurile d-lui Jipescu de a trece în cotă cursuri fictive şi cere ca să se treacă cursurile cele adevărate şi refuzate de d. Jipescu. D-sa mai relevează ameninţarea gratuită a sindicatului de a anula afacerile şi cere să se afişeze în localul Bursei decizia comitetului, care întră în vigoare abia la 8 Noembrie.

In timpul cît a durat execuţia. d. Jipescu galben şi desfigurat, n'a rostit nici un cuvînt, stînd cu ochii în pămînt. A fost poate pentru prima oară, cînd sindicul Bursei şi-a dat seamă de marea lui

Interview cu un bancher

Am căutat să ne interesăm chiar la sursr de cauzele şi efectele scandalurilor pe cari, fără încetare le provoacă d. Jipescu, în calitate de sindic, şi iată ce ne-a declarat unul din bancherii mari, al trece sub tăcere :

—De cînd e d. Jipescu sindic, Bursa n'a cunoscut zi liniştită. D. Jipescu a adus la Bursă aceleaşi deprinderi rele de cari a dat dovadă şi la ministerul de finanţe. Numit sindic, împotriva dispoziţiunilor categorice ale legei Burselor, d-sa, din pricina apucăturilor sale, a căpătat spre ruşinea noastră, şi a pieţei o amendă care, după lege, îi lua dreptul de a mai funcţiona ca sindic. Totuşi d. Jipescu n'a înţeles că trebue să se astîmpere. Incidenteie de Simbătă şi Luni, au dat la iveală o stare de lucruri cu adevărat îngrijitoare. D. Jipescu a încercat să denatureze cota Bursei, ceea ce a contribuit pe ziua de Simbătă la o scădere a cursurilor.

In Decembrie are loc alegerea de sindic şi d. Jipescu, care a fost votat de agenţi prin surprindere, nu va mai avea sufragiile lor. Această însă nu rezolvă chestia d-sale, căci ne mai find sindic, d. Jipescu rămîne totuşi agent de schimb. Să sperăm însă că d-sa nu se va mai bucura de îngăduinţa din trecut şi că în urma celor petrecute, d-sa va fi cu desăvîrşire îndepărtat de pe piaţă.

O ipotecă cu cîntec

Zilele trecute s'a putut ceti în toate ziarele de specialitate, la rubrica actelor de notariat, informaţia că d. Ioan Jipescu ipotechează soţiei sale, d-na Maria Jipescu, imobilul său din strada Frumoasă 49, pentru suma de 30,000 lei Ipoteca aceasta poartă No. 18343 | 912.

In privinţa acestei ipoteci, un bancher ne-a făcut următoarea declaraţie, care are şi meritul de a fi o reuşită dilemă :

— Faptul în sine — ne a declarat bancherul — e de o gravitate excepţională, căci una din două : sau d. Jipescu a făcut ipoteca numai pentru a-şi frauda creditorii, şi în cazul acesta pricepeţi impresia produsă asupra pieţei ; sau ipoteca e reală şi adevărată, şi în cazul acesta, înţelegeţi de ce credit se bucură pe piaţă sindicul, care are nevoe de milioane, atunci cînd e nevoit să recurgă la un împrumut ipotecar de 30,000 lei, contractat la soţia sa.

*

Acestea sunt faptele, strict adevărate. Np abţinem pentru moment de la ori-ce comentariu şi de la ori-ce concluzie.

Litere-Ştiinţe-Arte

Gerhard Hauptmann — Am înregistrat la timp pronosticurile, favorabile lui Gerhard Hauptmann, pentru dobîndirea premiului Nobel în anul acesta. Laureatul a împlinit în acelaşi timp 50 de ani, fiind obiectul unei osebite sărbători în lumea litertră germană şi austriacă.

Criticul vienez, spiritualul scriitor Raoul Auernheimer, a consacrat în „Neue Freie Presse" un foileton cuprinzător— cu data de 15 Noembrie—operei lui Hauptmann, scriind între altele :

„Gerhard Hauptmann este în primul loc un creator de tipuri, în al doilea rînd—artist, în al treilea—poet şi poate abia în al patrulea rînd—dramaturg.

O milă profundă vibrează prin piesele lui Hauptmann şi tocmai acest setiment de milă le dă valoarea lor morală şi poetică. Trăsătura de suferinţe pe care o poartă fizionomia lui Hauptmann, aceeaşi trăsătură e întipărită şi pieselor lui şi îmobilează pînă şi pe cea mai slabă dintre ele."

*

Mîne seară, Joi, teatrul naţional joacă —după o serie de noi repetiţii— mult hazlia comedie „Cafeneaua mică" de Tristan Bernard.

Simbătă seara : Sapho.

*

D-şoara Marguerite Sylva dela opera Comică din Paris repurtează mari succese în Capitala Germaniei în rolul titular din „Carmen", operă pe care a trebuit să o cînte de mai malte ori.

*

Sub patronagiul facultăţei de medicină din Paris şi sub preşidentia profesorului Weiss se va organiza, în primavară, un congres de educaţie fiizică şi de sporturi. Titlul oficial: „congresul de psihologie şi de fisiologie sportivă".

*

La teatru Gymnase din Paris se repetă noua piesă a lui Brieux „La femme libre".

*

Un atom de hidrogen cîntăreşte a mia parte din a miliarda parte dintr'un miligram, 0, mg. 00000000000000000001.

Pe cît e de uşor, pe atît e de complicat în alcătuirea lui. In el se află vreo mie de părticele, *electroni* aşa de mici în cît depărtarea dintre ele e ca aceia dintre corpurile cereşti. *Electronii* sunt încărcaţi cu electricitate negativă şi se mişcă cu o iuţeală de peste o sută de mii de kilometri pe secundă în jurul lor şi în jurul unui simbure încărcat cu electricitate pozitivă, făcînd mai multe milioane de miliarde de învîrtituri pe secundă. Un atom e astfel o magazie uriaşe de energie adunată într'un fir de praf de materie. După *Lodge*, un gram de hidrogen ar cuprind, atîta energie cîtă ar trebai ca să ridice toată flota engleză pînă în vîrful celui maî înalt munte din *Scoţia.*

*

Piesa „l'Aigle", o epopee napoleoniană care se va monta la Teatrul Lyric din Paris, cere o punere în scenă extraordinară. Printre cele 10 decoruri mari unul va reprezenta corpul de bataie de la Marengo şi Napoleon va apărea în mijlocul statului său major şi a oştirei sale. Se va reproduce fidel pînza lui David „Incoronarea". Deasemenea retragerea din Moscova.

*

A apărut numărul de Octombre al revistei de astronomie populară *Orion*, sub direcţia d-lui Victor Anestin.

Cuprinde un sumar interesant şi bogat.

*

Se anunţă apropiata apariţie în Capitală a unui nou dicţionar biografic al Contemporanilor: „Cine eşti"? Va forma un volum de 600 pagini.

*

Notele d-lui Gh. Ghibănescu „Impresiuni din Basarabia" publicate în coloanele „Opiniei" vor apărea în volum într'o editură populară din Bucureşti.

*

Ambulanţele balcanice sunt la ordinea zilei.

Intre medicii plecaţi din Paris pentru a da ajutor răniţilor turci se află şi chirurgii Lucas Championnière-fiu, Sartors şi De Cumont, operatori reputaţi.

*

Intr'un studiu asupra folklorului populaţiei beduine din Egipet, publicistul francez Ernst Klippel arată exemple de inspiraţii poetice interesante pe tema... tatuagiului. Intre altele :

„O, cît e de frumos tatuagiul albastru al gîtlejului iubitei mele.

Mînele ei sunt boite cu hennali ; tatuagiul ei se aseamănă cu o scriere frumoasă..."

*

Am vorbit la timp despre representaţia operetei „Soldatul viteaz" la Paris coincidînd cu succesele bulgarilor — ridiculizaţi în acea operetă—în Balcani.

Publicul parizian a fost rău impresionat. Directorul teatrului „Apollo" a schimbat, în acţiunea piesei, numele ţărilor respective : Bulgaria şi Serbia, prin nume de ţări fantastice.

Numai soldatul de... şocolată a rămas... şviţerian.

*

Casa lui Balzac din Paris, rue Rayonnard, a fost declarată monument istoric şi va aparţinea de acum statului francez.

ROMÂNIA

Preşedintele Tribunal. Iaşi

SECŢIA III

Ordonanţă

No. 5017

Văzînd prezenta petiţiune înreg. la No. 21052 | 912 prin care d. Iulius Reiniche cere ca în contradictor cu d-na Sofia Ellman să se declare nulă o cambie semnată de d-sa pe suma de 5000 (cinci mii) lei emisă cu data de 1 Ianuar 1913 în ordinul numitei d-ne cu scadenţa 30 sau 31 Iunie 1913, pe care a sustras'o părîta; cerînd a se face şi publicaţiunile cuvenite.

Avînd în vedere că potrivit art. 355 C. com. proprietarul unei cambii perdută sau sustrasă, poate cere anularea ei faţă cu posesorul dacă va justifica proprietatea şi sustragerea ei.

Că întru cît petiţionarul, în speţa dovedeşte proprietatea cambiei a cărei anulare o cere, prin chiar faptul că cambia purtînd data emiterei „1 Ianuarie 1913" evident că până la acea dată este proprietarul ei, şi din explicaţiunile date de el se dovedeşte că i-a fost sustrasă.

Că astfel fiind, cererea este admisibilă şi deci,

Noi

Preşedintele Trib. Iaşi S. 3-a Comercială

Ordonăm ca ori cine posedă cambia pe suma de 5000 lei subscrisă de Iulius Reiniche, cu data emiterei 1 Ianuarie 1913, cu scadenţa 30 Iunie 1913, în ordinul d-nei Sofia Ellman să o prezinte până în termen de 40 zile de la publicarea acestei ordonanţe la Grefa acestui Tribunal, înştiinţînd că contrar, cambia se va declara nulă şi fără tărie faţă cu posesorul ei.

Această ordonanţă se va afige la uşa Trib., Camera de Comerţ şi Primăria Comunei Iaşi, publicîndu-se în Monitorul oficial şi ziarul „Opinia".

Făcută şi dată azi 31 Octombre 1912.

Preşedinte ss) D. I. Diaconescu

Grefier ss) Hulubei

Conformă, C. Vasiliu

INFORMAŢII

D-na Ana Conta-Kernbach	60	lei
D. Stefan Negruţi	500	„
D. Lupu Weinsengrün	30	„
D. Cristea T. Cristea	500	„
Banca Moldovei	200	„
D. Gh. Calmuski	20	„
D. Dr. Ilie Stroici	500	„
D. Grigore Iamandi	500	„

Banii au a se adresa d-lui Victor Fara, la Prefectura de judeţ.

Ziarul nostru nu va apare mîine, Joi, 8 Noembrie, din cauza sărbătoarei.

In toate cercurile noastre e o mare îngrijorare din cauza efectelor nccontenitelor ploi.

Acele efecte sunt destul de cunoscute pentru că, din nenorocire sunt simţite de prea mulţi.

Din cauza ploilor n'au putut fi adunate nutreţuri pentru vite, porumbul nu s'a copt, arăturile de toamnă n'au fost făcute de cît numai pe o întinde mai redusă.

Pe lîngă aceste neajunsuri se mai adaogă inundaţiile care cauzează mari pagube.

*

Ministerul de finanţe, autorizat de consiliul de miniştri şi în urma consultaţiunei ce a avut eri cu domnii M. Blank, N. Zanne şi Sigmund Prager delegaţii Camerei de comerţ a comunicat Băncei Naţionale că acceptă hotărîrea consiliului de ad-ţie al acelei bănci de la 25 Octombrie aprobînd emisiune de noui bilete pînă la 33 la sută faţă de stocul de aur.

D-nei Ecaterina A. Mavrody din Iaşi, îi se furase scrisuri funciare rurale în valoare totală de 57000 lei. D-sa făcuse publicaţiunile necesare şi opoziţia prevăzută de lege, însă cum pînă în prezent nu a înfăţişat nimeni acele bonuri, d-na Mavrody a intentat acţiune contra Creditului Rural, pentru ca tribunalul faţă cu actele şi probele ce va administra să oblige Creditul Rural să plătească cupoanele la acele bonuri şi să elibereze conform legei, duplicate de pe bonurile furate.

Tribunalul comercial Ilfov a amînat eri acest proces la 29 Februarie.

Ministerul de industrie şi Comerţ în vederea modificărei legei Camerilor de Comerţ, a adresat, tuturor circomscripţiilor acestor camere cîte o circulară— chestionar, prin care cere a i-se comunica următoarele date : veniturile şi cheltuelile anuale după budget ; averea lor actuală şi datoriile ce au ; publicaţiunile ce au redactat ; operaţiunile şi organizarea birourilor de informaţiuni ; liste de funcţionari şi salariiile lor ; liste de membrii comitetelor şi ocupaţiunile lor şi listele de alegătorii Camerilor de comerţ.

Astăzi dimineaţă s'au distribuit la Universitate bursele acordate studenţilor din fondaţia Carol şi ajutoarele pentru cantină.

In oraş s'au înregistrat pe ziua de astăzi două cazuri de scarlatină.

Direcţia serviciului sanitar comunicat autorităţilor că măsurile luate contra călătorilor ce vor sosi în ţară din Constantinopole, privesc întreaga Turcie Europeană.

Aceleaşi măsuri au fost luate şi pentru călătorii şi provenienţele din Bulgaria şi Serbia.

La 28 Noembrie va avea loc la Reg. 7 roşiori Cuza Vodă, o serbare organizată cu ocazia patronului acelui regiment. In aceiaş zi vor depune jurămîntul şi nouii recruţi în faţa economului lui Agapi, confesorul garnizoanei locale.

Se aduce la cunoştinţa onor. Public iaşan că, cu începerea de la 1 No-Noembrie a. c. Debitul de desfacere Produselor Fermei şi Viilor d-lui A. Badareu, s'a mutat în nonl local vis-à-vis de Piaţă (medianu Sf. Spiridon, alăturea de grădina Primăriei, Strada de Sus No. 185, şi va fi asortat zilnic cu produse alimentare şi vinuri naturale din ferma şi viile d-lui Badareu.

Laboratorul de Analize Medicale şi Industriale

Doctor A. Ratianu

Chimist diplomat de la Universitatea din Geneva

— IAŞI — Strada Cuza-Vodă (Golia) 46 — IAŞI —

Execută : Analize complecte de urină, chimice şi microscopice; Analize chimice şi microbiologice de lapte de la doici ; Analize bacteriologice de spute asupra bacilului tuberculozei ; Analize de secreţiuni Uretrale asupra Gonococilor Neiser ; Analize alimentare de Vinuri, lapte, făinuri etc. Analize de stofe din punct de vedere a compoziţiei şi a conţinutului în lînă, bumbac sau matasă, etc. etc.

Ultime Informaţii

Partidul nostru nu propune, pentru colegiul I Cameră, decît trei candidaţi, pentru că a fost înţelegere, între şefii noştri, ca să nu se opuie contra-candidat d-lui C. Stere, care candidează la acel colegiu.

Prevenim, însă, pe domnii alegători, că trebuie să puie la urna albă patru buletine. Dacă ar prezinta preşedintelui numai trei buletine pentru urna albă, atunci votul va fi declarat nul şi toate buletinele vor fi puse de prezident în urna neagră.

D. dr. Roşculeţ medicul primar al judeţului a obţinut un concediu de 6 luni în care timp, locul d-sale va fi ţinut de către d. dr. Flor medicul şef al oraşului.

Domnul D. Carp, magistrat stagiar la judecătoria ocolului I, Iaşi, a demisionat. In loc a fost numit d. C. Lambrino.

Tribunalul Iaşi s. III-a a admis ieri moratoriul cerut de firma Iancu Rechler, delegînd ca judecător pe d. Grigoriu şi numind în comisiune Banca Iaşilor şi încă doi din creditori.

Creditorii firmei Horovitz şi Marcovici, care a cerut moratoriu, au fost convocaţi să se întrunească în ziua de 17 c.

Joi, 15 c., la Teatrul Naţional din Iaşi, pentru prima oară, *Prieteni de copilărie*, de Fulda.

Dl. Colonel dr. Palauz medicul şef al Corp. 4 de armată, va face vizita medicală a noilor recruţi din garnizoana locală, începînd din ziua de 20 Noembrie.

Farmacia la „Ştefan cel Mare", a prietenului nostru farmacist Jean Rotbard, s'a mutat strada I. C. Brătianu, casa Zăhărescu.

Tribunalul comercial se va pronunţa astă-zi asupra cererei de declarare în stare de faliment făcută asupra firmei P. Bercovici comerciant de pălării şi blănărie din strada Ştefan cel Mare.

Numita firmă a făcut Tribunalului o cerere de a i se acorda moratoriu.

O lampă de petrol aprinsă fiind răsturnată de către o copilă a d-lui Vella comerciant din strada I. C. Brătianu, a aprins o parte din mobilierul locuinţei d-sale.

Ajutoare sosind în grabă, focul a fost localizat, fără urmări mai grave.

Primăria comunei Mogoşeşti a înaintat azi prefecturei de Judeţ un tablou în care se cuprinde pe lîngă un raport amănunţit asupra dezastrului cauzat de ploi pe o întindere de 150 hect. la locul numit Barbă-Roşie din satul Mogoşeşti şi numărul locuitorilor din acest sat ce au suferit însemnate pagube pe urma acestui dezastru de prăbuşire a mai bine de jumătate sat cu 75 case.

Nu numai că s'au daramat cu totul acele case, dar locuitorii sunt în neputinţă de a-şi ridica şi duce în altă parte obiectele de gospodărie, porumbul şi nutreţul vitelor din cauza marilor crăpături ce brazdează acest sinistru loc.

Pagubele se ridică la suma de 100,000 lei iar locuitorii fiind absolut lipsiţi de mijloace pentru a-şi putea cumpara alt teren este de absolută nevoe spre a li se veni în ajutor.

Eri s'a reintors în localitate batalionul 4 de vînători, care vine de la Sinaia unde a făcut garda reşedinţei regale.

Un sub locotenent şi un medic militar ruşi, venind cu trenul de Ungheni au luat drumul spre Bulgaria.

Răsboiul Independenţei (Filmul artistic romîn Leon Popescu), va fi reprezentat în curînd la Teatrul-Circ Sidoli din oraşul nostru şi la teatrul Cooperativa din Ploeşti.

Această grandioasă desfăşurare istorică reconstituită cu concursul trupelor romîneşti este de o reuşită fără seamăn. 80.000 soldaţi şi figuranţi se perindează înaintea spectatorilor.

Afişe speciale vor arata ziua primei reprezentaţii şi toate detaliile.

Domnişoara Elena Lupu şi-a trecut cu multă distincţie examenul de licenţă în litere şi filosofie.

Astăzi s'au distribuit la universitate bursele şi sumele acordate studenţilor pentru cantina universitară.

Rezultatul examenelor facultăţii juridice din sesiunea de toamnă a fost astăzi în sala paşilor perduţi a universităţii.

Universitare.—Eri d. G. Ibrăileanu şi-a început cursul de istoria literaturei romîne.

— Astăzi d. Naum îşi începe cursul de istoria artelor.

— In cursul lunei curente, d. profesor Peretz va începe un curs pentru limba turcă.

Acţiunea electorală

Consfătuirea de la T.-Frumos

Candidaţii colegiului II de Cameră ai partidelor conservatoare unite, au avut azi în Trg.-Frumos o consfătuire cu alegătorii acestui colegiu.

Consfătuirea s'a ţinut în localul şcoalei primare şi au asistat toţi alegătorii înscrişi în acest colegiu, cari domiciliază în Trg.-Frumos.

D. Marcopol în numele cetăţenilor alegători a salutat pe candidaţi şi i-a asigurat de concursul unannim al alegătorilor.

Au sorbit d-nii: Scorţescu, Herovanu, Pella şi Meisner, care prin cuvintele entuziaste au arătat importanţa politică a alegerilor actuale şi au conjurat pe alegători să fie la înălţimea momentului şi să voteze pe candidaţii guvernamentali, care au o mare misiune de a săvîrşi împreună cu guvernul marea operă naţională.

D. Tesaro, a încheiat seria cuvîntărilor asigurînd la rîndul său că votul alegătorilor din Trg. Frumos va fi unanim pentrn candidaţii partidelor conservatoare şi că îi vor vota cu cea mai mare încredere şi dragoste pentru ţară.

*

Fruntaşii conservatorii au oferit apoi un dejun în localul şcoalei, acestor candidaţi, unde s'au ţinut tuasturi pentru izbîndă, între alţii şi de d nii Deliu, Marcopol, Tesaro, Menciu, Emandi etc.

*

Cu trenul de 3, candidaţii s'au reîntos la Iaşi, fiind conduşi la gară de numeroşi cetăţeni, cărora le-a făcut cele mai vii urări de izbîndă.

G. SKARLET
AVOCAT
s'a mutat str. Sf. Teodor No. 6 (Casele Voişel).

D-rele Natalia Mărgineanu şi Constanţa Jelea, studente a facultăţii de litere au cerut suplinirea unei catedre în învăţămîntul primar din oraş.

Următorul program nou se reprezintă astă-seară Mercuri la cinematograful Pathé-Frères din sala Circului Sidoli:

Nici o faptă fără resplată. Naraţiune însufleţită. — Tîndală vrea să fie poliţit. Scene foarte comice. — Miracolul. Mare desfăşurare în trei părţi de cinematograf. Scenarea şi montare cu totul originale. Film teatral de mare artă. Rolurile sunt interpretate de cei mai distinşi artişti dramatici ai scenelor străine.—Partea a doua şi a treia.—Cele mai frumoase grădini ale Parisului. Grădina Luxemburgului. Pitoreşti vederi din capitala Franţei. Un servitor prea credincios. Scene humoristice de moravuri pariziene.

Noul program viitor se reprezintă Vineri seara 9 Noembre şi Sămbătă 10 Noembre matineu şi seara.—Mîine Joi 8 Noembrie (S-ţii Mihail şi Gavril) Matineu la 3 ore ziua — şi reprezentaţie serală.

Dela 1 Noembrie produsele Debitelor Badareu se vînd cu următoarele preţuri

	Litru	Kgr.
Unt pentru masă şi cafea		6.00
Smîntînă dulce centrifugată	2.80	
Unt proaspăt pentru gătit		3.60
Brînză proaspătă de vaci		80
Brînză de oi de putină		1.60
Brînză de munte		2,20
Ouă proaspete	11 lei suta	
Lapte dulce proaspăt se găseşte în fie-care dimineaţă şi seara litrul		0.50
Caşcaval grecesc		2.60
Brînză de burduf		2.80
Caşcaval de Penteleu		3.00
De asemenea s'au pus în vînzare vinuri cu următoarele preţuri:		Litrul
Vin alb vechiu		1.—
Vin negru vechiu		1.—
Vin alb negru si superior		1.20
Vin Cotnar şi Bordeaux		1.60
Vin otonel tămăios		2.40

Toate calităţile de vinuri superioare se vînd cu litrul şi în sticle înfundate.

ULTIMA ORA

Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 7 Noembrie.

Importante discutiuni în parlamentul Austro-Ungar

Romînia susţinută cu tărie

Buda-Pesta.—Delegaţiunea Austriacă în şedinţa plenară a terminat discuţiunea budgetului externelor. D. Langhenham protestează în numele delegaţiunilor germane contra discursurilor de eri al şefului clubului polonez Leo şi declară că germanii menţin nestrămutat triplicea şi mai ales alianţa cu Austria. Oratorul recomandă d-lui Berchtold ca cu privire la regularea chestiunei balcanice să ia o atitudine energică pentru interesele României, amica noastră fidelă. Trebue mai ales să facem cît mai mult pentru ca chestiunea Dobrogei să fie deslegată în sensul romînesc. Oratorul salută tratatul de comerţ Austro-Romîn ca un început de relaţiuni şi mai intime în interesul ambelor state.

D. Iosepescul critică în mod defavorabil politica maghiarilor contra naţionalităţilor din Ungaria.

D. Richoepfer, semnalează amiciţia creştinilor-sociali pentru Romînia şi poporul romînesc, urînd Romîniei o dezvoltare cît mai mare şi complicaţiunile din Balcani să nu-i cauzeze nici o dificultate, ci să contribue ca Romînia să se desovlteze şi mai mult, iar relaţiunile dintre ea şi noi să se strîngă şi mai mult.

In cursul discuţiunei ministrul Berchtold a declarat că încrederea delegaţinnei este un sprijin preţios aprobînd politica sa. Relevă intenţiunea Austriei de a trăi cu Serbia în relaţiuni de vecinătate amicală. Sperăm, zice ministrul, că atitudinea regatului sîrb va face cu putinţă realizarea intenţiunilor noastre.

Răsboiul va continua

Constantinopole. — Cercurile oficiale spun că dacă condiţiile de pace sunt oneroase de ex; dacă să stărue pentru evacuarea Adrianopolului şi a Scutarilor răsboiul va continua.

O victorie muntenegreană

Rjeka-Muntenegru. Luarea punctului Alessio a avut loc eri de către trupele generalului Martinovici. Garnizoana turcă văzînd superioritatea forţelor care se apropiau a înălţat steagul alb.

Boala principelui Daniilo

Cetinge. — Principele Daniilo care era puţin răcit s'a însănătoşit şi a plecat spre cartierul general din Gruda.

Perderile turcilor la Monastir

Belgrad. — După ştiri private 17,000 turci ar fi fost grav rîniţi lîngă Monastir. Valoarea materialului de războiu luat este preţuit la 50 milioane de dinari. Aripa de vest sîrbească a captarat 4 tunuri de asediu şi o baterie de munte.

Trupele turceşti au încercat o eşire spre Ohrida însă în urma unei lupte de o extremă violenţă au fost respinşi de către sîrbi.

Situaţia la Ceatalgea

Constantinopole.—Mahmud Muktar a fost rănit eri seara în urma unui atac din Ciatalgea la un picior şi a fost transportat aci la spitalul german.

O telegramă adresată marelui vizir anunţă că lupta de artilerie a continuat şi azi însă în mod mai slab.

Infanteria bulgară care a încercat să înainteze prin cîte-va puncte a fost respinsă.

Numărul prizonierilor turci predaţi sîrbilor

Monastir.—Numărul prizonierilor turci ce s'au predat armatelor sîrbeşti e în număr de 40,000. Ei vor fi transportaţi în cursul acestei săptămîni în Serbia.

Rusia şi ocuparea Salonicului

Petersburg. — Agenţia Westnik declară falşă ştirea dată de agenţia din Athena că guvernul Rus ar fi recunoscut ocuparea definitivă a Salonicului de către Grecia.

Holera

Bucureşti.—Dl. dr. Minovici directorul general al serviciului sanitar s'a reîntors dimineaţă în Capitală din vizitele pe care le-a făcut în porturile dunărene.

Intervievat de mai mulţi ziarişti d. dr. Minovici a declarat că în potriva holerei s'au luat toate măsurile necesare, însă nu e exclusă posibilitatea ca această edidemie să intră şi la noi în ţară.

Infrîngerea bulgarilor la Ceatalgea

— Perderile suferite de Bulgari —

Bucureşti.—Generalizmul Nazim Paşa a transmis aseară trei telegrame Porţei, prin care confirmă succesul armatei otomane la Ceatalgea.

Bulgarii au mai avut în afară de perderile suferite în ultimele zile, şi 500 morţi din care 20 de ofiţeri.

Turcii au cucerit numeroase muniţiuni, tunuri şi 2 mitralieze. Deasemenea de pe cîmpul de luptă a fost cules un număr însemnat de puşti.

Flota turcă, a desfăşurat o acţiune energică în timpul luptelor, îndreptînd o canonadă precisă în contra bateriilor şi trupelor bulgare.

Trupele bulgare la Constantinopol

Bucureşti. — In Capitală circulă cu persistenţă zvonul că trupele bulgare ar fi intrat în Constantinopol.

Pînă în acest moment ştirea nu s'a confirmat încă.

Tratativele de pace între Turcia şi Bulgaria

— Incetarea ostilităţilor —

Bucureşti.—Din Sofia soseşte o telegramă prin care se anunţă că trupele de la Ceatalgea au primit ordin din partea guvernului bulgar să înceteze ostilităţile contra turcilor, întru cît s'au început tratativele de pace.

Tratamentul prizonierilor turci

Sofia.— Consiliul de miniştri a decis să acopere cheltuielile întreţinerei prizonierilor turci din fondurile prevăzute pentru campania militară. Soldaţii turci vor fi hrăniţi în aceleaşi condiţiuni ca oamenii de trupă bulgară. Generalii turci prizonieri vor primi cîte 20 franci pe zi pentru hrană şi bani de buzunar.

Ofiţerii superiori vor primi cîte 11 fr. pe zi, iar ofiţerii inferiori cîte 7 fr. pe zi pentru hrană şi mici cheltueli.

A. G. DABIJA
AVOCAT
In ograda Bisericei Sf. Dimitrie (Balş) str. Stefan cel Mare

Dr. S. Dulberger
Specialist în boalele de femei
— MAMOŞ —
fost medic la clinica obstetricală a Consilierului intim Prof. dr. Bum din Berlin; fost timp îndelungat medic secundar al Spitalelor Casei Sf. Spiridon din Iaşi.
dă consultaţiuni
de la 10—12 m. şi de la 3—5 p. m. în locuinţa sa din str. Costache Negri (foasta strada Veche) No. 10 vis-à-vis de farmacia Zfass

V. G. CRISTOFOR
Avocat
Str. Cuza-Vodă 42, (foastă Golia)

Magasinul de Muzică
„MICHELSOHN"
Iaşi—Fondat 1878—Iaşi

Piane şi Pianine
SCHILER, WAREN, CZERNY, ROSENKRÄNZ
şi orice altă fabricaţiune, se vînd în rate lunare mici.
PIANE ELECTRICE
KUHL et KLATT
ORCHESTRIOANE AUTOMATE
La cerere prin o cartă poştală, trimitem acordorul-voiajor în orice parte a ţărei cu modelele cele mai noui.
NOTE MUZICALE, CLASICE ŞI MODERNE

60,000 lei de plasat, cu ipotecă în primul rang sau în al II-lea după Creditul Rural, într'o moşie.
A se adresa la d. Alex. Werner Iaşi str. Săulescu 8.

Avocat S. P. GEORGESCU
s'a mutat
în Str. Lozonschi No 16
(Casele Brill)

†

Petru şi Aristica Ştefanovici cu fii au nemărginita durere a face cunoscut perderea ce au suferit prin încetarea din viaţă a prea iubitului lor fiu

Alex. Ştefanovici

decedat Marţi 6 Noembrie crt. în vrîstă de 17 ani după o lungă suferinţă, şi roagă pe toţi prietenii şi cunoscuţii să bine-voiască a asista la înmormîntare, care va avea loc Joi 8 Noembrie crt. la cimitirul Eternitatea unde se află depus corpul defunctului.

Sub presă în editura Tipografiei H. Goldner din Iaşi:
EDIŢIA II-a din
Dicţionar latin-romîn
de
IOAN NĂDEJDE
Această ediţie e revizuită şi mult adăogită.
Preţul unui volum rămîne acelaş. Va apare în cursul anului 1913.

Dr. Suzana WEXLER-GROSI
BOLI DE FEMEI—FACERI
— Strada Anastasie Panu 43 —

Cele mai frumoase varietăţi
de
PERE ŞI MERE DE IARNA
sunt de vînzare la d-nul E. Ghika-Budeşti moşia Climeşti prin Roman.
Preţuri moderate

Dr. M. HALPERN
vechiu medic francez
s'a stabilit în Iaşi, strada Elena Doamna (fost albă) No. 17, casele noui Gelzer.
Specialist în boale de femei, faceri, mamoş de la facultatea din Paris, fiind ataşat mulţi ani la spitalul de faceri „Clinica Tarnier", fost elev a profesorului Budin.

AVIS DOAMNELOR ŞI DOMNIŞOARELOR
Cele mai frumoase Noutăţi ale Sezonului şi toate felurile de mărfuri pentru toamnă, au început să sosească zilnic la magazinul
„LA VULTUR"
Toate onoratele cliente sunt rugate să viziteze cît mai des Magazinul „La Vultur" (nu e aşa departe) aci vor găsi ca în totdeauna lucruşoare bune şi frumoase şi le vor cumpăra cu preţuri mult mai ieftine chiar de cum se vinde în prăvăliile din străinătate.
Poftiţi dară „LA VULTUR"
cel mai bine asortat magazin

Dr. Louis Mendel, dentist
reintorcîndu-se în localitate şi-reluat ocupaţiile.
Str. Lăpuşneanu 11 bis.

Dr. H. SOLOMOVICI
Specialist în boale de
— NAS, GÎT ŞI URECHI —
Ord. 9—10 a. m. şi 3—6 p. m.
67 Str. Cuza-Vodă 67

Legătoria de Cărţi ROSENFELD Succ.
Fondată în anul 1854, s'a mutat în strada Gh. Mărzescu (foasta str. Primăriei) No. 30 peste drum de Tipografia H. Goldner.

De inchiriat *un cameră foarte spaţioasă pentru depozit. De asemenea* **un loc viran** *pentru depozit.*
Strada Cuza Vodă 13.

S'AU REDESCHIS
Restaurantul şi Casinoul Hotel Trajan
aranjate cu totul din nou, mobilate elegant după modelul localelor similare din străinătate, fiind conduse de cunoscutul restaurateur şi hotelier d. Adolf Gottesman.
In curînd renovarea Marelui Hotel Trajan.

Magasinul Conservatorului

IAŞI—Strada Lăpuşneanu 32—IAŞI

NOTE de MUZICA

ASORTIMENT complect după Programa Conservatorului

Instrumente Muzicale şi Accesorii

Reprezentanţa şi Depositul renumitelor

Piane şi Pianine
— ROSENKRANZ —

Neintrecute în soliditate si ton frumos

Vînzare şi în rate mici fără acento —

— Cataloage gratis —

INCHIBIERE DE PIANE CU PREŢURI AVANTAGIOASE

Mobile LOBEL

IAŞI — 32 Str. LAPUŞNEANU 32

MARE ALEGERE ÎN

Dormitoare, Sufragerii, Saloane, Birouri
Mobile în piele ultimele noutăţi.—
Paturi de bronz, Noptiere, Lavabouri, toilete asortate.
Covoare, Perdele complecte de la 15 lei in sus.
Lămpi electrice cele mai noui (*Preţuri excepţionale de reduse*
Vase Galeé şi Daum (
Mobile mici fantesiuri. — Biurouri americane.— Canapele-Pat.
PREŢURI EFTINE *Face şi condiţiuni de plată avantajoase.*

Renumitele PLUGURI

intregi de oţel bătut
marca PORC MISTREŢ

DIN FABRICA

Gebrüder Eberhardt Ulm

a) cu 1, 2 şi mai multe brazde
b) speciale de vie
c) speciale de prăşit
Maşini de secerat de Mc. CORMIC precum şi alte maşini şi unelte agricole, permanent în depozit la

Fraţii Bachstez, Iaşi

PĂRUL ALB
DENOTA BATRÂNEŢA
Intrebuinţaţi dar

Vopsea pentru PAR Seeger

care vopseşte imediat şi în mod natural părul albit sau cărunt, după dorinţă în:

Negru, Brun, Castaniu şi Blond

Intrebuinţarea cît se poate de simplă.—Inofensivitate garantată

Preţul unui flacon
Lei 2.50

De vînzare la **Farmacii, Droguerii şi Parfumerii**

Depozit general: Bucureşti, Strada C. G. Cantacuzino 40

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

Bucureşti—Il. Şoseaua Vitan II—Bucureşti

a început fabricarea articolelor

Crema, Pudra şi Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele mai bune şi a căror efecte nu se pot măcar compara cu preparatele similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET", Poudre „MUGUET" Săpun
preparate de

Laboratorul Chimic „DIANA"

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducereă acestor articole voiu intrebuinţa in beneficiul publicului. care va şti să aprecieze calităţile unor preparate neîntrecute şi sub forma unor premii ce se vor împărţi în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi insoţită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cişţigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Preţurile Creme „Muguet" Lei 1.10. Pudră „Muguet" Lei 2. Săpun 100 grame Lei 1.50

Cereţi pretutindeni preparatele

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

10 REGULI PENTRU IGIENA

1. In fiecare dimineaţă adaugă „Diana" Franzbrantwein în apa de spălat pentru a-ţi întări şi răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana" Franzbranntwein este cea mai bună apă de gură.
3. Fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntwein pentru a te păzi de răceală.
4. Spălaţi părul numai cu „Diana" Franzbranntwein căci întăreşte rădăcina şi favorizeasă creşterea.
5. Contra inădušelei întrebuinţează numai „Diana Franzbrannatwein şi vei obţine rezultatul cel mai bine făcător.
6. După fiecare masă clătesti gura cu apă la care vei adăoga „Diana" Franzbrannatwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simţi obosit după un lung exerciţiu fricţionează-te cu „Diana" Franzbranntwein şi vei recăpata imediat putere.
8. După baie fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntwein şi vei avea cea mai plăcută senzaţie.
9. Nu uita nici odată sticla cu „Diana" Franzbrannatwein cînd pleci la drum căci îţi va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ţi lipsească nici odată „Diana" Franzbranntwein din casă.

„Diana" Franzbranntwein

de găsit la toate drogueriile şi farmaciile din ţară; un flacon mic 70 bani, un flacon mijiocin 1.20 un flacon mare lei 2.40.

OPINIA

Organul partidului conservator-democra

Cel mai raspîndit

ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inscrişi la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziaru.ui «Opinia» strada Primăriei No 17.

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ameţesc şi vindecă *Nevralgiile* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari nu resistă la tatăror celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In dina cea d'antăiă să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va ina 4 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: LES VERITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, *de* PARIS, *cari se pot găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.*

Viţe americane altoite

La rafie şi în verde pe rădăcini de 2 ani. Varietăţi superioare, perfect selecţionate, port altoi cei mai mai resistanţi.

DIMITRIE VIZANTI, *Proprietar viticultor*

Catalogul gratis la cerere

Biuroul Comuna Copou

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, str. Gh. Mîrzescu 17—Instalaţie cu motoare electrice

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași str Gh. Mîrzescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX - No. 1734. Sîmbătă 10 Noembrie 1912

Al. A. Badareu

Peste cîte-va zile colegiul al doilea de alegători ieșeni pentru Camera Deputaților va fi chemat să se rostească asupra celor cari îi solicită voturile. Peste cîte-va zile acest colegiu va decide, arătînd preferințele sale pentru unii sau pentru alții dintre candidați. Colegiul al doilea este necontestat colegiul viitorului. Democrația pune în el cele mai mari speranțe.

Pentru timpurile de astăzi și sub regimul cenzitar, sub care trăim constituționalicește, dînsul reprezintă în bună parte progresul în materie de reprezentațiune națională.

In acest colegiu sunt concentrate cele două puteri pe cari se va sprijini o viitoare modificare a Constituțiunii în ceia ce privește dreptul de vot, adică : numărul și inteligența.

Colegiul al doilea este de altfel acel care s'a arătat pînă acum mai accesibil pentru toate reformele și mai ales pentru cele făcute în spirit larg democratic.

In sînul acestui colegiu s'au găsit refugiul toți acei, cari au venit cu vre-o idee nouă, idee de împăciuire socială, idee de o mai bună și dreaptă guvernare a națiunii prin ea însăși.

Alegătorilor acestui colegiu se adresează toți acei, cari cred a fi găsit o panacee universală, pentru îmbunătățirea vieței, pentru o organizare socială în cari toți sau cel puțin marea majoritate, să fie fericiți.

Alături de partidele politice puternic organizate, și care au trecutul lor plin de fapte mărețe, toate grupurile mai mărunte ca naționaliști, socialiști, social-democrați, democrați răzleți de toate nuanțele, tot acestui colegiu se adresează.

Chiar dacă în apelurile lor, acestia asociază și colegiul al treilea, ei sunt convinși că toată tăria stă în colegiul al doilea. Acesta scoate la lumină și face să triumfe ideile și aspirațiunile compatibile în însuși alcătuirea lui, compatibile de altă parte și cu năzuințele țării, și tot el îngroapă ideile excentrice, care tot de la dînsul au așteptat în zadar mîntuirea lor.

Astfel, nimeni nu va socoti că patriotizmul este un monopol numai a acestui colegiu. Dar pe cînd patriotizmul colegiului întîiu e mai calculat, mai ponderat, pe cînd acel al colegiului al treilea e aproape inconștient, pe atunci acel al colegiului al doilea e mai viu, mai entuziast, și sunt momente în viața națiunilor, cînd se cere entuziasm.

Eu socotesc că acum, în momentele grele ce străbatem avem nevoe de mult entusiasm. Acesta nu ne va strica dacă îl avem, căci oameni superiori, oameni maturi și încărunțiți în serviciul țării, cari vor ști să aducă acestui entusiasm temperamentul cuvenit, îi avem în fruntașii cari constituesc guvernul din ziua de acum.

In fruntea acelora, cari în numele partidelor politice din guvernul actual solicită încrederea cetățenilor ieșeni stă negreșit Al. A. Badareu. Democrat prin naștere, spirit distins în serviciul democrației, dînsul este nu numai teoricianul ei, ci este însăși democrația pusă în aplicare.

Noi toți aceștia cari trăim în Iași ne mîndrim că-l avem printre noi. Ne mîndrim că în acest oraș oropsit, de care caută cei mai mulți să fugă, a rămas unul din cei mai populari oameni.

Și lăsînd de-o parte ori-ce considerațiuni politice, eu cred ca toți, din ori-ce partid am face parte, ne simțim măgulițiți că unul dintre ai noștri, prin merite proprii și muncă încordată a putut ajunge la una din cele mai înalte situații, aceia de consilier al Tronului.

Nu cred să existe om, în vre-un colțișor al Iașului, care să nu fi auzit, să nu știe și chiar să nu cunoască pe A. Badareu. Copii, din școale, tinerii ca și oamenii în vrîstă, toți cunosc și din nume și cu figură pe C. c. Alecu.

Și cum să nu-l cunoască, dacă toată ziua stă în contact cu dînșii? Nu e ceremonie, nu e eveniment îmbucurător de familie și nu e—din nefericire—momente întristătoare la cari Badareu să nu ieie parte.

Aici aduce o notă veselă, dincoace o mîngăere, dar el este pretutindeni.

Cîtă bucurie pe cei strînși mai mulți la un loc, pentru vre-o discuție de interes public, cînd vre-unul aduce vestea: vine și Badareu!

Vrednicia lui, cel puțin pentru noi, cei cari ne mișcăm în cercul mai restrîns al Iașului, nu are pereche. De aceia, acei cari i s'au asociat au făcut'o din convingere și, au stat în mare majoritate, neclintiți împrejurul său, pentru că, chiar la pagubă tot e mai bine să fi cu un vrednic.

Ziceam că Badareu e democrat nu numai de teorie, ci mai cu samă dînsul pune în practică ideile democratice. Astfel în activitatea gigantică, ce desfășoare, a îmbrățișat și comerțul. Prin debitul său din Iași, în care desface produsele de pe fermele lui, se pune în fruntea comerțului ieșan. Dar ce e mai mult. A dat fiilor săi învățătură și educațiune, diriguindu-i către muncă și către ramuri cari au nevoe de voințe luminate și de puteri însemnate.

Unul din fii lui A. Badareu, a îmbrățișat comerțul, un altul agricultura, iar cel de al treilea studiază industria.

Iată deci, în puține și poate nu atît de elegante—cum aș fi voit să fie—cuvinte, omul care reprezintă o epocă în viața noastră. căruia alegătorii colegiului al doilea sunt chemați a-i da sufragiile lor. Alături cu el o pleiadă de tineri, cari dau vădite probe de muncă, statornicie și pricepere a aspirațiunilor momentului, precum și celor ale viitorului țării.

Impreună cu democrații stau aliații, cari cu sinceritate s'au dat mîna pentru a răspunde la îngrijorările zilei de astăzi, îngrijorări cari sunt ale noastre ale tuturor. Un Meisner și Praja pot sta, fără scădere, alături de un Herovanu și Pella. Și unii și alții, prin muncă perseverentă s'au cîștigat gradele, în cari se află acum. Un Scorțescu, e un element valoros, care și-a făcut probele de pricepere politică, de bun cunoscător al aspirațiunilor și nevoilor noastre.

Și mai presus decît toate, cînd un om de talia și popularitatea lui Al. A. Badareu și-i-a ales de tovarăși, numai rămîne îndoială că cu toții vor respunde speranțelor ce punem în ei.

Cauza noastră e dreaptă, aspirațiunile noastre ca neam de asemenea. Și cînd încredințăm apărarea lor unor personalități ca A. A. Badareu și cei ce-l înconjoară, să fie siguri de cîștig.

Alegătorii colegiului al doilea vor vota cu încredere pe toți aceștia, și prin acest fapt nu se va găsi nimeni care să le spnnă ce au de meritat.

Cu încredere dar la vot pentru candidații de pe lista conservatoare și conservator-democrată.

V. I. Radu

Candidații

conservatori și conservatori-democrați la alegerile generale pentru parlament

COLEGIUL II CAMERA
(Sîmbătă 10 Noembrie)

G. A. Scortzescu
Const. Meissner
Ioan V. Praja
A. A. Badareu
Vespasian Pella
Eugen Herovanu

COLEGIUL III CAMERA
(Luni 12 Noembrie)

Const. C. Chirilă

COLEGIUL I SENAT
(Mercuri 14 Noembrie)

Vasile Sculy
Lascar Antoniu

COLEGIUL II SENAT
(Vineri 16 Noembrie)

Ioan Găvănescul
Nicu Nanu
G. D. Șerban

Datoria cetățenilor

Nici odată țara n'a fost chemată, în împrejurări mai grele, să se pronunțe în favoarea unui guvern nou. Dacă plebiscitul ar constitui o procedură normală în împrezurări deosebite, zicea acum cîteva zile fruntașul nostru d. Alexandru Badareu, acum poate mai mult de cît ori cînd plebiscitul s'ar impune.

La porțile Țarigradului tunul a tăcut. Sub cerul mohorît de toamnă tîrzie, pe cîmpiile triste peste care a trecut dezolarea războiului, armatele își adună răniții, își îngroapă morții, își reculeg puterile. In timpul acesta preliminariile păcei au început.

Momentul în care țara urmează a-și afirma cu tărie punctul său de vedere în politica balcanică, momentul în care avem nevoe de a ne înalța în sentimentul bine definit al aspirațiilor noastre naționale, a sosit.

Țara trebue să-și arăte încrederea deplină în actualul cabinet, și s'o arăte cu așa tărie și cu așa insuflețire, în cît manifestarea ei să îmbrace cu adevărat caracterul unui plebiscit.

Pentru aceasta, prin viu graiu și prin presă, ambele partide conservatoare n'au pregetat de a spune, de două săptămîni. de cînd au luat sarcina și răspunderea situației că actualul parlament, trebuie să fie un parlament conservator.

E nevoe să fie astfel pentru că numai în omogenitatea lui de constituire, în solidaritatea lui de acțiune și în comunitatea lui de sentimente, guvernul actual va găsi în el tăria de care are nevoe pentru a'și îndeplini pînă la capăt misiunea sa înaltă.

In fața opoziției liberale, cetățenii n'au nici un cuvînt de ezitare; ei trebue să înțeleagă că actualul parlament trebue să fie un parlament național, și că nu trebue să-i introducă elemente cari i-ar putea da un aspect altul de cît acel impus de împrejurări.

Opoziția liberală își are locurile sale de mai înainte hotărîte; a stărui să cucerească altele e a face operă de politică rea și nechibzuită, e a încerca să stînjenească acțiunea guvernului, chiar dacă n'ar lua o atitudine manifest ostilă acestuia.

Se pare că partidul liberal n'a înțăles datoria sa politică și patriotică. El se folosește de cuvîntul de liniște și de încredere al guvernului, pentru a exploata buna credință a unora, slăbiciunea altora, ambițiunile sau pasiunile cîtorva.

Firește că aceasta nu e notă bună pentru el,—și fără a insista asupra faptului, partidele conservatoare se lasă cu totul la tactul și simțul politic al masselor cetățenești, care nu pot avea în aceste grele împrejurări altă busolă de orientare de cît sentimentul patriotic al înțălegerei momentului.

In deosebi bravilor cetățeni de la colegiul al doilea de Cameră din Iași, pentru cari candidații noștri n'au de cît cuvînt de dragoste și de încredere, le spunem, în momentul de a păși la urnă:

Duceți-vă la datorie. Votați cele 6 stele; nu votați nici unul din candidații opoziției.

*

Armistițiu și holera

Armistițiul pare admis pentru moment, de și nici un comunicat oficial n'a adus încă aceasta la cunoștința generală, Din contra comandamentul suprem al armatei bulgare, păstrează de cîteva zile un mutism desăvîrșit.

Dar presa străină e încă pesimistă, în ceia ce privește încetarea răsboiului. Și aceasta, judecînd după condițiunile puse de țările aliate. Aceste condițiuni sunt considerate foarte grele.

Armatele aliate nu cer numai stăpînirea locurilor cucerite dar și capitularea acelora, în jurul cărora răsboiul nu s'a terminat încă.

Guvernul turcesc încă n'a dat respunsal seu în această privință, însă presa turcă cere continuarea răsboiului. Probabil însă, că se va ajunge la o înțelegere, și țerile aliate vor fi silite la concesiuni, acceptabile de Turcia.

Dar această înțelegere e favorizată nu de focul armelor, dar de un alt element distrugător, mai teribil încă: holera.

Toate știrile oficiale despre holeră, sunt desmințite de corespondenții marelor ziare străine. Astfel corespondentul ziarului „Berliner Tageblatt" care a colindat toate locurile, afirmă că numărul morților de holeră se urcă la mii. Și mai trist și mai grav, rănitii stau la o laltă cu bolnavii și morții de holeră. Țipetele și vaetele lor nu găsesc nici un resunet, căci nu e nimenea care să le dea vreun ajutor.

Corespondentul sus arătatului ziar, mai afirmă, că aceiași stare domnește în armata bulgară, ca și în cea turcească și afirmă, dacă ea va continua, se va provoca o calamitate în întreaga Enropa.

Și se pare că în fine guvernele respective au ajuns a fi convinse, că a sosit vremea, ca măcelul să înceteze și fiecare țară să se ocupe de răniții și bolnavii sei.

D.

OAMENI ȘI LUCRURI

„Opinia" în Parlament

Ziua de mîne — alegerea colegiului al doilea—va aduce „Opiniei" cea dintăiu mare lovitură — pe care se pregătește a o primi cu o deosebită mîndrie. Va lăsa pe altarul luptei electorale de mîne primele două... victime, care-i sunt scumpe și pe care cu greu se resemnează a le pierde dintre colaboratorii statornici — o, numai temporar și numai în parte! — pe Vespasian Pella și pe Eugen Herovanu. Ziua de mîne îi va face deputați ai Iașului.

Directorul „Opiniei" nu este un „homo novus", chiar dacă iașanii îl vor alege acum pentru întâiași dată. A fost cu ani în urmă, în parlament, ceia ce însamnă că a serbătorit victorii electorale la o vrîstă cînd alții rod încă băncile... universității. Și, pe atunci încă, făcea o „figură"; pe atunci încă comptă drept o personalitate completă, avînd darul de a fermeca și a cuceri. Insușirile i-au crescut, întregindu-se din ce în ce mai mult, adăugîndu-se cu altele nouă.

Ar fi greu de spus prin ce anume calități captivează: prin acea înfățișare de francheță și de isteție, pe care i-o mărește masca perfect napoleoneană? Prin vorbirea volubilă, insinuantă și mieroasă? Prin desevărșita lipsă de nervozitate, ori prin temperamentul împăciuitor și prietenos, izvorît dintr'o firească înclinare de a iubi și a ajuta?

Ar fi greu de spus. E însă în afară de ori-ce îndoială că Vespasian Pella e un irezistibil și n'ar fi capabil de un singur lucru: de a avea adversari. Aceasta se va vedea, odată mai mult, la despuiarea urnei după lupta de mîne.

In schimb Herovanu, este, politicește, un adevarat „om nou".

O podoabă a Iașului, — a Iașului intelectual în deosebi.

S'ar zice că nu aparține mediului nostru, timpului nostru.—Intr'atîta e lipsit de toate neajunsurile și scăderile legate de frămîntările luptei pentru existență. De o senînătate pe care nimic n'o abate; de-o blîndețe a-tot-iertătoare, sufletul acesta, de o limpezime într'adevăr cristalină, n'a cunoscut — și nu va cunoaște nici-odată — ce este invidia, ce este clevetirea, ce este micimea, ce este ura. Nutrit, în egală măsură, de acea filosofie sceptică, pe care o dă pătrunderea adîncă a firii omenești și de optimismul neclintit ce dă cultura largă și generoasă, —latinul acesta care trebuie să fi avut pe vr'un Bergeret între strămoșii lui îndepărtați de pe malurile Senei, este însăși încarnarea bunului simț — care-l ferește de ori-ce excese, de ori-ce încumetări absurde, de ori-ce deșertăciuni. Are un singur cusur,—modestia exagerată. Un cusur, credem — fiindcă l'a făcut să nu-și prețuiască îndeajuns talentul literar extraordinar, care ne-ar fi dăruit în Herovanu pe un scriitor de rasă — în versuri și în proză—cum avem foarte puțini.

A rămas însă un estet desăvîrșit, în tot ce scrie, în tot ce gîndește, în tot ce întreprinde; un estet incapabil de o acțiune, ori de o vorbă prozaică; incapabil de o nedreptate, de o luptă chiar, în care n'ar pune destulă credință, destul suflet; incapabil de patimă, chiar cînd pune toată pasiunea unui temperament conștient că are menirea de a lupta în contra prejudecății.

Abia pe pragul maturității politice, — noi îl credem chemat încă la destinuri mari, în puterea darului pe care-l reprezintă în lume calitatea aceasta superioară: rectitudinea.

Peste ani de zile,—Iașul se va simți onorat—și resplătit — de a fi trimis în Parlament pe acest om întreg, infrîngînd propria lui modestie și arătîndu-i simpatiile de care e vrednic și care i-au răsărit în cale, ca florile în drumul celor iubiți, ca laurii în preajma celor virtuoși.

Rodion

Statistica penală pe 1909

Criminalitatea scade.—Infracțiunile la legi în general, merg în proporție crescîndă.

Din examinarea cifrelor de mai jos, extrase din statistica judiciară a Ministerului de justiție pe anii 1908—1909, rezultă în chip neîndoios simptomul social îmbucurător al descreșterei criminalității.

In ce privește însă infracțiunile în general pe ultimii cinci ani, ele cresc în chip constant.

In adevăr, numărul indivizilor dați în judecată în anul 1909 a fost de 421702, iar cei condamnați de 189240. Față de anul 1909 numărul total al infracțiunilor se prezintă astfel:

672530 dați în judecată,
353913 condamnați,

Din care 251,900 indivizi au ramas condamnați pe definitiv în ultima instanță.

Din cele ce urmează se va vedea că această progresiune de infracțiuni se datorește în primul rînd contravențiunilor la legi și prea puțin criminalității propriu zisă, care nu arată de cît foarte mici fluctuațiuni de la an la an, arătînd mai curînd o descreștere în raport cu trecutul.

Natura infracțiunilor pe categorii

Din examinarea tabloului respectiv prevăzut de statistica Ministerului de justiție, se poate vedea că natura infracțiunilor se prezintă astfel:

Pe anul 1909:

Contravențiuni.	269.212
Delicte.	211,726
Crime.	1,007

Pe anul 1904:

Contravențiuni.	128,615
Delicte.	141,135
Crime	1,067

Ce mai rezultă din examinarea acestor cifre?

Creșterea contravențiunilor și a delictelor precum și tendința de descreștere a crimelor.

Contingentul de crime cel mai mare îl dă tocmai anul 1904, epocă cînd s'a întîmplat reacțiunea, cunoscutele turburări țărănești.

Pedepse aplicate

Pe anul 1905:

Amendă: 157,550. La închisoare: 31442 In alte pedepse grele: 248.

Pe anul 1909:

Amendă: 308,840. La închisoare: 44,967. In alte pedepse grele: 106.

Cîți au rămas definitiv condamnați pe 1909:

Amendă: 233,244. La închisoare 18,554. In alte pedepse grele: 102.

Indivizii condamnați la amendă manifestă mereu tendința spre urcare.

Trebue să mai semnalăm că indivizii condamnați la amendă s'a îndoit într'un răstimp de 5 ani. Cei condamnați la închisoare n'au crescut în chip atît de vădit ca cei condamnați la amendă.

Insă asupra numărului indivizilor condamnați la pedepse grele se poate constata o descreștere continuă.

Distribuția pedepselor

a). Pe anul 1905:

Munca silnică pe viață: 54. Munca silnică 5—20 ani: 58. Recl.: 136.

b). Pe anul 1909:

Munca silnică pe viață: 12. Munca silnică 5—20 ani: 38. Recl. 56.

Rămași definitiv condamnați

Munca silnică pe viață: 11. Munca silnică 5—20 ani: 35. Recl. 56.

Se arată o micșorare foarte accentuată asupra distribuirei pedepsei cu toate că în 1907 a fost un an excepțional.

Pentru anul 1909 proporțiunea este următoarea: 87,26% amendă; 12 71% la închisoare și 0,03 la sută la recluziune și la muncă silnică.

Din cele expuse până aici, reese deci că creșterea foarte accentuată la noi a infracțiunilor la legi, nu este datorită unei agravări a stărei morale a țărei, ci mai mult unor diverse cauze de ordin economic.

Apollinaris

Apă minerală de cură și de masă, cu o reputațiune mondială

Recunoscută de Statul Prusiei ca apă minerală de întrebuințat de toată lumea.

Medalia Statului Prusiei, 1902. Grand Prix Bruxelles, 1910.

Natura infracțiunilor pe clase

Indivizi dați în judecată și condamnați după natura pedepsei în 1909:

Indivizi dați în judecată:

1. Crime și delicte de înaltă trădare contra constituției și contra intereselor publice în general: 15,271. 2. Crime și delicte contra persoanelor: 134,139. 3. Crime și delicte contra proprietății: 117,529. Diverse: 405,592.

Indivizi condemnați:

1. Crime și delicte de înaltă trădare contra constituției și contra intereselor publice în general: 9,574. 2. Crime și delicte contra persoanelor: 56,972. 3 Crime și delicte contra proprietății: 55,866. Diverse: 233.193.

Indivizi condamnați definitiv

1. Crime și delicte de înaltă trădare contra contra constituției și contra intereselor publice în general: 5,893. 2 Crime și delicte contra persoanelor: 33,344. 3. Crime și delicte contra proprietății: 29,633. Diverse: 183,030.

Indivizi condamnați definitiv:

1. Crime și delicte de înaltă trădare contra constituției și contra intereselor publice în general: Munca silnică și recluziune 1. Inchisoare 1,018. Amendă 4,874. 2. Crime și delicte contra persoanelor: Munca silnică și recluziune 64. Inchisoare 4,242. Amendă 29,038. 3. Crime și delicte contra propriotății: Munca silnică și recluziune 22. Inchisoare 10,331. Amendă 19,280. Diverse: Munca silnică 15. Inchisoare 2,963. Amendă 180,052.

Din examinarea acestui tablou reiese: categoria de infracțiuni cea mai supusă schimbărei este aceea a crimelor, delictelor și contravențiilor notate sub rubrica *„diverse"* și care este alimentată mai ales de către infracțiunile la diverse legi speciale, cari sunt de ordin mai mult contravențional, prin punerea în aplicare a diverselor legi și mai cu seamă a legilor de ordin economic ca, de plidă, a codului silvic, etc.

Pentru a conchide putem spune că infracțiunile la legi, arată o progresie continuă, datorită în mare parte unui mare număr de legi de interes general, pe cînd infracțiunile de o gravitate excepțională sunt rare la noi. **A.**

Scrisori din Bucovina

— De la corespondentul nostru special —

Demonstrații ostile la consulatul rus din localitate.— O întrunire publică a partidului național-romîn.—Procesul marelui furt de pe linia Colonia-Stanislau.

Cernăuți, 7 Noembrie.— Eri pe la orele 6 seara strada Domnească, unde se află și edificiul consulatului din localitatea rus, a fost teatrul unor manifestațiuni ne obișnuite la noi. Mai mulți studenți ucraini au manifestat ostil contra Rusiei, spărgînd toate geamurile consulatului rus și pronunțînd insulte la adresa poporului muscălit.

Cauza acestei manifestațiuni este că prigonirea începută în Rusia contra ucrainilor prin închiderea numeroaselor societăți ucraine din Kiev și alte localități unde populația ruteană ucraină e în număr mare.

Grație însă intervenției urgente a poliției manifestații s'au retras renunțînd de a mai demonstra și contra țarului. S'au făcut mai multe arestări.

Imediat după săvîrșirea altercației, președintele țării Contele de Meran s'a prezentat personal consulului rus din Cernăuți d, Dobrovolscki exprimîndu-i în numele guvernului, indignarea s'a contra celor întîmplate, și după ce l'a asigurat de simpatia cercurilor oficiale austriace, i-a promis că vinovații vor fi aspru pedepsiți.

Relativ la această ostilitate direcțiunea prefecturii de poliție, a trimes tuturor ziarelor locale următorul comunicat:

Eri pe la orele 4 p. m. mai mulți ruteni ucraini s'au adunat în sala „casei muncitorilor" și au ținut o întrunire de protestare contra guvernului rus, care persecută pe conaționalii lor din Rusia în mod barbar.

După întrunire, la orele 6 seara studenții au format un cortegiu, și în cîntece naționale rutene, au parcurs străzile principale ale orașului. Cortegiul luînd-o pe str. Domnească și ajungînd în dreptul consulatului rus studenții s'au dedat la manifestațiuni ostile, foarte agresive. Prin aroncături de petre și cărămizi, ce posibil le posedau prin buzunare demonstranții au spart toate geamurile consulatului. Poliția însă, fiind înștiințată la timp, a sosit în grabă înprăștiind pe manifestanți și făcînd multe arestăzi.

Această manifestație ostilă contra guvernului rus a produs în localitate o impresie cît se poate de urîtă și cei mai mulți sunt de părere că din cauza unor astfel de manifestațiuni studențești, e foarte posibil să se nască un conflict serios între ambele state care sunt deja pregătite pentru așa ceva, dar așteaptă numai momentul oportun pentru a înce. pe ostilitățile.

*

In ziua de 15 Noembrie st. n. partidul național romîn din Bucovina a ținut în orașul Sirete o mare întrunire publică din lagărul romîn, la care luat parte peste 2000 de persoane.

Deputatul dr. Euseb. Popovici șeful partidului a arătat în linii generale activitatea deputaților romîni din Dietă, arătînd în deosebi cea a deputaților partidului național, cure a fost numai spre binele și folosul poporului romîn, pe cînd activitatea celor democrați a fost spre binele lor personal numai.

Deputatul Țurcan a vorbit despre chestiunea politică, dep. George Sîrbu despre chestia economică, iar dep. Tarnovschi despre cea bisericească.

In cele din urmă s'a votat o moțiune prin care guvernul este rugat să aducă cît mai urgent la îndeplinirea hotărîrelor luate chiar în ultima seziune a Dietei, relativ la regularea rîurilor din Bucovina etc.

Impozanta adunare a făcut membrilor partidului național-romîn, mari ovațiuni.

Cu această ocazie fruntașii politiciani romîni s'au convins că majoritatea populației acestui district s'au exprimat pentru partidul național și contra celui democrat.

Se crede că asemenea întruniri publi ce vor avea loc în toate districtele romînești de la noi.

*

Inaintea curții cu juri din localitate, s'a început astă-zi judecarea interesantului proces a celor trei pungași din Romînia care au săvîrșit senzațoinalul furt asupra deputatului bucovinean d. Blum pe linia Stamislau-Colomeea, cu eare ocazie i s'au furat suma de peste 80,000 coroane.

Acestui proces i s'a rezervat 5 zile din cauza voluminoaselor acte de acuzare.

La ședința de azi s'a observat o afluență foarte mare de public, care se interesează de aproape de „activitatea" acestei bande de „hoți cinstiți."

Vom ține în curent pe toți cetitorii noștri.,

Gama

Resultatul alegerii coleg. I Camera

ARGEȘ
Inscriși 613—Votanți 450
Anulate 36

N. D. Popescu, cons.	v. 258	ales
V. I. Brătianu, liberal	v. 315	„
Gr. Coandă, liberal	v. 539	
M. L. Mihăileanu, ind.	v. 52	

BACAU
Inscriși 430.—Votanți 330
Anulate 145

Nic. D. Ghica, cons.	v. 256	ales
N. S. Crupenski, cons.	v. 236	„
N. N. Botez, independ.	v. 132	
Iunius Lecca, liberal	v. 221	ales

BRAILA
Inscriși 606.—Votanți 476
Anulate 40

N. Gr. Filipescu, cons.	v. 280	ales
Gh. A. Petcu, cons.	v. 261	„
Nic. N. Ionescu, iiberal	v. 193	
C. Giani, liberal	v. 177	

BOTOȘANI
Inscriși 318.—Votanți 254
Anulate 27

Ion Chr. Goilav, cons,	v. 117	
Ion G. Miclescu. cons.	v. 150	ales
Leon Ghica-Dumbrăveni, cons.-dem.	v. 156	„
Ion Mavrocordat, liber.	v. 89	
Th. Buzduga, liberal	v. 88	
Nicu Enășescu, liber.	v. 157	ales

BUZAU
Inscriși 765.—Votanți 229
Anulate 194

C. C. Arion, conserv.	v. 415	ales
M. Marghiloman, cons.	v. 276	„
C. Iarca, liberal	v. 457	„
V. Antonescu, lib.	v. 244	„

COVURLUIU
Inscriși 550.—Votanți 403
Anulate 35

G. Ventura, cons.-dem.	v. 264	ales
D. Plesniță, cons.-dem.	v. 180	
D. Cerchez. liberal	v. 169	
Zamfir Filoti, lib.	v. 158	

Balotaj pentru un loc.

CONSTANȚA
Inscriși 771.—Votanți 655

Titus Cănănău, cons.	v. 328	ales
I. Solacolu, cons.-dem.	v. 350	„
Ion Roman, liberal	v. 205	
Luca Oancea, liber.	v. 253	
Traian Bellu, independ.	v. 144	

DIMBOVIȚA
Inscriși 467.—Votanți 387
Anulate 82

Ion I. Dalles, cons.	v. 184	
V. Dimitropol, cons.-dem.	v. 272	ales
Const. Dimitriu. liber.	v. 204	„
I. Stavri Brătianu, lib.	v. 98	

DOLJ
Inscriși 1052.—Votanți 850
Anulate 82

G. Știrbey, conserv.	v. 480	ales
Iosef Girleșteanu, cons.	v. 439	
N. P. Guran, c.-dem.	v. 611	ales
C. R. Geblescu, c.-dem.	v. 576	„
Ioan Mitescu, liberal	v. 227	
Iulian Vrăbiescu, iiber.	v. 471	ales
G. Vercescu, liberal	v. 320	
Const. N. Popp, liberal	v. 194	

DOROHOI
Inscriși 271.—Votanți 182
Anulate 10

N. M. Rosetti, cons.	v. 108	ales
Al. Stîrcea, c.-dem.	v. 133	„
Ion I. Manoliu, liber.	v. 14	„
Artur Stavri, liberal	v. 42	

FALCIU
Inscriși 182.—Votanți 131
Anulate 9

Gen. G. Teleman, cons.	v. 105	ales
St. Gheorghiu, c.-dem.	v. 105	„
Al. C. Calciu, liberal	v. 25	
Dobrea Dobreanu	v. 18	

GORJ
Inscriși 458.—Votanți 382
Anulate 91

T. Cămărășescu, c.-dem.	v. 830	ales
C. Neamțu, liberal	v. 234	„
Gr. Junian, liberal	v. 109	

IALOMIȚA
Inscriși 460.—Votanți 354
Anulate 16

Mih. Cantacuzino, cons.	v. 240	ales
Leon Popescu, c.-dem.	v. 212	„
Const. Banu, liberal	v. 168	
Vlad Atanasovici, lib.	v. 72	

IAȘI
Inscriși 500.—Votanți 378
Anulate 57

N. N. Cananău, c.-dem.	v. 282	ales
D. Greceanu, cons.	v. 269	„
C. Stere, liberal	v. 265	„
Dr. Ilie Stroici, cons.	v, 235	„
At. A. Gheorghiu, lib.	v. 125	
C. Negruzzi, independ.	v. 116	
Gr. Dumitrescu, lib.	v. 82	
C. Crupenski, lib.	v. 81	

MEHEDINȚI
Inscriși 597.—Votanți 465
Anulate 126

St. Frumușeanu, cons.	v. 255	ales
C. T. Georgescu, c.-dem.	v. 225	
C. Rădulescu-Motru, c.-d.	v. 356	ales
D. Burileanu, liberal	v. 374	„
N. Cernătescu, ind.	v. 59	„

MUSCEL
Inscriși 404.—Votanți 290
Anulate 26

Mih. Vlădescu, cons.	v, 218	ales
Em. Costinescu, lib.	v. 266	„

OLT
Inscriși 612.—Votanți 479
Anulate 25

Gr. Cantacuzino, cons.	v. 366	ales
Al. Iliescu, lib.	v. 404	„
N. Protopopescu. ind.	v. 132	

NEAMȚ
Inscriși 293.—Votanți 226
Anulate 24

Oscar Stat, cons.	v. 124	ales
Mihai Corbu, „	„ 124	„
Spiru Lalu, liberal	„ 104	
Dim. Hogea, „	„ 76	

PRAHOVA
Inscriși 984.—Votanți 679
Anulate 97.

Paul Greceanu, cons.	v. 356	
D. Dumitrescu, „	„ 377	ales
Bucur Spirescu, c.-dem.	„ 548	„
T. Teodorini, liberal	„ 389	„
G. M. Cogălniceanu, lib.	„ 271	

ROMAN
Inscriși 269.—Votanți 213
Anulate 25

Const. Cantacuzino-Pașcanu, cons.-democrat	v. 168	ales
Take Ionescu, con.-dem.	„ 165	„
Gr. Buicliu, independ,	„ 46	

PUTNA
Inscriși 692.—Votanți 552
Anulate 280

V. Apostoleanu, cons.	v. 249	
Al. Jurașcu, con.-dem.	„ 289	ales
N. N. Săveanu, liberal	„ 420	„
N. D. Chirculescu, lib.	„ 367	„
Maior Al. Orleanu, ind.	„ 51	

ROMANAȚI
Inscriși 733.—Votanți 550
Anulate 26

N. Titulescu, cons.-dem.	v. 367	ales
B. Brătășanu, con.-dem.	„ 393	„
Dim. Șuculescu, liberal	„ 197	
Theodor Popescu, liberal	„ 117	

RÎMNICU-SARAT
Inscriși 400.—Votanți 315
Anulate 30

Menelas Chircu, con.	v. 193	ales
Al. Zamfirescu, liberal	„ 125	
Al. Nica, liberal	„ 82	
Al. Alevra, indep.	„ 6	
I. C. Grădișteanu, c.-dem.	„ 197	ales

SUCEAVA
Inscriși 197.—Votanți 138
Anulate 7

Sebastian Moruzzi, c.-dem.	v. 131	ales
G. G. Ghițescu, lib.	„ 131	„

TECUCIU
Inscriși 354.—Votanți 278
Anulate 27

Nestor Cincu, c.-dem.	v. 225	ales
Alecu Anastasiu, liberal	„ 212	„
Ionel Gheorghiade, ind.	„ 94	

TULCEA
Inscriși 466.—Votanți 366
Anulate 2

C. Fortunescu, cons.	v. 234	ales
Al. Calafeteanu, c.-dem.	„ 262	„
George Șerban, liberal	v. 59	
Stef. Nistor, liberal	v. 56	
D. Hențescu, indep.	v. 35	
Odiseu Caravia, indep.	v. 42	
Cristu Cialicof, indep.	v. 45	

TUTOVA
Inscriși 382. Votanți 301
Anulate 58

Jean Dumitrescu, cons.	v. 184	ales
Emil Juvara, cons.	v. 184	„
Th. T. Emandi, c.-dem.	v. 229	„
Ion Em. Palade, liberal	v.	
D. Constandache, liber.	v. 59	
Teodor Cerchez, liberal	v. 108	

TELEORMAN
Inscriși 571. Votanți 418
Anulate 20

Al. Marghiloman, cons.	v. 244	ales
N. Butculescu, cons.	v. 285	ales
I. Gr. Păncescu, c.-dem.	v. 260	„
Al. Culoglu, liberal	v. 121	

VÎLCEA
Inscriși 645. Votanți 485
Anulate 42

C. G. Dissescu, c.-dem.	v. 453	ales
Ion G. Duca, liberal	v. 475	„

VASLUI
Inscriși 203. Votanți 141
Anulate 4

Petre Carp, cons.	v. 75	ales
Ermil Pangrati, cons.	v. 68	
Eduard Ghica, liberal	v. 86	ales
Gr. Iamandi, liberal	v. 49	

VLAȘCA
Inscriși 389. Votanți 280
Anulate 61

Ion N. Lahovary, cons.	v. 307	ales
Ion T. Ghica, liberal	v. 204	ales
Sc. Arion, independent	v. 100	

ILFOV
Inscriși *2915*. Votanți 1689, Anulate 21

M. Antonescu cons. dem.	v. 986	ale
Virgil Arion cons.	v. 974	„
Mitilineu D. cons.	v. 912	ale
B. Păltineanu con. democ.	v. 1072	„
C. Hiotu cons.	v. 794	
Dr. Stoicescu liberal	v. 448	
Saita „	v. 590	
Petrescu C.	v. 648	
Cornescu C.	v. 449	
Dr. Botescu	v. 540	
I. Protopopescu-Pake indep.	v. 761	

Balotaj pentru un loc

Litere-Științe-Arte

Sufragete... literare.—Ne-a obi cinuit sexul... tare cu toate notele și to nurile polemice, începînd cu acea polit că și sfîrșind cu acea literară.

Mai puțin firesc ni se pare însă ton vehement, ori brutal, în polemicele discuțiunile încinse între publicațiuni re dactate de femei,—chiar atunci cînd pul licistele în chestiune luptă pentru eman cipare și egalizare.

Ne-au suggerat reflecțiile de mai su următoarele rînduri pe care le găsim într revistă femenistă iașană la adresa unc publicații similare din Capitală.

Cităm rubrica... „poșta redacției":

Doamnei M. V. în B.

Ca răspuns spiritualei D-voastre scr sori în care arătați adînci regrete că r vista noastră iesă numai într'o singu coală, în timp ce altele au și pînă la duzi de coli, ne vine în minte următoare anecdotă:

Intr'o zi o *Scroafă* se fudulea către o *Leoaică* „Uite eu într'un an pot avea și pînă la 24 de puișori pe cînd tu nu ești în stare să ai decît unul singur pe an".

— O fi, respunse liniștit *Leoaica*, da vezi ai tăi toți 24 sunt porci, pe cînd al meu e unu, da-i *Leu*.

Recunoaștem că nu e lipsită de umor bucata de mai sus; dar prea se vede, printre rînduri că e vorba de *lei*... noi.

*

Jean Jaurès a vorbit timp de trei sferturi de oară în limba germană la un maremeeting ținut la Berlin în ziua de 17 Noembrie—în contra răsboiului.

Corespondentul lui „Temps" afirmă că limba germană a lui Jaurès a fost remarcabilă.

*

Intr'un studiu publicat în „Mercure de France", domnul René Descharmes, după mai mulți medici discută chestiunea de a ști dacă Flaubert, fiu și tată de doctori în medicină, avea el însuși cunoștinți speciale întinse, cum ar vădi unele din lucrările lor.

Reiese din cercetările pomenite că Flaubert se documentă prin cercetări foarte conștiincioase, de cîte ori avea să facă descrieri care atingeau elementele medicale în literatură. Odată a rugat pe Jules de Goncourt să urmărească în biblioteca facultății un jurnal ce rămăsese pe urma unui excentric care se sinucise prin foame.

*

E de actualitate azi volumul lui Pierre Marge: Voyage en Dalmatie, Bosnie-Herzégovine et Monténégro.

Autorul notează impresiile sale din două călătorii făcute în aceste țări, una înainte și alta după anexarea Bosniei. Vede un progres pentru această țară la a doua călătorie — față de ce-a văzut în prima călătorie. Pentru Muntenegru și Muntenegreni, autorul are pagini cum nu se poate mai entuziaste.

*

Teatrul Odéon din Paris reprezintă Cid-ul lui Corneille cu punerea în scenă reconstituită după jocul din 1639 și cu cîntecele epocei respective.

*

A murit Lewis Boss, directorul observatorului Dudley, statul Albany, din Statele Unite director al departamentului observațiunilor meridiane de la Institutul Carnegie și director al însemnatei publicațiuni Astronomical Journal. S'a ocupat în special ca mișcările proprii ale stelelor și cu curentele stelare. A murit în vîrstă de 66 ani.

*

A apărut: „Revue roumaine, No. 15, 5 Noembrie 1912 cu numeroase articole, studii și polemici.

„Viitorul Romîncelor" de sub direcția d-rei Adela Xenopol, anul I, No. 10, cu un interesant număr.

„Revista Idealistă" No. 2—4, anul X, pe lunile... Februarie, Aprilie 1912.

*

Max Nordan dă... alarma în ultimul număr din „la Revue" arătînd că se formează, cu încetul, o aristocrație a eroilor arctici", grație sporturilor tot mai dezvoltate legate de anotimpul ernei, de excursiile cari însamnă sfidarea frigului și a zăpezilor eterne.

Nordau prezice făurirea unei clase speciale de oameni care va fi superioară celeilalte,—care nu are mijloacele și ocaziile de a se acomoda răcelei și sporturilor iernatice.

Paradox—ori intuițe istorică extraordinară?

*

In ultimul număr al „Ordinei" Scrisorile din Iași se ocupă de „O paranteză economico-teatrală; Săptămîna întreită—O noapte furtunoasă cu peripeții—Caragiale pedepsit—O veche ironie—Oroare de Iași—Cronica perpetuă—Ce nu s'a schimbat—Teatrul și caloriferul—In plină farsă—Aventuri tragi-comice—Intendenții sărăciți—Ne întoarcem îndărăt—In potriva progresului".

*

STRUNA ZILEI

MICROBUL ETERN

„Cine cenzurează" întrebăm „Opinia", vorbind de oprirea lui „Manasse".

Cînd este vorba de cenzură
Făcută cu atîta ură,—
Cînd e redusă la tăcere muza,
Căutați pe... A. C. Cuza.

Dona C.

Sub presă în editura Tipografiei H. Goldner din Iași:

EDIȚIA II-a din

Dicționar latin-romîn

de

IOAN NĂDEJDE

Această ediție e revizuită și mult adăogită.

Prețul unui volum rămîne acelaș. Va apare în cursul anului 1913.

Către alegătorii col. II Cameră din Iași

De aproape două luni, stăm sub a menințarea vijeliei dela miază zi. Și în fața ei barbații politici au uitat vrăjmășiile vechi: cele două partide conservatoare s'au unit pentru a da țărei **un guvern de ocrotire națională.**

Tăria noului guvern stă atît în înțelepciunea și prudența sfetnicilor cari-l alcătuesc, cît și în principiile diriguitoare ale celor două partide pe care le reprezintă. El însamnă siguranța liniștei fără jertfa demnității, el poate fi călăuza către slava de mîni, fără a înceta de a fi scutul de apărare contra primejdiei de azi.

Pentru a răspunde chemăriei sale, acest guvern are însă nevoe de un parlament alcătuit din oameni, nu numai de votați intereselor țărei, dar cari să aibă și o credință la fel cu a guvernului

Căci prea multe elemente potrivnice, ori de cîtă bună voință ar fi însuflețite, i-ar putea face greutăți, care l-ar împedeca să-și ducă opera pînă la capăt. Și timpul nu e pentru încercări și pentru discuții: **clipele pe care le trăim sînt soumpe, pentru că sunt hotărîtoare.**

De aceea partidul conservator și partidul conservator-democrat, unite și în bună înțelegere, fac un călduros apel la toți fiii acestei țări, și-i roagă de a le înlesni sarcina pe care și a luat-o, de a trimite în parlament pe acei reprezentanți cari-și pot asuma alături de guvern, răspunderea catelor lui.

Printre oamenii pe care diriguitorii acestor partide i-au găsit demni de a-i avea alături la opera lor, suntem și noi candidații colegiului al doilea de cameră din Iași, semnați mai jos.

Cu inimă caldă am primit sarcina ce ni s'a dat, — și cu părerea de rău că timpul scurt ce ne desparte de alegeri și diferitele împrejurări neprielnice, nu ne îngădue să vă vedem pe fie care în parte, vă trimetem slova care îmbracă gîndul nostru curat și bun.

Noi nu vă cerem de cît un lucru: cugetați la împrejurările prin care trecem: chibzuiți la primejdia ce ne amenință; înălțindu-vă sufletele în dragostea de neam; și răspundeți cu încredere guvernului național care ne cîrmuește, trimetindu-i aleși care să-i fie prieteni devotați.

Votați dar numai numele noastre și numai steaua mîntuitoare.

A. A. Badareu
Vespasian Pella
Eugen Herovanu
G. A. Scorțescu
Const. Meissner
Ioan V. Praja

INFORMAȚII

Alegerea pentru colegiul al doilea de Cameră, se va face mîine, 10 Noembrie, în șase secțiuni, și anume:

Secția I în localul Primăriei.
Secția II la școala Vasile Alexandri, din strada sf Haralambie.
Secția III la școala Gh. Asaki, din Strada Negruți.
Secția IV la școala Trei Erarchi din strada Stefan cel Mare.
Secția V la școala Adamachi, din strada Elena Doamna (Albă).
Secția VI la școala Carol I, din strada Toma Cozma.

D. Al. A. Badareu, ministrul lucrărilor pnblice, a luat dispoziția, ca aleșii pentru Parlament, să poată călători imediat gratuit, pe baza certificatelor eliberate de către biuroul electoral.

Astă-zi seară, Vineri, ora 6, are loc ședința plenară la clubul partidului nostru din Iași.

Pentru satisfacerea unei intervențiuni a comenduirei pieței locale, anunțăm: cu începere de la 5 Noembre a. c comenduirea pieței și-a strămutat birourile în strada Bucșinescu No. 21 în localul companiei de jandarmi pedeștri, iar consiliul de război și brigăzile 10 Roșiori și 15 Infanterie, în strada Mihai Cogălniceanu No. 11.

Firma G. M. Breyer, București, a cerut declararea în stare de faliment a următorilor: I. Goldner, postăvar, strada Ștefan cel Mare, termen la 23 c.; Șulem Solomon, postăvar, str. Ștefan cel Mare, termen la 23; Iosub Aron, croitor, str. Lozonski, termen la 28 c. și Haim Glanț haine gata, strada, C. Negri, termen la 28 c.

In lipsa d-lui Inspector General I. Zanne, Corespondența Direcțiunii Generale de Poduri și Sosele va fi semnată de d. Inginer inspector S. Carcalechi.

Scrisoara d lui I. V. Praja către alegătorii col. II Deputați Iași:

Comnule Alegător,

Svonuri, pe cît de interesate, pe atît și de răuvoitoare, puse la circulația de adversarii politici, pe socoteala candidaturei mele, de la colegiul al II de Cameră, mă obligă să vă informez că-mi mențin candidatura și să vă adresez rugămintea de a-mi acorda încrederea D-v, așa după cum în două rînduri, mi s'a mai acordat.

Titlurile cu care mă prezint înaintea Dv. le cunoașteți Ele sub raportul vieței private, se rezumă în cea mai desăvîrșită corectitudine; iar sub raportul vieței politice.în cea mai constantă preocupare de interesul general al Țărei și al Orașului.

Vă rog, Domnule Alegător' să mă ertați că n am putut să vă vizitez, sau să mă pun în contact cu Dv., în întrunirile noastre; vă asigur însă că mă veți găsi totdeauna, alături de colegii mei, membri ai partidului conservator, pentru binele obștesc și că vă voiu fi recunoscător pentru binevoitoarea Dv. încredere.

I. V. Praja.
Candidat la col. II Cameră

Consiliul profesoral al Facultății de medicină, unit cu senatul universitar, au recomandat cu unanimitate—a fost o abținere—numirea d-lui Dr.Parhon, ca profesor definitiv de clinica boalelor nervoase și mintale, la Facultatea de Medicină.

Noul numit este actualmente medic primar definitiv al ospiciului Mărcuța și vechiu asistent alprofesorului Marinescu.

Competința sa în specialitatea boalelor nervoase îl face să fie în țară— după profesorul său— cel mai competent specialist în materie.

D-sa se va muta definitiv în Iași, ceace constitue un cîștig incontestabil, atît pentru orașul nostru cît și pentru Facultatea de medicină.

Din Comnna Buciumi s'au adus azi 7 bolnavi de anghină difterică.

Publicul iubitor de spectacole vesele și alese va avea ocazia să vadă un asemenea spectacol Joi 15 Noembrie, cînd se va reprezenta la Teatrul Național ptesa **Prieteni din Copilărie** una din cele mai reușite comedii ale lui Ludvig Fulda Piesaa avut anul trecut o frumoasă serie la *Național* în București.

Un caz de anghină difterică s'a constatat la giuvaergiul Schvartz, din str. Ștefan cel Mare și un caz de febră tifoidă la fabrica Bucholțer.

Amicul nostru d. Const. Chiriac, a avut marea durere de a perde pe unica sa fiică, Eufrosina Viorica, în etate de 21 ani.

Inmormîntarea va avea loc, Duminică la orele 2, la cimitirul Eternitate.

Cortegiul va pleca de la locuința părinților defunctei, strada Albineț No. 25.

Trimetem întristatei familii, expresiunea celor mai sincere condoleanțe.

Eri dimineață 8 Noembrie a încetat din viață la locuința sa din str. Tatarași, preotul Hristea Alexandrescu pensionar.

Defunctul care a fost o figură distinsă a clerului, este tatăl d-lui Gr. Alexandrescu dirigintele oficiului poștal central din Iași, Ilie Alexandrescu, oficiant superior și Gh. Alexandrescu împiegat la Ad-ția financiară.

Inmormîntarea va avea loc mîine Sîmbătă 10 Noembrie, la orele 10 dimineață.

D. G. C. Cerchez a fost numit agent de constatare cl. II-a la Ad-ția financiară Iași, în locul ramas vacant prin demisionarea d-lui Iacob Heul.

D. D. Z. Dumitriu oficiant superior și revizor poștal din Roman a fost mutat la R.-Sarat.

Ieri, Mercuri 7 Noembrie c., Seminarul de Slavistică de la Facultatea de Litere, și-a ținut obicinuita-i ședință săptămînală.

Au luat parte, pe lîngă profesor, următorii studenți și studente: *d-șoarele:* Cateliu Maria, licențiată în litere, Lelescu, Margareta Ștefănescu, Colomei, Vasiliu Ștefana, Strat, Maria Păun, și *d-nii:* Mihai Costăchescu, profesor, Hotnog, Epure, Popovici, Dăscălescu, Răut, Constantinescu, Palade, Octav Minar, Stăcescu, Ștefănescu, Grigorescu, Grigoraș, Negrescu.

D-nul Epure și-a citit a doua parte din cercetarea sa originală despre: *„Influența fabulistului rus Krylov asupra lui Donici al nostru“.*

Iată, în rezumat, ce a spus conferențiarul.

Luni, 5 Noembrie, în urma unui denunț, s'a inspectat de către d. inspector sanitar Torpescu farmacia din stradn Goliei, condusă de d. Blumenfeld.

S'au constatat grave călcări la legea sanitară.

Intre altele s'a executat o rețetă cu strychnină fără a fi iscălită de vre un medic și ca farmacistul să se achite față de lege, a trecut în condica farmaciei, rețeta, expediată fără strychnină, ceea ce e și mai grav, neexecutîndu-se rețetele conform prescripțiunilor.

S'an confiscat mai mult medicamente suspecte.

D-na Ana Conta-Kernbach	60	lei
D. Stefan Negruți	500	„
D. Lupu Weinsengrün	30	„
D. Cristea T. Cristea	500	„
Banca Moldovei	200	„
D. Gh. Calmuski	20	„
D. Dr. Ilie Stroici	500	„
D. Grigore Iamandi	500	„

Banii au a se adresa d-lui Victor Fara, la Prefectura de județ.

Se dă ca probabil, că d. Nicu Xenopol, Ministrul de industrie, va candida în alt județ, iar la Putna, în locul d-sale, va candtda d. Vasile Apostoleanu.

D. Mircea A. Bădărău inginer agronom a fost numit sub inspector clasa I în administrația centrală a ministerului de domenii.

Irodiaconul Teodosie Tongea licențiat în teologie și filosofie va fi numit arhimandrit de scaun pe lîngă Episcopia de Hnși.

De la 1 April 1913 se va pune în aplicare în orașul Huș regulamentul pentru curățitul gunoaelor și ridicarea lor din casele și curțile particularilor.

In strada Sinagogelor 18, într'o casă părăsită, a fost găsit strangulat locuitorul Alexandru Sobol.

Mizeria e cauza sinuciderei.

A fost mutat în interes de serviciu d. Capitan Ioan Capșa din regimentul 11 Roșiori în Regimentul 7 Roșiori Cuza Vodă.

Indivizii C. N. Luca, Constantin Ganea și Ioan Ganea au spart crâșma lui A. Ionescu din Cozia furând rachiu și tutun în valoare de 150 lei. Ei au fost prinși în Trg.-Răducăneni când voiau să vândă o cantitate de tutun și înaintați parchetului de Fălciu.

Cu începerea de la 1 Noembrie sa înființat în Peatra Neamtz o grădină de copii.

A fost mutat pe ziua de 1 Noembrie d. Capitan Coculescu Teodor din Regimentul 7 Roșiori Cuza Vodă în Regimentul 11 Roșiori.

Dl. Căpitan Neculai Genoi din jandarmi pedeștri aflat în poziție de disponibilitate pentru concediu mai mare de 6 luni și împlinind 2 ani în această poziție a fost trecut în rezervă din oficiu spre ași aranja drepturile la pensie.

D. Constantin I. Theodoru fost portărel pe lângă tribunalul de Fălciu a fost uumit în această calitate pe lângă tribunalul de Tulcea.

D. Petru Botez, fost magistrat stagiar,a fost numit pe ziua de 1 Noembrie portărel pe lângă tribunalul de Fălciu.

D. Panaite Popovici a fost numit profesor definitiv de geografie la Liceul din Peatra-Neamț.

In urma unei hotăriri a consiliului de miniștri, vînătoarea potîrnichilor va fi oprită pe timp de un an, în județele din Moldova și pe timp de 2 ani în jud. din Oltenia, Muntenia și Dobrogea, măsură luată pentru înmulțirea acestui vînat, care în prezent e amenințat cu distrugerea. Tot odată vînatul sitarilor în primavară se va mărgini pînă la 26 Martie în loc de 15 Aprilie cum era 'nainte în regulamentul de poliție a vînatului.

Numitul Loiș Matei, lucrător brutar, s'a sinucis astăzi prin strangulare, în brutăria din strada Sinagogelor No. 9.

Iată datele la care vor avea loc alegerile comunale, în orașele nepublicate încă: 7 și 9 Decembrie—Botoșani; 9 și 11 Decembrie—Piatra-Neamț, 28 — 30 Decembrie—Bacău și Fălticeni, 22—24 Decembrie—Vaslui, 9—11 Decembrie—Dorohoi, 14—16 Decembrie—Roman.

Prin înalt decret regal din 7 Noembrie Dl. Victor Belcinescu a fost numit în funcțiune de inspecter general administrator în locul d-lui Anton Arion-demisionat.

Domnul C. Stere, deputat de Iași, a plecat ieri seara la București spre a avea o intrevedere cu Goga și Vaida, carl au sosit ieri în Capitală.

A apărut revista „Teatrul“ pe Noembrie cu următorul cuprins:

G. Ibrăileanu, „Martira“. — Demostene Botez, Sonet. — C. Alexandrescu, Săptămîna teatrală. — Stal X, Cafeneaua cea mică.—*** Banii.

Varia: Luceafărul, Rampa, Teatralia (informații).

Ilustrații în text: Actul V din „Martira“; d-ra M. Horga și d. Profir.

Consiliul de higienă al orașului. se va întruni Marți la orele 5 p. m.

I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei. a asistat eri la hramul Mănăstirei Agapia.

Toți medicii din județ, se întrunesc mîne, pentru a discuta oare care modificări din legea sanitară.

Aceasta în urma unei dorinț expirate de consiliul sanitar superior.

Direcțiunea generală a serviciulu sanitar, a cerut d-lui dr. Floru, medic șef al orașului, să facă o anchetă severă, asupra celor ce practică dentistica în mod clandestin.

Azi au trecut prin localitate 17 medici ruși, care pleacă spre Bulgaria, trimiși de guvernul rusesc spre a da ajutor rul lor rîniților bulgari.

D. Gh. Gheorghiu, controlor fiscal cl. III-a la ad-ția financiară Iași, a fost avansat la cl. II-a.

D-nul Dr. Ilie Pisovschi, a fost numit ca delegat al Ministerului Domeniilor în comisiunea pentru recensămîntul general al populațiunii din orașul Iași.

Din comisiunea statistica mai fac parte: Primarul orașului, Prefectul de Poliție, comandantul Pieței, medicul șef al orașului, ingineriul șef al orașului și revizorul școlar.

Eri s'a serbat patronul liceului național. Elevii și profesorii au azistat la un serviciu religios, ca s'a oficiat la biserica Bărboiu.

Apoi în amfiteatrul liceului, domnul Bîrsan, directorul instituției, a rostit o cuvîntare, la care a raspuns elevul din clasa 8-a Alexandru Petrescu.

Manevrelele regale romîne, cari au avut loc în cursul lunei Septembrie a. c., pe cîmpiile dintre Ploești și București, aidoma înregistrate de aparatele cinematografice, sunt redate pe ecranul sălei Sidoli în noul program care se reprezintă astă-seară Vineri.

Mai sunt cuprinse în acest nou program:

Clubul sportiv „Teotonia“ din Berlin. Interesante vederi și scene sportive.

Din viața unui student. Desfășurare superbă în două părți. Din seria pieselor lungi teatrale. Film francez de mare artă. Montare și punere în scenă originale. Interpretare de către artiști dramatici pariziani.

Demonul arzător. Scene feerico-fantastice.

Lupul în turma de oi. Scene comice.

Cel mai nou număr din Pathè-Jurnal, cu telegramele însuflețite.

Tîndală pungaș. Scene comice.

Noul program viitor se reprezintă Duminică 11 Noembrie a. c. Program nou duminical.

Mîne Sîmbătă 10 Noembrie Matineu la 3 ore ziua — și reprezentație serală.

Dela 1 Noembrie produsele Debitelor Badareu se vînd cu următoarele prețuri

	Litru	Kgr.
Unt pentru masă și cafea		6.00
Smîntînă dulce centrifugată	2.80	
Unt proaspăt pentru gătit		3.60
Brînză proaspătă de vaci		80
Brînză de oi de putină		1.60
Brînză de munte		2,20
Ouă proaspete	11 lei suta	
Lapte dulce proaspăt se găsește în fie-care dimineață și seara litrul		0.50
Cașcaval grecesc		2.60
Brînză de burduf		2.80
Cașcaval de Penteleu		3.00

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri cu următoarele prețuri:

	Litrul
Vin alb vechiu	1.—
Vin negru vechiu	1.—
Vin alb negru si superior	1.20
Vin Cotnar și Bordeaux	1.60
Vin otonel tămăios	2.40

Toate calitățile de vinuri superioare se vînd cu litrul și în sticle înfundate.

Răsboiul Independenței (Filmul artistic romîn Leon Popescu), va fi reprezentat în curînd la Teatrul-Circ Sidoli din orașul nostru și la teatrul Cooperativa din Ploești.

Această grandioasă desfășurare istorică reconstitută cu concursul trupelor romînești este de o reușită fără seamăn. 80.000 soldați și figuranți se perindează înaintea spectatorilor.

Afișe speciale vor arata ziua primei reprezentații și toate detaliile.

Cele mai frumoase varietăți
de
PERE ȘI MERE DE IARNA
sunt de vînzare la d-nul E. Ghika-Budești moșia Climești prin Roman.
Prețuri moderate

ULTIMA ORA

Telegrafice și Telefonice

București 9 Noembrie

Turcia respinge condițiunile armistițiului

Proclamarea independenței Albaniei

Constantinopol. — Doritori de a colabora la progresul universal și de a ținea loc în concertul popoarelor civilizate, poporul Albanez a lansat un apel care a fost prezentat eri după amiază de către o comisiune pusă sub președinția lui Biruth Halil Pașa, ambasadelor Germaniei, Franței, Angliei, Italiei, Austriei și legațiunei României. O copie de pe acest apel a fost înaintat și sublimei porți, prin care cer autonomia Albaniei.

*

Triest.—Șeful Albanezilor Ismail Kemal va sosi la Durazzo pentru a proclama independența Albaniei, punînd astfel Europa în fața unui fapt indeplinit.

Toate triburile albaneze cer de comun acord independența Albaniei.

Toate marile puteri și în special Anglia sunt de această părere.

*

Fiume.—12 tineri care au organizat o demonstrație pentru popoarele balcanice la S-ta Lucia au fost dați judecății pentru tradare de patrie.

*

Belgrad.—Cartierul general al primei armate sîrbe și-a mutat sediul de la Prilepe la Monastir unde principile moștenitor a fost primit cu mare entuziasm.

*

Athena.—Patru transporturi grecești sosite din Salonic au adus la Pireu 4000 prizonieri turci. Un alt transport din Thassos a adus 350 prizonieri.

*

Constantinopole.—Consiliul de miniștrii a hotărît să respingă condițiunele pentru un armistiiu și să continue războiul, dacă cererile celor patru state ar fi părăsirea tuturor provinciilor din Europa cu excepție Constantinopolul.

*

Constantinopole.—D. de Giers a comunicat d-lui Noradunghian condițiunile de pace ale statelor balcanice aliate. Aceste condițiuni se păstrează secret.

*

Sofia.—Vasul turc Hamidje a fost descoperit la 40 mile în largul Varnei de către patru torpiloare bulgare. Vasul turcesc a fost lovit dînd semnale de alarmă sosind în ajutor un crucișător turcesc. Vasul Hamidje s'ar fi scufundat faptul însă n'a putut fi constatat exact din cauza întunericului.

Incendiul din Ploești

Ploești.—Azi dimineață, la orele 7, un incendiu a izbucnit la laboratorul rafinăriei „Lumina“ din Ploești.

Focul s'a transmis repede asupra 4 rezervorii cu țiței și asupra nnui depozit de benzină.

Pagubile sunt colosale. Victime vmenești nu sunt.

Holera la Odesa

Odesa. — Pe un vapor englez, sosit la Odesa, s'au constatat 2 cazuri de holeră. printre mateloți.

Grigore, Aglaia, Alexandru Alexandrescu, Grigore Natalia Savinescu cu copii, Ilie, Ecaterina cu copii, Gheorghe, Ecaterina cu copii, Hristea, Zamfira Alexandrescu cu copii, Preotul Nastase Popovici cu copii, au durerea a înștiința încetarea din viață a prea iubitului lor tată, socru, frate, moș si bunic.

†

Preotul Hristea Alexandrescu

Pensionar

Incetat din viață în ziua de 8 Noembrie a. c. în etate de 80 ani, și vă roagă să bine voiți a asista la înmormîntarea ce va area loc în ziua de 10 Noembrie a. c. ora 10 a. m. la cimitirul Eternitatea în localitate unde sunt depuse rămășițele.

S'AU REDESCHIS
Restaurantul și Casinoul
Hotel Trajan
aranjate cu totul din nou, mobilate elegant după modelul localelor similare din străinătate, fiind conduse de cunoscutul restaurateur și hotelier d. Adolf Gottesman.
In curînd renovarea Marelui Hotel Trajan.

Magasinul Conservatorului

IAŞI—Strada Lăpuşneanu 32—IAŞI

NOTE de MUZICA

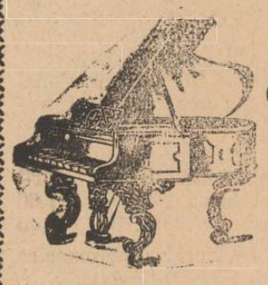

ASORTIMENT complect după Programa Conservatorului

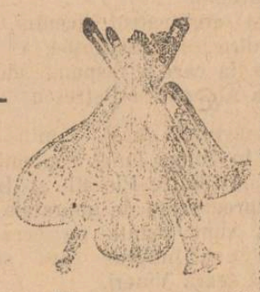

Instrumente Muzicale şi Accesorii

Reprezentanţa şi Depositul renumitelor

Piane şi Pianine

— ROSENKRANZ —

Neintrecute în soliditate şi ton frumos

Vînzare şi în rate mici fără acconto —

— Catalouge gratis —

INCHIRIERE DE PIANE CU PREŢURI AVANTAGIOASE

Mobile LOBEL

IAŞI — 32 Str. LAPUŞNEANU 32

MARE ALEGERE ÎN

Dormitoare, Sufragerii, Saloane, Birouri
Mobile în piele ultimele noutăţi.—
Paturi de bronz, Noptiere, Lavabouri, toilete asortate.
Covoare, Perdele complecte de la 15 lei în suş.
Lămpi electrice cele mai noui (*Preţuri excepţionale de*
Vase Galeé şi Daum (*reduse*
Mobile mici fantesiuri. — Biurouri americane.— Canapele-Pat.
PREŢURI EFTINE *Face şi condiţiuni de plată avantajoase.*

Renumitele PLUGURI

Intregi de oţel bătut
marca PORC MISTREŢ

DIN FABRICA

Gebrüder Eberhardt Ulm

a) cu 1, 2 şi mai multe brande
b) speciale de vie
c) speciale de prăşit
Maşini de secerat de Mc. CORMIC precum şi alte maşini şi unelte agricole, permanent în depozit la

Fraţii Bachstez, Iaşi

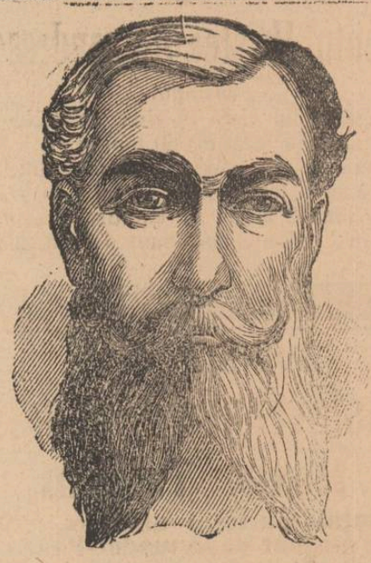

PĂRUL ALB

DENOTA BATRÂNEŢA

Intrebuinţaţi dar

Vopsea pentru PAR Seeger

care vopseşte imediat şi în mod natural părul albit sau cărunt, după dorinţă în:

Negru, Brun, Castaniu şi Blond

Intrebuinţarea cît se poate de simplă.—Inofensivitate garantată

Preţul unui flacon
Lei 2.50

De vînzare la **Farmacii, Droguerii şi Parfumerii**

Depozit general: Bucureşti, Strada C. G. Cantacuzino 40

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

Bucureşti—Il. Şoseaua Vitan II—Bucureşti

a început fabricarea articolelor

Crema, Pudra şi Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele mai bune şi a căror efecte nu se pot măcar compara cu preparatele similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET", Poudre „MUGUET" Săpun
preparate de

Laboratorul Chimic „DIANA"

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducerea acestor articole voiu întrebuinţa în beneficiul publicului, care va şti să aprecieze calităţile unor preparate neîntrecute şi sub forma unor premii ce se vor împărţi în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi însoţită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cîştigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Preţurile Creme „Muguet" Lei 1.10. Pudră „Muguet" Lei 2. Săpun 100 grame Lei 1.50

Cereţi pretutindeni preparatele

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

10 REGULI PENTRU IGIENA

1. In fiecare dimineaţă adaugă „Diana" Franzbranntwein în apa de spălat pentru a-ţi întări şi răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana" Franzbranntwein este cea mai bună apă de gură.
3. Frictionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntwein pentru a te păzi de răceală.
4. Spălaţi părul numai cu „Diana" Franzbranntwein căci întăreşte rădăcina şi favorizează creşterea.
5. Contra mătăduşelei întrebuinţează numai „Diana Franzbranntwein şi vei obţine rezultatul cel mai bine făcător.
6. După fiecare masă clătesti gura cu apă la care vei adăoga „Diana" Franzbranntwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simţi obosit după un lung exercitiu frictionează-te cu „Diana" Franzbranntwein şi vei recăpata imediat putere.
8. După baie frictionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntwein şi vei avea cea mai plăcută senzaţie.
9. Nu uita nici odată sticla cu „Diana" Franzbranntwein cînd pleci la drum căci îţi va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ţi lipsească nici odată „Diana" Franzbranntwein din casă.

„Diana" Franzbranntwein

de găsit la toate drogueriile şi farmaciile din ţară; un flacon mic 70 bani, un flacon mijiociu 1.20 un flacon mare lei 3.40.

OPINIA

Organul partidului conservator-democra

Cel mai raspîndit

ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primèse şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-luĭ administrator al ziaru.uĭ «Opinia» strada Primăriei No 17,

Vîte americane altoite

La rafie şi în verde pe rădăcini de 2 ani. Varietăţi superioare, perfect selecţionate, port atoi cei mai rezistenţi.

DIMITRIE VIZANTI, *Proprietar viticultor*

Catalogul gratis la cerere

Biurou Comuna Copou

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ameţesc şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi dureroase* cari au resistat tuturor celorl'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue se ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.*

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, str. Gh. Mîrzescu 17.—Instalaţie cu motoare electrice

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași str Gh. Mîrzescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX – No. 1735. Duminică 11 Noembrie 1912

Candidații

conservatori și conservatori-democrați la alegerile generale pentru parlament

COLEGIUL II CAMERA
(Sîmbătă 10 Noembrie)

G. A. Scortzescu
Const. Meissner
Ioan V. Praja
A. A. Badareu
Vespasian Pella
Eugen Herovanu

COLEGIUL III CAMERA
(Luni 12 Noembrie)

Const. C. Chirilă

COLEGIUL I SENAT
(Mercuri 14 Noembrie)

Vasile Sculy
Lascar Antoniu

COLEGIUL II SENAT
(Vineri 16 Noembrie)

Ioan Găvănescul
Nicu Nanu
G. D. Șerban

Ideia stăpînitoare a României

Mersul evenimentelor din Balcani și întorsătura gravă, pe care a luat'o răsboiul care se duce acolo, a creat în Romînia o stare de spirit menită să dovedească lumei întregi, pînă la ce punct poporul romîn are cunoștința marei sale misiuni ca element de pace și de progres.

Nu'i nici o lună de cînd adînci desbinări sfîșiau organizmul nostru politic interior.

Un dublu proces, între cele două ramuri conservatoare de o parte, între opoziția unită și fostul guvern, absorbise toată energia oamenilor noștri de stat, timp de aproape doi ani. Opinia publică, urmînd în mod firesc curentul stabilit de partide, era fatalmente întoarsă și ea în direcția acelor preocupări de ordine morală ori constituiională care constituiau partea pazionată a luptei.

A fost destul ca tunul să bubue în Turcia, ca Coaliția creștină din Balcani să amenințe, prin irupțiunea armatelor ei în Turcia, echilibrul balcanic și situația preponderentă a României aci la Dunăre, pentru ca de îndată, ca prin minune, o admirabilă solidaritate să se închege între toți Romînii.

In fața intereselor generale, nimeni nu trebue să'și mai amintească de nimic din ceeace ne despărțea.

Toate litigiile au fost amînate *sine die*, ca și cum n'ar mai exista.

Partidul conservator-democrat și partidul conservator, frățește, fără gînduri ascunse, leal și întrecîndu-se între dinsele în patriotism, gîndindu-se numai do ceea ce le unește, au dat țării unul din cele mai puternice guverne posibile.

La rîndul lui, partidul liberal, conștient de seriozitatea situațiunei și a reluat raporturile normale și, constituind o opoziție vrednică și luminată, își propune, nu ne îndoim să dea guvernului țării tot sprijinul de care are nevoie pentru a reprezenta, cu maximul de autoritate și forță, interesele Romîniei.

In confraternitatea aceasta, pe care o încheagă ideia de patrie, nimeni nu vrea să audă nici de luptă electorală, nici de animozități ori interese personale,

Din toate părțile jertfe curg. Poziții și drepturi cîștigate sunt cedate cu inima întreagă și fără de resentiment. Fiecare are conștiința că cedînd, înlesnind guvernului puterea de a'și închega cît mai repede un Parlament al apărărei Romîniei, face, în aceste timpuri grele, un act pe care și țara și partidul respectiv îl va prenumăra printre dovezile de mare putere de sacrificiu, care însuflețește familia conservatoare.

La urne, în zilele de alegeri, siguri suntem că cetățenii alegători, strînși uniți prin gîndirea comună care-i absoarbe în ceasul acesta, vor merge în mase compacte și fără nici o șovăire, să consacre, prin unanimitatea sufragiilor lor, niște reprezentanți cărora le revine onoarea neprețuită de a ține în mîinile lor destinele Romîniei.

Astfel după 15 zile, numai, o țară întreagă își schimbă, din fundament, întreaga ei preocupare sufletească. Nu mai avem partide, ci numai un guvern care e al țărei și de care se alipesc, față de nevoile momentului toți cei ce fac parte din neamul nostru.

Lucrul acesta constitue cea mai mare forță a unei Națiuni.

Din el, nu poate să izvorască de cît binele, pentru că la baza stă numai virtutea și abnegațiunea.

Romînia, chiar de pe acum, dovedește că a înțeles toată solemnitatea împrejurărilor.

A înțeles Romînia și au apreciat și marele Puteri înțelepciunea atitudinei sale.

Dintr'o parte, reprezentanții acreditați ai cabinelor europene, ca și presa mondială, ne acoperă de elogii pentru tactul și simpatia pe care atitudinea noastră cumpătată a știut s'o insufle lumei, în furia aceasta de cuceriri teritoriale, care frămînta creștinătatea balcanică.

Din altă parte, din văile Vardarului și de pe coamele Pindului, ni se aduce știrile ruinei desăvîrșite a puterei otomane, putere pe care o leagă cu noi, nu numai multiple interese politice comune, dar și situațiunea fraților noștri Aromîni care, în toate veacurile s'au sprijinit pe protecția bine voitoare a Sublimei Porți.

Cu toate acestea, nici elogiile și nici afecțiunile noastre, nu ne pot abate din din calea pe care ne am tras-o cu anticipație.

Vom merge mînă în mînă cu acei ce garantează în Europa, pacea și dreptatea.

Suntem singuri că vom birui, pentru că pe lîngă dreptatea noastră mai este și puterea noastră.

Rezultatul alegerilor col. I de Cameră

Modul cum s'au săvîrșit alegerile colegiului I de Cameră și rezultatele obținute, vor produce, nu ne îndoim, o mulțumire generală.

Se știe că, date fiind împrejurările excepționale prin care trece Romînia, consultarea corpurilor electorale nu putea să aibă de astă-dată caracterul obișnuit. Orice idee de luptă și de propagandă a fost înlăturată și înlocuită cu înaltele îndatorări patriotice, cari se impun în ceasul de față.

In asemenea împrejurări, guvernul și-a precizat de la început linia sa de conduită, prin acordul dintre partide în ce privește candidaturile precum și prin hotărîrea de a se acorda cea mai nețărmurită libertate exercitărei dreptului de vot.

Se știe că Comitetul executiv al partidului conservator-democrat, a fixat candidaturile celor două partide în colaborare, lăsînd și un număr oare-care de locuri libere, fără contra candidați, la dispoziționea opoziționei liberale.

Pe de altă parte, d. Ministru de interne, potrivit sentimentului care însuflețește întregul guvern de colaborare, a luat toate măsurile necesare, pentru cea mai deplină libertate să domnească în exprimarea voturilor.

Acum, cînd rezultatele de la colegiul I de Cameră sunt cunoscute, putem constata că țelul a fost atins, în cea mai mare parte, în această primă alegere.

In primul loc — poate pentru prima oară în Romînia — să notăm că cea mai desăvîrșită liniște a domnit eri de la un capăt la celălalt al țării și că nici o reclamație, fie cît de neînsemnată, n'a venit de nicăeri. Iată, un prim rezultat a cărui însemnătate nu va scăpa nimănui și care dovedește cît de conștienți au fost alegătorii de solemnitatea alegerilor de față și cît de hotărîți de a-și face datoria potrivit intereselor superioare ale țării.

In general, se poate spune că, candidaturile conservatoare și acele conservatoare-democrate au întrunit majoritatea sufragiilor. Din totalul de 89 scaune, partidele în colaborare au obținut 57 scaune și două balotagii în favoarea lor, în Ilfov și Covurlui. La aceasta, trebue să adăugăm cele 12 locuri unde partidele guvernamentale n'au opus contra-candidați și unde au izbutit reprezentanții partidului liberal, precum și locul candidatului independent de la R. Sărat.

In afară de cele douăsprezece locuri libere, liberalii au mai cucerit încă șapte locuri, ceea ce nu poate să surprindă pe nimeni, dată fiind libertatea absolută care s'a lăsat tuturor.

Nu trebue să uităm că în o țară cu regim constituțional, voința alegătorilor trebue să conteze și că comitetele executive ale partidelor nu pot în totdeauna să prevadă în mod exact rezultatele finale ; așa că surprizele nu sunt excluse din nici o alegere.

In total, deși suntem numai în fața rezultatelor primei alegeri, ne putem chiar de pe acum măguli cu constatarea că corpul nostru electoral știe să se ridice la înălțimea marilor evenimente cari se desfășoară în jurul nostru și din mijlocul cărora Romînia nu va putea să se substragă. Din modul cum s'a săvîrșit operațiunile de eri, s'a putut vedea cât de mult alegătorul este pătruns de rostul viitorului Parlament și cît de puțin intră în preocupările sale momentane ideea de lupta electorală obișnuită.

Este într'adevăr extraordinar ca, după o luptă politică ca aceia care a zdruncinat Romînia timp de aproape doi ani și care luptă, prin vigoarea și pasiunea cu care fusese dusă, înăsprise pînă la imposibil relațiile dintre partide—să vedem, după mai puțin de o lună, încetînd ca prin farmec toate resentimentele și, cetățeni și partide politice, stabilind un acord patriotic în vederea intereselor superioare ale Națiunei.

Intîlnirea din Berlin

In Austria atmosfera e încărcată. Cu toate declarațiile moderate făcute de contele Berchthold, spiritele sunt agitate.

La Viena și Budapesta, toată lumea vorbește de un iminent războiu între Austria si Serbia. Presa vieneză e energică. Ea susține căAustria nu va putea încuviința pretențiile Serbiei, care acum are a alege între războiu și pace.

Dar se 'nțelege, că această atmosferă beligerantă în Austria, e temperată de îngrijorare, în a se ști, care va fi atitudinea Rusiei și Franței.

Atitudinea acestor două țări nu s'a manifestat pînă acuma în nici un fel. Se afirmă numai că Țarul și ar fi exprimat dorința, ca pacea generală să fie realizată cu o oră mai înainte. Dar e un zvon și nimic mai mult.

Această lipsă de preciziune a silit pe Austria să facă un pas decisiv înainte.

Acest pas, e vizita prințului moștenitor la Berlin. Intrevederea între principele moștenitor a Austriei și Imparatul Germaniei e considerată nu numai ca un simptom de o gravitate excepțională, dar și ca un desiderat hotărîtor al Austriei, de a nu permite Serbiei încalcarea drepturilor ginților.

Presa vieneză așteaptă de la această întrevedere un rezultat hotărîtor.

Nici vorbă că Austria poate conta pe sprijinul Germaniei, dar nu despre aceasta e vorba acuma.

Intrevederea are de scop de a chibzui adînc viitorul, și de a hotărî ce va fi de făcut, în cazul cînd alte puteri mari, vor vroi să-și spuie cuvîntul, și a nu permite ca diferendul să fie lichidat numai între Austria și Serbia.

Momentul, e în adevăr din cele mai grave.

D.

Sufletul alegătorului Ieșan

Privirile generale au fost ațintite asupra Iașului, pe ziua de ieri. Fiecare era curios să afle, întru cît cetatea conservator-democrată își va face datoria și va răspunde apelului făcut de d. Al. A. Badareu, șeful acestei cetăți.

Rezultatul a răspuns așteptărilor generale.

Pentru întâia oară am avut alaltăieri alegeri cu desăvîrșire libere. Circulara ministrului de interne a fost adusă la cunoștința tuturor autorităților și fiecare a știut s'o respecte, să nu se rîdice nici o plîngere.

Alegătorii au venit la vot cu entuziasm și poate nici odată n'a domnit atîta animație în jurul localului de vot ca pe ziua de ieri.

O complectă armonie a domnit între toți fruntași politici din localitate. Partidele au luptat cu propriile lor forțe și așteptau rezultatul în liniște.

Nu ne îndoim, că ziua de azi cînd alegătorii colegiului al doilea sunt chemați a se pronunța, va aduce același rezultat îmbucurător.

E o mare experiență, ce se face azi cu corpul electoral,— a zis d. Badareu, într'una din cuvîntările sale. Remîne de văzut, dacă alegătorul își dă seamă de misiunea sa, și întru cît se poate aduce o schimbare mare, a căreia realizare se apropie tot mai mult.

Cuvintele d-lui Badareu au mers drept la suflet. D-sa a cerut colaborarea corpului electoral, în aceste împrejurări grele ca o dovadă supremă, că fiecare alegător e conștient că înțelege rostul colaborărei celor două partide conservatoare, făcută cu mari jertfe.

In cuvinte mișcătoare a arătat că nimic nu poate veni azi să turbure atmosfera atît de încărcată, așa că se cere ca și corpul electoral să dea colaborarea sa, din inimă, fără înconjur, și în chip necondiționat.

Nu ne îndoim, că mai ales alegătorii colegiului al doilea vor ține seamă de vorbele fruntașului ieșan, și nu-i vor refuza concursul cerut, pentru ca în îndeplinirea operei sale să-i dea în ajutor pe toți tovarășii, desemnați de cele două partide conservatoare.

Și nu ne îndoim, pentru că cunoaștem pe alegătorul ieșan, legat sufletește de d. Al. A. Badareu. D.

OAMENI ȘI LUCRURI

Cel de al treilea...

In timp ce, la Iași, doi din redactorii ziarului—d-nii Pella și Herovanu—se pregătesc să cucerească astăzi al doilea colegiu, bucurîndu-se de o ilustră colegialitate,—a d-lui ministru Badareu, patronul „Opiniei“, —un al treilea și un statornic celaborator al gazetei e în ajun de a înfrunta lupta cu un colegiu țărănesc. D. Ghibănescu candidează la Fălciu, la colegiul care, și în alte împrejurări, l'a trimis în Parlament ca reprezentant al său.

Mai puțin de cît pe ceilalți doi, viața parlamentară va izbuti să-l răpească coloanelor „Opiniei“, în care, de mulți ani, cetitorii gazetei sunt obișnuiți a-i întîlni aproape zilnic acea proză sfătoasă, bogată, cuminte și variată, care a contribuit în măsură importantă la cultura generală a generației de astăzi,—fie în politică, fie în epigrafie, fie în istorie.

Excelent dascăl Ghibănescu nu este numai în școală, unde de peste două decenii ajută la făurirea sufletească a legiunilor de învățători normaliști, — dar este și un dascăl meritos al marelui public, pentru care scrie, cu o abundență extraordinară și de multe-ori cu o claritate rară și o vervă suggestivă, atingînd cu o egală îndemînare ori-ce temă, rămînînd pururea în nota deplinei actualități: „de omni re scibili et quibusdem aliis...“

Om dintr'o bucată, n'a cunoscut, în politică, de cît o singură grupare, a cărei evoluțiune a urmat-o, consequent, nesovăelnic, încrezător,—fiind unul din stegarii ei neadormiți și curagioși.

Sub aparența unei bonhomii care ar presupune mai puțină energie, Ghibănescu posedă o voință inflexibilă și puțin comună,—voința de a crea, pe care o îmbină în chip fericit darul de a lucra neobosit, de a lucra cu voluptate, înfățișînd oare-cum o sinteză a straturilor populare, cărora odată cu originea, le datorește fizicul robust și le aduce omagiul de a munci și de a produce fără răgaz...

Sub afișarea unei oare-cari rezerve —pentru că nu a fost răsfățat niciodată— poate firea cea mai entuziastă, temperamentul cel mai exuberant și bogat înzestrat, în care se întîlnesc, ca într'un simbol armonios, expanziunea și cumpătarea, conștienția de sine și modestia, iubirea frumosului și simplicitatea rustică.

Totul e, la el, spontaneitate. Uneori nu poți înțelege de unde a asimilat atîtea cunoștinți ; cînd a cetit, cînd a scrutat, cînd a memorizat, cînd a ordonat atîtea fapte și cifre. Și explicația este una și aceiași : spontaneitatea,—bogăția naturală care vine din aptitudini proprii mai mult de cît din cetiri ori din culegerei. Cine dă izvorului de munte atîtea însușiri — de limpezime și de repeziciune neistovită?

Și așa cum e, fără fățărnicie, fără artificii, fără prea multe orășenizme,—sănătos și verde, nu ni l'am putea închipui ocupînd, politicește, aiurea de cît în acel al 3-lea colegiu al Fălciului, în vecinătatea Prutului pentru care, în recentele studii basarabene, a găsit accente înduioșătoare, amintiri eloquente; în mijlocul țărănimei și răzășimei cărora, în monografia epocală „Cuza-Vodă“, le închină pagini superbe, urmărind propria sa origină în vechile gospodării Ghibănești din județul care-i este drag și în sinul căruia se reîntoarce cu sufletul, cu activitatea, cu aureola ce și-a cîștigat. Iar din ea revarsă cu mulțumire o bună parte asupra acelor locuri simple și pitorești care-i sunt scumpe și care-l iubesc la rîndul lor și-l răsplătesc cînd pentru aceasta se dă prilej... celui de al 3-lea colegiu.

Rodion

Monumentul funerar dela biserica Zlătăust — cultul morților —

De sigur că mulți ieșeni nu știu că una dintre bisericele vechei capitale a Moldovei posedă o copie după un celebru monument funerar care constitue una dintre curiozitățile remarcabile ale burgului imperial, Vechea Vindobona.

Intr'una din zilele trecute vizitînd biserica sft, Ioan gură de aur din Beilic, cum trecui pragul pridvorului privirea mea ramase ațintită asupra păretelui din dreapta, iar inima mea fu cuprinsă de o emoție dulce, pe care o încearcă acei care pe neașteptate se întîlnesc cu o ființă scumpă lor sau reved un obiect de artă care încă de la prima vedere i-a subjugat, punînd stăpînire pe întreaga lor făptură.

In acea clipă credeam că mă aflu în biserica Augustinilor din Viena, înaintea celebrului capo de operă a nemuritorului sculptor *Canova*, contemplînd geniala sa creațiune *Cristinendenkmal*, monument funerar ridicat în anul 1805 de către marele duce Albert de Iachsen—Teschen în memoria soției sale Maria Cristina, fiică a Impărătesei Maria Terezia.

Inspirația artistului e una din cele mai sublime iar alegerea și gruparea figurilor alegorice una dintre cele mai reușite, redînd în mod plastic și fidel expresia gîndirei sale.

Inaintea ochilor vizitatorului se ridică o piramidă funerară de 9 m. înălțime ornată cu frumoase figuri alegorice, sus în medalion chipul marei ducese, purtat de geniul Fericirei, iar un îngeraș îi întinde o ramură verde, semnul păcei eterne, Virtutea și Misericordia pășesc jelind pragul cavoului; arătînd astfel drumul care duce spre vecinicie, la dreapta jos un înger cu emblema casei ducale se reazimă de un leu care chiar dormitează,

Mult timp rămăsei în contemplarea acestui monument neputînd să mă decid a părăsi acel sfînt lăcaș, de reculegere și înălțare sufletească spre divinitate pe cînd în jurul meu un grup de vizitatori ascultă cu evlavie explicațiile date de Pater gardianus.

Iluzia care o încercasem cîte va clipe dispăru, căci înaintea mea nu era monumentul marei ducese, ci o copie în proporție redusă rîdicat în memoria reposatului vornic Gheorghe Romalo.

Fără îndoială că prezența acestui monument se datorește ori dorinței defunctului care fiind încă în viață, a fost impresionat la vederea lui ori familia a lasat chiar toată libertate artistului în alegerea subiectului.

Indemn pe ieșeni să viziteze această biserică și osteneala de a fi făcut un drum așa de lung va fi răsplătită cu prisosință căci și cel mai profan în ale artei divinului Praxiteles va fi impresionat la vederea acestui monument și va petrece cîte-va clipe de sublimă și divină fericire, ducînd cu sine impresia unei amintiri neșterse.

Cu această ocazie voi vorbi și despre un obiceiu cam puțin cunoscut și practicat aproape de loc la noi.

Vizitînd în 1908 expoziția din Praga, după ce cutreerasem cîte-va zile orașul în lung și lat, admirînd toate curiozitățile și antichitățile de care e plin acest oraș istoric, care și-a păstrat încă o parte din figzionomia mediçală, într'una din zile mă abătusem și la un cimitir din apropierea *Vichehardului*, un munte stîncos la poalele căruia Moldova își rosto-

KALODONT

PASTĂ DE DINȚI

de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc:

F. A. SARG'S SOHN & Co., Viena-Berlin-Paris

Reprezentant: Sam. Löbl, Bucuresti.

golește lin Valurile sale pe cînd lumea neastîmparată furnica prin tunelul săpat cu măestrie în sînul masivului celui stîncos.

Intrînd pe poarta cimitirului, dacă ochiul meu n'ar fi zărit cruci și morminte n'ași fi crezut transport într'o grădină din povești, fie care mormînt era o grădiniță, florile cu profuziune răspîndeau un miros îmbătător, pe cînd drumul printre morminte aranjate simetric și la linie era așternut cu nisip proaspăt și gălbuin.

Rămăsesem înmărmurit pe cînd mintea mea căuta deslegarea acestei enigme; un grădinar care aranja niște flori mă scoate din nedumerire; îmi zice că aceasta e opera lui *Verschönerungsverein*, care în schimbul unei taxe anuale modeste îngrijește chiar de fie care mormînt.

In acel moment gîndul meu își lua zborul spre cimitirele noastre și zădarnic căuta un colțișor de așa grădină, mihnit și plin de jale; trebuiam să recunosc că în această privință noi nu imităm pe străini, la noi nu se înghebează societăți cu asemenea menire; cheltuim sume enorme, desfășurăm cîte odată un lux peste puterile noastre, dar odată cu ultima aruncătură de pămînt peste mormîntul rece care ne-a răpit o ființă scumpă, parcă am îngropat și ori ce amintire; iar vremea uitărei acoperă acel mormînt cu tot felul de buruieni și pălămidă.

Sper însă că nu e departe timpul cînd și în noi se va redeștepta acest sentiment înalt și sublim; cultul morților, pentru acele ființe iubite care ne-au părăsit trupește și duios, va străluci o lacrimă în ochiul vizitatorului cînd va vedea și cel mai modest mormînt, că-l acoperă flori, simbolul dragostei și vecinice amintiri.

Ioan Smolinski

De la Universitate

Mercuri 7 Noembrie c., Seminarul de Slavistică de la Facultatea de Litere, și-a ținut obicinuita-i ședință săptămînală.

Au luat parte, pe lîngă profesor, următorii studenți și studente: *d-șoarele*: Cateliu Maria, licențiată în litere, Lelescu, Margareta Ștefănescu, Colomei, Vasiliu Ștefana, Strat, Ortansa Păun, și *d-nii*: Mihai Costăchescu, profesor, Hotnog, Epure, Popovici, Dăscălescu, Răut, Constantinescu, Palade, Octav Minar, Stăcescu, Ștefănescu, Grigorescu, Grigoraș, Negrescu.

D-nul Epure și-a citit a doua parte din cercetarea sa originală despre: *„Influența fabulistului rus Krylov asupra lui Donici al nostru"*.

Iată, în rezumat, ce a spus conferențiarul:

Influența fabulistului rus Krylov asupra fabuliștilor noștri A. Donici și C. Stamati

(continuare)

Cea mai mare parte din fabulele lui Donici îs traduceri libere; are însă și cîteva prelucrate, ca: Vulturul și Albina (la Krylov: Orel i Pcela), Carele cu Oule (la Krylov Oboz) ori Braminul (la Krilov: Napraslina = Calomnia), precum și două localizate: Vulturul și Paingănul (la Krylov: Orel i Pauk) și Petrenii și Bistrița (la Krylov: Kestiane i Reka).

Stamati traduce pur și simplu fabulele lui Krylov, avînd un vers greoi și o limbă popular basarabeană lipsită de ori-ce valoare literară.

A. Donici a împrumutat de la Krylov și unele mici defecte pe care el, uneori, le mai mărește. Așa în fabula Leul la Vînat (la Krylov: Lev na Lovlie) spune că vulpea a prins un cerb, ceea ce e aproape o imposibilitate; în fabula Morarul (la Krylov Melnik) în alegorie face o digresiune prea mare vorbind, despre găinele care beau apa de lîngă lăptoc, așa că unitatea de acțiune sufere; în fabula Nada și Chiticul (la Krylov Plotiŭka = Plătica) Donici adaugă prea multe amănunte, care și în original constitue un defect, măcar că-s mai puține. La următoarele fabule Donici le-a schimbat titlul: Stigletele și Ciocărlanul (Ciuj i Golub = Scatiul și Hulubul), Racul, Broasca și Știuka (Lebedi, Rak i Șciuk) Braminul (Napraslina) Vărul Primar (Sovet Mișei = Sfatul Șoarecilor (Antereul lui Arvinte (Trișkin Kaftan) Vulpea în Livadă (Lișița i vinograd = Vulpea și Strugurii), Lupul la Peire (Volk na Psarne).

Pentru a se putea aprecia cît de bine știe Donici a localiza originalul, dau mai întăi în traducere începutul fabulei care, în Vulturul și Paingenul, i-a servit de model:

Deasupra norilor vulturul
Se ridică pe vîrful munților Caucazieni
Se așează pe un cedru de o sută de ani
Și se desfată privind la întinderea văzută sub dînsul
Părea că de acolo vede marginea pămîntului.
Colo curgeau rîuri șerpuind prin stepe,
Ici înfloreau rediuri și fînațuri
In toată podoaba lor primăvaratecă;
Iar mai departe marea Caspică furioasă
Ca o aripă de corb înegrea în depărtare.

Localizînd, iată cît de poetic descrie Donici frumusețile Moldovei văzute de pe muntele Ceahlău:

Prin nouri vulturul spre muntele Ceahlău Intinse zborul său.
Pe cea mai înaltă stîncă a lui el se așează
Și lumea dedesupt privind se desfătează
Un șir de munți măreți, Moldova de o parte
Aci cîmpii, păduri, aci frumoase sate!
Și ape: Bistrița, Moldova și Siret
Pe șesuri vesele se văd curgînd încet.

In cealaltă fabulă pe care o localizează, Donici, deși superior lui Stamate, totuși nu reușește atît de bine ca în Vulturul și Paianjenul. Nici chiar în morala acestei de a doua fabule localizate, n'are claritatea lui Krylov.

Nu numai în ceea ce privește alegoria, dar și în morala fabulelor sale, Donici se apropie de Krylov, căruia nu-i e întru nimic superior; nici nu l egalează și e și explicabil: copia nu poate fi superioară ori egală originalului.

In privința numărului fabulelor luate de Donici de la Krylov, la cele 42 arătate de „Contemporanul", mai trebuesc adăugate următoarele 14: Stigletele și Ciocîrlanul (Cinj i Golub), Leul la Vînat (Lev na Lovlie), Veverița (Belka) Țaranul și Calul (Krestiianin i Loșadi), Păstorul și Țînțarul (Komar i Pastuh) Braminul (Napraslina), Vărul Primar (Soviet Mișei), Umbra și Omul (Țeni i Celovek, Trecătorii și Cățeii (Prohojie i Sobaki (Știuca și Motanul (Șciuk i kot) Frunzele și rădăcina (Listi i korni), Neguțătorul (kupeț) și Grierul și Furnica (Strevoza i Muravei).

Vom vedea altădată meritul lui Donici ca fabulist.

A Epure

Scrisori din Bucovina

— De la corespondentul nostru special —

Procesul unor pungași din Romînia

Cernăuți 9 Noembrie.—După cum v'am anunțat, Mercuri s'a înfățișat înaintea Curței cu juați din localitate, interesantul proces de furt, ai căror eroi sunt 3 pungași. dintre cei mai rafinați din Romînia, carî au pungășit în ziua de 6 August a. c. pe bogătașul și deputatul bucovinean Iosef Blum, cu suma de 40,000 cor., în trenul accelerat dintre Colomea—Stanislau.

Pungașii se numesc Isac Rosenfeld, Iancu Schwartz și Nuchim Aron. Amănuntele acestui senzațional furt, l'am descris atunci în mod amănunțit în coloanele „Opiniei", arătînd și modul vigilent cum poliția locală a știut să descopere aproape întreaga sumă furată.

De asemenea se mai știe, că furtul întîmplîndu-se pe teritoriul Galiției, urma ca acest proces să se judece la Lemberg, dar din cauza că autorii nu cunosc de cît limba romînă, el a fost înaintat Curții cu juri din Cernăuți.

Dat fiind că antecedentele acestui furt au produs în acel timp mare senzație în localitate, foarte mulți curioși au ținut să ia parte la desbateri, așa că pe tot timpul duratei acestui proces în sala de ședință a fost o mare afluență de public, între care și foarte numeroase doamne.

Pungașii, cari au fost apărați de către 3 avocați, dintre cei mai marcanți ai baroului local, au continuat să nege cu încăpățînare ori-ce amestec în acest furt, susținînd că au găsit banii în vagon. Dovezile sdrobitoare însă, aduse de procuror, au convins pe deplin pe juați și ceea ce s'a prevăzut s'a și întîmplat.

După 2 zile de pledoarii excelente, în care timp publicul a fost ținut într'o continuă încordare, de oare ce tot trecutul, destul de bogat în emoții, al acestor tineri nenorociți, a fost ventilat, cum știu numai iuriștii austriaci să ventileze, producînd întru cîtva compătimirea generală.

N'au lipsit nici mici incidente între procuror și apărători.

In fine, în cele din urmă, curtea aducînd un verdict afirmativ, presedintele a pronunțat următoarea sentință:

Isac Rosenfeld este condamnat la 5 ani de închisoare grea, Iancu Schwartz la 4 ani și Nuhăm Aron la 3 ani, și toți trei solidari să plătească cheltueli de judecată. Afară de aceasta după ispășirea pedepselor ei vor fi expulsați din țară.

Faptul că Isac Rosenfeld a căpătat 5 ani, se datorește împrejurărilor că el e recidivist în Austria pentru furt și totodată a călcat și legea expulsărilor, de oarece el fiind expulzat s'a reîntors în Austria.

Mai e de notat că pungașii au primit sentința cu resemnare, gîndindu-se probabil că față de actualele împrejurări, în care conflictele dintre Austria-Serbia și România—Bulgaria devin din ce în ce mai acute, nu e departe ziua cînd ei vor fi scoși din închisoare și trimiși la aer, pentru a-și dovedi iscusința și în materie de... „învîrteală" pe cîmpul de luptă"...

Cu această impresie ei au părăsit sala de ședință, încurajîndu-se reciproc, prin următoarele cuvinte:

„Boierii ne au băgat „mesa" dar tot ei ne vor scoate!"

Se vede că pungașii în închisoare fac și pe... diplomații!

Gama

Litere-Științe-Arte

Teatrale.—Cu toată criza ce bîntue orașul și cu toate preocupările escluziv electorale ale Iașului, teatrul național face excelente încasări.

Așa, a doua reprezintație a comediei „Cafeneaua mică" a adus casei teatrului aceeași sumă ca și reprezintația întăia a piesei.

„Banii" și „Cafeneaua" vor continua scrierile respective.

Revista „Teatrul" ne aduce cîte-va informații și anume:

— S'a pus în repetiție, la Teatrul Național, *Prieteni din copilărie și Barbatul ideal.*

— D-lui G. Topîrceanu i s,a dat, de către direcția Teatrului Național, însărcinarea de ă traduce *Visul unei nopți de vară* de Shakespeare.

In cursul acestei stagiuni se va juca traducerea d-lui Topîrceanu; și nădăjduim că va fi o operă de adevărată valoare artistică.

— D-na Pruteanu va interpreta rolul Elenei, în *Taifun*,—rolul susținut în stagiunea trecută de d-na M. Ionescu.

Tot d-sa va susține rolul eroinei (Doris) din *Prostul.*

— D-nul M. Sadoveanu, directorul Teatrului, a admis dublarea rolurilor.

In *Banii* va juca 8 Noembrie, d-ra Horga în rolul Germaniei, susținut cu frumos succes de d-ra Olga Popovici; iar d. Profir în locul d-lui M. Popovici.

In Sapho rolul lui Déchelette va fi jucat de d. Slavnicu.

*

Excelentul artist comic V, Boldescu are intenția de a crea rolul lui Robert în „Bibliotecarul" de Moser.

Credem a ști că nici Penel n'a renunțat încă la această excelentă creațiune.

*

A murit la Münich d-ra Schefsky, vestită cîntăreață odinioară—1871—79—și prietenă intimă a fostului rege Ludvic al II-lea.

*

A apărut No. 38 din „La Vie" cu data de 16 Noembrie 1912. Și de astă dată excelenta publicațiune cuprinde un articol asupra vieței literare romînești în care d. Matei Rusu, merituosul scriitor face critica volumului lui Leo Claretie: „La Roumanie Contemporane.

*

La academia Franceză, unul din membri Henry Roujin, a relevat că Pasteur, înainte dn a fi savantul mare pe care-l cunoștea omenirea întreagă, se ocupa cu aquarela și cu desenul și a dăruit societății un album din lucrările executate de Pasteur între 18 și 25 ani.

*

Cu ocazia unei cărți a lui Cellestin Demblon, profesor la Universitatea din Bruxelles s'a pus dia nou în discuțiune probloma dacă Shakespeare este ori nu autorul... pieselor ce i se atribue.

Cartea lui Demblon e intitulată „Lord Rutland este Shakespeare".

De astă dată, cum vedem, nu mai este vorba de Bacon.

*

Ca oameni moderni ce sunt înir'adevăr, Germanii dau cea mai mare atențiune problemei răspîndirii posibile a tuberculozei în închisori. Din acest punct de vedere osîndiții sunt supraveghiați de aproape. Așa, la Münich au săli speciale bine aerisite. La Oldenburg ei sunt cîntăriți mereu și în caz de slăbire. li se dau suplimente de hrană. In alte închisori germane, deținuții capătă batiste de hîrtie de matase care se pot schimba mereu.

Grație acestor atențiuni mortalitatea în închisori, de 11 la sută în 1874 a scăzut astăzi la 3 la sută.

*

Alfredo Niciforo a scris un studiu curios: *Le Génie d'Argot*—un essai asupra limbagiilor speciale, cum e de pildă Argot-ul, această minune de invențiune linguistică a lebei pariziene, pe care Jean Richepîn și Yehan Rictus au ilustrat-o și în literatură. — Cartea e nn essai sociologic, spune autorul, care, fără să uite sensul filologic al cuvintelor, studiază legile care rînduesc nașterea, formarea și dezvoltarea limbagiilor speciale eu deo ebire a acestei formațiuni partlculare a limbagiului special, caae e Argot-ul.

Ce e Agot-ul? Un limbagiu special care rămîne cu intenție secret, sau care făurește oride cite ori are nevoie, cuvinte și fraze cu intenție păstrate în umbră, căci scopul său esențial e să apere grupul argotier de indivizi.

*

STRUNA ZILEI

STRATEGII DIPLOMATE

Răsboiul cu armele poate fi considerat ca sfîrșit; de acum răsboiul diplomatic începe.

Ziarele

Destul,—oșteni omorîtori!.:
Discuții, planuri, hărți și tocuri,
Nu tunuri, puști și trăgători
Căci diplomații nu trag focuri,
Ci trag... sfori.

INFORMAȚII

Lista de subscripție pentru aeroplanul „IAȘUL"

D-na Ana Conta-Kernbach	60	lei
D. Stefan Negruți	500	„
D. Lupu Weinsengrün	30	„
D. Cristea T. Cristea	500	„
Banca Moldovei	200	„
D. Gh. Calmuski	20	„
D. Dr. Ilie Stroici	500	„
D. Grigore Iamandi	500	„

Banii au a se adresa d-lui Victor Fara, la Prefectura de județ.

Dl. C. V. Buțureanu, inspector general primar, a vizitat școala primară catolică din localitate, care cade în rayonul d-sale de inspecțiune împreună cu școala protestantă locală.

Celelalte școli primare particulare din Iași cad în atribuțiile d-lui C. Dafinescu.

Serviciul sanitar din localitate a trimis direcțiunilor școalelor particulare cîte un buletin în care se prevede exact numărul zilelor de izolare la domiciliu a elevilor atinși de anumite afecțiuni contagioase. In cazuri grave direcțiile nu vor primi copiii fără buletine bacteriologice doveditoare că nu mai există pericol de contaminare.

Dl. Dimitrie Voinea învățător diriginte la școala din Bîrnova a obținut un concediu de o lună în care timp va fi suplinit de D-ra Ecaterina Stamboliu absolventă a școalei profesionale Sf. Sava.

In str. Lipovană No. 4 s'a declarat un început de incendiu care a fost repede localizat.

In str. Palat tramvaiul 25 condus de către manipulantul No. 11 ciocnindu-se cu un cotiugur s'a ales cu mai multe geamuri sparte.

Tînărul Gh. Mălăescu din str, I. C. Brătianu No. 133 a încercat să se intoxicheze bînd o soluție de sublimat corosiv.

Dîndu-i-se ajutoare în grabă la spitalul Sf. Spiridon, e în afară de ori ce pericol,

Recensămîntul populațiunei.—Persoanele care doresc a funcționa ca agenți recenzori pentru recensămîntul populațiunei orașului vor bine voi s se adresa la Primărie, biuroul stării civile, la d-nul Sadoveanu.

Școlare.—In învățămîntul primar al orașului Iași s'au făcut următoarea mișcare:

— D ra Virginia Sebastian de la Poeni, jud. Iași, a fost detașată la școala de băeți No, 4 în locul doamnei Viorica Leca.

— D-na Scobai de la școala „Regina Elisabeta" numită la școala de fete No. 5 în locul d-nei Ghidionescu.

— D-na Ghidionescu de la școala de fete No. 5 „Hatmanul Nicoară" transferată la școala de fete No. 1 „Carmen Sylva" în locul d-nei Lucreția Constantinescu numită la școala medie,

— D-na Tereza Ionescu, institutoare la școala de fete No. 6, transferată la școala de băeți „Mihail Kogălniceanu" în locul d-nei Tulbure numită inspectoară.

— D-na Viorica Atanasiu de la școala de băeți „Vasile Conta" detașată la școala de băeți „Gh. Asachi" în locul d-lui Dimitriu numit la școala medie.

— D-na Viorica Leca de la școala de băeți „V. Conta" detașată la școala de băeți „V. Alexandri" în locul d-lui C. Buțureanu numit inspector.

— D na Lăzărescu institutoare la școala de fete No. 1 Dorohoi detașată la școala de băeți No. 4 în locul d-nei Viorica Atanasiu.

Știri artistice

In seara de *Mercuri 14 Noembrie* va avea loc la Teatrul Național *Serata de Gală* dată de **Diva Nadine Van-Brandt**

celebra cîtăreață a Teatrelor Imperiale din Petersburg și Viena, și una din cele mai renumite artiste actuale. D-na Nadine Vand-Brandt a fost în 1911 steaua faimoasei stagiuni ruse de la Paris, și unde succesul ei a fost considerabil. *Massenet* care o admira foarte mult, îi încredințase crearea tuturor noilor sale opere pentru Petersburg. Tot pentru dînsa Rimsky-Korsakoff a scris Snegurotchka (Fata de Zăpadă) și Fidanțata Țarului.

*

„Renumitul Quatuor Bruxellois" unul din cele mai ilustre quartete instrumentale din lume, va da în sala Teatrului Național un singur Concert în seara de Vineri 30 Noembrie.

Biletele pentru ambele Concerte sau pus în vînzare la agenția teatrală „Thalia" Maximovici.

— D-ra C. Jellea, studentă în litere a fost numită suplinitoare la școala de băeți „Carol I" în locul d-lui C. Andriescu trecut la școala medie.

— D-na Elena Antonescu, institutoare școala de băeți No. 1 Bacău detașată la școala de fete No: 2 în locul d-nei Mărgăritescu.

— D-na Olga Vasiliu de la școala de fete No. 2 din Botoșani a fost detașată la școala de băeți „C. Negri" în locul d-nei H. Munteanu.

— D-na Aurelia T. Constantinescu, institutoare la școala de băeți No. 2 din Rîmnicu-Sarat a fost detașată la școala de băeți No. 4 în locul d-nei Petrea.

— S'a acordat un concediu de 2 luni d-nei Maria I. Simionescu institutoare la școala de băeți No. 3 în care timp va fi suplinită de d-na Maria P. Stoica.

— Doamna Magdalena Petrescu de la școala din comuna Prisecani, cătunul Moreni a obținut un concediu de o lună în care timp va fi suplinită de d-ra Maria Sachelarie absolventă de externat.

— D-ra Natalia Fedeleș, învățătoare la școala din Scobinți-Bădeni-Iași, a fost detașată pe 1 Noembrie la școala din Buhalnița-Cepleinița post al doilea.

— Maria Constantinescu a fost numită pe ziua de 1 Noembrie suplinitoare la școala din Poeni-Iași, în locul d-rei Sebastian detașată la orașul Iași.

— D-ra Eliza Vasiliu a fost numită pe 1 Noembrie, suplinitoare la școala din Spineni Andrieșeni-Iași.

— D. Pavel Popescu a fost numit pe ziua de 1 Noembrie, suplinitoare la școala din Cornești-Costești-Vaslui.

— D. V. Schifirneț, institutor rural și secretar al Revizoratului Roman, își reia pe ziua de 1 Noembrie catedra de la școala Elisabeta-Doamna.

— Școlile de băeți: Trei-Ierarchi, Carol I, Gh. Asachi, V. Adamachi și V. Alexandri, din cauza alegerilor, nu vor ținea cursuri de la 7 Noembrie și pînă la 12 Noembrie.

— D-ra Emilia Mălinescu, institutoare la școala de băeți din Tg.-Frumos se transferă pe ziua de 1 Noembrie la șc. No. 1 de băeți din Fălticeni în locul vacant.

— Ministerul a aprobat ca d. Ciocîrlan, profesor de muzică din Iași, să facă repetiții corale în localul școalei primare „C. Negri" din Iași, în orele în afară de clas și să dea audițiuni muzicale în zilele de sărbători.

— Ministerul transferă pe ziua de 1 Noembrie pe d-ra Ecat. Mitru de la Muntenii de Sus, la școala din Hîrșova-Vaslui.

— D. Neculai Ursoiu a fost numit revizor școlar al jud. Botoșani, în locul d-lui Dragan, demisionat.

Ministerul cultelor și al instrucțiunei publice a cerut de urgență revizoratului școlar să se comunice numele acelor domni directori de școli primare, care ocupă alte funcțiuni sau nu locuese în localul direcțiunei, lăsînd toată răspunderea pe seama suplinitorilor, care nu se pot în deaproape ocupa de buna funcționare a școalei pentru a se lua cuvenitele măsuri de îndreptare.

Cele mai frumoase varietăți de PERE ȘI MERE DE IARNA

sunt de vînzare la d-nul E. Ghika-Budești moșia Climești prin Roman.

Prețuri moderate

Ultime Informaţii

— Telegrame particulare sosite în acest moment în localitate, via Cernăuţi, arată că guvernul austriac a ordonat mobilizarea.

:: **Alegerea de azi.**—La ora 8 dimineaţă, s'au constituit birourile electorale după cum urmează:

Sec. I, Primăria: Preşedinte Burada, magistrat asistent Ciohodariu. Alegători asistenţi: C. Ionescu şi R. Obreja.

Sec. II, şcoala „V. Alexandri": Preşedinte Climescu (Bacău), magistrat asistent Grigoriu. Alegàiori asistenţi: I. Rotbart şi V. Vrabie.

Sec. III, şcoala „Trei-Erarhi": Preşedinte M. Patron (Racău), magistrat asistent B. Suţu. Alegători asistenţi: E. Antoniade şi V. Butman.

Sec. IV, şcoala „Gh. Asaki": Preşedinte Volanski, magistrat asistent Gr. Chesim. Alegători asistenţi: Gh. Scorpan şi S. Flexi.

Sec. V, şcoala „Adamachi": Preşedinte A. C. Partenie, magistrat asistent Lazăr Teodorescu. Alegători asistenţi: George Ciurea şi M. Antoniu.

Sec. VI, şcoala „Carol I" (Toma-Cozma): Preşedinte C. Dobrescu (Folticeni), magistrat asistent Vincler. Alegători asistenţi: G. Scarlet şi P. Pogonat.

*

Votarea a început la ora 9 dimineaţă şi continuă în cea mai perfectă linişte.

:: Pentru lucrările de recensămîntul populaţiei care se vor face în cursul lunei Decembrie în toată ţara s'au numit 22 controlori pentru judeţul Iaşi, care au fost şi convocaţi la prefectură pe ziua de 13 Noembrie a. c. spre a li se da instrucţii, de modul cum vor trebui să procedeze şi cum să utilizeze toate formele alcătuite de Minister.

Pentru oraşul Iaşi vor fi 12 controlori, care se vor convoca pe ziua de 19 c. în acelaş scop.

Recensămîntul populaţiei se va face în o singură zi în toată ţara, întrebuinţîndu-se cîte un agent pentru fie care 50—70 case. In judeţul Iaşi vor fi 460 agenţi, iar în oraşul Iaşi 270 agenţi

:: In diferite rînduri s'a reclamat Ministerului că domnii arendaşi şi proprietari de moşii nu voesc să dijmuiască pe săteni, pînă ce nu fac arăturile de toamnă, din care cauză porumburile sau stricat stînd atîta timp în apă sau în grămezi pe cîmp.

Această stare de lucruri contribuind la lăţirea pelagrei în ţară, s'a dat ordin prefecturilor din ţară ca în virtutea art. 4 din legea învoelilor agricole, administratorii de plasă să ordone imediat facerea dijmuirei.

:: In noaptea de 5 spre 6 Noembrie a. c. locuitorul Neculai Ştefan Ilie, a fost întîmpinat de un individ pe drumul dintre viile comunei Galata şi Bucium, şi ameninţîndu-l i-a luat o pereche de cizme noi, un topor şi cîţi-va franci, după care a dispărut. Autorităţile face cercetări.

:: Eri a luat foc şi a ars acoperişul casei şi 600 kg. porumb, proprietatea obştiei satului Cîrniceni comuna Ţiganaşi. Casa era locuită de femeia Zamfira Ioan Hîrtu, din a cărei neglijenţă a provocat focul.

Pagubile să ridică la suma de 690 lei.

:: Publicul iubitor de spectacole vesele şi alese va avea ocazia să vadă un asemenea spectacol Joi 15 Noembrie, cînd se va reprezenta la Teatrul Naţional ptesa **Prieteni din Copilărie** una din cele mai reuşite comedii ale lui Ludvig Fulda Piesaa avut anul trecut o frumoasă serie la *Naţional* în Bucureşti.

:: Ázi urma să se judice de tribunal, moratoriul cerut de bijutierul B. Zusman, însă din lipsa magistraţilor ocupaţi la biurourile electorale, afacerea s'a amînat.

:: **Ţicăul ameninţat de surpare.** Dealul Ţicăului a început să se surpe terenurile lunecă mereu, o parte din case sunt ameninţate să se ruineze.—Dl. Inginer Savul a înaintat Comunei un raport prin care cere să se ia urgente măsuri.

Primărie a luat imediat dispoziţiuni ca să se întărească toate părţile ameninţate.

:: Răsboiul Independenţei (Filmul artistic romîn Leon Popescu), va fi reprezentat în curînd la Teatrul-Circ Sidoli din oraşul nostru şi la teatrul Cooperativa din Ploeşti.

Această grandioasă desfăşurare istorică reconstitută cu concursul trupelor romîneşti este de o reuşită fără seamăn. 80.000 soldaţi şi figuranţi se perindează înaintea spectatorilor.

Afişe speciale vor arata ziua primei reprezentaţii şi toate detaliile.

:: Catedrele de Economie politică, finanţe şi statistică de la şcoala superioară de comerţ şi liceul naţional din Iaşi, vor fi suplinite de d. D. Gh. Botez, avocat.

:: Elevii cl. IV-a a gimnaziului Stefan cel Mare din Iaşi, au înfiinţat, la acea şcoală, o societate de lectură cu numele I. L. Caragiale.

Epitropia Generală
a
Casei sptalelor şi Ospcilor
Sf. SPIRIDON DIN IAŞI

Aduce la cunoştinţa generală că, în ziua de 7 Decembrie a. c. ora 2 p. m. se va ţine licitaţie publică cu oferte închise pentru arendarea moşiei Palanca Com. Gărbeşti jud. Vaslui, proprietatea acestei Epitropii, pentru un period de 5 ani, începător de la 23 Aprilie 1913.

Garanţia provizoră 1000 lei.

Licitaţia se va ţine conform Art, 72—83 din legea contabilităţei generale a statului.

No. 8688 9 Nov, 1912

:: Creditorii moarei Goldsmann şi Taxier, întruniţi ieri, au votat moratorul cerut de acea firmă.

Tribunalul se va pronunţa Marţi.

:: Firma de galanterii Daniel Rechler din Iaşi a încetat plăţile.

:: Inspectorul general al jandarmăriei rurale a raportat prefecturei de judeţ că prin concediarea jandarmilor, caporali şi brigadiri din contigentul 1910 se simte o mare lipsă în efectiv. Faţă de această stare de lucruri se cere ca administratorii de plasă din acest judeţ pe cît va fi posibil să se reducă pe timpul lunelor Noembrie şi Decembrie parte din delegaţiunile ce ar fi trebuit să le dea jandarmilor, însărcinînd cu executarea lor pe ceilalţi oficeri de poliţie.

:: Din cauza ploilor abondente căzute în ultimul timp a alunecat o bucată de pămînt din partea dinspre răsărit a satului Horleşti, comuna Cucuteni prăbuşindu-se casele locuitorilor Iancu Blaj, şi Alexandru Dulhăscu.

:: **Universitare.** — Următorii studenţi din anul I al facultăţei de drept au reuşit la examenele din seziunea actuală:

La *Dreptul civil*: N. Antonescu, I. Babic, Mircea Bădăreu, D. Crivăţ, P. Donea, I. Georgescu, P. Gheţulescu, D. Georgescu, I. Georgescu, P. Ghiţulescu, D. Georgescu, P. Hucan, I. Istrati, Gh. Iuliano, P. Iorgulescu, I. Loghin, Camil Lohan, V. Ionaş, I. Maistrovici, C. Nădejde, M. Negruţi, G. Olănescu, D. Olănescu, D. Onescu, P. Paraschiv, A. Popov, C. Petrescu, L. Rabinovici, C. Radu, G. Roşca, M. Rusu, V. Tătăranu, A. Teodoru, Gh. Topirceanu, P. Tutovanu, D. Ţimiraş, L. Stern, Al. Hagi, C. Dan, V. Manoliu, I. Bantaş şi V. Ágarici.

La *Dreptul Roman*: N. Antonescu, Mircea Bădăreu, H. Dăscălescu, P. Donea, I. Georgescu, V. Hucan, P. Iorgulescu, C. Lohan, S. Maistorovici, C. Melinte, M. Negruţi, Gh. Olmescu, Lascăr Şaraga, V. Tătăranu, D. Ţimiraş, L. Stern, şi V. Manoliu.

La *Istoria Dreptului*: N. Antonescu, Mircea Badareu, H. Dăscălescu, A. Dumitrescu, D. Gorgos, I. Georgescu, P. Ghiţulescu, V. Husan, P. Iorgulescu, C. Lohan, V. Ionaş, C. Nădejde, M. Negruţi, Gh. Olănescu, P. Paraschiv, P. Petrescu, T. Săvulescu, Lascar Şaraga, V. Tătăranu, Gh. Topîrceanu, D. Ţimiraş, L. Stern, T. Zipa, Al. Hagi, C. Dan şi V. Manoliu.

La *Dreptul Constituţional*: Gh. Alexandrescu, N. Antonescu, D. Crivăţ, V. Cadioschi, V. Constantinescu, Al. Dumitrescu, C. Faur, I. Gheorghiu, N. Gheorghiu, I. Georgescu, P. Ghiţulescu, P. Iorgulescu, Samoil Iosub, Gh. Mitachi, C. Melinti, M. Negruţi, D. Olănescu, Gh. Olinescu, Adonis Popov, Rafail Suchiaş, V. Tătăranu, D. Ţimiraş, Leon Stern, Radu Xenopol, Al. Zamfirescu, C. Ghiulea, C. Dan, T. Gheţu, I. Răileanu şi C. Mălinescu.

Din anul al II seria studeoţilor cu examele în bloc, au reuşit: I. Brădescu, Eug. Gheţu şi D. Dumitrescu.

:: Manevrele regale romîne, cari au avut loc în cursul lunei Septembrie a. c., pe cîmpiile dintre Ploeşti şi Bucureşti, aidoma înregistrate de aparatele cinematografice, sunt redate pe ecranul sălei Sidoli în noul program care se reprezintă astă-seară Sîmbătă.

Mai sunt cuprinse în acest nou program:

Clubul sportiv „Teotonia" din Berlin. Interesante vederi şi scene sportive.

Din viaţa unui student. Desfăşurare superbă în două părţi. Din seria pieselor lungi teatrale. Film francez de mare artă. Montare şi punere în scenă originale. Interpretare de către artişti dramatici pariziani.

Demonul arzător. Scene feerico-fantastice.

Cel mai nou număr din Pathé-Jurnal, cu telegramele însufleţite.

Tîndală pungaş. Scene comice.

S'au intercalat subiecte nouă în programul de astă-seară.

Noul program viitor se reprezintă mîne Duminică 11 Noembrie a. c. (matineu şi seara). Program nou duminical, cuprinzînd între altele: Siegfried, poem dramatic, însufleţirea vechei legende germane, bogat scenariu.—Bastonul magic, comedie.—Remuşcarea etc.

In noul program de Luni 12 Noembrip: Orfelina.

In noul program de Mercuri 14 Noembrie: Mizerabilii (epoca întăia).

:: Dela 1 Noembrie produsele Debitelor Badareu se vînd cu următoarele preţuri

	Litru	Kgr.
Unt pentru masă şi cafea		6.00
Smîntînă dulce centrifugată	2.80	
Unt proaspăt pentru gătit		3.60
Brînză proaspătă de vaci		80
Brînză de oi de putină		1.60
Brînză de munte		2,20
Ouă proaspete	11 lei suta	
Lapte dulce proaspăt se găseşte în fie-care dimineaţă şi seara litrul		0.50
Caşcaval greçesc		2.60
Brînză de burduf		2.80
Caşcaval de Penteleu		3.00

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri cu următoarele preţuri:

	Litrul
Vin alb vechiu	1.—
Vin negru vechiu	1.—
Vin alb negru si superior	1.20
Vin Cotnar şi Bordeaux	1.60
Vin otonel tămăios	2.40

Toate calităţile de vinuri superioare se vînd cu litrul şi în sticle înfundate.

ULTIMA ORA

Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 10 Noembrie

Ştiri alarmante în Bulgaria despre pregătiri militare în Romînia

Bombardarea Adrianopolu ui

Speranţele în tratativele de pace

Sofia.—Bulgarii au cucerit partea de sud vest a cetăţei Rodosti, deschizîndu-şi astfel un drum spre Galipoli.

*

Sofia.—De eri dimineaţă a început bombardarea Adrianopului. Canoniada se aude la o mare depărtare.

*

Constantinopol.—Tratativele de pace întîmpină mari greutăţi.

Guvernul turcesc refuză să accepte capitularea Ceatalgei.

Totuşi sunt speranţe, că puterile vor face presiuni asupra ţărilor beligerante, pentru ca pacea să se realizeze.

*

Sofia.—Ştiri sosite aci de la comandamentul suprem, arată că trupele bulgare au început din nou atacul fortăreţei de la Ceatalgea.

*

Sofia.—Aci circulă versiuni foarte alarmante, cu privire la nişte presupuse pregătiri militare în Romînia.

In special ziariştii ruşi au transmis ziarelor lor ştiri cu totul alarmante.

De altfel pretutindeni ziariştii au fost asediaţi cu întrebări.

Toată lumea pare a fi convinsă aci, că pregătirile militare în Romînia, care n'au fost întrerupte, au devenit febrile, în ultimele două zile.

*

Sofia.—Preşedintele Sobraniei Danev, generalizmul Savof şi maiorul general Titsev, au fost însărcinaţi de guvernul bulgar să negocieze armistiţiul şi vor pleca în curînd la Ceatalgea, spre a se întîlni cu delegaţii turci.

*

Belgrad.—Regele va sosi mîini şi va fi primit în mod solemn.

*

Belgrad.—După ştirile sosite aci, trupele serbe, au intrat în Florina.

*

Constantinopol.— Foştii miniştri junii turci Hagi-Aiye, Nedjemeddin şi Haladyan, fostul guvernator Ismidkiazim, şeful secretar al Senatului Muchzar, şi preşedintele clubului june turc din Smirna au fost arestaţi.

Exministrul Talaat a reuşit să fugă.

*

Constantinopol.—O telegramă a comandantului flotei, zice că la 19 Nvembrie, a aout loc o ciocnire între vînătorii infanteriei lîngă Kalicratia.

La ora 10 şi 45 inamicul, care încerca să sape şanţuri, a fost respins. La ora 1 vasul Barbarossa a tras cu tunurile de 10 şi 8 cm. spre Arnutkioi, iar mai tărziu a tras 4 obuze asupra infanteriei inamice, care se retrăgea spre Papsburgas. Fiecare şi-a atins ţinta.

*

Constantinopol. — Dapă ziare, prinţul Abdul Meojid ar fi desemnat de către Poartă ca principe al provinciei autonome Albauia, ce se va crea,

*

Constantinopol.—Ziarele anunţă arestarea a 3 ofiţeri şi 5 funcţionari de la intendenţa generală al armatei, sub învinuire de abuzuri.

*

Rjeka.—Bombardarea continuă a artileriei muntenegrene contra Scutarilor a fost azi mai slabi. Se aşteaptă ordinul de încetarea ostilităţilor.

Printre condiţiilp de armistiţiu ale Muntenegrului ar fi şi cererea de predare a Scutarilor, depunerea armelor de către garnizoană.

Vijelia din Capitală

Bucureşti.— Astă noapte o vijelie cumplită s'a abătut asupra Capitalei.

In Bulevardul Elisabeta, s'a prăbuşit o clădire în construcţiune.

Colegul nostru, ziaristul Woor Faust, care trecea pe acolo, a fost uşor rînit.

S'AU REDESCHIS
Restaurantul şi Casinoul
Hotel Trajan
aranjate cu totul din nou, mobilate elegant după modelul localelor similare din străinătate, fiind conduse de cunoscutul restaurateur şi hotelier d. Adolf Gottesman.
In curînd renovarea Marelui Hotel Trajan.

10 lei lunar se învaţă franceză sau germana special conversaţia şi corespondenţa.

Prepar special curs complect primar şi secundar după programul ministerial, la domicilului elevului.

V. Emil. Profesor *Str. Sf. Teodor 36 (în curte).*

Dr. M. HALPERN
vechiu medic francez
s'a stabilit în Iaşi, strada Elena Doamna (fost albă) No. 17, casele noui Gelzer.
Specialist în boale de femei, faceri, mamoş de la facultatea din Paris, fiind ataşat mulţi ani la spitalul de faceri „Clinica Tarnier", fost elev a profesorului Budin.

AVIS DOAMNELOR ŞI DOMNIŞOARELOR
Cele mai frumoase Noutăţi ale Sezonului şi toate felurile de mărfuri pentru toamnă, au început să sosească zilnic la magazinul
„LA VULTUR"
Toate onoratele cliente sunt rugate să viziteze cît mai des Magazinul „La Vultur" (nu e aşa departe) aci vor găsi ca în totdeauna lucruşoare bune şi frumoase şi le vor cumpăra cu preţuri mult mai ieftine chiar de cum se vinde în prăvăliile din străinătate.
Poftiţi dară „LA VULTUR"
cel mai bine asortat magazin

Dr. Louis Mendel, dentist
reintorcîndu-se în localitate şi-reluat ocupaţiile.
Str. Lăpuşneanu 11 bis.

Dr. H. SOLOMOVICI
Specialist în boale de
— NAS, GÎT ŞI URECHI —
Ord. 9—10 a. m. şi 3—6 p. m.
67 Str. Cuza-Vodă 67

Avocat S. P. GEORGESCU
s'a mutat
în Str. Lozonschi No 16
(Casele Brill)

Dr. I. BRENER
Specialist în boale de femei
MAMOŞ
s'a mutat str. Lăpuşneanu 25

Legătoria de Cărţi ROSENFELD Succ.
Fondată în anul 1854, s'a mutat în strada Gh. Mărzescu (foasta str. Primăriei) No. 30 peste drum de Tipografia H. Goldner.

De inchiriat *una cameră foarte spaţioasă pentru depozit. De asemenea* **un loc viran** *pentru depozit.*
Strada Cuza Vodă 13.

Dr. A. SPIRT
specializat la Paris şi Berlin în boale de gură, gît, nas, şi urechi se stabileşte de la 26 Octombrie 1912 în Iaşi, **strada Ştefan-cel-Mare No. 47** *vis-à-vis de Mitropolie.*

Inginer I. CANA
Autorizat de Primăria Iaşi
Iaşi—28 str. Cuza Vodă 28—Iaşi
(zisă şi str. Golia 28)
—Apă—Canal—Closete *contra îngheţului*—**Băi hygienice**—*etc.*
Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.
Devize—Consultaţiuni gratuite.
Condiţiuni de plată foarte avantaoase.
Atelier special pentru reparaţiuni
—**Proiecte — Supravegheri de Construcţii.** *Vile—Hoteluri, etc.*
Se deplasează şi în provincie *cu preţ modest.*
Referenţile cele mai **bune la** *dispoziţie.*

A. G. DABIJA
AVOCAT
In ograda Bisericei Sf. Dimitrie (Balş) str. Stefan cel Mare

Dr. S. Dulberger
Specialist în boalele de femei
— MAMOŞ —
fost medic la clinica obstetricală a Consilierului intim Prof. dr. Bum din Berlin; fost timp îndelungat medic secundar al Spitalelor Casei Sf. Spiridon din Iaşi.
dă consultaţiuni
de la 10—12 m. şi de la 3—5 p. m. în locuinţa sa din str. Costache Negri (foasta strada Veche) No. 10 vis-à-vis de farmacia Zfass

Important
Aduc la cunoştinţa onor. public şi vechei mele clientele, că am deschis în acest oraş strada Cuza-Vodă (foastă Golia) No. 71.
Fabrică de rahat, halvale, dulceţuri etc.
fabricaţiune specială şi după toate regulele higienice.
Calităţi exelente.
Cu stimă, **H. Alexiades**

SE TAE LEMNE DE FOC
Cu MASINA
CONDIŢIUNI AVANTAJOASE
Doritorii să se adreseze printr'o carte postală
D. Lernovici, str. Zugravilor 41

Constantin şi Profira Chiriac, Efrosina şi Dimitrie Chiriac, Aneta şi Gheorghe Chiriac, Elena Maleriu şi Mihai Enescu, Ecaterina, Aurelia, Marieta, şi Florica Demetrescu, Aglaea, Constantin, Lucica, Atena, Luţa, Jean şi Alexandru C. Praja, Eugenia, George, Emil, Constantin, Ecaterina, Ilie şi Ionel Andrieşescu, familiile D. Ionescu, Ghinea şi Constantin Zaharia au nemărginita durere de a vă face cunoscut încetarea din viaţă a prea iubitei lor fiice, nepoate şi vară.

†

Efrosina Viorica C. Chiriac

în etate de 21 ani

decedată după o lungă şi grea suferinţă Vineri 9 Noembrie dimineaţă şi vă roagă să bine-voiţi a asista la înmormîntarea care va avea loc Duminică 11 Noembrie a. c.

Cortegiul va pleca de la locuinţa defunctei str. Albineţ 15, la ora 2 p. m., spre cimitirul Eternitate.

Iaşi 9 Noembrie 1912

Cîştiguri dintr'o singură zi!

Victoria Strălucită a Lozurilor Schröder!

In ultima zi de tragere a clasei VI-a, au căzut în colectura mea norocoasă:

Lei 150,000 Pe No. 59353 8/8

Lei 225,000

în 10 premii à Lei 20,000

LEI 20,000 pe No.	825	LEI 20,000 pe No.	1,008
20,000 „ „	4,656	20,000 „ „	29,080
20,000 „ „	13,500	20,000 „ „	13,573
20,000 „ „	34,387	20,000 „ „	59,489
20,000 „ „	42,856	20,000 „ „	37,236

Lei 25,000 pe No. 57,564

Apoi în cursul acestei loterii:

Lei 70,000 pe No. 53,927
„ 50,000 „ „ 59,961
Lei 20,000 pe No. 28152 Lei 20,000 pe No. 43756
„ 10,000 „ 11202 şi nenumărate à 5000, 3000, 2000, etc.

Tragerea CLASEI I-i a Loteriei XIII-a

14 (27) DECEMBRIE 1912

1/8 numai Lei 1.50

1/4 Lei 3.—1/2 Lei 6.—1/1 Lei 12.

Comenzile din provincie se efectuiază prompt şi conştiincios contra plăţii anticipate sau sub ramburs

ROB. TH. SCHRODER

BUCUREŞTI

Calea Victoriei 97

Sucursale: Calea Victoriei 50 Calea Griviţei 96 Str. Lipscani 72

BOTOŞANI Calea Naţională 203; **IAŞI** Str. Ştefan cel Mare 8; **GALAŢI** Str. Domnească 14.

CRAIOVA Str. Unirii 69; **BRAILA** Piaţa Sf. Archangheli (Casa Rally); **PLOEŞTI** Str. Basarabilor 1

Norocul la Schröder e Colosal!

Numai la Schroder

— Se obţin cu adevărat cele mai importante cîştiguri —

OPINIA

Organul partidului conservator-democra

Cel mai răspîndit

ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziaru.ui «Opinia» strada Primăverei No 17.

Magasinul Conservatorului

IAŞI—Strada Lăpuşneanu 32—IAŞI

NOTE de MUZICA

ASORTIMENT complect după Programa Conservatorului

Instrumente Muzicale şi Accesorii

Reprezentanţa şi Depositul renumitelor

Piane şi Pianine

— ROSENKRANZ —

Neîntrecute în soliditate şi ton frumos

Vînzare şi în rate mici fără aconto —

— Cataloage gratis —

INCHIRIERE DE PIANE CU PREŢURI AVANTAGIOASE

Renumitele PLUGURI

întreg de oţel bătut marca PORC MISTREŢ

DIN FABRICA

Gebrüder Eberhardt Ulm

a) cu 1, 2 şi mai multe brazde
b) speciale de vie
c) speciale de prăşit

Maşini de secerat de Mc. CORMIC precum şi alte maşini şi unelte agricole, permanent în depozit la

Fraţii Bachstez, Iaşi

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ameţesc şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăcuit, *Migrenele*, *Gastralgie*, *Sciatica*, *Afecţiunile reumatismale acute şi dureroase* cari se resistă tuturor celorlalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 6 hapuri a doua zi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, *de* PARIS, *cari se potă găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.*

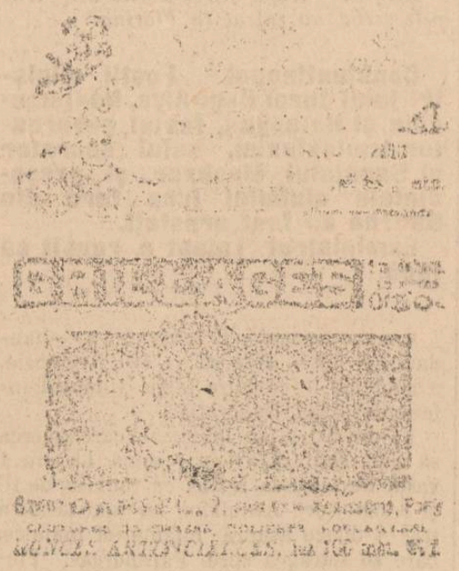

FONDOIR
Prix..... 6f.50
R. GARIEL
RATELIER A LAPINS

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, str. Gh. Mîrzescu 17—Instalaţie cu motoare electrice

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași str Gh. Mirzescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX No. 1736. Marți 13 Noembrie 1912

Indatoririle Patriotice

Vrednicia popoarelor se judecă după puterea cu care se manifestă, în momentele grave, solidaritatea națională, acea legătură misterioasă, indistructibilă și veșnică, care atrage toate generațiile în jurul intereselor superioare ale patriei.

Ne-a fost dat să trăim astăzi în timpuri care se poate să însemne, pentru omenire, începutul unei noui perioade istorice — atît de mari și fundamentale sînt prefacerile cari se vestesc aci în Orientul Europei și cari prefaceri, ori cît s'ar atenua lucrul, nu pot să rămîie fără repercutare în lumea apusană.

Cu mare bucurie trebue să constatăm că poporul romîn a știut, din primul ceas, să pătrundă toată însemnătatea problemei.

Trecerea, în fața primejdiei, de la o stare lăuntrică caracterizată prin ardoarea excesivă a luptelor de partid, la atmosfera de astă-zi, pe care o stăpînește numai înaltele preocupări patriotice, ne dă dovada tăriei cu care conștiința națională se manifestă în fiecare din noi. A fost destul ca tunul să bubue peste Dunăre, ca o mare Impărăție să fie amenințată cu prăbușirea, pentru ca România să înțeleagă că nu mai e timp de controverse juridice ori de lupte dintre partide, pentru cucerirea puterei temporare. Problema cea mică și vremelnică a guvernărilor lăuntrice, a făcut loc chestiei celei mari, a întăietății României printre statele balcanice.

Pilda cea bună a pornit de sus. Oamenii noștri politici, fruntașii tuturor partidelor, însuflețiți de aceleași legitime preocupări, au arătat țării că în România nu 'i nevoe ca oștirile să plece pe cîmpul de războiu, ca forțele naționale să între în stadiul jertfelor supreme, pentru ca să nu se mai existe de cît un singur partid: acel al intereselor naționale. Pentru aceasta, a fost destul preocuparea patriotică. De aci, mîndria noastră de a fi depășit, prin spotaneitatea cu care s'a închegat acordul dintre conducătorii țării, exemplul frumos pe care l'au dat statele balcanice, atît de adînc dezbinate de luptele intestine dintre funcțiunile politice, dar unde, în clipa începerei ostilităților, toate partidele s'au contopit într'o admirabilă conglăsuire.

Exemplul pornit din rîndurile conducătorilor, va da cele mai bune roade. Alegerile generale, consultarea corpului electoral care se face acum și care se impunea în o țară cu regim constituțional în momentele în care va fi vorba despre destinele României,—iată prilejul sosit, repede de tot, pentru ca cetățenii conștienți de interesele generale să 'și spue cuvîntul cu hotărîre și convingere.

In actuala campanie electorală, n'a fost și n'a putut fi vorba, nici de lupta, nici de propaganda pregătitoare. Convingerile, formulate gata, se găsesc, de mult, în conștiința fie cărui romîn căci nu poate fi unul singur, din toți acei pe cari 'i leagă de acest pămînt dragostea de neam, care să nu fi simțit, fără să 'i spue nimeni, care 'i este datoria pe care trebue să și-o îndeplinească cu sfințenie în zilele de alegeri, pentru ca România, reprezintată printr'un Parlament național, să 'și poată aduce la îndeplinire, cu cinste și glorie, justele sale revendicări.

Corpul electoral n'are, de astă dată, a hotărî între două politici, ori între două sisteme — două ori mai multe — pe care partidele, datoare a'și servi țara în ori ce moment, le supun obișnuit verdictului cetățenesc. In actualele alegeri, cetățenii au înaintea lor o singură politică— acea a intereselor României; o singură categorie de candidați—acei ieșiți din înțelegerea tuturor partidelor politice. Candidaturile cele-l'alte, izvorite din dizidențele locale, ori din formalizmul pe care l implică forțat organizația ori cărui mare partid, nu pot avea însemnătatea celor-lalte. Ele pot fi, cel mult, cînd nu's o chestie de procedură, dovezile marei atracțiuni pe care onoarea de a face parte din Camerile viitoare —ale apărărei și ale răspunderilor naționale — o exercită asupra oamenilor iubitori de țară.

Atît guvernul, precum și partidul conservator democrat—întru cît aceasta din urmă reprezintă o parte din opinia publică—și-au făcut datoria de a explica cetățenilor care este înțelesul alegerilor de față.

Guvernul prin circulările date după ce cere reprezentaților săi din întreaga țară să asigure tuturor libera exercitare a dreptului de vot, face tuturor cunoscut că cei propuși sub formă de candidați independenți nu reprezintă nici partidul conservator și nici pe acel conservator-democrat.

Pe de altă parte, partidul conservator-democrat, prin presa și membrii săi cei mai autorizați, a arătat și susținut continuu că prima lui datorie este să lupte cu lealitate și vigoare pentru reușita tuturor candidaților propuși prin înțelegerea dintre partide.

Unind vorba cu fapta, prieteniii noștri cu spiritul de jertfă și de solidaritate de care au dat atîtea dovezi, n'au provocat nicăeri o singură dizidență și n'au propus la nici un colegiu măcar o singură candidatură independentă.

La urne, cuvîntul dat va fi ținut cu sfințenie.

Astfel în urma izbîndei de care nu ne îndoim, se va înțelege de toată lumea că nu există o putere mai mare de cît acea care naște din disciplina pe care o impune iubirea de șef, și că nu poate rezulta mulțumire mai deplină pentru un partid, alta de cît conștiința datoriei îndeplinite.

Candidații

conservatori și conservatori-democrați la alegerile generale pentru parlament

COLEGIUL III CAMERA
(Luni 12 Noembrie)

Const. C. Chirilă

COLEGIUL I SENAT
(Mercuri 14 Noembrie)

Vasile Sculy
Lascar Antoniu

COLEGIUL II SENAT
(Vineri 16 Noembrie)

Ioan Găvănescul
Nicu Nanu
G. D. Șerban

Cum se va rezolva criza

In afară de importantul eveniment al războiului din Balcani, care formează acum în toată lumea obiectul preocupărilor tutulor, — cu atît mai mult la noi, cari avem și noi un cuvînt de spus cînd va fi să se dea o soluțiune nouei situațiuni, creată de inevitabilele consecințe ale acestui război, — la noi în țară toată lumea continuă a urmări cu cea mai mare atențiune situațiunea economică și sforțările ce se fac spre a îndepărta criza izbucnită. Și fiind-că agricultorii noștri au fost și sunt și ei destul de atinși de pe urma restrîngarei creditelor tocmai într'o epocă în care nu au posibilitatea de a-și vinde grînele și deci de a-și face capitalul lichid, suntem datori și noi să urmărim fazele prin care trece dorința guvernului de a veni în ajutorul pieței.

In primul rînd trebue să dăm cuvenita atențiune stărei agricole din țară.

O parte a lumei noastre de afaceri pare alarmată de faptul că tomna aceasta mult prea ploioasă a împedecat în parte recolta porumbului și facerea sămănăturilor. Situația nu este însă atît de rea cum și-o închipuesc profanii în materie și convorbirea ce publicăm în alt loc al numărului de față cu d. G. Nicoleanu, directorul agriculturei din ministerul domeniilor, lămurește pe toți asupra adevăratei stări a lucrurilor.

Se vor perde în anul viitor, aceasta pare cert, recoltele de grîu de toamnă, din cauza că nu s'au putut face sămănăturile ce s'au putut face vor trebui întoarse la primăvară. In schimb, dacă la primăvară orz, ovăz, porumb și chiar grîu de primăvară cu toate că acesta din urmă nu s'a încetățenit încă destul în țara noastră. Și cum cerealele de primăvară sunt și ele destul de căutate în străinătate și se plătesc pentru ele prețuri bune, paguba agriculturei romîne din campania viitoare nu va fi atît de simțitoare cum prevăd profanii sau obicinuiții pesimiști. Nu este deci loc de a sufla în trîmbița de alarmă.

Din partea agriculturii nu pot surveni din considerațiunile aceste, motive de agravare a situațiunei economice a țării afară dacă, ferească Dumnezeu! s'ar întîmpla vreun dezastru agricol. Dar cu cataclisme nu se contează în calculul mersului normal al lucrurilor

Principalul este ca deocamdată să dispară criza economică actuală, care nu are nici un motiv serios, după cum am explicat în diferite rînduri.

Nu putem contesta că guvernul actual își dă toate silințele spre a ajunge la acest rezultat.

Se știe că după cererea d-lui ministru al comerțului și industriei, Camera de comerț din București numise o delegațiune, care să facă intervențiunile necesare atît pe lîngă d. ministru al finanțelor, cît și pe lîngă Banca Națională. Delegațiunea a și luat imediat contact cu acești însemnați factori ai vieții noastre economice și după tratativele ce au urmat s'a ajuns la o soluțiune: guvernul acordă Băncii Naționale dreptul de a reduce de la 40 la sută la 33 la sută rezerva de aur, ce trebue să posedă această Bancă față de emisiunea ei de hîrtie-monedă și dă astfel primei noastre instituțiuni financiare posibilitatea de a spori cu 80—100 milioane lei circulațiunea biletelor de bancă.

Acest spor va da Băncii Naționale putința de a-și mări portofoliul de creanțe și conturele curente, ceea-ce însemnează că cele 80—100 milioane lei în hîrtie monedă vor putea fi puse la dispoziția lumei noastre de afaceri.

In convorbirile dintre guvern, direcțiunea Băncii Naționale și delegații Camerei de Comerț s'a discutat și propunerea ca agricultorii să fie în special ajutați prin lombardarea sau scontarea stocurilor lor de cereale nevîndute și s'a recunoscut imposibilitatea unor asemenea operațiuni din partea Băncii Naționale așa cum am prevăzut și noi în numărul nostru de săptămîna trecută. Banca Națională s'a declarat însă dispusă să primească în portofoliul ei warantele scontate de Băncile particulare, căci cu modul acesta ea va avea cele trei semnături cerute de statutele ei.

Soluția aceasta este acceptabilă, cu toate că dobînda se scumpește prin nevoia de a se recurge la intermediul unei bănci particulare. Dar în împrejurările actuale taxa scontului are mai puțină importanță de cît putința de a căpăta valoarea sau o parte din valoarea capitalurilor închise în cerealele nevîndute. Dobînda mai mare e un rău, dar, cum zice unul din înțeleptele noastre proverbe populare: mai bine cu rău de cît fără rău...

Ne găsim deci în fața unei soluțiuni menită să ușureze situația critică: sporul de emisiune de hîrtie-monedă ar putea să servească pentru reanimarea afacerilor de credit ale comerțului și industriei din țară și în același timp ale agriculturei. Zicem: ar putea. Fiindcă, din nenorocire, la noi în țară nu toate intențiunile bune se și pune în practică. La noi se fac multe legi bune, se ia multe măsuri admirabile, dar nu toate se aplică. Mai curînd se execută cu scrupoluzitate dispozițiile ce conțin elemente de șicană sau de nemulțumire a cetățenilor.

Să nu fim însă, de astă dată, pesimiști. Vom ști în curînd care a fost eficacitatea înțelegerii stabilite între guvern și prima noastră instituțiune financiară. Și voim să sperăm că va fi desăvîrșită. Căci în cazul contrariu, situația actuală, pe cari unii îi numesc jenă, alții criză, se va agrava în detrimentul întregei vieți economice a țării și vom cădea într'un dezastru prin nimic justificat.

Rom. Agr.

Problema romînă

Presa streină trece ușor azi peste cele ce se petrec pe cîmpul de rezboiu.

Situația aci e neschimbată. In Turcia, refuzul guvernului de a accepta condițiunile armistițiului a produs o excelentă impresiune. „Așteptăm—zice ziarul „Sabah"—ca acuma eroii noștri să-și spue cuvîntul și nu numai să apere și să împedice intrarea dușmanului în capitala imperiului, dar încă să-l alunge din pozițiunile cucerite".

E straniu, dar presa engleză se declară nemulțumită de refuzul Turciei. După „Daily News", țările aliate n'au cerut prea mult, așa că guvernul turcesc ar fi putut accepta condițiunile armistițiului, mulțumit că armatele balcanice renunță la intrarea în Constantinopol. Insă, cu tot refuzul, atît Turcia cît și țările aliate au numit delegații lor, cari se vor întîlni zilele aceste. E foarte probabil, că Bulgaria va micșura pretențiile, Turcia va ceda și se va ajunge în sfîrșit la pacea dorită.

Dar altă preocupare există azi: **problema romînă.**

De această problemă se ocupă azi întreaga presă mondială. Știrea despre mobilizarea în Austria se confirmă în parte.

După un comunicat aproape oficial un s'a făcut de cît complectarea corpurilor de armată, mărindu-se la 150 oameni, tăria unei companii și aceasta abia în vederea unei mobilizări. Cele trei corpuri de armată azi pe picior de război, sunt cele din Galiția și anume, corpul I de Cracovia, corpul 10 din Lemberg și 10 din Przmysl.

După afirmarea corespondenților streini, această acțiune a Austriei se îndreaptă spre Rusia, care aseminea face mari pregătiri militare.

Simultaneu guvernul austriac ar fi pus pe picior de resboiu, corpul 7 (Timișoara) și 15 din Agram. Au fost de aseminea echipate corpurile 16—Ragura și 15—Serajew.

După presa streină, toate aceste pregătiri ale Austriei, au de scop, în a sprijini rezolvarea problemei romîne, astăzi chestia cea mai delicată.

D.

OAMENI ȘI LUCRURI

Intre Cameră și Senat

Numele d-lui Gh. Ghibănescu — despre care am vorbit în notele din urmă în legătură cu alegerea de astăzi — ne sugerează de-adreptul numele unui alt prețios și devotat colaborator al „Opiniei", —d. Lascar Antoniu, pe care iașanii îl vor trimite mîne în Senat, ca ales al colegiului întâiu.

Fost co-director al ziarului, numele acestui viguros și extrem de simpatic membru al baroului iașan e strîns legat de însă-și existența „Opiniei", căreia i-a aratat o adevărată dragoste pînă la jertfă, —o dragoste de părinte.

Intruniri și consfătuiri redacționale și de reorganizare aveau loc, de ordinar, în locuința d-sale, cea mai prielnică pentru a se crea, ori a se întreținea dispoziția de entuziasm, atmosfera de elan. Căci sunt, în existența ori-cărui organism—și gazeta este un organism cu neîntreruptă viață—epoci de abnegație și de sacrificii fatalmente mărginite. Și într'un mediu de publiciști amatori—cum sunt în mare parte acei cari au făcut succesul unic al acestui ziar iașan — e cu atît mai multă trebuință de firi entuziaste, cari să întrețină focul sacru, însuflețirea aproape romantică, condițiuni fără de cari nu pot trăi și prosperà publicațiuni legate de credință și de dezinteresare, mai mult decît de trudă profesionistă.

O astfel de fire a fost și este Lascar Antoniu, de a cărui personalitate sunt strîns legate cele mai bune amintiri, cele mai vii simpatii ale tuturor cîți sunt grupați în jurul „Opiniei" — și, fără îndoială, a celor mai mulți din cititorii ei. Toți iașanii sunt cetitori ai „Opiniei"...

Erau obișnuiți, iașanii, a-l vedea în campanie electorală pentru Cameră. Timp de trei legislaturi i-au dat voturi numeroase, iar în una din ele a reprezentat a doua Capitală cu un adevărat „brio". Dacă am fi avut reprezentarea minorităților,—Lascar Antoniu n'ar fi încetat a reprezenta Iașul, chiar candidînd pe liste de opoziție, atîta de credincioase i s'au arătat massele colegiului al doilea, apreciindu-l după activitatea primei legislaturi și legînd tot mai multe speranțe de alesul lor.

Va fi același lucru, după ce îl va trimite acum, pentru întâiași dată, în Senat colegiul intelectualității prin excelență, care l'a prețuit ca talentat beletrist în articolele de fond ale „Opiniei", în articolele de specialitate publicate, ani de-a rîndul, cu prilejul deschiderei anului judiciar,—sau care își amintește de interesanta-i interpelare în imprejurarea literară și artistică Davila—Nottara.

Preste tot a pus aceeași energie unită cu eleganța limbagiului, aceeași dreaptă impulsivitate însoțită de alura unui cavalerism „sans peur ni reproche",—după cum pune și în serviciul profesiunii de avocat în care și-a dobîndit nu numai o situațiune morală excepțională, dar și vasta clientelă care-i cunoaște seriozitatea și-i recunoaște scrupulozitatea în prezentarea cauzelor ce apără.

Ca notă particulară: un om de temperament, de foarte mult și generos temperament. E calitatea esențială și ea l'a făcut—credem—puțin compatibil cu magistratura în care ar fi putut rîdica ușor înaltele trepte ale erarhiei, dar în care nu și-ar fi utilizat însușirile de luptător „frondeur", de spontaneitate și expanziune care, în politică l'au pus curînd în primele rînduri și-i îngădue să avanseze de la un colegiu popular al Camerii la un colegiu intelectual al Senatului. E dintre acei născuți să cucerească,—nu pentru dînșii personal, ci pentru organizațiile cărora aparțin cu trup și suflet. Cît despre resignarea de a se... declara senator în plină tinerețe, va fi încă un titlu la recunoștința iașanilor. Aceștia din urmă, de altfel, vor vedea și vor iubi în tînărul lor senator pe vigurosul și entuziastul lor deputat de altă-dată. Alesul va fi senator *numai* la București. Și ast-fel toată lumea va fi mulțumită, — începînd cu „Opinia".

Rodion

SCRISORI

22 Aprilie 190 .

Amice,

Ți-am mai spus că însemnările mele nu sunt făcute cu intențiunea de-a fi date publicității fie și peste cîte va veacuri...

Nu, și dacă îmi îngrijesc stilul, o fac pentru că, stilul e omul singur cum zice Buffon și după cum tu n'ai fi în stare să ieși pe stradă cu o haină care ar avea o mînecă mai lungă și alta mai scurtă, ori alt defect, tot așa nici mie nu mi-ar conveni ca stilul meu—această haină țesută din cuvinte pe care o îmbracă gîndu meu ieșind din domeniul lumii abstracte—să fie așa, ori cum, ca un lucru de a gata.

... Dar tu zici că stilul meu este „strict, conservator și formalist" avînd astfel toate calitățile vechiului drept roman. Cred că exagerezi dragul meu, că stilul meu nu poate avea altă calitate—dacă are vre una—de cît aceia pe care o poate avea rodul unei munci îngrijite... și aici sînt multe de spus.

De fapt, toți muncim de la mic și pînă la mare, de la ucenicul zdremțuros, murdar și somnoros care își face stagiul de măturător prin ateliere, pînă la potentații lumii acestia, dar calitatea lucrurilor produse de activitatea fie căruia este atît de variată!

... Și nici nu s'ar putea alt fel, că ia ține de aptitudinile fie-căruia de mijloacele de care dispune fie care în sfera lui de activitate și... mai la urma urmii de specialitatea fie căruia pentru că un ciubotar, de pildă, chiar cînd este el „furnisor al curții regale", ori cît și-ar bate capul, ce ar putea ieși din mîinile lui de cît tot un papuc sau una pereche de ciubote destinate tot pentru picioare, tot pentru glod!

In genere vorbind însă, din punctul acesta de vedere, lumea se poate împărți în trei mari clase, colegii dacă vrei: ucenici calfe, și maeștri în cel mai larg înțeles al cuvîntului, ucenici mulți: calfe mai puține și maeștri foarte puțini și... pe scara asta progresivă, fie care ar dori să fie cocoțat cît mai sus... pentru ce? E lucru explicabil... Parcă cine n'ar vrea să se pomenească într'o bună dimineață, după ce a băut cafeaua, așa din senin, că este un Goete, un Schiller ori un mare savant:... Dar geniile se nasc și știința se cucerește anevoie. Milionar poți deveni din moment în moment dacă Norocul îți indică locul unde stă ascunsă o comoară de nestimate, dar ca să ajungi un profesor, un dascăl cît de mic, trebue să aștepți mult și bine că trebue să treacă atîta apă pe scocu morii pentru o bănița de făină!

Dar să revenim la stilul meu și pentru a înțelege mai bine ce însemnează un stil muncit, gîndește-te la două lucruri, unul, care a ieșit dintr'o turnătorie modernă și altul, care a ieșit din mîna unui lucrător iscusit, compară-le și vezi către care înclină balanța simpatiei tale ?... și apropriind stilu meu, pe lîngă cel din urmă, nu se poate să nu-i recunoști defectele, dar și calitățile lui, că ambele poartă marca originalității autorului lor, ceia ce face farmecul lor. (De cuvîntul calități poți face abstracțiune!

Dragul meu, repet că n'am de cînd să dau publicității „însemnările„ mele, dar dacă ele vor fi tipărite fără voia mea într'o zi, rămîne în sarcine altora mai competinți de cît noi, să mă înscrie într'unul din cele trei colegii după cenzul ce mi va da atunci aceste însemnări. Pen-

Apollinaris

Apă minerală de cură și de masă, cu o reputațiune mondială

Recunoscută de Statul Prusiei ca apă minerală de întrebuințat de toată lumea.

Medalia Statului Prusiei, 1902. Grand Prix Bruxelles, 1910.

tru moment eu mă mărginesc numai la o constatare de fapt. Cuget mult și cumpănesc fie care cuvînt.

Așa procedez mereu fără a ține seamă că mă aflu în fața unui prieten sau a unui prim venit, în viața de toate zilele am de alt fel aceiași ținută. Acasă la mine ca și în societate sînt aproape același.

Cei care doresc să se convingă despre acest lucru n'au de cît să poftească acasă la mine la ori ce oră din zi și noaptea pînă la 10 și îi voi primi îndată, fără să fiu nevoit a mă ascunde pe după perdele invocînd fel de fel de pretexte ridicole pentru a mi se trece cu vederea starea de neglijență în care nu mă aflu nici odată, ca alții... și iată pentru ce sînt eu însumi strict, formalist și conservator... să admitem democrat.

Acum trec la al doilea cap de acuzațiune pe care mi l-ai adus.

„Sînt puțini sociabil în genere,—zici tu—mulțumesc pentru circumstanța atenuantă;

Am fost de părere totdeauna dragul meu că prea multă liberalitate între prieteni face prietenia imposibilă de la un timp, ori îi ia partea cea mai bună — sinceritatea. In adevăr, un prieten prin firea lucrurilor are posibilitatea să pătrundă pînă în cele mai adînci făgașuri ale sufletului tău, să-ți aprecieze calitățile dar și defectele, să facă, cum s'ar zice, o temeinică și complectă recunoaștere asupra pozițiunilor strategice pe cari le ai luat în lupta asta de toate zilele și dacă iel te-ar putea ataca într'o zi, fie și cu un cuvînt de spirit—lucru rar !—te-ar ataca, de sigur prin punctele cele mai puțin rezistente ale liniei tale de apărare și sorții izbînzii ar fi de la început de partea lui. Dar asta ar fi o curată lașitate și pentru a evita asemenea surprize, se înțelege că fie-care e în drept și chiar dator să ia de la o vreme măsuri preventive și de aici neîncrederea care stînjenește și rupe relațiunile de prietenie, pe cînd dacă de la început am trage prin bună înțelegere, o linie de demarcațiune pe cîmpu prieteniei noastre, dezastrul ar fi imposibil.

Iată însă ceia ce nu pot înlelege însă nici în ruptul capului colegii mei care sunt și prietenii mei și prieteni între dînșii—aici fac aluziune la spiritul de colegialitate în baza căruia presupun aceasta. Iei mai învinuesc că ajung astfel la o reglementare a prietenei cari devine nici mai mult nici mai puțin de cît un contract...

Drept să-ți spun nu m'm gîndit să ajung la asemenea concluziuni, dar ce ar fi ca într'o bună zi, ça dreptul în evoluțiunea lui necontenită supt înrîurirea noilor idei bazate pe o altă stare politică și economică pe alte concepțiuni să intre în sfera prieteniei și să cerce a o reglementa într'adevăr făcînd din niște simple obligațiuni de domeniu și sancțiunea moralei, o „nouă negoție"—admițînd că prietenia face să nască deja obligațiuni morale dar „obligațiuni ?" Aceasta nu e poate de cît o chestiune de timp, asupra căreia totuși nici nu voi să reflectez mai mult.

Un lucru să știi dragul meu, că ieu nu pot concepe prietenia după planul colegilor mei din care unii au o tendință vădită de a'și ascuți mereu spiritul pe gresia păcatelor și a slăbiciunilor celorlalți și n'ași permite unui prieten să facă o glumă proastă pe seama mea. Pentru mine un asemenea act e o dovadă de lipsă de bun simț pe care l'ași sancționa cu un vot de blam și cartea, romanu dacă vrei, prieteniei noastre ar fi inchis pentru totdeauna.

Iată pentru ce sînt eu puțin sociabil, fie și în genere.

Bine înțeles că nu îndemn pe nimeni să-mi urmeze norma mea care este aceasta ; în relațiunile cu prietenii păstrez ceva din politeța, rece cum zici tu—fie ! —cu care tratăm de obicei pe persoanele străine, și în relațiunile cu aceștia, ceva din familiaritatea relațiunilor cu cei dintîi. Ceia ce cer însă dela tine în special, e să nu mai condamni pe nimeni înainte de a-l judeca ; altfel îmi dai dreptul mie să te acuz că te folosești de „legis actio" care, precum se știe, a fost cea mai străveche procedură romană.

V. Ionaș

Important

Aduc la cunoștința onor. public și vechei mele clientele, că am deschis în acest oraș strada Cuza-Vodă (foastă Golia) No. 71.

Fabrică de rahat, halvale, dulcețuri etc.

fabricațiune specială și după toate regulele higienice.

Calități exelente.

Cu stimă, **H. Alexiades**

Ştiri artistice

In seara de *Mercuri 14 Noembrie* va avea loc la Teatrul Național *Serata de Gală* dată de **Diva Nadine Van-Brandt**

celebra cîtăreață a Teatrelor Imperiale din Petersburg și Viena, și una din cele mai renumite artiste actuale. D-na Nadine Vand-Brandt a fost în 1911 steaua faimoasei stagiuni ruse de la Paris, și unde succesul ei a fost considerabil. *Massenet* care o admira foarte mult, îi încredințase crearea tuturor noilor sale opere pentru Petersburg. Tot pentru dînsa Rimsky-Korsakoff a scris Snegurotchka (Fata de Zăpadă) și Fidanțata Țarului.

*

„Renumitul Quatuor Bruxellois" unul din cele mai ilustre quartete instrumentale din lume, va da în sala Teatrului Național un singur Concert în seara de Vineri 30 Noembrie.

Biletele pentru ambele Concerte sau pus în vînzare la agenția teatrală „Thalia" Maximovici.

Cetate-Ştiinţe-Arte

Noua Revistă Romînă are următorul sumar:

Noutăți—Prietenia între Rusia și Romînia—Școala pentru copii cu deprinderi rele.

Actuale—C. Rădulescu-Motru—Pretențiile Remîniei față de Bulgaria—Ernesto Rastrelli,—Literatura războiului tripolitan.

Economice—I. C. Băicoianu. Idealul economic al Romîniei și glorificarea d-lui P. P. Carp.

Critică—N. I. Apostolescu, Poetul Stamatiad.

Literatură—G. Duma, Pianul (versuri), —Emil Isac, De ce nu dormi ?

Folklor—Th, D. Speranția, Frica de strigoi și Morala.

Insemnari—Miniștrii la Universitate—Soarta Teatrului Național din Craiova—Carmen Sylva și femeea turcă—Teoria supremației.

Revista Revistelor.

*

Paul Hervieu a oferit un banchet artiștilor de la Comedia Franceză cu ocazia reprezentației a 17 a nouei sale piese „Bagatelle".

Aceasta a corespuns cu a 500 reprezentație a pieselor sale, pînă acum, la Comedia franceză.

*

D-na Cosima Wagner, văduva lui Richard Wagner e grav bolnavă la Bayreuth.

E în vrîstă de 72 de ani.

*

Leon Daudet a publicat la Fasquelles un nou roman „Le lit de Procuste".

*

Ideea declarărei obligatorii a tuberculozei a fost definitiv părăsită în Franța, în urma deficultăților ce s'au manifestat în cercurile științifice.

*

Vestita prezicătoare pariziană, d-na de Thèbes, se arată pesimistă pentru 1913 în care pare a prevedea un rol preponderant al cifrei... 13.

*

Gustave Lanson a fost mai acum cîtăva vreme prin America, unde a ținut conferințe asupra Francezilor și literaturei lor.

Călătoria aceasta și șederea sa acolo cu deosebire printre profesorii americani îi dau prilej profesorului și criticului francez să facă numeroase și fertile observațiuni asupra învățămîntului, pe care le publică într'un volum ; *Trois mois d'enseignement aus Etats-Unis.*

*

Noua operă a lui Puccini „La fille du Far West" s'a reprezentat la Marsilia, în mijlocul unui entuziasm nespus.

Cei ce gustă plimbările pe mare sau vecinătatea acesteia, vor găsi în cartea lui Ch, Epry „A la mer", un tovarăș de preț și de nelipsit.

Autorul dă aci multe detalii precise și interesante asupra mării și tuturor fenomenelur maritime' cu plantele și animalele ei, despre pescuirile științifice și industriale și însfîrșit despre păsările de mare.

Autorul amintește prin dragostea și poesia cu care vorbește de subiectul său pe I. H. Fabre, înamoratul insectelor.

Cartea lui contribue mult la desvoltarea simțului de observație și aprinde în cetitor dragostea de natură.

*

A apărut No. 10 anul II-lea din interesanta revistă „Ilustrațiunea Romînă", cu următorul sumar :

Duiliu Zamfirescu, Copilul, versuri—A. de Herz, Octombrie, (Răsboiul)—Radu D. Bosetti, Sonet—H. G. Lecca, Sbucium (schiță)—Zakarnabatt, Wilette (impresii)—A. Cazaban, Cea din urmă nădejde—G. Cair, Farmecul primejdiei.

Liga naționala aeriană—Teatrul în Octombrie—Palatul Senatului — Comerțul Capet-Cella Delavrancea—Școala de cavalerie de la Tîrgoviște—Cronica mondenă — Cronica modei — Informațiuni etc.

Printre ilustrațiuni remarcăm : *Palatul Senatului (pe două pagini în două culori)*—Răsboiul din Balcani—Liga națională aeriană—Visul lui Ali—D. Capet și d-ra Dellavrancea la Ateneu. Un desen original de N. Vermont. Școala de cavalerie din Tîrgoviște, Disolvarea parlamentului etc.

Redacția și Administrația *Str. Academiei 6.*

*

STRUNA ZILEI

DIN RĂU NIMAI RĂU...

Bulgarii găsiră la Kirkilisse, după fuga Turcilor, de 18 mii lei pyramidon.

Le Temps.

La Kirkilisse—ce gheenă !
Scapară Turcii de migrenă,
O, capul nu i-a mai durut—
Dar ce folos ! Că l'au pierdut...

INFORMAȚII

Lista de subscripție pentru aeroplanul „IAȘUL"

D-na Ana Conta-Kernbach	60 lei
D. Stefan Negruți	500 „
D. Lupu Weinsengrün	30 „
D. Cristea T. Cristea	500 „
Banca Moldovei	200 „
D. Gh. Calmuski	20 „
D. Dr. Ilie Stroici	500 „
D. Grigore Iamandi	500 „

Banii au a se adresa d-lui Victor Fara, la Prefectura de județ.

:: Postul negru naționalist.— Avem sub ochi un document „secret". Il publicăm și pentru cetitori și pentru psihiatri : pentru cetitori ca să mai rîdă pe aceste vremuri triste—pentru specialiștii în boli mintale ca să facă cuvenitele studii.

Iată documentul :

Iubite Prietene și Frate de luptă

Iți trimit aceste înștiințări și porunci, pe care le vei ceti tuturor naționaliștilor democrați, oameni de hotărîre și credință și numai acelora, de oarece unele lucruri trebue să se păstreze ca o adevărată taină pînă în ziua alegerii.

1). De astăzi și pînă în ziua de 12 Noembrie la ora 7 seara, toți naționaliștii-democrați din sat să vie la d ta în fiecare zi la ceasul care-l vei hotărî ca să stați la sfat, în privința celor ce trebuesc făcute pentru biruința partidului nostru în aceste alegeri și pentru a primi porunci de la d-ta, care ești căpetenia lor.

Le vei porunci să meargă să împărțească, cum vor ști mai bine „chemările și gazeta „Unirea", cari ți s'au trimis recomandate din Iași, în ziua de Luni 29 Octombrie c. Să le împărțească în sat sau în satele vecine. Le vei porunci să meargă fiecare la cîte un alegător direct sau delegat din comună sau din comunele vecine, ca să-i sfătuiască pe cine și cum să voteze.

Și apoi vor veni să-ți raporteze ce au făcut. Foți sunt datori să lese totul la o parte și să urmeze *orbiș poruncile d-tale.* Cine nu știe să asculte, la vreme grea, de poruncile căpitanului, acela nu este vrednic să stee în mijlocul nostru !

2) Toți alegătorii direcți și delegați să vie la alegere ori ce vreme ar fi. Cine nu va veni să voteze, va fi ca un dezertor de pe cîmpul de luptă.

3) *Tot satul* să însoțească pe alegători la oraș, ca să nu li se întîmple vre-o oprire sau altceva pe drum. Oamenii să vie cu toții de Duminică pașnici, dar hotărîți de a trece nu peste samavolnicia unui jandarm, ci și peste un batalion de jandarmi, că ei după lege n'au voe să se amestece de loc în alegeri și să oprească oamenii. *De altfeliu în oraș vor sosi pentru îmbărbătarea țărănimei grupuri de studenți din București și din Iași.*

4) *Ziua de Luni 12 Noembrie să fie după cum a hotărît comitetul executiv* **zi de post negru**, *atît pentru cei cari vor fi în oraș, cît și pentru cei cari rămîn acasă.*

Vom posti în ziua aceia și noi : eu și d. Cuza, pentru biruința țărănimii ! Femeile, copiii și bătrînii cari vor rămînea acasă să se închine și să se roage toată ziua lui Dumnezeu pentru biruința țărănimii în alegeri.

5) Cei cari vor pleca la oraș să aibă cu ei merinde ca să poată mînca Duminică seara și Luni la sfințitul soarelui.

6) Eu și domnul Cuza vom sosi în gara Fălticeni Duminică 11 Noemb. la ora 5 după amiazi. Toți oamenii cari vor fi sosit pînă la acea oră în oraș, să ne aștepte la gară. Noi vom găzdui la d, advocat Zarian. Acolo să vie Duminică la ora 6 sara comitetul executiv.

7) *Să alegi doi oameni de cea mai straşnică îndrăzneală, îndemînare și credință,* cari împreună cu alții să vie Luni dimineața la ora 7 la d. Zarian, ca să formeze *garda d-lui Cuza,* ori unde va merge. Acei doi oameni pot fi alegători sau nu.

8) Invață pe oameni cum să cunoască semnul nostru, crai nou cu stea la mijloc și cum să închidă buletinele. Să fie curați pe mîni ca să nu se anuleze votul.

9) Ți-am trimis recomandat un pachet de „chemări", vezi să nu rămîie nici o casă care să n'aibă un exemplar. S'au tipărit în zece mii de exemplare ca să ajungă. De asemene vi s'a trimis „Unirea" vezi să se împărțească pe la alegători.

10) Marți 6 Noembrie, eu și poate și d. Cuza, vom sosi la ora 10 dimineața la Fălticeni pentru a declara delegații și asistenții. Dacă aveți a ne vorbi sau a ne scrie ceva, în ziua aceia pînă la ora 6 jum. ne puteți găsi la d-nul advocat Zarian.

11) Nici un om să nu părăsească orașul în ziua alegerii pînă nu se va ști rezultatul, de oare-ce se poate să avem balotaj și atunci a doua zi Marți, va începe votarea din nou. De și eu cred, după veștile cari le am de prin sate, că noi vom birui cu ajutorul lui Dumnezeu chiar în ziua întâia. In cazul acesta, *poate* vom ținea o mare adunare obștească tot atunci sara pe la ora 8. După veștile cari le am, se pare că vor fi 6 candidați de toți : Noi doi, apoi doi ai guvernului și alți doi pe delături : Răcăciune și cu un arman bogat. Aceasta ar fi foarte bine pentru noi, că s'ar împărți voturile potrivncilor noștri, iar ale noastre vor merge una.

12) Spune oamenilor să nu creadă nici un zvon și nici o minciună ce li s'ar spune, de pildă că unul dintre noi și a retras candidatura, poate că vor arata telegrame sau scrisori cu iscălitura noastră falșă, și cîte și mai cîte ! Oamenii să nu creadă *nimic.* Iar pentru ca oamenii noștri să se poată înțălege cu prietenii noștri din alte sate, mai ales în ziua de alegeri, apoi să le încredințezi cu straşnică taină aceste două cuvinte : *vremea—vremueşte.* Adică voind unul să-l încerce pe altul din alt sat, ca să vadă dacă nu cumva îi de-ai noștri, să-i zică : „vremea", iar cellalt de va fi pentru noi să-i răspundă numai de cît : „vremueşte". Și astfel se vor putea cunoaște prietenii dintre protivnici.

De primirea „chemărilor", a gazetei „Unirea" și a acestei scrisori îmi vei răspunde *chiar în clipa aceasta* prin o cartă poștală, *iar de n'ai primit „chemările" îmi vei telegrafia atît :* N'am primit.

Și acum să vă văd la luptă îndărjită ! Bagați de seamă ! Ochii țării și ai neamului întreg sunt ațintiți asupra Sucevii ! Aşa dar : cu Dumnezeu înainte !

Al vostru frate și căpitan,

Ion Zelea Codreanu

31 Octombrie 1912.

:: Recensămîntul populației. — *Persoanele care doresc a funcționa ca agenți recenzori pentru recensămîntul populațiunei orașului vor bine voi a se adresa la Primărie, biuroul stării civile, la d-nul Sadoveanu.*

:: *„Unirea educatoarelor romîne"*, își va ținea obicinuita ședință Joi, 15 Noembrie la școala „Oltea Doamna". Se va vorbi despre *femeia slavă.*

Ședința va începe la 4 ore, precis ; membrele sunt rugate de punctualitate.

:: In articolul de Simbătă, — cultul morților—s'au strecurat cîteva greșeli.

Pasagiul : la dreapta jos, un înger cu emblema casei ducale se reazimă de un leu *care dormitează,* apoi figzionomia *medievală, Vicheradului.*

Facem cuvenita rectificare.

:: Registrele colectorilor de lozuri.

Curtea de Casație s. III, a stabilit următoarea jurisprudență :

Colectorii de lozuri ai loteriei de Stat, fiind scutiți de taxa timbrului în ce privește lozurile, imprimatele, anunțurile și prospecturile lor, de aci însă nu se poate deduce, prin analogie și în lipsă de o dispoziațiune formală, că ei sunt scutiți și de taxa de timbru pentru registrele cocomerciale ce sunt datori a ține în calitate de colectori ai loteriei. Prin urmare, cînd tribunalul scoate de sub aplicațiunea legei timbrului pe asemenea colectori, în ce privește registrele lor comerciale, dă o interpretare greșită art. 7 din legea loteriei și hotărîrea sa are a fi casată.

:: Publicul iubitor de spectacole vesele și alese va avea ocazia să vadă un asemenea spectacol Joi 15 Noembrie, cînd se va reprezenta la Teatrul Național ptesa **Prieteni din Copilărie** una din cele mai reușite comedii ale lui Ludvig Fulda Piesaa avut anul trecut o frumoasă serie la *Național* în București.

:: Răsboiul Independenței (Filmul artistic romîn Leon Popescu), va fi reprezentat în curînd la Teatrul-Circ Sidoli din orașul nostru și la teatrul Cooperativa din Ploești.

Această grandioasă desfășurare istorică reconstitută cu concursul trupelor romînești este de o reușită fără seamăn. 80.000 soldați și figuranți se perindează înaintea spectatorilor.

Afișe speciale vor arata ziua primei reprezentații și toate detaliile.

:: Catedrele de Economie politică, finanțe și statistică de la școala superioară de comerț și liceul național din Iași, vor fi suplinite de d. D. Gh. Botez, avocat.

:: In strada Zugravilor No. 54, numita Tinca Dimitriu, în urma unei certe violente, a rănit, la braț, cu un cuțit, pe concubinul său Constantin Bob.

:: Ministerul cultelor și instrucțiunei publice, a adresat o circulară către revizor i școlari clasa I a II-a și către învățătorii școalelor rurale, prin care face cunoscut că Casa școalelor a înființat și anul acesta un serviciu de șeapte controlori conferențiari, cari se compune din d-nii G. Coșbuc, Al. Vlăhuță, M. Sadoveanu, A. Gorovei, dr. Iliescu, Ion Ciocîrlan și Sf. O. Iosif.

Atribuția acestor controlori conferențiari va fi dublă : a) să supravegheze cum învățătorii își îndeplenesc îndatoririle la cercurilo culturale și b) să dea sfaturi și îndrmăr i ca conferințele ori convorbirile cu sătenii să fie de așa natură ca să îndrepte o stare de lucruri. Pe lîngă acești conferențiari pot lua parte și vorbi la cercurile culturale ori ce alți funcționari administrativi si persoane particulare.

La ședințele cari vor avea loc trebuie să ia parte pc cît posibil, revizorii școlari.

In vorbirile către popor trebuie să se aleagă subiecte din istorie, economie și viața socială.

Comptoirist *care să cunoască bine scrisul la mașină, cu bună școală și practică de biurou mai îndelungată se caută pentru angajare imediată. Reflectanții trebue să cunoască perfect limbele romînă și germană.*

Ofertele se vor adresa în scris la **Usina Centrala de Electricitate din Iași.**

Laboratorul de Analize Medicale și Industriale

Doctor A. Ratianu

Chimist diplomat de la Universitatea din Geneva

— IAȘI — Strada Cuza-Vodă (Golia) 46 — IAȘI —

Execută : Analize complecte de urină, chimice și microscopice; Analize chimice și microbiologice de lapte de la doici ; Analize bacteriologice de spute asupra bacilului tuberculozei ; Analize de secrețiuni Uretrale asupra Gonococilor Neiser ; Analize alimentare de Vinuri, lapte, făinuri etc. Analize de stofe din punct de vedere a compoziției și a conținutului în lînă, bumbac sau matasă, etc. etc.

Ultime Informaţii

Rezultatul colegiului II de Cameră din Iaşi, s'a cunoscut la orele 3 noapte.

Iată acest rezultat:

Inscrişi 2749. Votanţi 2083.

A. A. Badareu, cons.-dem.	*1514 v.*	*ales*
Eug. Herovanu, cons.-dem.	*1313 v.*	„
Vespasian Pella, c. dem.	*1292 v.*	„
Gh. Scorţescu, conservat.	*1048 v.*	„
Georgel Mîrzescu, liberal	*1287 v.*	„
C. Meissner, consev.	*1179 v.*	„
I. Praja, cvnserv.	*1039 v.*	
A. C. Cuza, nalionalist	*808 v.*	
Xenofon Eraclide, lib.	*477 v.*	
Teodor Vasiliu, lib.	*475 v.*	
Mihai Tomida, lib.	*392 v.*	
Ioan Botez, liberal	*354 v.*	
Const. Kilimoglu, lia.	*267 v.*	

Colegiul II de cameră a avut de ales 72 d-nii deputaţi.

La acele locuri au candidat 28 conservatori şi 40 conservatori democraţi, iar liberalii au candidat la toate locurile.

In unele părţi au candidat de asemenea naţionaliştii şi socialiştii.

Dintre conservatori au fost aleşi 15 iar 6 au rămas în balotaj; dintre cons.-democraţi au fost aleşi 38 şi au căzut 2, iar dintre liberali au fost aleşi 5 fără contracandidaţi şi 8 prin luptă, în total 13.

Naţionaliştii au trimes în Cameră pe d. N. Iorga,

Liberalii, pe d-nii V. G. Morţun, Ioaniţescu, Gr. Vasiliu, Ştefan Ioan, Basarab-Brîncoveanu, fără contra candidaţi şi pe d-nii N. Secăleanu, Ioaniu, G. Poenaru, I. Rădulescu, G. Mavrocordat (conservator-dizident), Ionescu Quintus, N. Romanescu şi Georgel Mîrzescu.

Pînă acum au fost aleşi 48 conservatori, 63 democraţi, 31 liberali şi un naţionalist la primele două colegii de Cameră.

Alegerile Colegiului al III-lea. Votarea a început la ora 8 dimineţa, făcîndu-se în două localuri: secţia I la primărie unde biroul electoral este alcătuit din d-nii Burada, preşedinte, Cihodariu magistrat asistent, I. Niţescu şi Al. Ghiorghiu alegători asistenţi; şi secţia II-a la şcoala primară „V. Adamachi" cu următorul biurou electoral: C. Climescu, preşedinte, H. Grigoriu magistrat asistent şi George Ciurea alegător asistent.

Alegerea urmează în cea mai perfectă rînduială.—Opoziţia luptă stăruitor.

Rezultatul probabil că nu se va cunoaşte înainte de ora şapte.

Crişmarul Alecu Ilion din Tg. Frumos a fost dat judecăţei ca un element turburător, ca unul ce agită locuitorii la nesupunere contra legei şi contra repausului duminical.

Pentru aeroplanul Ligei Aeriene a mai donat d. Tudosie Motăş 20 lei şi d-na Locot. Colonel C. Cătuneanu 6 lei.

Ministerul de interne, a adresat următoarea circulară către prefecturile din ţară:

Ministerul de justiţie ne face cunoscut că, conform art. 75, din procedura civilă, pentru îndeplinirea de procedeuri faţă de cetele de moşneni, urmează între altele a se face bătae de tobă timp de 15 minute.

Cum însă, cele mai multe din comunele rurale întrebuinţează trîmbiţe în loc de tobe, şi cum asemenea procedeuri au fost anulate de tribunale, conform jurisprudenţei Curţei de Casaţie, avem onoare a vă ruga, Domnule prefect, să puneţi în vedere primarilor comunelor rurale din judeţul d-voastră ca, la îndeplinirea procedurei faţă de cetele moşnenilor, să se întrebuinţeze numai tobe, pentru a nu se da loc la anulări de procedură.

Un însemnat număr de rezervişti bulgari veniţi eri din Rusia, au luat drumul spre Bulgaria.

Economice. — In şedinţa din 7 Noembrie a comisiuei industriale dela Ministerul de Industrie şi Comerţ, s'a acordat avantajele legei de încurajarea industriei fabricei de făină Diamant din localitate.

— S'a dat avis favorabil fabricei de perii Tobias S. Fall din str. Păcurar.

— Bulgaria şi Turcia au făcut cereri stabilimentelor noastre industriale pentru articole de opincărie şi pănzărie.

— Ataşatul nostru comercial din Egipt semnalează că reprezentanţii aceloraşi fabrici de făină din ţară oferă preţuri diferite pentru aceleaşi calităţi de mărfuri. Aceasta aduce oarecare neajunsuri exportului nostru.

Incendiu. — Focul a distrus casa lui Gheorghe Cojocaru din comuna Cucuteni cauzîndu-i pagube în valoare de 500 lei. Focul se crede că a fost pus.

Judecătorie.—Tribunalul Comercial din localitate se va pronunţa astăzi asupra cererilor de declarare în stare de faliment afirmelor: David Rechler manufactură din str. Ştefan cel Mare; Haim Iosub din Bivolari, Isidor Margulis, ferărie şi comision din localitate. Şi asupra cererei de morator a firmei D. P. Orenştein librărie str. Lăpuşneanu.

In oraş s'au constatat două cazuri noi de anghină difterică.

Orfelina, o splendidă desfăşurare se reprezintă astă-seară Luni în noul program cinematografic din Sala Circului Sidoli. Adaptarea piesei „Orfelina" e după o scriere celebră. Jocul superb al maiştrilor scenelor străine încoronează succesul acestei splendide drame. (în trei părţi de cinem).

Mai sunt cuprinse în acest nou program:

Răsbunarea pascarului. Reînsufleţirea unei povestiri, a cărei acţiune se desfăşoară în plin aer şi ai cărei interpreţi sunt artişti distinşi din străinătate.

Bastonul magic, comedie.

Abatoriile mari din străinătate. Abatoriul din Brazilia,

Urmările unei partide de tenis, Scene comice.

In noul program de Mercuri 14 Noembrie: Mizerabilii (epoca întăia).

Dela 1 Noembrie produsele Debitelor Badareu se vînd cu următoarele preţuri

	Litru	Kgr.
Unt pentru masă şi cafea		6.00
Smîntînă dulce centrifugată	2.80	
Unt proaspăt pentru gătit		3.60
Brînză proaspătă de vaci		80
Brînză de oi de putină		1.60
Brînză de munte		2,20
Ouă proaspete	11 lei suta	
Lapte dulce proaspăt se găseşte în fie-care dimineaţă şi seara litrul		0.50
Caşcaval grecesc		2.60
Brînză de burduf		2.80
Caşcaval de Penteleu		3.00

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri cu următoarele preţuri:

	Litrul
Vin alb vechiu	1.—
Vin negru vechiu	1.—
Vin alb negru si superior	1.20
Vin Cotnar şi Bordeaux	1.60
Vin otonel tămăios	2.40

Toate calităţile de vinuri superioare se vînd cu litrul şi în sticle înfundate.

„Ilustraţiunea Romînă" ne roagă să arătăm că Direcţiunea artistică a acestei reviste a fost încredinţată cunoscutului pictor *I. Steriade* iar direcţiunea redacţională d-lui *A. de Herz* literat şi autor dramatic.

Medicii comunali se vor întruni zilele acestea, pentru ca la rîndul lor, să discute asupra modificărei legei sanitare.

Astăzi dimineaţă au circulat prin oraş ştiri, cum că la Folticeni s'ar fi petrecut mai multe tulburări cu ocaziunea alegerei coleyiului al 8-lea. Mai mult încă, în vitrina unei librării naţionaliste din localitate, s'au afişat mai multe placarde cu conţinut alarmant cu privire la pretinsele tulburări,

Prezentîndu-ne la parchetul general, pentru a afla ce este adevărat din toate aceste ştiri.

D. Procuror general Toneanu a bine voit a ne comunica că în urma unei convorbiri telefonice ce a avut-o la ora 3 cu procurorul Trib. Suceava nimic din ştirile răspîndite prin oraş nu este adevarat, iar conţinutul placardelor afişate la librăria naţionalistă sunt absolut din domeniul fanteziei.

Mai mult încă parchetul general a luat măsuri ca prin parchetul local să se cerceteze cine este autorul răspîndirei şi placardărei unor asemenea ştiri a căror caracter tendenţios şi turbulent apare şi mai mult în evidenţă ţinînd seamă că în oraş se găsesc astăzi numeroşi ţarani în vederea alegerei colegiului al 3-lea, alegere care de altfel se efectuiază în cea mai perfectă ordine.

Cele mai frumoase varietăţi

de

PERE ŞI MERE DE IARNA

sunt de vînzare la d-nul E. Ghika-Budeşti moşia Climeşti prin Roman.

Preţuri moderate

ULTIMA ORA

Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 12 Noembrie

Eşirea victorioasă a turcilor

Manifestaţiile anti-sărbeşti din Viena

Zvonul de mobilizare in Austria

Viena.— Ştirile răspîndite de unele ziare străine care pretind că Austro-Ungaria a luat întinse măsuri militare sunt foarte exagerate. In adevăr s'a făcut numai o complectare a efectivelor de pace în citeva corpuri de trupe şi prin urmare e vorba de o simplă măsură de prevedere.

Zvonurile de mobilizare nu au deci nici un temei.

*

Athena.— In urma propunerei consiliului de miniştri, generalul de divizie principele moştenitor al Greciei a fost promovat la gradul de general şef al armatei Greceşti în onoarea servicilor sale strălucite în timpul răsboiului actual.

*

Belgrad.—Se telegrafiază din Uleschub că corpul fostului ambasador turc Tethi Paşa care a căzut lîngă Resno a fost înmormîntat de sîrbi cu mari onoruri militare.

*

Buda-Pesta.—Azi după amiază o întrunire convocată de socialişti contra răsboiului a fost dizolvată de poliţie; înainte de deschidere manifestanţii au tras focuri de revolver în contra poliţiei rînind 12 sergenţi, 86 arestări au fost operate. Sunt numeroşi manifestanţi rîniţi.

*

Constantinopol.—Un ziar turc află că garnizoana turcească din Adrianopol ar fi făcut eri o eşire victorioasă spre direcţia Kirkilise, Bulgarii ar fi avut numeroşi morţi şi răniţi.

*

Viena.—Azi 150 studenţi slavi de sud în urma unei slujbe religioase la biserica sîrbească de aci au încercat să demonstreze şi să pătrundă pînă în Kaertnerstrasze strigînd cuvinte cari au indignat publicul. Manifestanţii refuzînd să se risipească poliţia a arestat 15 dintre ei.

*

Berlin.—Impărăteasa a primit eri după amiază pe membrii ultimei expediţii germane a Crucei Roşii destinată a se duce la Constantinopole.

*

Constantinopole. — Persoane competinte sosite din cartierul general turc spun că situaţia armatei turce în prezent e excelentă în urma luptelor de la 17, 18 şi 19 curent care au fost nişte succese foarte mari pentru turci.

Cazurile de holeră au scăzut considerabil. Arestarea de tineri turci continuă.

Panica intr'un cinematograf

Bilbao.—Din cauza strigătului foc! foc!, o mare panică s'a întîmplat într'un cinematograf de aci tiosit de lume.

Peste 20 persoane femei, copii şi bătrîni au fost strivţi în picioare.

Inchiderea Dardanelelor

Londra.—Ştiri sosite ari, anunţă că Poarta a ordonat din nou închiderea Dardanelelor.

Nenorocire într'o mină

Alaih.—Azi dimineaţă în mina St. Martin de Walgalgues a ţîşnit de odată acid carbonic. Se găseau în mină 38 lucrători. Numai 13 au fost salvaţi. Salvarea a scos pînă acum 21 cadavre. Mai sunt patru mineri care probabil sunt asfixiaţi într'o parte din mină.

Incendiul din Azuga

Azuga.—Azi dimineaţă un mare incendiu a izbucnit la fabrica de sticlărie de aci.

Toate ajutoarele au fost zadarnice, şi fabrica a fost compleet distrusă.

Pagubele sunt foarte mari.

Mobilizarea în Bucovina

Cernăuţi.—Populaţia aci e foarte deprimată, în urma ştirilor de mobilizare.

La Banca „Sparcasse", e un asalt din partea populaţiei, de a-şi scoate depozitele.

Din Bucovina se concentrează trei contigente.

Ştiri sosite aci arată, că pînă acuma Austria a ridicat pe picior de răsboiu 350,000 oameni.

D. Daneff în Bucureşti

Bucureşti.—Ziarele anunţă că d. Daneff, preşedintele Sobraniei, va sosi zilele aceste în Bucureşti.

Resboiu între China şi Rusia

Frankfurt. — Ziarele apărute în ediţii speciale, anunţă că China e pe cale a declara resboiu Rusiei, avînd în aceasta sprijinul Japoniei.

Raportul lui Hilmi Paşa

Constantinopol. — Hilmi-Paşa a înaintat Porţei raportul asupra convorbirei sale cu Contele Berchtold.

Din această convorbire rezultă, că Monarhia doreşte ca Turcia să continue rezboiul.

Germania şi Italia au mobilizat, iar Austria va fi gata pînă cel mult în opt zile.

Situaţia la Constantinopol

Constantinopol. — Aci s'a operat o radicală schimbare. Descurajarea de pînă acuma a dispărut ofiţerii au convingerea, că Turcia se poate bizui pe concursul Austriei şi al Germaniei.

Această versiune e aproape oficială aci.

Azi au sosit un mare transport de tunuri Krupp.

Asemenea au sosit un mare număr de ofiţeri germani, cari au şi plecat spre Cetalgea.

A. G. DABIJA

AVOCAT

In ograda Bisericei Sf. Dimitrie (Balş) str. Stefan cel Mare

Dr. S. Dulberger

Specialist în boalele de femei

— MAMOŞ —

fost medic la clinica obstetricală a Consilierului intim Prof. dr. Bum din Berlin; fost timp îndelungat medic secundar al Spitalelor Casei Sf. Spiridon din Iaşi.

dă consultaţiuni

de la 10—12 m. şi de la 3—5 p. m. în locuinţa sa din str. Costache Negri (foasta strada Veche) No. 10 vis-à-vis de farmacia Zfass

10 lei lunar se învaţă franceză sau germana special conversaţia şi corespondenţa.

Prepar special curs complect primar şi secundar după programul ministerial, la domicilului elevului.

V. Emil. Profesor *Str. Sf. Teodor 36 (în curte).*

Avocat S. P. GEORGESCU

s'a mutat

în Str. Lozonschi No 16

(Casele Brill)

S'AU REDESCHIS

Restaurantul şi Casinoul

Hotel Trajan

aranjate cu totul din nou, mobilate elegant după modelul localelor similare din străinătate, fiind conduse de cunoscutul restaurateur şi hotelier d. Adolf Gottesman.

In curînd renovarea Marelui Hotel Trajan.

V. G. CRISTOFOR

Avocat

Str. Cuza-Vodă 42, (foastă Golia)

Magasinul de Muzică

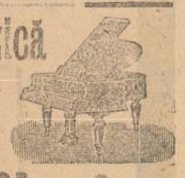

E. MICHELSOHN

Iaşi—Fondat 1878—Iaşi

Piane şi Pianine

SCHILER, WAREN, CZERNY, ROSENKRÄNZ

şi orice altă fabricaţiune, se vînd în rate lunare mici.

PIANE ELECTRICE

KUHL et KLATT

ORCHESTRIOANE AUTOMATE

La cerere prin o cartă poştală, trimitem acordorul-voiajor în orice parte a ţărei cu modelele cele mai noui.

NOTE MUZICALE, CLASICE ŞI MODERNE

Sub presă în editura Tipografiei H. Goldner din Iaşi:

EDIŢIA II-a din

Dicţionar latin-romîn

de

IOAN NĂDEJDE

Această ediţie e revizuită şi mult adăogită.

Preţul unui volum rămîne acelaş. Va apare în cursul anului 1913.

60,000 lei de plasat. cu ipotecă în primul rang sau în al II-lea după Creditul Rural, într'o moşie.

A se adresa la d. Alex. Werner Iaşi str. Săulescu 8.

Acordor şi constructor de piane

CAROL GRUCHOL

s'a mutat în str. Carp 3.

Dr. I. BRENER

Specialist în boale de femei

MAMOŞ

s'a mutat str. Lăpuşneanu 25

Legătoria de Cărţi ROSENFELD Succ.

Fondată în anul 1854, s'a mutat în strada Gh. Mărzescu (foasta str. Primăriei) No. 30 peste drum de Tipografia H. Goldner.

Dr. M. HALPERN

vechiu medic francez

s'a stabilit în Iaşi, strada Elena Doamna (fost albă) No. 17, casele noui Gelzer.

Specialist în boale de femei, faceri, mamoş de la facultatea din Paris, fiind ataşat mulţi ani la spitalul de faceri „Clinica Tarnier", fost elev a profesorului Budin.

AVIS DOAMNELOR ŞI DOMNIŞOARELOR

Cele mai frumoase Noutăţi ale Sezonului şi toate felurile de mărfuri pentru toamnă, au început să sosească zilnic la magazinul

„LA VULTUR"

Toate onoratele cliente sunt rugate să viziteze cît mai des Magazinul „La Vultur" (nu e aşa departe) aci vor găsi ca în totdeauna lucruşoare bune şi frumoase şi le vor cumpăra cu preţuri mult mai ieftine chiar de cum se vinde în prăvăliile din străinătate.

Poftiţi dară „LA VULTUR"

cel mai bine asortat magazin

Dr. H. SOLOMOVICI

Specialist în boale de

— NAS, GÎT ŞI URECHI —

Ord. 9—10 a. m. şi 3—6 p. m.

67 Str. Cuza-Vodă 67

Fii, fiicele, ginerii, nurorile, nepoţii şi strănepoţii au durerea de a vă face cunoscut pierderea ce au suferit prin încetarea din viaţă a prea iubitului lor tată, socru şi bunel

CH. S. SCHILLER

decedat după o scurtă suferinţă, în vrîstă de 78 ani, Duminecă 11 Noembrie dimineaţă şi roagă pe toţi amicii şi cunoscuţii defunctului să binevoiască a asista la înmormîntarea care va avea loc Marţi 13 Noembrie a. c.

Cortegiul pleacă de la casele defunctului, strada Ştefan cel Mare, la oarele 3 p. m. spre cimitirul israelit.

Iaşi, 12 Noembrie, 1912.

Cîştiguri dintr'o singură zi!

Victoria Strălucită a Lozurilor Schröder!

In ultima zi de tragere a clasei VI-a, au căzut în colectura mea norocoasă:

Lei 150,000 Pe No. 59353 8/8

Lei 225,000

în 10 premii à Lei 20,000

LEI		LEI	
20,000 pe No.	825	20,000 pe No.	1,008
20,000 „ „	4,656	20,000 „ „	29,080
20,000 „ „	13,500	20,000 „ „	13,573
20,000 „ „	34,387	20,000 „ „	59,489
20,000 „ „	42,856	20,000 „ „	37,256

Lei 25,000 pe No. 57,564

Apoi în cursul acestei loterii:

Lei 70,000 pe No. 53,927
„ 50,000 „ „ 59,961
Lei 20,000 pe No. 28152 Lei 20,000 pe No. 43756
„ 10,000 „ 11202 şi nenumărate à 5000, 3000, 2000, etc.

Tragerea CLASEI I-i a Loteriei XIII-a

14 (27) DECEMBRIE 1912

1/8 numai Lei **1.50**

1/4 Lei 3.—1/2 Lei 6.—1/1 Lei 12.

Comenzile din provincie se efectuiază prompt şi conştiincios contra plăţii anticipate sau sub ramburs

ROB. TH. SCHRODER

BUCUREŞTI

Calea Victoriei 97

Sucursale: Calea Victoriei 50 Calea Griviţei 96 Str. Lipscani 72

BOTOŞANI Calea Naţionala 203; **IAŞI** Str. Ştefan cel Mare 8; **GALAŢI** Str. Domnească 14.

CRAIOVA Str. Unirii 69; **BRAILA** Piaţa Sf. Archangheli (Casa Rally); **PLOEŞTI** Str. Basarabilor 1

Norocul la Schröder e Colosal!

Numai la Schroder

— Se obţin cu adevărat cele mai importante cîştiguri —

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame etc. pentru pagina III şi IV-a

se primesc şi trimesc la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No 11.

Magasinul Conservatorului

IAŞI—Strada Lăpuşneanu 32—IAŞI

NOTE de MUZICA

ASORTIMENT complect după Programa Conservatorului

Instrumente Muzicale şi Accesorii

Reprezentanţa şi Depositul renumitelor

Piane şi Planine

— ROSENKRANZ —

Neintrecute în soliditate şi ton frumos

Vînzare şi în rate mici fără acconto —

— Cataloage gratis —

INCHIRIERE DE PIANE CU PREŢURI AVANTAGIOASE

Renumitele PLUGURI

intregi do oţel bătut marca PORC MISTREŢ

DIN FABRICA

Gebrüder Eberhardt Ulm

a) cu 1, 2 şi mai multe brazde
b) speciale de vie
c) speciale de prăşit

Maşini de secerat de Mc. CORMIC precum şi alte maşini şi unelte agricole, permanent în depozit la

Fraţii Bachstez, Iaşi

NEVRALGIILE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ameţesc şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tâmplă, *Migrenele, Reumatismele, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi cronice* care se resistă la numeroase alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la ceasă. In diua cea d'antâiu să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la deşă, şi unul la cina, seara. Dacă bolnavul n'a simţit vre-o ușurare, va lua 6 hapuri a doua zi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, seara. Nu trebue ca să se ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de la Paris, care se pot găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.

Iaşi. —Tipografia H. Goldner, str. Gh. Mîrzescu 17—Instalaţie cu motoare electrice

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași str Gh. Mîrzescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX - No. 1737. Mercuri 14 Noembrie 1912

ILUZII și REALITATE

Nici n'a apucat să se isprăvească răsboiul balcanic și numeroase dificultăți se ridică în calea învingătorilor.

Chiar de pe acum, admițînd că neputința otomană nu se va desminți și că bravura coalizaților va înfrînge chiar puterea ucigătoare a teribililor epidemii cari bîntue în Peninsulă—se întrezăresc mari greutăți pentru ceasul cînd, ostilitățile terminîndu-se, Europa va avea să-și spue cuvîntul hotărîtor.

Este sigur că regatele coalizate fac totul pentru a evita, dacă s'ar putea, amestecul marilor Puteri în noua distribuție politică, pe care urmează s'o primească Peninsula balcanică, în ipoteza destrucțiunei totale a Semilunei.

Se repetă de pretutindeni, din Atena, Sofia cu și din Belgrad, că aliații sunt pe deplin înțeleși asupra modului cum își va împărți Turcia, tot așa după cum se susține cu ostentație că indistructibilitatea Coaliției este la adăpost de orice încercare.

Din puținele simptome cari au început să iasă la iveală, s'ar părea că mai nici una din pretențiile ori speranțele aliaților, n'are să rămîie neredusă de la faza de iluzie în care se găsește astăzi, la aceea a unei realități mai modeste și de sigur mai pozitive.

Nădejdea că Europa divizată în două tabere antagoniste nu va interveni de frica unei conflagrațiuni generale, se arată, chiar de pe acum, cu desăvîrșire chimerică,

Dar, marile puteri au și intervenit. Austro-Ungaria, sprijinită puternic de Italia și în deplină înțelegere cu Germania, au și precizat punctul lor de vedere față de năzuințele Serbiei în spre Albania și Adriatica.

De sigur nu va trece mult și Tripla-Alianță, pe care interese atît de mari o leagă cu Turcia, va vorbi tare și în chestia Macedoniei, a Constantinopolui și a Salonicului. Pe de altă parte Rusia, Franța, și Anglia au și ele interese proprii nu mai puțin primordiale de apărat și nu-i de crezut, ori cîte speranțe ar avea aliații, că aceste puteri vor renunța la aspirațiile lor în favoarea biruitorilor balcanici.

De aceea, este sigur că marile Puteri interesate își rezervă dreptul de a discuta îndelung și serios, noua stare de lucruri. Ba chiar sprijinindu-se pe interesul pe care Europa îl are ca să nu turbure pacea lumei, am fi dispuși să credem că, dată fiind bogăția și întinderea Turciei europene de disecat, marile Puteri decît să se războiască între ele punînd în rizic o civilizație întreagă, vor găsi că este mai practic să caute o soluție, care să mulțumească pe toată lumea. E puțin probabil, în această ipoteză, că loturile cele mai bune vor fi distribuite învingătorilor.

Așa s'a întîmplat în totdeauna și contrariul ar însemna răsturnarea unui concept istoric fundamental. De sigur, cultul pe care Europa apuseană îl hrănește pentru bravură și jertfă, admirația ei pentru căldura cu care micile state au știut să-și valorifice idealurile naționale o va face să răsplătească cum trebue minunatele sforțări ale Regatelor creștine. De aci însă și pînă la formula „Peninsula balcanică a balcanicilor“ e loc pentru toate deziluziile și amărăciunile.

Afară de acestea, nici coeziunea dintre aliați nu se arată a fi din cele mai indestructibile.

Așa, de pildă, în chestia Albaniei. Năzuința Sîrbilor de a cuceri porturi la Adriatica, întîmpină un început de împotrivire din partea celorlalți. Nici Bulgaria și nici Grecia nu vor să se strice cu Austro-Ungaria și de aceea acești din urmă doi aliați obiectează acum Serbiei, cînd Austro-Italia a luat o atitudine hotărîtă, că pactul nu-i obligă la colaborare decît în potriva Turciei. Nu mai vorbim de chestia cucerirei Salonicului a cărui capitulare poartă cașetul unei finețe ateniene, și nici de neînțelegerile dintre Sîrbi și Muntenegreni asupra distribuției porturilor dela Adriatica.

Să nu uităm că tunul mai bubue, că războiul e în toiul lui, și că n'a venit încă vremea culegerei roadelor. Atunci numai, cînd ostilitățile vor înceta, se va putea vorbi serios despre perfecțiunea înțelegerei dintre aliați.

Considerațiunile de mai sus nu par a da dreptate acelora cari, cuprinși de o explicabilă nerăbdare, au văzut în politica înțeleaptă și atitudinea neutrală a României o greșală posibilă.

Din potrivă, noi credem că s'a procedat bine. N'am renunțat la nici una din revendicările noastre în Balcani, cum nici una din Marile Puteri altfel îndreptățite decît noi, n'au abandonat nici ele vreunul din multiplele puncte de vedere cari le leagă de ceea ce se va schimba acolo. Hotărîrea generală, astăzi definitivă, a fost și este de a se circumscrie războiul în Balcani.

Iată un prim rezultat la care avem mîndria de a fi colaborat și noi.

Ori, atitudinea noastră loială față de toată lumea, ne crează drepturi nediscutabile pentru ceasul foarte apropiat cînd Puterile vor avea să hotărască.

La aceasta trebue să mai adăogăm forța noastră care a rămas întreagă în serviciul justelor noastre revendicări.

Candidații

conservatori și conservatori-democrați la alegerile generale pentru parlament

COLEGIUL I SENAT
(Mercuri 14 Noembrie)

Vasile Sculy
Lascar Antoniu

COLEGIUL II SENAT
(Vineri 16 Noembrie)

Ioan Găvănescul
Nicu Nanu
G. D. Șerban

Pretențiile Romîniei față de Bulgaria

Fruntașul nostru d. profesor Rădulescu-Motru, deputat de Mehedinți, publică următorul articol în „Noua Revistă Romînă“:

Citesc într'un ziar naționalist sfaturile pe care un idealist le dă guvernului romîn în chestia pretențiunilor pe cari le va rîdica Romînia la sfîrșitul războiului balcanic. Idealistul nostru sfătuește guvernul să nu ceară o palmă de pămînt din teritoriul Bulgariei, fiindcă națiunea noastră nu este dincolo de Carpați, și ar fi imoral și periculos să ne dăm o frontieră, lîngă care s'ar grămădi *mai multă ură* de cît pînă acum. Și idealistul adaugă, sentențios: Frontiera cea mai bună e aceea pe care o apără nu soldații, ci îngerii nebiruiți ai lui Dumnezeu: e frontiera dreptului național.

Prin urmare, potrivit idealului național, a cărui frontieră este păzită de îngerii nebiruiți ai lui Dumnezeu, noi trebue să rămînem cu brațele încrucișate și să privim cum Bulgaria să întinde peste teritoriile ocupate odinioară de Turcia, fără a rîdica nici o pretențiune! Chiar dacă Bulgaria și ar strămuta capitala în Contantinopole și ar întări malurile Bosforului, noi să stăm nemișcați, fiindcă idealul nostru național n'are ce căuta în Bulgaria!

Idealul este un far strălucitor, care luminează calea popoarelor... cum prea bine s'a spus de attea ori de acei cari s'au ocupat cu istoria omenirii. Dar cînd idealul este prea unilateral simțit, întocmai cum și farul cînd este prea apropiat, el nu mai luminează, ci orbește. Cînd vrei să vezi bine drumul pe care-l ai de făcut, nu pui felinarul în dreptul ochilor, căci atunci nu mai vezi nimic, ci îl depărtezi puțin pentru ca să vezi ce ai sub picioare.

Idealistul, după care am reprodus cuvintele de mai sus, mi se pare că ține farul idealului prea aproape de ochi, așa că nu vede pe unde calcă.

Statul romîn, tinde negreșit să corespundă idealului național, dar nu în așa măsură pînă să uite condițiunile naturale ale existenței sale ca organism politic real. Statul real romîn are nevoie nu numai de frontierile păzite de îngerii nebiruiți ai lui Dumnezeu, ci și de frontierele naturale; de munți de rîuri și de mare. Se poate prea bine ca națiunea noastră să nu populeze ținuturile dintre Silistra și Varna, dar organismul nostru politic cere, pentru a se garanta pe viitor, după dispariția Turciei, înălțimile pe cari le are globul pămîntesc între Silistra și Varna. Și aceasta cerință este lucrul esențial, Naționalismul se respectă pe cîtă vreme nu vine în conflict cu realitatea vieței. Ar fi sau n'ar fi Romîni între Dunăre și Marea Neagră, puțin importă: Romînia trebue să aibă frontierele ei naturale, findcă înainte de a avea o cultură, poporul romînesc trebue să trăiască. Popoarele se înalță cu gîndul spre văzduhul locuit de îngeri, dar de trăit trăesc adăpostite în cutele scoarței pămîntești.

Idealul național trebue să fie apoi o normă egală pentru toate popoarele. Noi renunțînd la frontierile naturale, pentru a salva pe cele îngerești, practicăm un ideal frumos, dar foarte eteric. Tot pe acest ideal îi practică oare și Bulgaria? Negreșit că nu. Bulgarii cer să ajungă pînă la Bosfor și marea Egee, deși de secole n'a călcat pe acolo picior de bulgar. Ce îndreptățește pe Bulgari să aibă pretențiuni așa de exagerate? Idealul lor național? Curios ideal național este acela, care aci este blînd ca mielul și ci este feroce ca lupul.

Să ne ierte d. idealiști, cu sfaturile lor îngerești. Guvernul țării Romînești este dator să apere interesele poporului nostru cu aceleași arme, cu care și celelalte guverne străine își apără interesele lor. Noi nu putem să ne încrucișăm brațele pentru a merita numele de îngeri, cînd ceilalți din jurul nostru se poertă ca lupii.

In pretențiunile exagerate pe care le ridică Bulgaria în fața Turciei învinse, idealul național are un loc cu totul secundar, el este numai pretextul; în fond pretențiunile Bulgarilor pornesc dintr'un egoism și dintr'o rapacitate cum n'au mai fost pilde pe lume.

Poporul, pe care noi l'am desrobit din lanțurile turcești, cu sacrificii enorme, la 1877, n'a găsit odată pînă acum ocazia să ne arăte recunoștința lui; o singură dată, acum de curînd, a vorbit de recunoștință, și anume atunci cînd a declarat războiu Turciei, fiind frică de mobilizarea armatei noastre; după victorie el va vorbi de recunoștință cu atît mai puțin.

Naționalismul bulgăresc nu umblă după frontiere îngerești, ci după cîmpii mănoase și după orașe la marea cea albastră. Am fi de rîs, ca în vecinătatea popoarelor balcanice, ce este să-și împartă pămînturile Turciei, iar noi să ne împărțim gloria cerească.

C. Rădulescu-Motru

Chestiuni de edilitate

Una din marile chestiuni de edilitate, ce va preocupa negreșit comisia interimară și viitorul consiliu comunal, va fi și eftenirea cărnei. Se petrece azi în adevăr un lucru straniu, ce merită a fi studiat.

Administrația comunală din Berlin, pentru a provoca o eftenire a cărnei și s'o facă accesibilă populațiunei sărace, a încuviințat importul de carne proaspătă din Berlin.

Experiența pare a fi reușit pe deplin. Intăiele transporturi de carne proaspătă din Rusia au sosit și populația s'a declarat perfect mulțumită.

Față de acest succes, a intervenit administrația comunală din Schoneberg, și imitînd exemplul din Berlin, a convenit ca o parte din transporturile de carne proaspătă din Rusia, să fie vîndută și populațiunei din Schoneberg.

Edilii din Berlin și Schoneberg au convingerea, că au rezolvit în bine chestia eftenirei acestui aliment de prima necesitate.

Am zis, că în această privință, se petrece un fapt straniu. Și în adevăr așa este. Se știe în adevăr, că din Moldova și din Iași în special se face un întins export de vite în Rusia.

Zilnic mari negustori ruși sosesc în localitate și cumpără vitele cele mai bune, pe care le transportă în Rusia. Prețurile oferite sunt destul de importante. Se naște acum întrebarea, cum se explică, că Rusia poate exporta carne proaspătă în Germania, cu prețuri eftine, iar la noi, de unde pornesc vitele exportate, totuși prețul cărnei să fie așa de urcat?

E o chestie interesantă de edilitate ce merită a preocupa pe edilii noștri.

D.

Vizita d-lui Daneff

Zvonul despre sosirea d-lui Daneff la București, e azi confirmat de presa străină.

Această presă acordă vizitei o importanță deosebită.

Această vizită—spun unele ziare străine,—poate să aducă o schimbare în bine, în relațiunile dintre Romînia și Bulgaria.

Speranțele aceste sunt în parte justificate. D. Daneff nu este un străin la noi, și se va convinge repede, că cerințele Romîniei sunt sprijinite pe întreaga opinie publică, și că prin urmare Bulgaria are tot interesul, de a nu sfărăma o prietenie, care nu poate de cît să-i fie folositoare.

In acest timp, delegații diferitelor țări, se pregătesc să înceapă tratativele de pace. Aceste tratative se vor urma însă, sub ploaia de gloanțe, de oare-ce armistițiul mult dorit nu se poate încheia.

Toate celelalte știri, cu privire la o complicare a situației generale, trebuesc primite cu multă rezervă.

E just că în Austria se fac mari pregătiri militare, dar ordin precis de mobilizare nu s'a dat încă.

Aceste pregătiri le fac mai toate țările pentru a nu fi surprinse la un moment dat.

Dar sunt speranțe, că toate aceste cauze, ce pot provoca o conflagrație generală, vor fi învinse și pacea se va restabili, pacea mult dorită, pentru ca fiecare țară în parte, să reînceapă viața economică și culturală întreruptă un moment.

Presa optimistă, care crede în desfășurarea pașnică a mersului lucrurilor, speră că vizita d-lui Daneff la București, va avea în această privință efectul dorit.

D.

OAMENI ȘI LUCRURI

CAHAL...

Pe ziua de eri publicul iașan fu surprins de oare-cari știri alarmante, sosite de pe cîmpul de rezboiu. Nu—din preajma fortărețelor otomane zadarnic asaltate de Bulgari, o nu! Ci de la o citadelă electorală — colegiul al treilea din Suceava—pe care au asaltat-o în zadar doi străini de localitate, profesorul de economie de la Universitatea din Iași și un profesor secundar din Huși.

Apare suspectă însă și această deplasare, — această transportare cu arme și bagaje în cîmp depărtat. Dar însfîrșit! Să zicem că acolo colegiul al... treilea cunoaște mai... puțin pe eminentul plagiator iașan și pe tovarășul lui de campanie și s'ar putea lăsa păcălit. Ce înțeles poate însă avea reclama sinistră organizată cu surle, tobe, trîmbițe și afipte îndoliate? Ce scop urmăria perfida veste că unul e „ucis“ și celălalt „înjunghiat“ cu cuțitul?

Știrile aceste au circulat în oraș, au dat loc la comentarii și la neliniște. Coincidînd cu zvonurile de mobilizare în Austria—au cauzat fără indoială o scădere a acțiunilor la bursă...

De fapt însă, ele aveau menirea să mascheze scăderea acțiunilor... electorale naționaliste la colegiul sucevean, unde ambii candidați au suferit dezastre și nu pentru întăia dată. Asemenea *bătai* au mai mîncat acolo și în alte alegeri.

Ele rănesc, dor, dar nu ucid...

Pedeapsa minciunii însă n'a întîrziat să le vină sub forma cea mai drastică,

Publicarea în „Opinia“ de aseară a documentului „secret“ redactat de asociația literară Cuza—Codreanu a prefăcut drama în farsă și a arătat opiniei publice că e vorba de un amestec de șarlatanism și de asminteală în doză egală.

Documentul a fost de sigur nu numai cetit, dar „savurat“. Omorîtul din tragicomedia de eri, gelos de laurii celebrului căpitan de haiduci, cu care e omonim „poruncește“ partizanilor săi politici în calitate de... căpitan. Cere „supunere oarbă“, cere „cea mai strașnică îndrăzneală“ și mai cu samă „credință“.

In lipsă de însușiri politice, în lipsă de mijloace firești și moderne, apelează la un fel de misticism religios cu care se poate prosti norodul mai ușor decît cu argumente raționale, ori cu merite personale, în afară de fanatism:

„...Vom posti în ziua aceea și noi: eu și d. Cuza... Femeile, copiii și bătrînii cari vor remînea acasă, să se închine și să se roage toată ziua lui D-zeu...“

Vor prosti flămînzii de glorie; vor posti încă multă vreme de mandatele visate; vor posti, ca să poată prosti...

N'ar fi fost de mirat ca, uzînd de atari mijloace: îndrăzneala, credința, sugerarea de violențe; aducînd transporturi de studenți de la Iași, echipe de la București — să dee loc uneia din acele învălmășeli, în care excesele sunt explicabile. Și iată martiriul gata!

Din fericire lumea — fie chiar și acea de la țară—nu se lasă încă atît de ușor prostită. Căpitanii amîndoi s'au întors teferi de pe cîmpul de luptă decorați pentru bravura lor cu cîte o tinichea de apendicele posterior,—ridiculizați în fața opiniei publice inteligente, ca autori ai unui document literar vrednic de balamuc.

Fiindcă nimeni încă n'a scris și tipărit așa ceva; nimeni n'a abuzat de chemări și semne oculte, de amenințări și jurămînte la fel, de îndemnuri torturătoare și cuvinte cabalistice demne de epoca medievală. Nimeni n'a luat atît de mult numele Domnului în deșert...

Nimeni, — care are vr'o răspundere în fața oamenilor, înaintea legei, a bunei orînduieli și a bunei cuviinți.

...Dar „vremea vremuește“ și nebunii sunt puși la carantină de puterea bunului simț...

Rodion

O școală orientală

In Australia

O doamnă care a vizitat odată regiunea Gipsland din Australia ne dă oare care relațiuni despre școala ce se găsește în această regiune, în apropiere de Melburn.

Școala, deși nu este considerată ca o instituție de caritate, ea totuși primește pe toți copiii de la țară, care nu s'ar putea duce la Melburn din pricina îndepărtării.

Aice ei primesc nu numai mana intelectuală dar și cea materială.

Inainte de a ajunge la acest palat cîmpenesc, trebue să treci printr'o alee de toată frumusețea de eucaliptuși, mimose și alte plante ale regiunei. In fund se înalță o construcție de cărămidă de 7 m. pe 10, încunjurată de grădini, pajiști și ogoare numai de flori foarte bine întreținute.

Să ascultăm pe doamna să ne povestească o vizită de o zi la școală.

Oara clasului nu sunase încă zice ea: mai mulți copilași de 6—7 ani se ocupau cu strîngerea frunzelor moarte, cu stropitul plantelor și cu smulgerea plantelor vătămătoare.

Pe încetul, numărul copiilor crescu, și către 9 ore, familia de aproape 50 copii, era adunată.

Institutorul apăru pe pragul ușei și zise grupei de copii: „intrați“.

Indată: greblă, hîrleț și sapă, fură puse deoparte; ghiozdanul cu cărțile fură reluate și două rînduri de copii se formară într'o clipă.

Institutorul salută pe copii cu un amical: „Buna ziua, domnișoarelor, buna ziua copii“, care în cor răspunseră veseli: „Buna ziua, domnule.“

Se făcură mai întăi cîte-va exerciții gimnastice în plin aer; după un sfert de oră rîndurile se formară și copii intrară în clasă militărește.

Salele sunt prevăzute cu ferestre din toate părțile.

*

Incepe lecția. Directorul a compus singur programul învățămîntului, program, de altmintrelea, foarte original pe care îl aplică numai cu ajutorul unei institutoare.

Obiectul lecției era în ziua aceea despre dezvoltarea spiritului de observație la copii.

— „Credeți, zice institutorul, că va ploua la noapte?“

— „Nu“ răspunse un elev.—„Ba da“, zise un altul.

— „Puțin“, afirmă un al treilea.

Nemulțumit de răspunsuri, profesorul zise unui copil mai mare să se ducă să vadă pluviometru, un barometru și un termometru.

Copilul, întorcîndu se, spuse că sunt 5 milimetri de ploaie.

Toți elevii notară atunci în carnetele lor:

Februar 13: Termometru, 70 Farenheit; barometru, 29—83; cerul puțin acoperit, timp frumos; vînt N—V; ploaia căzută, 5 mm.

Apoi profesorul reluă: „Toți cei care au observat ceva neobicinuit eri seara, pot să ia notă“.

KALODONT

PASTĂ DE DINȚI

de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc:

F. A. SARG'S SOHN & Co., Viena-Berlin-Paris

Reprezentanți: Sam. Löbl, București.

O mare tăcere domnește: în timp de cîte-va minute, nu se aude de cît scîrțîitul condeelor pe hîrtie.

Citesc peste umărul unui copil:

„Eri seara, un grup de lebede venind dinspre Western-Port, trecu peste ferma noastră".

La un altul, văzui:

„Aurora Australă se vedea, eri sara". Și așa mai departe.

Apoi profesorul întrebă dacă dintre copii mai mari n'au adus vre-o plantă, vre-o buruiană, vre-o insectă, spre a-i determina natura.

Un băet arată atunci o insectă puțin cunoscută, un altul o criptogamă originală.

Se examinează repede pentru a se reveni în lecțiunea următoare.

La 9 și 25 lecția era sfîrșită. Copii urmăriseră lecțiunea fără să-și dea seamă de timp.

Acest exercițiu de observațiune este urmat de lucrări scrise, chiar de artografie.

Pentru ca toată clasa să fie ocupată, institutorul întrebuințează sistemul învățămîntului mutual, cu monitori.

După dictare, se aduce un frumos motan negru. Școlarii au voie de a veni să desmerde pisica, dacă inima îi îndeamnă la aceasta. Este o lecție de bunătate către animale.

Cei mici au un alfabet în lemn și silabizesc cuvîntul: pisică, șoarece, guzgan etc.

Unul din cei mai mici copii a adormit; el n'a putut rezista marei călduri. Dar profesorul nu se arată suparat de loc. „Iată, zise el, e bună ocazie de a desvolta devotamentul matern la micile copile; „Haide, Mary, zise el adresîndu-se unei fetițe mai mari, mica Tessic a adormit, ia-o în brațe și du-o în sala de recreație".

Și ca o mică bună mamă, Mary cea mare ia binișor pe mica Tessic și o pune pe o saltea din sala cea de recreație.

Totul se face cu atîta bună-voință, că se găsește foarte natural ca să fie chiar astfel.

După aceste incidente, profetorul se întoarce către copii cei mai mari și-i pune să reciteze poezii.

Aproape 150 de versuri sunt învățate pe derost, pe an, în fie care clasă. In fie care zi se exercitează astfel memoria cu ajutorul lecțiilor de 2 pînă la 8 lunii. Poeziile erau minunat recitate de către copii; se vedea bine că ei înțelegeau ceea ce spuneau, că profesorul le explicase textul.

Vine apoi lecțiunea de aritmetică. Copiii de tot mici au bețișoare și învață a le număra. Ei au deaseminea măsuri, litluri, greutăți, metri: se cîntărește, se însamnă, se măsoară; fiecare elev, pe rînd, se ocupă de acestea. Apoi se vinde și se cumpără ca într'o magazie. Este o metodă foarte practică de învățămînt care distrează mult pe copii.

Zece minute recrație: toată această mică lume se grăbește a părăsi studiul pentru a se duce în grădină spre a se juca. In acest timp sala de clasă se aerisește prin ajutorul ferestrelor larg deschise. La intrare, lecție de gramatică și de compoziție.

Pentru a explica gramatica se iau observațiile pe care copii; le-au scris dimineață; ei își discopăr reciproc greșelile. O lecție de cetire închide lucrarea dimineței. Această lecție constă în cetirea unei reviste ilustrate care conține întreaga iztorie a Australiei: apoi se găsesc într'însa păseri, arbori, insecte, australieni: gravurile sunt însoțite de descrieri asupra vieței și obiceiurile animalelor și asupra vegetației.

In fine vine oara mesei. Masa este pusă la umbra unui mare arbore de cauciuc ale cărui foi groase ne umbresc foarte bine.

După masă, copiii își reiau jocurile, în timp ce eu, zice doamna, mă duc să vizitez cu de-amănuntul localul. Intr'un colț al sălei, observai o sfoară de care erau legate o mulțime de steaguri. Steagurile naționale ale fiecărei țări erau amestecate cu steagurile particulare ale marelor companii comerciale, embleme societăților Crucei-Roșii, ale diverselor națiuni. Toate în miniatură.

Pe ziduri o mulțime de hărți geografice executate de către elevi. Apoi desemne după natură, peisage și obiecte de casă. Profesorul deschide un dulap. Era biblioteca cu o mulțime de cărți. Aceste cărți fură adunate în chipul următor: Predînd și cîntul la elevii săi, el organiză concerte în sala cea mare a școalei cu un șeling intrarea; părinții și toți locuitorii localităților dinprejur veniră și cu banii lor, învățătorul își procură cărți.

O mare carte cu inscripție: Premiul întâi de grădini și horiticultură atrase atenția mea. Institutorul explică că grădinăritul este principala ocupațiune în școala sa. El dă lecții practice despre grădinărit, despre pămînt, seminți, îngrășăminte și despre tot ce privește horticultura. Și mulți băeți de la 9 la 12 ani aduc mult folos părinților lor în fermele lor.

Erau 2 ore cînd copii intrară în clasă.

Acum învățătorul se ocupă mai de aproape de copiii, mai mari. Se citesc gazetele de dimineață: ei vorbesc despre expediția francezilor în Maroc. Copiii trebuiau să caute Marocul pe harta geografică. Ziarul menționa încă că Francezul Charcot era dus la polul Sud; despre aceasta, profesorul dădu iarăși explicații.

In timp ce profesorul se ocupa de cei mari, institutoarea învața pe cei mici. Pe un loc lutos se construia munți și șesuri; copiii pot vărsa apă care formează cascade, rîuri, lacuri, mări. In mări copiii au voe să facă să umble corăbiii de hîrtie confecționate de către ei înșiși.

Asta-i geografia celor mici.

Profesorul arată și două mici instrumente făcute de dînsul: unul servind la măsurat înălțimea munților și distanța pămîntului de soare, celalt să explice fenomenele zilei și a nopții, a anotimpurilor, etc Lîngă mapemond, văzui într'un dulap, o mulțime de bucăți de minerale de fier, de aramă, aur, argint, etc. din toate părțile lumei.

In timp ce cei mici își continuă lecția lor de geografie sub supravegherea institutoarei, institutorul face o lecție de istorie cu cei mari. El le vorbește de răsboaie, despre legi, despre instituții, etc. Apoi pune chestiuni copiilor asupra lecției precedente. Mă distrai auzindu-i spunînd că sub cutare președinte de Republică s'a petrecut cutare fapte, că cutare ministru a fost pricina cutărei neînțelegeri și așa mai departe.

O lecție de calcul mintal termina ziua.

Din această mică descriere se poate vedea spiritul în care se fac lecțiunile în această școală, ceea ce nu e puțin lucru.

C. V. Buțureanu

Litere-Științe-Arte

Steaua de la Nord.—Avea dreptate cronicarul francez care a prezis că Orientul va fi lipsit în acest an de multe trupe apusene.

Noi suntem cei dintâiu „loviți" de neajunsul acesta.

Și iată că, în mijlocul sterilității... apusane, ni se anunță salvarea chiar din Orient. Mai drept—de la Nord, căci de acolo ne vine o celebră cîntăreață, d-na Nadine Van-Brandt, despre care presa spune minuni.

De astă dată e vorba de un turneu în sens invers,—de la răsărit la apus și e bine că turneul duce tot prin țara noastră.

Altfel riscam într'adevăr să avem o stagiune din cale afară orientală, din cauza războiului balcanic.

In vremea cînd vin din St. Petersburg și Viena vin vești îngrijitoare de mobilizare, d-na Nadine Van-Brandt, cunoscută și apreciată atît în Capitala Austriei cît și în acea a Rusiei e o adevărată stea mîntuitoare.

*

„Visul unei nopți de vară". minunata comedie shakespeareană, tradusă de excelentul scriitor G. Topîrceanu va fi montată la teatrul național cu tot decorul necesar unei atari feerii.

Era și timpul să cunoască publicul ieșan și altă ceva din repertoriul lui Shakespeare, în afară de „Hamlet", pe care —în treacăt fie zis—îl cunoaște după un text care e tot atît de departe de original, cum este Iașul de... Londra,

*

„Manasse" este titlul unei suggestive inspirații poetice pe eare o va publica viitorul număr al revistei „Teatrul".

*

Despre reprezentația de Duminică seara cu „Banii" vom publica mîne o cronică teatrală specială.

*

Duminica, în matineu se va juca la teatrul național „Cafeneaua mică" pentru a treia și nu pentru ultima dată.

*

Asupra lui Flaubert au apărut acum două volume la „Mercure de France" „Autour de Flaubert", de René Descharmes și René Dumesnil.

Opera cuprinde studii istorice și documentare, urmate de o biografie cronoiogică, de un essai bibliografic al operilor și articolelor referitoare la Flaubert.

*

Cu toate silințele ce și-a dat, Henry Bernstein n'a putut păstra seeretul titlului nouei piese, pe care o va juca teatrul parizian „des Bouffes".

Titlul piesei este „Secretul".

*

In discnrsul său rostit la distribuția premiilor „Virtuții", Alexandre Ribot a adus mari elogii institutorilor, arătînd importanța operei lor sociale.

...Să fie o recompensă pentru interzicerea sindicatelor de institutori în Franța?

*

„Bernard Shaw și opera lui" e titlu unui volum datorit lui Charles Cester.—Schaw, se știe, e azi unul din scriitorii cei mai cu vază în Englitera. El a întemeiat „Teatrul de idei" și a dat, cu un spirit foarte personal și plin de humor, o critică a societății și ideilor engleze. In franțuzește n'au apărut traduse decît două piese de-ale lui; studiul de față e un îndemn și un tovarăș minunat în cunoașterea tuturor aspectelor operei sale ciudate. Scriitorul englez e studiat aci și ca om și ca autor, căci omul nu e mai puțin extraordinar de cît scriitorul Bernard Shaw.

*

A apărut No. 10 anul II-lea din interesanta revistă „Ilustrațiunea Romînă", cu următorul sumar:

Duiliu Zamfirescu, Copilul, versuri—A. de Herz, Octombrie, (Răsboiul)—Radu D. Bosetti, Sonet—H. G. Lecca, Sbucium (schiță)—Zakarnabatt, Wilette (impresii)—A. Cazaban, Cea din urmă nădejde—G. Cair, Farmecul primejdiei.

Liga naționala aeriană—Teatrul în Octombrie—Palatul Senatului — Comerțul Capet-Cella Delavrancea—Școala de cavalerie de la Tîrgoviște—Cronica mondenă — Cronica modei — Informațiuni etc.

Printre ilustrațiuni remarcăm: *Palatul Senatului (pe două pagini în două culori)*—Răsboiul din Balcani—Liga națională aeriană—Visul lui Ali—D. Capet și d-ra Dellavrancea la Ateneu. Un desen original de N. Vermont. Școala de cavalerie din Tîrgoviște, Disolvarea parlamentului etc.

Redacția și Administrația *Str. Academiei 6.*

*

STRUNA ZILEI

BRAȚE OMORÎTOARE

„Și astfel bietul teatru Craiovean sucombă în brațele frumoasei dansatoare Fritzi Arco..."

Rampa

Mulți din noi, cetind cum moare,
Nu-l compătimim de fel...
Din potrivă, zicem: oare
N'am putea „muri" ca el?

Știri artistice

Mîine seara *Mercuri 14 Noembrie* va avea loc la Teatrul Național *Serata de Gală* dată de **Diva Nadine Van-Brandt**

celebra cîntăreață a Teatrelor Imperiale din Petersburg și Viena, și una din cele mai renumite artiste actuale. D-na Nadine Vand-Brandt a fost în 1911 steaua faimoasei stagiuni ruse de la Paris, și unde succesul ei a fost considerabil. *Massenet* care o admira foarte mult, îi încredințase crearea tuturor noilor sale opere pentru Petersburg. Tot pentru dînsa Rimsky-Korsakoff a scris Snegurotchka (Fata de Zăpadă) și Fidanțata Țarului.

*

„Renumitul Quatuor Bruxellois" unul din cele mai ilustre quartete instrumentale din lume, va da în sala Teatrului Național un singur Concert în seara de Vineri 30 Noembrie.

Biletele pentru ambele Concerte sau pus în vînzare la agenția teatrală „Thalia" Maximovici.

Sub presă în editura Tipografiei H. Goldner din Iași:

EDIȚIA II-a din

Dicționar latin-romîn

de

IOAN NĂDEJDE

Această ediție e revizuită și mult adăogită.

Prețul unui volum rămîne acelaș. Va apare în cursul anului 1913.

Resultatul alegerii coleg. III Camera

VLAȘCA
Inscriși 1735.—Votanți 1040
Gh. D. Ionescu, c.-dem. v. 1030 ales

TECUCIU
Inscriși 1190.—Votanți 684
Anulate 2
Gh. Cazan, cons.-dem. v. 682 ales

OLT
Inscriși 1724.—Votanți 786
Anulate 1
Marin Vlădescu-Olt, cons. v. 785 ales

PUTNA
Inscriși 1608.—Votanți 854
Anulate 24
Simion Mehedinți, cons. 844 ales
I. T. Odobeșteanu, cons. 840 „

TUTOVA
Inscriși 709.—Votanți 659
Anulate 4
Const. I. Stefănescu, c.-dem. 516 ales
George I. Diamandi, lib. 123

ARGEȘ
Inscriși 1451—Votanți 1419
Anulate 2
Petru Rădulescu, cons. v. 1165 ales
Tudose I. Diaconescu v. 151

ROMAN
Inscriși 770.—Votanți 626
Anulate 4
Ion C. Brumă, cons.-dem. v. 624 ales

IAȘI
Inscriși 1124.—Votanți 757
Anulate 2
C. Chirilă, cons.-dem., v. 627 ales
Mihai Carp, liberal v. 128

IALOMIȚA
Inscriși 2671.—Votanți 1150
Anulate 5
Ioan Niculescu Sighireanu, c. v. 980 ales
Marin Roșca, liberal v. 165

MUSCEL
Inscriși 1389.—Votanți 948
Anulate 9
Dr. I. Vișoiu Cornățeanu v. 643 ales
Moise Moisescu, lib. v. 296

FALCIU
Inscriși 769—Votanți 545
Anulate 1
Gh. Ghibănescu, c.-dem. v. 328 ales
Dr. Lupu, liberal v. 216

COVURLUIU
Inscriși 2656—Votanți 1348
Anulate 3
Timoleon Pizane, cons. v. 880 ales
N. Iorga, naționalist v. 465

VÎLCEA
Inscriși 2323.—Votanți 1067
Anulate 2
Gh. C. Bădescu, c.-dem. v. 671 ales
Nae V. Pleșoianu v. 79
Andrei Livezeanu, v. 308

ILFOV
Inscriși 2551.—Votanți 1503
Anulate 11
Al. Darvari, cons.-dem. v. 1278 ales
Barbu Catargi, conserv. v. 1303 „
Ioan Nădejde, lib. v. 173
Ulvineanu Virgil, lib. v. 211

VASLUI
Inscriși 986.—Votanți 783
Anulate 13
Const. G. Motăș. cons. v. 271
Vasile P. Sasu, liberal v. 499 ales

TELEORMAN
Inscriși 2102.—Votanți 1214
Anulate 4
Mihai N. Economu v. 1054 ales
Ion A. Berindei v. 157

DOROHOI
Inscriși 874.—Votanți 431
Nicu Ștefan Gh., c.-dem. v. 308 ales
Const. Romano, lib. v. 37
Neculai Buțureanu, naț. v. 86

BOTOȘANI
Inscriși 990.—Votanți 688
Șerban Cantacuzino, c.-d. v. 425 ales
N. Răutu, liberal v. 31
P. Irimescu, nație. v. 232

BUZAU
Inscriși 3378.—Votanți 1936
Anulate 41
Dr. C. Constantinescu, c.-d. v. 1552 ales
Dr. C. Anghelescu, lib. v. 1759 „
A. C. Cuza, naționalist v. 516

ROMANAȚI
Inscriși 2604.—Votanți 1551
Anulate 14
Gr. Rioșeanu, cons. v. 1299 ales
Const. G. Ionescu v. 238

RÎMNICU-SARAT
Inscriși 1610.—Votanți 1150
Dr. G. Gr. Giani, cons. v, 674 ales
N. St. Gălcă, lib. v. 203
D. Mazilu, ind. v. 273

DIMBOVIȚA
Inscriși 2009.—Votanți 1493
Anulate 2
P. M. Dițescu, c.-dem. v. 995 ales
G. Meitani. lib. v. 151
Cristea Georgescu, ind. v. 345

MEHEDINȚI
Inscriși 3237.—Votanți 1720
Anulate 40
Iancu G. Rațeanu, c.-d. v. 1693 ales
Tiberie Axente, c.-dem. v. 1707 „

TULCEA
Inscriși 4357.—Votanți 2733
Anulate 3
D. Negulescu, c.-dem. v. 2332 ales
Mec. Comșa, liberal v. 398

SUCEAVA
Inscriși 1277.—Votanți 713
Anulate 5
Const. Miclescu, cons. v. 592 ales
Ioan V. Blindu, cons. v. 585 „
A. C. Cuza, naționalist v. 93
I. Zelea Codreanu, naț. v. 85
Const. Popovici v. 62

NEAMȚ
Inscriși 878.—Votanți 624
Anulate 5
Th. A. Badareu, c.-dem. v. 537 ales
Panaite Crivăț, lib. v. 82

DOLJ
Inscriși 4138.—Votanți 2007
Anulate 5
N. B. Roșianu, c.-dem. v. 1430 ales
Mișu Seulescu, cons. v. 1273 „
Ion Florescu, profesor v. 658
Ion St. Cinpag v. 449
Mihai Pasculescu v. 199

PRAHOVA
Inscriși 2945.—Votanți 2033
Anulate 69
Stelian Popescu, c.-dem. v. 1556 ales
Pandele I. Marinescu, v. 375
Dim. I. Nicolaescu, lib. v. 1501 ales
N. Basilescu, profesor v. 380
D. Basilescu v. 155

BACAU
Inscriși 1776.—Votanți 1042
Anulate 13
Gh. Stavrat, cons. v. 695 ales
Petre Giurgea. cons. v. 658 „
Gh. Morțun, lib. v. 343
G. Berea, naț. v. 375

CONSTANȚA
Inscriși 2551.—Votanți 1613
Anulate 14
Const. Xeni v. 1332 ales
N. Roșculeț v. 240
Dr. C. Racovschi, socialist v. 27

GORJ
Inscriși 2141.—Votanți 1389
Anulate 3
V. D. Hortopan v. 240
C, Lăzărescu v. 492
D. Brezulescu v. 654
Balotaj pentru un loc.

BRAILA
Inscriși 947.—Votanți 579
Anulate 6
Dim. Apostol, cons.-dem. v. 573 ales

INFORMAȚII

Lista de subscripție pentru aeroplanul „IAȘUL"

D-na Ana Conta-Kernbach	60 lei
D. Stefan Negruți	500 „
D. Lupu Weinsengrün	30 „
D. Cristea T. Cristea	500 „
Banca Moldovei	200 „
D. Gh. Calmuski	20 „
D. Dr. Ilie Stroici	500 „
D. Grigore Iamandi	500 „
D. Dr. Gh. Proca, profesor la facultatea de medicină din București	100 „

Banii au a se adresa d-lui Victor Fara, la Prefectura de județ.

■ *„Unirea educatoarelor romîne"*, își va ținea obicinuita ședință Joi, 15 Noembrie la școala „Oltea Doamna". Se va vorbi despre *femeia slavă.*

Ședința va începe la 4 ore, precis; membrele sunt rugate de punctualitate.

■ Cunoscutul negustor de vinuri Avram Polak din Iași, se află în stare de încetare de plăți.

■ Aseară a avut loc, în localul societății medici și naturaliști din Iasi, a 3-a ședință științifică a anului acesta.

Au luat parte d-nii d-ri Demetriade, Erbiceanu, Imervol, Sava-Goiu, Stenner, Tănăsescu, Țaicu, Veisa, Vrînceanu. La ordinea de zi au fost:

1). Prezintarea unui bolnav din clinica d-lui prof. dr. Bacaloglu cu o afecțiune cunoscută sub numele de „oftalmoplegie nucleară superioară", bolnav ce a fost prezintat societății de d. dr. Erbiceanu. Acest caz a dat loc unei discuțiuni destul de interesante atît din punct de vedere științific, cît și din punct de vedere al tratamentului.

2) D. dr. Tănăsescu a prezintat societății 2 piese organice de chisturi multiple pe un pseudo-hermafrodit, importante din punct de vedere al rarității și al asociației acestor leziuni.

Ultime Informaţii

Din partea prefectului judeţului Suceava, d. N. Catargi, am primit ieri noaptea, ora 11, telegrama ce urmează:

Rog daţi cea mai complectă dezminţire tuturor zvonurilor tendenţioase ce au circulat astăzi în Iaşi relativ la schingiuirea naţionaliştilor şi în special la torturarea lui Codreanu. Afară de o încăerare ce a avut loc la ora 10 între Codreanu însoţit de cîţiva studenţi cari voreau să pătrundă cu forţa la sala Baer unde găzduiau alegătorii veniţi din judeţ, liniştea cea mai perfectă a domnit atît eri cît şi în timpul alegerei de azi. In încăerărei Codreanu trăgînd un foc de revolver asupra unui alegător care a scăpat ca prin minune neatins a fost dezarmat de acesta şi de sigur ar fi fost lenşat de mulţimea furioasă dacă n'ar fi intervinit la timp autoritatea poliţienească care l'a luat sub protecţia sa. Studenţii veniţi cu candidaţii naţionalişti fiind armaţi au fost lasaţi în libertate însă puşi sub supravegherea poliţiei şi întru cît atitudinea lor devenia din ce în ce mai agresivă şi ameninţau că se vor deda astăzi la mari turburări i-am trimis la urma lor în interesul ordinei publice. In modul acesta cea mai perfectă linişte şi cea mai deplină libertate a domnit astăzi luînd parte la vot un număr de 795 de votanţi din care au întrunit pînă în prezent d. C. Miclescu 592 voturi, d. I. Blindu 585 voturi, d. C. Popovici 62, A. Cuza 93 voturi, I. Codreanu Zelea 85.

Prefect, **N. Catargi**

*

Domnul A. C. Cuza, care a fost „grav maltratat" la Fălticeni şi „al vostru căpitan" Zdrelea Codreanu, care, el, a fost „ucis" acolo, au sosit ieri în Iaşi.

Nimeni nu s'a gîndit macar să se atingă de vre-unul din ei. „Al vostru căpitan Zdrelea", a tras cu revolverul şi nici macar arestat n'a fost la Folticeni.

La Iaşi au fost placardate afişe cu conţinut mincinos şi incendiar şi dacă n'ar fi intervenit prefectul de judeţ, s'ar fi lăsat ca placardele să stee înainte, căci, probabil, turburările convin unor anumiţi factori din Iaşi.

Toţi rezerviştii armatei austriace stabiliţi în Iaşi. au primit ieri ordine telegrafice de a se prezenta de urgenţă la regimentul lor.

Inregistrăm faptul înbucurător că cele mai multe din persoanele cari retrăseseră depozitele ce le aveau la băncile din Iaşi, au început a le repune.

Aseară au sosit în localitate venind din Moscova, d-rul militar Gordon Kliateco şi căpitanul Domarowki din reg. de cazaci din Karban.

Ambii ofiţeri însoţiţi de soţiile lor care s'au înscris ca dame de caritate au luat drumul spre Bulgaria.

Comerciantul de blănărie Iosub Cunovici din str. Cuza-Vodă No. 46, după ce a desfăcut o parte din marfă a dispărut fără urmă.

Aseară trenul de Paşcani a avut o întîrziere de 140 minute.

Tribunalul comercial se va pronunţa astă-zi asupra cererei de martor a firmei B. Susman.

Holera.—Direcţiunea generală a serviciului sanitar intre alte măsuri preventive pentru holeră a mai luat şi următoarele:

Intrarea în ţară a mărfurilor sau a călătorilor care vin din Constantinopole se va face pentru acei veniţi pe căile de apă, numai prin Constanţa şi Sulina, iar pentru cele de uscat numai prin Calaraşi, Giurgiu, T.-Măgurele, Corabia şi T.-Severin.

Călătorii sosiţi vor fi supuşi unei supravegheri de 5 zile la domiciliu.

Este cu desăvîrşire oprită întrarea în ţară a cetelor de lucrători, şi a produselor alimentare de origină alimentară.

D. Camil Lohan a fost numit copist în s II a Tribunalului Iaşi.

Consiliul de higienă al oraşului e convocat pentru azi, la orele 5 p. m.

La ordinea zilei sunt numeroase chestiuni interesante.

Pe ziua de azi, s'a constatat în localitate un caz nou de febră tifoidă, în strada Buzdugan, şi un caz de scarlatină, în strada Seulescu.

Administraţia comunală a eliberat azi cuvenita autorizaţie, pentru reclădirea fabricei de mobile Fortuna.

La 5 Decembrie, se va ţine la Primărie licitaţie pentru arendarea ca imaş a 40 hectare din comuna Tăuteşti proprietatea Comunei.

D. Pavel Nedelcu a fost însărcinat provizor, cu serviciul de lumină electrică dependinte de comună.

Ministrul plenipotenţiar al Rusiei la Bucureşti s'a prezintat ieri d-lui Take Ionescu cu care a avut o lungă convorbire.

Un concediu pe timp de trei luni a fost acordat d-lui G. S. Cristofor, profesor de drept comercial la şcoala superioară de comerţ din Iaşi,

Familia Chiriac aduce viile mulţumiri tuturor cunoscuţilor şi prietenilor care au bine voit să asiste la înmormîntarea ficei sale Eufrosina, decedată. în floarea vrîstei, luînd astfel parte la marea durere ce i-a lovit.

Recensămîntul populaţiei. — *Persoanele care doresc a funcţiona ca agenţi recenzori pentru recensămîntul populaţiunei oraşului vor bine voi a se adresa la Primărie, biroul stării civile, la d-nul Sadoveanu.*

D. A. A. Badareu a sosit astăzi în Iaşi.

Candidaţii reuşiţi la examenul de caligrafie şi desen.— La examenul de capacitate pentru specialitatea caligrafie au reuşit următorii maeştri.

Biju Leon, L. Beller, Ersi Braşoveanu, Marin Braşoveanu, Otto Briese, El. Buricescu, Gh. Ciontescu, Virigina Catacatz Stella Dumitrescu, D. Hăulică, Eugenia Juriteanu, Claudia Milian, St. Nicolau, P. Nicolau, Maria Purcaru, Mih. Rădulescu, Profira Sandulian Ed. Săulescu, Elpida Budu-Severin, Eugenia Sidor, Gh. Simionescu, D. Stănescu, M. Stănescu şi Maria Vasiliu.

La examenul de capacitate pentru specialitatea desen, au reuşit următorii maeştrii şi maestre:

Florica Argintoianu, Ec. Bonciu, N. Constantinescu, Ec. Dimio, Ec. Dorpinescu, Maria Herişescu, Eugenia Jurşteanu, Constanţa Petrescu, Natalia Seibulescu, Elpida Severin, M. Stănescu, Ivan Tănăsescu, Eug. Vlădoianu şi Eufrosina Bogdan.

Domnul V. I. Radu a depus eri jurămînt ca inspector al învăţămîntului comercial.

D. C. Brudariu, institutor la şcoala de băeţi din Tg. Frumos, a fost numit director al acelei şcoale.

D-na Florica Poiană, institutoare la şcoala mixtă din Fălticeni, a fost detaşată la şcoala de fete No. 7 Ploeşti.

Au fost numiţi suplinitori:

1). In jud. Vaslui: d-ra Ana Goiţă, la Ursoaia; d ra Safta Dimitriu la Băltenii din vale.

2). In jud. Botoşani: d-ra Ana Marcu la Costineşti; d-na M. Tăzlăuanu la Băiceni; d-ra Maria Popovici la Curteşti; d-na Eufrosina Dimitraş la Calaraşi post. III-lea.

3). In jud. Roman: d. C. Tomescu la Porceşti post. III-lea; d-ra Raluca Batist la Luţca şi d-ra Meletina Ploşniţă la Bahna post. II-lea.

Mişcarea din oraşul Iaşi:

1. D-na Aurelia Constantinescu instit. şcoala de băeţi R.-Sarat, se detaşază pe ziua prezentărei la post la şcoala de băeţi Carol I, la catedra d-lui Andriescu, numit la şcoala medie.

2). D-ra Constanţa Jelea se numeşte suplinitoare la şcoala de fete No. 2, la catedra d-nei Ana Scobai.

3). D-na Olga Vasiliu, institutoare Botoşani se detaşează pe ziua prezentărei la post la şcoala de fete No. 6, la catedra d-nei Mănescu, aflată în concediu.

4). D-ra O. Păun studentă se numeşte suplinitoare la şcoala de băeţi No. 6, la catedra d-nei Munteanu.

5). Dl. Rusu Mihai student, se numeşte suplinitor la catedra d-lui Victor Munteanu.

S'a acordat d-nei M. C. Buţureanu institutoare la şcoala de băeţi No. 5, un concediu de trei luni, fiind suplinită de d-ra Ecaterina Strati.

Publicăm astă-zi un alt apel electoral, frate cu acel publicat eri:

Gheorghe Varlam Ghiţescu

Socialist fără zgardă

nu'şi pune candidatura la nici un colegiu.

Programul de luptă: Să se dea maşinei însufleţite, numită: *„om muncitor"* aceiaşi îngrijire, care, într'o întreprindere bine chibzuită, se dă mecanizmului unei maşini, că de unde nu: soarta descompusei Spanii popeşti, a putredei Rusii despotice, pe urmă a blăstămului Turcesc, îi vine la rînd, s'o aibă, gunoiul oligarchic romînesc; împreună, cu tovarăşa sa de gunoiu, Austro-Ungaria.

In numele aceloraş partaşi de gînduri

Gh. Varlam Ghiţescu

fost ofiţer Comandant de companie în războiul neatîrnărei, rănit la marea bătălie de la Smîrdan, sub comanda strălucitului *General Mihai Cerchez.*

Galaţi, 1 Noembrie 1912.

Tribunalul s III s'a pronunţat astăzi în cererea de moratoriu făcută de firma Goldmann şi Taxier, morari, numind expertl pe d. Paul Hette.

Răsboiul Independenţei (Filmul artistic romîn Leon Popescu), va fi reprezentat în curînd la Teatrul-Circ Sidoli din oraşul nostru şi la teatrul Cooperativa din Ploeşti.

Această grandioasă desfăşurare istorică reconstituită cu concursul trupelor romîneşti este de o reuşită fără seamăn. 80.000 soldaţi şi figuranţi se perindează înaintea spectatorilor.

Afişe speciale vor arata ziua primei reprezentaţii şi toate detaliile.

A făcut cerere de moratoriu d. Avram Polak, negutitor de vinuri.

Orfelina, o spledidă desfăşurare se reprezintă astă-seară Marţi în noul program cinematografic din Sala Circului Sidoli. Adaptarea piesei „Orfelina" e după o scriere celebră. Jocul superb al maiştrilor scenelor străine încoronează succesul acestei splendide drame. (în trei părţi de cinem).

Mai sunt cuprinse în acest nou program:

Răsbunarea pascarului. Reînsufleţirea unei povestiri, a cărei acţiune se desfăşoară în plin aer şi ai cărei interpreţi sunt artişti distinşi din străinătate.

Bastonul magic, comedie.

Abatoriile mari din străinătate. Abatoriul din Brazilia,

Urmările unei partide de tenis, Scene comice.

In noul program de Mercuri 14 Noembrie: Mizerabilii (epoca întăia).

Sinuciderea din strada Tatarăşi.—Eri pe la ora 6 p. m., domnul avocat C. Petrescu a anunţat autorităţilor că sora d-sale, Emilia Petrescu s'ar fi sinucis.

Din cercetările făcute la faţa locului de către circumscripţia a 5 a poliţiei, s'a constatat că numita d-ră s'a sinucis în bucătăria caselor din strada Tatarăşi No. 13, strangulîndu-se cu o sfoară aninată de o grindă a plafonului. Pentru a ajunla laţul ce-şi făcuse, probabil că sinucisa s'a servit de un scăunel de lemn, care s'a găsit în apropiere răsturnat cu picioarele în sus.

Cînd s'a descoperit sinuciderea, cadavrul era cald încă, dar toate ajutoarele date în grabă de către domnul doctor Zilberştein au ramas fără folos.

Nefericita copilă — care n'avea mai mult de 15 ani, n'a lasat nici o scrisoare. Din cercetările făcute, şi după declaraţiunile fratelui său, rezultă că cauza care a determinat-o la acest act de disperare, ar fi durerea ce i-a pricinuit perderea mamei sale încetată din viaţă acum cîte-va luni, de cînd sinucigaşa, căzuse într'o adîncă melancolie.

Din referatul d-lui dr. Grigoriu medicul dispărţirei a 5-a, rezultă că moartea a provenit din cauza asfixierei prin strangulare.

Parchetul încă nu s'a pronunţat.

Dela 1 Noembrie produsele Depitelor Badareu se vînd cu următoarele preţuri

	Litru	Kgr.
Unt pentru masă şi cafea		6.00
Smîntînă dulce centrifugată	2.80	
Unt proaspăt pentru gătit		3.60
Brînză proaspătă de vaci		80
Brînză de oi de putină		1.60
Brînză de munte		2,20
Ouă proaspete	11 lei suta	
Lapte dulce proaspăt se găseşte în fie-care dimineaţă şi seara litrul		0.50
Caşcaval greçesc		2.60
Brînză de burduf		2.80
Caşcaval de Penteleu		3.00

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri cu următoarele preţuri:

	Litrul
Vin alb vechiu	1.—
Vin negru vechiu	1.—
Vin alb negru si superior	1.20
Vin Cotnar şi Bordeaux	1.60
Vin otonel tămăios	2.40

Toate calităţile de vinuri superioare se vînd cu litrul şi în sticle înfundate.

Dr. Suzana WEXLER-GROSI
BOLI DE FEMEI—FACERI
— *Strada Anastasie Panu 43* —

ULTIMA ORA

Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 13 Noembrie

Incordarea relaţiunilor dintre Rusia şi Austria

România şi mobilizarea din Austria

Incrucişătoare austriace în Marea Egee

Belgrad.— Vorbind de afacerea prohasca pe atît de penibilă pe cît de rău sosită, ziarul Sumprava regretă atacurile unei părţi din presa Austro-Ungară şi adaugă: chiar în cazul cînd autorităţile militare sîrbeşti ar fi luat cîteva măsuri cu totul nejustificate ar fi trebuit să se aştepte rezultatul anchetei căci vina poate tot aşa de bine de partea lui Prohasca, ca şi de partea cui e respunderea, guvernul sîrbesc nu s'a făcut nici odată vinovat de şicane faţă de Austro-Ungaria nici faţă de alţi vecini ai ei.

Nu putea deci avea vre un interes ca să se întîmple ceva neplăcut d-lui Prohasca şi deci guvernul sîrbesc nu poate fi făcut respunzător.

Dacă ancheta ar dovedi vina autorităţilor militare, ele ar avea de răspuns.

*

Sofia. — Agenţia bulgară spune că recruţii clasei 1913 de curînd incorporaţi, terminînd perioada de pregătire, porneso pe teatrul ostilităţilor.

*

Constantinopol. — Consiliul de miniştri de eri, care avea de hotărît cu privire la negocierile pentru armisiţiu şi pace, a ţinut pînă la ora 10 seara. Inainte de terminarea consiliului, Raid Paşa a plecat la cartierul general.

*

Constantinopol.—Un ziar află că printre soldaţii călări s'ar afla mai multe femei care serveso ca voluntari.

Manifestaţiile slavilor din Austria

Viena. — Manifestaţiile slavilor de sud s'au reînoit astă-zi dimineaţă. Vre-o sută de slavi, studenţi în majoritate s'au întrunit în faţa Universităţei şi s'au dus în cortegiu în centru, manifestînd contrar prescripţiunilor legei. Poliţia a împrăştiat pe manifestanţi, făcînd 4 arestări.

Moartea contesei de Flandra

Bruxelles. — Contesa de Flandra a murit azi dimineaţă, la 5 şi 20.

Contesu era sora regelui Carol.

Incordarea relaţiunilor dintre Rusia şi Austria

Petersburg.—Cercurile autorizate răsping aserţiunile unei părţi a presei vest-europene, care atribue Rusiei intenţii răsboinice.

Aceste cercuri neagă că relaţiunile Austro-Ruse s'ar fi înrăutăţit. Guvernul rus e de părere că o soluţie paşnică a conflictului Austro-Sîrb, va putea fi aflată, cînd răsboiul balcanic va fi terminat şi cînd marile puteri vor putea avea o bază limpede de negociare. D. Sasonov a fost întotdeauna de această părere şi cercurile politice au fost de părerea lui.

Agravarea situaţiei

Constantinopol. — Cele două încrucişătoare austriace, ce fac paza flotei austriace, au plecat spre Marea Egee.

*

Constantinopol.—Cuirasatul austriac Aspern, a început a se aproviziona cu cărbuni, primind ordinul de a fi gata de plecare.

Aceste pregătiri sunt foarte mult comentate.

*

Bucureşti.—Se afirmă că, guvernul nostru, a fost oficial înştiinţat despre mobilizările în Austria.

*

Paşcani.—Prin gara locală au trecut eri 3 ambulanţe mari, trimise de Crucea Roşie din Elveţia, pentru Bulgaria.

Chemarea rezerviştilor

Sofia. — Toţi rezerviştii austriaci au primit ordinul de chemare şi au şi plecat.

Incendiul din Moreni

Moreni.—Aseară la orele 6 jum. un incendiu a distrus o sondă,— No. 6,—proprietatea Van Sihlea. Pagubile sunt de 30 mii lei.

G. SKARLET
AVOCAT
s'a mutat str. Sf. Teodor No. 6 (Casele Voişel).

SE TAE LEMNE DE FOC
Cu MASINA
CONDIŢIUNI AVANTAJOASE
Doritorii să se adreseze printr'o carte postală
D. Lernovici, str. Zugravilor 41

Dr. Louis Mendel, dentist
reintorcîndu-se în localitate şi-reluat ocupaţiile.
Str. Lăpuşneanu 11 bis.

Dr. A. SPIRT
specializat la Paris şi Berlin în boale de gură, gît, nas, şi urechi se stabileşte de la 26 Octombrie 1912 în Iaşi, **strada Ştefan-cel-Mare No. 47** *vis-à-vis de Mitropolie.*

A. G. DABIJA
AVOCAT
In ograda Bisericei Sf. Dimitrie (Balş) str. Stefan cel Mare

Dr. S. Dulberger
Specialist în boalele de femei
— MAMOŞ —
fost medic la clinica obstetricală a Consilierului intim Prof. dr. Bum din Berlin; fost timp îndelungat medic secundar al Spitalelor Casei Sf. Spiridon din Iaşi.
dă consultaţiuni
de la 10—12 m. şi de la 3—5 p. m. în locuinţa sa din str. Costache Negri (foasta strada Veche) No. 10 vis-à-vis de farmacia Zfass

Dr. I. BRENER
Specialist în boale de femei
MAMOŞ
s'a mutat str. Lăpuşneanu 25

Legătoria de Cărţi ROSENFELD Succ.
Fondată în anul 1854, s'a mutat în strada Gh. Mărzescu (foasta str. Primăriei) No. 30 peste drum de Tipografia H. Goldner.

AVIS DOAMNELOR ŞI DOMNIŞOARELOR
Cele mai frumoase Noutăţi ale Sezonului şi toate felurile de mărfuri pentru toamnă, au început să sosească zilnic la magazinul
„LA VULTUR"
Toate onoratele cliente sunt rugate să viziteze cît mai des Magazinul „La Vultur" (nu e aşa departe) aci vor găsi ca în totdeauna lucruşoare bune şi frumoase şi le vor cumpăra cu preţuri mult mai ieftine chiar de cum se vinde în prăvăliile din străinătate.
Poftiţi dară „LA VULTUR"
cel mai bine asortat magazin

Dr. H. SOLOMOVICI
Specialist în boale de
— NAS, GÎT ŞI URECHI —
Ord. 9—10 a. m. şi 3—6 p. m.
67 Str. Cuza-Vodă 67

10 lei lunar se învaţă franceză sau germana special conversaţia şi corespondenţa.
Prepar special curs complect primar şi secundar după programul ministerial, la domicilului elevului.
V. Emil. Profesor *Str. Sf. Teodor 36 (în curte).*

Avocat S. P. GEORGESCU
s'a mutat
în Str. Lozonschi No 16
(Casele Brill)

S'AU REDESCHIS
Restaurantul şi Casinoul
Hotel Trajan
aranjate cu totul din nou, mobilate elegant după modelul localelor similare din străinătate, fiind conduse de cunoscutul restaurateur şi hotelier d. Adolf Gottesman.
In curînd renovarea Marelui Hotel Trajan.

Cîștiguri dintr'o singură zi!

Victoria Strălucită a Lozurilor Schröder!

In ultima zi de tragere a clasei VI-a, au căzut în colectura mea norocoasă:

Lei 150,000 Pe No. 59353 8/8

Lei 225,000

în 10 premii à Lei 20,000

LEI		LEI	
20,000 pe No.	825	20,000 pe No.	1,008
20,000 „ „	4,656	20,000 „ „	29,080
20,000 „ „	13,500	20,000 „ „	13,573
20,000 „ „	34,367	20,000 „ „	59,489
20,000 „ „	42,856	20,000 „ „	37,256

Lei 25,000 pe No. 57,564

Apoi în cursul acestei loterii:

Lei 70,000 pe No. 53,927

„ 50,000 „ „ 59,961

Lei 20,000 pe No. 28152 Lei 20,000 pe No. 43756

„ 10,000 „ 11202 și nenumărate à 5000, 3000, 2000, etc.

Tragerea CLASEI I-i a Loteriei XIII-a

14 (27) DECEMBRIE 1912

1/8 numai Lei 1.50

1/4 Lei 3.—1/2 Lei 6.—1/1 Lei 12.

Comenzile din provincie se efectuiază prompt și conștiincios contra plății anticipate sau sub ramburs

ROB. TH. SCHRODER

BUCUREȘTI

Calea Victoriei 97

Sucursale: Calea Victoriei 50 Calea Griviței 96 Str. Lipscani 72

BOTOȘANI Calea Națională 203; **IAȘI** Str. Ștefan cel Mare 8; **GALAȚI** Str. Domnească 14.

CRAIOVA Str. Unirii 69; **BRAILA** Piața Sf. Archangheli (Casa Rally); **PLOEȘTI** Str. Basarabilor 1

Numai la Schroder

— Se obțin cu adevărat cele mai importante cîștiguri —

Norocul la Schroder e Colosal!

Norocul la Schröder e Colosal!

OPINIA

Organul partidului conservator-democra

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primește anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și inserții la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No 17.

Magasinul Conservatorului

IAȘI—Strada Lăpușneanu 32—IAȘI

NOTE de MUZICA

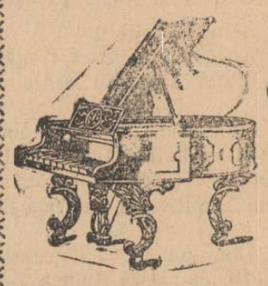

ASORTIMENT complect după Programa Conservatorului

Instrumente Muzicale și Accesorii

Reprezentanța și Depositul renumitelor

Piane și Pianine

— ROSENKRANZ —

Neintrecute în soliditate și ton frumos

Vînzare și în rate mici fără aconto —

— Cataloage gratis —

INCHIRIERE DE PIANE CU PREȚURI AVANTAGIOASE

Renumitele PLUGURI

intregi de oțel bătut marca PORC MISTREȚ

DIN FABRICA

Gebrüder Eberhardt Ulm

a) cu 1, 2 și mai multe brazde
b) speciale de vie
c) speciale de prăsit

Mașini de secerat de Mc. CORMIC precum și alte mașini și unelte agricole, permanent în depozit la

Frații Bachstez, Iași

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE scoboară și vindecă *Nevralgiile* cele mai grele de tamaruit, *Migrenele, Cefaleeele, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute și dureroase* care nu reușesc la toate celelalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In dina cea d'antaiu se se ia 3 hapuri unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o ușurare, va lua 6 hapuri a doua di: 2 dimineata, unul la dejun, și unul la cina, séra. Nu trebue se ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, *cari se pot găsi la toți Droghiștii și Farmaciștii.*

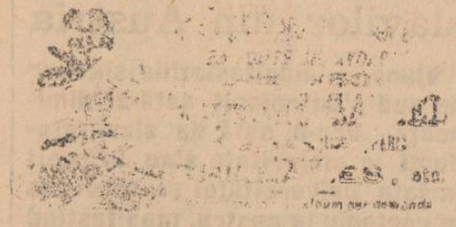

GRILLAGES

Ravin R. GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

GLOTTES DE CHASSE VOLIÈRES POULAILLERS

MONTES ARTIFICIELLES. les 100 mèt. 5 f.

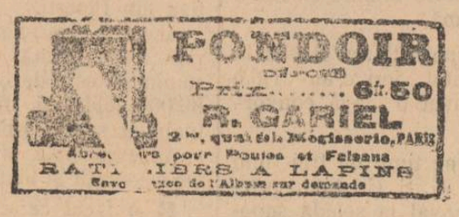

Iași.—Tipografia H. Goldner, str. Gh. Mîrzescu 17—Instalație cu motoare electrice

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași str Gh. Mîrzescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX No. 1738. Joi 15 Noembrie 1912

Noua Cameră

Alegerile colegiului al 3-lea fiind terminate, noua Cameră eșită din cele mai libere alegeri din cîte s'au făcut în Romînia, poate fi privită, chiar de pe acum, sub adevărata ei fizionomie.

Să observăm mai întâi că rezultatele colegiului sătenesc au întărit și mai bine majoritățile conservatoare. Au fost aleși, fără nici un incident cît de neînsemnat să se fi semnalat, 21 conservatori-democrați, 15 conservatori și 3 liberali, Numai în Gorj s'a declarat balotaj pentru un loc.

In afară de cele nouă balotagii cari, după toate probabilitățile vor fi în favoarea guvernamentalilor, Camera este pînă acum constituită din 62 conservatori, 82 conservatori-democrați, 34 liberali, 3 independenți și 1 naționalist. Așa dar, majoritatea va fi de 144 conservatori și conservatori-democrați.

*

Noua Cameră, constituită cum am arătat, reprezintă un mare pas înainte pe tărîmul vieței constituționale.

Pentru prima oară la noi în țară, ne-a fost dat să vedem un guvernare, renunțînd la procedeurile nenorocite ale trecutului, se hotărește să reîntroneze conștiința cetățenească în drepturile ei. Curajul acesta, voința hotărîtă cu care partidele în colaborare au știut să garanteze tuturor liberul exercițiu al dreptului de vot, este un act mare—poate cel mai însemnat din cîte s'au săvîrșit în Romînia, în ultimii treizeci de ani, pe terenul vieței noastre reprezentative.

Să nu uităm că nimic nu-i mai greu de cît să dezrădăcinezi din capetele oamenilor obișnuințele devenite ca și ereditare, prejudecățile și moravurile, și că, fără o enormă sforțare, nimeni nu poate să treacă de la o stare de lucruri la alta —chiar atunci cînd progresul ar apare ca evident.

A fi învins trecutul, a fi rupt cu tradiția cea rea, iată meritul cel mare al guvernului de colaborare la direcția reprezentărei naționale.

De așa fapte, nu sunt vrednice de cît guvernele tari, excepțional de tari. Guvernul de colaborare este dintre acestea: prin compoziția și chemarea lui. Pe deasupra, mai are și conștiința forțelor sale.

Alcătuit, acest guvern, din două partide conservatoare, cărora principiul egalității în colaborare le consacră echivalența unor puteri cari se cumpănesc, el s'a simțit capabil, din primul moment, să dea realitate, în sfîrșit, acelei libertăți electorale ideale, după care suspină corpul electoral de atîtea decenii. Și guvernul a acordat-o, întreagă și neprecupețită, pentru că și-a dat socoteală că are totul de cîștigat de pe urma acestui bun neprețuit.

Rezultatul s'a văzut: o majoritate puternică de 144 scaune; o minoritate hotărîtă și energică de 34 voturi, gata, prin luminele și dragostea ei de țară, să controleze și să întărească opera guvernului.

S'a dovedit astfel că principiul libertății, practicat de partidele mari și de guvernele mari, nu exclude posibilitatea unor mari majorități. Ceea ce era considerat, pînă mai ieri, ca utopic ori idealist, a devenit astăzi o realitate concretă.

Dar, afară de aceasta, noua Cameră, ieșită din cea mai înaltă concepție a libertății electorale, va avea o autoritate morală excepțională, pentru că nimic nu întărește mai mult în reprezentanții unei națiuni simțul datoriei și al răspunderii, ca faptul, patent de astă-dată, al unui mandat pe care nu l-a pătat nici o ingerință și nici o siluire de conștiință.

Să nu uităm un lucru: Camera actuală. sincera expresie a unui constituționalism real, naște în momente excepționale pentru Romînia.

Peste Dunăre se dezbate chestia Orientului, piatra angulară a diplomației Europene. Pe de altă parte, puternicii noștri vecini, de la apus și de la răsărit, pertractează un proces care, de nu se va termina în cabinete miniștrilor de externe respectivi, poate să ne înconjoare într'un cerc de foc. Nimeni nu știe ce poate aduce ziua de mîine, toți însă recunosc că, chiar dacă conflictul se va limita în Balcani, totuși mari și grave probleme se vor rîdica în fața noastră.

In asemenea împrejurări, se impunea un parlament de zile mari, niște Camere cari izvorîte din conștiința întregului popor romîn, să-și ia pe umeri povara, plină de onoare și de primejdie a chestiunilor Romîniei.

Fără libertatea absolută de care s'a bucurat de astă-dată, corpul electoral n'ar fi putut pătrunde senzul și însemnătatea alegerilor de față și i-ar fi fost cu neputință să se rîdice pînă la înălțimea marilor evenimente cari preocupă toată suflarea romînească.

De aceea, adînc convinși de covîrșitorul rol pe Camera actuală îl va avea în izbînda Romîniei, noi o salutăm ca prima mare operă pe care a făcut-o posibilă guvernul colaborărei naționale.

Candidații

conservatori și conservatori-democrați la alegerile generale pentru parlament

COLEGIUL I SENAT
(Mercuri 14 Noembrie)

Vasile Sculy
Lascar Antoniu

COLEGIUL II SENAT
(Vineri 16 Noembrie)

Ioan Găvănescul
Nicu Nanu
G. D. Șerban

Moartea Contesei de Flandra

Telegraful ne-a adus știrea dureroasă a încetării din viață a A. S. R. contesa Maria de Flandra, mama Regelui Albert al Belgiei și sora Suveranului nostru.

Doliul care lovește azi atît de crud familia noastră regală, e împărtășit de întregul popor romîn, care a știut tot deauna să-și identifice zilele lui bune, ca și cele de restrîște, bucuriile și durerile lui, cu cele ale Înțeleptului său Suveran.

Fie ca in aceste momente de grea încercare, Suveranul nostru iubit să-și regăsească mîngăierea de marea pierdere care-L lovește, în dragostea caldă și devotamentul nețărmurit cu care Il inconjoară un întreg popor.

Presa vieneză și eventualitatea unui războiu cu Rusia

Presa austriacă privește în chip liniștit eventualitatea unui războiu între Austria și Rusia.

Un mare ziar vienez, relevă azi, ca un ce de mare actualitate, memoriile prințului Urusoff, fostul guvernator al Basarabiei.

Notăm imediat, că prințul Urusoff nu este un necunoscut pentru noi, de oarece a vizitat Iașul și cu inovație rară la diplomații ruși, s'a lăsat a fi interviewat de corespondentul ziarului *Adevărul*.

In aceste memorii, prințul Urusoff se plînge de chipul, cum a fost privită de Țar izbucnirea războiului cu Japonia.

Intr'o convorbire, Țarul, vorbind de înfrîngerea suferită de armata rusă, a zis că este o pișcătură, ce nu poate lăsa urme.

Fostul ministru de interne Plehve era de aceiași părere și făcea aspre observațiuni acelora, care păreau a înclina, că lucrurile nu sunt tocmai așa de ușoare.

Rezultatul se cunoaște, spune același mare ziar. Rusia a fost învinsă, pentru că nu cunoaștea realitatea forțelor japoneze, de și are o întinsă armată de atașați militari, diplomați și spioni peste tot locul.

Ce oare urmează să se întîmple azi? De ce oare Rusia ține să ne provoace și să turbure pacea europeană? Și ziarul, după ce își pune aceste întrebări, răspunde:

„Se pare că situația de azi se poate compara cu cea dinaintea razboiului rusojaponez. Rusia nu ne cunoaște, nu e suficient înformată asupra forțelor noastre și se hazardează prin urmare într'un joc, ce poate să-i fie foarte dăunător". Cam acesta e limbagiul presei austriace.

Fără a provoca, ea caută numai să analizeze situația, în speranța de a evita un incendiu general. Se adaugă chiar, că Austria ar fi făcut o propunere împăciuitoară. Această propunere e rezultatul întrevederei între principele moștenitor al Austriei și împaratul Germaniei. Și presa austriacă, înregistrînd și această speranță, adaugă:

„Așteptăm cu încredere desfășurarea evenimentelor. Urmează să vedem, dacă Rusia, a ținut numai să se folosească de un pretext, sau caută cu ori-ca chip, să provoace o conflagrație generală?

D.

O SCRISOARE

Domnul profesor universitar I. Peretz, a adresat următoarea scrisoare președintelui asociației studențești din Iași.

Domnule Președinte,

Telegramele și scrisorile din Macedonia ne aduc știri înfiorătoare. „Viteaza" armată a Diadohului, învingătoare de astă-dată, cînd a luptat o sută contra unul, măcelărește femei, copii și bătrîni, gonește preoții din biserici și învățătorii din școli, arestează, schingiuește și decapitează pe celnicii și fruntașii Romînilor Macedoneni.

Prin minciună, prin atentate mișelești, prin teroare, armele lor obicinuite, Grecii urmăresc îngenunchiarea Aromînilor. Indată ce s'au văzut stăpîni într'o țară ce nu le aparține, ei au aruncat masca liberatorului și s'au transformat în cei mai fioroși și urîcioși călăi ai fraților noștri.

Nu crede „Centrul studențesc" că are o datorie de îndeplinit?....

Atunci cînd vaetele de groază și de desnădăjduire ajung înăbușite pînă la noi nu se cutremură de indignare și de revoltă studențimea?....

Atunci cînd sînge nevinovat romînesc picură de pe toate iataganele palicarilor cu fustanele, nu tresaltă de durere inimile studenților romîni?....

Nu simte studențimea ieșană, care în totdeauna trebue a fi în fruntea mișcărilor generoase, că e momentul că ea să se ridice la o laltă, să dea pe față faptele mîrșave să țintuiască la stîlpul infamiei ceata înarmată, ce se încunună cu lauri tăvăliți în sînge, să protesteze sus și tare în numele dreptății și umanității, să aprindă în toate sufletele romînești revolta și să facă să tremure față de mînia unui întreg popor pe lașii urmași ai fugarilor de la Domokos?....

Mă întreb nedumerit: ce grave preocupări răpesc tot timpul studențimei ieșene, dar nu poate consacra o clipă măcar suferințelor unui popor de un sînge cu noi, care moare și cere ajutor?...

Și așteptînd ca răspunsul studențimei ieșane să fie demn, hotărît, generos, așa cum îl nădăjduesc, mă mîngăi cu credința, că mișcarea, pe care ea o va întreprinde, va fi cu atît mai mare și mai frumoasă cu cît a avut destulă vreme ca să fie pregătită.

Primiți, vă rog, domnule Președinte, asigurarea considerațiunei mele.

Ion Peretz
Profesor Universitar

Iași 14 Noembrie 1912

PROTEST

In preajma alegerilor, în timpul acesta de prefacere cînd publicul surescitat e dispus să dea crezare tuturor știrilor fanteziste și să se miște la ori ce strigăt de indignare, a fost foarte natural ca veștile alarmante pe care cîțiva interesați le trimiteau din Fălticeni să impresioneze pe pașnicii cetățeni ai acestui oraș.

După cîteva telegrame false care anunțau uciderea unui candidat la deputăție și grava rănire a doi profesori universitari, după un lung șir de proteste la Rege și autorități, afișate în vitrina fostei societăți studențești, trecătorii au putut citi apelul ridicol în care cîțiva agenți electorali ai candidaților naționalişti, amenințau in numele „întregei studențimi ieșane", o întrunire de protestare în contra „violenței administrative".

Ori, „mared și impozanta întrunire" de protestare, a avut loc în localul „Centrului studențesc, unde douăzeci de studenți de mult angajați în serviciul electoral al d-lui A. C. Cuza, după ce timp de cîteva ore au delirat în jurul pretinselor crime politice săvîrșite la Suceava. s'a votat o moțiune în care se găsește acumulat tot vocabularul lor de injurii la adresa celor care conduc țara.

E un vechiu și nenorocit sistem acesta ca un restrîns număr de indivizi, iubitori de scandal, să vorbească în numele tuturor studenților, care departe de a se solidariza la mișcarea lor zgomotoasă și ridicolă, o dezaprobă cu energie și indignare.

Fiind convinși că adevăratul motiv al acestor manifestațiuni nu e nici dragostea pentru dreptate, nici indignarea că un profesor ar fi fost împiedecat de ași manifesta convingerile, ci e intenția de a se pune în serviciul unor politiciani fără scrupule; ținem să arătăm opiniei publice, că nu e drept a se arunca asupra întregei studențimi toată rușinea și tot ridicolul ce merită să cadă numai asupra făptuitorilor.

Astăzi, cînd se cunoaște adevărul, astăzi cînd s'a putut stabili că înfiorătoarea crimă politică din Suceava se reduce la o simplă ceartă urmată de bătae, provocată de candidatul naționalist Zdrelea Codreanu, în localul unei cîrciume, azi, cînd cei morți au înviat, iar profesorii grav răniți se plimbă liniștiți pe trotuarele Iașului; lumea poate aprecia seriozitatea și sinceritatea studenților cari se simt datori se intervină cu autoritatea lor în toate certurile de cîrciume ori din localuri electorale.

Conștienți de drepturile și de datoriile studențimei universitare, conștienți că menirea noastră e alta de cît acea a unor anumiți agenți electorali, protestăm în numele studenților pașnici, muncitori și neintinați în mocirla lor morală, contra libertății ce și-au luat-o de a compromite „întreaga studențime ieșeană" prin manifestațiile lor de carnaval.

Un grup de studenți ieșeni

OAMENI ȘI LUCRURI

Preocupări mari

Prin ziarele noastre nu circulă numai știri și noutăți electorale, sau balcanice. Transpiră, macar din cînd în cînd, preocupări de altă natură, griji de esență superioară. Intre aceste din urmă ni s'a părut a fi și problema de care, într'o convorbire acordată unui ziar popular din Capitală, s'a ocupat acum cîteva zile profesorul N. Tomescu din Capitală.

E vorba de găsirea mijloacelor pentru a se combate tuberculoza în rîndurile meseriașilor din țară.

Tuberculoza! Cuvînt care înspăimîntă prin noțiunele ce suggerează, prin tablourile ce evoacă, prin cifrele ce amintește, prin răspunderile ce trezesc în sufletele fiecării generații care îndură, oarecum, pedeapsa pentru neprevederea generală ce a trecut,—remușcarea pentru cea care va să vie.

In afară de clasa țărănească, producătoare a imenselor bogății, — meseriașii sunt, fără îndoială, clasa socială cea mai interesantă, cea mai puțin parazitară,— cea cu „brățară de aur". De aceia e aproape uimitor că atît de tîrziu ei devin o preocupare socială pentru c'asele de sus, ridicate în bună parte pe umerii lor.

Preocuparea a luat de-abia o expresiune științifică;—e dară în faza platonizmului, a studiului pînă la găsirea soluțiunii și mai cu samă a mijloacelor. Căci se cer mijloace uriașe pentru a se preveni într'adevăr o creștere continuă a mortalității în sînul categoriei sociale atît de puțin pregătită pentru o luptă în contra bolilor în general și a tuberculosei în special. Și doară microbul acestui flagel este oare cum strîns legat de însăși existența clasei muncitoare orășănești, — microbul social prin excelență,— microbul mizeriei, al insuficienței de hrană, de îmbrăcăminte, de lumină, de aer, de repaos și de cunoștinți higienice.

A scădea mortalitatea este taina cea mare în problema impopulării și depopulării. Din acest punct de vedere e foarte instructivă și interesantă de cetit cuvîntarea rostită de ministrul de finanțe al Franței, Klotz, acum cîte-va zile, cu prilejul instalării comisiunii așa numită: „commission de la dépopulation".

A scădeamortalitatea—e întâia preocupare a zisei comisiuni în Franța; a înmulți nașterile — vine în al doilea rînd. Față cu „insul născut societatea are infinit mai multe obligațiuni de cît față de milioanele cari *s'ar putea* naște...

Suntem în ajunul operațiunii sociale a recensămîntului. Dar esențial nu este să știmi *cîți suntem*, ci să știm... cîți suntem sănătoși. Nu mulțimea Otomanilor a biruit, ci vigoarea Bulgarilor. Iar stigmatul pe gloria istorică a Semilunei îl va forma... holera izvorită din mizerie, ignoranță și necurățenie.

Așa privită chestiunea,—problema sănătății unei uriașe categorii sociale—cum este acea a meseriașilor — problema rezistenței lor față de marele dușman secular,—tuberculoza devine de o însămnătate covîrșitoare. Și dacă într'adevăr ea este, în momentul de față, obiectul de preocupare a unor eruditi, cari au la îndemînă, pînă la un punct, mijloacele de a înlătura primejdia,—se înscrie o pagină generoasă în istoria țării. Căci nu numai pe cîmpiile de războiu se face istorie; ea se făurește ori-și-unde se dă populațiunii putința de a exista, de a supravietui și de a procrea.

Tuberculoza—care are și aci în Iași focare dezastroase în sinul populației nevoiașe—este nu numai una din plăgile noastre mari;—ea este și una din rușinele epocei noastre de apatie, e o manifestare de inconștiență și lipsă de solidaritate socială.

Rodion

„BANII"

Duminică seara s'a reprezentat pe scena Teatrului Național, pentru a doua oară „Banii", zguduitoarea piesă a lui Octave Mirbeau.

Am asistat și la întâia reprezentație. Oare cari slăbiciuni de interpretare și de ansamblu și cunoscînd insuficiența repetițiunilor cîte s'au putut face, am amînat cronica aceasta pentru o eventuală reluare.

Și n'am făcut rău.

E extrem de instructiv și de interesat această vecinică învățătură cu sine a actorului, de cum vine în contact cu publicul. *Atunci* abia începe să'și trăiască rolul.

Vede adîncimi nevăzute și găsește tîlcuri nebănuite. In lumina rampei i se desluşesc insuficiențile. Asperitățile se nivelează, exagerările se mai temperează liniile generale se amplifică; detaliile se înmulțesc; inima bate tot mai mult în „ritmul" omului, în pielea căruia s'a ascuns.

*

Iată'l de pildă, pe Vlad Cuzinsky, vîrîndu-se în pielea financiarului Isidore Lechat. Tipul acesta care e o sinteză a oamenilor de afaceri veroase, a marilor financiari, a cuceritorilor de bani, prin ori ce mijloace, poartă în el, strînse ca într'un focar, toate păcatele, toate meschinăriile și răutățile, toată măreția aparentă a învingătorului și tot ridiculul omului ignorant, parvenit la o situație înnaltă.

Căci domină în toate. El este — cum se laudă — conducătorul opiniei publice pe toate tărîmurile: pînă și pe cel al literaturei. E cinic, nemilos, poruncitor, canalie și sufet iubitor și plin de dragoste pentru copiii săi.

Acopere, cu prea mare înțelegere părintească pentru băiatul său o datorie de 200,000 de franci, făcută la masa de joc; iar pentru fata lui are un plan mare: cu prețul perderii de peste un milion, datoria marchisului de Porcellet, vrea să'l scape pe acesta de ruină, *dacă* consimte la căsătoria d-șoarei Lechat cu fiul său.

Banii! Afacerile! Și afacerile rămîn afaceri în ori ce împrejurări. Va suferi grozave înfrîngeri.

Fiica-sa, care iubește pe altul, care urăște pe tatăl său și care „preferă să se dea, de cît să se vîndă" *refuză* afacerea cu căsătoria; fiul, într'o cursă nebună cu automobilul își găsește moartea; *el* însă înfrînt și plîngînd ca un copil, va dicta clausele unui contract, pe care propuitorii ultimei mari afaceri, îl redactară prea în favoarea lor.

Așa cum se prezintă, Isidore Lechat este poate, cel mai complex om unitar pe care l'a dat chiar literatura dramatică actuală.

Săturat de nuanțe și momente caracteristice pînă la suprasaturație, el este totodată, tipul cel mai sintetic și deci nereal, deși construit dintr'o infinitate de trăsături reale.

Apollinaris

Apă minerală de cură și de masă, cu o reputațiune mondială

Recunoscută de Statul Prusiei ca apă minerală de întrebuințat de toată lumea.

Medalia Statului Prusiei, 1902. Grand Prix Bruxelles, 1910.

Pentru d. Cuzinschi, rolul lui Isidore Lechat, este fără îndoială, culmea de pînă acum a puterii sale artistice.

Noi, cari l'am văzut pe neuitatul Liciu în acelaș rol, cari am fost cuceriți de strălucita sa vervă, de jocul său fin și insinifiant, cum și de neașteptata și sobra deslănțuire a sentimentelor în actul al 3 lea ne putem da samă ce însemnătate are faptul desăvîrșitului succes al lui Cuzinsky.

In timp ce la Liciu admiram mai ales amănuntele, nenumăratele nuanțe presărate peste jocul său fin și inteligent, la Cuzinsky ne atrage luarea aminte, mai întăi, amploarea liniilor generale : Un joc plin, saturat de o viață exuberantă; o stăpînire rară, în ori ce clipă, a întregii personalități *trăite*, ne subjugă de la început. Și cu cît rolul se am plifică, cu atît crește parcă și Isidore Lechat, și cu el, interpretul.

Actul al 3 lea, pe care, de altfel, e clădită piesa toată și pentru care desigur a fost scrisă, oferă în lanțul de scene tari, de un dramatism potențat, prilejul celei mai incontestabile dovezi de talent robust. Dl Cuzinsky n'a avut nevoie de un asemenea prilej ; a dovedit însă odată mai mult și cu tărie, ceia ce unii știu bine, ceea ce alții poate n'or fi știind, că pentru rolurile de caracter cu fond tragic, este o foiță de care trebue să țină seamă teatrul romînesc.

Trebue să amintesc și de masca strălucit compusă, care recomandă pînă la evidență pe eroul piesei. — Și nu voiu să trec peste neajunsurile oare cum înerente ori cărui însemnat talent artistic.

Dicțiunea d-lui Cuzinsky nu e prea clară mai cu seamă cînd d-sa precipită cuvintele, Intăia reprezintație a piesei a suferit mult pe urma acestui neajuns. La cea de a doua însă, înțelege,nța și intuiția d-sale artistică, i-au făcut minunate servicii. Renunțînd la vorba prea repede și făcîndu-și jocul mai volubil, dicțiunea a cîștigat nespus de mult. Apoi—aș spune ceva și despre gesturile exagerate. Dar pentru aceste sărituri peste limita frumosului, D. Cuzinsky pare a nu găsi remediu... Să le acceptăm așa cum sînt.

*

Față cu rolul covîrșitor al lui Isidore Lechat, aproape toate celelalte roluri par numai schițate sau anemice.

Trebue menționată D-na Verona Cuzinsky, în rolul D-nei Lechat. Ii convine minunat. Susținîndu'l cu o naturaleță vrednică de toată lauda, a contrastat plăcut cu neastîmpărul pasionat și pururi în acțiune al lui Isidore Lechat.

Pentru debutul fericit al d-rei Olga Popovici, am numai cuvinte bune. Mă mărginesc a constata la d-sa dicțiunea clară. timbrul sigur, prea sigur, aproape lipsit de moliciune și temperamentul cu adevărat dramatic, care îndreptățește la multe așteptări.

Era să uit decorurile. Mi-ar trebui însă un nou entusiasm pentru *regisorul* Cuzinsky. Să amînăm.

Enric Furtună

Scrisori din Bucovina

— De la corespondentul nostru special —

Agravarea situației

Versiuni alarmante relativ la menținerea păcii.— Desminţiri oficiale.— Cassa de depuneri asediată de depunători. — Numeroase familii părăsesc Cernăuțul. Părerea partidului național romîn.

Cernăuți, 12 Noembrie.—De cîteva zile circulă în localitate versiuni din cele mai alarmante. Se vorbește adică, că față de atitudinea provocătoare ce a luat'o Serbia, Austria ar fi mobilizat mai multe corpuri de armată și că din moment în moment, ele se află în ajunul unei mișcări decisive.

Aceste versiuni au avut darul să producă în sînul populației o consternare generală. In adevăr zilele acestea au fost concentrați mai mulți rezerviști, dar față de aceste mici concentrări, nici vorbă nu poate fi de mobilizări, pentru un eventual răsboiu. Cercurile oficiale au și declarat în repețite rînduri că pentru moment Austria *nu mobilizează*, dar că față de faptul că Rusia a dislocat numeroase trupe la granița Sulița-Nouă, și guvernul austriac este silit să ia măsuri.

De alt-fel situația nu poate fi atît de critică pe cît se consideră, căci se speră dintr'un moment într'altul la obținerea unui răspuns satisfăcător din partea Serbiei, relativ la conflictul isbucnit între dînsa și Austro-Ungaria, care conflict, a dat prilejul acestor versiuni prea mult exagerate.

Cu toate acestea populația continuă să fie foarte agitată și în tot orașul nu se aude vorbind de cît de un apropiat răsboiu Austro-Rus. Aceasta desigur, în urma politicei nefaste a Rusiei, care întreține sute de spioni în monarhia Austro-Ungară, și cari nu numai că nu reușesc să raporteze ceva serios guvernului lor, dar înăspresc numai spiritele austriace contra Rusiei până într'atîta, în cît la cea mai mică adiere de vînt, se crede că ne aflăm în ajunul unui mare răsboiu cu muscalii. Și versiunea se lățește ca fulgerul, prinzînd pe toți în mrejele sale, lucru ce desigur produce o panică generală.

Nu pot ști care este părerea fruntașilor noștri politici, căci în aceste împrejurări nu numai că nu poți vorbi cu nimeni, dar chiar dacă îți reușește să surprinzi pe vre-unul în vre-o discuție, care te interesează, el se ferește de obiceiu să pue punctul pe i, dar cu toate acestea sunt convins că suntem departe de a fi în ajunul unui răsboiu austro-rus, cu toate micele concentrări din localitate.

Nu e vorbă, aceste concentrări au ele rostul lor, și a fost deajuns ca ele să fie semnalate, pentru ca acei care sunt mai puțin optimiști, să dea busna la casa de depuneri, cerînd să li se restitue suma depusă.

In ultimele 4—5 zile la ghișeurile casei îmbulseala a fost atît de mare în cît a fost nevoe să intervie poliția, pentru a ținea ordinea.

Direcțiunea acestei instituții a insistat zadarnic pe lîngă solicitatori, să nu se neliniștească, căci situația nu e critică de loc, mulțimea însă a insistat cu persistență în restituirea banilor, așa că funcționarii au intrat în plină activitate restituind fie căruia suma cuvenită.

Pînă acum s'au restituit aproape 4 milioane coroane și se crede că peste cîte-va zile ea se va dubla.

Cu această ocazie mai pot să anunț că numeroase familii, înspăimîntate de versiunile alarmate care circulă părăsesc localitatea îndreptîndu-se la Viena, unde se stabilesa pînă la liniștirea situației pe care o cred foarte tulbure.

Dar, precum am zis mai sus, zvonul e neîntemeiat și sunt sigur, că frigurile războiului, care au cuprins pe toți, nu vor fi de cît numai niște simtome închipuite, și că în curînd viața publică de la noi își va relua mersul ei cel normal.

Interesantă de tot este însă părerea organului partidului național romîn din localitate, în actualele împrejurări.

In ultimul număr al oficiosului partidului, găsim un articol care descrie actuala situație politică externă, terminîndu-se cu următoarele rînduri foarte caracteristice și pline de o duioșie covîrșitoare din care reiesă o oglindire fidelă a aceluia care are de spus ceva și nu mai poate :

„E negru cerul romînesc, cum n'a fost nici cînd. Dorul de cuceriri nesfîrșite, cercarea de reparație de onoare, a brutalului ce-și face cruce cînd omoară, nesațul, orgoliul nestăpînit și valurile umflate ale rubedeniilor răsfățate de-o reușită negîndită, inping, îngrămădesc nouri tot mai negri, mai răstiți, de-asupra noastră. Semnele-s de furtună, de strașnice mare. Mîne putem fi chemați de încruntatul Marș, toți din toate părțile și cîți arme putem purta. Și nu pentru cîștig și dobîndiri noue. Unii pentru apărarea pămîntului ce-l au, a drepturilor și-a existenței lor ; alții pentru ca să-și facă numai datoria cetățenească.

O scîntee numai, ce poate chiar în clipa aceasta sare, te miri din ce nimică de pretext, și incediul isbucnește; și-ar cuprinde'n mistuirea a tot lacomei palalaie tot ce biieții am agonisit prin sbuciumări de secole, toată'ntinderea de la Nistru pîn' la Tisa. Ar fi o prea groznică, prea înfricoșată privelişte, ar fi cei mai nedrept blăstăm ce-a căzut vă'odată pe capul unui neam fără nici o vină. Nu că ni-ar peri ce avem mai bun, mai zdravăn, că ar fi jale și bocet de vădane și de mame și de mirese necinstite, și orfani fără nădejde, nu că ni-ar arde satele și codrii și ni s'ar pustii țarinile, cîmpiile, isvoarele. Suntem deprinși doar și cu sînge și cu lacrimi și cu mizerie și prăpăd. Altul e gîndul ce ne frămîntă, alta durerea ce ne roade și n'o putem mărturisi pînă'n capăt. De e răsboiu, mergem cu toți : frații noștri cei majori, floarea Transilvaniei, înstrăinații de peste Prut, blînzii bucovineni și nenorociții cîți nu i-au petrecut gloanțele ce spintecă Balcarul. Și ne vom băga și ne vor băga în gura focului și-a nimicirii sigure, așa ni e inima și așa va cere interesul altora, și ne vom bate ca leii și ne vom întîlni piept la piept copiii de-o mamă, ni va da lacrimi în ochi, dar ne vom potopi cu ne'ndurare, o parte pentru viitorul lor. Alta—pentru c'am jurat și pentru ca să mai dovedim odată pajurei-duple și pravoslanicului păgîn și oricui vrea, că suntem cei mai bravi, mai credincioși ostași și că'n lupta pentru patrie uităm de multe de cari e nesupus de greu să uiți. De sunt negri sorții, puțini ne'ntoarcem, de e victorie, mai putini, căci noi vom fi cîștigat'o.

Isprava, folosul ? Te înăduși, par'că te strînge de gît cînd vrei să răspunzi..."

Gama

Litere-Științe-Arte

„Le pacha".—In momentul acesta de istorie sombră pentru Orientul musulman atît de glorios altă dată, credem interesant a cita dintr'un volum al poetei noastre Elena Văcărescu o bucată poetică remarcabilă „Le Pacha":

Ea resfrînge ceva din seculara glorie și din aureola strălucită de care s'au bucurat în ochii și în imaginația poeților, reprezentanții înalți ai puterei otomane, —trecătoare, vai ! cum sunt toate cele pămîntești...

Je l'aime ! il a le sang des chrétiens
sur sa dague.
Plus fier que l'ouragan qui flagelle la
vague,
Il rit dans le combat hagard ;
Il rit d'un rire amer qui tremble sur
sa bouche,
Et l'éclair de ses yeux est cent fois
plus farouche
Que l'éclair bleu de son kandjar.

Je l'aime ! il est plus beau qu'un ma-
tin de bataille ;
Devant lui le ciel plane et la terre
tressaille ;
Les rubis aux rayons de feu
Ornent son yatagan si poli qu'une ha-
leine
En ternirait l'éclet, et qu'on soulève
à peine
Dans le fourreau de velours bleu.

Pourtant tu ne sauras jamais que je
t'adore,
Jeune pacha vainqueur qui revins à
l'aurore
Sur ton cheval aux fins naseaux ;
La forêt n'entend pas le murmure du
seigle,
La mer n'écoute point gémir la source,
et l'aigle
Ne sait pas le chant des oiseaux.

*

Soții Sylvain de la Comedia franceză, s'au imbarcat zilele trecute pentru Egipt unde vor da o serie de reprezentații.

*

In luna Iulie va avea loc la Viena un mare congres internațional femenist, pentru care se fac mari pregătiri.

*

A propos de femenism.

D-na Huberline Auclert, secretara generală a societății „Suffrage des femmes" a adresat de curînd d-lui Falliéres rugă mintea ca înainte de a părăsi prezidenția Republicei să stărue a se admite femeile la vot, în rînd cu bărbații.

Prețedintele... meditează.

*

Duminica, în matineu se va juca la teatrul național „Cafeneaua mică" pentru a treia și nu pentru ultima dată.

*

„Visul unei nopți de vară". minunata comedie shakespeareană, tradusă de excelentul scriitor G. Topîrceanu va fi montată la teatrul național cu tot decorul necesar unei atari feerii.

*

Titlul articolului de eri a d-lui C. V. Buțureanu este : *O școală* **originală** *în Australia* și nu **orientală**, după cum din greșală s'a pus. Facem cuvenita rectificare.

*

Toată presa bucureșteană aduce mari elogii cîntăreței Nadina Van-Brandt, excelenta cîntăreață pe care vor aplauda-o iașanii astă seară la teatrul național.

*

Se zice că instituția premiului Nobel va avea parte de cîteva pagini de crudă ironie în noul roman al lui Anatole France „Les Arges".

Poate pentru că ilustrul academician n'a încasat premiul așteptat, o să... încaseze ironie instituția pacifică.

*

STRUNA ZILEI

CA LA VARȘOVIA...

Din cauza holerei ambii beligeranți în Balcani sunt dispuși a încheia pacea cît mai curînd.

Ziarele.

Holera, se pare,—face
Neîntîrziată pace :
Ideală liniștire
Cum domnește 'n... cimitire.

Știri artistice

Astă seară Mercuri 14 Noembrie

are loc la Teatrul Național *Serata de Gală* dată de **Diva Nadine Van-Brandt**

celebra cîntăreață a Teatrelor Imperiale din Petersburg și Viena, și una din cele mai renumite artiste actuale. D-na Nadine Vand-Brandt a fost în 1911 steaua faimoasei stagiuni ruse de la Paris, și unde succesul ei a fost considerabil. *Massenet* care o admira foarte mult, îi încredințase crearea tuturor noilor sale opere pentru Petersburg. Tot pentru dînsa Rimsky-Korsakoff a scris Snegurotchka (Fata de Zăpadă) și Fidanțata Țarului.

*

„Renumitul Quatuor Bruxellois" unul din cele mai ilustre quartete instrumentale din lume, va da în sala Teatrului Național un singur Concert în seara de Vineri 30 Noembrie.

Biletele pentru ambele Concerte sau pus în vînzare la agenția teatrală „Thalia" Maximovici.

INFORMAȚII

Lista de subscripție pentru aeroplanul „IAȘUL"

D-na Ana Conta-Kernbach	60	lei
D. Stefan Negruți	500	„
D. Lupu Weinsengrün	30	„
D. Cristea T. Cristea	500	„
Banca Moldovei	200	„
D. Gh. Calmuski	20	„
D. Dr. Ilie Stroici	500	„
D. Grigore Iamandi	500	„
D. Dr. Gh. Proca, profesor la facultatea de medicină din București	100	„

Banii au a se adresa d-lui Victor Fara, la Prefectura de județ.

:: *„Unirea educatoarelor romîne"*, își va ținea obicinuita ședință Joi, 15 Noembrie la școala „Oltea Doamna". Se va vorbi despre *femeia slavă*.

Ședința va începe la 4 ore, precis ; membrele sunt rugate de punctualitate.

:: Reușiți la examenul de magistrați : domnii T. Băloiu și Al. V. Constantinescu, la examenul de judecători dp tribunale ; la examenul de judecători de ocoale, domnii : V. N. Alostolescu, G. Condopol, Al. Costin, M. D. Făsoreanu, D. D. Gervescu, V. A. Ionescu, N. Iordanovici, G. Istrati, G. N. Marinescu, I. N. Marinescu, Al. A. Popescu, I. S. Rădulescu, Eduard Sion, G. I. Spiridon, Anastase Stoiculescu și N. Voiculescu.

:: Prietinul nostru V. G. Pădure, a încercat o crudă pierdere prin decesul mamei sale, survenit ieri.

Condoleanțele noastre.

:: Părintele econom Dimitrie Iordăchescu se numește definitiv profesor de latină la Seminarul Veniamin din Iași.

:: In învățămîntul comercial din Iași sunt vacante 9 ore de limba romînă.

:: D. dr. M. Minovici directorul general al serviciului sanitar a rugat printr'o circulară pe toți farmaciștii din țară să-i comunice părerile lor asupra lipsurilor ce ar constata, în actuala lege sanitară, privitor la exercițiul farmaciei și tuturor dispozițiunilor respective precum și-a îndreptărilor ce vor crede că s'ar putea aduce legei sanitare în vigoare (relativ la farmacie) căreia direcțiunea voiește a-i aduce modificări.

:: S'a isgonit din țară prin punctul Burdujeni pe străinul Ivan Iacobanco, găsit în țară fără acte în regulă.

:: **Doliul Curței Regale.**— *Din cauza morței contesei de Flandra, sora M. S. Rege lui Carol, Cartea noastră regală a luat un doliu de șase luni.*

AA. LL. RR. Principele Ferdinand și Carol vor pleca în curînd la Bruxelles pentru a asista la funeraliile augustei defuncte.

:: **Recesămîntul populației.**— Ministrul de interne a trimis d-lor primari ai comunelor urbane următoarea circulară :

Domnule primar,

D. Ministru al agriculturei și domeniilor ne face cunoscut că potrivit articolului 20 din regulamentul legei recesămîntului general al populațiunei, a numit pentru acel oraș ca delegat al ministerului pe d.... pentru conducerea lucrărilor privitoare la acest recesămînt. Atribuțiunile delegatului sunt prevăzute în art. 20, 27 și 30 din regulamentul legei recesămîntului și în deosebite instrucțiuni: Pentru ca delegatul ministerului să-și poată îndeplini cu înlesnire importanta însărcinare ce i s'a dat, am onoare a vă ruga domnule primar să bine-voiți a lua măsurile necesare pentru a i se da tot concursul necesar ori unde trebuința va cere în acel oraș.

— Suntem informați că I. P. S. S. Ghenadie Episcop al Rîmnicului se află bolnav în sanatoriul dr. Gerota de mai bine de două săptămîni.

Inaltul prelat suferă de un antrax al cefei, care de la începutul boalei s'a manifestat sub cea mai acută manifestare.

De și în sanatoriul sus citat i se dau toate îngrijirile în modul cel mai desăvîrsit, totuși de cîte va zile starea Episcopului, e cît se poate de gravă.

:: **Justificativele polițiilor.** —Ministerul de interne a adresat următoarea circulară prefecturilor de județe : ca urmare la ordinul circular din Septembrie 1912, vă rog să binevoiți a dispune să se pună în vedere polițiilor din orașe din acel județ ca pe viitor actele justificative (facturi. conturi, chitanțe etc), ce se înaintează ministerului și pe baza cărora se cere ordonanțarea diferitelor cheltueli de materiale sau lucrări efectuate, să poarte următoarea certificare. Se certifică denoi că furniturile prevăzute în acest cont (factura sau chitanța) s'au primit la această poliție (dacă este vorba de vre-o lucrare, că lucrarea prevăzută în acest cont s'au factură s'a efectuat), precum și că furnisorul (sau intreprinzătorul) Domnul... a justificat impozitul personal și patenta pe trimestrul în curs cu chitanța No... din... 19... a percepției circ.... Șeful poliției...

Veți binevoi a dispune să se atragă atențiunea șefilor de poliție că ministerul îi obligă pe d-lor personal să se încredințeze că dările către stat au fost plătite, și în cazul cînd s'ar constata că numerile chitanțelor percepției arătate în actele justificative n'ar fi exacte, vom cere ca să li se aplice penalitatea prevăzută prin art. 90 din legea pentru constatarea și perceperea contribuțiunilor directe.

De asemenea când se cere ordonanțarea de chirii se va certifica totdeauna pe copia contractului că proprietarul a achitat pe trimestrul în curs impozitul personal și funciar, arătîndu-se No. chitanței percepției respective. Totdeodată va face cunoscut că vom refuza ordonanțarea acelor cheltueli, pentru cari s'ar înainta actele justificative necertificate în conformitate cu acest ordin.

:: Răsboiul Independenței (Filmul artistic romîn Leon Popescu), va fi reprezentat în curînd la Teatrul-Circ Sidoli din orașul nostru și la teatrul Cooperativa din Ploești.

Această grandioasă desfășurare istorică reconstitută cu concursul trupelor romînești este de o reușită fără seamăn. 80.000 soldați și figuranți se perindează înaintea spectatorilor.

Afișe speciale vor arata ziua primei reprezentații și toate detaliile.

:: **Recensămîntul populației.** — *Persoanele care doresc a funcționa ca agenți recenzori pentru recensămîntul populațiunei orașului vor bine voi a se adresa la Primărie, biuroul stării civile, la d-nul Sadoveanu.*

Mobile LOBEL

IAȘI — 32 Str. LAPUȘNEANU 32

MARE ALEGERE ÎN

Dormitoare, Sufragerii, Saloane, Birouri
Mobile în piele ultimele noutăți.—
Paturi de bronz, Noptiere, Lavabouri, toilete asortate.
Covoare, Perdele complecte de la 15 lei în sus.
Lămpi electrice cele mai noui (*Prețuri excepționale de*
Vase Galeé și Daum (*reduse*
Mobile mici fantesiuri. — Biurouri americane.— Canapele-Pat.
Galerii de bronz pentru perdele complecte. Lei 7.50.

PREȚURI EFTINE *Face și condițiuni de plată avantajoase.*

Ultime Informaţii

:: Domnii membrii ai clubului nostru din Iaşi, alegători în colegiul II Senat, sunt rugeţi să se întrunească la club mîine, Joi, 15 c. ora 6 seara.

:: *Banca Naţională a hotărît să pună la dispoziţia bancherilor, cu cari se află în relaţii, o sumă de 30 milioane pentru a face credite :*

1) comercianţilor, 2) industriaşilor, 3) agricultorilor, 4) viticultorilor.

:: *Oficiosul* Conservatorul *a publicat ieri un articol diplomatic intitulat „Lealitatea amicilor noştri", articol care se obosea să dovedească că numai amicii ziarului oficios au fost leali în alegeri.*

Acelaşi ziar scrie astăzi despre articolul de eri :

Articolul de ieri din ziarul *Conservatorul,* **sub titlul „Lealitatea amicilor noştri" este scris de un redactor fără răspundere politică. Direcţia ziarului desaprobă pe d'antregul acel articol.**

:: *Toţi caii aflători la Răduţi, în herghelia armatei, au fost trimişi ieri la Pzsmisil, în Galiţia.*

:: *Bancherii din Austria au retras ieri creditele ce le acordau pentru cumpărături de grîne în Romînia.*

:: *Din Bucureşti ni se telefonează, că azi dimineaţă A. S. R. Principele Ferdinand, a plecat la Bruxelles, pentru a participa la înmormîntarea Contesei de Flandra.*

:: D-na Vera Myller Lebedeff a fost numită conferenţiară definitivă de matematici la facultatea de ştiinţi din Iaşi.

:: Domnii profesori Al. Fiiipide, G. Ibrăileanu, A. Miller, Ilie Bărbulescu, Dim. Gusti, I. Simionescu şi I. Petrovici, au provocat o întrunire a marelui colegiu universitar pentru Marţi, 21 Noembrie, ora 6 seara, spre a discuta asupra mijloacelor de luat pentru îmbunătăţirea bibliotecei centrale a Universităţii din Iaşi.

:: Domnul I. Magheru a fost numit preparator la laboratoriul de electricitate şi gravitate.

:: Un congediu pe timp de două luni a fost acordat d-lui profesor Borcea, de la facultatea de ştiinţi. Catedra va fi suplinită de d. Ernest Russ.

:: **La consiliul de higienă.** — Membrii consiliului de higienă al oraşului s'au întrunit aseară, sub preşidenţia d-lui dr. Floru, medic şef.

Asistă d-nii col. Palauz, Imervol, Grigoriu, Tudor, Stenner şi farmacistul Răteanu.

Se aprobă procesul verbal al şedinţei precedente.

D. dr. Floru, arată mersul boalelor contagioase în cursul lunei Octombrie,

In afară de difterie nu există epidemie în oraş.

In ceia ce priveşte scarlatina, care se prezintă, sub forma epidemică, bîntue mai ales satele şi ameninţă şi oraşul.

Insă pentru stîngerea epidemiei s'au luat cele mai severe măsuri.

*

Se citeşte adresa, prin care d. dr. Bărdescu, fostul director general al serviciului sanitar, îşi ia ziua bună de la personalul medical.

D. dr. Floru, arată adresa primită de la direcţia serviciului sanitar, cu privire la practica dentistică.

Medicul şef spune că a făcut ancheta dorită şi a stabilit drepturile, în virtutea cărora unii dentişti, practică în Iaşi.

*

Consiliul de higienă hotăreşte a interveni pe lîngă administraţia comunală, spre a pava drumul ce duce la vama veche.

*

Se autoriză fabrica de îngrăşăminte din Mărăşeşti, de a înfiinţa un deposit de vase, în str. Cetatea mică No. 1.

*

D. dr. Floru. comunică invitaţia primită de a strînge oboluri pentru Crucea Roşie, întemeind sub-comitete în localitate.

D-sa spune că în curînd se va constitui un comitet de doamne. D-sa apelează la d-nii medici, de a-i da tot concursul.

Membrii consiliului de higienă, promit tot concursul lor devotat.

Şedinţa se rîdică la orele 7 seara.

:: In sala senatului Universităţii din Iaşi au fost instalate astă-zi urna şi gheretele pentru alegerea senatorială ce va avea loc Sîmbătă, 18 c.

:: Au fost mutaţi unul în locul celuilalt învăţătorii G. Toma, de la şcoala Cărligi şi C. Berenghi, de la Heleşteni.

— Au fost numiţi suplinitori : d-şoara Clementina Zăhărescu la şcoala din Conţeşti şi d. Mircea Stamati la Găineşti.

:: Senatul şi consiliul profesoral al facultăţii de drept din Iaşi au votat, în unanimitate, transferarea d-lui profesor G. Tabacovici la catedra de drept civil de la facultatea din Bucureşti.

:: **Alegerea colegiului I de Senat.**—Astă-zi la ora 8 a început alegerile colegiului I de Senat.

Votarea se face la o singură secţie în localul Primăriei.

Biroul electoral este alcătuit din domnul Burada preşedinte, Cihodariu magistrat asistent, D. Longinescu delegat şi C. Gheorghiu alegător asistent.

Alegerile merg în cea mai mare ordine.

:: **Circulara Direcţiunei C. F. R. în chestiunea călătoriei alegătorilor pe baza cărţei de alegător.** In timpul alegerilor generale şi a balotagiilor de cameră şi senat, ce vor avea loc în anul curent, se vor aplica următoarele dispoziţiuni cari înlocuesc pe cele precedente.

Alegătorii deputaţilor şi a senatorilor vor avea dreptul să călătorească la staţiunea comunei unde domiciliază şi înapoi, în mod gratuit, pe baza cărţei de alegător, într'o clasă corespunzătoare cu numărul colegiului la care dă dreptul cartea de alegător. Colegiul universitar dă dreptul la clasa I-a.

Insă spre a fi valabilă carta de alegător pentru călătoria gratuită, ea va trebui să fie vizată la cassa de bilete a staţiilor *de pornire şi de întoarcere*, această viză se va face prin aplicarea stampilei şi înscrierea trenului şi a datei în modul indicat în telegrama reprodusă mai sus. Intreruperea călătoriei în staţiuni intermediare şi călătoria cu trenuri exprese nu se admite.

Fiecare alegător are dreptul la călătoria gratuită, la staţiunea unde votează, cu cel mult 2 zile înainte de data alegerii raspective şi la înapoiare cel mai tărziu 2 zile după alegere sau balotagiu.

Dacă carta de alegător este emisă atît pentru alegerile de deputaţi cît şi pentru cele de senatori şi pentru balotagiul acestor alegeri, atunci ea va da dreptul pentru cîte o călătorie la fiecare din aceste alegeri şi înapoi şi va trebui să fie vizată de fiecare dată le cassa de bilete.

Dacă în lipsa cărţei de alegător, se va prezinta un certificat de alegător, eliberat de Tribunal şi purtînd stampila Tribunalului şi semnătura Preşedintelui acelui Tribunal, atunci se va viza la prima ducere, acest certificat. La întoarcere însă şi la viitoarele călătorii de ducere, va trebui să fie prezentată, spre vizare, pentru călătoria gratuită, carta de alegător.

Cassele de bilete vor ţine o însemnare de cîtimea vizelor puse şi vor înainta acea însemnare biuroului de statistică (C. V), imediat după sfîrşitul termenului admis pentru vizarea cărţilor de alegători. Domnii şefi de staţiuni vor arăta cassierilor însărcinaţi cu vizarea cărţilor şi certificatelor de alegători, cari sunt zilele cînd le pot viza si vor instrui imediat personalul trenurilor, asupra valabilităţei acestor cărţi şi certificate ca permise de călătorie, făcînd să aibă fiecare însemnare despre datele alegerilor generale.

:: Mai mulţi turci din Constantinopole s'au stabilit în oraşul nostru.

*

Pentru ziua de 25 Noembire s'a fixat depunerea jurămîntului noilor recruţi.

Se zvoneşte, că anul acesta, solemnităţei aceştia, i se va da un fost deosebit Serviciul religios va fi oficiat de către I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei, însoţit de clerul superior, va lua parte şi corul mitropolitan.

:: **Economice.**—Din Syrieo (Asia Mică), s'a făcut pieţelor noastre cereri pentru făină de grîu.

:: Aflăm cu plăcere, că d. Neculai Patriciu, profesor, a cerut înscrierea sa în clubul conservator-democrat.

:: Tribunalul comercial a admis eri moratoriu cerut de firma I. Margulies comision şi ferărie, numind o comisiune de creditori, alcătuită din : Banca Moldova ; Banca Iaşului şi firma Zveifeld.

:: Parchetul a autorizat înmormîntarea sinucisei Emilia Petrescu, Corpul defunctei a fost depus în capela cimitirului, Eternitatea.

:: Prin Ungheni a sosit eri un medic şi cinci studenţi în medicină ruşi, care au uat drumul spre Bulgaria.

:: Individul Vasile Vornicu, a maltratat grav pe locuitorul Ioseb Sgîmboi din comuna Cotnari; starea pacientului fiind gravă, a fost internat în spitalul Hîrlău.

:: Locuitorul Vasile Ancuţei din Sculeni, fiind la cîmp pentru a încarca porumb şi avînd o armă încarcată în car şi umblînd cu ea, s'a împuşcat din imprudenţă.

:: Dl. Stefan Negruţi, Prefect de jujudeţ, a intervenit călduros pe lîngă ministerul de interne, să se acorde ajutor locuitorilor din satul Horleşti, cari şi-au perdut tot avutul lor, în împrejurările cunoscute.

:: In urma demisionărei a 7 consilieri comunali, dimpreună cu primarul Turculeţ, s'a cerut disolvarea consiliului comunal din Bivolari, şi instituirea unei comisii interimare, sub preşedinţia d-lui Gh. Bădăreu.

:: Creditorii au votat azi moratorul cerut de librăria Orenstein.

Iar în ceia ce priveşte cererea de moratoriu, cerut de bijutierul Zusman, judecarea a fost amînată pe 15 zile.

Aduc la cunoştinţa onor. public că n'am nemic de comun cu comersantul Iosub Kunovici din strada Cuza-Vodă dispărut din Iaşi.

I. M. Kunovici

Str. Ştefan cel Mare, 4.

Proprietarul vechiului magazin de blănării şi pălării.

MIZERABILII cea mai mare epopee dramatică, incomparabilă adaptare după celebra operă a nemuritorului Victor Hugo, este încorporată în noul program de astă-seară Mercuri, al teatrului cinematografic din Sala Circului Sidoli.

Această gigantică desfăşurare—cel mai mare film din toate apărute pînă în prezent—este împărţită în patru epoce, cari vor fi intercalate în patru programe noue succesive.

Acţiunea puternică a acestei drame ne prinde înlănţuindu-ne chiar de la primele scene şi ochii noştri sunt aţintiţi pe pînză pînă la cel din urmă tablou.

„Mizerabilii", uriaşa operă a lui Victor Hugo, ce se reprezintă astă seară la Sidoli, este un imens succes în arta cinematografiei moderne şi ori unde a apărut pe pînză, în cele mai civilizate centre, sălile cinematografelor au fost înţesate de lume, din toate păturile sociale. In programul de astăzi se reprezintă **Epoca I-a,** care ocupă două părţi de cinematograf.

Mai sunt cuprinse în acest nou program:

Indienii incendiari, spledidă desfăşurare din viaţa pieilor roşii. Jocul superb al maiştrilor scenelor străine încoronează succesul acestei splendide drame.

Prince-doică, comedie.

Scara periculoasă, scene artistice-sportive de varieteu.

Cele mai noue ştiri de pe teatrul războiului balcanic. Scenele de luptă, încăerările sîngeroase, artileria în activitate, sunt prinse prin Tele-Obiectivul Edison, care înregistrează la cîteva kilometri de distanţă.

Cismarul îndrăgostit, scene foarte comice.

In noul program de Vineri 16 Noembrie : Mizerabilii (epoca a doua).

In rolul Fantinei apare d-ra Mărioara Ventura, romînca distinsă, care culege lauri pe scenele teatrelor pariziane.

:: D-na Elena Bacaloglu, va ţinea şi în aula Universităţii noastre o conferinţă, tratînd despre „Adevăr şi patriotism, Bianca Milesi şi Gh. Asachi".

Aceeaşi interesantă conferinţă a fost desvoltată de d-na Bacaloglu, atît în Italia cît şi la Ateneul din Bucureşti.

:: Dela 1 Noembrie produsele Debitelor Badareu se vînd cu următoarele preţuri

	Litru	Kgr.
Unt pentru masă şi cafea		6.00
Smîntînă dulce centrifugată	2.80	
Unt proaspăt pentru gătit		3.60
Brînză proaspătă de vaci		80
Brînză de oi de putină		1.60
Brînză de munte		2,20
Ouă proaspete		11 lei suta
Lapte dulce proaspăt se găseşte în fie-care dimineaţă şi seara litrul		0.50
Caşcaval grecesc		2.60
Brînză de burduf		2.80
Caşcaval de Penteleu		3.00
De asemenea s'au pus în vînzare vinuri cu următoarele preţuri :		Litrul
Vin alb vechiu		1.—
Vin negru vechiu		1.—
Vin alb negru si superior		1.20
Vin Cotnar şi Bordeaux		1.60
Vin otonel tămăios		2.40

Toate calităţile de vinuri superioare se vînd cu litrul şi în sticle înfundate.

Dr. Suzana WEXLER-GROSI

BOLI DE FEMEI—FACERI

— Strada Anastasie Panu 43 —

ULTIMA ORA

Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 14 Noembrie

OCUPAREA INSULEI CHIOS

Cruzimele de pe cîmpul de războiu

Constantinopol.—Poarta a adresat reprasentanţilor sei o circulară expunînd cruzimile comise de trupele balcanice în ţările ocupate şi invocînd ca probă mărturisirile consulilor străini. Valiul interimar din Smirna telegrafiază că 2 şalupe pline cu trupe greceşti de debarcare şi lasate de vapoarele greceşti, cari s'au apropiat eri dim. de Chios au fost scufundate de către trupele turceşti; canonada şi împuşcăturile cari au durat 50 minute au încetat. Un ziar turcesc anunţă că grecii au isbutit a debarca şi a ocupa Chios.

*

Atena.—Colonelul de lagramatye telegrafiază din Chios cu data de 25 : Insula Chios a fost ocupată eri sara după debarcarea efectuată în aceiaşi zi,—la Contari la un cias departare de oraşul Chios m'am îndreptat azi dimineaţa spre oraş pe care l'am ocupat fără a trage un foc de oarece garnizoana turcă s'a retras în munţi, iar trupele inamice au fost risipite de corpul de debarcare. In momentul debarcărei trupele turce numărînd 1800 oameni au fost respinse în interiorul insulei de noi după ce au lasat mai mulţi morţi şi răniţi şi 25 prizonieri în mînele noastre, — am publicat o proclamaţie despre luarea în posesiune a insulei în numele regelui elenilor; azi a sosit la arsenal torpilorul turc Adalica despotmolit la Preveza ca pradă de resboi. Adalia face deja parte din flota de răsboi greacă.

Moartea Contesei de Flandra

Bruxelles.—Mîne se va anunţa la cameră moartea contesei de Flandra, după care şedinţele vor fi amînate pînă după înmormîntare, care va avea loc probabil Sîmbătă sau Duminică, au sosit sute de telegrame între care acea a Imparatului Wilhelm, a regelui şi reginei Angliei, Preşidentele Faliérs, împaratului Austriei, regelui şi reginei Italiei. In proclamaţia sa Primarul oraşului Bruxel zice : Populaţia Bruxellei întreagă se va asocia respectos la durerea regelui şi va pastra neperitoare amintirea Augustei Principesei al cărei spirit caritabil şi a cărei bunătate vor face memoria sa venerată.

Redeschiderea Reischstagului

Berlin.—Reichstagul şi-a reluat lucrările.

DECORARI

Bucureşti.—M. S. Regele a bine-voit a acorda madalia bene-merenti, cl. I, domnilor Alexandru Davila, directorul general al Teatrelor şi Fmil Neculau, şef de cabinet la ministerul de instrucţie, pentru meritele lor literare.

Ciocnire de trenuri

Craiova.—Azi, la orele 10 jum. dimin. un tren de marfă s'a ciocnit cu un tren de persoane, ce intra în gară.

Ciocnirea a fost violentă. 6 persoane au fost rănite. Trei maşini şi 4 vagoane au fost sfărămate.

Intoarcerea d-lui dr. Severeanu

Bucureşti. — D. dr. Severeanu, care a fost în Bulgaria, s'a înapoiat în Bucureşti.

D. dr. Severeanu, întrebat de un redactor al „Adevărului", a declarat, că opinia publică bulgară e în favoarea României.

In ceea ce priveşte holera, d. dr. Severeanu a declarat că la Sofia nu sunt de cît două cazuri de holeră.

Măsuri contra holerei

Bucureşti.—Direcţia generală a serviciului sanitar, a luat noi şi întinse măsuri, pentru a împedeca introducerea holerei în ţară.

Relaţiile Austro-Sîrbe

Belgrad.—Toate şcoalele din Serbia au fost închise.

Au sosit aci tunuri grele, ce au fost primite de autorităţile militare.

Măsuri întinse militare se iau înspre frontiera austriacă.

Credite militare

Roma. — *Tribuna* află că Consiliul de miniştri a decis să nu se acorde executatorul noului arhiepiscop de genova caronpbourg.

Ministerul marinei va depune în dumă un proect cerînd pe baza unui nou program naval creditele următoare : 103 milioane pentru construcţi, navale, 47 milioane pentru armamentei 29 mil. pntru sfîrşirea porturilor. şi 25 milioan cheltueli de repăraţiune—Frank furt main află de la San Ştefano că Consilierul de legaţiune Bumiller a murit de holeră neaptea trecută ia marele hotel din Sant Ştefano cu toate silinţele depuse de 2 medici germani.

Compesaţiile romîne

Budapesta.—Ziarul „As Est" publică intervieruri cu d-nii Titus Maiorescu şi Al. Marghiloman, cu privire la atitudinea Romîniei.

D. Marghiloman a zis că speră, că Bulgaria va acorda Romîniei linia cerută, între Silistra şi Varna.

Vasile G. Pădure, fiu; Ecaterina şi Emil Goldhamer, soră şi cumnat ; Mihai şi Nicu Georgian, nepoţi ; fmiliile: Motăş, G. Teodor, Alexa şi Manoil, au durerea a vă face cunoscut încetarea din viaţă a prea iubitei lor

†

Efrosina G. Pădure

decedată în ziua de 14 c. şi roagă pe prietini şi cunoscuţi să asiste la ceremonia înmormîntării, ce va avea loc, la cimitirul Eternitatea, în ziua de 16 Noembrie, ora zece dimineaţa.

Important

Aduc la cunoştinţa onor. public şi vechei mele clientele, că am deschis în acest oraş strada Cuza-Vodă (foastă Golia) No. 71.

Fabrică de rahat, halvale, dulceţuri etc.

fabricaţiune specială şi după toate regulele higienice.

Calităţi exelente.

Cu stimă, **H. Alexiades**

S'AU REDESCHIS

Restaurantul şi Casinoul

Hotel Trajan

aranjate cu totul din nou, mobilate elegant după modelul localelor similare din străinătate, fiind conduse de cunoscutul restaurateur şi hotelier d. Adolf Gottesman.

In curînd renovarea Marelui Hotel Trajan.

Comptoirist *care să cunoască bine scrisul la maşină, cu bună şcoală şi practică de biurou mai îndelungată se caută pentru angajare imediată Reflectanţii trebue să cunoască perfect limbele romînă şi germană.*

Ofertele se vor adresa în scris la

Usina Centrala de Electricitate din Iaşi.

Dr. S. Dulberger

Specialist în boalele de femei

— MAMOŞ —

fost medic la clinica obstetricală a Consilierului intim Prof. dr. Bum din Berlin ; fost timp îndelungat medic secundar al Spitalelor Casei Sf. Spiridon din Iaşi.

dă consultaţiuni

de la 10—12 m. şi de la 3—5 p. m. în locuinţa sa din str. Costache Negri (foasta strada Veche) No. 10 vis-à-vis de farmacia Zfass

Cele mai frumoase varietăţi

de

PERE ŞI MERE DE IARNA

sunt de vînzare la d-nul E. Ghika-Budeşti moşia Climeşti prin Roman.

Preţuri moderate

Dr. I. BRENER

Specialist în boale de femei

MAMOŞ

s'a mutat str. Lăpuşneanu 25

Legătoria de Cărţi ROSENFELD Succ.

Fondată în anul 1854, s'a mutat în strada Gh. Mărzescu (foasta str. Primăriei) No. 30 peste drum de Tipografia H. Goldner.

Cîştiguri dintr'o singură zi!

Victoria Strălucită a Lozurilor Schröder!

In ultima zi de tragere a clasei VI-a, au căzut în colectura mea norocoasă:

Lei 150,000 Pe No. 59353 8/8

Lei 225,000

în 10 premii à Lei 20,000

LEI		LEI	
20,000 pe No.	825	20,000 pe No.	1,008
20,000 „ „	4,656	20,000 „ „	29,080
20,000 „ „	13,500	20,000 „ „	13,573
20,000 „ „	34,387	20,000 „ „	59,489
20,000 „ „	42,856	20,000 „ „	37,256

Lei 25,000 pe No. 57,564

Apoi în cursul acestei loterii:

Lei 70,000 pe No. 53,927
„ 50,000 „ „ 59,961
Lei 20,000 pe No. 28152 Lei 20,000 pe No. 43756
„ 10,000 „ 11202 şi nenumărate à 5000, 3000, 2000, etc.

Tragerea CLASEI I-i a Loteriei XIII-a

14 (27) DECEMBRIE 1912

1/8 numai Lei 1.50

1/4 Lei 3.—1/2 Lei 6.—1/1 Lei 12.

Comenzile din provincie se efectuiază prompt şi conştiincios contra plăţii anticipate sau sub ramburs

ROB. TH. SCHRODER

BUCUREŞTI

Calea Victoriei 97

Sucursale: Calea Victoriei 50 Calea Griviţei 96 Str. Lipscani 72

BOTOŞANI Calea Naţională 203; **IAŞI** Str. Ştefan cel Mare 8; **GALAŢI** Str. Domnească 14.

CRAIOVA Str. Unirii 69; **BRAILA** Piaţa Sf. Archangheli (Casa Rally); **PLOEŞTI** Str. Basarabilor 1

Numai la Schroder

— Se obţin cu adevărat cele mai importante cîştiguri —

Norocul la Schröder e Colosal!

Norocul la Schroder e Colosal!

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

cel mai răspîndit

ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi la ziarul la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Lăpuşneanu No. 17.

Magasinul Conservatorului

IAŞI—Strada Lăpuşneanu 32—IAŞI

NOTE de MUZICA

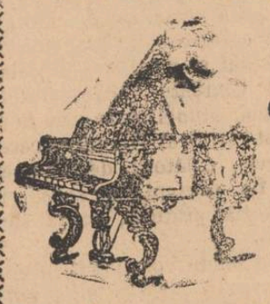

ASORTIMENT complect după Programa Conservatorului

Instrumente Muzicale şi Accesorii

Reprezentanţa şi Depositul renumitelor

Piane şi Pianine

— ROSENKRANZ —

Neîntrecute în soliditate şi ton frumos

Vînzare şi în rate mici fără acconte —

— Cataloage gratis —

INCHIRIERE DE PIANE CU PREŢURI AVANTAGIOASE

Renumitele PLUGURI

intregi de oţel bătut marca PORC MISTREŢ

DIN FABRICA

Gebrüder Eberhardt Ulm

a) cu 1, 2 şi mai multe brazde
b) speciale de vie
c) speciale de prăşit

Maşini de secerat de Mc. CORMIC precum şi alte maşini şi unelte agricole, permanent în depozit la

Fraţii Bachstez, Iaşi

NEVRALGIILE

Hapurile Doctorului Moussette

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE calmează şi vindecă *Nevralgiile* cele mai grele de cap, dinţi, *Migrenele, Sciatica, Reumatismele acute şi cronice* şi toate celelalte durori ale corpului.

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la mică. In ziua cea d'antâiu se ia câte 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cină, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vro ameliorare, va lua 6 hapuri a doua zi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cină, séra. Nu trebue să ia mai mult de câte 4 pe zi.

A se cere: Les Véritables Pilules Moussette de CLIN & Cie, de PARIS, care se pot găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.

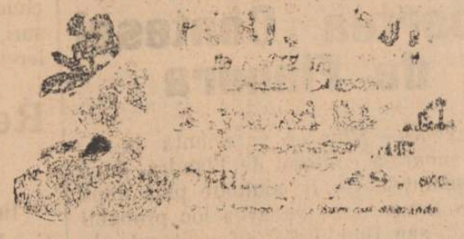

Maison GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, COLLARILLES, MONCES ARTIFICIELLES. Les 100 mèt. 5 f.

FONDOIR
Prix 6f.50
R. GARIEL
2, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoir pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi gratis de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, str. Gh. Mîrzescu 17—Instalaţie cu motoare electrice

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași str Gh. Mîrzescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul X — No. 1739. Vineri 16 Noembrie 1912

După alegeri

Mă întorc din cercul meu electoral, Fălciul, cu urechile împuiate de preocupările de tot felul a celor chemați să poarte succesul ori insuccesul alegerilor. De și județul meu se arăta cel mai tulbure în formă, întru cît taberile politice erau departe de a-și păstra linia dreaptă, și alegătorul era pus în fața unor situații neclare, care putea da loc la șovăeli, alegătorii însă au fost foarte cuminți și docili și prin votul lor au pus jos tot jocul de culise, și au limpezit situația. Dar această limpezire s'a făcut fără nici o sforțare din partea nimărui, căci cea mai mică silă nu s'a făcut nimărui și din numărul de voturi dat cartelaților s'a văzut pe ce teanc de alegători s'a sprijinit tăria lor.

Negreșit că pînă la limpezirea acestei situații cîte șoapte, cîte vorbe, cîte răcnete, cîte milogii, cîte făgădueli, cîtă minciună și fățărnicie! Tot felul de situații false, tot felul de intrigi. Alegătorul însă a simțit că prin libertatea alegerilor își poate da zbor liber sentimentelor sale de recunoștință de intrigă, de culise.

Și pot afirma că mai libere alegeri nu pot a se face, dat fiind stofa morală a alegătorului romîn și însăși meseria de bucătărie electorală, întru cît ca să pregătești plăcinta parlamentară trebue să umbli cu mîna prin făină, ouă, aluat, unt și altele.

Și libertatea nu decurgea din însăși programul politic al șefului nostru; libertatea acestei alegeri nu decurge din acordarea făcută liberalilor, a celor 32 mandate; libertatea alegerilor decurge din codul politic al partidului conservator-democrat, care și-a făcut din înălțarea politică a alegătorului romîn o preocupare de întâiul rang.

In formă împrejurările politice ar fi cerut o deplină libertate. Cele trei partide căzuse de acord asupra numărului reprezentanților, și asupra repartizării pe județe. Nici odată ca astăzi n'a fost un parlament mai măsurat cu compasul. Dacă am fi fost în fața unui simplu fapt de *arpentoj politic*, calea-valea, colegiile ar fi trimes 133 conservatori, 138 conservatori-democrați și 32 de liberali.

Dar compasul politic a găsit patimi, resentimente, polițe politice de plătit, așa că echilibrul era de la început amenințat. Și începutul l'a fost făcut însăși distribuirea pe județe a situațiilor politice. Din formula *„zona de influență"* a decurs înăsprirea pe ici pe colea a raporturilor de colaborare. Din cele 10 județe, unde situația s'a dat după zona de influență, nu în toate s'a realizat lucrătura, căci acolo unde alegătorii au fost mai tari, nu s'au pretat la jocul de culise al politicianilor, acolo unde însă alegătorii au fost mai docili, aluat mai moale de condus, s'au întîmplat derute electorale, din cari au tras folos liberalii și chiar d. Iorga.

Dacă în locul formnlei „zona de influență" s'ar fi ales formula generală a înmixțiunii politice, rezultatul ar fi fost mai stabil, și nu s'ar fi înregistrat de cît sporadice înfrîngeri.

Nu se poate tăgădui că e mai dureros pentru cei ce lasă situațiile din palmă de cît pentru cei ce vin să le ia. Unii pleacă cu durere, alții le iau cu gîndul că n'au luat totul. Dar ori cît de dureros ar fi faptul părăsirei unei situații, lucrul s'ar fi petrecut mai normal, dacă sufletul celor chemați a părăsi situațiile ar fi fost unitar la sacrificiu.

Înțeleg ca preferințele pentru unii ori alții să fie îndreptățite; dar din acesta preferințe s'au scos anumite tendințe, cari au produs mai multă ferbere între alegători, de cît ori-ce alt lucru.

Ei bine, cu toate aceste stări sufletești dispuse la împoncișări, libertatea a decurs în liniile ei largi, și dovada cea mai vie e însăși *presa*, care departe de a protesta de felul cum a curs alegerile din contra a înregistrat cele mai multe cazuri de totală libertate. Și cota libertății electorale, a fost că statul a fost cruțat de masa alegătorilor prin minimul de schimbări de funcționari.

Dar acum se pune altă întrebare: o dată alegerile terminate, parlamentul conservator are înalta chemare de a îndruma politica internă a partidului conservator spre unire. Ceeace alegătorii au făcut prin cumințenia lor, dejucînd prin votul lor escesul animozităților și rancunelor, sînt chemați mîne deputații să o facă la rîndul lor, nivelînd asperitățile pentru a garanta șefilor, și în special șefului nostru marea operă de înfrățire, de unire, de contopire, căci dacă și de astă-dată opera de cimentare conservatoare nu va izbîndi, cu un șef așa de strălucit ca Take Ionescu, apoi boala endemică a partidului conservator va fi prea adîncă, *ceea ce nu credem.*

Gh. Ghibănesou

România și Bulgaria

Am înregistrat eri părerea d-lui dr. Severeanu, care a spus că întreaga opinie publică bulgară este în favoarea României.

Nu găsim însă confirmarea acestei versiuni, în presa străină. Astfel ziarul Berliner Tageblatt, *publică azi telegrama următoare din Sofia:*

„Un ziar de după amează, aduce știrea, că un aeroplan romîn, a fost văzut, cercetînd fortărețele din Silistra.

Atmosfera în potriva României este enervată, de oare-ce se consideră ca nedrepte cerințele de compensații ale României".

Să sperăm însă, că bulgarii vor judeca la urma urmei lucrurile cu mai mult sînge rece.

D.

Candidații

conservatori și conservatori-democrați la alegerile generale pentru parlament

COLEGIUL II SENAT
(Vineri 16 Noembrie)

Ioan Găvănescul
Nicu Nanu
G. D. Șerban

Aniversarea „OPINIEI"

Pe ziua de astăzi Opinia *intră în al 7-lea an de existență, în seria a 2-a a apariției sale, după ce mai apăruse și alți 3 ani în cea dintâi a a ei serie. Pentru cercul de prieteni, cari au dus munca de zi în jurul* Opiniei, *a fost un frumos prilej de aniversare și într'o intimă agapă, au unit sărbătorirea frumosului triumf electoral al prietenului nostru d. Lascar Antoniu, alesul Colegiului I de Senat, și unul din primii directori ai* Opiniei, *în unire cu răposatul și regretatul nostru Gr. C. Buțureanu.*

Șeful nostru, d. A. Badareu a onorat cu prezența sa această intimă agapă și într'o cuvîntare frumoasă, a arătat cît datorește un partid presei sale și muncitorilor ei, mai ales cînd se găsesc între muncitori și persoane ce au dat dovadă de nețermurit devotament, de nepregetată muncă, de dezinteresată ținută. Mai mult încă, munca de presă i-a slujit de astă-dată ca criteriu de fixat candidaturile pentru parlament, și n'a greșit, întru cît crede și face apel la tineret să desprindă din ocupațiile de zi și ceasuri libere pentru presă.

Legînd aceste fapte, noi cari am consacrat tot timpul liber și am rupt cu plăcere din ceasurile de mulțumire pentru presa de partid, am văzut că cea mai bună ligă de apărare și realțare a șefului nostru, care avus se parte de o presă rea, *în primul său minister, nu e alta, de cît de a-i da tributul de gîndire și simțire în paginile nenumărate ale* Opiniei, *și cetitorii luminați ai Iașilor și ai țării, au primit cu căldură munca noastră pentru deplina încoronare cu succes a muncii noastre.*

Buletinul războiului

Bursa—vorbim de cea din Viena,—a fost liniștită pe ziua de eri. Aceasta ni dovedește, că spiritele au fost mai pașnice și s'au mărit speranțele într'o rezolvire, fără arme, a conflictului dintre Austria și Serbia.

Din Petersburg se telegrafiază că cercurile conducătoare, resping cu energie afirmările unora, că ar dori războiul. Guvernul rusesc păstrează convingerea, că de îndată ce se va termina războiul balcano-turc, se va putea da o soluție pașnică conflictului austro-sîrb.

Organul guvernului englez, *Westminster Gazette*, scrie:

„E o sălbatică absurditate, să ne închipuim, că din pricina participărei Serbiei la mare, să izbucnească un război între Serbia și Austria, la cari toate puterile să fie atrase.—Instinctul ni spune, că lumea nu este atît de nebună.

Dacă statele balcanice sunt accesibile unui sfat bun, apoi le spunem să încheie pacea, pe bazele actuale și cît mai repede".

Intrebarea este numai, dacă în adevăr Austria va păstra sîngele rece și va consimți ca acest conflict să fie rezolvit, pe calea unei conferinți europene,—sau ține înainte de toate, să dea o dovadă de energie.

După știri din sorginte sigură, se crede că Austria nu va consimți ca chestia să fie rezolvită de conferență, de cît după ce va fi aflat părerea precisă a marilor puteri.

Abia după ce toate cabinetele vor fi acceptat punctul de vedere al ei numai, Austria va accepta conferența europeană.

Buletinul pe ziua de azi, e dar acesta. Marile puteri cearcă totul, pentru a aplana conflictul și a nu permite izbucnirea unui război general, iar Austria se pregătește, și de și are dorința deasemenea de a nu aprinde focul, totuși ține să arăte Serbiei, că nu va renunța la principiul stabilit.

E de așteptat însă și un demers de cumințenie din partea Serbiei.

D.

D. Jipescu sub consiliu

Comitetul corporației Bursei din Capitală a aplicat o nouă și zdravănă palmă, pe obrajii nerușinați ai d-lui Jipescu. Se știe— și Opinia *a fost primul ziar care a adus lucrul la cunoștința publică — că d. Jipescu practica nevinovatul sport al falșificărei cotei Bursei, lucru care a provocat un imens scandal. Agenții de schimb au cerut ca Comitetul să numească un consiliu, care să asiste pe sindic la întocmirea cotei și să-l facă prin chiar acest control, inofensiv.*

Comitetul s'a întrunit, și în două ședințe consecutive a judecat pe d. Jipescu. Sindicul a fost găsit vinovat și i. s'a numit un consilier, care să-l controleze la întocmirea cotei. Consilierul d-lui Jipescu este agentul de mărfuri, d. Damalide, care ia parte zilnic la ședințele Bursei și colaborează la întocmirea cotei.

Așa scandal nu se cunoaște nici în Congo, și cu toate acestea d. Jipescu, imperturbabil, continuă să suporte situația umilitoare în care a fost pus și n'a găsit încă de cuviință să-și dea demisia.

UN FALIMENT

Se știe că „Librăria Națională" din Capitală, constituită în societate anonimă cu profesori a pradat ani îndelungați lumea, sub pavăza naționalismului și a romînismului.

La fiecare început de an școlar, lumea era în revoltă față de exploatarea fără sat a lipitorilor de la „Librăria Națională". Intreaga populație școlară a țării era supusă unui bir de către conducătorii speluncei sub formă națională Statul, cea mai mare și cea mai nenorocită victimă a profesorilor indicați sub firmă comercială, a sîngerat greu sub ventuzele ce i se puneau fără milă și fără trebuință. Casa Școalelor a fost pur și simplu prădată de cei de la „Librăria Națională".

Și cu toate aceste imense cîștiguri nelegitime, lumea a văzut cu mirare că „Librăria Națională" are proteste și că e chemată în stare de faliment.

Profesorii, cari se imposesaseră de consiliul de administrație al intreprinderei și-au făcut lefuri de mii de lei pe lună și au mîncat astfel banii adunați din sărăcia bieților elevi și din prisoasele tezaurului public.

Casa școalelor figurează cu o datorie de 30,000 lei, iar prestigiul profesorilor e profund atins de manoperile acelora cari au dus la peire „Librăria Națională".

Nu ne îndoim că d. C. Dissescu va ști să apere și avutul Casei Școalelor și prestigiul corpului didactic. De aceia o intervanție a autorității școlare superioare nu numai că e necesară, dar se impune în mod imperio.

OAMENI ȘI LUCRURI

SELAMLÎC

Cetitorii vor urmări cu interes duioasele rînduri reproduse în numărul de față și publicate de Eugen Herovanu în toiul marei schimbări, care se opera pe malurile Bosforului pentru a se institui regimul nou, care—după profeția lui Herovanu—avea să lase nealterat în esența ea *sufletul* musulmanului.

Fiecăruia dintre noi i-au rămas, pe urma unor călătorii în Orient, adînc întipărite anumite epizode, anumite figuri, anumite aspecte din viața mult originală a Constantinopolului.

Ca și nenumarați alții am trecut prin feericele strîmtori ale Bosforului,—odată pe o sombră dimineață de Februarie; altă dată într'o zi splendidă de Septemvrie; ca și toată lumea am contemplat cele mai superbe apusuri de soare pe Marmara, în care scîntee mii și mii de lumini, de îndată ce soarele se afundă acolo unde orizontul se pierde în infinitul verde-albastru al mării.

Dar cu deosebire am păstrat amintirea unui Selamlîc la care, după vii insistențe la consulat, am putut lua parte ca invitat.

Așteptarea ceremoniei e cam lungă, dar plăcută. In salonul cu multe și largi ferești însuflețirea e mare. Cerkesii cu mînicele largi alintă toată vremea pe musafiri cu țigări și cu bomboane. In realitate însă sub politețele aceste exagerate se ascunde o pază strașnică. Ai voie de a privi în larg priveliștea toată din jurul moscheei imense,—dar nu ți se dă voie să ții un binoclu, care samănă—în imaginația paznicilor—cu o... armă.

Moscheea albă e în așteptare; de jur împrejur legiuni de soldați comandați de ofițeri în uniforme scînteetoare. Poarta Ildizului e aproape; de acolo va porni Kaliful și suita lui. Așteaptă, turburat și nerăbdător, norodul imens; așteaptă și aleele proaspăt presărate cu nisip auriu; așteaptă demnitari înalți în costume de toate culorile; sunt generali și mareșali numai în fir de aur și scule...

De sus, de unde ne aflăm, totul pare irizat de o intensă lumină solară, pregătit și înnoit ca de mare serbătoare: e Vinerea, sacră, e solemnitatea Selamlîcului! De-odată o emoțiune vie a cuprins po toți. In tăcerea subită prinde a răsuna ecoul larg al muzicelor militare. Semnale de trompete și de fanfare se aud de pretutindeni; în turnul moscheei s'a ivit muezzinul, al cărui glas profetic se iea la întrecere cu cîntarea capelelor militare.

Curînd poarta aurită a Ildizului se deschide și apar, pe rînd,—principii călări,—echipagiul luxos al Sultanului Abdul-Hamid,—Kaliful încovoiat și sperios—trăsurile mici, ca de feerie, ale princeselor și cadînelor... Pe scara largă de marmoră a moscheei s'a așternut un covor bogat, roșu, pe care va calca Padișahul, făcîndu-și întrarea în templu, în timp ce fesurile roșii, turbanele verzi se prostern, ca și cum capetele ce le poartă s'ar teme să fie bănuite de un gînd îndrăzneț, de o privire semeață... Puțin încă și convoiul va relua drumul îndărăt. De astă-dată Sultanul pare ceva mai infiripat... Dar ce spectacol!... In jurul echipagiului sute de militari superiori, bătrîni cu plete albe, înundat de decorații aurite, sar și aleargă după trăsura imperială, care a pornit-o la fugă, de astă-dată. Cu toții asurzesc aerul de strigăte: „Allah! Allah!..." E aclamarea unică, tradițională,—e strigătul eternei, supremei supuneri către cel mai înalt reprezentant al puterei d-zeești și pămîntești.

...Sunt cam mulți ani de atunci... Am uitat multe din amănuntele frumoasei serbări a Selamlîcului. Dar mi-a rămas neuitată priveliștea cortegiului de generali și amirali fugind după echipagiu într'o postură de umilință urîcioasă. Și nu știu prin ce asociație de idei am viziunea că același strălucit Stat-Major a fost văzut *fugind* mereu în formidabilele înfrîngeri de la Kirk-kilisse, de la Kumanova, de la Lule-Burgas, de la Viza,—fugind și prosternîndu-se, în loc de a înfrunta și a vroi!

Rodion

Cetatea Califilor

— Cîte-va impresii —

Mai mult de cît Bruges, cu ȋdomurile-i negre; mai mult de cît Veneția, cu tezaurile sale de frumuseți mucegăite, — vechiul Bizanț m'a mișcat prin cea mai puternică evocare a lucrurilor moarte de demult.

Și acolo în Apus, pe vechile canaluri liniștite, pe străzile mohorîte și înguste, în fața acelei minuni de artă bizantină care e San Marco, sau în acel tainic ungher de pace și de vis, care e „Lacul iubirii", am simțit toată tristețea splendorilor de ăzute.

Dar Bruges, de curînd și din nou, port de mare, m'a făcut să simt îndată pulsul unei vieți nouă, care pregătește în ea a doua glorificare a geniul flamand; și Veneția mi s'a înfățișat ca un vast muzeu al lumii întregi, cu pietrele sale negre și mute în fața miilor de ochi care le cercetează și le clasifică.

Orientul singur îmi pare a fi pastrat nu numai urmele decorative ale vieții de altădată, dar viața veche însăși, cu tot farmecu-i nespus; și în el, Stambulul singur mi-a dat împresia lămurită că trăesc cu multe sute de ani în urmă, în mijlocul unei lumi, pe care am întrezărit-o, cîndva, răsfoind din vechile cronici.

Un adevărat anacronism, Stambulul acesta.

Un simplu braț de mare la mijloc, Cornul de aur, și totuși cîtă imensă depărtare pînă la țărmul opus, unde se înalță Pera cosmopolită!

Și să nu se creadă că Pera, cu clădirile sale uriașe, cu aerul său europenesc n'are ea însăși nota sa aparte, caracteristic orientală, sub cerul acela albastru deschis, care se reflectă în apele Bosforului.

Să nu se creadă că viața sa e aidoma viața centrelor apusene și că în înfățișarea sa n'ar fi originalitate și neprevăzut. Nu. Pera nu e nici Parisul, nici Berlinul, nici Marsilia: în amestecul de Levantini, Armeni, Musulmani, Greci, Arabi, și de tot ce au revarsat acolo toate popoarele pămîntului, e parcă ceva care nu se vede în aluatul omenesc din celelalte mari centre cosmopolite, — ceva care e al locului, dar care, mai cu seamă e al Orientului....

*

Un dedal de străzi înguste, sinuoase, accidentate, cu clădiri care se îngrămădesc în neregulă, ținînd umbră caldarîmului vecinic umed; cîte o piață largă, cu verdeață puțină, cu mici cafenele de jur împrejur, unde visează tihnații fumători de narghilele; sau ziduri care miroase a mucegai, porți care se deschid asupra vechilor palate, cimitire înflorite ale căror pietre funerare strălucesc printre cipreții întunecați; mai jos, pe coastele mărei, bazaruri care gem de lume; și în fine, dominînd toate aceste, moscheele uriașe, cu minaretele lor subțiri, care tae cerul cu linii albe și din înălțimea cărora, de patru ori pe zi, în cele patru colțuri ale cetății, se coboară lin, glasul pierdut al muezinilor.

Și în acest colț de orientale mistere, o lume la fel, o lume străină parcă de ori ce înrîurire din afară: osmanlii în caftane lungi și fesuri roșii, imami cu turbane albe, dervișii cu turbane verzi, — și femei fără forme, fără figură, fără nume, umbre negre de femei frumoase, care-și plimbă, în soarele dulce, melancolia sclaviei lor seculare.

Iată Stambulul, — Stambulul real, concret, accesibil.

Și mai e unul: acel pe care călătorul legănat de undele mării de Marmara îl vede prin ceața fumurie a serii; un Stambul feeric, o cetate de vis, în care nu mai e nimic din uriciunea cartierelor sărace, nimic din tristețea ruinilor seculare —nimic de cît un amfiteatru imens, în care clădirile se așează unele peste altele, fără formă bine definită, în culori dulci și șterse, și din al cărui profil se desface, pe cerul albastru, Suleimaneia cu domu-i gigantic și cu minaretele albe.

*

„O cetate moartă" au spus unii,—acei cari n'au văzut în ea de cît vestigiile gloriei trecute.

KALODONT

PASTĂ DE DINŢI

de vânzare la: PARFUMERIĬ, FARMACIĬ, DROGUERIĬ etc:

F. A. SARG'S SOHN & Co., Viena-Berlin-Paris

Reprezentant: Sam. Löbl, Bucureşti

„O lume adormită", spun acei cari au căutat să pătrundă în sufletul său misterios. O lume adormită, ca cea din basmul luiPerrault, cu ochii încă închiși pentru toată viața care a curs peste restul omenirei, pentru toate împrejurările care au schimbat fața lumii. Un colț de viață omenească peste care secolele au trecut cu sgomot, fără a lasa nici o urmă: căci zidurile s'au surpat, palatele au căzut în ruină, clădirile s'au înegrit de vechime, dar oamenii au rămas neschimbați, cu același port, cu același graiu, cu aceleași credințe, cu aceleași îmbătrînite instituții sociale.

Neschimbați! De sute de ani, populația aceasta duce, fără nici un ideal, traiul tihnit al societăților primitive de organizație teocratică. Nici legi, care s'o apese, nici instituții care s'o apere, nici organizații care să-i cîrmuiască activitatea, nici pact fundamental care s'o cheme a lua parte la viața publică. De sute de ani durează această libertate și această pace, într'o viață fără sgomot, fără dorinți, fără lupte, în care misterele Coranului prezidează la fiecare pas,—dacă libertate și pace poate fi atunci cînd o tiranie absurdă veghiază fără preget, ca nu cumva umbra unei singure năzuințe noui să strice toată silita armonie pe care se sprijină autoritatea supraomenească și gloria divină a Califului.

*

Mai cu seamă, ceea ce m'a atins în lumea aceasta deosebită e condiția socială a femeei,—ultrajul poligamiei și sclavia seraiului. Nu e casă turcă, ale cărei ferestre să nu fie grilate: femeia nu poate privi la lumea din afară de cît sub condiția de a nu fi văzută de nimeni.

Intr'o zi, aproape de Buiuk-Dere, în unul din acele incîntătoare locuri, care sînt farmecul Bosforului, am putut vedea, însă, un întreg harem, venit pentru siestă, în după-amiaza caldă și nespus de frumoasă,

In Imprejurări de aceste, rigoarea cearșafului cedează moravurilor nouă. Rămîne haina largă orientală, care ascunde toate grațiile trupului, și în jurul figurii descoperite—vălul argintiu, diafan, care desimulează părul și gîtul.

La sosirea mea și a celor care mă întovărășeau, haremul s'a retras încet, mai departe, printre arbori.

Dar din grup — în timpul unui moment — am întîlnit privirea caldă, plină de curiozitate, naivă, a doi ochi negri, adînci, misterici, în care mi s'a părut că citesc toată tristeța resignată, toată revolta potolită a acestui mare suflet iubitor și nenorocit, care e femeia musulmană.

*

Cînd am plecat acum către Iocurile aceste, ceasul regenerărei sosise.

Și tocmai aceasta m'a îndemnat la plecare; voiam să văd cu ochii mei unul din acele rare momente istorice, în care se decide viitorul unei națiuni; voiam să văd fenomenul acela al nașterii unei societăți noui, pe ruina alteia vechi și putrede.

Și am văzut cu adevărat acele nesfîrșite procesiuni care au inundat Pera ca o mare amenințătoare de valuri omenești; am auzit pe cuvîntătorii libertății ridicîndu-se deasupra mulțimii în delir, strigînd în gura mare toată obida îngrămădită în sufletele tuturor, toate speranțele pe care vechiul regim le înăbușise sistematic și care acum eșeau, curate, la lumină. Am văzut femei aruncîndu-și cearșaful negru care le acoperea fața albă, rupînd astfel cu toată tradiția sclaviei legendare: am văzut în fine pe acei bravi ofițeri ai Padișahului în fruntea mișcărei care era opera lor, operă sfîntă de răbdare, de abnegație, de patriotism și de înțălepciune.

La Prinkipos, am asistat la cel dintăi bal public, care s'a dat în împărăția Semilunei. In grădina de pe *Boulevard des Petits Champs* am auzit fanfare cîntînd imnul imperial, în același timp cînd, la cîțiva pași se țineau discursuri revoluționare. La Ildiz-Kiosk am văzut serbarea Selamlîcului, luînd un caracter aproape popular. Sultanul trecînd, în mijlocul poporului, în aclamații care păreau că vor să-i arăte cu cît mai sigură pavăză e el, poporul acesta docil și bun, decît toată nedemna cohortă de spioni care-l îndepărtau de dînsul. Iar la o reprezentație de gală în Pera, am putut vedea iarăși ceia ce nu se mai văzuse în Constantinopole, pe prințul de coroană asistînd la spectacol, așa cum ar face-o în Apus orice membru al unei case domnitoare.

Și-mi aduc aminte cît de mult m'a înduioșat, într'o zi, în grădina de la Taxim, entuziasmul naiv și cald al unui ofițer turc, isbucnind așa, în toiul unei descripții pe care o făcea unui străin:

— *„Nous défendrons notre patrie, jusqu'à la dernière goutte de notre sang!"*

Și ochii săi ardeau, și gestul său de o amploare măreață, îmbrățișa tot Cornul de aur, tot Bosforul, de la Ildiz pînă la Eyub, și mai departe toată întinderea nevăzută din Balcani și pănă în văile Hedjazului...

Dar toate acestea le-am văzut în Pera, în Galata, la Prinkipos, la Therapia, — în toate locurile acele cu populații eterogene și poliglote... In zădar am căutat entuziasmul revoluționar al Stambulului: nu l-am aflat nicăeri, pentru căi nici nu l-ași fi putut afla undeva.

Și-mi pare așa, că dacă peste douzeci de ani m'ași întoarce în locurile aceste, Stambulul va fi tot acel de azi, cu străzile sale înguste, cu locuințile sumbre și misterioase, cu zidurile în ruină, peste care spînzură glycine violete, cu cimitirile sale îngrijite, așa de dese în chiar inima cetății, incît parcă sufletele celor morți fac strajă tradițiunilor vechi.

Voi găsi firește și viața publică cea nouă; dar sufletul osmanliilor, sufletul acela de bunătate, de pietate și mai cu seamă de orientală nepăsare și de tradiționalism îndărătnic,—nu-l va fi schimbat desigur nici revoluția politică, nici tot regimul cel nou.

Și-mi voi reaminti privirea cadînei de la Buiuk—Dere și vorbele ofițerului de la Taxim, căci și în una și în alta e o stare de lucruri și o stare de spirite, pe care le voi regăsi și atunci—fără nici o îndoială.

Eug. Haroveanu.

1908

CUTIA CU SCRISORI

In chestia apei

Dintr'o sorginte competintă și în măsură a cunoaște adevarata stare a chestiunei apei, primim următoarele rînduri cărora le dăm publicității în interesul clarificărei situațiunei:

Iritația spiritelor din cauza întreruperilor dese a conductei de apă, urmată de lipsă de apă în oraș și comentariele mai mult sau mai puțin pasionate atît ale jurnalelor cît și ale publicului, referitor la această chestie, ne dă prilej de a stabili în mod cu totul obiectiv și fără patimă starea adevarată a chestiunei.

Spre acest scop și pentru stabilirea responsabilităților, concretizăm faptele și nici domnul Lindley, pe care domnul Primar vrea să'l consulte, nici un alt hidrolog ori-care ar fi el, nu ne va putea contrazice.

Antrepriza însărcinată cu execuțiunea lucrărilor a avut sarcina de a executa un proiect alcătuit de onor. comuna Iași pe un traseu prescris.

Planul prevedea pe un traseu de rot. 102 klm., pe lîngă uvrage importante ca captare și descarcare de la Timișești, Sifonul Moldovei, Turnul piezometric la klm. 33 (proiectat ulterior), Sifonul Siretului (transformat ulterior în pod) și reservoarele din Iași.

1). Conducta de beton armat pe o lungime totală de rot. 32 klm.

2). Conducta de fontă pe o lungime totală de 65 klm., care e compusă de:

a). Tuburi de fontă și oțel de 800 m/m., 15 klm.

b). Tuburi de fontă și oțel de 375 m/m., 6 klm. și

c). Tuburi de fontă și oțel de 600 m/m., 44 klm., și

3). Conductele ovoide de beton pe o lungime totală de rot. 5 klm.

Din uvragele sus arătate funcționează toate cele principale și conducta de beton armat fără nici un defect serios. In ori ce caz aceste obiecte n'au dat nici o dată, de cînd se alimentează orașul cu apă (aproape 2 ani), prilej la o întrerupere a alimentărei. Și este de notat că aceste uvrage, fiind de artă și dat fiind greutatea construcțiunei lor, trebuiau mai întâiu să presinte defecte, dacă antrepriza ar fi avut intențiuni de asemenea natură, precum i se atribue de unii.

S'a întîmplat din cauza inundațiunei extraordinare din primăvara anului 1911 o întrerupere în urma spălărei și deplasărei unei curbe de oțel la podul peste Siret; aceasta nu provenea însă din vre un defect de execuție, ci din cauza apărărilor insuficiente a conductei de lîngă pod, față de inundațiunea extraordinară, ceea ce s'a recunoscut și de serviciul apelor, făcîndu-se lucrările necesare de reparație și de apărare în regie în contul propriu a comunei.

In ceea ce privește conducta de fontă de 800 și 375 m/m., rare ori s'a întrerupt de cînd se alimentează orașul cu apă, din cauza vreunui defect pe această porțiune a conductei, maximum de 2 sau 3 ori în timp de aproape 2 ani, ceea ce este mai mult de cît normal la o conductă la începutul funcționărei.

Rămîne conducta de 600 m/m., care a dat în adevăr loc la mai multe întreruperi simțitoare, datorite însă în cea mai mare parte traseului de la klm. 60—61 pe coasta dealului Brăeștilor, care e în mișcare. Ori care ar fi însă cauza acestei mișcări, în nici un caz ea nu provine din vre-o defectuositate de construcție, ci e datorită unui fenomen de forță majoră, care ocupă în multe rînduri serviciul apelor și care are sarcina de a se gîndi la mijloacele de îndreptare, care sunt ușor de găsit.

Ori și cum și fără mișcarea din dealul Brăeștilor, care poate usor să fie înlăturată, conducta de 600 m/m., care lucrează în continuu sub o presiune considerabilă de rot. 10 atm. și trece în multe locuri la deplasări locale de mică importanță, care însă cu un serviciu de întreținere conștient și capabil, vor putea fi în așa fel reduse, ca să nu fie simțite în oraș.

Bănuiala unora că tuburile ar fi de proastă calitate cade la prima cercetare, cunoscut fiind că tuburile de fontă întrebuințate de antreprisă au fost comandate, în urma agrementului expres al comunei, la uzinele cele mai renumite, precum sunt uzinele din Glasgow (Anglia) și Gelsenkirchen (Germania).

Tot așa de nefundată este bănuiala exprimată de multe ori, ba că tuburile n'ar fi fost supuse la presiuni în uzinele, ba că lucrările s'ar fi executat rău, nefiind bine supraveghiate de către comună. Contrariul este adevărat! Fiecare tub se examinează la presiunea prescrisă la uzinele renumite și geloase asupra reputației lor, chiar fără supraveghere, mai ales atuncea cînd supravegherea minuțioasă exista, fiind în permanență delegații comunei presenți la fabricarea și încercarea la presiune a tuburilor.

Orice om drept și de bună credință se va întreba: De ce nu se constată defecte cu consecințe grave de natura acelora constatate pe conducta de fontă de 600 m/m. și la conductele de fontă de 800 și 375 m/m., nemai vorbind de beton armat și de uvragele de artă?

Or aceleași uzine fabricau tuburile de 800, 375 și 600 m/m. și aceiași lucrători manipulau îmbinările tuburilor de o parte și de alta!

Este deci cert că în atare împrejurări cauza întreruperilor dese și relativ lungi a conductei din timpul din urmă, care dau drept cuvînt, prilej de plîngeri cetățenilor, trebue căutată în altă parte, precum am indicat mai sus, iar nu în executarea așa zisă defectuoasă a lucrărilor. Orice expertisă competintă și nepărtinitoare va dovedi aceasta.

Litere-Ştiinţe-Arte

Noutăți literare.—Din „Biblioteca Iașilor", au apărut în ultimul timp:

No, 11. Eugen Lovinescu — Cine era? (Comedie într'un act, cu un veac îndărăt).

No. 12. Schopenhauer—Femeea.

No. 13. André Avèze—Către Fecioare.

No. 14. A. D. Xenopol—Tablouri din natură.

No. 15. Gustave Toudouze—Răzbunarea Scheletului.

No. 16. Otto Weininger—Maternitate și Prostituție.

Din aceeași mică, dar interesantă colecțiune se află încă sub presă:

Duiliu Zamfirescu—O amică (comedie într'un act) — O curcă romanțioasă și Fragment (versuri).

Haeckel—Sufletul după moarte (Nemurirea).

Victor Eftimiu—Rapsozii (apoteoză în versuri)—Din viața lui Caragiale (amintiri și anecdote)—Nottara în „Hamlet".

Lew Tolstoi—Ură (nuvelă postumă).

Depozitul la Editura Socec & Co. S A. Sucursala Iași.

*

„Grefierul" este titlul unei drame originale în 4 acte de d. Vasile Negruți, profesor.

Lucrarea tratează epizode „din moravurile noastre".

*

Două montări senzaționale se vor face la teatrul național, reluarea „Martirei" de Richepin, adaptată în versuri de M. Codreanu, „Visul unei nopți de vară", de Shakespeare, tradusă de excelentul scriitor G. Topîrceanu.

*

STRUNA ZILEI

LA ORDINEA ZILEI

La Skutari Turcii rezistă. Se plîng însă că e tare frig.

Corespondență

Ce? Frig vă este la Skutari?
Mai staţi: vă vine-acuşi norocul!
Se sfătuesc Monarhii, Ţarii
S'aprindă 'n Europa... focul.

Dr. Suzana WEXLER-GROSI

BOLI DE FEMEI—FACERI

— Strada Anastasie Panu 43 —

Resultatul alegerii coleg. I Senat

BACAU
Inscriși 300.—Votanți 225
Anulate 15

Eugen Ghica cons.-dem,	143 v.	ales
Radu Porumbaru lib.	142 v.	„
N. Botez ind.	78 v.	
Petre Misir cons.	39 v.	
V. Pavli ind.	33 v.	

TULCEA
Inscriși 249.—Votanți 189
Anulate 13

St. Borș. cons.	87 v.	
Scarlat Lahovari cons.-dem.	115 v.	ales
Ioan C. Atanasiu lib.	114 v.	„
Sava Doncev lib.	49 v.	

MUSCEL
Inscriși 296.—Votanți 200
Anulate 14

General Scarlat Geanolo c. dem.	156	ales
Em. Porumbariu lib.	166	„
C. M. Marinescu	64 v.	

ARGEȘ
Inscriși 434—Votanți 305
Anulate 64

C-tin I. Bălăceanu c.-dem.	168 v.	ales
Toma Trifonescu lib.	217 v.	„
Nic. Brînzan lib.	161 v.	

DIMBOVIȚA
Inscriși 269—Votanți 221
Anulate 17

General Em. Lăzărescu c. dem.	139	ales
I. Grigorescu cons.	113	„
C. Costescu Comăneanu lib.	110	
Dr. D-trie Draghescu lib.	63	

BRAILA
Inscriși 490.—Votanți 351
Anulate 68

Ion Suditu cons.	195 v.	ales
C. Alessiu lib.	268 v.	„
C. Vericeanu ind.	47 v.	
P. Lazaroneanu ind.	124 v.	

TUTOVA
Inscriși 260.—Votanți 192
Anulate 17

Șabner Al. Tuduri c.-dem.	98 v.	ales
Teodor I. lib.	118 v.	„
M. Ivanciu cons.	89 v.	
Nicorescu Nic. lib.	62 v.	

RÎMNICU-SARAT
Inscriși 221.—Votanți 134
Anulate 21

Dr. Gabriel Dobreanu c. dem.	106 v.	ales
Dr. Octaviu Blazian cons.	102 v.	„
Al. P. Tataranu lib.	81 v.	
C. P. Nicolescu lib.	38 v.	

BOTOȘANI
Inscriși 258.—Votanți 183
Anulate 36

Ctin Ciolac c.-dem.	102 v.	ales
Cap. G. Ursianu cons.	100 v.	„
Al. Enacovici lib.	69 v.	
Dr. C-tin Bucșinescu lib.	59 v.	

DOROHOI
Inscriși 201.—Votanți 146
Anulate 19

Gh. C. Stroici cons.	86 v.	ales
I. Frank cons.	71 v.	
I. Pilat lib.	65 v.	
Gh. Burghelea lib.	51 v.	

Balotaj pentru un loc

ILFOV
Inscriși 2821.—Votanți 1412
Anulate 54

Titu Maiorescu cons.	947 v.	ales
Dr. C. Istrate c.-dem.	983 v.	„
Missir Basile lib.	398 v.	
Dr. C. Buicliu	444 v.	

VASLUI
Inscriși 176.—Votanți 131
Anulate 11

Gh. Volenti cons.	70 v.	ales
P. Gorgos cons. dem.	74 v.	„
Neron Lupașcu lib.	68 v.	
Const. Călinescu lib.	39 v.	

DOLJ
Inscriși 767.—Votanți 579
Anulate 70

N. Economu con. dem.	364 v.	ales
I. C. Pasacov cons.	301 v.	„
I. C. Plesia	346 v.	
Dr. Ilie Antoniu	177 v.	

COVURLUIU
Inscriși 458—Votanți 346
Anulate 68

Costache Plesnilă cons.	184 v.	ales
M. G. Orleanu lib.	265 v.	„
Gh. L. Aslan cons. ind.	175 v.	

SUCEAVA
Inscriși 141.—Votanți 89
Anulate 11

Stanislas Cihoschi cons.-dem.	84 v.	ales
C-tin Mănescu lib.	83 v.	„

ROMANAȚI
Inscriși 445.—Votanți 286
Anulate 12

Paul P. Brătășanu, cons-dem.	275	ales
Mihail I. Demetrian, lib.	285	„

VLAȘCA
Inscriși 282.—Votanți 160
Anulale 2

Al. I. Filipescu, lib.	156	ales
Lascar L. Catargi. cons.-dem	153	„

TECUCIU
Inscriși 213.—Votanți 151
Anulate 12

T. Cincu, cons.-dem.	148	ales
Octav Arbizani, cons.-dem	142	„

PUTNA
Inscriși 377.—Votanți 289
Anulate 17

Nic. Rainu, cons.-dem.	v. 241	ales
N. Săveanu, liberal	v. 240	„

IALOMIȚA
Inscriși 257.—Votanți 210
Anulate 16

Nic. C. Filoti	v. 134	ales
Paul Teodor	v. 124	„
Atanasie Stănescu	v. 77	
Ion Poenaru Bordea	v. 69	

PRAHOVA
Inscriși 736.—Votanți 475
Anulate 167

G. Gr. Cantacuzino, cons.	v. 347	ales
Al. C. Radovici, liberal	v. 436	ales

TELEORMAN
Inscriși 365.—Votanți 354
Anulate 8

Ionescu M. Călimănești	v. 135	ales
D. C. Iarca	v. 135	„
Paciurea Const.	v. 130	
Dr. Paul Petrini	v. 85	
Hariton A. Pascali	v. 15	

VÎLCEA
Inscriși 382.—Votanți 293
Anulate 7

Gr. Pleșoianu	v. 147	
Dr. G. Sabini, cons.	v. 164	ales
Gr. Otetelișanu	v. 147	
Gr. Procopiu	v. 121	

Balotaj pentru un loc.

BUZAU
Inscriși 486.—Votanți 306
Anulate 71

Emil Teodoru	v. 214	ales
N. Cerkez	v. 140	
Gh. I. Dunca	v. 187	ales

OLT
Inscriși 362.—Votanți 279
Anulate 45

Dr. A. Leonte, cons.	v. 229	ales
Const. Iliescu, lib.	v. 194	„
Iancu G. Massu, ind.	v. 90	

ROMAN
Inscriși 215.—Votanți 166
Anulate 30

St. Ciuntu, cons.-dem.,	v. 123	ales
Toma Stelian, lib.	v. 115	„
Dim. Tacu, cons.-ind.	v. 58	

MEHEDINȚI
Inscriși 359.—Votanți 261
Anulate 73

Gr. Constantinescu, c.-dem.	v. 170	ales
I. Igiroșeauu, cons.	v. 141	ales
Ilariu Isvoranu, lib.	v. 138	

NEAMȚ
Inscriși 206.—Votanți 151
Anulate 24

Petru Roseti Bălănescu, cons.	v. 89	ales
I. Bacalu. cons.-dem.	v. 88	„
Ermil Zaharia, lib.	v. 70	

GORJ
Inscriși 285.—Votanți 239
Anulate 10

Gh. Stolojan, cons.	v. 158	ales
St. Plesa, cons.-dem.	v. 140	„
Dr, Dim. Culcer, lib.	v. 63	
General N. Tătărescu	v. 93	

FALCIU
Inscriși 159—Votanți 116
Anulate 14

T. Rosetti, cons.	v. 67	ales
V. Peiu	v. 61	„
Ir. Gheorghiu	v. 34	
G. P. Andriescu	v. 13	
A. Mitache	v, 44	

IAȘI
Inscriși 500.—Votanți 419
Anulate 40

Lascar Antoniu, c.-dem.	v. 251	ales
V. Sculy Logothetides cons.	v. 234	ales
N. Ganea, lib.	v, 163	
Gh. Săndulescu, lib.	v. 132	

CONSTANȚA
Inscriși 491.—Votanți 396
Anulate 6

Gh. Bonderi, lib.	v. 220	ales
Const. Paraiano, cons.	v. 203	„
Dr. Achil Zisu	v. 161	
M. Coiciu	v. 140	
P. Grigorescu	v. 49	

S'AU REDESCHIS

Restaurantul și Casinoul

Hotel Trajan

aranjate cu totul din nou, mobilate elegant după modelul localelor similare din străinătate, fiind conduse de cunoscutul restaurateur și hotelier d. Adolf Gottesman.

In curînd renovarea Marelui Hotel Trajan.

Ultime Informaţii

Frumosul succes pe care distinsul nostru prieten şi colaborator, d. Lascar Antoniu, l'a obţinut eri la alegerea col. I Senat, a fost sărbătorit seara, după proclamarea rezultatului, printr' un banchet servit la Tanasache.

Un număr însemnat de prieteni a luat parte la banchet şi numeroase tuasturi au fost rădicate pentru serbătoritul prieten.

D. A. A. Badareu a binevoit să onoreze cu prezenţa sa banchetul.

Astăzi s'a procedat la tragerea la sorţi a magistraţil r, cari vor prezida birourile electorale c munale în unele judeţe din Moldova şi biurourile la alegerile judeţene din Iaşi.

Iată rezultatul: Botoşani (7 şi 9 Decembrie), d. consilier F. Sturza; Dorohoiu (9—11 Decembrie), d. consilier C. Grigoriu; Neamţ (9—11 Decembrie), d. consilier N. Leonescu; Roman (14 — 16 Decembrie), d. consilier Em. Cernătescu.

Alegerile judeţene: secţia centrală, d. Porfiriu; s. II şi II col. III, d. Grigorovici; s. III d. Sturza; s. IV d. Zăhărescu; s. V d. Antonescu şi s. VI d. C. Buzdugan.

Rechiziţiile.—Ministerul de interne a trimis prefecturilor de judeţe următoarea circulară:

Domnule Prefect,

Conform art. 33 din legea rechiziţiilor decretată la 10 Martie 1906 trebuind a se fixa preţul indemnităţilor cuvenite pentru prestaţiile ce s'ar rechiziţiona, am onoare a vă ruga să întruniţi, în curentă lună, comisiunea mixtă, pentru stabilirea tarifelor generale.

In acest scop, am onoare a vă trimite trei tarife imprimate, din care două, după ce vor fi complectate, le veţi înainta departamentului răsboiului (divizia 7 intendenţei), pînă la 1 Ianuurie 1913, trebuind a fi publicate în Monitorul Oficial.

Dnpă încheerea operaţiunilor veţi raporta şi acestui minister. Pentru că nu s'a întocmit încă regulamentul acestei legi a rechiziţiilor, comisiunea va fi tot cea prevăzută de art. 12 din vechiul regulament, adică un delegat militar, d. primar al comunei şi un membru al delegaţiunei judeţene sub preşidenţia d-stră.

Delegaţii militari sunt numiţi de comandanţii garnizoanelor respective, cărora li s'au dat de către zisul departament cuvenitele ordine.

Ministrul de finanţe printr'o circulară trimisă vămilor, indică noi norme, după care urmează să fie ţinute dosarele de declaraţiune de import, facturele şi mustrele.

Scutirea de timbru a certificatelor meseriaşilor. — Direcţiunea generală a serviciului sanitar, a adresat următoarea circulară către medicii de spitale:

D. director generaleal Casei Centrale a meseriilor, creditului şi asigurărilor muncitoreşti, prin adresa cu No. 28396 din a. c. ne aduce la cunoştinţă că, conform art 22 din legea meseriilor şi pe baza adresei ministerului de finanţe sunt scutite de timbre certificatele liberate de către medicii oficiali meseriaşilor care au nevoie să-şi justifice neputinţa de muncă din timpul cît au fost în cura Spitalelor Statului sau ale Eforiilor.

Comunicîndu-vă cele ce preced vă atragem atenţiunea că aceste certificate vor fi scutite de timbru numai dacă în corpul lor vor purta menţiunea că s'ar eliberat pe baza art. 228din legea meseriilor.

D-nele şi d-nii membri ai Cercului didactic sunt rugaţi a se întruni în localul cercului, în ziua de 17 a. c, orele 4 jum. p. m., cînd va avea loc conferinţa d-lui profesor Ioan Ursu.

Aceasta va ţine loçul oricărei alte înştiinţări.

Aseară în palatul prtncipesei Maria Moruzzi a avut loc întrunirea doamnelor membre ale comitetului societăţei „Crucea roşie romînă" din Iaşi, sub preşedinţia principesei Maria Moruzzi.

Chestiunea principală, care a preocupat comitetul, a fost căutarea mijloacelor pentru mărirea fondului de peste 20,000 lei lei, de care dispune societatatea numai. Suma aceasta de peste 20,000 lei se află depusă la Banca Naţională.

Comitetul a ales mijlocul cel mai practic şi mai puţin costisitor şi anume împărţirea de bilete al căror cost va fi de *20 bani* fiecare.

Cu acest mijloc comitetul doamnelor este încredinţat, că fie-care cetăţean va oferi cu drag obolul seu acestei instituţiuni naţionale.

Au fost numite profesoare la şcoala medie de fete din Iaşi, pe ziua de astă-zi: doamna Iosefina Maximovici, pentru limba franceză, d-ra Tîrnovshi, pentru limba romînă şi d-ra Calipso Tănăsescu, gimnastica.

Piesa „Prieteni din copilărie" nepunîndu-se repeta pe scenă Mercuri seara, din cauza concertului ce a avut loc la Teatrul Naţional se va reprezenta Duminică seara 18 Noembrie.

Lista de subscripţie pentru aeroplanul „IAŞUL"

D-na Ana Conta-Kernbach	60 lei
D. Stefan Negruţi	500 „
D. Lupu Weinsengrün	30 „
D. Cristea T. Cristea	500 „
Banca Moldovei	200 „
D. Gh. Calmuski	20 „
D. Dr. Ilie Stroici	500 „
D. Grigore Iamandi	500 „
D. Dr. Gh. Proca, profesor la facultatea de medicină din Bucureşti	100 „
D. Nicu Stroici	300 „
D. N. Corjescu	100 „
D-na Lt.-Colonel Cătuneann	6 „
D-ra Beatrice Trantomir, prof.	2.50
D-ra Ida Ienescu, profesoară	2.50

Banii au a se adresa d-lui Victor Fara, la Prefectura de judeţ.

Practica dentisticei.—Direcţiunea generală a serviciului sanitar, a adresat următoarea circulară medicilor primari de judeţe.

Prin ordinul circular din Decembrie 1910, v'am făcut cunoscut că dentistica, ca ori-ce altă specialitate a medicinei, nu se poate profesa de cît de doctorii în medicină, cu drept de liberă practică, a vînd diploma sau certificatul care conferă dreptul de liberă practică a dentisticei din acel Stat.

Dentiştii fără titlul de doctori în medicină, dar avînd studii speciale făcute într'o şcoală de dentistică, ce se vor fi găsînd profesînd dentistica cel puţin 4 ani, adică pînă la 20 Decembrie 1910, cînd s'a promulgat actuala lege sanitară îşi vor păstra drepturile lor; precum asemenea şi toţi cei care au dreptul de liberă practică în virtutea legilor anterioare se vor bucura de toate drepturile cîştigate.

Comunicîndu-vă cele ce preced, vă rog a cunoaşte d-le medic primar că foarte mulţi dentişti greşit îşi îndreptează cererile lor direcţiunei pentru a li se acorda autorizaţiunea de a exercita arta dentară.

Vă rog dar, domnule medic primar, să puneţi în vedere tuturor dentiştilor cari se găsesc în categoria mai sus menţionată, să vă prezinte toate actele ce posedă în această privinţă şi d-voastră le veţi supune direcţiunei consiliului de higienă local, spre a se pronunţa, iar cei nemulţumiţi de măsurile luate de consiliul de higienă, se vor adresa ministerului de interne, în timpul util, căci este în interesul dentiştilor do a-şi regula poziţiunea, astfel ca pe viitor să evite multe neajunsuri ce li se pricinuesc din cauza situaţiunei lor neregulate.

Mîine, Vineri, are loc alegerea candidaţilor la colegiul II Senat.

In Iaşi votarea se va face în două secţii: secţia I-a la Primărie, s. II la şcoala „V. Adamachi".

Astă-zi se efectuiază balotagiile la col. I, Ilfov şi Covurlui.

Un însemnat furt de obiecte a fost comis la Fălticeni în prejudiţiul doamnel colonel Naumescu. Autoarea furtului, serva Maria Popovici, a fost găsită astăzi în Iaşi şi arestată.

D. Simionescu antreprenorul terasamentelor liniei Crasna-Huşi, a făcut cerere de lichidare, de oare ce nu este în stare să continue lucrarea.

Consiliul de miniştri se va ocupa de această chestie.

D, Victor P. Ianculescu, distins licenţiat în drept, a plecat la Paris pentru terminarea studiilor.

Tribunalul comercial se va pronunţa astăzi asupra chemărei în faliment a firmei Pincu Bercovici din Bivolari.

Economice.—Printr'un jurnal al consiliului de miniştri, s'a acordat fabricei de ţesături de lînă Herşcu B. Froim din Tg. Neamţ, foloasele legei pentru încurajarea industriei naţionale.

— In Turcia se cer mari cantităţi de pesmeţi (goliţi) şi unt topit de preferat cel de oaie.

— Fabrica pentru decorticarea orezului din Brăila, după ultimul bilanţ a dat la un capital de 750 mii lei, un beneficiu de 139 mii lei.

D. General de divizie C. Hîrjeu, ministru de răsboi a făcut cunoscut comandamentelor şi serviciilor, să nu mai dea curs consimţimintelor de mutări, prevăzute în decizia ministerială No. 709 din 16 Noembrie 1911, de cît numai în cazul cînd ofiţerii cuprinşi în consimţimînt sunt prezenţi la serviciu iar nu detaşaţi de la unitatea care contează.

Răsboiul Independenţei (Filmul artistic romîn Leon Popescu), va fi reprezentat în curînd la Teatrul-Circ Sidoli din oraşul nostru şi la teatrul Cooperativa din Ploeşti.

Această grandioasă desfăşurare istorică reconstituită cu concursul trupelor romîneşti este de o reuşită fără seamăn. 80.000 soldaţi şi figuranţi se perindează înaintea spectatorilor.

Afişe speciale vor arata ziua primei reprezentaţii şi toate detaliile.

Recensămîntul populaţiei. — *Persoanele care doresc a funcţiona ca agenţi recenzori pentru recensămîntul populaţiunei oraşului vor bine voi a se adresa la Primărie, biuroul stării civile, la d-nul Sadoveanu.*

Nadine Van-Brandt

Îi citeam numele plin de armonie, îi priveam chipul de pe foaia progamului, ce-l ţineam în mînă, şi aşteptînd să se se ridice cortina, îmi tot ziceam în gînd: „E oare frumoasă, oare cântă bine"?...

Eram puţin cam obosită şi dispusă să plec, după prima pauză, dacă nu va fi vre-un lucru neobicinuit. Şi totuşi după primul cîntec, oboseala-mi dispăruse şi dispoziţia de a pleca, se schimbase într'o dorinţă cu totul contrarie, dorinţa ca seara să nu se mai sfîrşească!

Vocea caldă plină de mlădiere, ce izvora limpede şi cristalină, din guriţa-i mică, voce, care ne a pătruns şi ne-a înfiorat, făcîndu-ne să trăim cîte-va clipe de înălţare sufletească, uitînd de prozaicele preocupări ale zilei, — de criza, ce ne înconjoară, de războiul ce ne ameninţă şi celelalte.

Ne-a fermecat cu zîmbetul ei, cu ochii ei strălucitori, cu frumuseţea, ce emana chiar din întreaga-i fiinţă, plină de temperament, de graţie şi mai ales de şcoală muzicală.

A excelat în „Traviata", în „Zingara", comunicînd întregului auditoriu, căldura şi poezia italiană.

Cu sentimentu-i de Ruscă, ne-a cîntat din „Rinski"—„Korsakoff", din „Borodine".

Privighitoare, ale cărei triluri şi terţete, ajung pînă la sublim, uimindu-te prin uşurinţa cu care le atacă, prin naturaleţa, cu care izvorăsc din pieptul ei.

Au aplaudat-o mult, din nefericire au aplaudat-o, puţini... căci dacă succesul de divă, i-a fost pe deplin consacrat, de un număr restrîns de cunoscători, de aflători în sală, lucrul însamnat că tot succesul material, a lasat foarte mult de dorit.

Iţi mulţumim totuşi, că'n anul acesta, atît de mult lipsit de trupe străine, stea călătoare, trecînd pe la noi, ne-ai dat prilejul, să trăim, o seară neuitată, o seară de vrajă şi de plăcere. Iţi mulţumeşte, o modestă.... voce din public în numele Iaşului iubitor de artă.

Cylia

MIZERABILII cea mai mare epopee dramatică, incomparabilă adaptare după celebra operă a nemuritorului Victor Hugo, este încorporată în noul program de astă-seară J o i al teatrului cinematografic din Sala Circului Sidoli.

Această gigantică desfăşurare—cel mai mare film din toate apărute pînă în prezent—este împărţită în patru epoce, cari vor fi intercalate în patru programe noue succesive.

Acţiunea puternică a acestei drame ne prinde înlănţuindu-ne chiar de la primele scene şi ochii noştri sunt aţintiţi pe pînză pînă la cel din urmă tablou.

„Mizerabilii", uriaşa operă a lui Victor Hugo, ce se reprezintă astă seară la Sidoli, este un imens succes în arta cinematografiei moderne şi ori unde a apărut pe pînză, în cele mai civilizate centre, sălile cinematografelor au fost înţesate de lume, din toate păturile sociale. In programul de astăzi se reprezintă **Epoca I-a**, care ocupă două părţi de cinematograf.

Mai sunt cuprinse în acest nou program:

Indienii incendiari, spledidă desfăşurare din viaţa pieilor roşii. Jocul superb al maiştrilor scenelor străine încoronează succesul acestei splendide drame.

Prince-doică, comedie.

Scara periculoasă, scene artistice-sportive de varieteu.

Cele mai noue ştiri de pe teatrul războiului balcanic. Scenele de luptă, încăerările sîngeroase, artileria în activitate, sunt prinse prin Tele-Obiectivul Edison, care înregistrează la cîteva kilometri de distanţă.

Cismarul îndrăgostit, scene foarte comice.

In noul program de mîne Vineri 16 Noembrie: Mizerabilii (epoca a doua).

In rolul Fantinei apare d-ra Mărioara Ventura, romînca distinsă, care culege lauri pe scenele teatrelor pariziane.

Dela 15 Noembrie produsele Debitelor Badareu se vînd cu următoarele preţuri

	Litru	Kgr.
Unt pentru masă şi cafea		6.00
Smîntînă dulce centrifugată	2.80	
Unt proaspăt pentru gătit		3.80
Brînză proaspătă de vaci		1.—
Brînză de oi de putină		1.60
Brînză de munte		2,20
Brînză de munte de toamnă		2.60
Ouă proaspete	11 lei suta	
Lapte dulce proaspăt se găseşte în fie-care dimineaţă şi seara litrul		0.50
Caşcaval grecesc		2.80
Brînză de burduf		2.80
Caşcaval de Penteleu		3.00
De asemenea s'au pus în vînzare vinuri cu următoarele preţuri:		Litrul
Vin alb vechiu		1.—
Vin negru vechiu		1.—
Vin alb negru si superior		1.20
Vin Cotnar şi Bordeaux		1.60
Vin Cotnar şi Bordeaux superior		2.—
Vin otonel tămăios		2.40

Toate calităţile de vinuri superioare se vînd cu litrul şi în sticle înfundate.

ULTIMA ORA

Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 14 Noembrie

Justificarea pretenţiunilor sărbeşti

Excesele bulgarilor la Salonic

Viena.—Faţă de bănuiala că cabinetul vienez, în chestia Austro-Sîrbească, ar fi stăruit pe un răspuns „Politische Correspondent", constată, că guvernul Sîrb a luat el această iniţiativă încercînd să justifice pretenţiunile sale prin Ministru său la Viena, atunci cabinetulde la Viena, a făcut să se expună la Belgrad prin Ministrul Austro-Ungar punctul său de vedere, fără a cere vre un răspuns. Nu poate să fie vorba de un termin scurt pentru răspuns.

E de asemenea nejustificată bănuiala că din lipsa unui răspuns care nici n'a fost cerut să se tragă concluziuni privitoare la acest punct a chestiunei balcanice:

Corespondenţa locală află că eri Societatea muncilor progresului a organizat o manifestaţie în favoarea solidarităţei de interese care leagă Austro-Ungaria de Romînia.

Constantinopol.—Ambasadorul otoman din Berlin, Osman Nizami a sosit şi conferit în timpul consiliului de Miniştri cu marele vizir şi cu Ministrul de externe:

*

Belgrad. — Consulul Austriac Edl s'a înapoiat la Ueskub. venind din Mitroviţa, unde nu a petrecut de cît puţin timp şi se va duce la Presyrend.

*

Sofia.—Principii Boris şi Ciril au vizitat eri oraşul Seres.

Ştirile răspîndite în străinătate despre pretinsele excese făcute de soldaţii bulgari în Salonic şi Macedonia sunt nişte invenţii rău voitoare şi tendenţioase.

Agenţia telegrafică bulgară se declară autorizată să dezmintă în modul cel mai categoric informaţiunile sus zise care nu corespund realităţei lucrurilor trupele bulgare au avut pretutindeni o atitudine admirabilă,

*

Atena.—500 de ofiţeri şi 600 soldaţi turci prisioneri de răsboi compromişi în complot. Din Salonic au sosit la Pireu 70 de ofiţeri superior printre care generalul Galic-Paşa şi dr. Nazim-Bey unde vor fi trimişi prin diferite oraşe din regat.

*

Sofia:—După o informaţie primită dintr'un loc competent turcii încearcă să tărăgănească cît posibil negocierele în vederea păcei.

*

Cai pentru armata turcească

Constanţa.—Azi au fost trecuţi pe aci 5000 cai din Ungaria, destinaţi pentru armata turcească.

Moartea contesei de Flandra

Bruxelles.—In cameră primul ministru a anunţat moartea contesei de Flandra, exprimînd condoleanţele adunărei, atunci preşedintele Camerei propune să se suspende şedinţele pînă după înmormîntare, însărcinînd biroul adunărei să exprime regelui şi reginei condoleanţele Camerei precum şi un doliu de 6 luni. Această propunere a fost primită cu unanimitate şi şedinţa a fost rădicată.

Cuvîntarea d-lui general Văleanu

Bucureşti.—D. general Văleanu, noul secretar general al ministerului de războiu, şi-a luat azi postul în primire.

In prezenţa unui mare număr de ofiţeri, d. general Văleanu a rostit cuvîntarea următoare:

„Domnilor ofiţeri,

Sunt foarte vesel, că mă aflu în mijlocul Dv. luîndu-mi greaua sarcină în actualele împrejurări, de a lucra la acest departament.

Nu mă îndoesc, că îmi veţi da tot concursul devotat al d-voastră.—Vă rog să fiţi cît se poate de activi la lucru, căci nu se ştie ce va aduce ziua de mîine".

Holera

Sofia. — Holera face mari ravagii în Bulgaria.

Consiliul de miniştri

Bucureşti. — Azi la orele 3 jum. s'a ţinut un consiliu de miniştri, sub preşidenţia d-lui Mrioresen.

Azi M. S. Regele a lucrat cu d. Take Ionescu.

Convenţia franco-spaniolă

Madrid. — Convenţia franco-spaniolă în privinţa Marocului a fost iscălită astăzi,

Independenţa Albaniei

Durazzo.—*Albanezii au urcat drapelul albanez pe toate clădirele publice, îndepărtînd cele turceşti.*

Kino-Teatru „Apollo"

Str. Ştefan cel Mare No. 31

vis-á-vis de Mitropolie

anunţă în curînd deschiderea

SINGURUL CINEMATOGRAF din IAŞI

cu spectacole la fiecare oră

PIERDUT Poliţa în alb qe timbru de patru 40 bani semnată de mine Gh. Stescu şi soţia mea Elena Gh. Stescu. Am perdut'o în ziua de 12 Noembrie a. c. şi o declarăm nulă în orice mînă s'ar afla.

Gh. şi Elena Stescu

Com. Belceşti. judeţul Iaşi

Important

Aduc la cunoştinţa onor. public şi vechei mele clientele, că am deschis în acest oraş strada Cuza-Vodă (foastă Golia) No. 71.

Fabrică de rahat, halvale, dulceţuri etc.

fabricaţiune specială şi după toate regulele higienice.

Calităţi exelente.

Cu stimă, **H. Alexiades**

60,000 lei de plasat, cu ipotecă în primul rang sau în al II-lea după Creditul Rural, într'o moşie.

A se adresa la d. Alex. Werner Iaşi str. Săulescu 8.

Caut asociat *pentru o întreprindere începută şi rentabilă. Să dispună de un capital circa 4000 lei.*

Dacă asociatul ţine casa şi socotelele îi se oferă 100 lei lunar în plus.

Se respunde ofertelor serioase sub; „Zed" Ziarul Opinia.

Comptoirist *care să cunoască bine scrisul la maşină, cu bună şcoală şi practică de biurou mai îndelungată se caută pentru angajare imediată. Reflectanţii trebue să cunoască perfect limbele romînă şi germană.*

Ofertele se vor adresa în scris la

Usina Centrala de Electricitate din Iaşi.

Vasile G. Pădure, fiu; Ecaterina şi Emil Goldhamer, soră şi cumnat; Mihai şi Nicu Georgian, nepoţi; fnmiliile: Motăş, G. Teodor, Alexa şi Manoil, au durerea a vă face cunoscut încetarea din viaţă a prea iubitei lor

†

Maria G. Pădure

decedată în ziua de 14 c. şi roagă pe prietini şi cunoscuţi să asiste la ceremonia înmormîntării, ce va avea loc, la cimitirul Eternitatea, în ziua de 16 Noembrie, ora zece dimineaţa.

Cîştiguri dintr'o singură zi!

Victoria Strălucită a Lozurilor Schröder!

In ultima zi de tragere a clasei VI-a, au căzut în colectura mea norocoasă:

Lei 150,000 Pe No. 59353 8/8

Lei 225,000

în 10 premii à Lei 20,000

LEI		LEI	
20,000 pe No.	825	20,000 pe No.	1,008
20,000 „ „	4,656	20,000 „ „	29,080
20,000 „ „	13,500	20,000 „ „	13,573
20,000 „ „	34,387	20,000 „ „	59,489
20,000 „ „	42,856	20,000 „ „	37,256

Lei 25,000 pe No. 57,564

Apoi în cursul acestei loterii:

Lei 70,000 pe No. 53,927
„ 50,000 „ „ 59,961
Lei 20,000 pe No. 28152 Lei 20,000 pe No. 43756
„ 10,000 „ 11202 şi nenumărate à 5000, 3000, 2000, etc.

Tragerea CLASEI I-i a Loteriei XIII-a

14 (27) DECEMBRIE 1912

1/8 numai Lei 1.50

1/4 Lei 3.—1/2 Lei 6.—1/1 Lei 12.

Comenzile din provincie se efectuiază prompt şi conştiincios contra plăţii anticipate sau sub ramburs

ROB. TH. SCHRODER

BUCUREŞTI

Calea Victoriei 97

Sucursale: Calea Victoriei 50 Calea Griviţei 96 Str. Lipscani 72

BOTOŞANI Calea Naţională 203; **IAŞI** Str. Ştefan cel Mare 8; **GALAŢI** Str. Domnească 14.

CRAIOVA Str. Unirii 69; **BRAILA** Piaţa Sf. Archangheli (Casa Rally); **PLOEŞTI** Str. Basarabilor 1

Norocul la Schröder e Colosal!

Numai la Schroder

— Se obţin cu adevărat cele mai importante cîştiguri —

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat cel mai răspândit

— ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi trimit gratis

— MICA PUBLICITATE —

a se adresa d-lui administrator al ziarului „Opinia" str. Lăpuşneanu 32 D.

Magasinul Conservatorului

IAŞI—Strada Lăpuşneanu 32—IAŞI

NOTE de MUZICA

ASORTIMENT complect după Programa Conservatorului

Instrumente Muzicale şi Accesorii

Reprezentanţa şi Depositul renumitelor

Piane şi Pianine

— ROSENKRANZ —

Neintrecute în soliditate şi ton frumos

Vînzare şi în rate mici fără acont —

— *Catalogue gratis* —

ÎNCHIRIERE DE PIANE CU PREŢURI AVANTAGIOASE

Renumitele PLUGURI

intregi de oţel bătut marca PORC MISTREŢ

DIN FABRICA

Gebrüder Eberhardt Ilm

a) cu 1, 2 şi mai multe brazde
b) speciale de vie
c) speciale de prăşit

Maşini de secerat de Mc. CORMIC precum şi alte maşini şi unelte agricole, permanent în depozit la

Fraţii Bachstez, Iaşi

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Mousselte

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ucideşte şi vindecă *nevralgiile cele mai grele de Cap, Ureche, Dinţi, Gâtul, Spinare, Afecţiunile reumatismale, acute şi cronice cum şi toate durerile cauzate de Gripe.*

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la mese. In ziua cea d'antâiu se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, sera. Dacă bolnavul n'a simţit vro uşurare, va lua 4 hapuri a doua zi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, sera. Nu trebue a lua mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: Les VERITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, care se pot găsi la toţi *Droghiştii şi Farmaciştii.*

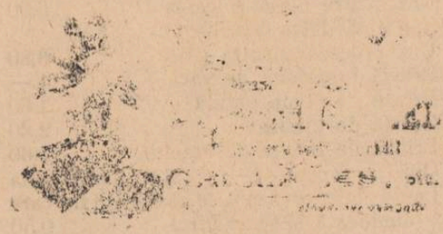

GRILLAGES

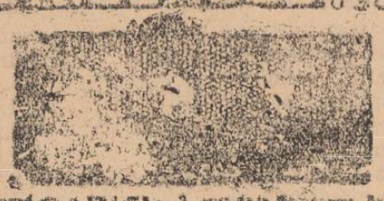

R. GARIEL, 2, rue de la Roquette, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES POULAILLERS

NONCES ARTIFICIELLES, les 100 mètres 6f

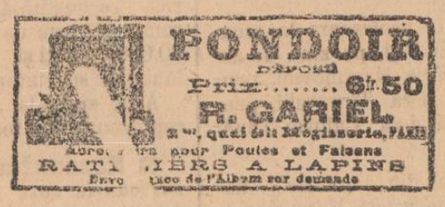

FONDOIR

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2, rue, quai de la Mégisserie, PARIS

Appareil pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, str. Gh. Mîrzescu 17—Instalaţie cu motoare electrice

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași str Gh. Mîrzescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul X — No. 1740. Sîmbătă 17 Noembrie 1912

Constatări juste

In genere, toate alegerile din Țara noastră, sunt pline de învățăminte. Am putea menționa, bună-oară, alegerile din Februarie 1911, asupra cărora s'au consumat magazine întregi de... hîrtie și cerneală! De sigur, pentru toată suflarea politică a Țărei noastre, s'au tras de acolo destule învățăminte, pentru viitorime. Dacă ne-am referi la alegerile actuale, în felul lor specific în care s'au perindat, tot atît de sigur, ele nu rămîn mai puțin bogate în constatări și învățăminte, demne de a fi menționate și reținute.

Așa, mai întâi, ca semn caracteristic, este de menționat și reținut *absoluta libertate a alegerilor*, un desiderat atît de vechiu care se urcă pînă la obîrșia regimului nostru parlamentar. A fost destinat ca regimul conservator nutrit din sîngele viguros al ramurei sale democrate, avînd diriguitor pe însuși șeful strălucit al acestei ramure,—fala și speranța Țărei întregi, — să înscrie cu litere de aur, în istoria partidului conservator, acest mare principiu tradus în realitate, care, spre binele Romîniei ar fi de dorit să fie pentru vecie, cîștigat. E locul să zicem, că, punînd numai față în față învățămintele din Februarie 1911 și cele din Noembrie 1912: să ferească Dumnezeu pe guvernul care va mai îndrăsni de acum înainte să calce în picioare marele principiu *„al libertății alegerilor“*. El va comite o crimă de „les nationalitate“. Iată dar cîștigată o revandicare pe cît de mare, pe atît de frumoasă, grație martiragiului cu care și-a croit istoria din 8 Ianuarie 1908, partidul conservator-democrat. Cu generositatea lui cunoscută, el a oferit desinteresat, acest dar atît de rar în Țara noastră, întregului partid conservator. Dee, bunul Dumnezeu, pentru fericirea Țărei, ca toți și în special conservatorii de ori-ce nuanță, să se fălească cu acest dar și să l aibă înscris pentru totdeana pe steagul lor, alături de glorioasa devisă: *„Totul pentru Țară, nimic pentru noi“*.

In al doilea rînd este de menționat și reținut înalta concepție de cinste și generositate politică, datorită întregului partid conservator, care s'a purtat în mod ideal de cavalerește, cu adversarii lui firești: dăruindu-le, *fără luptă*, 32 locuri în Parlament. Un înalt patriotism a călăuzit întreg partid conservator dînd el, cel dintâi exemplu ca minoritatea eșită din sînul Partidului advers, să poată controla actele guvernului pe de o parte, — și să se solidarizeze cu opera lui, pe de altă parte, în eventualele momente grave, care ar pune în discuție însăși demnitatea și viitorul îndepărtat al Țărei. *Ce act de maturitate politică și luminat patriotism!* E poate, o parte dureroasă și adînc regretabilă că însuși trista realitate ne impune să menționăm și să reținem concepția diametral opusă, de oportunitate și speculație, a unor adversari de școală ruginită, deprinși a pescui vesnic în apă tulbure!... Oameni și oameni, școală și școală: fie-care cu conștiința lor. Constatăm numai purul adevăr.

De la aceste două constatări de ordine generală, *a libertății alegerilor* și a *reprezentărei minorității: două idei mari menite a face epocă, cari nu pot fi de nimeni tăgăduite*, trecînd la constatări de ordine secundară, menționăm și reținem următoarele învățăminte:

Cele două ramuri ale partidului conservator, azi la guvern, au dat o luptă leală, față de adversarii lor firești, liberalii. *Sinceritatea cea mai desăvîrșită a domnit între aceste două ramuri.* Cu toate acestea, rezultatele urnelor, în contra prevederilor, au favorizat pe liberali, în dauna ambelor ramuri conservatoare, ceva mai mult în dauna partidului conservator pur.

Explicația dată în pripă, în enervarea luptei, cum că conservatorii n'au luptat cu sinceritate, trebue înlăturată fără pic de urmă de îndoială. Explicația vine din altă parte: *din cauza candidaturilor independente.* Aceasta e cert, aceasta e adevărata realitate. Ce învățăminte putem trage de aci?—Multe. E unul însă care le covîrșește pe toate: *Unde a domnit disciplina de partid și autoritatea șefilor locali*, surprizele au fost escluse. Acolo însă, unde individualitățile s'au manifestat în mod anarhic, dînd naștere la diferite combinațiuni și aranjamente de culise, surprizele au jucat hora ca pe domeniul lor favorit. Nemulțumirile individuale și candidaturile independente, toate au folosit partidului liberal, care s'a grăbit, cu surîsul caracteristic pe buze... de a se jertfi să accepte „toate ofertele“.

Tot sub acest capitol *avem de menționat și reținut constatarea că din sînul partidului conservator democrat în toată Țara, n'au răsărit încă buruenile vătămătoare ale... candidaturilor independente.* Aceasta dovedește soliditatea organizațiilor acestui partid și disciplina de fer care domnește în acest partid, —ceia ce face în special, tăria reală a lui. O mențiune specială pentru clubul nostru din Iași, departe de a fi în defavoarea lui.

La un moment dat, dar numai un moment, unul din cei mai simpatici și mai apreciați membri ai lui, avînd conștiința valorii lui, — de alt-fel de nimeni contestată, — își a anunțat candidatura, bazat pe propriile sale forțe. Și de sigur că acest distins al nostru amic, este o forță respectabilă. Cînd însă adversarii din școala... ruginită, au interpretat acest gest în defavoarea șefului nostru local, în aplauzele frenetice ale întregului club, acel distins amic al nostru, *făcînd o abnegație mare de personalitatea sa, a revenit în mijlocul nostru.* Aceasta dovedește odată mai mult, autoritatea mare de care se bucură Șeful nostru local și desvoltatul spirit politic pe care-l posedă soldații săi, în fruntea cărora, cu toată dragostea și cinstea ce-i se cuvine, vom aprecia cu toții pe amicul nostru, reîntors. *Acest exemplu sublim de autoritate morală a șefului de pe o parte,—de abnegație de soldat devotat pe de alta, ar trebui să l aprecieze cum trebue adversarii noștri și mai ales să tragă în vățătură din el.*

Ca concluzie finală, constatăm, menționăm și reținem: Nici n'a pus piciorul în Parlament ci numai printr'un gest magistral, la înălțimea geniului său politic, șeful nostru d. Take Ionescu a tradus în fapt deodată două mari probleme. — *a alegerilor libere* și a *reprezentărei minorității.* Cîte lupte sau simulacre de lupte n'au dat pe acest teren, partidele noastre! De aceia azi, cînd le vedem realizate de șeful nostru, avem tot dreptul ca adresîndu-ne fie prietenilor, fie adversarilor, să le zicem: *pricepeți-l, admirați-l, urmați-l;* iar dacă încă mai cîntăresc undeva ambițiuni de ordin personal sau sectarism de adversari incorigibili, care nu l'ar putea pricepe și admira în interesul țărei, le putem spune: *imitați-l sau macar copiați-l... dacă puteți!?*

George Skarlat.

„Marele Român“

D. Daneff, președintele Sobraniei bulgărești și om cu mare greutate în afacerile politice ale regatului vecin și victorios, a publicat zilele trecute un sensațional articol în ziarul Bulgaria, *articol în care se ocupă de pretențiunile încă neformulate ale țării noastre.*

D. Daneff ne invită la un fel de curse intelectuale, economice și financiare în Balcani, și e sigur de reușita noastră.

Ca președintele Sobraniei din Sofia și patriotul bulgar, să ne acorde atît de puțin, nu ne miră. D-sa ar vroi să vadă o Bulgarie cît de mare și o Românie neschimbată—e în dreptul d-sale de patriot bulgar.

Partea tristă însă în întreagă această atitudine, e că d. Daneff își sprijină afirmările sale, pe părerea „celui mai de seamă“ dintre Români; d-sa citează — din nefericire exact—cuvintele inventatorului neamului acestuia, d-sa, într'un cuvînt, invoacă autoritatea, și de istoric și de romîn, a d-lui Neculai Iorga. Apostolul dela Vălenii de Munte, s'a rostit, cu graba-i cunoscută, împotriva ori-cărei veleități teritoriale a României, și d. Danef invoacă azi autoritatea d-lui Iorga.

E încă în aducerea aminte a tuturor că ori de cîte-ori iorghiștii au avut ocazie, dela izbucnirea războiului, nu s'au dat în lături să denunțe țara și s'o înjosească. D. A. C. Cuza a afirmat că suntem desarmați, d. Stahl, sasul naționalist romîn, s'a bocit că ofițerii de rezervă sunt lași și că au cerut punerea lor în retragere de frica mobilizării. D. Iorga, la rîndul lui, face niște teorii fiilo bulgare și anti-romînești, cari azi sunt utilizate de bulgari impotriva noastră.

Și cu toate acestea, naționaliștii pretind a avea, la noi, monopolul patriotismului.

Libertatea alegerilor

Guvernul de coborîre a fost chemat la cîrmă de împrejurările extraordinare externe, prin care trece țara noastră. Așa fiind, se impunea ca consultația țării să se facă în deplină libertate și că viitorul parlament să reprezinte nu numai ideia solidarității naționale, dar cea mai fidelă icoană a ideilor și simțimintelor țării.

Călăuzit de aceste sentimente, d. Take Ionescu, ministrul de interne, a lăsat alegătorilor cea mai întinsă libertate, pentru a-și exprima în voie voul lor.

Astfel se explică resultatele alegerilor actuale. Pentru mulți ele au fost o surpriză, pentru unii o ocazie de nemulțumire. Pentru omul de stat însă ele sunt pline de învățături utile. Alegerile actuale au dovedit că corpul nostru electoral e conștient de misiunea lui și că poate da o majoritate, care să sprijinească un guvern care-și ia răspunderea situației.

LĂMURIRE

Adresez aceste rînduri: 1) colegilor și prietenilor mei, 2) alegătorilor colegiului II de Senat și 3) celor ce mă vor critica.

De ce mi-am pus candidatura? De ce mi-am retras-o?

Am făcut-o fiindcă-mi făceam iluzia că o energie și o voință nu se poate pierde în zadar. Și Doampe, cît și cumași vrea să pot fi de folos la cît mai mulți posibil și cu deosebire celor mulți. Dar cînd un singur om, ori care ar fi puterea lui de muncă, dacă nu face parte dintr'o organizare care să-i sprijine acțiunea lui, își cheltuește inutil energia de care dispune, și cînd pe deasupra din lucrarea lui individuală, se sapă o prapastie între el și acei cu care a lucrat o viață întreagă, care-i omul care nu va ezita? Sprijinit puternic în acțiunea mea personală de un mănunchiu de colegi de barou și prieteni cari au împins dragostea lor pînă la sacrificiu, avem mari sorți de izbîndă. Dar cu ce alt imens sacrificiu? Cu acela al izolărei mele definitive. Căci combătut cum eram și cum trebuia să fiu combătut, pentru motive de ordin politic, nu se putea să nu devin dușman neîmpacat al foștilor tovarăși de club, deci în imposibilitate absolută de a conlucra cu iei. Dacă oameni de valoarea unui Petre Carp și a unui N. Fleva, și-au cheltuit zadarnic atîta talent și atîta valoare, ie din pricină că acțiunea lor a fost mai mult negativă de cît pozitivă, și că au lucrat mai mult izolați de cît în organizări politice.

Nu cred că bunii mei colegi și prieteni, m'ar fi considerat mai vrednic și mai demn, dacă părăsind partidul din care fac parte, mi-ași fi îndreptat pașii către un alt partid, pentru a-mi valorifica energia și intențiile. Mănunchiului de tineri independenți și valoroși, cari au sfarmat acele zagazuri cari anihilează ori ce inițiativă personală și îngenunche voințele, acelui mănunchiu de oameni liberi și onești cari m'au sprijinit fiind-că n'au apreciat în mine de cît pe om, nu și pe politic, le trimet salutarea îndurerată, nu a învinsului ci a deziluzionatului. Și ie mai bine că deziluzia am avut'o înainte de luptă de cît de cît după o victorie cîștigată cu prețul multor sacrificii, cari ar fi fost indispensabile.

Numeroșilor alegători, care mi-au dat personal atîtea semne de dragoste și de simpatie, și care agreind candidatura mea, doreau să-mi dovedească ca acest nefericit Iași, nu ia atît de înstrăinat și mai are fii legitimi care'l iubesc ca pe un bătrîn și bun, dar nenorocit părinte, și el la rîndu-i își iubește fii și știe să și-i aleagă pe acei pe care se poate razama, acelor alegători, le adresez mulțumire din suflet, pentru o încredere pe care nu cereau de cît să și-o manifesteze. Poate în curînd le voi face dovada că nu dezertez din luptă, căci știu și pot lupta, dar că sufletul meu, care sîngerează de atîtea de atîtea dureri ale altora, nu-mi îngăduie să fiu eu autorul îndurerării și jignirei altora, ci stiu să sufăr fără a mă plînge.

Care acțiune omenească poate mulțumi pe toată lumea? Nu cunosc aproape nici una. Dacă nemuritorul și divinul Crist, n'a putut mulțumi pe toți oamenii, oare noi simpli muritori sîntem mai în stare? De cît nu e atît vorba despre acțiune, ci mai ales despre motive. In toată sinceritatea m'am spovădit, și spovedania rostită am și scris'o și semnat'o. Oamenii onești și cari mă cunosc nu se vor coborî la căutarea unor motive maloneste. N'ar fi conform nici firii lor și nici sentimentelor de care iei sunt capabili. Pentru ceilalți n'am explicații de dat. Să se știe însă, că nu-s nici de vîndut, nici de cumparat, că de opt ani de cînd fac politică, n'am cerut, nici n'am primit nimic și că dacă trăesc și cum trăesc, nu o datoresc de cît muncii si profesiunii mele. Cît muncesc și cum muncesc, o știu toți colegii și prietenii și adversarii. Nu invoc testimoniul nimănui, căci am pe acel al conștiinței mele, și cugetul meu ie împăcat.

O. A. Teodoreanu

Sermanul ziarist

Și ziaristul cade de multe ori victima datoriei sale. Bine înțeles vorbim de ziaristul profesionist, în sufletul căruia clocotește cu putere toată patima pentru breasla sa, care nu încetează o clipă a fi ziaristul în exercițiul funcțiunei sale, trecînd cu același stoicism și vremea bună și vremea rea.

Adevăratul ziarist nu încetează a fi atare. Ori care ar fi fluctuațiunile vieței, prin care trece, cît de sus să fie ajuns, el nutrește tot dragul pentru ziar, a căruia greșeli le scuză și a căruia propășire o dorește și o cultivă.

Avem exemple numeroase chiar la noi.

Regretatul Gh. Panu a rămas ziaristul breslaș, până în ultimele clipe ale vieței sale.

D. Alex. Badareu n'a încetat un moment a fi ziarist. Își amintește în totdeauna cu o mare mulțumire sufletească, articolele scrise în repeziciune la *Radicalul*, dar care și azi sunt adevarate documente și pot fi de cea mai înaltă actualitate. A trecut vremea, pe d. Badareu îl frămîntă azi marele probleme ce interesează viitorul țărei, — dar drag i-a rămas ziarul, a căruia mici greșeli le iartă, pe care nu-l critică, căci consideră presa tocmai ca un mijloc admirabil, pentru propagarea binelui și a ideelor sănătoase.

D. Constantin Mille e în permanență la masa de redacție, vecinic în toiul luptei. Și era bolnav, țintuit de patul de durere, și totuși făcea sforțări uriașe, iar cetitorii gustînd articolele, nici nu-și închipuiau poate suferințele autorului.

Și tot așa își îndeplinește datoria și acea armată de ziariști profesioniști, cei mai mulți necunoscuți, modești luptători pentru o cauză mare, nelipsiți de la datoria lor, și cei dintâi unde primejdia e mai mare.

Avem exemple concrete în ultimele evenimente. Ziariștii au fost cei dintâi, cari s'au îndreptat spre cîmpul de răsboiu balcano-turc, înfruntînd și greutățile drumului, și intemperiile și chiar lipsa de hrană. Ei aveau ca misiune de a informa pe cetitorii lor și puțin li păsa de mizeriile vieței, căci le trecea cu dispreț, mănați numai de dorul de a-și îndeplini misiunea, cu pasiunea adevaratului ziarist, fără de care nu se poate.

Dar nu e de ajuns, — căci, — vai, — mulți dintre ai noștri, cad victime misiunei lor. Eri abia telegraful ne-a adus trista veste despre moartea ziaristului Boumiler, răpit de holeră la San-Stefano, de unde urmărea peripețiile resboiului. Alți doi ziariști, Hein și Pietsch, zac de asemenea greu bolnavi și tot de holeră la San Stefano.

Față cu știrile contrazicătoare cu privire la mersul flagelului, ei s'au transportat în locurile bântuite. Boumiller trimise ziarului său o lungă dare de seamă, în care arătase cum cadavrele holericilor stau neîngropate, cum toate apele sunt infectate și cerea o intervenție energică. Toți trei au fost apucați de boala cumplită. Boumiler moare, aproape fără nici un ajutor.

Ceilalți doi zac într'o odăiță goală, singuri. Toată intervenția făcută de d-na Palavicini la Constantinopol, pentru a reuși ca să se trimată o soră de caritate, care să dea îngrijiri celor doi sermani ziariști, au rămas zădarnice, căci n'a fost cu putință.

Și se stînge ziaristul, fără a primi măcar o dulce mîngăere, muncit de suferință, și cu gîndul frămîntat că nu va mai revedea ochii iubiți.

Sermanul ziarist!

D.

Instrucția fetelor din Turcia

Imprejurările tragice, în care se găsesc țările balcanice fac ca tot ce le atinge să devie interesant.

Războiul le-a pus într'un fel de lumină înaintea căreia nu putem, pare, rezista de a nu pătrunde cu ochiu adînc în inima lor.

In cât privește poporul turc — simpatic unora mult cu toate ororile la care s'a dedat acest popor sceptic și visător — stârnește curiozitatea mai mult de cît toate.

In această privință cartea d-nei Marcelle Tinayre „Notes d'une voyageuse en Turquie“ satisface o parte din curiozitate dînd multe lucruri care explică amestecul așa de ciudat al ideilor noi cu cele vechi.

Autoarea își face călătoria tocmai în timpul mișcărei reacționare cînd junii Turci voiau să stabilească unitatea morală a țării făcînd să dispară conflictele de rasă și religie.

In ziua de 13 April 1909, ziua revoltei, d-na Tinayre e tocmai unul din martorii oculari ai evenimentelor dătătoare de speranțe și fiori.

Printre multe alte lucruri interesante, face și descrierea sugestivă a unei școli de fete, din care descriere se poate vedea spiritul înapoiat de care se călăuzesc unele instituții din Turcia, dar în acelaș timp și veleitățile ce se nasc în sufletele celé mai tinere de a cunoaște ceva mai mult.

*

După învoirea directoarei și după sfatul unui personaj însemnat de a se îmbrăca cât mai luxos, — căci simplicitatea ar fi luată ca un semn de disconsiderare — d-na Tinayre este introdusă în localul unei școli primare de fete. E primită de un șir de servitoare care o conduc pînă la ușa salonului după ce i-au sărutat poalele rochiei.

In pragul salonului directoarea, într'o rochie violet de o formă largă, se înclină salutînd-o prin ducerea mînei la piept la gură și la frunte.

In dărătul ei 5—6 femei — ajutoarele — fac acelaș lucru.

Camera în care sunt introduse e o expoziție de lucruri de mînă de ale elevelor. Se fac o mulțime de ceremonii în ceea ce privește luarea locurilor pe scaune.

Unele din institutoare sunt foarte tinere. Numai cea care predă Coranul e mai bătrînă. Ea are pe cap un val galbăn cu fori. Imbrăcăminteu lor este europenească, dar demodată.

După dulceață și limonăzile excelente — tratare care surprinde pe Pariziană — se începe vizitarea celor 4 clase. La intrarea institutoarei, fetele se ridică cu brațele încrucișate pe piept, cu ochii plecați, „imobile“ și „imposibile“. Ele au vîrsta de 10—12 ani, sunt palide și serioaso.

Poartă părul împletit pe spate, dar acoperite de un văl.

Modul cum descrie pe aceste eleve autoarea, pare a fi dacă nu ironic, dar cel puțin un mod ce arată surprinderea ei despre înapoiarea în care se găsește mica generație femenină turcă.

Ar fi foarte interesant, dacă simpatica autoare ar putea vizita vreodată și școlile noastre de fete. Ea ar putea stabili exacta comparație între fetițele franceze, romînce și turce.

Institutoarea scoate la tabelă pe o elevă, care face cu crida niște semne cabalistice pentru vizitatoarea străină. Ea scrie dela dreapta la stînga și recitează în același timp ceva pe de rost, dar foarte repede.

O altă elevă recitează versete din Coran, pe care profesoara nu le explică nici odată, căci ar fi prea greu și cu neputință. După cum se știe Coranul e scris în limba arabă. Altă instrucție religioasă, profesoara de Coran nu mai dă căci „femeile nu au nevoe“—zice ea, să cunoască și alt ceva.

Ca învățămînt li se spune elevelor numai că ele trebuesc să asculte de tatăl lor mai întâi, apoi de bărbat; că nu trebue să aibă opinie personală și nici voință proprie. Cît privește ceea ce ar constitui valoarea lor ca femee, meritul și caracterul lor de mame și soții—nu li se spune nimic. Virtuțile ideale sunt: blîndețe, resemnarea, supunerea.

Laboratorul de Analize Medicale și Industriale

Doctor A. Ratianu

Chimist diplomat de la Universitatea din Geneva

— IAȘI — Strada Cuza-Vodă (Golia) 46 — IAȘI —

Execută: Analize complecte de urină, chimice și microscopice; Analize chimice și microbiologice de lapte de la doici; Analize bacteriologice de spute asupra bacilului tuberculozei; Analize de secreţiuni Uretrale asupra Gonococilor Neiser; Analize alimentare de Vinuri, lapte, făinuri etc. Analize de stofe din punct de vedere a compoziţiei și a conţinutului în lînă, bumbac sau matasă, etc. etc.

Programul de educaţie este: Cetirea, scrierea, care-i foarte grea, puţină geografie și puţină istorie, puţin calcul, puţină gramatică, lectură din Coran, broderie și *citirea jurnalelor*, în care se vorbește politică! D-na Tinayre rămîne foarte uimită auzind că aceste fetiţe cu ochii în jos cunosc politica ţării. Iustitutoarea are grijă să le explice ce însămnează *Parlament*, cine a fost *Ahmed Riza*, ce este *Constituţia! Revoluţia* etc. Aceste lucruri le distrează și pasionează în acelaș timp pe micele musulmane.

In timpul lui Abdul-Hamid, era oprit ca în școlile normale să se învețe limba franceză și să se citească traduceri. Acum însă, profesoarele măritate cu ofiţeri cunosc multe lucruri, mai ales cînd au norocul să dee peste un suflet mai deschis, mai liberator.

Aceste informaţii le culese autoarea din gura institutoarelor tinere, care știu că de la revoluţie au căpătat libertatea . . . dar cu toate acestea ele nu tind de cît la o instrucţie cu totul potrivită pentru a deveni femei mai bune pentru „biata lor ţară". Patriotismul e primul sentiment social, care se trezește la ele.

*

Așa că după cît vedem, dacă trezirea conștiinţei femenine din Turcia ar fi lasată numai pe seama instrucţiei ce o dă Statul, desesperarea ar trebui să cuprindă pe cei dornici de progres. Norocul este că ideile moderne își fac locul ori-cum și pătrund chiar și printre zidurile cele mai groase și gratiile cele mai dese. Cine a cetit *Les desenchantées* de Piere Lotti s'a putut convinge că femeile din Turcia se trezesc la adevărata viață mai cu ardoare de cît prin celelalte ţări în care vălul a căzut de mult...

Altă dată vom vedea cum știu aceste femei, trezite din vraja somnului ce le cuprinsese de secole, să se emancipeze luptînd ca tărie împotriva spiritului fanatic și crud ce voește să le înăbușe.

Maria C. Buţureanu.

OAMENI ȘI LUCRURI

„ZITO!..."

In războiul din Balcani fenomenul cel mai uimitor a fost—ori-ce s'ar zice—izbînda Grecilor.

E adevărat că au cam triumfat în... casă pustie. Au „cucerit" Salonicul care se găsea fără apărare și l'au cucerit așa fel, că-l dispută Bulgarii și că nu va rămînea nici al unora, nici al altora.

Și cu toate acestea lumea s'a arătat uimită. Atîta de puţin temeiu mai punea —și mai pune încă — opinia publică a Europei pe virtutea războinică a copiilor... naturali ai Helenilor de altă-dată, în cît cu nici un preţ nu vrea să creadă că biruiţii de la Domokos ar fi putut într'adevăr înfrînge pe învingătorii lor de totdeauna, pe Turci.

Salonicul, neaparat și nefortificat acăzut în mîna Grecilor. In strigăte de „Zito!" oștirea Diadocului și-a făcut întrarea dedîndu-se fără întîrziere la... prădăciuni, la devastări, la excese, de au făcut să răsune Europa de revoltă. Ca un simplu pogrom rusesc, așa s'a părut isprava neo-helenilor flămînzi. Nu flămînzi de slavă,—slavii aceștia, o nu! Flămînzi pur și simplu, triumfătorii cari au întrat fără adversari, ca să se lupte cu negustorii Slănicului.

Insuși un apărător al lor scrie în cel mai nou număr din „Le Temps" căutînd să atenueze apucăturile urîte de cari s'au făcut vinovaţi Grecii în zilele de bucurie:

„...Insuficienţa alimentelor, lungile și zadarnicile aștepţări la ușile pităriilor au dezlănţuit poftele. Și apoi, ca și în oricare mulţime, este drojdia... E momentul bine venit pentru pescuitorii în apă tulbure, pentru rău făcătorii de meserie... Adăugaţi concurenţa!...".

Da, afurisita concurenţă!

Ori-cum, palicarii au înscris o pagină urîtă în cartea civilizaţiei, dacă e să judecăm după încercările ce se fac acum pe lîngă marile ziare, ca să înnăbușe lucrurile. Insu-și Regele George al Greciei — după cum arată „L'Indépendant" din Atena, — a făcut — în faţa delegaţiunii ce-i s'a prezentat — elogiul evreilor din Grecia, a căror activitate și al căror devotament către ţară le-a lăudat. El și-a arătat speranţa că evreii din Salonic vor fi la fel cu acei din Grecia..."

A, dacă n'ar fi concurenţa și plăcintăriile cari trezesc apetitul!...

Nu numai Suveranul, dar și Regele poeziei în Grecia de azi, scriitorul naţional Matsouka, — a intervenit și dînsul, după cum ne asigură redactorul local al marelui ziar „Le Temps". El a adresat o poemă mișcătoare evreilor din Salonic invitîndu-i „să conlucreze pentru patria reînnoită". Le deschide braţele și-i așteaptă:

„Veniţi la noi. Să tăiem împreună pîinea dragostei, să bem la olaltă apa conlucrării fecunde... Mă îndrept spre voi, pentru că vă cunosc și știu că aveţi inimă și sunteţi fruntașii inteligenţei. Am convingerea că veţi primi cu mulţumire cuvintele mele, ca și cum ar fi cuvinte de aur și de diamant și că atunci cînd le veţi da ascultare, ele vor fi vrednice să împodobească cununa inteligenţei și sceptrul posterităţii..."

Iată poezia în serviciul... negoţului. Căci n'au fost resentimente—și nici sentimente cari au dat loc urîtelor vandalisme pe sama prăvăliilor. Ci a fost spiritul de meschină invidie și dorul de cîștig fără muncă. Pentru izbîndirea lor s'a strigat: „zito!" la Salonic de către stăpînii efemeri ai orașului...

Rodion

Litere-Științe-Arte

Regele Carol în Franţa.—O editură pariziană a pus în vînzare traducerea cărţii d-rului Paul Lindenberg: „Carol I Rege al Romîniei" cu o prefață de Georges de Dubor.

In numărul său de la 26 Noembrie ziarul „Le Temps" face o dare de seamă succintă asupra cărţii, arătîndu-și părerea că asemenea scrieri de apologie nu se publică, de ordinar, despre Suverani în viaţa. Dar abundă în laude, cu toate aceste, ziarul și încheie:

„Se poate zice că dacă Romînia compteazǎ astăzi mult între Statele Europei orientale, lucrul se datorește Suveranului ei. E departe vremea cînd prinţul de Hohenzollern se îmbarca pe furiș pentru Bucureşti, răspunzînd apelului lui Brătianu și tovarășilor lui, vremea cînd, călător de clasa a doua, se scobora, ascunzîndu-se printre ţarani..,

Departe sunt și cele 56 milioane ale budgetului romîn din 1866... Astăzi faţă cu o jumatate miliard de impozite, Romînia are o armată solidă, drumuri de fier, stabilimente ştiinţifice de primul ordin, o agricultură înfloritoare și pentru toate aceste ea datorește multă recunoștinţă acelui care i-a consacrat viaţa și a făcut din Romînia ceea ce este".

*

Pierre Weber și Maurice Hennequin au scris o nouă piesă: *Doamna Preziden*tă, un vodevil în care e desemnată silueta unui fost ministru de instrucţie publică și arte frumoase din Franţa.

*

Intre d-na Réjane și directorul unui mare teatru de pe bulevardele Parisului au loc actualmente convorbiri în vederea unor reprezentaţii.

*

Comedia Franceză va da în judecată pe Le Bargy, fostul ei societar.

După statutul acesteia un artist demisionat de la Comedie nu mai poate juca pe altă scenă.

Le Bargy însă se pregătește să joace la Paris, în noua piesă a lui Henri Bataille „Les Flambeaux".

*

Textul lui D'Annunzio pentru noua operă a lui Mascagni—Parisina—cuprinde 1730 versuri, din care vr'o 250 vor fi sacrificate.

*

Compozitorul Leon Dubois a fost numit director al conservatorului din Bruxelles.

*

La 25 Noembrie st. nou s'a celebrat a 350-a aniversare a nașterei marelui scriitor Lope de Vega.

*

Sarah Bernhard s'a îmbarcat la Havre pentru un nou voiaj artistic în America.

*

Henri Lædan a prezentat Comediei Franceze o nouă piesă: Servir! Piesa a fost primită de comitetul de lectură.

*

Teatrul Ilais Royal din Paris nu mai poate oferi publicului nici o noutate, de oare-ce de 3 luni, neîntrerupt, Tristan Bernard ocupă afișul — serile și matineele — cu „Cafeneaua mică".

Intre piesle care așteaptă, este și „La Présidente" care pare a fi foarte interesantă.

*

La teatul cel mare din Geneva s'a reprezentat prima noutate din stagiunea aceasta: „Don Quichotte, opera lui Massenet, penru a cărei montare s'au cheltuit multi bani și mai ales, multă trudă.

La același teatru se va relua „Le Roi d'Ys" a lui Lalo.

*

STRUNA ZILEI

IN VREMI DE CRIZĂ

In articolul d-lui V. I. Radu se exprimă din partea iașanilor laude d-lui Al. A. Badareu, că întreține un debit.

Iașani recunoscători
Că le-a deschis un... debit,
Ar fi și mai mulţumitori,
De le-ar deschide... credit.

Donna F...

Bucureşti.

INFORMAȚII

Lista de subscripţiei pentru aeroplanul „IAȘUL"

D-na Ana Conta-Kernbach	60	lei
D. Stefan Negruţi	500	„
D. Lupu Weinsengrün	30	„
D. Cristea T. Cristea	500	„
Banca Moldovei	200	„
D. Gh. Calnuski	20	„
D. Dr. Ilie Stroici	500	„
D. Grigore Iamandi	500	„
D. Dr. Gh. Proca, profesor la facultatea de medicină din Bucureşti	100	„
D. Nicu Stroici	300	„
D. N. Corjescu	100	„
D-na Lt.-Colonel Cătuneann	6	„
D-ra Beatrice Trantomir, prof.	2.50	
D-ra Ida Ienescu, profesoară	2.50	
Banca populară „Leul"	20	„
D. D. Brudea	5	„

Banii au a se adresa d-lui Victor Fara, la Prefectura de judeţ.

■ O întrunire publică, provocată de d. Osw. Teodoreanu, care-și pusese candidatura independent la alegerea de astăzi, urma să se ţie ieri, Joi, ora 5, în sala Pastia.

Retrăgîndu-și candidatura d. Teodoreanu a trimis, spre a fi cetită numerosului auditor, scrisoarea ce urmează:

Iubiţi cetăţeni,

Regret din suflet că v'am făcut să credeţi că sunt posibile manifestările cetăţenești independente. M'am convins că, în afară de organizările partidelor, ori-ce luptă nu ie posibilă și sub pumnul grosolan al forţei și în faţa intrigilor ticăloase, rămîn soldat deziluzionat, dar soldatul unei armate care poate să și biruiască.

O. A. Teodoreanu.

■ Eleva Celărieanu I. Maria a fost admisă colventă în clasa I-a a școalei normale de învăţătoare din Iași.

■ Căpitanul Dimitrie Șerbănescu fiind pus la retragere ca nedestoinic, a făcut recurs la contenciosul administrativ, care, respingîndu-l, a stabilit următoarea jurisprudenţă:

După art. 27 din noua lege a poziţiei ofiţerilor pusă în aplicare la 13 Martie 1913, dacă ofiţerul pus în capul unui serviciu sau al unei unităţi se constată nedestoinic de a-și conduce serviciul său, de a-și instrui, administra și conduce unitatea sa, va fi trecut în retragere din oficiu, prin decret regal, pe baza raporţelor speciale făcute de șefii săi ierarhici, mai ales în urma inspecţiunilor sau în urma concentrărilor sau manevrelor de instrucţie, luîndu-se prealabil și avizul comitetului prescris de art. 63 din legea asupra înaintărilor în armată și ast. 68 din regulamentul acelei legi, precum și al comitetelui inspectorilor generali.

Dacă se constată că toate aceste forme prescrise de lege erau îndeplinite la momentul punerei în retragere a ofiţerului, dînsul nu se poate plînge că a fost lipsit de garanţiile create de lege; și de și unele formalităţi cerute de legea nouă au fost îndeplinite sub legea veche, întru cît însă punerea în retragere s'a efectuat sub legea cea nouă și cu toate formele cerute de această lege nu s,a adus nici o vătămare ofiţerului, de oare ce apreciarea instanţelor militare care au cerut punerea sa la retragere ar fi fost aceiași, neputîndu-se schimba în cîteva zile în caz cînd formele s'ar fi refăcut.

Ofiierul pus la retragere ca nedestoinic nu se poate plînge la Curtea de casaţie, contra aprecierei autorităţilor militare, cari și-au dat avizul cerut de lege, întrucît acea apreciare se sprijină pe raporţele șefilor ierarhici, singurii în drept de a aprecia destoinicia ofiţerului.

Prin șefi ierarhici trebue a se înţălege toţi acei sub care a servit ofiţerul și cari au avut ocaziunea a-i cunoaște destoinicia, iar nu numai pe acela sub comanda căruia a fost în momentul retragerei și care n'a avut timpul necesar a-l cunoaște *(Caș. III, No. 404 din 8 Octombrie 1912, prin care s'a respins recursul contra decretului Regal. No. 2219 | 912.*

■ **Intrunirea de ieri.** — La clubul nostru din Iași a avut loc ieri, Joi seara, întrunirea prietenilor, alegători în col. II Senat.

Inceputul întrunirei a fost o mare manifestaţie de simpatie făcută prietenului Osw. Teodoreanu, care și-a retras candidatura independentă și a reintrat în organizaţia noastră.

Viu aclamat de prieteni, d. Osw. Teodoreanu a luat cuvîntul și a rostit, viu aplaudat, discursul ce urmează:

Iubiţi prieteni,

Am revenit în mijlocul vostru cedînd unui sentiment de prietenie nedesmînţită vreme de aproape 25 ani și dorind să spulber o calomnie.

Partizan al fuziunei conservatoare, m'am convis că iea este imposibilă, căci prea este mare deosebirea sufletească dintre conservatori și democraţi.

Dacă retragerea candidaturei mele constituie sacrificiul îndependenţii, ambiţiunei și demnităţii mele personale, acest sacrificiu însă dovedește cu prisosinţă cum știu ieu să fiu prieten și să mă jertfesc.

In cursul campaniei mele electorale un exadversar al meu, spunea alegătorilor că sunt nebun; aceluia îi spun în treacăt că azi ie dovedit ştiinţificește că numai proștii nu sunt nebuni. Foștii mei adversari, știu prea bine că drenasem către candidatura mea atîta simpatii și un curent atît de prietenesc și de independent în cît, aveam foarte mulţi sorţi de izbîndă. Cînd am socotit însă că izbutind voi fi totuși acuzat că am fost sprijinit pe sub mînă de Al. A. Badareu, și că dînsul va fi acuzat la rîndu-i de nelealitate de către colaboratorii săi ocazionali, și cînd am întrevăzut în ce grea cumpănă pun pe bunii și devotaţii mei prieteni din acest club, cari, în contra disciplinelor din cluburi 'mi sprijineau candidatura, am crezut că-i mai prudent și mai omenesc' să-mi sacrific ambiţiunea și demnitatea mea și m'am sacrificat.

Nu știu care și cîţi, în locul și împrejurările mele ar fi făcut ceia ce-am făcut ieu. Mă doare gestul acesta, dar cel puţin nimeni nu mă va putea acuza că am fost unealta cuiva, și nimeni nu va putea spune că prietenul meu Badareu n'a fost leal și sincer.

Ie ceva foarte dureros în acest gest foarte omenesc, dar ie gest de om leal și întreg.

*

A luat apoi cuvîntul șeful nostru d. A. A. Badareu, care a adus mari și meritate elogii lui Osw. Teodoreanu pentru enormele servicii ce le aduce partidului de un mare număr de ani.

D. Badareu a subliniat apoi gestul lui Teodoreanu și a insistat călduros asupra sacrificiului ce l'a făcut renunţînd la candidatură.

■ Am anunţat că negutitorii de vinuri A. H. Pollak și fiul au cerut moratoriu.

Tribunalul a numit expert pe d. G. Stihi.

Moratoriul de 6 luni cerut de ferma Isidor Margulies, a fost acordat de tribunal.

■ Răsboiul Independenţei (Filmul artistic romîn Leon Popescu), va fi reprezentat în curînd la Teatrul-Circ Sidoli din orașul nostru și la teatrul Cooperativa din Ploești.

Această grandioasă desfășurare istorică reconstituită cu concursul trupelor romînești este de o reușită fără seamăn. 80.000 soldaţi și figuranţi se perindează înaintea spectatorilor.

Afișe speciale vor arata ziua primei reprezentaţii și toate detaliile.

■ Moratorul cerut de firma P. Orenștei, a fost admis.

Ordin general

Relativ la instrucţia trupelor în anul 1912—1913

D. general Hîrjeu, ministru de răsboiu, a dat următorul ordin general:

Instrucţia trupelor de la 1 Noembrie 1912, la 30 Octombrie 1913, se va face după indicaţiunile tabelei No. 1, care fiksează durata perioadelor și felul activităţii în fiecare perioadă.

Scopul instrucţiunei trupelor este exclusiv pregătirea de războiu, iar drept călăuză vor sluji prescripţiunile și formele hotărîte de regimentele în vigoare.

Instrucţiunile și directivele ce se vor găsi cu cale de a se da de către comandamentele superioare și cele ce vor trebui să se dea de către comandanţii de corp, vor trebui să se inspire exclusiv de la principiile și spiritul regulamentelor.

In scopul de a se desvolta spiritul de inițiativă se va lasa comandanţilor de unităţi și instructorilor chiar, libertatea în alegerea mijloacelor, rămînînd comandanţilor superiori dreptul și îndatorirea a veghea la mijloacele și procedurile întrebuinţate să fie corespunzătoare scopului urmărit și timpului disponibil.

La începutul fiecărei perioade de instrucţie, în marginele „întrebuinţărei timpului" hotărît de comandantul respectiv și directivelor date de el, comandanţii în subordine stabilesc programul instrucţiunii unităţilor, pe care îl supun cunoștinţei comandantului lor imediat superior. Aceasta nu-l modifică de cît în caz de lă trebuinţă.

Intrebuinţarea timpului hotărît de comandantul corpului, precum și directivele sale sunt din vreme supuse, pe cale ierarhică, cunoștinţei comandanţilor de divizii.

Se va urmări de aproape ca toţi oamenii disponibili să ia parte zilnic la exerciţii, stabilind pe cît se poate, o rotaţiune pentru oamenii cari au servicii speciale în corp.

In directivele date de comandanţii de corp se vor prevedea toate exerciţiile ce îmbrăţișează pregătirea desăvîrșită de răsboiu a unităţii. O atenţiune deosebită se va da aplicaţiunilor tactice, serviciului improspătării muniţiilor și serviciului în campanie, care vor trebui executate nu mai puţin de cît odată pe săptămînă, în legătură cu un marș.

In perioada instrucţiunii regimentului, batalioanele detașate vor fi aduse la reședinţa regimentului.

Toate gradele și oamenii vechi cari au funcţiuni speciale într'o unitate, trebue să primească instrucţia specială respectivă de mai înainte de a fi întrebuinţată în asemenea funcţiuni.

Trupele de artilerie se vor întruni către sfîrșitul perioadei a III-a și la începutul perioadei a IV-a (Iulie și August), pe brigade, în cîmpurile regionale sau pe terenurile libere anume alese, pe timp de 10 zile pentru școala de mai multe divizioane, serviciul în campanie, trageri de instrucţie și de luptă.

Trupele de infanterie vor executa tragerile de luptă întrunite în cîmpurile regionale sau pe terenuri libere. Pentru aceasta se alocă 6 zile.

Fixarea epocelor și locurilor pentru aceste exerciţii se va face de către comandanţii de divizii cu prealabila încuviinţare a comandanţilor de corp de armată.

Instrucţia specială (tactica) a fiecărei arme trebue să fie complet terminată pînă la 31 August, astfel ca în restul perioadei a IV-a să se poată începe exerciţiile cu arme combinate și manevrele.

Tragerile de concurs de artilerie se vor executa după manevre.

Concediurile ce se obișnuiau a se da în perioada I-a a oamenilor vechi, spre a se acoperi cheltuelile datorite chemării unui mare număr de recruţi, se vor suprima căci aceste cheltueli se pot acoperi prin concediurile date la sărbători și vara.

AVIS

Expirînd contractele la 23 Aprilie 1913 prăvăliilor din casele Schnurer din str. Ștefan cel Mare și anume:

Prăvălia ocupată de Confecţiuni la „Principesa Maria", acea ocupată de „La Leon", „La Marchiza" și de băcănia Aberman se aduce la cunoștinţa amatorilor ca să se adreseze din timp pentru închiriere d-lui proprietar cu locuinţa în acele case.

Mobile LOBEL

IAȘI — 32 Str. LAPUȘNEANU 32

MARE ALEGERE ÎN

Dormitoare, Sufragerii, Saloane, Birouri
Mobile în piele ultimele noutăţi.—
Paturi de bronz, Noptiere, Lavabouri, toilete asortate.
Covoare, Perdele complecte de la 15 lei în sus.
Lămpi electrice cele mai noui (*Preţuri excepţionale de*
Vase Galeé și Daum (*reduse*
Mobile mici fantesiuri. — Biurouri americane.— Canapele-Pat.
Galerii de bronz pentru perdele complecte. Lei 7.50.
PREȚURI EFTINE *Face și condiţiuni de plată avantajoase.*

Ultime Informaţii

O consfătuire a profesorilor universitari şi secundari din Iaşi, are loc astă seară, Vineri, strada Seulescu No. 6, pentru a hotărî o întrunire publică de protestare contra atrocităţilor greceşti.

Ca să se consoleze de dezastrul ce l'a suferit în alegerea col. I Senat din Vaslui, cunoscutul om cinstit Neron Lupaşcu s'a plîns, telegrafic, primului ministru, contra „ingerinţelor" făcute la Vaslui de d. A. Badarea.

Intru cît protestul poartă semnătura cunoscutului om cinstit Lupaşcu—n'avem să ne ocupăm nici de protest, nici, mai ales, de barbatul cinstit.

D-ra Victoria Savul, absolventă a şcoalei profesionale, a fost numită pe ziua de 15 Noembrie a. c., ca suplinitoare la şcoala din Cotuna Trifeşti postul II-a din comuna Hermeziu.

In ziua de 14 Noembre s'a aprins şi a ars o casă din satul Cărniceni, proprietatea obştiei satului, unde locuia femeia Zamfira I. Hatur. Focul a luat naştere de la un hogiag. rîdicat numai pe pod, arzînd acoperămînt şi popuşoi în valoare de 300 lei.

In ziua de 19 Noembrie curent ora 2 jum. p. m. urmează a se ţinea la Prefectura judeţului Iaşi licitaţie cu oferte închise şi sigilate pentru darea în antrepriză a construirei trotuarelor şi rigolelor din tîrgul P.-Iloaie.

In ziua de 15 Noembrie s'au deschis cursurile şcoalei de cîntăreţi bisericeşti de pe lîngă S-fta Mitropolie. Această şcoală o urmează regulat 54 elevi din toate satele şi oraşele judeţelor acestei eparhii, şcoala are 2 maiştri de muzică şi un profesor de ştiinţele religioase ; şi fiincă elevii acestei şcoli sunt în majoritate fii de săteni şi saraci, li se dă cîte un ajutor bănesc sub formă de bursă sau haine şi cărţi spre a se putea întreţine în timpul studiului.

D. V. Manoil preşedintele Corporaţiei confecţiunilor din localitate, a demisionat.

Demisia e întemeiztă pe motive de ordin administrativ.

Tribunalul comercial se va pronunţa astă-zi asupra noilor intervenţii la moratorul cerut de firmele Idel Iosipovici şi B. Zusman.

Eri secţia a III-a tribunalului a admis cererea de declarare în stare de faliment a firmei P. Bercovici, din strada Ştefan cel Mare.

O conferinţă interesantă.— Luni seara, 19 Noembrie, orele 9, d-na Elena Bacaloglu cunoscuta scriitoare, va ţinea în aula universittăţii conferinţa d-sale „Adevăr şi Patriotism : Bianca Milesi şi G. Asaki".

Pentru ieşeni conferinţa e cu deosebire atrăgătoare, în vedere că numele şi activitatea lui Gh. Asaki, sunt strîns legate de foasta Capitală a ţării.

Biletele pentru această conferinţă se găsesc la libraria Socec şi la d. profesor Bacaloglu strada Asachi.

Intrarea 2 lei şi 1 leu.

Recensămîntul populaţiei. — *Persoanele care doresc a funcţiona ca agenţi recenzori pentru recensămîntul populaţiunei oraşului vor bine voi a se adresa la Primărie, biroul stării civile, la d-nul Sadoveanu.*

Domnul dr. N. Trofinescu, de curînd proclamat doctor, magna cum laude, la facultatea de medicină din Iaşi, a fost numit medic pentru combaterea holerei —la Cernavoda.

Şcolara.—D-na Vochiţa Candiani, a fost numită suplinitoară la şcoala No. 2 de fete din Botoşani, în locul d-rei Olga Vasiliu, transferată la Iaşi.

— D. C. Zaharia, institutor la şcoala de băeţi Carol I din Iaşi, a fost însărcinat cu girarea afacerilor direcţiunei acelei şcoale, cît timp d. Matasariu va funcţiona ca inspector al învăţămîntului primar.

— Au fost trecuţi în învăţămîntul urban, pe ziua de 1 Ianuarie 1913, institutorul I. Costin, de la şcoala din Iveşti.

— D. Petru Marţi, învăţător la Tarmanşani, a fost detaşat pe ziua de 15 Noembrie, ca secretar al revizoratului şcolar din Roman.

— D. N. D. Ştefănescu, ajutor de învăţător la Petraşceni, jud. Dorohoi, a fost transferat pe ziua de 15 Noembrie, la şcoala din comuna Tărnăuca.

Băiatul Ioan Gr. Vlad din Comuna Hermeziu în etate de 16, suferind de alienaţie mintală sa sinucis prin strangulare.

In urma intervenirei d-lui Prefect al Judetului pentru ajutorarea locuitorilor din Mogoşeşti care au suferit mari pagube, prin surparea unui deal cu casele lor şi cu tot avutul, d. Ministre de Interne a cerut a se întreba pe dl. proprietar al moşiei Petreşti din acea Comună dacă voeşte să vîndă Ministerului 16 hectare pămînt, necesare pentru mutarea locuitorilor din satul Mo-gosăşti cărora li sau distrus casele prin surparea terenului pe care erau construite.

DIN HUŞI.—Luni sara, după darea rezultatului de la col. III, lumea a condus în urale pe iubitul lor deputat ales, d. Gh. Ghibănescu la clubul conservator-democrat, în faţa căruia noul deputat a ţinut o frumoasă cuvîntare, arătînd că de astă-dată col. III prin libera voinţă şi-a dat voturile sale pentru cei 2 candidaţi, fii ai judeţului, făcînd să izbutească reprezentantul democraţiei şi al ordinei.

Iar în faţa clubului conservator tot d. Ghibănescu, a stăruit asupra unirei între cele 2 partide, arătînd pentru Huşi meritele familiei Teleman.

Sara în salonul restaurantului Macri s'a servit o masă de 85 de tacîmuri, la care au luat parte, învăţători şi săteni, alegători direcţi de la col. III.

La toaste s'a închinat de d-nii : Em, Buznea, Econ. D. Lascar, Th. Dimitriu. institutor şi revizor şcolar, St. Filon, Gh. Pascal, Ion Bordea, D. Dimitriu.

Cel întăiu pahar a fost închinat de d. Ghibănescu pentru şeful partidului, d. Take Ionescu. Apoi a făcut istoricul evoluţiei în partidul conservator a lui Take Ionescu şi cum in jurul lui s'a grupat tineretul conservator, care a dat apoi naştere democraţiei conservatoare. Arată cele făcute de Take Ionescu ca ministru pentru şcoală şi biserică, şi tare pe credinţa în deplina izbîndă a democraţiei în ovaţiuni nesfîrşite închină pentru Take Ionescu.

In ultimul pahar, tot d. Ghibănescu închină pentru şeful local al partidului conservator-democrat din Făiciu, d. A. A. Badareu, arătîndu-i partea sa de muncă în partid şi în guvern şi reaminteşte de ceea ce a făgăduit Huşenilor, o agenţie viticole la Huşi, şi arată că va stărui pentru crearea unei şcoli medie la Fălciu, cum e în frumosul palat de la Răducăneni.

Masa s'a isprăvit pe la oarele 12 de noapte, ducînd fie-care cu sine mulţumirea unor alegeri libere şi frumoase.

In noaptea de 13—15 Noembrie a. c. necunoscuţi făcători de rele prin stricarea lucrurilor de la uşă. s'au introdus în biserica din satul Hluicea din comuna Galata, furînd 2 perechi perdele, fără a se atinge de banii sau lucruri preţioase se face cercetare de şeful secţiei gendarmi.

D-lui Ministru de Interne a acordat un ajutor de 30 lei d-lui notar Comunei Bivolari Ioan Munteanu, pentru înmormîntarea unui copil, conform art. 251 şi 256 din regulamentul legei generale de pensiuni.

Accidentul din str. Păcurari. Lucrătorul montor Stratilă Petru de la uzina tramvaiului pe cînd lucra, suit pe o scară, la aranjarea unor sîrme, trecînd tramvaiul cu No. 16 a atins scara, astfel că bietul lucrător căzu dela înălţime.

Rănit destul de greu la faţă şi la mîni a fost transportat la spitalul sf. Spiridon.

Eri d. judecător sindic a închis magazinul P. Leibovici de blănărie, din str, Cuza-Vodă, fiind declarat în stare de faliment.

Vagonul de tramvai No. 29 condus de către manipulantul No. 3 a dat eri, în str. Păcurari peste un bou dela un camion, lovindu-l rău la cap.

Vagonul de tramvai No. 6 condus de către manipulantul No. 85 s'a ciocnit în str. Soco'a cu un docar, condus de d. L. Artinfeld, cauzîndu-i oarecare stricăciuni.

In str. Nicolina vagonul de tramvai No. 28 condus de manipulantul cu No. 105 a răsturnat căruţa săteanului N. Enachi din comuna Cucuteni.

Alegerea colegiului al doilea de Senat.—Alegerile au început la ora 8 dimineaţa. Votarea se face în două secţiuni ; întăia în localul Primăriei cu următorul birou electoral : Burada, preşedinte, Cihodariu, magistrat asistent. D. Botez şi M. Popovici, alegători asistenţi, şi a doua, în localul şcoalei primare „Adamachi" unde biroul electoral e compus din d-nii : Climescu, preşedinte, H. Grigoriu, magistrat asistent, Romeo Obreja şi I. Zosin alegători asistenţi.

Votarea se face în bună ordine ; opoziţia luptă cu îndărjire.

Probabil că urna se va închide după ora 10.

Sergenţii din Prefectura Poliţiei Iaşi şi anume : Chelariu Vasile, Răileanu D. Ilie, Butnariu N. Vasile, Condurache Gh., Crăciun M. Gh., — şi Perciun Vasile, au fost revocaţi din serviciu de acea Prefectură în cursul lunei Octombre, inculpaţi pentru diferite fapte.

Mare Concert Religios, în scopuri de binefacere, organizează „Unirea Educatoarelor Romîne", cu binevoitorul concurs al cîtorva muzicanţi şi persoane muzicale din oraş, pe ziua de 6 Decembre, orele 2 jum.—4 jum. precis.

Programul va fi publicat peste cîteva zile, îndată ce va rămînea definitiv fixat.

Biletele — cu preţurile serale a trupei dramatice se vor găsi : la Preşedinta societăţii, d-na Aneta dr. Socor; la sediul societăţii, (şcoala secundară „Oltea Doamna"; la Agenţia *Thalia* (Th. P. Maximovici).

D. Lascar Matasariu, inspector al învăţămîntului primar, a inspectat eri şcoala primară din Păcurari de sub direcţiunea d-nei Maria dr. Guţu.

Astă-seară Vineri 16 Noembrie, se reprezintă la cinematograful din Sala Circului Sidoli, a doua epocă din...

MIZERABILII cea mai mare epopee dramatică, incomparabilă adaptare după celebra operă a nemuritorului Victor Hugo.

In rolul Fantinei apare d-ra *Mărioara Ventura*, romînca distinsă, care culege lauri pe scenele teatrelor pariziane.

Această gigantică desfăşurare—cel mai mare film din toate apărute pînă în prezent—este împărţită în patru epoce, cari vor fi intercalate în patru programe noue succesive.

Acţiunea puternică a acestei drame ne prinde înlănţuindu-ne chiar de la primele scene şi ochii noştri sunt aţintiţi pe pînză pînă la cel din urmă tablou.

„Mizerabilii", uriaşa operă a lui Victor Hugo, ce se reprezintă astă seară la Sidoli, este un imens succes în arta cinematografiei moderne şi ori unde a apărut pe pînză, în cele mai civilizate centre, sălile cinematografelor au fost înţesate de lume, din toate păturile sociale. In programul de astăzi se reprezintă **Epoca II-a**, care ocupă două părţi de cinematograf.

Mai sunt cuprinse în acest nou program:

Tată şi rudă, roman — Intălnire nocturnă, scene foarte comice—Catastrofa din Calaraşi, scufundarea şalupei Teleorman, instantanee cinematografice—Copil zburdalnic, scene comice cu d-ra Mistinguett, etc. etc.

Mîne Sîmbătă matineu la 3 ore ziua, iar seara reprezentaţie la 9 ore.

In noul program de poimîne Duminică 18 Noembrie : Cei 3 acrobaţi (Stefan Huller), Din viaţa artiştilor ambulanţi, etc.

Luni : „Mizerabilii" (epoca a treia).

Dela 15 Noembrie produsele Debitelor Badareu se vînd cu următoarele preţuri

	Litru	Kgr.
Unt pentru masă şi cafea		6.00
Smîntînă dulce centrifugată	2.80	
Unt proaspăt pentru gătit		3.80
Brînză proaspătă de vaci		1.—
Brînză de oi de putină		1.60
Brînză de munte		2,20
Brînză de munte de toamnă		2.60
Ouă proaspete	11 lei suta	
Lapte dulce proaspăt se găseşte în fie-care dimineaţă şi seara litrul		0.50
Caşcaval greçesc		2.80
Brînză de burduf		2.80
Caşcaval de Penteleu		3.00

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri cu următoarele preţuri :

	Litrul
Vin alb vechiu	1.—
Vin negru vechiu	1.—
Vin alb negru si superior	1.20
Vin Cotnar şi Bordeaux	1.60
Vin Cotnar şi Bordeaux supcrior	2.—
Vin otonel tămăios	2.40

Toate calităţile de vinuri superioare se vînd cu litrul şi în sticle înfundate.

ULTIMA ORA

Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 16 Noembrie

Desmintirea încheierei păcei

Ştirile alarmante despre războiu

Optimismul cercurilor Englezeşti

Koenigsberg.—Guvernatorul provinciei Prusiei orientale a primit o telegramă din partea cancelarului mperial rugîndu-l să intervie pentru a linişti opinia publică cu privire la isbucnirea unui războiu, de oare ce nimic nu justifică temerile populaţiunei, telegrama mai spune : ştirile alarmante cu privire la pretinse pregătiri de războiu dincolo de graniţa rusoprusiană sunt lipsite de temei, nici o măsură militară nu a fost luată către graniţa Germană şi nici o ştire n'a sosit aci despre măsuri militare luate de Rusia, care să necesite o contra măsură în Germania.

*

Londra.—Ziarul „Daily" telegraf află din Durazo cu data de 27 Noembrie că guvernul turc a încetat să mai existe efectiv la Durazo. Contingentul de rezervişti a fost concediat ; refugiaţii sosesc aci în număr mare, autonomia a fost declarată.

*

Athena.—Diadocul telegrafiază din Florina cu data de 27 Noembrio, că un regiment de cavalerie a ocupat alaltăeri Castoriea unde sosise o divizie întreagă. Armata turcă a fugit. Comunicaţiile telegrafice au fost restabilite astăzi.

Ziarele pun în evidenţă felul în care guvernul grecesc se poartă cu ofiţerii turci,—prizonerii de rezboi sunt găzduiţi în cele mai bune hoteluri din Athena. atitudinea amabilă a populaţiunii faţă de dînşii contrastează cu soarta făcută altădată prisonierilor greci şi în special batalionului de evsoni, făcut prisonier, care a fost plimbat pe jos sub huiduelile populaţiunii musulmane şi evreeşti, prin toată Macedonia.

*

Athena.—Un ziar străin a anunţat, că pacea ar fi încheiată între Turcia şi Grecia. Agenţia din Athena este autorizată a desminţi în chipul cel mai categoric această ştire tendenţioasă.

*

„Agenţia Reuter" află că se apreciază mult în cercurile oficiale englezeşti concursul constant şi desinteresat pe care guvernul englez l are de la puteri în silinţele sale de a afla o soluţie pacinică a diferendelor actuale, — vederile ce le exprimă cercurile oficiale nu arată de fel pesimism ci din potrivă au impresiunea că printre marile puteri nu vor fi divergînţe destul de mari ca să se justifice temerile de dificultăţi serioase.

Atentatul din Londra

Londra. — Eduard Henri preşedintele poliţiei Capitalei a fost rănit cu un foc de revolver aproape de locuinţa sa la Kensington. Rana este serioasă. Atentatorul a fost arestat.

Jubileul unui artist

Craiova.—Aseară s'a serbat jubileul artistului Ioan Anestin.

S'au primit telegrame şi din partea d lui Sadoveanu şi al artiştilor teatrului naţional din Iaşi.

Pentru armata Bulgară

Bucureşti — O telegramă din Stara-Zagora a d-lui dr. Iacobovici, cere să se trimată un laboratoriu pe socoteala guvernului bulgar.

Ministerul de interne a hotărît să trimată un laboratoriu de campanie, cu doi bacteorologi romîni.

Ciocnirea de trenuri

Constanţa. — Azi dimineaţă, lîngă Gara Săvuleşti, un tren de marfă s'a ciocnit cu un tren de persoane.

Sunt trei rîniţi.

Scarlatina

Piatra-N.—Şcoalele au fost închise pe 20 zile, din cauza scarlatinei.

De la războiu

Belgrad.—O telegramă anunţă, că armata sîrbă a ocupat oraşul Dibra.

Generalul Hetendorf în Capitală

Bucureşti.—Azi la orele 12, a sosit în gara de nord generalul de Hetendorf inspectorul general al armatei Austro-Ungare.

A fost întîmpinat la gară de principele Furstenberg şi de membrii legaţiei Austriace, de d. general Crăiniceanu, Trăsnea Grecianu, Maior Costescu.

De la gară oaspele s'a dus la Palatul regal.

D. general de Hetendorf este purtătorul unei scrisori din partea împaratului Frantz Iosef către regele Carol.

Se spune că mai are misiunea a se pune în legătură cu regele Carol, în ceia ce priveşte o cooperare cu Austria,

Se spune că s'a dat la Viena şi generalului Schemua către împaratul Wilhelm o misiune identică.

Mîne distinsul oaspe va avea o convorbire cu d. general Averescu.

*

Viena.—Ziarele ocupîndu-se de vizita generalului Hetendorf la Bucureşti, spun că generalul este partizan al războiului.

Generalul Hetendorf, va fi comandantul suprem al armatei austriace, în caz de războiu.

Conervatori Craioveni

Craiova. — Aseară a avut loc o întrunire a membrilor clubului conservator, în care s'a proclamat pe prinţul Barbu Ştirbei, ca şef al clubului conservator din Dolj.

O pescuire interesantă

Dorohoi.— In comuna Hanţeşti, săteanul D. Baciu a pescuit un pachet conţinînd 6000 coroane.

S'a deschis o anchetă.

Meeting contra războiului

Bucureşti.—Duminecă socialiştii vor ţine la Eforie un meeting contra războiului,

Va lua cuvîntul şi d. Grigorovici, deputat din Bucovina.

Kino-Teatru „Apollo"

Str. Ştefan cel Mare No. 31

vis-á-vis de Mitropolie

anunţă în curînd deschiderea

SINGURUL CINEMATOGRAF din IAŞI

cu spectacole la fiecare oră

Important

Aduc la cunoştinţa onor. public şi vechei mele clientele, că am deschis în acest oraş strada Cuza-Vodă (foastă Golia) No. 71.

Fabrică de rahat, halvale, dulceţuri etc.

fabricaţiune specială şi după toate regulele higienice.

Calităţi exelente.

Cu stimă. **H. Alexiades**

Caut asociat *pentru o întreprindere începută şi rentabilă. Să dispună de un capital circa 4000 lei.*

Dacă asociatul ţine casa şi socotelele îi se oferă 100 lei lunar în plus.

Se respunde ofertelor serioase sub ; „Zed" Ziarul Opinia.

S'AU REDESCHIS

Restaurantul şi Casinoul

Hotel Trajan

aranjate cu totul din nou, mobilate elegant după modelul localelor similare din străinătate, fiind conduse de cunoscutul restaurateur şi hotelier d. Adolf Gottesman.

In curînd renovarea Marelui Hotel Trajan.

A. G. DABIJA

AVOCAT

In ograda Bisericei Sf. Dimitrie (Balş) str. Stefan cel Mare

10 lei lunar se învaţă franceză sau germana special conversaţia şi corespondenţa.

Prepar special curs complect primar şi secundar după programul ministerial, la domicilului elevului.

V. Emil. Profesor *Str. Sf. Teodor 36 (în curte).*

Avocat S. P. GEORGESCU

s'a mutat

în Str. Lozonschi No 16

(Casele Brill)

Magasinul de Muzică

„MICHELSOHN"

Iaşi—Fondat 1878—Iaşi

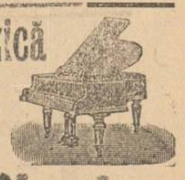

Piane şi Pianine

SCHILER, WAREN, CZERNY, ROSENKRÄNZ

şi orice altă fabricaţiune, se vînd în rate lunare mici.

PIANE ELECTRICE

KUHL et KLATT

ORCHESTRIOANE AUTOMATE

La cerere prin o cartă poştală, trimitem acordorul-voiajor în orice parte a ţărei cu modelele cele mai noui.

NOTE MUZICALE, CLASICE ŞI MODERNE

Acordor şi constructor de piane

Dr. Suzana WEXLER-GROSI

BOLI DE FEMEI—FACERI

— Strada Anastasie Panu 43 —

Cîştiguri dintr'o singură zi!

Victoria Strălucită a Lozurilor Schröder!

In ultima zi de tragere a clasei VI-a, au căzut în colectura mea norocoasă:

Lei 150,000 Pe No. 59353 8/8

Lei 225,000

în 10 premii à Lei 20,000

LEI		LEI	
20,000 pe No.	825	20,000 pe No.	1,008
20,000 „ „	4,656	20,000 „ „	29,080
20,000 „ „	13,500	20,000 „ „	13,573
20,000 „ „	34,387	20,000 „ „	59,489
20,000 „ „	42,856	20,000 „ „	37,256

Lei 25,000 pe No. 57,564

Apoi în cursul acestei loterii:

Lei 70,000 pe No. 53,927

„ 50,000 „ „ 59,961

Lei 20,000 pe No. 28152 Lei 20,000 pe No. 43756

„ 10,000 „ 11202 şi nenumărate à 5000, 3000, 2000, etc.

Tragerea CLASEI I-i a Loteriei XIII-a

14 (27) DECEMBRIE 1912

1/8 numai Lei 1.50

1/4 Lei 3.—1/2 Lei 6.—1/1 Lei 12.

Comenzile din provincie se efectuiază prompt şi conştiincios contra plăţii anticipate sau sub ramburs

ROB. TH. SCHRODER

BUCUREŞTI

Calea Victoriei 97

Sucursale: Calea Victoriei 50 Calea Griviţei 96 Str. Lipscani 72

BOTOŞANI Calea Naţională 203; **IAŞI** Str. Ştefan cel Mare 8; **GALAŢI** Str. Domnească 14.

CRAIOVA Str. Unirii 69; **BRAILA** Piaţa Sf. Archangheli (Casa Rally); **PLOEŞTI** Str. Basarabilor 1

Numai la Schroder

— Se obţin cu adevărat cele mai importante cîştiguri —

Norocul la Schröder e Colosal!

Norocul la Schroder e Colosal!

OPINIA

Organul partidului conservator-democra

Cel mai răspîndit

ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi înscrierile la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No 12.

Magasinul Conservatorului

IAŞI—Strada Lăpuşneanu 32—IAŞI

NOTE de MUZICA

ASORTIMENT compleet după Programa Conservatorului

Instrumente Muzicale şi Accesorii

Reprezentanţa şi Depositul renumitelor

Piane şi Pianine

— ROSENKRANZ —

Neintrecute în soliditate şi ton frumos

Vînzare şi în rate mici fără aconto —

— Cataloage gratis —

INCHIRIERE DE PIANE CU PREŢURI AVANTAGIOASE

Renumitele PLUGURI

intregi de oţel bătut marca PORC MISTREŢ

DIN FABRICA

Gebrüder Eberhardt Ulm

a) cu 1, 2 şi mai multe brazde
b) speciale de vie
c) speciale de prăşit

Maşini de secerat de Mc. CORMIC precum şi alte maşini şi unelte agricole, permanent în depozit la

Fraţii Bachstez, Iaşi

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Mousselle

ADVERATELE HAPURI MOUSSELLE ...

ADVERATELE HAPURI MOUSSELLE ...

A se cere: Les VRAIES PILULES MOUSSELLE ... CLIN & Cie, à PARIS.

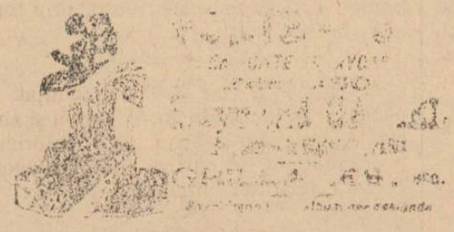

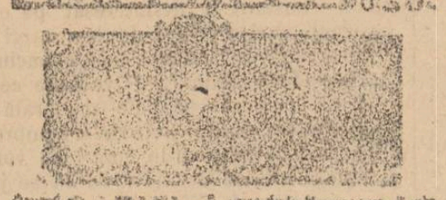

BRILLANTS

Maison R. GARIEL, 2, rue de la Banque, PARIS

MONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 3 f.

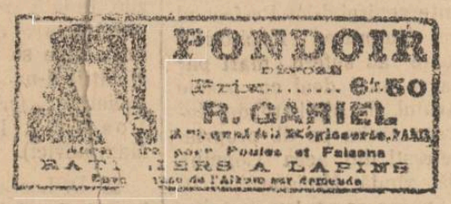

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, str. Gh. Mîrzescu 17—Instalaţie cu motoare electrice

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași str Gh. Mirzescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul X — No. 1741. Duminică 18 Noembrie 1912

BIBLIOTECA CENTRALĂ IASI

Pentru propășirea Iașului

Dintre orașele țării noastre. acel, care potrivit importanței sale, duce cele mai multe lipsuri, este netăgăduit Iașul. Sub ori-ce raport l'am considera, ne lovim imediat de faptul că acest oraș stă pe loc, ba lucă, după cum socot mulți, el dă înapoi.

Astfel din punct de vedere sanitar sunt puține orășele din țară cu cari al nostru poate suferi comparația. Avem apă, dar nu putem conta pe debitul sigur al ei, pentru că necontenit conductele se strică; avem canale, dar nesistematic întocmite, pentru că unele funcționează cu sistemul tout-à-l'egout, iar altele fără; avem vespasiene, dar pe lîngă ele nu e bine să treacă cineva; avem străzi, dar parte sunt desfundate, parte rău pavate, sau de loc...

De asemenea, din punct de vedere economic și comercial Iașul stă rău. Tot așa din punct de vedere cultural el are de făcut o sumă de revendicări. Apoi asistența publică și privată, respectul datorit autorității legilor întru cît privește orașul, lasă încă mult de dorit.

Nu e dezgustător, de exemplu, ca la fie-ce pas să te lovești de mizerii corporale, unele reale, altele închipuite, pe ceri ți le pun înainte o sumă de indivizi, deprinși a cerși?

Am enumerat aci numai cîte-va din punctele sub cari, dacă privim orașul nostru, ajungem la concluziunea, că trebue să-i se dea mînă de ajutor, pentru ca să iasă din halul în care se găsește.

Negreșit, vor fi alții de prin alte orașe, cari ar putea și ei zice despre localitatea lor, că nu stă tocmai sus din arătatele puncte de vedere.

Trebue însă să ținem samă că vorbind de Iași, vorbim de un oraș cu o populațiune de peste 80,000 locuitori, deci al doilea oraș din țară după Capitală. Mai vorbim apoi de un oraș cu mare însemnătate istorică ceea ce nu se poate, tot așa și tot în același grad, zice despre alte orașe alte țării.

O mînă de locuitori ieșeni ajungînd la convingerea că pentru îndreptarea relelor semnalate, cum și pentru înfăptuirea îmbunătățirilor la cari are dreptul a aspira acest oraș, nu e suficientă acțiunea administrativă publică, au socotit că e momentul ca inițiativa privată să se miște și să se ajungă în definitiv la o conlucrare a acestor două acțiuni, cea publică și cea particulară.

De aici a pornit ideia de a se organiza o mare asociație a locuitorilor din oraș, care să se ocupe în special cu mijloacele de a-l face să propășască.

De altfel sunt multe orașele streine, în cari locuitorii se asociază în scop de a îmbunătăți viața lor. Socotim că mișcarea aceasta e din cele mai utile, din acele cari onorează mai mult ca ori ce, pe cei cari aderează la ea.

Aici urmează să fie lăsate de o parte ori-ce preocupări de ordin politic, cari de multe ori nu fac de cît să ne invenineze zilele, fără vre-un folos real pentru țară.

Nu se va putea negreșit zice, că cei ce vor întra în asemenea asociație, trebue să nu facă parte din nici un partid politic, dar se va cere ca ceea ce e chestiune pură de partid să rămînă numai în domeniul ocupațiunilor acestuia.

Cei cari au luat inițiativa organizării unei asemenea asociații au socotit și noi credem, cu drept cuvînt, că se vor găsi destui cetățeni ai orașului, cari cu toată legătura politică ce ar avea cu un partid, să considere însă interesele orașului mai presus și să lupte pentru satisfacerea lor.

Și de sigur meritul asociației va fi cu atît mai mare cu cît va ajunge să convingă și pe partidele politice despre drepturile orașului nostru, interesîndu-le la propășirea lui.

N'ar fi frumos, de exemplu, ca din această trezire a inițiativei particulare să se ajungă la ceia ce toată lumea zice, dar fără să știe cum se poate îndeplini: adică separația politică de administrație întru cît e vorba de gospodăria comunală? Negreșit că autoritatea, care are cădere și îndatorire legală a se ocupa de interesele orașului este Primăria.

Or, este cunoscut de toți că au asistat și nu se știe de nu vor mai fi, mandatari de ai noștri cărora le-am încredințat autoritatea comunală, dar n'au răspuns așteptărilor noastre.

Se știe de asemenea că din cauza legăturilor în care stă această autoritate cu autoritatea centrală, legături mai ales de ordine politică, chiar atunci cînd dînsa e animată de cele mai bune intențiuni, nu le poate duce la capăt.

In acest caz mai ales, autoritatea comunală are nevoe de sprijinul populațiunii din oraș.

Societatea, ce e vorba a se întocmi, își propune deci a deștepta și atrage deosebita luare aminte a autorității pentru îndreptarea relelor, ce se vor constata și mai cu seamă a se executa riguros legile și regulamentele.

Cei cari discută astăzi înființarea zisei asociații, înțeleg că ea va cuprinde un număr destul de însemnat dintre cei cari stau în oraș, cari văd starea puțin înfloritoare în care trăește el. Și vor conveni că este locul a se uni pentru desvoltarea lui.

Și atunci mijloacele de acțiune ale asociației, într'un caz ca cel mai sus aratat, de exemplu, ca fiecare la aplicarea legilor și regulamentelor, va fi de a se face cunoscut autorității comunale nerespectarea lor. Cînd această autoritate s'ar arata indolentă, atunci asociația ar trece la alte mijloace, ca agitația prin presă, prin întruniri publice, în care s'ar dezvălui incuria administrativă, precum și la alte măsuri pe care le-ar chibzui asociația.

Dar negreșit că vor fi cele mai multe cazuri cînd asociația va fi alături de autoritatea comunală pentru cîștigarea unor drepturi ale orașului, cum și pentru a face să se respecte cele deja cîștigate.

Un exemplu mic, pentru a face să reiasă importanta asociație, ce e pe cale de a se intemeia.

In multe orașe străine, unde sunt grădini și parcuri, stă scris ca paza lor se dă în îngrijirea cetățenilor.

Tot asemenea ceva ar fi a se face în Iași. Avem de exemplu, o grădină publică. Sunt indivizi cari tae, scrijilează copacii, rup flori etc. Din moment ce unul din aceștia ar fi prins asupra faptului, de un membru al asociației, acesta să aibă dreptul a-i face observații, a atrage atenția autorității asupra acestor fapte reprobabile și chiar a da pe făptuitor pe mîna agentului, care să-i facă proces-verbal de contravenție.

Pentru organizarea acestei asociații s'au ținut mai multe întruniri, luîndu-se hotărîrea ca la 25 din luna aceasta, să se facă o întrunire mai largă cu cetățeni cît mai mulți în Sala Camerii de Comerț din localitate.

S'au întocmit și redactat statute, la cari toți vor fi chemați să adereze. Aceste statute vor fi date publicității cu ocaziunea întrunirei de la data mai sus arătată.

V. I Radu

Rezultatul alegerilor

Rezultatul actualelor alegeri nu trebue nici să surprindă și nici să supere pe cineva.

Deplina libertate de care s'au bucurat alegătorii, explică unele căderi, precum și unele reușite. Era firesc lucru, ca atunci cînd colaborarea conservatoare s'a făcut cu sacrificii imense de o parte și de alta, ea să producă și nemulțumiri în rîndul celor sacrificați. Dar pe cînd conservatorii au trebuit să renunțe la situațiuni avute, conservatorii-democrați n'au renunțat de cît la speranțe de situațiuni—de aci în taberile noastre mai puține nemulțumiri. Numai așa se explică, de altfel, de ce candidații conservatori au căzut în unele județe față de cei liberali.

Privind rezultatele generale, vedem că au dat guvernului de colaborare o majoritate care-i asigură o viață parlamentară promițătoare.

Acțunea nefastă a d-lui Iorga

Ne-am ocupat, în numărul nostru de eri, de acțiunea nefastă a d-lui Iorga în actualele împrejurări externe. Deși d-sa se pretinde monopolizatorul patriotismului și naționalismului în România, Apostolul și partidul său au avut așa atitudine în ultimele evenimente, că cu greu s'ar putea explica ce urmărește d. Iorga.

Acum suntem pe deplin lămuriți cu privire la atitudinea și rolul—cel puțin curioase—ale d-lui Iorga. Insărcinat fiind de comitetul central al Ligei Culturale ca să întocmească un memoriu în care săexpună doleanțele Romîniei' față de evenimentele din Balcani, d. Iorga a găsit de cuviință să afirme că România n'are pretențiuni teritoriale în Bulgaria și că năzuințele noastre se îndreptează spre Transilvania, Bucovina și Basarabia. Asemenea păreri în actuaalele împrejurări, cînd Austria și Rusia nu reprezintă în mod firesc interesele externe, echivalau cu o trădare națională.

Liga Culturală nu s'a putut uni cu părerile d-lui Iorga, și de aceia îi s'a acceptat demisia din însărcinarea de secretar general al Comitetului Central

Atitudinea Ligei însă, n'a avut darul să deștepte pe d. Iorga din greșala în care stăruia. D-sa a continuat să-și exprime prin *Neamul Romînesc* părerile pe care i le a refuzat Liga Culturală. Și în adevăr, d. Iorga ne a făcut tot răul pe care-l putea face. D. Daneff, președintele Sobraniei bulgărești, am văzut că se folosește de părerile Apostolului pentru a combate năzuințele opiniei noastre publice.

Iată serviciul imens, pe care ni l'a adus în aceste momente solemne, omul care se pretinde cel mai mare patriot al țării.

Generalul Hețendorf în Capitală

După cum am anunțat, generalul de Hețendorf. șeful de stat major al armatei austro ungare, a sosit aseară în capitală. Inaltul oaspe va fi primit azi în audiență de M. S. Regele.

Importanța acestei vizite în împrejurările de azi, nu va scăpa înimănuia.

Generalul de Hețendorf, este considerat ca cel mai capabil ofițer Austriac și se atribue că va fi numit comandant suprem al armatei Austro-Ungare, în caz cînd Austria ar fi chemată să-și apere prin arme drepturile sale incalcate.

Ori cît însă ar fi importantă această vizită, credem că ea nu poate alarma lumea, care nu trebue să dea crezare știrilor alarmate ce circulă.

Să avem încredere în șeful statului și în diriguitorii de azi ai țărei.

Simptome liniștitoare

Zîngăitul săbiilor austriace, care a alarmat și alarmează încă lumea, a încetat o clipă. Asta nu însamnă, că au încetat pregătirile militare, pe care fie ce țară le face, în pripă și cu gîndul,—cum a spus-o d. general Văleanu — „că nu se știe ce poate aduce ziua de mîine.

Dar, din ceia ce se credea conflictul dintre Austria și Serbia a ajuns la extrem, și se anunță răsboiul ca iminent, astă-zi se remarcă o liniște relativă și o speranță născîndă, că se prea poate ca acest conflict să găsească o rezolvire pacinică.

Această atmosferă promițătoare de liniște a fost provocată de audiența, pe care contele Thurn. ambasadorul austro-ungariei, la Petersburg, a avut-o la Țar.

Audiența aceasta a durat mai bine de o oră.

Presa vieneză, comentînd această audiență, susține că aceasta însamnă că Țarul e pe cale de a nu mai vroi să susțină, cu ori ce preț, pretențiile Serbiei.

Un ziar vienez, adaogă că sîrbii vor privi mai cu sînge rece desfășurarea evenimentelor, convinși că Rusia nu va vroi să se aventureze într'un răsboiu posibil.

„Neue Freie Presse“ vorbind de această audiență, zice că nu s'a rupt telegraful între Viena și Petersburg, așa că mai sunt speranțe într'o evitare a conflictului.

In această privință se deosebește o parte din presa franceză, care încearcă a înăspri relațiunele între Rusia și Austria.

Trebue însă să recunoaștem că presa austriacă își păstrează sîngele rece și răspunde liniștit provocărilor presei franceze.

In toiul acestor știri liniștitoare, a venit vizita generalului Hețendorf la București, fapt asupra căruia întreaga presă mondială e atentă.

Importanța acestei vizite e necontestată și sunt unii, cari văd într'nsa simptome alarmante.

Totuși trebue așteptat.

D.

OAMENI ȘI LUCRURI

După succes

In afară de considerațiunile politice generale—cu care nn are nimic comun această rubrică—cercul publicistic al „Opiniei“ era cu deosebire interesat în lupta electorală de eri prin candidatura unui vechiu—n'am zis a unui bătrîn—colaborator al ei, d. G. D. Șerban, autor al unui mare număr de articole economice și politice apărute în coloanele ziarului.

Un moment s'a părut chiar că *această* candidatură ar fi mai susceptibilă de oare-cari dificultăți,—lucru care, ulterior, s'a dovedit cu totul neîntemeiat, spre cinstea Iașului.

Ce a fost însă în fondul acestei presupuneri? Negreșit, faptul — ne închipuim noi — că nu e vorba de un titrat. In alegerile actuale, ca și în cele de altă-dată, cu mici excepțiuni — titrații predomină. Diploma universitară este, pare-se, între cele dintăi condițiuni cari înlesnesc o candidatură și favorizează în chip esențial pe acei cari țin să joace un rol politic militant.

E aci o prejudecată socială care domnește la noi mai mult ca în alte părți, mai mult chiar de cît în Apus, unde diplomele universitare—să fim sinceri—exprimă mult mai mult de cît reprezintă la noi. Cetiți, spre edificare, cartea profesorului I. Botez, — unul din candidații opoziției locale—despre Universitățile engleze.

Dar chiar dacă—prin paradox — am crede că titlul academic reprezintă într'adevăr ceea ce *trebuie* să reprezinte,—oare titlul de comerciant, în înțelesul cel mai bun al cuvîntului, nu însamnă nimic, —*la noi cu deosebire?* Nu însamnă nimic toată cîtimea de rutină, de pricepere, de îndemînare, de experiență, de muncă și de onestitate, însușiri necesare pentru a reuși în comerț — luînd noțiunea în accepțiunea ei completă și complexă?

E adevărat că e vorba, de astă-dată, de un comerciant excepțional, întru cît alesul de eri este în același timp un publicist distins, un economist consacrat, un bun orator parlamentar, sau de întruniri. Dar calitățile suplimentare, toate la olaltă, ne permitem a crede, nu trag în cumpănă mai mult de cît cealaltă, unica și esențiala,—de perfect și sîrguincios comerciant.

Avem siguranța că în convingerea alegătorilor iașani această calitate a precumpenit și cu drept cuvînt,—după cum reputația de harnic industriaș n'a împiedecat pe d. N. Cananău—un titrat în același timp, fără a fi practician—să întrunească cele mai multe voturi la primul colegiu de Cameră. Le vine cu atît mai ușor iașanilor să facă lucrul acesta de cînd un eminent om politic și ministru alimentează — prin exemplu viu — în sinul lor credința că nu e nici-o incompatibilitate între comerț și activitate politică înaltă.

S'au uitat—ori poate se știe prea puțin — despre unul dintre cei mai iluștri moldoveni — Mihail Cogălniceanu — următoarele amănunte biografice:

„Prin stăruința tatălui său, Kogălniceanu a dat atențiune și studiilor practice, ca fabricarea mătăsii, a rachiului, pănă și creșterii oilor spaniole. Intr'o vacanță ducîndu-se la țară a observat timp de două săptămîni cum se seceră și se lucrează pămîntul în Germania. Poate ca un răsunet unor asemenea preocupări, deschide mai tărziu în Moldova o fabrică de postav“.

Dar e oare într'adevăr nevoie de amintit toate aceste? Se vorbește oare „de sus“, astăzi, în orașul nostru de un „negutitor“ — chiar cînd e dublat de un intelectual consumat, care știe să expună atît de limpede și de frumos problemele și preocupările economico-financiare la ordinea zilei și care e unul din cei mai luminați binevoitori ai Iașului în permanentă frămîntare economică? Poate că nu e nevoe de loc. Dovadă eloquența cifrelor cu care d. G. D. Șerban a fost trimis eri ca reprezentant al colegiului al doilea în Senat în contra scepticismului unor prooroci pesimiști.

Rodion

Gh. Asachi și Teatrul iașan

Numele lui Gheorghe Asachi va fi de actualitate în mijlocul nostru, cu ocaziunea conferinței doamnei Elena Bacaloglu.

Pentru a invedera mai mult legătura literară a primului dascăl moldovan cu Iașul, cităm din studiul d-lui E. Lovinescu, apărut de curînd, în „Convorbiri literare“ partea în care e urmărită — după diverși autori — activitatea lui Asachi la teatrul din Iași.

Autorul începe cu „Mirhil și Hloe“ cea dintăi piesă romînească prelucrată de Asachi și jucată la 27 Decembrie în anul 1816.

Piesa nu văzu însă lumina tiparului de cît în 1850, însoțită de o introducere în care Asachi punea în evidență însemnătatea faptului că s'a jucat în limba patriei într'o epocă de „streinomanie“. Și fiind-că ar fi fost prea mult, adaoge el, a vorbi de odată romînește despre evenimente eroice, sau despre intrigi de saloane, care atunci numai în limbi străine se urzeau, Muza modestă s'au fost învăscut în vestminte cîmpene și cu ajutorul acestui prestigiu și costumului național cel mai pitoresc pentru păstoresc pentru păstor, privirile s'au încîntat și auzul a început a se domestici cu limba ce pe atunci se numea dialect“.

La reprezentație veni și Mitropolitul, care încuraja ca totdeauna orice manifestare de cultură națională.

Tot în casele lui Costachi Ghica pare a se fi dat și niște reprezentații de tablouri vivante, în 1818.

Revoluția de 1821 înăbușì însă aceste începuturi.

Plecarea lui Asachi la Viena fu încă o pricină pentru care lucrările de teatru național nu se mai iviră mulți ani după aceia. De la 1821 pînă la 1832 nu mai știm nimic cu privire la teatrul din orașul Iași.

*

Prin imitarea trupelor de diletanți nemți și italieni ce jucau în Iași se înjghebă și o trupă de diletanți numai moldoveni.

Cea dintîi reprezenție a acestor diletanți avu loc eu prilejul plecării lui Kiselef (11 Aprilie 1834,) prin îngrijirea lui Asachi, — dar la care Kiselef nu fu de față.

Iată în scurt ce zice „Albina romînească“ despre reprezentație.

„Această alcătuire, intitulată „Serbarea păstorilor moldoveni“ cu cîntece și danțuri, înfățișa slava oștenească a vechilor moldoveni, nenorocirile de care această țară adese ori s'au certat, facerile de bine a noului așezămînt și mulțumirea locuitorilor chiar către bunul lor cîrmuitor.

Piesa a cîștigat e deplină mulțumire mai ales prin a sale nimerite aluzii foarte bine simțite de o îmbulzire nespusă de privitori.....

„După ce au cîntat ‚Simfonia, demoazelele Aristia Ghica, Maria Cantacuzino și Ermiona Asachi, împreună cu ai lor părinți, au depus în loja d-lui Plenipotent o cunună de flori numite nemuritoare și de frunze de măslini, pe care toți privitorii au urat cu aplausuri obștești și chiar de strigătul: vivat prezidentul !....“

„Simfonia“ amintită mai sus e o bucată de voce cu acompaniment de piano cîntată și compusă de Elena Asachi, cu titlul: „La Tente, ce se găsește la Academia Romînă și a fost publicată de d. Lugoșianu.

L A T E N T E
Cantate
de la
Fêet pastorale, donnée au théâtre de Jassy
10 Avril 1834
Traduction du Moldave, et mise en musique
par
Hélène Asaky
Lithographie de l'Abeille

O altă bucată ce s'a cântat la această serbare se păstrează încă la A. R. împreună cu muzica ei:

Ballade tirée de la fête Pastorale
représentée au Théâtre des Variétés à
Jassy le 10 Avril 1834
Lit. de l'Abeille

KALODONT

PASTĂ DE DINȚI

de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc:

F. A. SARG'S SOHN & Co., Viena-Berlin-Paris

Reprezentanți: Som. Lübl, Bucureşti.

Cu prilejul încoronării lui Mihai Sturza la 26 August 1834 diletanți moldoveni dădură o reprezentație la Teatrul de varietăți cu piesa : „Dragoș, întâiul Domn suveran al Moldovei," de Asachi.

„Albina" scrie următoarele despre această reprezentație :

„Drama eroică alcătuită de d. Aga Asachi, muzica aleasă de Dumneaei. E... A... întemeiată pe fapte istorice și înfrumusețată de harurile unei epizod interesant; această piesă a înfățișat privitorilor vechea slavă, întîmplările și de nou nașterea acestui pămînt a căreia aducere întru împlinire este păstrată ocărmuirei I. nostru Domn. Toate aluziile atingătoare de acestea s'au simțit cu vioșie de către o nenumărată mulțime de privitori cari, în cîte-va rînduri, au mărturisit cu înfocare a lor supunere către persoana I. S. și încrederea publică întru înțelepciunea guvernului său".

Noi nu cunoaștem însă această piesă a lui Asachi.

Scriitorul nostru ajunsese acum, după cum vedem, un fel de maestru de ceremonii.

La 25 Septembrie 1835 avu loc o serbare dată de logofătul Neculai Canta, la moșia Horodniceni. unde veniră și Mihai Sturza și Mitropolitul Veniamin.

Se jucă în parc piesa „Piatra teiului„ lde Asachi?) în care Matei Millo juca rolul unui bătrîn prisacar, Alexandru Asachi pe Plăeșul Codrat și tînărul Nicu Canta pe Cimbru.

G. Asachi izbuti ca, împreună cu Vornicul Ștef. Catargiu și Spăt. V. Alexandri, să pue în 1836 temelia unei școale filo-dramatice.

Profesori la conservator erau Paul Cervatti și Cuna la clasa de muzică vocală și Gh. Asachi la declamație. Asociații se cotizau cu cîte doi galbeni.

Printre elevele conservatorului cităm pe d-nele Lang, Elisabeta Fabian, d-rele Anica Poni, Smaranda Dăscălescu, iar printre elevi pe Iancu Alexandri, Dumitru Gusti, Teodor Stamate, etc.

Cea dintâiu reprezentație pe care o dădură acești elevi la Teatru de Varietăți avu loc la 23 Februar 1837 cu „Lapeirus" și „Văduva vicleană" de Kotzebue, prelucrate de de Gh. Asachi.

Amîndouă sunt într'un act : întîia dramă și a doua comedie.

Reprezentația se începu cu un prolog, în care zîna Moldovei se rîdică pe Parnas, unde e așezat un tablou a lui Apollo cu Muzele, Alecu Asachi făcea pe Ghenius și d-na Fabian pe Zîna Moldovei.

Entuziasmul produs de această reprezentație fu mare. Costachi C nachi veni în ajutorul Conservatorului cu o o subvenție de 36 galbeni. Reprezentația se repetă și la 26 Februarie.

A treia reprezentație romînească avu loc la 8 Aprilie 1837, jucîndu-se „Petru Rareș-Vodă", dramă serie în două acturi imitarisită pentru scena moldovenească și Contrabanda sau „Intunecimea de lună", comedie în două acturi asemenea prelucrată de pe cea germană, ambele prin D. Aga Gh. Asachi".

Reprezentația s'a mai repetat la 30 Aprilie. „Spectacolul s'a încheiat, zice „Albina", prin păstoreasca serbare a Armîndinei, pe cari pastorii noștri păzesc la 1 Mai, întru aducerea aminte de Palilia a Romanilor ce serbau în această zi aniversară de urzire a Romei. D. Aga Asachi a compus pentru acest prilej o Idilă Moldoaenească, cu cîntece și danțuri".

Se deschide apoi stagiunea ernei 1837—38, la 17 Octombrie 1837, urmîndu-se reprezentațiile de data astn mai regulat, de două ori pe săptămînă.

■ Dela 15 Noembrie produsele Debitelor Badareu se vînd cu următoarele prețuri

	Litru	Kgr.
Unt pentru masă și cafea		6.00
Smîntînă dulce centrifugată	2.80	
Unt proaspăt pentru gătit		3.80
Brînză proaspătă de vaci		1.—
Brînză de oi de putină		1.60
Brînză de munte		2,20
Brînză de munte de toamnă		2.60
Ouă proaspete	11 lei suta	
Lapte dulce proaspăt se găsește în fie-care dimineață și seara litrul		0.50
Cașcaval grecesc		2.80
Brînză de burduf		2.80
Cașcaval de Penteleu		3.00

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri cu următoarele prețuri :

	Litrul
Vin alb vechiu	1.—
Vin negru vechiu	1.—
Vin alb negru si superior	1.20
Vin Cotnar și Bordeaux	1.60
Vin Cotnar și Bordeaux superior	2.—
Vin otonel tămăios	2.40

Toate calitățile de vinuri superioare se vînd cu litrul și în sticle înfundate.

Litere-Științe-Arte

Elena Bacaloglu este un nume în literatura romînă contemporană.

Incepînd cu romanul „In luptă"—toate producțiunile literare cari au fost semnate de autoarea operei acesteia au provocat interesul viu al cetitorilor în țară și în afară de Regat.

Scriitoarea—indiferent din ce cauză preferă să trăiască sub cerurile calde ale Italiei, dar n'a încetat a-și servi patria cu scrieri de valoare și cu conferințe documentate.

Intre aceste din urmă este și prelegerea despre „Gheorghe Asachi și Bianca Milesi",—pe care a ținut-o în Roma, Florența, Veneția și Milano. Lucrarea a și fost tipărită în limba italiană, extrasă din „Nuova Antologio", o revistă dintre cele mai importante.

Conferința însoțită de proiecțiuni promite a fi într'adevăr luminoasă. O parte din venitul ei e destinat cantinei studenților în medicină.

Autoarea va ținea conferința d-sale și în Galați, Brăila și Craiova.

Biletele sunt depuse la librăria Socec și la d. profesor dr. Bacaloglu.

*

A apărut „Drepturile Femeii", Noembrie 1912, sub direcția d-nei Eugenia de Reus Ianculescu.

*

O lucrare care urmărește scopul de a populariza filosofia lui Auguste Comte este *„Calendarul positivist"* apărut pentru prima oară în limba noastră, datorită d-lui dr. P. Zosin.

Acest calendar, după cum ne spune redactorul lui. are menirea să trezească interesul ori-cui pentru valoroasa și vasta creațiune filosofico-științifică cunoscută sub denumirea de positivism.

*

„Sanatatea", excelenta revistă de popularizare medicală a apărut cu data de 15 Noembrie. Cuprinde un foarte bogat și variat sumar, științific și amuzant.

*

Timoteiu Mucenicul este întitulat noul volum de nuvele, schițe și povestiri pe care d. *D. D. Patrașcanu*, l'a pus sub presă și care va apare în curînd.

*

La banchetnl oferit de Paul Hervieu societarilor Comediei Franceze cu prilejul reprezentației a 500-a a lucrărilor sale, — bătrînul Jules Claretie a rostit o cuvîntare foarte elogioasă închinînd pentru Hervieu.

*

Teatrul în No. 5 apărut astăzi, cuprinde: „Jocul d-rei M. Voiculescu" de *G. Galaction*, „In drum" poezie de *G. Topîrceanu*, „Scrisori din Basarabia" de *P. Bubolteanu*, „Manasse" poesie de *Proletar*, Cronica teatrală din București de *G. Manteanu*, *Varia*.

Ilustrații : G. Galaction, E. Mezetti, Aglae Pruteanu, Vignete artistice.

*

Acțiunea nouei piese a lui Henry Bataille „des Flambeaux" se petrece într'un mediu de savanți. Conflictul dramatic însă este tot dragostea...

Piesa a avut un mare succes la Porte-Saint-Martin. Insă Le Bargy, care a jucat în această dramă, a fost dat judecății de către consiliul judiciar al Comediei Franceze, conform statutului.

*

■ A apărut *Noua Revistă Romînă*, cuprinzînd :

Noutăți — Meetingul național pentru Macedonia—Cauzele dezastrelor noastre în Ungaria.

Culturale — Dr. I. Duscian, Caragiale pedagog (cu o scrisoare inedită a lui Caragiale).

Sociale—D. Drăghicescu, Geneza socială a Idealului—N. Ștefănescu-Iacint, Romînia față cu noua situație din Balcani.

Literatură—Emil Isac, Dumnezeu mi-a zîmbit.—A. Maniu, Inviere. Primăvară dulce.—N. Hîrjeu, După luptă (versuri).

Cronica științifică—Dr. Birman-Bera, Pierderea unui mare fisiologist Elie de Syon.

Cronica teatrală — L. Cosma, Patima cea mare, de R, Auernheimer—Oricum, de V, Leonescu și T. Dețescu Duțu.

Etnografie — G. Giuglea, Romînii din Țara Oltului, Drăgușenii.

Insemnări—Pentru Universitatea Iașului—Alianța universitară franco-romînă—Ateneul, critica și arta romînă—Uhland—Rătăcirea Spiritului public din Romînia.

Revista Revistelor — Economia Națională—Revista Infanteriei—Săptămîna politică și culturală—Revista Catolică—Revue contimporaine—Revue Bleue.

STRUNA ZILEI

NOROCUL BOULUI

Vagonul de tramvai ciocnindu-se cu un camion a lovit pe unul din boi—în cap...

Ziarele locale

Daravera cu camionul?
Fericită întîmplare:
Pentru c'a lovit vagonal
Unde boul e mai... tare.

Kino-Teatru „Apollo"

Str. Ștefan cel Mare No. 31

vis-à-vis de Mitropolie

anunță în curînd deschiderea

SINGURUL CINEMATOGRAF din IAȘI

cu spectacole la fiecare oră

Resultatul alegerii coleg. II Senat

VÎLCEA
Inscriși 488.—Votanți 308
Anulate 1

Vasile Tretinescu cons.	233 v.	ales
Gh. Olănescu	74 v.	

VLAȘCA
Inscriși 257.—Votanți 195
Anulale 4

M. Urlici cons.	105 v.	ales
Paul P. Rădulescu	86 v.	

IALOMIȚA
Inscriși 361.—Votanți 231
Anulate 4

Al. Bădulescu	227 v.	ales

MUSCEL
Inscriși 313.—Votanți 244
Anulate 1

Ion N. Iorgulescu cons.	152 v.	ales
Nae Gr. Iorgulescu lib.	91 v.	

TECUCIU
Inscriși 272.—Votanți 177
Anulate 3

M. Ferichide lib.	174 v.	ales

OLT
Inscriși 480.—Votanți 240

Const. Munteanu guvern.	240 v.	ales

DOROHOI
Inscriși 160.—Votanți 103
Anulate 6

N. Xenopol dem.	67 v.	ales
Dr. N. Crivăț lib.	30 v.	

BUZAU
Inscriși 674.—Votanți 447
Anulate 14

Const. Tisescu	302 v.	ales
At. Cătuneanu	191 v.	
Dr. M. Bardescu	300 v.	alas
Gh. Teișanu	87 v.	

FALCIU
Inscriși 154.—Votanți 119
Anulate 3

Paul Michiu cons.	99 v.	ales
G. Vîntu	17 v.	

BOTOȘANI
Inscriși 288.—Votanți 225
Anulate 5

Al. Rosetti c. dem.	126 v.	ales
V. Miclescu cons.	147 v.	ales
Vasile D. Vasiliu liberal	119 v.	
Garabet Ciomac lib.	53 v.	

BRAILA
Inscriși 554.—Votanți 418
Anulate 72

Dr. C-tin Palade	186 v.	
Al. Rășcanu dem.	219 v.	ales
Leonte Moldovanu lib.	268 v.	ales
Nestor Filoti lib.	91 v.	

ROMANAȚI
Inscriși 538.—Votanți 369
Anulate 16

Șt. Gh, Pop dem.	324 v.	ales
R. Ivănescu cons.	284 v.	„
Al. Constantinescu	83 v.	
I. N. Dobriceanu	31 v.	

BACAU
Inscriși 418.—Votanți 322
Anulate 33

N. Xenopol c. dem.	222 v.	ales
Al. Constantinescu lib.	286 v.	ales
L. Sachelari lib.	103 v.	

SUCEAVA
Inscriși 174.—Votanți 109

Ioan I. C. Brăteanu lib.	109 v.	ales

MEHEDINȚI
Inscriși 455.—Votanți 321
Anulate 41

Barbu Șt. Delavrancea	228 v.	ales
D. Bnrileanu cons. dem.	220 v.	ales
Il. Isvoreanu lib.	107 v.	
Iosef Igirosanu indep.	46 v.	

ARGEȘ
Inscriși 563—Votanți 345
Anulate 2

M. I. Căprescu c. dem.	272 v.	ales
Th. Capitanovici lib.	71 v.	

TELEORMAN
Inscriși 471.—Votanți 316
Anulate 10

P. Protopopescu	212 v.	ales
Mangarun Badea	210 v.	ales
Dim. D. Bildirescu	90 v.	
Tanasache I. Guța Daia	110 v.	

CONSTANȚA
Inscriși 854.—Votanți 610
Anulate 3

Dr. Alex. Pilescu cons.	452 v.	ales
Gh. Popa lib.	155 v.	

RÎMNICU-SARAT
Inscriși 324.—Votanți 235
Anulate 2

Cristea Manea c.-dem.	190 v.	ales
Gh. A. Antonescu lib.	43 v.	

Gh. A. Antonescu ora 3 p. și-a retras candidatura.

PRAHOVA
Inscriși 753.—Votanți 574
Anulate 80

G. G. Negulescu cons.	300 v.	ales
I. Demetrescu Agraru lib.	383 v.	ales
Ioan Alessiu	188 v.	
N. P. Rășcbnu	197 v.	

TULCEA
Inscriși 869.—Votanți 597
Anulate 3

M. Sipson c.-dem.	548 v.	ales
Elefterie Niculescu lib.	46 v.	retras

la ora 12 după ce votaseră 371 alegători.

TUTOVA
Inscriși 375.—Votanți 238
Anulate 18

I. Lupu c.-dem.	198 v.	ales
M. V. Cristescu	190 v.	ales
G. Rîmniceanu	75 v.	

GORJ
Inscriși 315.—Votanți 222
Anulate 1

C. Broșteanu Urdăreanu c.	135 v.	ales
Titu Frumușeanu lib.	86 v.	

DOLJ
Inscriși 862.—Votanți 446
Anulate 26

Șt. S. Rușănescu c. dem.	360 v.	ales
Nae N. Coandă cons.	320 v.	ales
Gr. Porumbeanu	108 v.	
Dim. H. Boicescu	102 v.	

COVURLUIU
Inscriși 629—Votanți 395
Anulate 31

I. Măgură c. dem.	326 v.	ales
Al. Gussi lib.	376 v.	ales
Moise Pacu cons. indep.	57 v.	

DIMBOVIȚA
Inscriși 394—Votanți 330
Anulate 10

Dr. N. Tomescu cons.	203 v.	ales
M. Tălăngescu cons.-dem.	153 v.	ales
C. Cîmpeanu liberal	153 v.	
Dim. Atanasiu lib.	130 v.	

Balotaj pentru un loc.

PUTNA
Inscriși 595.—Votanți 459
Anulate 112

V. Apostoleanu cons.	269 v.	ales
Emil Lahovari cons.	224 v.	
Șt. Graur lib.	225 v.	
N, N. Săveanu lib.	22 v.	
I. G. Ciulea indep.	59 v.	
Nec. D. Chirculescu	7 v.	

Balotaj pentru un loc.

ROMAN
Inscriși 240.—Votanți 188

Spiru Haret lib.	188 v.	ales

NEAMȚ
Inscriși 219.—Votanți 173
Anulate 9

Remus C. Șoarec cons.	124 v.	ales
Th. Crivăț cons. dem.	101 v.	ales
Alex. Maxim lib.	51 v.	
Dr. Dim. Iernici lib.	40 v.	
G. Semaca cons. indep.	13 v.	

IAȘI
Inscriși 878.—Votanți 581
Anulate 38

I. Găvănescul cons.	390 v.	ales
Gh. Șerban c. dem.	347 v.	ales
Nicu Nanu	340 v.	ales
Const. Climescu lib.	271 v.	
Dr. Șt. Possa lib.	188 v.	
Gh. Constandache lib.	118 v.	

VASLUI
Inscriși 146.—Votanți 124
Anulate 3

D. Hernia cons. dem.	92 v.	ales
M. Niceleanu lib.	29 v.	

Vasile D. Nicoleanu indep. retras.

ILFOV
Inscriși 3196.—Votanți
Anulate 157

I. Brătescu cons.-dem.	1034 v.	ales
Dim. Dobrescu cons.	950 v.	ales
Aurel M. Eliescu dem.	960 v.	ales
Dim. N. Șoimescu cons.	911 v.	ales
Saba Ștefănescu cons.	1007 v.	ales
Dr. C. Cantacuzino lib.	366 v.	
Dr. Chiriac Ionescu lib.	319 v.	
C. Hagi Tudorache	415 v.	
Elefterie Ionescu	250 v.	
Const. A. Panaitescu	347 v.	

INFORMAȚII

Lista de subscripției pentru aeroplanul „IAȘUL"

D-na Ana Conta-Kernbach	60 lei
D. Stefan Negruți	500 „
D. Lupu Weinsengrün	30 „
D. Cristea T. Cristea	500 „
Banca Moldovei	200 „
D. Gh. Calmuski	20 „
D. Dr. Ilie Stroici	500 „
D. Grigore Iamandi	500 „
D. Dr. Gh. Proca, profesor la facultatea de medicină din București	100 „
D. Nicu Stroici	300 „
D. N. Corjescu	100 „
D-na Lt.-Colonel Cătuneann	6 „
D-ra Beatrice Trantomir, prof.	2.50
D-ra Ida Ienescu, profesoară	2.50
Banca populară „Leul"	20 „
D. D. Brudea	5 „

Banii au a se adresa d-lui Victor Fara, la Prefectura de județ.

■ Confratele *Ordinea* are amabila atenție să scrie relativ la intrarea *Opiniei* în al șaptelea an de existență de la reapariția ei :

Excelentul nostru confrate ieșan Opinia *intră azi în cel de al șaptelea an al existenței sale. Existența și succesele* Opiniei, *în presa noastră, s'au făcut în totdeauna simțite, ca să mai fie nevoie să insistăm acum asupra lor.*

N'a fost chestie politică, literară sau științifică, în care Opinia *să nu-și fi dat cuvîntul, cuvînt care adesea ori, a avut ecou și în presa din Capitală. De și apărînd la Iași, unde* Opinia *se bucură de o mare popularitate, confratele nostru a trecut limitele orașului lui de apariție și contează în întreaga Moldovă și chiar în Capitală ca un organ de publicitate de mîna întîia.*

Urînd confratelui nostru ieșan viață lungă, dorim să-și continue activitatea rodnică de pînă acum cu acelaș mare succes.

*

Confrații La Roumanie *și* Acțiunea *ne felicitează cu aceiași cordialitate.*

■ In Aula Universității va avea loc în ziua de Duminică 25 Noembrie 1912, ora 3 p. m. *O audițiune de muzică de cameră*, în beneficiul tînărului violonizt Mircea Bărsan, cu binevoitorul concurs al profesorilor Conservatorului din Iași, d-na Sofia Teodoreanu și d. N. Theodorescu.

Biletele la librăria Iliescu.

■ A apărut „Viața Romînească" No. 10 cu următorul sumar :

A. D. Xenopol.—Regele Carol I.

M. Codreanu.—Sonete (Osîndții.—Gioconda).

Radu Rosetti.—In chestia limbii literare.

T. Arghezi.—Rugă de vecernie (Versuri).

M. Chirițescu.—Răzbunarea lui Caraman.

G. Murnu.—Iliada, (Cîntul al XXX-lea trad, după Homer).

Colaboratorii revistei.—Note pe marginea cărților („Schițe și amintiri" de D. Pătrășcanu.—Pe un volum de Eminescu).

M. Sadoveanu.—Neamul Șoimăreștilor.

Ilie Bărbulescu.—Din lumea balcanică (Sforile Rusiei și Bulgariei în actuala criză).

Gh. Buconine, — Scrisori din Bucovina (Situația politică). — Journalistica. Numire la universitate).

T. Arghezi,—Cronica teatrală — București (Teatrul Național : „Năpasta". — „Un dușman al poporului„.—Teatru Modern : „Seara de pomină". — Teatrul Comedia : „Le petit cafe)".

G. T.—Cronica teatrală — Iași (Deschiderea stagiunii. — Săptămîna Caragiale).

P. Nicanor et Co. — Miscellanea (Războiul. — S. Mehedinți — „Către noua generație". — Dulce beatitudine. — O nouă direcție — O scrisoare a d-lui Lovinescu. — O carte la timp venită. — De la redacție)

Recenzii.

Revista revistelor.

■ **Reducerea de 50 la sută** *pe C. F. R. pentru funcționarii Statului.*— Se aduce la cunoștința generală că pentru punerea in aplicare a reducerii de 50 la sută pentru funcționarii Statului, aprobat în principiu de consiliul de miniștri, e nevoie de elaborarea regulamentului respectiv și de punerea lui în aplicare cu decret regal.

Aceste formalități cerînd încă oare-cari timp, dispozițiunile prevăzute în acel regulament nu vor putea fi puse în aplicare mai înainte de 1 Aprilie 1913.

Data cînd funcționarii Statului urmează să înainteze cererilor lor, însoțite de fotografii, autorităților din cari fac parte, spre a li se confecționa carnetele de identitate care le dau dreptul la o reducere de 50 la sută din tarifele de călători în vigoare, se va publica la timp.

■ Din eroare s'a zis ieri, că tribunalul s'a pronunțat favorabil asupra cererede moratoriu făcută de bijutierul locai Zusman.

Adevărul este că cererea n'a fost cercetată încă.

Ultime Informaţii

:: *Zvonul răspîndit cu privire la o nouă întrerupere a debitărei apei de Timişeşti, este cu desăvîrşire neîntemeiat.*

:: **Alegerile de la Universitata.**— Mîne se va face la Universitate alegerea unui senator al colegiului universitar.

Alegerile vor începe la ora 8 dimineaţă în sala senatului universitar, şi vor continua pînă la ora 4 seara.—Va prezida domnul rector al universităţii.

Candidaţii sunt d-nii profosori M. Cantacuzino şi dr. Manicatide.

:: La 1 Decembrie urma să se ţie concurs pentru ocuparea catedrei de arheologie, vacantă la facultatea de litere din Iaşi.

Concursul a fost amînat să se ţie în Aprilie.

:: Un număr foarte mare de poliţi au fost protestate ieri, 15 c., în Iaşi.

:: Biroul electoral la alegerea col. I de Senat balotaj, la Dorohoi, va fi presidat de d. consilier Cernătescu, de oare-ce d. consilier N. Leonescu prezidează Curtea cu juri din Tutova.

:: *La rubrica* Cutia cu scrisori, *o rubrică de conţinutul căreia redacţia nu este responzabilă, s'a publicat, în numărul de alaltăeri. un articol în chestia apei.*

Părerile noastre în această chestie, sunt diametral opuse cu părerile interesate din amintitul articol.

:: Domnul A. A. Badareu, ministru de lucrări publice, soseşte mîine, Duminecă, în Iaşi.

:: Astăzi se efectuează cele şase balotagii la col. II deputaţi.

Colegiul universitar din Iaşi va alege mîine pe reprezintantul seu în Senat.

:: Ministerul de războiu, face cunoscut, că ofiţerii de rezervă cari au etatea de 42 ani în cursul anului 1913, nu vor mai fi chemaţi la concentrare. Această măsură luată de minister nu cuprinde însă şi pe ofiţerii sanitari.

:: Tribunalul Iaşi, s. III, se va pronunţa Luni asupra importantei speţe de a şti, dacă intervenţiile sunt sau nu admisibile în cererile de moratoriu, înainte ca instanţa să se fi pronunţat asupra cererei de moratoriu.

Firma manufacturieră Ioil şi Iosipoyici, Iaşi, făcînd cerere de moratoriu. a intervenit în urmă, creditoriul Şapira din Galaţi, cu o cerere de declarare în faliment.

Afacerea s'a judecat ieri şi tribunalul a ramas în deliberare pînă Luni, 19 c.

:: In ziua de 2 Decembrie, va avea loc alegerea de delegaţi, pentru alegerile judeţiene.

Alegerea colegiului I judeţian, va avea loc la 9 Decembrie, la 11 colegiul al 2-lea şi la 13 Decembrie, colegiul al 3-lea.

Tot la 13 Decembrie va avea loc alegerea de delegaţi pentru alegerile comunale.

:: Domnul Caton Lecca, fost prefect al poliţiei Capitalei, va fi numit inspector administrativ.

:: Doi tineri şi harnici avocaţi, domnii Vasile E. Theodoru şi Dimitrie N. Ştefănescu, au deschis un birou de avocătură în Iaşi, strada Lozonski 10.

:: Examenul pentru catedra de drept internaţional, de la Universitatea locală, s'a amînat pentru 15 Decembrie.

Candidaţi sunt d-nii Pogonat şi Melic, ambii doctori în drept de la Paris.

:: Au fost trimişi în judecata Curţii cu Juri din Iaşi: Grigore Mazilu, din comuna Sineşti şi Alex. Cozman, din comuna Miroslava, ambii pentru omor.

:: Pentru mîne Duminică în matineu se joacă la Teatrul Naţional marele succes al stagiunii: „Cafeneaua mică".

:: La 24 Noembrie va avea loc în salonul otelului Binder o şezetoare literară, organizată de către literatul I. Nemţanu, cu concursul mai multor artişti din localitate.

:: **Exportul tărîţelor.**—Din cauză că anul aăesta este un mare belşug de nutraturi în ţară, fapt care ar putea să ducă pagube fabricilor de făină, de oare ce n-ar mai putea găsi plesamente pentru marile cantităţi de tărîţe produse de grîu, mai mult păi s, guvernul a hotărît suspendarea taxei vamale de 2 la sută pentru exportul tărîţelor.

Această suspendare e limită pînă la 9 Ianuarie 1913.

Ori ce angajameate cu străinătatea ale fabricelor sau particularilor, pentru exporturi cari nu vor putea fi făcute pînă la această dată, nu vor mai putea beneficia de acest avantaj.

:: Răsboiul Independenţei (Filmul artistic romîn Leon Popescu), va fi reprezentat în curînd la Teatrul-Circ Sidoli din oraşul nostru şi la teatrul Cooperativa din Ploeşti.

Această grandioasă desfăşurare istorică reconstitută cu concursul trupelor romîneşti este de o reuşită fără seamăn. 80.000 soldaţi şi figuranţi se perindează înaintea spectatorilor.

Afişe speciale vor arata ziua primei reprezentaţii şi toate detaliile.

:: **Ştiri artistice.** — Vineri 30 Noembrie va da în sala Teatrului Naţional **Un singur concert** Celebrul **„Quatuor Bruxellois"** şi care Quartet se compune din renumiţii artişti *Franz Schörg, Hans Daucher, Paul Miry şi Jaques Gaillard.* Programa ce va cînta acest strălucit Quartet este alcătuită din compoziţiile celebrilor autori ca :

1) *Dvorak* Quartet op: 96 în Fa major.

2) *Haydn* Quartet No. 68 în Fa Major.

3) *Smetana* „Aus meinen Leben" Quartet în Mi Minor. Cele două concerte ce au dat anul trecut acest celebru Quartet în Bucureşti, şi unde au fost atît de mult sărbătoriţi, ne face a crede că toţi iubitorii de muzică aleasă vor lua parte la acest strălucit Concert, Biletele sau pus în vînzare la Agenţia Teatrală „Thalia" Th. P. Maximovici.

:: Decoraţii din batalionul 4 vînători Iaşi, care este, în timpul iverei de garnizoană în Sinaia :

Ordinul Steaua României. — In gradul de cavaler. — D-lui locot.-colonel adjutant Berindei Grigore, comandantul batalionului 4 vînători.

Ordinul Coroana României. — In gradul de cavaler. — D-lor : căpitan Dumbravă Virgiliu, căpitan Diamandy Gheorghe, căpitan Corjescu Victor, căpitan Vizanti Gheorghe, locotenet Skeletti Teodor din batalionul 4 de vînători.

Crucea Serviciului Credincios.—Clasa I. — D-lor : Dumitru Ion plutonier major în batalionul 1 vînători; Prutianu Vasile plutonier major în bat. 4 vînători Mihăilescu Ion agent la siguranţa Statului.

Clasa II. — D-lor : Săndulescu Ion casier la căile ferate; Făclieru Alexandru sergent de oraş la prefectura poliţiei Capitalei.

Medalia „Serviciul Credincios".—Clasa I. — D-lor : A Ioanei Vasile plutonier major în bat. 4 vînători ; Mihăescu Gheorghe magazioner la căile ferate ; Coşeriu Gheorghe plutonier în corpul sergenţilor de oraş ai poliţiei Capitalei : Vînătorul Ion sergent de oraş în poliţia Capitalei ; Marinescu Dumitru sergent de oraş în poliţia Capitalei ; Bălan Gheorghe agent la signranţa Statului.

Clasa II. — D-lor : Chiriac Ştefan plutonier în bat 4 vînători : Toma Constantin plutonier în bat. 4 vîntori ; Ghinuţă Gheorghe plutonier în bat. 4 vînători ; Ciudin Mihai plutonier în bat. 4 vînători : Munteanu cheorghe sergent de oraş în poliţia Capitalei : Ciutacu Zamfir sergent de oraş în poliţia Capitalei.

:: In clasa I a şcoalei normale de învăţătoare din Iaşi, au mai fost admise solvente în cl. I următoarele : Grefians Eufrosina, Selaru Mitriţa, Tia Trifu şi Stavila I. Lucreţia.

:: S'a cerut declararea în stare de faliment a următorilor din Iaşi : Friedmann şi Schwarz, Beila Herşcovici, I. Iţikovici, Leon Nadolschi, antreprenor—architect şi fraţii Herşcovici, manufacturişti.

:: Şcoalele din Piatra Neamţ, au fost închise sine die, din cauza bolilor epidemice.

:: Un congres al morrarilor din ţară va avea loc în Bucureşti în cursul lunei viitoare, pentru a se ocupa de chestia înfiinţării de taxe de manipulare de zece bani la tonă, la mărfurile de export, taxă propusă de serviciul maritin.

:: Pe ziua de azi, s'au constatat în oraş, următoarele cazuri de boale contagioase.

Un caz de febra tifoidă, în strada Buzdugan 4.

Un caz de scarlatină, în strada Ţutora 88.

Un caz de anghină difterică în strada Socola 103 şi un caz de febră tifoidă, în str. Albineţ 29.

:: Meseriaşii, cari fac parte din corporaţia confecţiilor, sunt convocaţi pentru mîne la orele 9 dimineaţa,

La ordinea zilei ; alegerea comitetului breslei meseriaşilor şi alegerea preşedintelui şi a vice-preşedintelui corporaţiei.

:: In aula universităţii locale va avea loc la 19 Noembrie conferinţa d-nei E. Bacaloglu, despre *Adevăr şi patriotism.*

:: **Recensămîntul populaţiei.** — *Persoanele care doresc a funcţiona ca agenţi recenzori pentru recensămîntul populaţiunei oraşului vor bine voi a se adresa la Primărie, biuroul stării civile, la d-nul Sadoveanu.*

:: Astă-seară Simbătă 17 Noembrie, se reprezintă la cinematograful din Sala circului Sidoli, Pathé Fr. a doua epocă din

MIZERABILII cea mai mare epopee dramatică, incomparabilă adaptare după celebra operă a nemuritorului Victor Hugo.

In rolul Fantinei apare d-ra *Mărioara Ventura*, romînca distinsă, care culege lauri pe scenele teatrelor pariziane.

Această gigantică desfăşurare—cel mai mare film din toate apărute pînă în prezent—este împărţită în patru epoce, cari vor fi intercalate în patru programe noue succesive.

Acţiunea puternică a acestei drame ne prinde înlănţuindu-ne chiar de la primele scene şi ochii noştri sunt aţintiţi pe pînză pînă la cel din urmă tablou.

„Mizerabilii", uriaşa operă a lui Victor Hugo, ce se reprezintă astă seară la Sidoli, este un imens succes în arta cinematografiei moderne şi ori unde a apărut pe pînză, în cele mai civilizate centre, sălile cinematografelor au fost înţesate de lume, din toate păturile sociale. In programul de astăzi se reprezintă **Epoca II-a,** care ocupă două părţi de cinematograf.

Mai sunt cuprinse în acest nou program:

Tată şi rudă, roman — Intălnire nocturnă, scene foarte comice—Catastrofa din Calaraşi, scufundarea şalupei Teleorman, înmormîntarea victimelor, instantanee cinematografice.

Copil zburdalnic, scene comice cu d-ra Mistinguett, etc. etc.

Mîne Duminică matineu la 3 ore ziua, iar seara reprezentaţie la 9 ore, cu program nou, cuprinzînd : Cei 3 acrobaţi, (Stefan Huller), Din viaţa artiştilor ambulanţi, etc.

Luni 19 Noembrie, program nou : Dama de la Maxim's după G. Feydeau etc.

Magasinul de Muzică

„MICHELSOHN"

Iaşi—Fondat 1878—Iaşi

Piane şi Pianine

SCHILER, WAREN, CZERNY, ROSENKRÄNZ

şi orice altă fabricaţiune, se vînd în rate lunare mici.

PIANE ELECTRICE

KUHL et KLATT

ORCHESTRIOANE AUTOMATE

La cerere prin o carte poştală, trimitem acordorul-voiajor în orice parte a ţărei cu modelele cele mai noui.

NOTE MUZICALE, CLASICE ŞI MODERNE

Acordor şi constructor de piane

ULTIMA ORA

Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 17 Noembrie

Declaraţiile senzaţionale ale ministrului de războiu austriac

Austria pregătită de războiu

Canonada reîncepe

Sofia.—Două divizii de redifi turci s'au predat trupelor bulgare lîngă satul Merhauli, între Dedeagaci şi Dimotica.

*

Belbrad.—Trupele Sîrbeşti au ocupat eri Dibra.

*

Constantinopol.— Osman Nizani a plecat azi dimineaţă la Ceatalgea pentru a lua parte la întrunirea plenipotenţiarilor de după amiază, cu privire la armistiţiu şi se va înapoia astă seară.

*

Sofia.—Prima şi a dua divizie turcă capturate, ce se aflau sub comanda lui Vaver Paşa şi aveau 2 paşi, 252 ofiţeri, 8879 soldaţi, 8 tunuri de munte, 2 mitralieze, mai bine de 10,000 cai şi o cantitate de material de războiu, turcii au capitulat în urma unei lupte crîncene prizonierii au fost îndreptaţi spre Demotica.

*

Viena.—Monitorul oficial va publica mîne interzicerea exportului de cai, această măsură vremelnică se datorează faptului, că de o vreme îndelungată se fac vînzări în mari cantităţi cari continuă în străinătate.

*

Petersburg.—Un barbat de încredere de la „Novoie-Vremja" şi care cunoaşte temeinic evenimentele din Viena declară că este leală şi practică făcînd avansuri dorinţelor popoarelor balcanice, cererea Austro-Ungariei cu privire la autonomia Albaniei.

*

Constantinopol.—Ziarul „Ikdam" află că restul garnizoanei turce din Monastir, condus de generalii Djakid şi Harasid merge spre Ianina spre a uni cu garnizoana.

*

Nicka.—După o întrerupere de mai multe zile o puternică canonadă a fost deschisă contra propunerei, conţinînd condiţiunile armistiţiului respectiv şi ale păcei preliminare.

*

Paris.—Corespondentul lui „Petit Parisien" din Sofia, telegrafiază că domnul Guesoff i-a declarat că tratativele merg normal, părerea d-lui Guesoff e că afacerea merge cît se poate de bine.

*

Berlin Reichstag.— Respunzînd unei întrebări, Ministrul de război a declarat că cele 114 companii de tunuri revolver prevăzute prin legea efectivelor de pace 1911 | 1912 au fost sporite cu o zecime în 1912, budgetul pe 1913 va arata cum alte întăriri aprobate în mod legal vor fi aduse la îndeplinire. Ministrul poate asigura că pentru cazul de război tot ce este necesar a fost pregătit. Vii strigăte de bravo din toate părţile.

*

Sofia.—Ministrul de finanţe Teodorof a plecat spre cartierul general.

Situaţia externă

Petersburg.—In cursul săptămînei viitoare, primul-ministru va face în Dumă un exposeu asupra situaţiei externe.

*

Berlin.—In cursul săptămînei viitoare, Caneclarul va face în Reichsrath un exposeu asupra politicei externe.

Condiţiunile păcei

Constantinopol.—Cu privire la condiţiunile păcei, se afirmă că s'a stabilit ca Adrianopolul să rămîie sub stăpînirea Turciei, iar Macedonia şi Albania să fie declarate autonome.

Măsuri sanitare

Bucureşti.—Direcţia serviciului sanitar a trimis medicilor primari o circulară, cu privire la boalele contagioase, prin care indică modul cum elevii, cari au fost bolnavi, pot fi reprimiţi în şcoală.

Requiemu' pentru contesa de Flandra

Bucureşti. — La biserica catolică Sf. Iosef s'a celebrat azi un requien pentru moartea contesei de Flandra.

Biserica era drapată cu negru. In mijloc, se afla un catafalc, acoperit cu flori.

D-nii general Mavrocordat, maiorii Gratoschi şi Baranga şi colonelul Brociner, primeau lumea.

Azistă miniştrii Austriei, Franţiei, Italiei, Angliei, Prusiei, Belgiei, Olandei, Turciei, Serbiei şi Greciei.

La orele 10 jum. a sosit şi generalul de Hetzendorf, precum şi toţi miniştrii, mulţi foşti miniştrii. Participă deasemenea toţi înalţii demnitari din Bucureşti.

La orele 11 soseşte familia regală, primită de arhiepiscop Nietzhamer. Corul intonă „Cuvinte blînde şi consolătoare".

Membrii familtei regale iau loc lîngă altar, unde li s'au rezervat 5 locuri.

După oficiarea sfintei liturghii, arhiepiscopul Nietzhamer a rostit în limba franceză o caldă cuvîntare, relevînd meritele regretatei contese de Flandra.

Apoi s'a oficiat un requiem, care s'a terminat la orele 12 jum.

Vizita generalului de Hetzendorf

Bucureşti. — Azi la orele 1, a avut loc în saloanele legaţiei austriace, un banchet, în onoarea generalului Henzendorf.

La orele 3, generalul a luat parte la un ceaiu la Palat.

Cu trenul de 5 jum., înaltul oaspete părăseşte Capitala.

Holera în Constantinopol

Constantinopol.—De la 25 Noembrie st. n. şi pînă azi, s'au constatat aci 531 cazuri de holeră cu 247 decese.

Nou Decan

Bucureşti.—M. S. Regele a semnat decretul, prin care d. dr. Petrini-Galaţi este numit decan al Facultăţei de medicină din Capitală.

Aducerea corpului lui Caragiale

Bucureşti. — Azi. la orele 11, au fost aduse în Capitală rămăşiţele pămînteşti ale regretatului Caragiale.

Corpul a fost adus cu un vagon special, care era cu totul îndoliat.

Corpul lui Caragiale va fi aşezat la biserica Sf. Gheorghe.

Data înmormîntărei n'a fost încă fixată.

Tot azi a sosit în Capitală şi d-na Caragiale cu copiii.

Pacea încheiată

Berlin.—Trimisul special a ziarului „Berliner Tageblatt" a avut o convorbire cu d. Gheşoff, primul ministru al Bulgariei.

D. Gheşoff a declarat, că şansele păcei au crescut şi că pînă Luni pacea va fi încheiată.

D. Gheşoff a mai declarat, oă nu ştie nimic despre un conflict, între Austria şi Rusia şi nici de relaţii incordate între Rominia şi Bulgaria.

*

Constantinopol.—Ziarul „Ikdam" anunţă, în mod semi oficial, că azi se va semna protocolul de încheiarea păcei.

AVIS

Expirînd contractele la 23 Aprilie 1913 prăvăliilor din casele Schnurer din str. Ştefan cel Mare şi anume :

Prăvălia ocupată de Confecţiuni la „Principesa Maria", acea ocupată de „La Leon", „La Marchiza" şi de băcănia Aberman se aduce la cunoştinţa amatorilor ca să se adreseze din timp pentru închiriere d-lui proprietar cu locuinţa în acele case.

Comptoirist *care să cunoască bine scrisul la maşină, cu bună şcoală şi practică de biurou mai îndelungată se caută pentru angajare imediată Reflectanţii trebue să cunoască perfect limbele romînă şi germană.*

Ofertele se vor adresa în scris la **Usina Centrala de Electricitate din Iaşi.**

Dr. I. BRENER

Specialist în boale de femei

MAMOŞ

s'a mutat str. Lăpuşneanu 25

Legătoria de Cărţi ROSENFELD Succ.

Fondată în anul 1854, s'a mutat în strada Gh. Mărzescu (foasta str. Primăriei) No. 30 peste drum de Tipografia H. Goldner.

Cele mai frumoase varietăţi de PERE ŞI MERE DE IARNA

sunt de vînzare la d-nul E. Ghika-Budeşti moşia Climeşti prin Roman.

Preţuri moderate

Dr. S. Dulberger

Specialist în boalele de femei

— MAMOŞ —

fost medic la clinica obstetricală a Consilierului intim Prof. dr. Bum din Berlin ; fost timp îndelungat medic secundar al Spitalelor Casei Sf. Spiridon din Iaşi.

dă consultaţiuni

de la 10—12 m. şi de la 3—5 p. m. în locuinţa sa din str. Costache Negri (foasta strada Veche) No. 10 vis-à-vis de farmacia Zfass

Dr. M. HALPERN

vechiu medic francez

s'a stabilit în Iaşi, strada Elena Doamna (fost albă) No. 17, casele noui Gelzer.

Specialist în boale de femei, faceri, mamoş de la facultatea din Paris, fiind ataşat mulţi ani la spitalul de faceri „Clinica Tarnier", fost elev a profesorului Budin.

Cîştiguri dintr'o singură zi!

Victoria Strălucită a Lozurilor Schröder!

In ultima zi de tragere a clasei VI-a, au căzut în colectura mea norocoasă:

Lei 150,000 Pe No. 59353 8/8

Lei 225,000

în 10 premii à Lei 20,000

LEI		LEI	
20,000 pe No.	825	20,000 pe No.	1,008
20,000 „ „	4,656	20,000 „ „	29,080
20,000 „ „	13,590	20,000 „ „	13,573
20,000 „ „	34,387	20,000 „ „	59,489
20,000 „ „	42,856	20,000 „ „	37,256

Lei 25,000 pe No. 57,564

Apoi în cursul acestei loterii:

Lei 70,000 pe No. 53,927
„ 50,000 „ „ 59,961
Lei 20,000 pe No. 28152 Lei 20,000 pe No. 43756
„ 10,000 „ 11202 şi nenumărate à 5000, 3000, 2000, etc.

Tragerea CLASEI I-i a Loteriei XIII-a

14 (27) DECEMBRIE 1912

1/8 numai Lei 1.50

1/4 Lei 3.—1/2 Lei 6.—1/1 Lei 12.

Comenzile din provincie se efectuiază prompt şi conştiincios contra plăţii anticipate sau sub ramburs

ROB. TH. SCHRODER

BUCUREŞTI

Calea Victoriei 97

Sucursale: Calea Victoriei 50 Calea Griviţei 96 Str. Lipscani 72

BOTOŞANI Calea Naţională 203; **IAŞI** Str. Ştefan cel Mare 8; **GALAŢI** Str. Domnească 14.

CRAIOVA Str. Unirii 69; **BRAILA** Piaţa Sf. Archangheli (Casa Rally); **PLOEŞTI** Str. Basarabilor 1

Norocul la Schröder e Colosal!

Numai la Schroder

— Se obţin cu adevărat cele mai importante cîştiguri —

OPINIA

Organul partidului conservator-democra

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţiile la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziaru.ui «Opinia» strada Primăriei No 17.

Magasinul Conservatorului

IAŞI—Strada Lăpuşneanu 32—IAŞI

NOTE de MUZICA

ASORTIMENT complect după Programa Conservatorului

Instrumente Muzicale şi Accesorii

Reprezentanţa şi Depositul renumitelor

Piane şi Pianine

— ROSENKRANZ —

Neintrecute în soliditate şi ton frumos

Vînzare şi în rate mici fără aconto —

— Cataloage gratis —

INCHIRIERE DE PIANE CU PREŢURI AVANTAGIOASE

Renumitele PLUGURI

intregi de oţel bătut marca PORO MISTREŢ

DIN FABRICA

Gebrüder Eberhardt

a) cu 1, 2 şi mai multe brande
b) speciale de vie
c) speciale de prăşit

Maşini de secerat de Mc. CORMIC precum şi alte maşini şi unelte agricole, permanent în depozit la

Fraţii Bachstez, Iaşi

NEVRALGIEI

Hapurile Doctorului Mouserette

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSERETTE [illegible]

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSERETTE [illegible]

[illegible] GLEN & Co. [illegible]

Raymond CAPEL

GRILLAGES

GRILLAGES

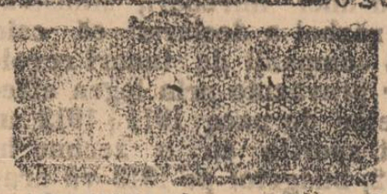

R. CAPEL, [illegible]

CLOTURES DE CHASSE, TOILERIE, TOUS ARTICLES

MONCEL ARTIFICIELLES. [illegible]

FONDOIR

Prix..... 6f.50

R. GARIEL

RATELIERS A LAPINS

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, str. Gh. Mîrzescu 17—Instalaţie cu motoare electrice

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași str Gh. Mirzescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul X — No. 1742. Marți 20 Noembrie 1912

CARAGIALE

Ziarul *Opinia*, care s'a onorat în multe rînduri cu produsele literare ale ilustrului scriitor Caragiale, se simte îndurerat de pierderea ce au simțit literele romîne prin ducerea dintre noi a celui mai de samă prozator, a celui mai ales talent, ce l'a produs generația lui 1866.

Sînt firi sorocite de soartă să închege în esența lor spiritul unei epoce, căci fiind înzestrați cu puteri sufletești alese, avînd puterea de pătrundere a lucurilor, nu se opresc la suprafața lucitoare și înșălătoare a aparențelor, ci adîncesc stările, le pătrunde în legătura lor sufletească, le leagă, le sintetizează și știu scoate porniri nouă din îndrumări vechi, și să oprească apucăturile rele prin vîna puternică a rîsului, a ironiei, a umorului. Criticismul, ca criticism, ar putea lesne cădea în o scădere literară, ca și orice exagerare a sufletului omenesc. Dacă criticul ar fi ca omul, pe care nimic nu-l mulțumește, nimic nu-l împacă, lumea l'ar ocoli și și-ar căta de treabă. Dar ori cît paiul din ochiul altora a apărut haină în condeiul mușcător și în spiritul caustic a lui Caragiale, cei cu musca pe căciulă au rîs de tipul creiat cu atîta măestrie de artist și a găsit în sarcasmul autorului un puternic imbold de îmbunătățire a sufletului.

Prin talentul său Caragiali a stăvilit răul omnilaterat mai mult ca zece codice de legi, căci de 30 de ani, cetitorul nostru a stat sub farmecul și puterea plesnitoare a biciului literar, al ironiei și al umorului.

Caragiale ne-a îmbogățit limba ca un fabulist; el a creiat expresii fericite și opera lui literară departe de a fi o operă de îngustă inpirațiune, de negativă dărîmare, este o operă de construcție, de întregire, de însănătoțire a neamului.

De aceia Caragiale e al neamului întreg, căci prin talentul său a supt de la poporul său din toate ale lui manifestări, tot ce a fost mai de samă, și discreționd creții i-a nivelat, a astupat văile, a scoborît muscelele, și a dat acea cîmpie oablă și șasă, care împacă ochiul și-i înlesnește vederea hăt departe, până unde duce inima și vorba de romîn.

Nu se putea o mai bună răsplată dată celui dispărut, de cît ca coborîrea rămășițelor sale pămîntești în locașul de veci să fie un prilej pentru națiune să se facă cu funeralii naționale.

Caragiale, cel care a biciuit lipsurile izvorite din noul organism politic dat țării, era în sufletul lui nu un adversar al acestor înoiri, ci un spornic muncitor în rădicarea acestei democrații, din sinul căreia a eșit, în sinul căreia a trăit, pentru care a muncit, și care vine astă-zi să-l răsplătească—răsplata lui Lazăr săracul—cu cea mai mare atenție ce se poate da unui decedat, îngropîndu-l cu jalea tuturor.

Democrația romînă închegată în organism politic prin iubitul nostru șef a găsit din prima zi cel mai cald sprijinitor, cel mai de aproape muncitor pe Caragiale, și țara întreagă, suflarea întreagă democrată a stat sub farmecul discursurilor marelui literat, care a știut să dea cele mai de samă creațiuni oratorice, concise și incise prin fineța și umorul lor.

Luăm parte largă la doliul națiunii și ziarul *Opinia* va păstra ca cele mai scumpe ale sale pagini șirurile scrise de maestru.

Gh. Ghibănescu

SENATUL

Colegiile orășenești au dovedit, prin alegerile dela colegiul al II-lea de Senat cari s'au efectuat eri, că opinia publică este lămurit de partea guvernului de colaborare.

In adevăr, din cele 52 scaune pentru cari s'a votat ieri, 23 au fost luate de conservatori, 20 de democrați, 7 de liberali și au rămas două locuri în balotaj, cîte unul la Putna și Dîmboviță. Dacă ținem socoteală că la Bacău, Covurlui, Roman, Suceava și Tecuci, partidele în colaborare, nu au pus contra-candidați, atunci vedem că în realitate liberalii n'au cîștigat, prin luptă, decît două scaune, la Prahova, unde candidatul nostru d. P. Rășcanu a fost învins de d. Demetrescu-Agraru și la Brăila unde d. Palade, conservator, a rămas în minoritate față de d. Leonte Moldoveanu, liberal, care a fost ales. Dar, în amîndouă aceste orașe, unde elementele conservatoare sunt bine reprezentate, reușita amicilor noștri ar fi fost sigură dacă elementele conservatoare s'ar fi putut, din timp, pune de acord. Cît despre balotagii, ele nu trebue să ne surprindă. Cel de la Putna este rezultatul neînțelegerilor dintre conservatorii de sub șefia actualului prefect: cu un singur vot, d. Em. Lahovary, conservator, a fost distanțat de d. St. Graur, avocat liberal din Focșani. La Dîmboviță, din potrivă, amicul nostru d. Tălăngescu, a obținut două voturi mai mult decît candidatul liberal. Este foarte probabil că amîndouă aceste balotagii ce vor rezolva în favoarea noastră.

Dacă acum privim în totul fizionomia noului Senat, găsim, fără de a mai aștepta cele cîte-va balotagii, o majoritate conservatoare și conservator-democrată de 88 contra unei minorități de 24.

In afară de aceasta. Senatul, prin modul cum s'a comportat alegătorii, a afirmat și mai bine asentimentul cetățenesc față de partidele în colaborare. In comparație cu rezultatele de la Cameră, alegii noștri de la Senat au izbutit, relativ, cu un număr incomparabil mai mare de voturi față de candidații liberali opuși lor. Au fost mari diferențe, la Senat, între voturile noastre și ale opoziționei. In deosebi, în centrele mari, diferența aceasta are caracterul unei adevărate manifestațiuni cetățenești pentru partidele conservatoare.

Alegerile fiind ca terminate, putem primi în întregime roadele libertății absolute care au dat, pentru prima oară în Romînia, posibilitatea unor consultațiuni ale corpului electoral fără precedent în viața noastră reprezentativă.

Guvernul de colaborare a făcut o operă mare, și nu ne îndoim, trainică. A izbutit să-și constitue un Parlament, care este expresiunea exactă a voinței alegătorilor, aplicînd cu sinceritate și convingere, spiritul Constituțiunei noastre. In al doilea loc, a creat un precedent fericit care ori-cît s'ar încerca revenirea la vechea tradiție—face cu neputință, în viitor, orice falșificare a conștiinței alegătorului.

Situația românilor din Ungaria

Primul ministru ungur d. Lukaci în cursul dezbaterilor proiectului de budget a vorbit amănunțit de situația populației romîne din Ungaria. D. Lukaci a respins învinuirea că deputații romîni n'ar putea vorbi fără a fi întrerupți în acest parlament al rasei maghiare și aspirațiunile romînilor pe terenul comerțului și al culturei naționale ar fi fost stînjenite.

Guvernul ungar, zice oratorul, e mulțumit de a vedea pe romîni doritori de a ocupa slujbe administrative ale Statului și ale comunelor, declară că el și colegii lui vor sprijini aceste aspirațiuni, dar e foarte regretabil că romînii ocupă o situație excepțională, în ceia ce privește relațiunile sociale care îngreuiază apropierea între cele două neamuri. Subvențiunile clerului romîn au fost sporite.

Diplomația și armisițiul

Răsboiul balcano-turc se poate considera pentru moment ca terminat. Armistițiul a fost semnat eri, pentru o durată de două septămîni, în care timp se vor urma tratativele de pace definitivă.

Turcia a consimțit în mod provizoriu la cerințele țărilor aliate. care și ele au mai redus din pretențiunile lor.

Negreșit că aceasta nu însamnă, că răsboiul e cu totul terminat. Fie care parte beligerantă își păstrează posițiunile cucerite, până cînd pacea va fi definitiv încheiată.

Ceva mai mult. In așteptare, se afirmă că toate țerile în luptă. tind să-și împrospăteze cadrele armatelor, și se pregătesc pentru un eventual nou atac.

Turcia nu rămîne mai pre jos. Aci domnește chiar o activitate febrilă, și corespondenții de răsboiu afirmă, că aceste pregătiri însamnă, că Turcia e încă dispusă pentru o resistență mare. Discuție mare e acuma, asupra locului, unde urmează să se desbată condițiunile de pace.

Guvernul turcesc ar dori ca ele să aibă loc la Paris sau la Bruxella, pe cînd bulgarii țin cu ori ce preț, ca ele să aibă loc la Sofia.

La urma urmei, se crede că se va ajunge și în această privință la o înțelegere.

Dar după ce se vor termina desbaterile între Turcia și țerile balcanice, începe rolul diplomației europene.

In adevăr, se afirmă, că marile puteri și-au exprimat dorința de a revizui tratatul de pace, cu alte cuvinte, acesta e motivul convocărei conferenței europene, care are a-și spune cuvîntul, în chestia schimbărei de hartă, pe care statele balcanice vor s'o opereze — de astă dată cu consimțimîntul Turciei.

Diplomația pare a nu vroi să accepte această împărțeală, fără a judeca mai întăi drepturile fie cărei părți și con ecințele ce ea poate avea, pentru viitor. Se 'nțelege, că în această conferință, România va avea la rîndul ei, să-și spună cuvîntul și să-și apere drepturile netăgăduite, pe care la urma urmei țerile balcanice vor trebui să le recunoască.

D.

OAMENI ȘI LUCRURI

SA NU OMORI!

Intr'o lungă corespondență telegrafică datată din Sannois, ziarul „Le Temps“ din 23 Noembrie povestea ciudata și tragica întîmplare a asasinatului săvîrșit de fostul procuror Béguery, în vrîstă de 60 de ani, asupra soției sale,—de 55 de ani.

Femeea suferea de o boală grea și incurabilă pe cît se pare. Amîndoi soții erau torturați. Incercările ei de a se sinucide dădură greș. In cele din urmă soțul se hotărî s'o scape. Iată în ce împrejurări: Pe la orele 6 seara, d-na Béguery fiind culcată în pat și plîngîndu-se de dureri mari, bărbatul ei i-a dat un narcotic. Totuși somnul n'a liniștit bolnava de cît pe la orele 8. La rîndul lui, vechiul magistrat a adormit pe un fotoliu lîngă patul soției sale.

După trei ceasuri, d. Béguery trezindu-se s'a uitat la fața bolnavei. Dînsa dormea încă, dar respirația îi era cu totul neregulată, din buzele sale pe jumătate deschise eșiau suspine și plîngeri nedeslușite. Deși dormea, se putea bine observa, că bolnava avea o durere atroce.

D. Béguery n'a stat mult la îndoială: a luat un revolver, s'a apropiat de nevasta sa și trase două gloanțe în tîmpla dreapta. Apoi, pentru a fi și mai sigur de opera sa, îi mai trase un glonț în urechea stîngă. După aceea luă un șervet de toaletă și acoperi capul victimei a cărei moarte fusese fulgerătoare. Asta se petrecea pe la 11 noaptea. Dimineața la orele patru, vechiul magistrat s'a constituit prizonier le brigada de gendarmerie din Francouville.

Procurorul l'a întrebat mai tîrziu, ce a făcut între orele 11 și 4, iar fostul procuror răspunse:

— După ce mi-am omorît pe iubita mea femee, domnule substitut, eu, care nu cred în nimic, m'am rugat!

Sora victimei, văduva Baron, care locuia la Paris, strada Pitré, fiind anunțată telegrafic de deznodămîntul fatal al d nei Béguery, a sosit la Sannois pe la orele 2. Intrevederea sa cu fostul magistrat, pe care îl păzeau jandarmii, a dat loc la o scenă dintre cele mai sfășietoare.

La vederea cumnatei sale, care aproape leșinată se dedea jos din trăsură, d. Béguery n'a putut vorbi. In cele din urmă însă, criminalul se hotărî să răspunză la insistențele cumnatei sale.

— Suferea, zise dînsul hotărît. Eu am vindecat'o...

Cu un accent plin de mîngăere și convingere, d-na Baron a exclamat:

— Cu atît mai bine! Cu atît mai bine!

Și sărutînd mîinele omorîtorului adaose:

— Ce om sfînt! Surioara îmi spunea în totdeauna că tu erai un sfînt...

El ripostă:

— Știi, la ultima vizită, doctorul spusese că nu-i nici o speranță, că nu știe ce să-i facă. Atunci m'am hotărît să o scap de suferințele grele!

Cu toată aprobarea ce i-a dat sora victimei, — nu încape îndoială că justiția va fi în grea dilemă, cînd va fi chemată să se rostească asupra crimei comisă de un fost magistrat înalt, — bătrîn acuma și în afară de ori-ce bănueli de a fi săvîrșit actul din pasiune,—din ură ori din răzbunare.

Se va atinge încă odată acea penibilă problemă și dilemă: dreptul omului de a „mîntui“ de suferinți fizice pe semenul său. E un drept pe care, oricare ar fi împrejurările, legea îl refuză, pe temeiul poruncei:

Să nu omori.

...Și totuși unica pedeapsă ce poate urma unui atare act este de esență morală, sancțiuuea remușcării sufletești, tortură mai greu de îndurat decît temnița și poate chiar decît moartea.

Rodion

Gh. Asachi și Teatrul iașan

La 12 se jucă „Pedagogul“ vodevil cu cîntece, în 1 act de Kotzebue, —continuă domnul Lovinescu istoricul activității teatrale în Iași a lui Gh. Asachi.

La 14 Noembrie, se juca Fiul perdut, dramă într'un act de Kotzebure tradusă tot de Asachi.

In totul s'au jucat 22 bucăți, cele mai multe comedii, vre-o cîte-va drame și o idilă (Armindenul).

La serbarea din casa hatmanului Teodor Balș, la 20 Decembrie 1837, elevii conservatorului executară un imn intitulat, Luceafăr lin, pus pe muzică de Elena Asachi, și care se află într'o adevărată scenă intitulată.

Privigherea ostașului Moldovean, la prilejul serbărei date prea Inălțatului Domn Mihail G. Sturza V. V. de corpul ofițerilor, Meditație compusă de A. G. Asachi, Eși 1837.

Ea s'a dat ca suplimeut la Albina.

Tot acești elevi mai cîntară și aria „Se il fato barbaro“ de Elena Asachi (la T. Varietăți) cu prilejul beneficiului lui Paul Cervatti.

Și în sfîrșit, la 20 Februarie 1838 pentru întiiași dată se dădu în limba romînă opera Norma. Opera aceasta s'a cîntat de două ori.

*

Reprezentațiile avură succes; dar Conservatorul începu să meargă rău. Părinții începură a se teme ca nu cumva copii lor să se facă actori; guvernul tăia subvenția de 200 de galbeni; deficitu izbucni.

Treizeci de boeri înaintară o petiție către direcția conservatorului la 30 Noembrie 1838, rugînd'o să reînceapă reprezentațiile moldovenești, făgăduind să le sprijine.

Directorii Asachi și Spătarul V. Alexandri trimiseră petiția departamentului din Năuntru, cerînd mijloace.

Totul fu zadarnic. Conservatorul se închise după doi ani și cîte-va luni de ființă.

*

Abia la sfîrșitul lui 1839 se înjghebă o societate dramatică de foștii elevi ai Conservatorului împreună chiar cu Caragiale.

Stagiunea avu loc din Decembrie pînă în Martie, dîndu-se 12 reprezentații care fură primite cu entuziasm la inceput, și mult mai rece mai tîrziu.,

Critici li se aduseră chiar prin Albina.

Mai aspră era însă Dacia literară, ce se lupta chiar cu direcția veche a lui Asachi.

„Piesele sunt rău alese, sfîșiate, și rău întocmite, iluzia scenei nu este observată, cînd jocul actorilor este prost, decorațiile, costumele măcar ar trebui a fi frumoase și analoage cu cuprinsul pieselor.

Dar aceasta este cu totul din potrivă; de multe ori se înfățișează pe scenă în în tot ridicolul lor cele mai mari anacronisme; costume, oameni despărțiți prin veacuri întregi, se întîlnesc în reprezéntațiile romînești

Așa în Vicleniile lui Amor, s'a văzut un huzar din vremea lui Napoleon, un elegant muscadin din vremea lui Molière unul din zilele noastre.“

După ce s'au terminat aceste reprezentații, guvernul numi un comitet teatral, compus din C. Negruzzi, Comisul V. Alexandri și căpitanul Kogălniceanu, cu care încheia contractul din 18 Martie, 1840.

Cu această direcție dezvoltarea teatrului întră în o nouă fază, pe care n'o mai urmărim aci. Asachi încetînd înrîurirea lui precumpănitoare asupra propășirei teatrului în Moldova.

*

Nu trebue să ne închipuim totuși că Asachi ar fi încetat ori-ce participare la activitatea artistică. Vom aminti aici momentele mai însemnate în care participarea lui se vădește: La 8 Noemvrie 1845 se dădu o reprezentație extraordinară cu prilejul Sf. Mihai—patronul Domnitorului. La intrarea lui Vodă, trupa Moldovenească cu orchestra au cîntat un Imn național, versuri de Postelnicul Asachi și muzica de Capelmaistru Herfner.

La 13 Martie 1848, se jucă Contrabandul sau Mărfurile engleze, comedie vo-

Laboratorul de Analize Medicale și Industriale

Doctor A. Ratianu

Chimist diplomat de la Universitatea din Geneva

— IAȘI — Strada Cuza-Vodă (Golia) 46 — IAȘI —

Execută: Analize complecte de urină, chimice și microscopice; Analize chimice și microbiologice de lapte de la doici; Analize bacteriologice de spute asupra bacilului tuberculozei; Analize de secreţiuni Uretrale asupra Gonococilor Neiser; Analize alimentare de Vinuri, lapte, făinuri etc. Analize de stofe din punct de vedere a compoziţiei și a conţinutului în lînă, bumbac sau matasă, etc. etc.

devil în două acte, prelucrată de Gh. Asachi, iar muzica de Elena Asachi.

La 15 Martie 1851 se jucă Inturnarea Plăeșului din Anglia, episod istoric cu cîntece de Gh. Asachi.

La 6 Mai 1851 se cîntă de opera italiană „I duo Foscari", din care Asachi dădu un extract.

La 13 Maiu se cîntă L'elesir d'amore. Avem de la Asachi: Elecsirul lui Amor, operă comică în trei acte, muzica de Maistro Donitzetti, Iași 1851.

La 22 Maiu se cîntă Nabuhodonosor; rezumatul dat de Asachi.

La 9 Octombro se cîntă Atila de Verdi.

*

In teatru, Asachi mai tipări rînd pe rînd următoarele încercări, dealminteri neisbutite:

Petru Rareș, dramă istorică în patru părți. Cuprinsul acestei drame e următorul: Partea I sau Lacul; (epoca 1527) zugrăvește viața lui Petru Rareș ca pescar, căruia Șeptelici îi aduce vestea morții lui Ștefăniță Voevod,

Aceasta cheamă de toți boerii la Suceava, pentru alegerea d-lui. Partea a doua ne plimbă prin cele mai mari imposibilități elenice și psihologice. Suntem în ziua alegerii domnului. E ales firește Petru Rareș care ia de nevastă pe Elena.

Amîndouă părțile n'au măcar nici umbra unei valori oare care. Cît despre celelalte două părți pe care le făgăduise Asachi, nu mai știu nimic.

Țiganii, idilă cu cîntece de G. Asachi, reprezentat în 24 Ianuarie 1856 pe Teatrul Național, Iași Tip. I. A. 1856.

Subiectul acestei idile e dentul de simplu:

Bătrînul țigan Tufoi are, două fete; Ardela cea mai mare care e urîtă, și Angelina care e frumoasă... Tînărul Gevrilă feciorul bulibașii, un țigan urît și chior, vrea să ea de nevastă pe Angelina, dar aceasta iubește pe un păstor romîn, Cimbru. Căsătoria lor nu se poate face, între altele, și fiindcă Cimbru e om liber și Angelina e roabă. Cînd tocmai căsătoria între Gevrilă și Angelina avea să se sărbătorească, sosește vestea desrobirei țiganilor, de către Grigore Ghica. Obstacolul e înlăturat. Cimbru ia pe Angelina.

Spectacolul are și un cor, fiind presărat cu muzica din Puritani, în felul tuturor spectacolelor lui Asachi, în care agrementul convenţional are o atît de mare parte. Printre țigani e și un bucătar Matus, ce a fost cu boerul la Paris și își împestrițează limba cu expresii ca „monșer cumetre" „bunciur" în loc de „bonjur".

Turnul Butului, dramă originală în 3 acte, după tradiții poporane de G. Asachi, Iași, Tip. Just, A. R. 1863, pag. 25.

E legenda unei stînci de pe Pion, în formă cilindrică, ce se vede chiar de la Iași, și poartă numele de Turnu lui Butu. Prințesa Ana, fiica Domnitorului Alexandru, a jurat credință veșnică logodnicului ei Butu care a plecat cu oastea în Polonia pe țărmurile baltice și numai vine. Trei pețitori sosesc: Coribut, cavaler polon, din Mosovia, Maliat cavaler maghiar și Valter, cavaler german. Se iau la luptă între dînșii, dar apoi se învoiesc să se supună hotărîrei și preferinței Anei.

Acesta e actul I.

Actul al II-lea cuprinde disputa pețitorilor dinaintea Anei „în piața de caruse' înaintea castelului" Fie care pretendent își laudă însușirile și strămoșii. Se iau apoi la luptă din care esă învingător Coribut.

In actul al III sosește un scutier din răsboi povestind Anei isprăvile Moldovenilor în luple cu cavalerii Teutoni. Butu căzuse străpuns de săgeți. Ana se duce la vrăjitoare. Macrina, ca să-i aducă pe Butu, Și în adevăr. In urma unei scene de farmece, amorul lui Butu vine pe ușă sub chipul unui copil, apoi apare și Butu în zale, și o cuprinde.

Scena ne arată de odată priveliștea muntelui Ceahlău, Butu e călare și ține pe Ana în brațe.

Voichița de Romanie, melodramă istorică cu cîntece. Această piesă povestește un episod din luptele lui Ștefan cel Mare și Vlad Țepeș,

In actul întâiu asistăm la pregătirile lui Vlad și la alianța lui cu Turcii împotriva Moldovenilor.

Actul al doilea se pregătește într'o grotă întunecoasă, în lagărul muntenesc. Plutim în același pregătiri de răsboiu. Voichița, fiica lui Vlad, cere sfat unui sihastru, spunîndu-i că a aflat că turcul Osman a făcut un complot să omoare pe Ștefan. Sihastru se hotărăște să prevină pe Ștefan.

In actul al III-lea Ștefan e învingător iea de nevastă pe Vochița.

Piesa e, firește lipsită de ori ce valoare.

Elena Dragoșu de Moldavia. Dramă istorică originală în trei acte de G. Asachi, Iași, Institutul Albinei Romîne, 1863, p. 39.

Elena (Dragoș), fata lui Ștefan cel Mare, se mărită cu Ioan Ivanovici, fiul Șarului Ivan III, cu care avu un copil Dimitri. Murind însă tatăl copilului, Ivan Ivanovici, se născu mai tărziu întrebarea cine să ia succesiunea tronului :Dimitrie sau Vasile copilul născut din căsătorie a doua a țarului cu Sofia Paleologu. Drama se învîrte în mijlocul intrigilor de sucesiune. La urmă Țarul proclamă moștenitor pe Vasile, condamnînd la închisoare pe Elena și trimeţînd la Siberia pe partizanii săi. „Știu zice dînsul că acest act va rupe legăturile de amiciție personale cu Domnitorul Moldovei! Dar aceea ce nu se poate astăzi unui simpatic mai tărziu va opera politica care mineşte Moscovei un mănossu viitor".

Piesa nu are nici o valoare.

Ca dramaturg nu vă rămâne nimic de pe urma lui — deoare de îi lipsia talentul dramatic. Meritul lui Asachi e de a fi fost un organizator de teatru romînesc și un iubitor de spectacole, care prin spiritul lui întreprinzător a contribuit la răspândirea gustului pentru teatru.

Litere-Științe-Arte

Un concert atrăgător.—Aula universității va atrage pentru Duminică ziua un public foarte select în vederea concertului anunţat în beneficiul tînărului Bîrsan, elev al d-lui E. Caudella și cu concursul unor prețioase elemente artistice.

Concertul are următorul program:

1, *Beethoven* Trio No. 2 op. 1 piano, violină și violoncel | 1. Adagio-Allegro vivace, 2. Largo con espressione, 3. Scherzo (Allegro), 4. Finale (Presto).

2. a) *Max Bruch* Adagio din concertul op. 26 violină cu acompaniament de piano. b) *I. S. Bach* Arie pnntru violoncel cu acompaniament de piano.

3. *Mozart* Trio No. 3 piano, violină și violoncel | 1. Allegro, 2. Adante grazioso, 3. Allegro.

*

Amintim publicului cult al Iașului că în astă seară Luni 19 Noembrie, are loc în Aula universității conferinţa d-nei Elena Bacaloglu: *Adevăr și patriotism.*

Bilete la librăria Socec.

*

Editura „Bibliotecei Iașilor" va face să apară o nouă colecție literară populară de un format mai mare și cu prețul de 20 bani numărul.

Succesul editurei merge crescînd.

*

La teatrul Monnaie din Bruxelles s'a reprezentat Mercurea trecută pentru prima oară un balet într'un act de Paul Max și Ambrosiny, muzica de P. Goosens: „Le Jardin des Delices", despre care se spune că ar fi o minune.

Acțiunea se petrece într'o grădină fermecătoare, în care un sultan crud păzește cele mai frumoase femei din lume. Vine un cerșetor, le vede, și e vrăjit de frumusețea lor, dar cerșetorul e un prinț din povești. Se încinge o luptă strașnică între sultan și el, aparat fiind de florile din grădină care învîng pe păzitorii credincioși sultanului.

*

Cu mare succes și sub un torent de aplaze s'a reluat eri, în matineu „Cafeneaua mică" la teatrul național. Piesa se joacă din ce în ce mai bine și cu o vervă înzecită. D. Petrone joacă rolul greu al lui Albert cu o finețe rară și cu toată dragostea ce merită o creațiune atît de simpatieă cum este aceea a lui Tristan Bernard.

*

„Sanatatea", excelenta revistă de popularizare medicală a apărut cu data de 15 Noembrie. Cuprinde un foarte bogat și variat sumar științific și amuzant.

*

Trupa de operetă Vannutelli a reprezentat la teatrul Marghuerite din Genua „Regina cu trandafiri" a maestrului Leoncavallo, dar care n'a avut succesul așteptat din cauza lipsei de originalităţi a muzicei.

*

■ A apărut *Noua Revistă Romînă*, cuprinzînd:

Noutăţi — Meetingul național pentru Macedonia—Cauzele dezastrelor noastre în Ungaria.

Culturale — Dr. I. Duscian, Caragiale pedagog (cu o scrisoare inedită a lui Caragiale).

Sociale—D. Drăghicescu, Geneza socială a Idealului—N. Ștefănescu-Iacint, Romînia față cu noua situație din Balcani.

Literatură—Emil Isac, Dumnezeu mi-a zîmbit.—A. Maniu, Inviere. Primăvară dulce.—N. Hîrjeu, După luptă (versuri).

Cronica științifică—Dr. Birman-Bera, Pierderea unui mare fisiologist Elie de Syon.

Cronica teatrală — L. Cosma, Patima cea mare, de R. Auernheimer—Oricum, de V, Leonescu și T. Dețescu Duțu.

Etnografie — G. Giuglea, Romînii din Țara Oltului, Drăgușenii.

Insemnări—Pentru Universitatea Iașului—Alianța universitară franco-romînă —Ateneul, critica și arta romînă—Uhland—Rătăcirea Spiritului public din Romînia.

Revista Revistelor — Economia Națională—Revista Infanteriei—Săptămîna politică și culturală—Revista Catolică—Revue contimporaine—Revue Bleue.

*

Versul zilei

Inaugurăm această rubrică reproducînd versurile închinate de simțitorul *Proletar* în revista „Teatrul"—bătrînului și obijduitului *Manasse:*

Priviţi-l! Are fruntea boltită, de aramă,
Și ochi adînci ca taina din Vechiul Testament;
Iar sufletu-i arhaic e ca un pergament,
Incătușat sălbatec într'o modernă ramă.
El are țel în lume și 'n viață o credință;
Cu sufletul în soare s'a năpustit la luptă
Și n'o să se întoarcă de cît cu zaua ruptă
Sau fluturînd pe leșuri un steag de biruință.
Și totuși *el* apune. In glasul care moare
Și-au îngropat avîntul umilele popoare,
E ultimul cutremur al lumii ce se stinge
In filfîiri de flacări și 'n aburiri de sînge
Și 'n ochi îi licărește renăscătoarea rouă,
Sub care o să 'nflorească *o* altă lume nouă.
Pe fruntea lui—priviţi-l—se 'mprăștie lumina!

*

Ca stăvilarul apei s'a coborît cortina;
Iar eu, în întuneric, cînd singur am rămas
Simţit-am cum se darmă un vechiu iconostas.

Ministerul Instrucțiunei publice și cultelor

PUBLICAȚIUNE

Referindu-ne la publicațiunile cu No. 49168, 72170, 79115, 77449 și 83166 înserate în Monitorul oficiul din 25 Iulie, 17, 25 și 28 Octombrie și 3 Noembrie a. c. se aduce la cunoștința generală că examenele de capacitate pentru numirea profesoarelor și maestrelor în învățămînsecundar și profesional, care erau anunţate a se ține la Universieatea din București se vor ține la Universitatea din Iași amînîndu-se după cum urmează.

La 1 Aprilie 1913. — a) Limba romînă, limba și literatura franceza, limba latină, filosofiia, pedagogia educația. b) Contabilitatea, aritmetica comercială, biurou comercial, dreptu comercial și economia politică.

La 25 Aprilie 1913. — a) Șt. naturale, chimia, merceologia, higiena și geografia; b) limba romînă, limba germană, filosofia, pedagogia, educația;

La 5 Mai 1913. — a) Fizico- chimice, matematici elementare, merceologie, higienă și geografie b) limba romînă cu istoria și istoria artelor, geografia și instrucția civică.

La 20 Mai 1913. — Matematici fizică, aritmetică comercială și geografie.

Tot odată se aduce la cunoștința că pentru partea științifică spacialitatea de licență a candidatelor poate să fie sau științele matematice sau științele fizico-chimice sau științele naturale. O programă analitică pentru examenul de licență nu există.

Prin programa de licență se înțelege materia în întinderea cerută la examenele parțiale și la examenul general pentru licența în specialitatea respectivă.

Cu privire la programa specială de limba latină se aduce la cunoștință că examenul din această limbă pentru candidatele care n'au licență în filologia clasică va cuprinde operile din programa specială ale autorilor care se citesc în școlile secundare de fete gr. II, anume: Caesar, Titus Livius, Cicero și Virgilius.

INFORMAȚII

Lista de subscripției pentru aeroplanul „IAȘUL"

D-na Ana Conta-Kernbach	60	lei
D. Stefan Negruți	500	„
D. Lupu Weinsengrün	30	„
D. Cristea T. Cristea	500	„
Banca Moldovei	200	„
D. Gh. Calmuski	20	„
D. Dr. Ilie Stroici	500	„
D. Grigore Iamandi	500	„
D. Dr. Gh. Proca, profesor la facultatea de medicină din București	100	„
D. Nicu Stroici	300	„
D. N. Corjescu	100	„
D-na Lt.-Colonel Cătuneann	6	„
D-ra Beatrice Trantomir, prof.	2.50	
D-ra Ida Ienescu, profesoară	2.50	
Banca populară „Leul"	20	„
D. D. Brudea	5	„

Banii au a se adresa d-lui Victor Fara la Prefectura de județ.

■ **Concentrarea ofițerilor de rezervă.**—Pentru a concilia interesele de instrucție cu cele ale serviciilor publice, în care se găsesc unii ofițeri de rezervă și de este posibil chiar și cu acele persoane ale ofițerilor, ministerul de războiu, a hotărît, ca împărțirea ofițerilor seria III 1913 în grupe, prevăzută de decizia ministerială din 1911 să se facă numai după ce se va cere atît serviciilor publice cît și personal ofițerilor de rezervă a-și alege grupul în care pot să fie chemați.

Răspunsurile motizate trebuie a fi sosite corpului cel mai tîrziu pînă la 15 Martie 1913.

Orice cerere sau declarație cu privire la serviciul militar al ofițerilor de rezervă, trebuesc adresate, fie de autoritățile publice, fie de ofițeri, numai corpurilor sau serviciilor cărora aparțin toți ofițerii, astfel vor fi considerate ca nevenite.

Grupele vor fi concentrate între 1 Aprilie și 31 Martie. între 1 Iunie și 30 August, exceptîndu-se Iulie și în luna lui Septembrie.

■ In urma raportului atașului nostru comercial din Smirna, prin care ni se făcea cunoscut că pe piața acelui oraș se importă mari cantități de ciment și că, din cauza navlului prea ridicat al S. M. R. cimentul din Romînia nu se poate exporta, ministerul, pentru a încuraja exportul acestui articol, a intervenit pe lîngă direcțiunea S. M. R. în vederea unei reduceri de taxe tarifare

Direcțiunea Serviciului maritim romîn ne face azi cunoscut că a decis a face următoarele reduceri asupra taxelor tarifare pe cale de refacții, valabile pînă la 31 Decembrie 1913:

20 bani de suta de kgr. pentru Constantinopol.

40 bani de suta de kgr. pentru Smirna și Pireu.

69 bani de suta de kgr. pentru Alexandria.

Aceste sume se vor restitui expeditorilor sau destinatoriior, după cum taxele vor fi plătite la predare sau destinație, în baza scrisorilor de trăsură-conosamente, care au însoțit transporturile, dacă restituirea se va cere în termen de cel mult două luni de la data ridicării transporturilor.

Cursele cu Smirna sunt deocamdată, întrerupte, și nu se vor putea relua de cît pînă după terminarea războiului din Balcani.

■ Avînd în vedere, că în împrejurările, actuale, transmiterea telegramelor noastre prin Turcia sufăr întîrzieri, după propunerea atașatului nostru comercial din Egipt și'n urma intervenţiunii ministerului industriei și comerțului, direcțiunea poștelor și telegrafelor a dispus, ca telegramele din Romînia pentru această țară să fie dirijate numai via Triest.

■ Ministrul lucrărilor publice face cunoscut prefecturei că a abrobat ca lucrarea de reparație a 2 podețe de lemn și procurarea de beton armat pentru construirea a 6 podețe în locul celor vechi, pe șoseaua județană Iași-Vaslui și Iași-Roman, să se facă pe cale de regie în marginile sumei de lei 1800.

CABINETUL MEDICAL
AL
DOCTORULUI
IN MEDICINĂ & CHIRURGIE.
EDUARD FABINI
IAȘI, STR. PĂCURARI, No. 5, Etajul I
Vis-à-vis de Jockey-Club
(DEASUPRA FARMACIEI)
INTRAREA PRIN RÂPA GALBENĂ
INSTALAȚIUNE MODERNĂ
CONSULTAȚIUNI
DELA 8—10 a. m. și DELA 3—6 p. m.
PENTRU
Boale interne
de piept, de stomah, de ficat, de rinichi, de intestine, etc.
și
Boale de Femei
TRATAMENT MEDICAL AL AFECȚIUNILOR
DE ORDIN
GINECOLOGIC

■ Ataşatul nostru comercial pentru Turcia europeană ne-a făcut cunoscut, că Guvernnl Otoman a revenit, în parte asupra dispoziţiunei pentru prohibirea exportului cerealelor, al animalelor de rasă bovină și a oilor.

Cu începere de la 10 | 23 Noembrie 1912 se permite exportul cerealelor, de rasă bovină și oilor numai din porturile mărei Mediterane, care sunt situate în sudul portului Makri.

Se permite deci exportul din regiunile Konia, Mersina, Siria și Palestina.

■ Ministerul de interne a încuviinţat șederea în țară a desertorului rus Cuzino Varfolomei.

■ Ministrul de interne arată că și gendarmii rurali, conform art. 46-52 din codul de procedură penală pot constata contravenţiunile la legea monopolului vînzărei băuturilor spirtoase, conform art. 21 din lege, însă nu vor putea aplica pedepsele.

■ Inspectorul general al gendermăriei rurale arată că în unele comuni rurale din jud Dolj se obișnuește să se cînte la înmormîntări marșul funebru militar de către gorniștii improvizați, iar la scoaterea cadavrului din casă și biserică acești gornişti cîntă „Onorul la Drapel" fără ca repausatul să fi avut vre-o calitate militară sau vre-un drept de onor; și că d. ministru de războiu a luat măsuri de a se opri asemenea lucruri, cerînd ca și prefecturile de județe prin administratorii de plăși să ia cuvenitele măsuri pentru interzicerea acestui obiceiu.

■ D. Director general al serviciului sanitar cere a se lua cele mai energice măsuri ca populaţiunea de la țară să-și usuce porumbul în cuptoarele caselor, se mai poate utiliza în acest scop instalaţiunile pentru uscatul prunelor, losniţile etc. utilizîndu-se chiar și cuptoarele brutăriilor acolo unde sunt, mai sfătuindu-i ca porumbul să nu'l îngrămădească în poduri ne aerate.

■ Copila Aurelia de 8 luni fiica femeei Paraschiva Rauliuc servitoare la ospiciul de alienați din Socola, fiind lasată singură în casă, s'a înecat într'o caldare cu apă, nu sunt bănueli, parchetul anunţat, se face cercetări de jandărmărie.

■ Pe ziua de azi s'a constatat în localitate, un nou caz de scarlatină.

■ **Ştiri artistice.** — Vineri 30 Noembrie va da în sala Teatrului Național **Un singur concert** Celebrul **„Quatuor Bruxellois"** și care Quartet se compune din renumiţii artiști *Franz Schörg, Hans Daucher, Paul Miry și Jaques Gaillard.* Programa ce va cînta acest strălucit Quartet este alcătuită din compoziţiile celebrilor autori ca:

1) *Dvorak* Quartet op: 96 în Fa major.

2) *Haydn* Quartet No. 68 în Fa Major.

3) *Smetana* „Aus meinen Leben" Quartet în Mi Minor. Cele două concerte ce au dat anul trecut acest celebru Quartet în București, și unde au fost atît de mult sărbătoriţi, ne face a crede că toţi iubitorii de muzică aleasă vor lua parte la acest strălucit Concert, Biletele sau pus în vînzare la Agenția Teatrală „Thalia" Th. P. Maximovici.

Mobile LOBEL
IAȘI — 32 Str. LAPUȘNEANU 32
MARE ALEGERE ÎN
Dormitoare, Sufragerii, Saloane, Birouri
Mobile în piele ultimele noutăţi.—
Paturi de bronz, Noptiere, Lavabouri, toilete asortate.
Covoare, Perdele complecte de la 15 lei în suș.
Lămpi electrice cele mai noui (Preţuri excepţionale de
Vase Galeé și Daum (reduse
Mobile mici fantesiuri. — Biurouri americane.— Canapele-Pat.
Galerii de bronz pentru perdele complecte. Lei 7.50.
PREȚURI EFTINE Face și condiţiuni de plată avantajoase.

Ultime Informaţii

:: *Anunţăm cu plăcere înscrierea în partidul nostru din Iaşi a d-lui Petre V. Sion, apreciatul avocat.*

:: **Alegerea de la Universitate** s'a terminat eri la ora 5 cînd a început despoerea scrutinului.

La ora 5 jum. s'a proclamat următorul rezultat: d. Matei Cantacuzino a fost ales senator al colegiului universitar cu 32 voturi, d. dr. M. Manicatide a întrunit 19 voturi.

Au absentat 4 alegători şi 3 voturi au fost anulate.

:: **Alegerea de la Podul-Iloae.**—Eri s'a efectuat la Podul-Iloae, alegerea pentru consiliul comunal.

Alegerea s'a efectuat, pentru întâiaşi dată poate, în cea mai perfectă libertate, căci d. Stefan Negruţi, distinsul Prefect de judeţ, a ţinut să aplice cu toată rigurositatea circulara d-lui Take Ionescu, cu privire le libertatea alegerilor.

In plin entuziasm s'a proclamat aleasă lista în frunte cu d. Constantin Benuce, lista care a întrunit 217 voturi, din 270 alegători înscrişi.

*

Cu prilejul acestei alegeri, d. Stefan Negruţi, Prefectul de judeţ, a primit telegrama următoare, ce dovedeşte cu prisosinţă cele arătate de noi.

Iată textul telegramei:

„Cu ocaziunea proclamărei rezultatului alegerei consilului comunal din Podul-Iloae, unde 217 alegători din 270 înscrişi s'au pronunţat pentru lista, în capul căreia se află iubitul nostru cetăţean, Constantin Benuce, vă aducem viile noastre mulţumiri pentru deplina libertate cu care s'a efectuat această alegere. Această libertate ştim, că se datoreşte în totul dispoziţiunilor Domniei-voastre.

Să trăiţi şi să rămâneţi mult timp, în capul judeţul pentru realizarea întregului program de îmbunătăţiri, ce le aveţi propuse pentru acest judeţ".

Telegrama e semnată de un mare număr de fruntaşi cetăţeni din Podul-Iloae, printre cari d-nii Ferderber, Xenofon Vlasto, Neculai Popovici, Ilie Ionescu şi alţii.

:: Au fost recomandaţi spre a fi numiţi la casa centrală a spitalelor sf. Spiridon: domnii Andrei Kirilovici şi D. G. Longinescu, avocaţi, în locul d-lor Chr. Malhasovici şi G. Buzescu; d. C. Buznea, inspector al bunurilor, în locul d-lui Patriciu; d. George Ciurea, şef al biroului administrativ, în locul d-lui T. Pogor; d. Vasile Butman, avocat, registrator-şef, în locul d-lui Nedelski; d. I. Badareu, intendent la spitalul central, în locul d-lui Lohan şi d. M. G. Mihailescu, intendent la azilul de bătrîne (Balş), în locul d-lui Praja.

:: Inspectorul financiar Volceanu aflător în inspecţie la administraţia financiară din Iaşi, a descoperit noui falşuri în sarcina fostului împiegat Furmuzescu. Parchetul a fost sezizat.

:: Individul Iacob Rocade de 75 ani de loc din Austria, aflindu-se în serviciul d-lui Alexandru Buhenthal, s'a sinucis prin strangulare. Nu sunt bănueli, parchetul a autorizat înmormîntarea.

:: Ministrul instrucţiunei publice a confirmat recomandarea d-lor Amza Jianu ca profesor de clinică chirurgicală la facultatea de medicină din Iaşi, în locul regretatului dr. Sculi.

:: D-na dr. Olimpia Ciudin—Neculcea a fost numită definitiv asistentă la laboratorul de terapeutică medicală din Iaşi.

:: In nu mai puţin de două pagini de gazetă, respinsul pretutindeni A. C. Cuza delirează asupra „gravei sale rîniri" şi „uciderii integrale" lui „al vostru frate şi căpitan" Zelig Codreanu.

Delirînd în zece coloane, „fostul candidat", învins de temperatură, povesteşte, apropos de „crima" de la Fălticeni, cum că, din iniţiativa *Opiniei*, profesorii universitari au semnat o petiţie către rectumul universităţii, ca să fie chemat la realitate înjurătorul public Cuza.

Noi, dacă am putea lua iniţiative la Universitate, mai de mult n'ar fi fost profesor plagiatorul. Nu noi am plănuit petiţia, ci unii profesori îngroziţi de degradarea focarului de cultură.

Petiţia a semnat'o şi d. Matei Cantacuzino, fost prietin, până nu de mult, cu A. Cuza.

:: Intrunirea convocată de către liga culturală pentru eri seara, în aula universităţei, n'au avut loc din cauză că nu s'a întrunit de cît un mic număr de invitaţi.

Comitetul ligei a renunţat la ideia de a mai convoca o consfătuire premergătoare, fixînd marea întrunire publică pentru Mercuri, 21 Noembre.

Chestiunele, ce se vor discuta sînt: protestarea în contra măcelelor săvârşite de greci asupra romînilor macedoneni şi formarea unui curent în opinia publică care să determine guvernul a lua sub protecţia sa pe toţi românii din ţările subjugate.

In afară de oratorii din localitate vor mai vorbi şi d-nii Delavrancea, Arion şi alţi oratori din Bucuresti.

:: **DIN HUŞI.**—Sîmbătă sara la oarele 4 jum. p. m. s'a întrunit în salonul clubului conservator-democrat din Huşi un foarte mare număr de membri.

S'a stăruit asupra situaţiei creiate după alegeri şi în unanimitate s'a hotărît ca să se lase pe sama prezidentului clubului, d-lui Al. A. Badareu, să între în înţelegere cu prezidentul clubului conservator d. general Teleman, pentru schimbările şi numirile de făcut la judeţ şi comună.

Cum însă alegerile au curs în mod liniştit şi leal, s'a hotărît a se expedia cîte o telegramă atît d-lui Take Ionescu, şeful partidului conservator-democrat, cît şi d-lui A. A. Badareu, şeful şi prezidentul clubului couservator-democrat de la Fălciu, pentru adînc devotament.

Iată textul celor două telegrame:

TAKE IONESCU
Ministru de Interne
Bucureşti

Membrii partidului conservator-democrat din judeţul Fălciu întruniţi în localul clubului găsesc prilejul nimerit ca acum după terminarea cu succes, alegerilor pentru parlament, să reînoiască sentimentele lor de adînc devotament, rugînd cerul să vă înzilească îndelung pentru deplina izbîndă a idealului democraţiei romîne.

în numele membrilor partidului
Emanoil Buznea, Gh. Ghibănescu, Ştefan Şt. Gheorghiu.

*

ALEX. A. BADAREU
Ministru
Bucureşti

Membrii partidului conservator-democrat din judeţul Fălciu, întruniţi în localul clubului, găsesc prilejul nimerit ca acum după terminarea cu succes a alegerilor pentru parlament să arăte prezidentului clubului sentimentele lor de deplin devotament, punîndu-şi cu încredere în mîna sa destoinică destinele lor.

în numele membrilor partidului
Emanoil Buznea, Gh. Ghibănescu, Ştefan Şt. Gheorghiu

:: Tribunalul s. III a admis astăzi definitiv moratoriul pe timp de şase luni cerut de firma Goldsmann şi Taxierer, proprietarul morei „la Raiul".

In comisia de control au fost numiţi: Banca Agricolă, Banca Moldova şi M. Diamant.

— In principiu a fost admisă cererea de moratoriu făcută de firma de galanterii Daniel Rechler, numindu-se exporţi pe domnii Liviu Sadoveanu şi I. Vasiliu.

:: Alegerea comitetului breslei cizmarilor din corporaţia Confecţiilor, nu s'a putut efectua eri, din cauză că nu s'a întrunit numărul legal de membri.

:: Societatea generală a pensionarilor c. f. r., va ţine un mare congres în Bucureşti, în ziua de 25 Noembrie a. c. ora 2 p. m., în sala din şoseaua Basarab No. 50, aproape de podul gării de Nord.

Roagă pe toţi pensionarii şi pensionarele c. f. r., a lua parte la acest congres, avînd a se discuta mai multe chestiuni importante şi un memoriu ce se va înmîna d-lui Ministru al lucrărilor publice şi corpurilor legiuitoare, care va fi de mare folos în interesul general.

:: Printr'un memoriu adresat rectoratului, un număr de 67 studenţi arată că centrul studenţesc, societate studenţească, n'ar funcţiona în mod regulat.

A fost delegat d. profesor Ilie Bărbulescu, membru al senatului universitar, cu facerea unei anchete.

:: Marele colegiu se întruneşte mîine, Marţi, ora 6, spre a se ocupa de chestia reorganizării bibliotecei Universităţii din Iaşi.

Tot mîne va fi recomandat d. Vasile Dimitriu ca profesor de drept comercial şi drept maritim la secţia de doctorat a facultăţii de drept din Iaşi.

:: **Intrunirea naţionalistă.**—Eri dimineaţă a avut loc, în sala otelului Romînia, întrunirea convocată de către naţionaliştii din localitate.

Oratorii, cari au vorbit, n'au făcut alta de cît să repete conţinutul placardelor incediare afişate dăunăzi în vitrinele librăriei naţionaliste.

Nici o dovadă nu s'a produs în sprijinul tendenţioaselor afirmări, nici un alt martor ocular, afară de *cele două victime ale crimei politice de la Suceava, n'au întărit cu mărturiile lor basmul „sălbăticiilor de la Suceava».*

Cei cîţiva ţarani aduşi de la Baia şi din alte comuni ale judeţului Suceava au spus următoarele: (vorbă cu vorbă) *noi am fost opriţi şi n'am putut vedea ceia ce-a spus d-lor* (d. A, C. Cuza şi căpitanul Ion Jelea Codreanul) *că au pătimit,*

Ţaranii au mai spus că printre consătenii lor naţionalişti este vorba că: *dacă va fi răsboiu, dînşii să nu-şi apere ţara, ci să treacă de partea puterei duşmane pentru că numai aşa are să li-se facă dreptate?!*

Asemenea vorbe—ridicole, bineînţeles, într'o chestiune electorală—totuşi fiind rostite de un ţaran, astăzi cînd avem atîta nevoe de linişte, au semnificarea lor şi naţionalizmul impune o atenţiune deosebită din partea celor ce au răspunderea vremei de faţă.

In general întrunirea s'a desfăşurat într'o atmosferă grea, de înjghebare artificială şi în afară de nota interesantă ce a ţinut-o un cetăţean, care din cînd în cînd striga *trăiască nepotul lui Cuza-Vodă*, s'ar părea că totul n'a fost de cît un protest preparat de d. Cuza pentru a putea cere audienţă la Rege, după cum spuse şi moţiunea întrunirei.

:: D. D. Vasilescu a fost numit copist clasa II în poliţia Iaşi.

:: **Noui permisii pentru d-nii Senatori şi Deputaţi.** — Direcţiunea cfr. a emis noui permise permanente pentru d-nii deputaţi şi senatori.

Aceste permise sunt pe hîrtie-pînză de culoare violetă, cu forma dreptunghilară şi poartă sus în partea stîngă marca ţărei în relief, jos la mijloc timbrul soc. c. f. r. şi pe verso extrasul din regulament.

:: La alegerea senatorială de eri n'au venit să voteze d-nii profesori A. Naum, N. Culianu, I. Bărbulescu, V. Costin, I. Rallet, Al. Myller şi D. C. Costin.

:: D. docent P. Dragomirescu a fost numit conferenţiar suplinitor la catedra de procedură civilă.

:: D-nii profesori A. D. Xenopol şi I. Caraiani lucrează la un memoriu asupra Romînilor din Macedonia, memoriu ce va fi remis Regelui.

:: Secretarului facultăţii de medicină din Iaşi, i s'a acordat concediu pe timp de 30 zile, în care timp afacerile vor fi conduse de d. G. Mircea

:: D. Al. A. Badareu, minstru de lucrări publice, s'a întors aseară în Capitală.

:: Aflăm cu părere de rău că d. Anton Naum, profesor cnorific la Universitatea locală, se află greu bolnav.

:: Comercianţii faliţi Goldstein şi Kaiserman (la Luvru), au făcut cerere spre a fi eliberaţi, provizor, pe cauţie.

Camera de acuzare se va pronunţa mîine.

:: **Recensămîntul general.**—In vederea efecturei recensămîntului general al populaţiunei, au fost numiţi controlori pentru oraşul Iaşi, d-nii C. Bădărău, Capitan Bănciulescu, doctor Autonom Georgescu, D. Sadoveanu, S. Munteanu, V. Martinescu. I. Gheorghiu, Giurgeanu, Gh. Meriuţă, I. Carare şi C. Lateş.

:: Inaugurarea şcoalei medie de fete din Iaşi, localul şcoalei primare Carmen Sylva, va avea loc Mercuri, 21 c, ora zece jum. dimineaţă.

:: Ministrul Domeniilor, Ad-ţia Casei pădurilor, a luat hotărîrea ca să întocmească o statistică a tuturor pădurilor ţărei, şi în acest scop a cerut de la toate Prefecturile din ţară de a da tot concursul Silvicultorilor statului, de a putea culege toate datele statistice pentru complectarea formularului statisticei.

:: In ziua de 15 Decembrie a. c. oarele 11 a. m. în pretoriul Prefectarei se va ţinea licitaţie pentru furnitura a 3850 stîlpi de stejar de 7 metri lungime, 5310 stîlpi stejar 8 metri lungime şi 50 stîlpi stejar de 9 metri lungime.

Condiţiunile acestei licietaţii sunt cuprinse în auunciul No. 88647 publicat în Monitorul eff. No. 186 | 912.

:: Lucrătorul Pintilie Melik care a fost împuşcat eri prin negligenţă la fabrica de teracotă din Păcurari, s'a dovedit că este un biet dezertor din Rusia.

:: O reuşită adaptare cinematografică la scrierea lui Georges Feydeau „Damele de la Maxim" comedie excelentă care a obţinut colosale succese pretutindinea. se reprezintă la cinematograful din Sala circului Sidoli, astă-seară Luni 19 Noembrie.—Scenariu absolut original superioară interpretare a acestei comedii de către cei mai buni artişti humoristici pariziani încoronează succesul piesei.

Mai sunt cuprinse în acest nou program:

Inmormîntarea unui bogătaş în Sumatra (insula la sudul Indiilor).

Şopronul în flăcări, desfăşurare dramatică.

Muzică molipsitoare, scene foarte comice.

Escursiuni în Italia—Valea Vezuviului.

Cel mai nou număr din Eclair-Journal, cu telegramele însufleţite.

Logodna lui Tîndală, scene comice cu humoristul André Deed.

Mîne Luni se încorporează în program: Luptele cu taurii în Spania, cele mai complecte, cele mai detailate şi cele mai interesante din cîte ne-a aratat pînă azi cinematograful.

Mercuri 21 Noembrie, (Intrarea în biserică) program nou care începe cu matineul acelei zile, la 3 ore. Acest nou program cuprinde a treia epocă din „Mizerabilii" etc.

:: **Dela 15 Noembrie produsele Debitelor Badareu se vînd cu următoarele preţuri**

	Litru	Kgr.
Unt pentru masă şi cafea		6.00
Smîntînă dulce centrifugată	3.—	
Unt proaspăt pentru gătit		4.—
Brînză proaspătă de vaci		1.—
Brînză de oi de putină		1.60
Brînză de munte		2,—
Brînză de munte de toamnă		2.60
Ouă proaspete	11 lei suta	
Lapte dulce proaspăt se găseşte în fie-care dimineaţă şi seara litrul		0.50
Caşcaval grecesc		2.80
Brînză de burduf		2.80
Caşcaval de Penteleu		3.00

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri cu următoarele preţuri:

	Litrul
Vin alb vechiu	1.—
Vin negru vechiu	1.—
Vin alb negru si superior	1.20
Vin Cotnar şi Bordeaux	1.60
Vin Cotnar şi Bordeaux supcrior	2.—
Vin otonel tămăios	2.40

Toate calităţile de vinuri superioare se vînd cu litrul şi în sticle înfundate.

:: Răsboiul Independenţei (Filmul artistic romîn Leon Popescu), va fi reprezentat în curînd la Teatrul-Circ Sidoli din oraşul nostru şi la teatrul Cooperativa din Ploeşti.

Această grandioasă desfăşurare istorică reconstitută cu concursul trupelor romîneşti este de o reuşită fără seamăn. 80.000 soldaţi şi figuranţi se perindează înaintea spectatorilor.

Afişe speciale vor arata ziua primei reprezentaţii şi toate detaliile.

UN ASISTENT cu foarte bune recomandaţiuni găseşte loc la Farmacia Dr. Rătianu, Iaşi.

ULTIMA ORA

Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 19 Noembrie

Interesantele conferinţe din Bucureşti

Conferinţe

Bucureşti.—Eri d. Take Ionescu, ministru de interne, a avut o lungă conferinţă cu d-nii Blondel, ministrul Franţei si Sefa Bey ministrul Turciei.

Prinţul Danilo rănit

Cetinge.—In lupta ce a avut loc Simbătă la Scutari, a fost rănit şi prinţul Danilo de Muntenegru.

Scarlatina la Piatra

P.-Neamţ. — Scarlatina face aci cumplite ravagii.

La spitalul de aci se găsesc azi 90 bolnavi de scarlatină.

Incheiarea armistiţiului

Sofia. — Semnarea protocolului pentru încheiarea armistiţiului, a fost amînată, din cauză că reprezentantul Greciei nu primise încă instrucţinni de la guvernul său.

Requiem

Paris. — La Capela romînă s'a oficiat eri un requiem pentru Contesa de Flandra. Au azistat membri coloniei romîne şi belgiene.

Manifestările din Capitală

Bucureşti.— Eri, după terminarea meetingului naţional, un grup de manifestanţi au parcurs străzile, manifestînd ostil, în faţa unor simigerii greceşti.

La un Cinematograf, publicul a silit pe antrepenor să îndepărteze steagul elin.

Paza pe Dunărea

Bucureşti.—Azi a avut loc la ministerul de rezboiu, o conferinţă a d-lui General Hărjeu, cu comitetul consultativ al marinei, d-nii Contraamiral Eustaţiu şi Comandorii Spiropol şi Toneanu, şi s'a ocupat de paza pe Dunăre.

Aducerea lui Iorgu Filipovici

Bucureşti. — Serjentul Iorgu Filipovici cunoscut din trista afacere, s'a predat er autorităţilor romîne din Burdujeni.

Iorgu a fost înaintat comenduirei pieţei din Bucureşti.

INŞTIINŢARE

D-l Iosef Finkelstein din Iaşi a protestat în ziua de 16 Octombrie a. c. poliţa de Lei 830 acceptată de Z. Lederhendler cerînd prin petiţiunea către portărei ca să se protesteze pe Z. Lederhendler şi Pincu Lederhendler cu toate că poliţa era acceptată *numai* de Z. Lederhendler.

Subscrisul Pincu Lederhendle din Tg. Frumos aduc aceasta la cunoştinţa publicului; pe de altă parte am intentat proces d-lui Iosef Finkelstein pentru această faptă.

Pincu Lederhendler

Caut asociat *pentru o întreprindere începută şi rentabilă. Să dispună de un capital circa 4000 lei.*

Dacă asociatul ţine casa şi socotelele îi se oferă 100 lei lunar în plus.

Se respunde ofertelor serioase sub; „Zed" Ziarul Opinia.

AVIS

Expirînd contractele la 23 Aprilie 1913 prăvăliilor din casele Schnurer din str. Ştefan cel Mare şi anume:

Prăvălia ocupată de Confecţiuni la „Regina Elisabeta" acea ocupată de „La Leon", „La Marchiza" şi de băcănia Aberman se aduce la cunoştinţa amatorilor ca să se adreseze din timp pentru închiriere d-lui proprietar cu locuinţa în acele case.

S'AU REDESCHIS
Restaurantul şi Casinoul
Hotel Trajan
aranjate cu totul din nou, mobilate elegant după modelul localelor similare din străinătate, fiind conduse de cunoscutul restaurateur şi hotelier d. Adolf Gottesman.
In curînd renovarea Marelui Hotel Trajan.

A. G. DABIJA
AVOCAT
In ograda Bisericei Sf. Dimitrie (Balş) str. Stefan cel Mare

Important

Aduc la cunoştinţa onor. public şi vechei mele clientele, că am deschis în acest oraş strada Cuza-Vodă (foastă Golia) No. 71.

Fabrică de rahat, halvale, dulceţuri etc.

fabricaţiune specială şi după toate regulele higienice.

Calităţi exelente.

Cu stimă, **H. Alexiades**

Dr. S. Dulberger
Specialist în boalele de femei
— MAMOŞ —

fost medic la clinica obstetricală a Consilierului intim Prof. dr. Bam din Berlin; fost timp îndelungat medic secundar al Spitalelor Casei Sf. Spiridon din Iaşi.

dă consultaţiuni

de la 10—12 m. şi de la 3—5 p. m. în locuinţa sa din str. Costache Negri (foasta strada Veche) No. 10 vis-à-vis de farmacia Zfass

Kino-Teatru „Apollo"
Str. Ştefan cel Mare No. 31
vis-á-vis de Mitropolie
anunţă în curînd deschiderea
SINGURUL CINEMATOGRAF din IAŞI
cu spectacole la fiecare oră

Legătoria de Cărţi ROSENFELD Succ.

Fondată în anul 1854, s'a mutat în strada Gh. Mărzescu (foasta str. Primăriei) No. 30 peste drum de Tipografia H. Goldner.

Dr. Suzana WEXLER-GROSI
BOLI DE FEMEI—FACERI
— Strada Anastasie Panu 43 —

BYRRH

Cel mai bun
VIN TONIC
ŞI APERITIV

PREMIAT
La toate dispoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.
(82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală
7 Milioane
BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR) FRANŢA
I. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magaziile de consum din ţară

Cele mai multe şi cele mai însemnate câştiguri,
le achită în totdeauna

Schröder

Numai în ultima zi de tragere a căzut în colectura mea norocoasă:
Lei 150,000 Pe No. 59353 8/8
Lei 225,000
în 10 premii à Lei 20,000

LEI		LEI	
20,000 pe No.	825	20,000 pe No.	1,008
20,000 „ „	4,656	20,000 „ „	29,080
20,000 „ „	13,500	20,000 „ „	13,573
20,000 „ „	34,387	20,000 „ „	59,489
20,000 „ „	42,856	20,000 „ „	37,256

Lei 25,000 pe No. 57,564

Apoi în cursul acestei loterii:
Lei 70,000 pe No. 53,927
„ 50,000 „ „ 59,961
Lei 20,000 pe No. 28162 Lei 20,000 pe No. 43756
„ 10,000 „ 11202 şi nenumărate alte cişti̇guri à Lei 5000, 3000, 2000, etc.

Tragerea Clasei I-i:
14 (27) DECEMBRIE 1912
1/8 numai Lei 1.50
1/4 Lei 3.—1/2 Lei 6.—1/1 Lei 12.

Cel mai mare câştig eventual:
LEI 900.000

Comenzile din provincie se efectuiază prompt şi conştiincios contra plăţii anticipate sau sub ramburs

Rob. Th. SCHRODER

BUCUREŞTI
Calea Victoriei 97
Sucursale: Calea Victoriei 50 Calea Griviţei 96 Str. Lipscani 72
BOTOŞANI — Calea Naţională 203;
IAŞI — Str. Ştefan cel Mare 8;
GALAŢI — Str. Domnească 14.
CRAIOVA — Str. Unirii 69;
BRĂILA — Piaţa Sf. Archangheli (Casa Rally);
PLOEŞTI — Str. Basarabilor 1

Magasinul Conservatorului
IAŞI—Strada Lăpuşneanu 32—IAŞI
NOTE de MUZICA
ASORTIMENT compleet după Programa Conservatorului
Instrumente Muzicale şi Accesorii
Reprezentanţa şi Depositul renumitelor
Piane şi Pianine
— ROSENKRANZ —
Neintrecute în soliditate şi ton frumos
Vînzare şi în rate mici fără aconto —
— Cataloage gratis —
INCHIRIERE DE PIANE CU PREŢURI AVANTAGIOASE

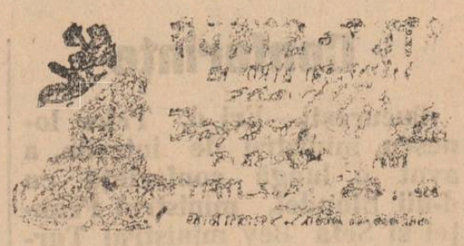

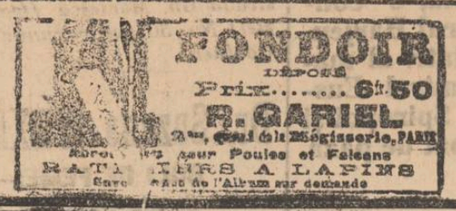

NEVRALGIELE
Hapurile Doctorului Moussette

ADMIRABILE HAPURI MOUSSETTE ameţesc şi vindecă Nevralgiile cele mai grele de tămăduit, Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Durerile reumatismale acute şi cronice cari îţi rosesc tuturor celor-lalte remedii.

ADMIRABILE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiu nu se iau 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 6 hapuri a doua ţi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe ţi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, cari se pot găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.

Renumitele PLUGURI
intregi de oţel bătut
marca PORC MISTREŢ
DIN FABRICA
Gebrüder Eberhardt Ulm
a) cu 1, 2 şi mai multe brazde
b) speciale de vie
c) speciale de prăşit
Maşini de secerat de Mc. CORMIC precum şi alte maşini şi unelte agricole, permanent în depozit la
Fraţii Bachstez, Iaşi

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, str. Gh. Mîrzescu 17—Instalaţie cu motoare electrice

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași str Gh. Mirzescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul X — No. 1743. Mercuri 21 Noembrie 1912

In lăuntru, în afară

Ne-am deprins a ne învinui prea mult pe noi, că sîntem orbiți de interesele mici și de zi și uităm chestiunile mari. Mai ales acum cînd peste Dunăre popoarele creștine aliate își dispută teritorii și caută să-și împartă prada, ne-am deprins a vedea în ei un ideal viu și cald, o țintă unică de realizat, o voință fermă, care cu sacrificiu a zeci de mii de vieți au ajuns să-și vază înfăptuit visul lor.

La noi totul ar fi indolență, totul ar fi decepțiune, totul ar fi fără păs, pe cînd la vecinii noștri, din contra sîngele colcăe în vine pentru căpătarea a cît mai mult, indiferent de *cuota* sacrificiilor.

Da, acest fel de a vedea face parte din lanțul general al aprecierilor noastre de trecut, de prezent, de viitor. Noi ne ocărîm trecutul țării noastre, noi ne ocărîm voevozii noștrii, clasa noastră diriguitoare, organismul statului. Noi ne mînjim prezentul cu acel scepticism nu propriu rasei latine, bătrîne și obosite, ci ca unui popor vlăguit de vreme, ros la suflet de a totputernicia statului. Noi rămînem nedumeriți asupra problemelor viitorului, sfioși, fără busolă, fără *crez* național.

Așa ar fi la suprafața; și așa vor judeca toți cei ce în dosul bubuitului de tun uită că și în noi e sînge, și în noi e vlagă, și în noi e un rost de a fi aici la Dunăre.

In lăuntru noi ne-am organizat ca stat în așa grad că am eșit din cercul statelor balcanice. Din pămînt au eșit puteri nouă, cari se cifrează după puterea crescîndă a finanțelor noastre. Pentru acest sfîrșit a trebuit să se petreacă între noi lupte crîncene, dușmănii adînci, rivalități feroce, puneri și răpuneri, semn neîndoios al tinereții organismului nostru politic.

Pare însă că ne-am copt în această privință. Și tocmai soarta a făcut ca acum cînd se frămîntă chestiuni mari în afară, noi în lăuntru să dăm priveliștea unei mai mari armonizări, unui mai normal mers între partide.

Să fie acestea ceva factice? ceva sporadic? ceva de o zi? Noi nu credem, căci sînt prea puternice motivele care au adus lucrurile la aceasta.

După tensiunile, cari au absorbit ani întregi activitatea partidelor, fost-a dat șefului nostru să aducă între partide acele raporturi normale, pe care țara le-a ratificat, dînd în proporție măsurată încrederea și pentru candidații liberali, pentru a avea în ambele corpuri legiuitoare opoziție naturală, care se va exercita pentru bunul mers al afacerilor publice.

Faptele din afară ne găsesc în lăuntru așa dispuși că putem face față ori cărei eventualități, pentru a ne mănține rangul și reputația de stat civilizat. Aceste noi dispozițiuni în lăuntru arată că avem destulă vlagă în noi pentru a ne îndruma noi în de noi spre mai bine.

In afară noi sîntem puși în fața unui complex de probleme, cari privesc pămîntul strămoșesc și sufletul neamului. Pămînt stramoșesc ni e în Bucovina, în Basarabia; leagăn de neam ni e în Ardeal și alte regiuni din colo de Carpați. Dar acest pămînt luat ca de la Turci prin rapacitatea vecinilor tari și lacomi, nu l putem cere *acum*, căci cuminte e să prindem împrejurările prielnice, fiind expuși a perde, în loc de a cîștiga.

Cereri teritoriale le avem în inima noastră a tuturor, dar până la cereri de teritorii avem altceva de luat aminte.

Peste întinsul șesurilor și dealurilor, peste colinele munților, ce zac în inima românismului, suflă un duh românesc, pe care înălțimele munților nu-l pot stăvili, pe care apăsarea celor de altă limbă nu-l pot înnăduși. Fost-a apăsătoare acestui duh de neam puterea papală; asvîrlitu-s'a asupra duhului acestui neam puterea regală a Ungariei, înstrăinîndu-ne cnejii și boerimea; năpădit-au asupra acestui duh romînesc Curia papală și Curtea împărătească din Beciul Austriei, și ne a rupt biserica și neamul în două; nu mai vorbesc de acțiunea seculară a puterii turcești, a grecismului, a rusismului de peste Prut; cu toate acestea găsitu-s'a în cutele sufletului nostru etnic destulă vlagă, ca din resturile rămase să se adune tot ce a fost bine și să se renască în neamul nostru puteri noui, cari merg pe calea cea bună a sporului național.

In cele 2 țărișoare supuse direct Turciei, duhul de neam a luat asupră și azi Regatul României e purtătorul de lumină și redeșteptare a tot ce e gînd de romîn în cele mai îndepărtate unghere ale pămîntului românesc. Opera aceasta e la început, nu că noi am fi lucrat prea încet, sau n'ar fi fost vlagă îndeajuns pe întinsul românismului, ci că împrejurările vitrige durează și a le răpune pentru moment nu e chip.

In afară noi avem de rezolvat problema unității duhului românesc. Spre acest sfîrșit ni se impune datoria de a cere și căpăta dreptul să privighem direct la cultura acestui duh românesc. Și această datorie e cu atît mai imperioasă pentru acele regiuni unde românismul e în minoritate și răzleț. Și tocmai acolo se pune astăzi problema cu toată urgența ei.

In complexul de popoare eterogene din Balcani, Romînii păstrează dreptul lor de a se arăta superiori ca rasă pe ori-ce teren de activitate s'ar pune. Se laudă chiar vitejia lor și nu noi, ci însuși Bulgarii sînt acei cari le-o pun în evidență.

Pe calea comerțului Romînii formează o clasă precumpănitoare. Dar ei sunt răzleți și slabi, și au nevoe nu de a fi adunați, ci ingrijiți. In această privință avem un început legal. In Bugetul țării noastre avem sume hotărîte pentru școlile din Bulgaria și Macedonia; acest drept al nostru trebue crescut și intins; să-l intindem în Serbia, pe valea Negotinului; să-l legiferăm chiar pentru toată Bulgaria și în Macedonia să fie un postulat obligatoriu.

Dacă Dumnezeu a făcut ca să nu se rupă trupul neamului în atîtea fâșii, noi trebue să luptăm ca sufletul neamului să fie unul. Cînd acest suflet ar fi așa drept, așa încălzit, că va ajunge să fie unul și același, chestia de pămînt e o chestie secundară, de vreme, de zi, și nu știu dacă împrejurările cât de vitrige fie ele, ar mai putea pune zăgaz pornirilor sale.

Și apoi care alt popor poate avea în trecut atîtea motive istorice, ca noi Valahii de la Dunăre, moștenitorii direcți ai acelei Aquile romane, care și-a purtat mîndru prapurul pe tot lungul Dunării pînă la Marea cea mare și în nord pînă, unde azi e urmă de Romîn.—Tot ce pretinde azi întâetate e musafir nepoftit pe aceste locuri și la motiv istoric noi răspundem tot cu motiv istoric, dar mare și tare pentru noi, nu pentru ei.

Gh. Ghibănescu

DOI PRIETENI

S'au stins amîndoi, unul după altul, ca și cum n'ar fi vroit să remîie multă vreme despărțiți: Ronetti Roman și Carageale.

Nimic n'a putut să-i despărțească în viață. Prietenia lor era sinceră, și desinteresată, cum poate rar se vede.

Moartea lui Ronetti Roman l'a afectat pe Caragiale în așa chip, încît un timp părea parcă înstrăinat de lume. Se rupse ceva din sufletul lui Caragiali, și rana nu se vindecase.

In acele puține zile, pe care Caragiale le petrecuse în Iași, ultimele clipe ce precedase stîngerea sa, — nu vorbea de cît de Ronetti Roman și de operele sale. Spunea ce mare perdere s'a suferit prin moartea lui Ronetti, care tocmai lucra la o mare operă din viața țărănească, ce avea să zugrăvească viața reală, suferințele și bucuria țăranului romîn.

Și coincidența a mers și mai departe.

Și Caragiale era frămîntat de gîndul, de a scrie o operă din viața țărănească, o începuse chiar, — dar nu o terminase.

Și astfel, ca și Ranetti Roman, moare, fără ca opera să vadă lumina zilei.

Și s'au stins amîndoi, repede unul după altul, lăsînd în urma lor, un gol nesfârșit în sufletele tuturora, — gol ce poate nici odată nu se va putea lecui.

D.

Stadiul conflictului Austro-Sîrb

Din Austria se telegrafiază, că concentrările au fost pentru moment suspendate.

Se afirmă chiar, că rezerviștii veniți din străinătate, au primit ordinul de a se reîntoarce la vetrele lor.

Această știre a fost adusă la cunoștința generală, pentru a pune capăt panicei ce se născuse în urma mobilizărei.

Motivul acestei reveniri, residă în faptul că Serbia e pe cale de a recunoaște, că nu se poate răsboi cu Austria, iar Rusia ar fi declarat categoric că nu va sprijini pretențiunile Serbiei.

Cu privire la acest conflict, iată ce spune ziarul „Berliner Tageblatt“:

„Diferența Austro-Sîrbă dădea mult de gîndit, căci urma să atragă indirect nu numai Rusia, dar și statul german.

Cert era că Serbia nu prea vroia să se arăte concilianta obiecțiunilor ce le făcea Austria și ținem un limbagiu, ce putea fi considerat ca provocator.

Dar la urmă s'a dovedit, că temerile ce se nutreau cu privire, la soarta consulului Prohasha erau exagerate și e de așteptat că Serbia va da Austriei cuvenita satisfacție.

In ori ce caz atitudinea Serbiei se explică numai pe încrederea în Rusia, de oare ce ea nu dispune azi de trupele sale.

Mai ales că se credea, că partidul răsboinic, are o influență covîrșitoare asupra Țarului.

Simultaneu însă a venit vizita generalului Hoetzendorf la București, și lunga sa audiență la Regele Carol.

Această vizită nu are altă explicație, de cît o înțelegere militară între cele două țări unice“.

Aceasta e părerea presei străine, și după cum se vede destul de alarmată.

S'a operat însă, după cum am spus mai sus, o schimbare în bine și credința este că mergem spre pace.

D.

Mișcarea naționalistă pentru aromâni

Știri precise, a căror autenticitate nu mai poate fi, din nenorocire, pusă la îndoială de nimeni, au format convingerea în România că armatele aliaților, ocupînd teritoriile locuite de Cuțo-Vlahi, s'au dedat la adevărate fără-de-legi în potriva fraților noștri.

In special grecii țin recordul atrocităților, și judecînd după ororurile cari le-au comis la Veria și Delliani, ne explicăm perfect de bine extraordinara fierbere care domnește în cercurile macedo-romîne de la noi, atît de legitim preocupate de situațiunea nenorocită a conaționalilor din întreaga Peninsulă.

Ceea ce dă un caracter și mai grav chestiunei, este pe lîngă dovezile sosite din Turcia, care precizează și enumără în mod amănunțit atentatele săvîrșite asupra Aromînilor însăși scrisoarea d-lui N. D. Speranza, însărcinatul de afaceri al Greciei în București, scrisoare publicată prin ziarul „Universul“ și prin care se recunoaște că în adevăr excese de tot felul s'au comis asupra pașnicei populațiunii romînești din regiuuile ocupate de oștirile grecești.

Afirmația d-lui însărcinat de afaceri că „nu soldații greci sunt acei cari au putut să cauzeze dezordinele, ci elementele făcătoare de rele din localitățile ocupate de greci și alte elemente intrate în urma trupelor beligerante“ — declarația aceasta zicem, a d-lui Speranză, nu poate să ne liniștească cîtuși de puțin.

Ori cît ar căuta d, însărcinat de afaceri al Greciei să-și apere de răspunderi țara pe care o reprezintă, nimeni nu va putea crede în Romînia că niște „elemente rele făcătoare“, de îndată ce pătrundeau în localitățile cucerite de oștirile elene, în loc de a se deda, cum e firesc în asemenea ocaziuni, la prădăciuni ordinare alergau direct la școala romînească pentru a-i distruge materialul didactic, a-i arde biblioteca și a-i întemnița dascălii și părinții a căror copii urmau acolo. Și iarăși, rămîne inexplicabil pentru ce bisericile romînești din localitățile terorizate erau vizate în primul loc, cărțile de slujbă și obiectele cultului profanate, preoții bătuți și puși în lanțuri. Pînă și clopotele de la biserici au fost luate și mutate în clopotnițele grecești.

Din natura barbarilor comise, reesă limpede, că nu poate fi vorba de pilagiul unei armate cuceritoare care pistruge tot ce-i ese în cale. In regiunile ocupate de soldații Diadocului, s'a procedat după un plan preconceput numai în potriva Cuțo-Vlahilor, în primul loc vizîndu se mișcarea culturală a acestora și în al doilea loc averea și persoana fruntașilor aromîni din localitățile respective.

Este istoria seculară care se repetă. Pentru greci cari, nu mai departe decît acum cîți-va ani, organizase bande sub patronajul înaltului guvern din Atena ca să lovească și să distrugă avîntul nostru naționalist din Macedonia, Thesalia, Albania și Epir, războiul de față a fost socotit ca un prilej unic pentru a se da lovitura de grație romanizmului. De aci, sălbătăcia ne mai auzită cu care a izbit în elementul cultural de acolo.

Răspunderea atentatelor săvîrșite cade firește, asupra guvernului grecesc. Comandamentul armatei eline avea datoria să îngrijească de buna rînduială în localitățile cucerite — mai ales cînd scopul războiului, a anunțat cu atîta trufie, era desrobirea creștinilor de sub jugul păgînilor.

In deosebi față de Aromîni se impuneau menajamente speciale, întru cît guvernul din Athena trebuia să-și reamintească de conflictul romîno-grec închis de curînd, numai grație extremei noastre bune voinți, dar de pe urma căreia nu noi eram cei mai păgubiți.

Afară de aceasta. presa romînă, în repetite rînduri, a atras atențiunea Regatelor coalizate asupra marei obligațiuni morale care naște pentru beligeranți din neutralitatea Romîniei.

Față de atitudinea noastră rezervată care a făcut posibilă victoria, cruțarea elementelor romînești din Peninsulă era o chestie de delicateță elementară care s'ar fi impus ori cărei națiuni, civilizate.

Este natural că opinia publică romînească să fie cuprinsă de o foarte îndreptățită revoltă.

Mișcarea provocată în pătura cultă a Romîniei de cercurile macedonene, găsește chiar un mare răsunet în toate inimile.

Față de o asemenea stare de lucruri, nu ne îndoim că cercurile diriguitoare din Atena vor lua toate măsurile, cît mai e timp, pentru a pune la adăpost pe conaționalii noștri de asemenea barbarii, menite să lovească în interesele Statului romîn precum și în faima de națiune europeană de care-i place să se prevaleze națiunea elenă.

OAMENI ȘI LUCRURI

HOMO DUPLEX

Tragica întîmplare povestită eri din viața fostului magistrat francez Beguery, ucigătorul femeei sale, ne aduce—nu știm prin ce asociație de idei—în amintire un „caz“—cu totul de altă natură, e drept în care—de astă-dată la noi în țară—se pune dilema grea între magistrat și om. Scriem „om“ în înțelesul de muritor în afară de regimul care-l confundă oarecum cu legea și cu dreptatea. Și D-zeu știe dacă e bine să se facă prea mult această confuziune!

In cronica judiciară a tuturor ziarelor din Capitală s'a putut ceti, cu 2—3 zile înainte, o notiță cam la fel.

S'a vorbit mult asupra incidentului întîmplat la teatrul Adrian din R.-Vîlcea, între d. N. Temelie și primul-procuror al tribunalului.

Primul-procuror privind cam irevențios pe d-na Temelie și-a atras observațiile soțului pe drept îndignat.

Dar primul-procuror intentează proces de ultraj d-lui Temelie, proces în care tribunalul a dat 15 zile închisoare soțului ultragiat.

Contra acestei hotărîri d. Temelie a făcut recurs, care a fost susținut eri, înaintea secției II-a a Curței de Casație.

Curtea constatînd că procurorul nu putea să fie în exercițiul funcțiunei, cum apreciase tribunalul, de oare-ce se găsea la teatru.

In consecință, a *casat* hotărîrea tribunalului și a trimes chestiunea spre a se judeca din nou la tribunalul de Dolj.

Sub titlul, mult exagerat de sigur, „Din crimele magistraturei“, a apărut nu de mult o broșură scrisă de un publicist și în care se expune pe larg afacerea procurorului cu pricina. Se citează dosare, să invocă mărturii și—mărturisim—broșura pe care am primit-o și noi, suggerează penibile îndoeli. Autorul, după lungi și bine stilizate dovezi afirmă că:

„...primul-procuror de Vîlcea, a făcut într'adevăr, în acea sală de teatru, tot ce se putea face pentru a ofensa familia Temelie, pentru a exaspera pe d. Temelie, pentru a atrage asupra acestor lucruri atențiunea întregului public din sală, pentru a provoca arătări cu degetul și clevetiri, pentru a da naștere în cele din urmă unui scandal foarte păgubitor prestigiului funcțiunei de procuror“, a făcut tot ce se putea pentru a indigna pe d. Temelie și pentru a se compromite pe d-sa.

Lucrul se dovedește pe deplin cu fiecare rînd din dosarul afacerei. Nu există în acest dosar un singur început de dovadă, un singur indiciu măcar, că procurorul s'ar fi purtat altminteri decum am arătat în rîndurile de mai sus.

Cu toate acestea, a fost găsit vinovat și condamnat la 15 zile închisoare Nicolae N. Temelie, despre care nu există în dosar nici un început de dovadă, nici un indiciu măcar că s'ar fi făcut vinovat de vre-o faptă prevăzută și pedepsită de lege.

Nu întîmplarea în sine ne interesează, — cu atît mai mult că justiția pare dispusă a repara eroarea. Ci găsim interesantă problema psihologică și socială în sine: a diferențierei necesare, a diferențierei permanente și absolute între superioritatea morală a magistratului și între inferioritatea posibilă a omului...

Rodion

Telegraful

— **Un mic istoric** —

Printre marile și senzaționalele invențiuni care au făcut epocă, fără îndoială se numără și *Telegraful*; de un folos incalculabil pentru întreaga omenire, el a influențat incontestabil foarte mult asupra mersului cultural a ei, dînd naștere la cele mai mari evoluțiuni pe toate terenurile vieței sociale și a statului. Grație lui și popoarele cele mai îndepărtate sunt azi într'o legătură mai intimă, sunt mai apropiate putîndu-și astfel mai lesne și într'un timp relativ scurt comunica ideele, necesitățile lor.

Dacă azi suntem în curent cu evenimentele mari cari se petrec departe de noi cu sute și mii de leghe, dacă așteptăm cu o impacienţă teribilă, vești de la scumpii noștri plecați în departare, oare acele momente de o nespusă fericire ce cuprinde inima noastră, recăpătarea liștei sufletești, cui o datorăm noi dacă nu *Telegrafului*? Acea nesiguranță ucigătoare, acele gînduri neliniștitoare și închipuiri chimerice, oare ele nu se risipesc ca prin farmec întocmai ca negura de toamnă la ridicarea pe orizont a dătătorului de viața și lumină a razelor bine-făcătoare a cerescului soare, tot așa la vederea curierului care ne aduce mult dorită și așteptata depeșă. Vestea că ei au ajuns sănătoși și fără nici o primejdie? la destinație?

Oare cine dintre noi n'a încercat aceste chinuri de neliniște sufletească?

Toate aceste suferinți morale, toate aceste neajunsuri au dispărut azi mulțumita iscusinței geniului omenesc care astfel încă odată a aratat într'un mod strălucit superioritatea sa, și-a impus voința, că lui nu-i pasă de obstacolele uriașe ce natura le opune omului; ca un gigant el pășește înainte deschizînd astfel omenirei cîmpuri nouă și rodnice de activitate zmulgînd naturei din zi în zi cîte unul din misterele sale, care vor răspîndi apoi raze bine făcătoare asupra omenirei, devenind astfel un izvor nesecabil de avuție și de fericire, iar omul simte, devine conștient, că în adevăr în el e o forță, misterioasă, un ce care-l ridică mai prea sus de toate făpturile Universului făcîndu-l stăpînul, punînd astfel din ce în ce mai mult stăpînire pe forțele naturei, supunîndu-le voinței sale — generațiile viitoare vor bine cuvînta și slăvi memoria acelor barbați, acelor genii care au știut să pătrundă în tainele naturei, zmulgînd din mîinele ei acea rază divină care nu va mai fi privită de umilul muritor ca o manifestare a mîniei a tot puternicului jupiter tunătorul ci ca o nouă bine-facere spre fericirea și folosul său.

Fără îndoială e instructiv și de un folos netăgăduit pentru ori cine care poartă un viu interes, urmărind cu o curiozitate provocătoare peripețiile prin care a trecut o invențiune și de sigur și profanilor în meșteșugul artei Telegrafului îi va interesa a cunoaște fazele prin care a trecut el de la începutul său, din timpuri care se pierd în noianul vremei pînă în zilele noastre cînd el a intrat într'o nouă fază; de aceia mă încerc a da le lumina zilei cîte ceva, dacă nu desăvîrșit și cu pretențiune ca original totuși cît îmi va sta în putință și-mi vor permite modestele mele mijloace a face un mic istoric a acestei intervențiuni, un ideal realizat la care visasă atîtea veacuri o lume întreagă.

Apollinaris

Apă minerală de cură și de masă, cu o reputațiune mondială

Recunoscută de Statul Prusiei ca apă minerală de întrebuințat de toată lumea.

Medalia Statului Prusiei, 1902. Grand Prix Bruxelles, 1910.

Inainte de a arata primele încercări făcute cu aparate electrice, care cad în anul 1746, cred că ar fi de un oare-care interes istoric a ne transporta cu cîteva sute de ani în urmă și a vedea la popoarele antice cari ajunseseră la un grad destul de înaintat în cultură, oare ele nu se serveau de vre-un aparat sau de niște semne pentru ași comunica noutăți sau alte necesități în cazuri urgente?

In adevăr, încă în timpurile cele mai străvechi oamenii au simțit nevoia de a transmite noutățile cele mai importante punctelor celor mai îndepărtate într'un mod sigur și repede și pentu acest scop ei se serveau de signale optice ca focul, torți, coloane de fum etc. Mai ales în timpuri rezboinice aceste signale erau de un folos salutar prevenind încă la timp, în multe cazuri, un complect dezastru pentru cei în inferioritate. Astfel *Thucydides* în istoria războiului peloponezean spune: către seară Peloponezienii fură înștiințați de niște focuri uriașe că 60 corăbi ai Atenienilor au plecat din Leucas. De aseminea și la Macedoneni găsim același mod de comunicație după cum amintește *Curtius*: observabatur ignis noctu, fumus interdiu (noaptea se vedea foc iar ziua fum). La Romani și mai cu seamă *Caesar*, el prin coloane mari de fum cari se vedeau pînă în depărtări, vestea totdeauna legaților săi strîmtorați despre apropiatul ajutor a bravilor săi legionari. Numărul acestor exemple le-am putea mări dar cred că ar fi de prisos de a mai insista asupra lor. Chiar și la popoarele Africei găsim în uz astfel de semnale după cum ne arată mai multe pasage din *Periplus* a lui *Hannon*; d'asemenea și chinezilor telegrafia optică li era cunoscută servindu-se de niște signale cu foc.

In evul mediu telegraful optic fu aproape uitat căci întrebuințarea rachetelor, a steguleților etc. era foarte puțin usitate după cum ne arată istoria căci pe acele vremuri neputîndu-se ajunge la o întrebuințare sigură și întinsă a luminei și din cauza numărului prea mare a punctelor ce necesita reproducerea signalelor, chiar și pentru distanțe mici, ceea ce a influențat foarte mult asupra alterării transmiterei semnalului, ajungînd în multe cazuri la postul corespunzător cu totul neînțeles.

(Va urma)

Ion Smolinski

Litere-Științe-Arte

Bătălia de la Finta *de loc.-col. Ion Anastasiu.*—D. loc.-col. Ion Anastasiu a strîns într'o broșură de 48 pagini, urmat de 3 planșe topografice, observările și notele sale asupra bătăliei de la Finta petrecută în 1650 între Vasile Lupu și Matei Basarab.

Ca militar și mai ales din partea locului—broșura e tipărită la Tîrgoviște, în tipografia Viitorul—ne-am fi așteptat la o descriere topografică asupra locului și a stratagiei lui Matei Basarab.

Nimic din toate acestea, nu găsim reflexiilo militarului strateg de azi asupra tacticei vechi, de altfel chiar autorul are grija să spună că „descrierea bătăliei de la Finta *nu-i de la mine*, ci este material adunat de prin cărți".

Aici militarul trădează puțina deprinderi cu cărțile. Face rău citatele, apoi nu știe a deosebi legenda de fapt și în mai puțin de 30 pagini vorbește de alte lucruri, de cît de războiu și localitatea Finta.

Așa vorbește de *Cetatea Tîrgoviștea*, și scoate că e făcută la 1246 (?), organizarea militară a țărei, cu foarte mari lipsuri, afară de apologia făcută *căciulei*, și afirmarea gratuită că Vasluil a fost intemeiat de Ștefan cel Mare cu soldații schilozi în urma bătăliei de la Racova (1475), de și el e mai vechiu cu mult.

Reiese dar că bătălia de la Finta așteaptă alt scriitor, militar ori civil.

Gh.

*

Editura „Bibliotecei Iașilor" va face să apară o nouă colecție literară populară de un format mai mare și cu prețul de 20 bani numărul.

Succesul editurei merge crescînd.

*

Intre cele mai recente apeluri literare lansate în Franța în favoarea Turciei—mai drept—a Constantinopolului este și acel semnat în ziarul „Figaro" de către Jvette Guilbert.

E un articol elogios și foarte sentimental.

Asupra stărei economice a Bulgariei în timpul războiului

Raport prezentat d-lui ministru al industriei și comerțului, în urma anchetei făcute în Bulgaria conform deciziei 43028/912.

Mobilizarea armatei s'a hotărît, în Bulgaria în ziua de 17 Septembrie 1912 și tot în acea zi întregul regat a fost declarat în stare de asediu, iar prin ucazul din 19 Septembrie, s'a acordat moratoriul.

Iată textul acestui ucaz:

„Art. 1. Se acordă moratoriu de 3 luni, „cu începere de la 17 Septembrie pentru „ori-ce persoană, societate și bancă par„ticulară, pentru executarea obligațiunilor „comerciale și civile, contractate înainte „de această dată.

„Art. 2. Moratoriul nu oprește curge„rea intereselor".

Interesele la care legea moratoriului se referă, pentru toate aceste obligații, sunt cele legale și anume: pentru obligațiile civile 10 la sută conform art. 573 din legea contractelor și obligațiunilor din 1892, iar pentru cele comerciale 8 la sută conform art. 298 din Codul de Comerț.

(In legea contra cametei pentru districtele Varna și Silistra, maximum intereselor este fixat la 12 la sută).

Pentru aplicarea moratoriului în orașul Sofia, șeful poliției a pus în vedere, că moratoriul se întinde și asupra plății chiriilor.

Depă arătările oficiale, motivele pentru care s'a acordat moratoriul, nu consistă atît în dificultățile economice, în care debitorii se aflau în urma crizei inerente unei stări apropiate războiului, cît se explică prin imposibilitatea de a se executa plățile, crejate de mobilizare, prin faptul că toți bărbații de 20 pînă la 50 ani fiind chemați sub drapel, atît debitorul nu putea face față obligațiilor sale, cît și organele judecătorești și administrative nu puteau funcționa pentru a pune în valoare drepturile creditorilor.

De altă parte, Serviciul Vămilor nu mai funcționa din lipsa de personal, iar mijloacele de transport erau toate militarizate.

Ținîndu-se seamă și de jena economică, pe care toate familiile o simțeau prin plecarea bărbaților la războiu, moratoriul se impunea chiar din prima zi a mobilizării. Intărzierea de două zile (de la 17—19 Septembrie), pusă în acordarea moratoriului, s'a îndreptat dîndu-se ucazului puterea retroactivă pînă la data mobilizării.

Cîteva zile după mobilizare, constatîndu-se oprirea întregei vieți economice prin chemarea tuturor elementelor armatei, autorităților au fost invitate să înainteze tablouri, Ministerului de răsboiu, pentru funcționarii absolut indispensabili, carí trebuesc scutiți de serviciul militar.

S'a stabilit atunci un procent pentru vămi, poște, imprimeria statului, etc. apoi s'a scutit toți lucrătorii din minele de cărbuni ale statului de la Pernik, precum și un număr de lucrători din industria textilă, la Gabrovo și Slivno, unde se efectuează comenzile pentru armată. Mare parte din lucru se face acolo de femei și copii.

Căile ferate fiind militarizate, serviciul nu putea fi pus la dispoziția transporturilor particulare, de cît pe măsură ce mobilizarea se efectua.

Pentru mărfurile aflate în vamă la mobilizare și pentru cele cari, aflîndu-se pe drum în acea epocă, ajungeau în vamă după mobilizare, s'a hotărît scutirea de taxă de magasinagiu pînă la 1 Noembrie.

Multe mărfuri au fost ținute de cumpărători în vamă pînă la înlesnirea transportului, unele au fost refuzate, iar altele retrase de expeditori de teama situației create prin mobilizare.

De la 17 Septembrie, străinătatea nu a mai furnizat mărfuri, de cît în urma plății imediate, credit ne mai putîndu-se face în asemenea situații. Deși restrîns, în timpul răsboiului, importul a existat. Nu avem însă cifre pentru aceasta, date statistice lipsesc, căci la ministerul de finanțe nu se află în momentul de față personalul trebuitor.

Moratoriul întinzîndu-se numai asupra obligațiunilor contractate de persoane și societăți particulare, statul a continuat să-și execute obligațiile față de străinătate, față do locuitorii regatului însă, el a devenit debitor în schimbul bonurilor de rechiziție.

Asupra modului cum operațiile de rechiziționare au fost efectuate, am putut culege următoarele informații:

La ministerul de răsboiu există o comisiune generală de rechiziție, care întocmește din vreme un tablou de toate obiectele necesare armatei în timp de răsboiu, fixînd totodată maximum și minimul prețului pentru fiecare obiect.

Aceste tablouri sunt înaintate comisiunilor locale, care funcționează în toate comunele. In cele rurale, aceste comisiuni sunt compuse din: primar, preot și învățător, iar in cele urbane din reprezentanții autorităților comunale și a celor militare.

Comisiunea generală comunică prefecturilor cantitățile ce trebuesc ridicate de pe teritoriul fiecărui district, iar prefecturile repartizează cifrile pe comune.

Cantitățile de rechiziționat, fixate de Prefectură pentru fiecare comună, sunt repartizate între locuitori; iar comisiunile locale făcînd această operație, estimează prețurile pe care le trec în bonurile de rechiziție.

Comisiunea generală are facultatea să rîdice sau să scadă, după apreciarea ce va face, prețurile fixate pe bonurile de rechiziție de către comisiunile locale.

E de observat că comisiunile locale au acordat prețuri, apropiindu-se tot mai mult de maximum, astfel că locuitorii au oferit mai mult decît li se cerea, găsind, credeau ei, posibilitatea de a desface marfa cu prețuri foarte avantajoase.

Nu s'a dat pînă acum cifra totală, la care se ridică prețul rechizițiunilor efectuate; în tot cazul însă, comisiunea generală, dat fiind facultatea ce are de a reduce prețurile fixate, le va micșora în mod considerabil la achitare, după răsboiu. Oare care îngrijorare se manifestă din această cauză printre deținătorii bunurilor și se impută comisiunilor locale că, pentru a'și ușura sarcina rechiziționărei, au procedat cu ușurință acordînd prețuri prea mari, de a căror achitare integrală nimeni nu este sigur.

La efectuarea rechiziționării, operațiunele s'au început prin Departamentele de la frontiera turcească, pentru ca inamicul intrînd pe teritoriul bulgar să nu se poată aproviziona. Rechiziționea pe teritoriul amenințat s'a făcut în mod total, adică s'a luat, nu numai proporția fixată pentru regiune, ci chiar din cantitățile ce trebuiau să rămînă, ca indiscutabile traiului celor rechisionați. Acum, că trupele bulgare au înaintat, Statul ia măsuri pentru aprovizionarea locuitorilor din districtele de graniță.

In interiorul țării, s'a ținut seamă la ridicarea obiectelor, atît de cerintele armatei cît și de nevoile locuitorilor, pe tot timpul iernei. Săteanului, care avea o recoltă numai pentru traiul său, nu i s'a luat nimic. Celui care avea un surplus de vînzare, i s'a cumpărat acel surplus în schimbul bonului de rechiziție. Din magazinile negustorilor în care se afla strînse cereale, nu s'a rechiziționat decît pentru a se completa lipsurile armatei, restul a fost lăsat ca stoc de rezervă pentru armată- pentru aprovizionarea orașelor și pentru o eventuală exportare după răsboiu.

Nu ni s a comunicat cifre, din care să vedem la cît s'ar putea ridica cantitățile de grîne rechiziționate și cele rămase în magazie.

Va urma

INFORMAȚII

Lista de subscripției pentru aeroplanul „IAȘUL"

D-na Ana Conta-Kernbach	60 lei
D. Stefan Negruți	500 „
D. Lupu Weinsengrün	30 „
D. Cristea T. Cristea	500 „
Banca Moldovei	200 „
D. Gh. Calmuski	20 „
D. Dr. Ilie Stroici	500 „
D. Grigore Iamandi	500 „
D. Dr. Gh. Proca, profesor la facultatea de medicină din București	100 „
D. Nicu Stroici	300 „
D. N. Corjescu	100 „
D-na Lt.-Colonel Cătuneann	6 „
D-ra Beatrice Trantomir, prof.	2.50
D-ra Ida Ienescu, profesoară	2.50
Banca populară „Leul"	20 „
D. D. Brudea	5 „
D.na Zenobia Botez, subdirectoare la școala Elena Doamna—București	20 „

Banii au a se adresa d-lui Victor Fara la Prefectura de județ.

:: Eri în str. Cuza-Vodă s'a petrecut un regretabil scandal. Un plutonier în urma unei certe ce avusese cu un civil, a scos sabia și i-a aplicat acestuia, mai multe lovituri cu lama săbiei. Intervenind autoritățile, a fost trimis sub escortă la comenduirea pieței.

:: La institutul Grigorian a fost eri un început de incendiu, pompierii sosiți la timp, au localizat repede focul.

:: Stolerul M. Finchelștein din strada Arapu No. 75 s'a plîns autorităților că eri noaptea niște răufăcători, i au pus foc atelierului. Cu ajutorul vecinilor a putut înlătura nenorocirea ce-l amenința.

:: La 2 Decembrie va avea loc în comuna Tabără tărnosirea bisericei clădită de țarani.

Va lua parte protoereul județului părintele Șincoca și diaconul Săvulescu.

:: Meetingul național convocat de către liga culturală, va avea loc Mercuri 21 la teatrul național. Se va începe la ora 3 după amiazi.

:: **Măsuri contra holerei.**—Pentru a se preveni întroducerea holerei din *Bulgaria* și *Serbia*, direcțiunea serviciului sanitar a luat următoarele măsuri: vasele plutitoare din Bulgaria vor intra: cele de mare, numai prin porturile Constanța și Sulina, iar cele de Dunărea prin Galați, Brăila, Calarași, Giurgiu, T.-Măgurele, Corabia și T.-Severin. Vasele ce vin din Serbia vor intra prin T.-Severin.

Călătorii și mărfurile venite pe uscat vor trece prin Vărciorova.

Toate celelalte puncte de trecere din Bulgaria și Serbia în România rămîn închise după cum rămîne și fruntaria Dobrogei spre Bulgaria.

Călătorii veniți din cele două țări vor fi supuși la domiciliul lor la o supraveghere medicală de cinci zile socotite de la data sosirei lor.

Produsele alimentare de origină animală în stare proaspătă precum și legumele verzi sau fructele proaspete sunt prohibite.

:: **Distribuirea corespondenței.**—D. N. Cosăcescu, directorul general al poștelor, telegrafelor și telefoanelor, primind dese reclamațiuni asupra nedistribuirei la timp și la adevărata destinație a corespondenței poștale, precum și că unii amploiați, probabil din cei de curînd primiți în corp, sau din personalul inferior, care nedîndu-și seama de gravitatea faptului și de rigorile legei asupra secretului corespondenței, ar fi deschis scrisori particulare, a dat următoarea circulară, către toate oficiile din țară:

Primesc reclamațiuni din mai multe părți ale țărei că corespondența poștală nu se distribue la timp, că din neglijența factorilor nu se aduce la destinație, ori se dă la alte adrese; și oamenii străini le deschid din greșală ori din intențiune; că unii factori nu duc la destinație corespondența și o distrug.

Dar ceea ce este și mai grav, primesc reclamațiuni că în unele oficii s'ar fi deschis scrisori particulare, violîndu-se astfel secretul corespondenței, fapt pedepsit cu mare asprime de lege.

De acea vă rog domnule diriginte, ca pe deoparte să puneți în vederea subalternilor d-voastră cuprinsul acestei circulări, citindu-le și art. din lege referitor la asigurarea secretului coresponeenței și pedepsele ce sunt prevăzute acolo; iar pe de altă parte, să priveghiați d-voastră cu mare băgare de seamă, comunicîndu-ne imediat cea mai mică abatere pentru a depărta din serviciu și a judecății pe funcționarii ce se vor face vinovați de asemenea grave abateri de la îndatorirea lor.

:: Multă lume ne atrage atențiune, asupra neajunsurilor ce suferă, din cauza că orele de cancelarie la administrația financiară, încep la ora 12, adică o oră cu totul nepotrivită.

La rîndul nostru, supunem această plîngere d-lui administor financiar, și nu ne îndoim că va reveni, și va dispune ca orele pentru public să fie de la 8—12 a. m.

Epitropia Generală

a

Casei spitalelor și Ospiciilor

Sf. SPIRIDON DIN IAȘI

Face cunoscut că în ziua de 1 Februarie 1913, oarele 2—4 p. m. se va ține în camera acestei Epitropii, licitație publică prin oferte sigilate pentru arendarea pe de 10 ani, cu începere de la 1 Aprilie 1913, a stațiunei balneare Slănic Moldova, cuprinzînd izvoare de ape minerale, alcaline, clorosodice, bicarbonate și alcaline feruginoase pentru băut și pentru băi; băile, inhalatoriul, otelurile, restaurantele, cazinul și toate celelalte localuri din raza băilor și din satul nou.

In caz cînd nu se vor prezenta concurenți pentru întreaga stațiune se va ține licitație la ora 4 p. m. din aceiași zi tot prin oferte sigilate, pentru închirierea în parte a stabilimentelor notate mai jos a băilor Slănic-Moldova pe timp de 5 ani cu începere de la 1 Mai 1913.

Licitația se va ține conform Art. 72—83 din legea comptabilității generale a statului și regulamentelor de licitație a Epitropiei.

Concurenții sunt invitați a se prezenta în ziua licitației însoțiți de o garanție provizorie în numerar sau efecte publice în valoare de 25,000 lei pentru întreaga stațiune, iar pentru stabilimentele notate mai jos, garanția prevăzută în dreptul fiecărui stabiliment.

Epitropia generală își rezervă facultatea de a aproba sau nu oferta cea mai avantajoasă ce se va prezenta la licitație sau a ține o nouă licitație dacă va găsi de cuviință.

Condițiunile de arendare și toate lămuririle necesare se pot vedea în ori ce zi de lucru la serviciul Ad-tiv, din cancelaria Epitropiei G-le din Iași.

	Garanția proviz.
1) Restaurantul, cofetăria, cafeneaua, și sala de biliard din Cazinul Regal.	2500 Lei
2) Băcănia	500 „
3) Cantina	150 „
4) L calul No. 7 din piața băilor Slănic p. legume și zarzavat și o baracă în sat	150 „
5) Restaurantul No. 2	400 „
6) Restaurantul No 3	500 „
7) Localul No. 1 de sub otelul Cerbu pentru ceasornicărie	100 „
8) Localul No. 2 de sub otelul Cerbu pentru galanterie	100 „
9) Localul No. 3 de sub otelul Cerbu pentru articole de mode	100 „
10) Localul cu dreptul de farmacie	150 „
11) Exploatarea apelor minerale	300 „
12) Două baratce în satul nou pentru spălătorie	100 „
13) Localul No. 4 din piața băilor Slănic pentru croitorie	100 „
14) Localul No. 3 din foasta hală de bere pentru galanterii	100 „

No. 8913 19 Nov. 1912

A. G. DABIJA

AVOCAT

In ograda Bisericei Sf. Dimitrie (Bălș) str. Stefan cel Mare

Cura cu Untură de Pește

nu se face cu folos decît cu:

„Emulsia-Racovitza"

300 de atestațiuni medicale, cît și 150,000 flacoane vîndute pînă acum dovedesc puterea ei curativă neîntrecută!

Adoptată de toate spitalele din țară pentru tratamentul

Rachitismului, Scrofulelor, Oaselor moi, Anemia și Poale albe a Femeilor. Inofligă sau Tuberculoză, în Bronchite și Tuse învechite pentru a Ajuta Hrănirea Anevoioasă a Copiilor slabi și Surmenați și pentru Curățirea Sîngelui Stricat

Modul de întrebuințare se află la fie-care flacon.

De vînzare în toate farmaciile și drogueriile din România. Prețul flaconului: 3 Lei 70 b

Feriți-vă de contrafaceri și substituțiuni!

Ultime Informaţii

Am putut azi vedea pe d. dr. Slătineanu, inspector sanitar.

La o întrebare a noastră, d. dr. Slătineanu ne-a asigurat că s'au luat toate măsurile pentru a se evita întinderea holerei în ţară şi că măsurile se aplică cu rigurositate.

Pentru moment nu este nici o primejdie,—însă—adangă d. dr. Slătineanu — nu putem nemic garanta pentru primaoară.

La Liceul internat s'a constatat un caz de febră tifoidă.

Elevul bolnav a fost izolat.

Serviciul sanitar a luat cuvenitele măsuri, pentru desinfectarea localului.

In strada Tatarăşi s'au constatat trei cazuri de febră tifoidă.

Bolnavii, cari au fost izolaţi, sunt nişte ţigani, de curînd sosiţi în localitate.

In strada Ciurchi s'a constatat azi un nou caz de scarlatină.

Persoanele, cari doresc să ia parte la lucrarile de reensămîntul populaţiunei, să se adreseze d-lui D. Sadovianu, secretarul comisiunei, la Primărie.

Falimente. Din oficiu, după cererea parchetului, a fost declarat în stare de faliment dispărutul comerciant I. H. Adler, strada An. Panu.

— Au mai fost declaraţi faliţi şi arestaţi: Aron Şmil, tăbăcar, str. I. C. Brătianu 15 şi Iosef Cunovici, blănării, str. Cuza-Vodă 46.

— Simon Rosenzweig au declararea în stare de faliment a firmei manufacturiere fraţii Herşcovici, str. Stefan cel Mare 63. Noel Bring, Focşani, cere declarea în faliment a lui C. Ciobanu din Gropniţa.

— Una din cele mai mari firme manufacturiere din ţară acea a d-lor Grigoriu şi Ştefănescu, se află în stare de încetare de plăţi, avînd un pasiv de două milioane.

Firma a cerut moratoriu.

La şcoala medie de fete din Iaşi vor preda cursurile: d-na Iosefina Maximovici, franceza; d-na Tarnovski, muzica; Caliopi Tănăsescu, gimnastica; Virginia Drăghici, lucru manual şi grădinăria; Aritonovici, gospodăria.

Ziarul nostru na va apare mîne. Mercuri, fiind sărbătoare.

In învăţămîntul din Jud. Suceava s'au făcut următoarele numiri de suplinitori: d-ra Clementina Zăhărescu, la Rădăşeni; Ecaterina Spiridon, la Arghira; Ecaterina Munteanu, la Corveşti şi d. Gh. Nicolescu la Găineşti.

Conferinţa doamnei Elena Bacaloglu.—In aula Universităţei noastre, d-na Elena Bacaloglu şi-a desvoltat aseară conferinţa, *„Adevăr şi Patriotizm"*, în faţa unui public numeros alcătuit din lumea noastră intelectuală.

Intr'o limbă clară şi vioae, distinsa conferenţiară, expune timp de aproape două ore: viaţa şi operile *Biancăi Milesi* şi ale lui *George Asacki*, legaţi cînd-va printr'un puternic sentiment de stimă reciprocă.

Conferinţa care s'a distins printr'o bogată documentare a faptelor, e întemeiată pe grele şi amănunţite cercetări istorice proprii, e presurată de interesante concluziuni de ordin general, mai cuprinde şi o perfectă analiză psicologică a celor două temperamente.

Bianca Mileşi ne-a apărut în toate pripeţiile vieţei sale; ca luptătoare socială pentru unitatea Italiei; ca mamă, ca soţie şi ca amică.

In ce priveşte Asachi, desigur că e cea mai bună biografie, ce o avem pentru el pînă acum.

Evoearea unor atît de interesante clipe din viaţa romînească, din trecut, trebue să inspire o deosebită luare aminte, cu atît mai mult, cu cît la noi, s'a produs foarte puţin în acest gen.

Prin conferinţa sa, d-na Bacaloglu şi-a făcut o infrare triumfală în oraşul culturei, relevîndu-se în acelaş timp ca un puternic temperament animat de idei progresiste pînă la revoluţiune, fără a se îndepărta însă de la concepţiunea unui patriotizm superior.

Ca omagiu i s'a oferit un frumos buchet de flori.

Ştiri artistice. — Vineri 30 Noembrie va da în sala Teatrului Naţional **Un singur concert** Celebrul **„Quatuor Bruxellois"** şi care Quartet se compune din renumiţii artişti *Franz Schörg, Hans Daucher, Paul Miry şi Jaques Gaillard.* Programa ce va cînta acest strălucit Quartet este alcătuită din compoziţiile celebrilor autori ca:

1) *Dvorak* Quartet op: 96 în Fa major.

2) *Haydn* Quartet No. 68 în Fa Major.

3) *Smetana* „Aus meinen Leben" Quartet în Mi Minor. Cele două concerte ce au dat anul trecut acest celebru Quartet în Bucureşti, şi unde au fost atît de mult sărbătoriţi, ne face a crede că toţi iubitorii de muzică aleasă vor lua parte la acest strălucit Concert, Biletele sau pus în vînzare la Agenţia Teatrală „Thalia" Th. P. Maximovici.

Dela 15 Noembrie produsele Debitelor Badareu se vînd cu următoarele preţuri

	Litru	Kgr.
Unt pentru masă şi cafea		6.00
Smîntînă dulce centrifugată	3.—	
Unt proaspăt pentru gătit		4.—
Brînză proaspătă de vaci		1.—
Brînză de oi de putină		1.60
Brînză de munte		2,—
Brînză de munte de toamnă		2.60
Ouă proaspete	11 lei suta	
Lapte dulce proaspăt se găseşte în fie-care dimineaţă şi seara litrul		0.50
Caşcaval grecesc		2.80
Brînză de burduf		2.80
Caşcaval de Penteleu		3.00

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri cu următoarele preţuri:

	Litrul
Vin alb vechiu	1.—
Vin negru vechiu	1.—
Vin alb negru si superior	1.20
Vin Cotnar şi Bordeaux	1.60
Vin Cotnar şi Bordeaux supcrior	2.—
Vin otonel tămăios	2.40

Toate calităţile de vinuri superioare se vînd cu litrul şi în sticle înfundate.

Eleva E. Sterea a fost primită bursieră supranumerară la şcoala normală de învăţătoare din Iaşi.

Răsboiul Independenţei (Filmul artistic romîn Leon Popescu), va fi reprezentat în curînd la Teatrul-Circ Sidoli din oraşul nostru şi la teatrul Cooperativa din Ploeşti.

Această grandioasă desfăşurare istorică reconstituită cu concursul trupelor romîneşti este de o reuşită fără seamăn. 80.000 soldaţi şi figuranţi se perindează înaintea spectatorilor.

Afişe speciale vor arata ziua primei reprezentaţii şi toate detaliile.

Direcţia teatrului cinematografic din Sala circului Sidoli, ne roagă să aducem la cunoştinţă că din cauza unei întârzieri în expediare, filmul „Dama de la Maxim's" excelenta comedie a lui Georges Feydeau va fi reprezintată astă-seară Marţi 20 Noembrie.

Scenariul absolut original superioara interpretare a acestei comedii de către cei mai buni artişti humoristici pariziani încoronează succesul piesei.

Mai sunt cuprinse în acest nou program:

Şopronul în flăcări, desfăşurare dramatică.

Femei jucătoare de cărţi, scene de moravuri nord americane.

Ghetele lui Ghimiţă, scene comice. etc.

Inmormîntarea unui bogătaş în Sumatra (insula la sudul Indiilor).

Muzică molipsitoare, scene foarte comice.

Escursiuni în Italia—Valea Vezuviului.

Cel mai nou număr din Eclair-Journal, cu telegramele însufleţite.

Logodna lui Tîndală, scene comice cu humoristul André Deed.

Mercuri 21 Noembrie, (Intrarea în biserică) program nou care începe cu matineul acelei zile, la 3 ore. Acest nou program cuprinde a treia epocă din „Mizerabilii" — Miss Alice, scene artistice sportive—Frica de apă, comedie etc.

Caut asociat *pentru o întreprindere începută şi rentabilă. Să dispună de un capital circa 4000 lei.*

Dacă asociatul ţine casa şi socotelele îi se oferă 100 lei lunar în plus.

Se respunde ofertelor serioase sub; „Zed" Ziarul Opinia.

ULTIMA ORA

Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 20 Noembrie

Cucerirea oraşului Kirdjale

Amănunte cu privire la noua victorie bulgară

Chestia balcanică în discuţia Reichsrathului

Sofia.—Agenţia bulgară comunică: la 20 Noembrie trupele bulgare au învins un corp de armată turcă, din Kirdjali şi au luat oraşul, duşmanul s'a retras spre Gumuldjina, ear forţele turceşti cam 20 mii oameni ramaseră în regiunea Kirdjali ameninţînd linia de comunicaţii bulgare de la Gumuldjina, precum şi trupele asediind Andrianopole. O puternică coloană bulgară a plecat din Kirdjali spre Gumuldjina şi Dedeagotch, în aceiaşi vreme o altă coloană formată mai ales din cavalerie a fost îndreptată de a lungul ţermului drept al Mariţei, cu scopul de a tăia retragerea turcilor în spre Galipoli. O a treia coloană formată iarăşi în majoritate din cavalerie pornea în marş în această ultimă direcţiune.

La 22 Neembrie coloana ce înainta pe ţărmul drept al Mariţei a atacat poziţiunile turceşti, în faţa Dedeagaciului, iar în noaptea de 22 spre 23 Noembrie a cucerit oraşul; totuşi coloana bulgară aflîndu-se ca o coloană duşmană tare de 4—5000 oameni, cari înaintau din spre Gumuldjina a hotărît să se retragă spre *Bedekli* lăsînd un detaşament de cavalerie în recunoaştere, aceasta s'a petrecut la 24 Noembrie. Cu şase zile mai înainte adică la 18 Noembrie o coloană de infanterie pleca de la Kirdjali înspre Mastanti unde se afla cam două compănii de nizami şi 2 companii de bazbuzuci, o baterie de munte, 2 mitralieze, la 19 Noembrie, atacă poziţiile turceşti obligîndu-i a bate în retragere înspre Gumuldjina. Retragerea s'a făcut în dezordine, drumul este încarcat de mari cantităţi de muniţii şi material de război şi campamente 70 corturi au fost părăsite lîngă satul Bactaşlar.

La 22 Gumuldjina a fost luată de coloana din Kirdjali, turcii au isbutit însă să se retragă în spre calea ferată pînă la staţia ferată sub protecţia' ariergarzei. La 25 coloana Cirdjali urmărind pe inamic ajunge la Fere spru Merhaueli şi au stabilit poziţiuni la nordul acestui sat. La 26 după un duel de artilerie care a ţinut pînă la oara 2 după amiazi, turcii au înalţat drapelul alb şi au trimis parlamentari dar condiţiile lor nu au putut fi primite,—a doua zi ora 2 p. m. turcii se predau difinitiv şi au fost făcuţi prizoneri.

S'au predat comandantul şef al corpului de armată din Kirdjali Mehmed-Javer paşa cu statul lor major cu Hamdi-Bey, şeful şi comandanţii a 2 divizii, colonelii Rassini şi Emsur, 265 ofiţori. 12 mii sub-ofiţeri şi soldaţi, s'au luat apoi 8 tunuri de munte, 2 mitralieze. 1500 cai, material de răsboi şi muniţiuni.

*

Sofia.—In urma incunoştiinţărei că guvernul romîn trimite 2 bacteriologi romîni spre a sta la dispoziţia autorităţilor sanitare bulgare, d. Ghechoff a însărcinat pe ministrul Bulgariei la Bucureşti, să trasmită guvernului romîn mulţumirile sincere ale guvernului bulgar pentru serviciul simpatic pe care Romînia în face Bulgariei.

*

Sofia.—Ziarul „Mai" spune că plenipotenţiarul Graciei primind instrucţiunile ce le ceruse de la guvernul său, delegaţii celor 2 părţi au putut avea azi după amiazi o conferinţă care se crede a fi decisivă.

*

Roma.—Agenţia Stefani află din Valona, că o canonieră greacă a sosit astăzi dimineaţă şi a început bombardarea gheretei cablului submarin, dar tunul n'a fost eficace şi canoniera nu a putut să întrerupă legătura submarină, populaţia stă liniştită deşi impresionată.

*

Belgrad.—Agenţia Ştefania află din Durazo, că un detaşament de trupe sîrbeşti a ocupat acum 2 zile şcoala italiană de aci, consulul italian a făcut demersurile oportune pe lîngă comandantul Ricka.

*

Berlin.—In Reichsrath a continuat discuţia, cu privire la situaţia în Balcani. D. Ledebour, democrat-socialist condamnă politica guvernului care a spus oratorul, a întărit politica reacţionară a lui Abdul Hamid, permiţîndu-i să pună la cale nepedepsit şi neturburat masacrele armenilor, din cuvintele cancelarului, reiesă că germanii nu au interese directe în Balcani, dar că totuşi Germania ar rămînea credincioasă alianţei şi aliaţilor ei dacă interesele acestora ar fi puse în chestie. Aceasta este situaţie de necrezut, căci punem în mîinele Austro-Ungariei şi Italiei liniştea şi soarta noastră. Poporul german are dreptul să ceară guvernului Austro-Ungar ca să nu provoace în chip nejustificat posibilitatea unui războiu. D. Kyderlen Waechter respinge energic atacurile d-lui Ledebour contra Ţarului Nicolae şi declară cu privire la Anglia că relaţiile Germaniei cu Anglia au fost caracterizate în tot timpul ultimei crize printr'o încredere deosebită, aceasta a fost de mare folos pentru o înţălegere între toate puterile şi va folosi şi pe viitor.

Dl. Saphir declară: vom dovedi prietenia noastră de aliat ca în 1909, nu este un interes imperialist dacă austro-ungaria voeşte să-şi apere interese în Serbia. Contele Kanitz, conservator zice că Austro-Ungaria şi Italia să refuze Serbiei accesul la Adriatica şi aceasta slujeşte mai mult la limpezirea situaţiei decît la complicarea ei dacă ar fi cu neputinţă să se menţină pacea, aşteptăm ca guvernul să iee toate măsurile pentru a ţine la înălţime armata nonstră. Naţiunea germană este pentru pace, dar o pace onorabilă, ţinînd compturi de punctul de vedere al aliaţilor noştri. Dl. Vaszermann, liberal naţional respinge cu energie atacurile presei socialiste contra Austro-Ungariei şi zice: aprobăm politica balcanică a guvernului precum şi credinţa de aliat faţă de austro-ungaria. Trebue să menţinem o Turcie viabilă şi nu trebue să admitem protectoratul asupra unor partizi din Turcia asiatică.

Principele Ferdinand la Bruxella

Bruxel.—A. S. Principele Ferdinand al României însoţit de generalul Robescu a părăsit oraşul la 5.22 seara, condus la gară de rege şi de ofiţerii ce fuseseră ataşaţi persoanei Principelui în timpul şederei sale în acel oraş, Ministru României şi personalul legaţiunei au salutat pe alteţa sa regală la gară.

Firul special telefonic, a bine-voit a se deranja pe ziua de azi, aşa că n'am putut convorbi cu corespondentul nostru din Bucureşti.

Ministerul Instrucţiunei publice şi cultelor

PUBLICAŢIUNE

Referindu-ne la publicaţiunile cu No. 49168, 72170, 79115, 77449 şi 83166 inserate în Monitorul oficiul din 25 Iulie, 17, 25 şi 28 Octombrie şi 3 Noembrie a. c. se aduce la cunoştinţa generală că examenele de capacitate pentru numirea profesoarelor şi maestrelor în învăţămîn-secundar şi profesional, care erau anunţate a se ţiue la Universieatea din Bucureşti se vor ţine la Universitatea din Iaşi amînîndu-se după cum urmează.

La 1 Aprilie 1913. — a) Limba romînă, limba şi literatura franceza, limba latină, filosofiia, pedagogia educaţia. b) Contabilitatea, aritmetica comercială, biurou comercial, dreptu comercial şi economia politică.

La 25 Aprilie 1913. — a) Şt. naturale, chimia, merceologia, higiena şi geografia; b) limba romînă, limba germană, filosofia, pedagogia, educaţia;

La 5 Mai 1913. — a) Fizico- chimice, matematici elementare, merceologie, higienă şi geografie b) limba romînă cu istoria şi istoria artelor, geografia şi instrucţia civică.

La 20 Mai 1913. — Matematici fizică, aritmetică comercială şi geografie.

Tot odată se aduce la cunoştinţa că pentru partea ştiinţifică spacialitatea de licenţă a candidatelor poate să fie sau ştiinţele matematice sau ştiinţele fizico-chimice sau ştiinţele naturale. O programă analitică pentru examenul de licenţă nu există.

Prin programa de licenţă se înţelege materia în întinderea cerută la examenele parţiale şi la examenul general pentru licenţa în specialitatea respectivă.

Cu privire la programa specială de limba latină se aduce la cunoştinţă că examenul din această limbă pentru candidatele care n'au licenţă în filologia clasică va cuprinde operile din programa specială ale autorilor care se citesc în şcolile secundare de fete gr. II, anume: Caesar, Titus Livius, Cicero şi Virgilius.

Kino-Teatru „Apollo"

Str. Ştefan cel Mare No. 31

vis-á-vis de Mitropolie

anunţă în curînd deschiderea

SINGURUL CINEMATOGRAF din IAŞI

cu spectacole la fiecare oră

INTINDEŢI MANA NOROCULUI!

CASA S. HAIFLER

Iaşi—Strada Ştefan-cel-Mare

a pus în vînzare

Clasa I a Loteriei Regatului Romîn

1/8 lei 1.50, 1/4 3 lei, 1/2 6 lei, 1/1 lei 12

Vinde Bilete de călătorie pentru America

Cu preţuri convenabile.

S'AU REDESCHIS

Restaurantul şi Casinoul

Hotel Trajan

aranjate cu totul din nou, mobilate elegant după modelul localelor similare din străinătate, fiind conduse de cunoscutul restaurateur şi hotelier d. Adolf Gottesman.

In curînd renovarea Marelui Hotel Trajan.

Important

Aduc la cunoştinţa onor. public şi vechei mele clientele, că am deschis în acest oraş strada Cuza-Vodă (foastă Golia) No. 71.

Fabrică de rahat, halvale, dulceţuri etc.

fabricaţiune specială şi după toate regulele higienice.

Calităţi excelente

Cu stimă, **H. Alexiades**

Dr. S. Dulberger

Specialist în boalele de femei

— MAMOŞ —

fost medic la clinica obstetricală a Consilierului intim Prof. dr. Bum din Berlin; fost timp îndelungat medic secundar al Spitalelor Casei Sf. Spiridon din Iaşi.

dă consultaţiuni

de la 10—12 m. şi de la 3—5 p. m. în locuinţa sa din str. Costache Negri (foasta strada Veche) No. 10 vis-à-vis de farmacia Zfass

— Telefon —

10 lei lunar se învaţă franceză sau germana special conversaţia şi corespondenţa.

Prepar special curs complect primar şi secundar după programul ministerial, la domicilului elevului.

V. Emil. Profesor *Str. Sf. Teodor 36 (în curte).*

Magasinul de Muzică

„MICHELSOHN"

Iaşi—Fondat 1878—Iaşi

Piane şi Pianine

SCHILER, WAREN, CZERNY, ROSENKRÄNZ

şi orice altă fabricaţiune,

se vînd în rate lunare mici.

PIANE ELECTRICE

KUHL et KLATT

ORCHESTRIOANE AUTOMATE

La cerere prin o cartă poştală, trimitem acordorul-voiajor în orice parte a ţărei cu modelele cele mai noui.

NOTE MUZICALE, CLASICE ŞI MODERNE

Acordor şi constructor de piane

AVIS

Expirînd contractele la 23 Aprilie 1913 prăvăliilor din casele Schnurer din str. Ştefan cel Mare şi anume:

Prăvălia ocupată de Confecţiuni la „Regina Elisabeta" acea ocupată de „La Leon", „La Marchiza" şi de băcănia Aberman se aduce la cunoştinţa amatorilor ca să se adreseze din timp pentru închiriere d-lui proprietar cu locuinţa în acele case.

Legătoria de Cărţi ROSENFELD Succ.

Fondată în anul 1854, s'a mutat în strada Gh. Mărzescu (foasta str. Primăriei) No. 30 peste drum de Tipografia H. Goldner.

Dr. Suzana WEXLER-GROSI

BOLI DE FEMEI—FACERI

— Strada Anastasie Panu 43 —

Orfană de 22 ani

400,000 Mărci zestre în numerar doreşte **căsătorie grabnică.** *Schlesinger, Berlin 18.*

Dr. H. SOLOMOVICI

Specialist în boale de

— NAS, GÎT ŞI URECHI —

Ord. 9—10 a. m. şi 3—6 p. m.

67 Str. Cuza-Vodă 67

Dr. I. BRENER

Specialist în boale de femei

MAMOŞ

s'a mutat str. Lăpuşneanu 2

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

PREMIAT La toate dispoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR) FRANŢA
I. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazile de consum din ţară

Cele mai multe şi cele mai însemnate câştiguri, le achită în totdeauna

Schröder

Numai în ultima zi de tragere a căzut în colectura mea norocoasă:

Lei 150,000 Pe No. 59353 8/8
Lei 225,000
în 10 premii à Lei 20,000

LEI		LEI	
20,000 pe No.	825	20,000 pe No.	1,008
20,000 „ „	4,656	20,000 „ „	29,080
20,000 „ „	13,500	20,000 „ „	13,573
20,000 „ „	34,387	20,000 „ „	59,489
20,000 „ „	42,856	20,000 „ „	37,256

Lei 25,000 pe No. 57,564

Apoi în cursul acestei loterii:
Lei 70,000 pe No. 53,927
„ 50,000 „ „ 59,961
Lei 20,000 pe No. 28162 Lei 20,000 pe No. 43756
„ 10,000 „ 11202 şi nenumărate alte cîştiguri à Lei 5000, 3000, 2000, etc.

Tragerea Clasei I-i:
14 (27) DECEMBRIE 1912

1/8 numai Lei 1.50
1/4 Lei 3.—1/2 Lei 6.—1/1 Lei 12.

Cel mai mare câştig eventual:
LEI 900.000

Rob. Th. SCHRODER

BUCUREŞTI
Calea Victoriei 97

Sucursale: Calea Victoriei 50 Calea Griviţei 96 Str. Lipscani 72
BOTOŞANI Calea Naţională 203; IAŞI Str. Ştefan cel Mare 8; GALAŢI Str. Domnească 14.
CRAIOVA Str. Unirii 69; BRAILA Piaţa Sf. Archangheli (Casa Rally); PLOEŞTI Str. Basarabilor 1

Magasinul Conservatorului
IAŞI—Strada Lăpuşneanu 32—IAŞI
NOTE de MUZICA
ASORTIMENT complect după Programa Conservatorului
Instrumente Muzicale şi Accesorii
Reprezentanţa şi Depositul renumitelor
Piane şi Pianine
— ROSENKRANZ —
Neîntrecute în soliditate şi ton frumos
Vînzare şi în rate mici fără acont —
— Catalogue gratis —
ÎNCHIRIERE DE PIANE CU PREŢURI AVANTAGIOASE

BRUSSELE TAPIS
Prix 4 fr.
R. GARIEL
2me quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

NEVRALGIELE
Tăpurile Doctorului Moussette
ADVERATELE TĂPURI MOUSSETTE
ADVERATELE TĂPURI MOUSSETTE
Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, sont en vente chez tous les Droguistes et Pharmaciens.

Renumitele PLUGURI
intregi de oţel bătut
marca PORC MISTREŢ
DIN FABRICA
Gebrüder Eberhardt Ulm
a) cu 1, 2 şi mai multe brazde
b) speciale de vie
c) speciale de prăşit
Maşini de secerat de Mc. CORMIC precum şi alte maşini şi unelte agricole, permanent în depozit la
Fraţii Bachstez, Iaşi

PONDOIR
DÉPOSE
Prix 6fr.50
R. GARIEL
2me, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
HABITACLES A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

GILLETTES
Gamme GARIEL
CLOTURES DE CHASSE VOLIERES POUR FAISANS
MONCEAUX ARTIFICIELLES. les 100 mètres

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, str. Gh. Mîrzescu 17—Instalaţie cu motoare electrice

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași str Gh. Mirzescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul X — No. 1744. Vineri 23 Noembrie 1912

TRIUMFUL MORȚII

Biserica Sfîntului Gheorghé are fațada toată îndoliată; e doliul public, doliul oficial, doliul pe care cei de sus țin să-l împartă cu marea mulțime care se perindează, în grupuri mai mari sau mai mici, — marea mulțime vine și pleacă, leacă și vine méreu.

A prins a însera bine, în momentul cînd intru în biserica încăpătoare. Lumea trecătoare s'a rărit; gardiștii sunt mai puțin ceremonioși; îngrijitorii, de sfat cu preotul,—pun la cale ce ar fi de făcut pentru a doua zi, — zi de serbătoare, în care se prevede o mare aglomerație de lume.

In semi-întunericul bisericei boltite șoaptele aceste profane, mărite prin ecoul zidurilor, par mai reci, mai lipsite de pietate în indiferența cu care sunt rostite. Nu este oare tot astfel întreg ceremonialul oficios, cu care — după trecere de atîtea luni de zile — se pregătește a doua înmormîntare a gînditorului uriaș, — a cărui cugetare părea, în mărimea și libertatea ei, că sfidează hotarele și legile unei țări?

Fericite—țările cari produc, în anumite faze ale evoluției lor culturale, oameni mari. Dar nefericite în acelaș timp, cînd starea lor de cultură nu le îngădue încă să se ridice pînă la deplina înțelegere a acelor oameni superiori. Sunt povoare prea mari pentru umerii prea slabi, sunt accidente supărătoare pricinuite de capricii geniale ale naturii; sunt comori de bogății cari rămîn în parte nefolosite, nefolositoare.

După două decenii de la moartea lui Eminescu, neprețuit în deajuns în viață, cine ar fi crezut că „accidentul“ se va reînnoi și că se va îngădui expatriarea pînă la moarte a singurului vrednic urmaș literar al celuilalt?

Dar Eminescu a fost un resignat, a fost un mare refractar. De aceea, fără revoltă adîncă, a trecut, singur pe lume, singur între zidurile spitalului „în Nirvana“—cum atît de plastic a scris Caragiale în necrologul său. Nu tot așa fu cu acesta din urmă, care avea multă vroință de a trăi, toată dorința de a se bucura de bunurile vieței, dar nu a izbutit.

Acum cîteva luni, abia, în camera-i de hotel, în Iași, l'am auzit, ca și cum ar fi pus toată puterea de rezistență în poriva unei presimțiri rele:

— Ce? Să mor oare așa curînd?

Numai trupește era consumat; dar nici de cum intelectualicește, ori sufletește.

Și totuși „Stăpîna“ nu l'a iertat.

Nici noi nu eram pregătiți să-l pierdem, fiindcă era mai mult ca oricînd trebuincios, mai mult ca oricine scump acestei țări, frămîntată încă de atîtea probleme, de atîtea nevoi, de atîta incultură.

Și iată că-l pierdurăm!

....E același sicriu masiv, pe care, în Iulie, l'am văzut în subsolul bisericei luterane din Max-Strasse, în Schöneberg. Acolo stă, stingher, lipsit de aer, lipsit de pază, acoperit doară de o mînă de ederă crescută în pămîntul unui cimitir nemțesc și de două coroane, venite din țara romînească.... acea de peste hotare.

Aici, — e cu totul altă ceva. Sicriul pare crescut pe catafalcul unde e așezat. Un morman de coroane, de jerbe, de panglici abia izbutește să-l ascundă, dîndu-i proporțiile cuvenite față de larga încăpere a bisericei, unde totul e îndoliat și înlăuntru: amvoane și jilțuri și pupitre, — pînă și prozaicele sobe de fier. Poate de aceea ți-e atît de rece în momentul cînd treci, înfiorat, în dreptul sicriului înălțat și te cutremură gîndul că acolo zace, de apururi încremenit, creerul atît de fecund, mintea și imaginația atît de neistovite, în puterea lor de a crea...

Poți zidi o lume 'ntreagă, poți s'o sfărîmi..., ori ce-ai spune,
Peste toate o lopată de țărână se depune.
Mâna care a dorit sceptrul universului și gânduri
Ce-au cuprins tot universul, încap bine 'n patru scânduri....

Și totuși acolo, în singurătate și izolare, era ceva măreț în solemnitatea tăcerei, unde zăcea scriitorul mort, aproape necunoscut de nimeni, neprețuit în valoarea lui înaltă. Era măreția unei distincțiuni cu totul neobișnuite; era majestatea lipsei de banalitate; era ceva din epica si gurătate de care vorbește un erou al lui Ibsen; era ceea ce după Alfred de Vigny, face unica mărire adevărată în lume:

Seul le silence est grand
Tout le reste est faiblesse....

Drepte ca niște statui fragile de ceară albă, stau și ard în amurgul nesigur al încăperei—cele patru lungi făclii mortuare, încununînd cu lumina lor tremurătoare sicriul ascuns în verdeață. E un simbol în această treptată topire a luminărilor,—simbol al luminei care moare și ea, odată cu organismul șubred. Ce imensitate de lumină doarme, pentru veci apusă! Pîlpăie flacăra gălbue a făcliilor, de care se învrednicește doară cata peteasma mută din fund, singura care, necernită, scînteie în mica lumină artificială, întimidată de apropierea f'acărei mari ce s'a stins pentru totdeauna.

Stînsă? O, nu! Ci va urma să și resfrîngă razele ei în opera literară a Romîniei peste secolie; va naște mereu—lumină din lumină.

De moarte nu se cuvine să vorbim în fața unui nemuritor. Nu se cuvine să pomenească nici în cuvîntările lor acei cari, în căldura cabinetelor lor somptuoase, pregătesc în acest moment discursurile lor funerare, în care ne temem că nu se va găsi, poate, toată sinceritatea, toată libertatea, toată francheța amară de care ar fi nevoie in fața unui asemenea dispărut.

Și acum, cu pașii înăbușiți, părăsim biserica tot mai goală, tot mai tăcută. Imprejur, afară, preste tot, viața Capitalei își urmează pulsul ei viguros și necurmat; orașul trăește în preajma ilustrului mort; e mișcare și neastîmpăr; lumea își caută de afaceri; tramvaiele gem de oameni; prăvăliile fac daraveri obișnuite; cafenelele sunt pline; afișele anunță în litere mari spectacole nuoi și atrăgătoare; operetele hazlii cheamă de pretutindeni pe trecători la seri de veselie. E un torent de viață care palpită în toate unghiurile — și în toate formele.

Poate ne înșelăm. Poate că într'adevăr e mai scăzută viața febrilă a Capitalei, sub impresiunea doliului. Poate că, venind dintr'un oraș pururea trist, ne uimește vioiciunea Bucureștilor și nu recunoaștem în deajuns partea de jale pe care o ieau cu prilejul ireparabilei pierderi a celui mai ilustru fiu al lor; de aceea, poate, ne supără larma și circulația, contrastul între ce am simțit înlăuntru și ce ne izbește vederea, afară, unde nu e nimic schimbat.

Numai în fața bisericei sf-lui Gheorghe cele patru mari felinare înfășurate în giulgiu negru—cheamă gîndul lumei însuflețite spre largile portaluri ale catedralei, unde doarme somnul cel de veci o parte din sufletul țării, o parte din geniul ei, din speranța și mîndria ei, — cuprinse toate într'un singur nume nemuritor: Caragiale.

20 Noembrie **Rodion**

Către alegătorii col. II de Senat din Iași

Alegerea de la 16 Noembrie a. c. pentru colegiul al 2-lea de Senat, a dat dovada maturității alegătorilor care alcătuesc acest colegiu, atît în direcția politică cît și în direcția socială.

Au dovedit maturitate politică, pentru că partidul conservator, în colaborare cu partidul conservator-democrat, a dat țării un guvern destoinic și capabil, gata la ori ce sacrificii pentru serviciul țării și neamului atît în partea externă astăzi destul de tulbure, cît și în partea internă care se află într'o situație anomală și mai dificilă ca ori cînd, pe de o parte din cauza dificultăților externe care au o mare înriurire asupra operațiilor financiare, iar pe de altă parte din cauza extinderei ce luase în ultimii ani speculațiunea în țara noastră.

Înțelepciunea suveranului, trebue să fie secundată de înțelepciunea și prevederea alegătorilor.

Numai partidul conservator în colaborare, poate servi țara în împrejurările actuale și alegătorii cetățeni ai Iașului în patriotismul și simțul lor politic au dat cu căldură cel mai larg concurs candidaților propuși de partidul conservator astă-zi la cîrmă.

Cu deosebire alegerea mea în colegiul al 2-lea de Senat este foarte semnificativă, pentru că cetățenii Iașului și cu această ocaziune s'a pronunțat cu hotărîre pentru a imprima o nouă direcțiune în organizarea noastră socială.

Comerțul a fost ocupațiunea cea mai deconsiderată de poporul romîn.

Acestui nenorocit curent se datorește că proletariatul crește mereu, iar izvoarele de bogăție ale țării scapă din mîinele romînilor.

Nici vorbă ca un reprezentant al comerțului să ocupe un loc în parlament, nici vorbă ca un reprezentant al comerțului să ocupe o situație oare care în Stat.

Din această cauză multe lipsuri s'au simțit în mersul înainte și mai cu seamă în organizarea socială în care se remarcă acuma faptul dureros că poporul romîn nu are o clasă mijlocie, nu are în mîinele sale nici finanțele, nici comerțul, nici industria, dar are durere a a vedea cum toate energiile romînești titrate ori ne tritate să pierd în aspirații de funcțiuni, ceva ce ne-a adus la starea de astă-zi cînd asanarea moravurilor a ajuns ca axiomă de stat.

Alegătorii colegiului al 2-lea de Senat alegîndu-mă pe mine, a creat o Eră nouă deschizînd tinerimei culte și muncitoare drumul spre pătura conducătoare a Statului.

Acest gest face onoare alegătorilor acestui colegiu cărora adresându-le mulțumirile mele, le adresez și salutul de recunoștință că s'a servit de numele meu pentru a spune romînilor — că munca onorează, că munca e bogăția țărei și că numai prin muncă se va asigura existența neamului.

Alegerea de la colegiul al 2-lea de Senat, deschide drumul unei Ere noui în sînul societății romînești, deci, Onoare se cuvine alegătorilor în număr de 347 de la acest colegiu, nu numai mulțumirele mele.

G. D. Șerban

Întrunirea d-lui Cuza

D. A. C. Cuza a convocat pe cetățenii din Iași, ca să le dovedească *de visu* că a murit, ucis în alegerile de la Suceava.

D. Zelinski-Codreanu, zelos ca ori ce neofit, a cerut pur și simplu casarea alegerilor colegiului III din acel județ. Cererea de casare, care trebue îndreptată Adunării deputaților, a îmbrăcat forma unei moțiuni, votată cu aclamațiile cătorva băeți din centre.

Știm că Parlamentul poate fi sesizat cu o petiție în regulă; de asemenea se usitează și sistemul scrisorilor, de care însă nu pot face uz decît deputații. Dar că o moțiune, rezultatul deliberărilor unei adunări neconstituite, să fie adresată unei adunări constituite, cum e cea a deputaților—constitue o inovație, demnă de firele anarhiste ale acelora cari se află în fruntea mișcării antisemite de la noi.

D. A. C. Cuza crede că prin aplauze sau amenințări, poate înriuri puterea judecătorească și dicta hotărîri magistraților; acelaș plagiator crede că prin manifestații de stradă și cu geamuri ovreiești sparte, se poate impune păreri, și tot același d. A. C. Cuza, plagiatorul „Poporației“, își închipuește că prin moțiuni votate prin întruniri de minori sau de bătrîni matusalemici, poate seziza Parlamentul serios al țării.

E atîta cuzism în moțiunea de Duminică, încît ea singură poate rezuma și oglindi activitatea deșanțată a acestui a jutor de apostol.

Svonurile de pace și situația economică

După cîteva zile de criză și de svonuri de război, piața s'a mai liniștit. Bursa s'a îndreptat bine, iar milioanele aruncate în piață de Banca Națională, au avut darul să mai ușureze circulația.

Singur escapadele și repetatele scandaluri ale d-lui Jipescu au ținut bursa din Capitală sub o depresiune periculoasă; cum însă Comitetul Bursei și-a dat seama de acest efect al tribulațiunilor sindicului, l'a pus pur și simplu sub tutelă, așa că în neputință de a mai falsifica cota, d. Jipescu a devenit aproape inofensiv.

Aceasta e cauza pentru care s'a înregistrat o urcare apreciabilă la mai toate valorile.

Cînd pacea va fi încheiată în Balcani și cînd, acolo, viața normală va fi reluată, piața noastră se va resimți de această bună stare într'o măsură foarte mare. Mulți negustori vor avea cereri din Bulgaria și Serbia.

De altfel, chiar înainte de începerea ostilităților, multe firme bulgare s'au aprovizionat de la noi în țară, așa că e de prevăzut că cu atît mai mult aceasta se va petrece cînd războiul va fi isprăvit și cînd lipsurile de tot felul vor trebui înplinite în Statele vecine.

De aceia, încă odată, epoca de pace care va urma în Balcani, va înriuri în două sensuri piața. Ea se va îmbunătăți, în primul loc, pentru că vor dispare cauzele de temeri și în al doilea loc, pentru că țara noastră va deveni debușeul firesc al statelor balcanice, în trebuințele lor urgente de-a-și repara desastrele materiale ale războiului.

Victimile războiului

Ce triste descrieri ni sosesc de pe cîmpul de luptă. Ciocnirile au încetat și ziariștii, lăsați acum să se apropie de locurile ce au azi o tristă reputație, ni descriu în culori vii, cele constatate. Pînă în acest moment, bulgarii numără 14,000 de morți și 60,000 de răniți. Printre unii și alții se găsesc tot ce avea Bulgaria mai tînăr și mai cult.

Pe studentul bulgar, corespondenții străini îl descriu cu entuziasm. El s'a dus în luptă, fără nici o pregătire specială, fără a fi fost înflăcărat prin discursuri, ci conștient de datoria sa, de chemarea de a lupta alăturea de fiul de țăran, pentru mărirea patriei.

Cu aceiași căldură, ziariștii pomenesc despre studentele bulgare, care cu o abnegare vrednică de admirat și cu un devotament neșermurit, dădeau ajutorul lor răniților.

Consecințele acestui războiu sunt incalculabil de grele pentru poporul bulgar, căruia îi vor trebui ani și ani, pentru a se reculege și a vindeca rănile adînc săpate în inimele tuturora.

Și nu numai pentru bulgari, dar pentru toate popoarele, între care, s'a dat această luptă, atît de distrugătoare.

Și atît e de adevărat aceasta, în cît ziarul turcesc *Sabah*, recunoscînd că Turcia a fost învinsă, spune că poporul turcesc voește pacea, cu toate marile sacrificii ce i se impun, căci are speranța, că de acum va avea cel puțin 20 de ani de pace, pentru a se reculege.

Sunt momente fatale în viața popoarelor, sunt răni ce nu se pot vindeca în veci,—dar pentru a le suporta îți trebue liniștea și pacea sufletească, pe care azi le doresc toate popoarele.

D.

Noul parlament

Luni se deschide sesiunea parlamentară. Asupra acestei sesiuni toate privirile sunt ațintite, căci e întâia seziune isvorîtă din colaborarea celor două partide conservatoare.

Această colaborare a fost dorită de țara întreagă și ne reamintim senzația provocată prin discursul menorabil, rostit de d. Al. A. Badareu la Huși, prin care arata nevoia colaborărei celor două partide, astfel ca să răspundă marilor interese ale țărei.

Cuvintele rostite de fruntașul nostru, au căzut pe pămînt roditor. Ele au fost repetate de la un capăt la celalalt al țărei și au găsit un puternic ecou în inimile tuturora.

In cuvîntarea sa, actualul ministru de lucrări publice, a schițat parcă nu numai programul de azi, dar și cel de viitor al acestei colaborări, dovedind care trebue să fie activitatea partidului conservator și atitudinea sa firească, față de partidul liberal.

Va trece vremea, vor veni oameni noi —și pentru toți vorbele fruntașului nostru, vor rămînea ca un crez politic pentru toți acei, care în interesul mare al țărei, vor vroi să asigure dreptul de trai al partidului conservator.

De astă una dată, deschiderea parlamentului se așteaptă cu o oare care emoțiune.

Imprejurările externe continuă a avea același caracter grav. Răsboiul balcano-turc nici nu s'a terminat, iar conflictul dintre Austria și Serbia încă nu s'a aplanat.

E vorba acum de atitudinea Romîniei, de relațiile sale cu statele vecine.

Despre toate aceste se așteaptă ca Mesagiul să vorbească,—dar așteptarea generală nu provoacă nici o îngrijorare, căci se razămă pe marea încredere, pe care țara o acordă actualilor diriguitori și sfetnici ai Suveranului.

D.

Evreii in Iași

(Cătră 1750)

In catagrafia caselor din Iași, făcută cătră 1750, și păstrată în o frumoasă condică legată în piele în arhiva Paladi din Moldova, azi proprietatea Uuiversității de Iași și copiată de mine în ale mele Surete și Izvoade ms. vol. XXVI, pg. 151—214, se înșiră pe străzi numărul caselor după stăpînii lor.

Iașii în acea vreme nu cuprindeau nici Sărăria, nici Tatarașii cu Rufenii, nici Păcurarii, cari erau sate întocmite în preajma tîrgului, fără a face parte din tîrg. Administrativ ele nu atîrnau de Iași, și nici parcalabul Iașilor, nici agia sau hătmania de Iași nu aveau în privigherea lor pe locuitorii așezați în aceste sate. Raza orașului s'a întins cu încetul, cuprinzînd astăzi înlăuntrul tîrgului toate satele din jur sporite cu lume multă și măruntă din mici slujbași ai statului, din mici negustori și meseriași, care toată trasă atît din traficul Ieșenilor, cît mai ales din venirea întregii țări a Moldovei cu afaceri la Iași, în capitală.

Luînd catagrafia în cifrele sale rotunde, vedem că Iașii administrativ cuprindeau 11 ulițe, începînd astfel:

In partea din jos dinspre Bahluiul, erau 3 ulițe ce veniau în spre vamă, care era în ograda bisericii sf. Lazăr, ctitorie Racovițască. Venind dinspre Tatarași și Țuțora era ulița *Frecăului*, foarte populată încă de pe atunci cu 197 case, a treia uliță plină și deasă în case. Pe ulița Frecăului se întra din Tatarași, trecînd Căcaina pe podul zis mai apoi al Bucșenescului. Pe această stradă trăia foarte multă lume măruntă și săracă: femei văduve sărace, sărmani gospod, agenți și hatmănești, un fel de serjenți de oraș, sau slujbași ostenești mititei; nu era așezat pe la 1750 pe această stradă nici un jidov; lucru care și azi se vede că pe această stradă—zisă azi și Smîrdan—evreii sunt prea puțini. In cele 197 case de pe ulița Frecăului, trăiau cam la 1000 de suflete, una cu alta.

Din ulița Frecăului, dădeai în ulița *Broșteni*, zisă azi strada Sf. Lazăr și care mergea pe sub Curte și din jos de iaz, între Bahlui și iazul ce era sub Curte.

In dealul bisericei Sf. Lazăr era vama —*Carvasaraua*; — în vale începuse a se ursi case *pe iaz*, și Broștenii se întindeau pe îmbe malurile Bahluiului, nefiind atît o uliță cît o mahala.

Și aici în Broșteni trăia lume multă și săracă, puși în slujbele mici domnești, seimeni meseriași domnești și femei sărace. In această parte a tîrgului erau 152 case, din care numai una a lui Moisă jidov. Luînd că cei mici sînt mai plodoși, și în Broșteni trăia cam la 1000 de oameni.

Din Broșteni, fără a trece pe Podul roș, se ocolia drumul spre Palat, pe strada de azi a Palatului, care pe atunci era închisă circulației Călătorilor, întru cît zidurilor grajdurilor Curții domnești veniau drept spre malul Bahluiului, și din gunoaele ce se aruncau spre Bahlui, s'au făcut apoi *podul gunoiului*. In această fundătură a rîdicat biserici preotul Popazolu cătră 1758 pe Sf. Constantin, și breasla Crășmarilor pe Sf. Andrei pe locul fănăriei domnești, cătră 1794.

Drumul cotea pe vale pe lîngă Bahlui, și sub dealul Curții, pe unde din vechiu Vasile Vodă Lupul a rîdicat din temelie feredeul de piatră, cătră 1640. Toată mahalaua asta din jos, adică toate casele înșirate pe ulița de azi a Palatului, pe ulița Sf. Andrei, pe strada Moțoc, pînă la rîpa Privițoaei, de unde dincolo erau calicii, se ziceau Feredeele. In 1750 erau pe această uliță întinsă și lungă 168 case în cari trăia lume mărunte, de mici slujbași ai statului, cîntăreți de biserică — peaveți — tipografi, etc. Nici un jidov nu se găsește stăpîn de case în Feredee. Dacă luăm aceiași proporție, în cele 168 case din Feredee mai trăia altă mie de suflete; și găsim dar că în sînul populațiunii de jos a micilor meseriași, a micilor slujbași nu era de cît un jidov, — *Moise*—rara avis, căci încă pe la 1750 nu învadase din Galiția și Polonia acea lume măruntă și nevoiașă a straturilor de jos evreești, care azi au umplut mahalalele și sub rolurile tîrgului nostru.

Rădicînd la deal de la sfîntul Lazăr se întra în Iași prin Beilic. Trei ulițe para-

Laboratorul de Analize Medicale și Industriale

Doctor A. Ratianu

Chimist diplomat de la Universitatea din Geneva

— IAȘI — Strada Cuza-Vodă (Golia) 46 — IAȘI —

Execută : Analize complecte de urină, chimice și microscopice; Analize chimice și microbiologice de lapte de la doici ; Analize bacteriologice de spute asupra bacilului tuberculozei ; Analize de secrețiuni Uretrale asupra Gonococilor Neiser ; Analize alimentare de Vinuri, lapte, făinuri etc. Analize de stofe din punct de vedere a compoziției și a conținutului în lînă, bumbac sau matasă, etc. etc.

lele își disputau întâetatea lor comercială, toate avînd eșire la Curte, venind, una din Beilic, iar alte două dinspre tîrgul Cucului. Cea mai de jos era *Ulița rusască*, azi strada de Jos—C. A. Roseți—cea mai comercială stradă în 1750. Pe această stradă erau 201 case, întru cît cele mai vechi firme comerciale aici erau înscrise, de și ulița tîrgului de sus începuse a-i face concurență de întrecere ca număr de așezări (227 case) nu însă și în afaceri comerciale. Ulița rusască venia din Beilic și avînd dugheană lîngă dugheană pe dreapta și pe stînga își avea eșire pe poarta Cazacilor, ce dădea între Sf. Neculai domnesc și rîpa din stînga.

Pe această uliță veche comercială, găsim deja proprietari o sumă de jidovi : Reizea jidov din Botoșani, Sandul Mane, Naftule, Moise, Avraam, Marcu sin Șmil, alt Avraam. Novac, Braina, Lupul, Leiba Cerbul, Iacob sin Litman, Litman cel bătrîn, Solomon sin Burăh, Sandul barbatul Goldei, Ilie barbat Zoiței jidov, David, Rifca, Leiba, Avraam sin Șmil, Ursul jidov, Leiba sin Moise, Șmil sin Iacob. In total dar pe o singură uliță comercială năpădise 26 firme comerciale, stăpîni de case, din care Litman era vechiu negustor, ca și Burăh.

Dacă socotim că prin cele 201 case mai trăiau 1000 suflete cel puțin, avem până acum 4000 locuitori pe 4 străzi mari și numai 27 case jidovești.

O altă stradă mare comercială era ulița din vechi a sfintei Vineri, ce vine pe la Hală. Se zicea pe atunci ulița *Trepezeneasca*, care avînd în fund sf. Ion Zlataust, biserica sfintei Vineri pe o latură, biserica Barnovski pe alta, iar biserica sf. Neculai gospod în capăt, cu ogrăziie lor mari, cu ziduri prin prejur, nu era atîta liberă comerțului, mai ales că ea se cuprindea între Hală și Hanul vechiu Turcesc. Pe această stradă se înșirau 58 case, din care multe de boeri, boerinași și preuți, cum și slujbași mai prisăriți ceva. Aici găsim pe V. Cogălniceanu, pe doctor Enachi, Gh. Vrabie diac, V. Tanasă diac și alții.

Pe această uliță se organizase încă de sub Iliaș Vodă cătră 1665 breasla jidovilor cu Hahambașa, de aceia găsim aici 4 case jidovești : a lui Leizăr Haham, Iosăp, jidov din Botoșani, Zeida și Leiba croitor.

Mai de la deal și paralel cu ulița aceasta venia ulița *Podul Vechiu*, numire ce și azi se păstrează, și care poartă acest nume încă sub Antonie Rusăt Vodă cînd repara sf. Neculai cel bogat cu trei altare.

Ulița Podul vechiu se întindea de la biserica sf. Sava până în poarta Trei Erarhilor. Aici veniau 46 case, cele mai multe a meseriașilor mici și a negustorilor greci și armeni, așa că jidovi abia intrase unul : *Șmil jidov zlătar list gospod* : Deci cel dintâiu argintar îngăduit cu carte domnească să se așeze pe Podul vechiu a fost zlătarul Șmil, de curînd sosit. Ceilalți dughengii erau pitari, vutcari, săidăcari, ceprezari, curălari, ciocli, mesercii (căsapi), croitori, blănari, vre-o 10 armeni, rupte la visterie, etc.

Din Podul vechiu se dădea in *Bărboiul*, nu atît ca uliță, cît ca mahala, și care cuprindea casele din jurul mănăstirei, până în Tîrgul Cucului. Erau înșirate aci 63 de case. Și aici erau mici meseriași și negustori, foarte amestecați ei în de ei, de oare ce găsim mulți ruptași la visterie, streini, vre-o 12 cizmari, zlătari și deci și jidovi. Aici își aveau case Marcu, Moisas peavet, adică psalt la havră, Boroh și Iacob ; Armenii își disputau întâetatea și aici ; iar în marginea din sus a tîrgului trăiau pe ulița Bărboiului nu mai puțin de 15 nevolnici, femei și bărbați săraci.

Din capul uliței Bărboiului, ocolind Tîrgul Cucului dădeai în *ulița strîmbă*, azi strada Golia—*Cuza Vodă*—și eșiai în piața de azi a Unirei, încheindu-și capătul din spre apus în mahalaua Calicilor și în rîpa Pevețoaei, care închidea drumul. Pe această uliță venia Golia, Dancul, sf. Ion din Magi, așa că nu cuprindea decît 68 case, și nici un jidov. Aici negustorii își disputau casele cu micii slujbași și nu o găsim uliță comercială în 1750.

Mergînd la deal spre Copou, din ulița strîmbă și ocolind rîpa Pevețoaei, dădeai în ulița Sărbască, azi Lăpușneanu, care nu era podită, ci era drum săpat. Abia în 1763 Calimah Vodă se va milostivi a podi această uliță spre a înlesni primblarea spre Copou, unde se trăgeau tinerii boeri în hălci.

Pe ulița Sărbească nu erau magazii, case boerești și de mici slujbași ; nu era nici un jidan pe această uliță. Pe aici găsim casele lui Lupul Crupenski stolnic.

In marginea din sus tîrgul se oprea la sf. Neculai cel sărac, care venia dincolo de ulița tîrgului din afară. Spre Păcurari nu mai era tîrg, nici de vale în jos de calici.

In dosul acestei uliți se întindea lungă *ulița a Hagioaei*, cunoscută din acte încă din 1600, fără a ști până acum cine a fost această fericită femee—Hagioaea—care a dat numele său celei mai lungi străzi, cea mai bogată în case, și i s'a păstrat numele peste 300 de ani.

Ulița Hagioaei, e strada de Sus, — azi Ion Brătianu — și cuprindea 227 case, dintre cari 23 sunt jidovești și anume : Șmil, Cerbul sin Moșul, Isac haham, alt haham, Moise, Beaniș, Iosăf, Solomon crîșmar, Marcu, alt Marcu, Leiba, Mendel, Soce jidov, Iosip sin Ilie, Marcu, Haim, Iancul, Iahnà, Ilie jidov, Leiba, Isak, Leiba și Cerbul.

A mai rămas *ulița mare*, ce pleca din poarta Curții domnești, cuprindea case boerești și biserici, așa că pe o lungime de un chilometru abia avea 120 case, întru cît catastihul nu cuprinde toate casele boerești. Pe această stradă găsim aceste case jidovești : Cerbul jidov din Roman, David jidov din Hotin, Mendel, David Zlatar, Iosăf jidov din Botoșani.

In totul dar găsim în Iași 66 case jidovești prin 1750, puhoiul cel mare venind după 1796, cînd cu împărțirea Poloniei.

Gh. Ghibănescu

STRUNA ZILEI

(Răspuns la struna „din rău în mai rău").

Că turcii capul ș-au pierdut
E adevărat și pare-mi-se
Nu-i de mirat că i-a durut
Că prea de tot se... Kirkilissz.

X

Asupra stărei economice a Bulgariei în timpul răsboiului

Raport prezentat d-lui ministru al industriei și comerțului, în urma anchetei făcute în Bulgaria conform deciziei 43028/912.

Statul fiind, în urma rechiziției, debitorul contribuabililor, impozitele directe nu se percep pentru moment, După răsboiu, se va face compensație, scăzîndu-se impozitul din suma datorită de Stat.

De altfel, perceperea impozitelor directe ar fi acum imposibilă, contribuabilii fiind sub arme, iar familiile lor dispunînd tot mai puțin de mijloace.

Impozitele indirecte continuă să producă venit Statului ; cifrele încasările făcute dela mobilizare pînă acum nu au putut însă fi socotite, din cauză ca numărul funcționarilor afectați la asemenea operații a fost considerabil redus.

Mijloacele de existență ale populațiunei rurale consistă în rezerva ce s'a lăsat în urma rechiziției și în aprovizionările ce se fac de Stat în Departamentele de graniță.

In orașe, femeele care pot continuă meseria sau negoțul bărbatului lor, sau care însăși au mijlocul de a'și cîștiga viața, dobîndesc strictul necesar, care la bulgari, mai ales în timpul de față, se reduce la foarte puțin. Pentru cele care nu au mijloace de existență, precum și pentru bătrîni, comunele împart ajutoare. Comuna Sofia a afectat sume destul de importante pentru ajutorarea săracilor, iar în toate serviciile publice, femeile și copii sunt întrebuințați, pe cît e posibil, în locul bărbaților plecați la răsboiu. Apoi, funcționează comitetele de ajutorare pe cartiere care au făcut lista familiilor lipsite de mijloace și în neputință de a'și cîștiga viața.

E de observat generositatea familiilor, cari dispun de mijloace și cari vin, în măsură largă, în ajutorul săracilor.

Cît privește familiile funcționarilor cari se află în răsboiu, multe instituții private, bănci, case de comerț, etc. continuă să se servească familiilor funcționarilor lor, o parte din leafă : unele, leafă întreagă sau chiar leafă majorată.

Pentru funcționarii publici s,a votat, la 24 Septembrie, legsa următoare, intitulată :

Lege pentru lefurile funcționarilor, amploaților și lucrătorilor Statului și pentru sporirea taxelor militare.

„Art. 1 De la 1 Octombrie pînă la sfîrșitul situației creatc prin mobilizare, lefurile funcționarilor, amplеaților și lucrătorilor aflați iu serviciul Statului, cuprinzînd și pe cei de la Banca Națională, Agricolă și Cooperativă, ai județelor și comunelor, esceptîndu-se serviciile Ministerului de Răsboiu se vor micșora cu :

10 la sută din lefurile pînă 2.400 lei pc an.

20 la sută din lefurile dela 2,400 pînă la 4.800 lei pe an.

30 la sută din lefurile de la 4,800 lei pe an, în sus.

Art. 2. Taxele militare, ale celor cari nu fac serviciul militar, vor fi mărite cu taxa unui an, în măsura în care aceasta se plătesc în anul curent.

Plata se va efectua în modul următor :

1 | 3 pînă la finele lunei Septembrie 1912.

1 | 3 pînă la 1 Decembrie 1912 iar.

1 | 3 pînă la 1 Mai 1913.

Neexecutarea plății se va pedepsi, conform art 19 din legea impozitelor directe.

Lefurile funcționarilor aflați sub arme se remit familiilor, dînșii primind solda

Prețurile obiectelor de consumație, deși în primele zile ale mobilizării se urcase, au apropiat mai tărziu cursul normal.

Se ivesc momente dificile care cauzează anumite urcări. De ex. ; pînea nu din lipsa făinei, ci din greutățile de transport și din lipsa brațelor, devine cîte odată rară, atunci brutarii fac cunoscut clienților, cari se îngrămădesc în ușa prăvăliei că nu mai dispum decît de un număr restrîns de bucăți Cantitatea aflătoare în prăvălie se repartizează, prin bună înțelegere, între cumpărători, și oare-care urcare de prețuri se simte, în asemenea momente.

Cu toată rechiziționarea făcută, îmbrăcămintea și obiectele necesare nevoilor casei, se mai găsesc în cantități suficiente în depozitele engrosiștilor, aprovizionați din vreme pentru iarnă. Aceștia fac deseori credit detailiștilor, însemnînd în cărțile de conturi, avansurile socotindu se apoi, cînd micul negustor încasează de la clienți.

Sumele încasate zilnic mai dau posibilitatea negustorilor de obiecte de prima necesitate să'și mărească stokul, prin import din străinătate, achitînd marfa odată cu prescrierea comenzii.

Notăm că economiile nu au fost retrase de la bănci, decît în mică proporție, treptat, pe măsura nevoilor

Depozitele la băncile mici au fost însă aproape toate retrase pentru a fi depuse la băncile mari, care prezintă garanții temeinice.

Va urma.

Ministerul Instrucțiunei publice și cultelor

PUBLICAȚIUNE

Referindu-ne la publicațiunile cu No. 49168, 72170, 79115, 77449 și 83166 înserate în Monitorul oficiul din 25 Iulie, 17, 25 și 28 Octombrie și 3 Noembrie a. c. se aduce la cunoștința generală că examenele de capacitate pentru numirea profesoarelor și maestrelor în învățămîn secundar și profesional, care erau anunțate a se ține la Universieatea din București se vor ține la Universitatea din Iași amînîndu-se după cum urmează.

La 1 Aprilie 1913. — a) Limba romînă, limba și literatura franceza, limba latină, filosofiia, pedagogia educația. b) Contabilitatea, aritmetica comercială, biurou comercial, dreptu comercial și economia politică.

La 25 Aprilie 1913. — a) Șt. naturale, chimia, merceologia, higiena și geografia ; b) limba romînă, limba germană, filosofia, pedagogia, educația ;

La 5 Mai 1913. — a) Fizico- chimice, matematici elementare, merceologie, higienă și geografie b) limba romînă cu istoria și istoria artelor, geografia și instrucția civică.

La 20 Mai 1913. — Matematici fizică, aritmetică comercială și geografie.

Tot odată se aduce la cunoștința că pentru partea științifică spacialitatea de licență a candidatelor poate să fie sau științele matematice sau științele fizico-chimice sau științele naturale. O programă analitică pentru examenul de licență nu există.

Prin programa de licență se înțelege materia în întinderea cerută la examenele parțiale și la examenul general pentru licența în specialitatea respectivă.

Cu privire la programa specială de limba latină se aduce la cunoștință că examenul din această limbă pentru candidatele care n'au licență în filologia clasică va cuprinde operile din programa specială ale autorilor care se citesc în școlile secundare de fete gr. II, anume : Caesar, Titus Livius, Cicero și Virgilius.

INFORMAȚII

Lista de subscripției pentru aeroplanul „IAȘUL"

D-na Ana Conta-Kernbach	60 lei
D. Stefan Negruți	500 „
D. Lupu Weinsengrün	30 „
D. Cristea T. Cristea	500 „
Banca Moldovei	200 „
D. Gh. Calmuski	20 „
D. Dr. Ilie Stroici	500 „
D. Grigore Iamandi	500 „
D. Dr. Gh. Proca, profesor la facultatea de medicină din București	100 „
D. Nicu Stroici	300 „
D. N. Corjescu	100 „
D-na Lt.-Colonel Cătuneann	6 „
D-ra Beatrice Trantomir, prof.	2.50
D-ra Ida Ienescu, profesoară	2.50
Banca populară „Leul"	20 „
D. D. Brudea	5 „
D-na Zenobia Botez, subdirectoare la școala Elena Doamna—București	20 „
D. Teodosie Motăș	20 „

Banii au a se adresa d-lui Victor Fara la Prefectura de județ.

Manevrele de garnizoană.— D. general Hîrjeu, ministru de războiu, avînd în vedere importanța aplicațiunilor practice pentru serviciul împrospătării munitiilor a dat următorul ordin general, relativ la manevrele de garnizoană, care sunt cele mai bune pentru zelul aplicațiilor :

In timpul iernei și la începutul primăverii se vor executa marșuri progresive, cu sau chiar fără ideia tactică, adică numai în scopul de a ține trupa în continuă antrenare.

Mai tîrziu însă se vor începe a executa manevrele de garnizoană, cari se vor continua pînă ce concentrările de toamnă, întru cît starea culturilor va permite.

Temele manevrelor vor trebui să urmeze un fel de progresiune, mergînd treptat de la simplu la compus.

Mai întâiu se vor face exerciții de aplicațiuni asupra serviciului în campanie și mișcări tactice cu detașamente de o singură armă, se va trece la exerciții de luptă cu arme combinate contra unui inamic marcat și apoi, acolo unde condițiunile permit, două garnizoane vecine vor manevra una contra alteia.

In executarea acestor manevre so vor socoti culturile pentru a nu da loc la mari cheltueli de despăgubiri. Manevrele de garnizoană se vor executa sub direcțiunea comandanților de garnizoană cari vor întocmi și programul anual al acestor exerciții.

Se va căuta că pe cît se poate, toți ofițerii generali, superiori și căpitanii reușiți la gradul de maiori să participe ca comandanți de partide sau ca directori de exerciții.

In garnizoanele unde lipsesc unele arme, ele vor fi marcate ; iar în garnizoanele unde se găsește numai infanterie și artilerie, aceasta din urmă va da patrule de călăreți, cari vor reprezenta cavaleria.

In afară de exerciții de garnizoană (acolo unde se găsesc trupe de 2 sau 3 arme și trupe tehnice), comandanții de corpuri în bună înțelegere, pot aranja exercițiile lor proprii, astfel în cît o armă să poată înlesni instrucțiunea celorlalte (instrucția tragerii artileriei, lucrările de sapă ale pionerilor, aplicațiile pontonierilor și ale companiei de specialități, instrucția în teren a cavaleriei și infanteriei).

Manevrele de garnizoană nu trebue să împiedice executarea programului de instrucție ale trupelor.

Manevrele de ziuă se vor combina cu cele de noapte.

Domnul Ernest Antoniade a fost numit intendent al spitalului Pașcanu și d. căpitun Caimacan al spitalului din Tg.-Ocna al spiridoniei.

Revista *Viața Romînească* va fi reprezintată astăzi la înmormîntarea lui Caragiale prin d. C. Stere, care va depune și o cunună pe sicriu.

La Teatrul Național se fac pregătiri pentru reluarea marelui succes „Taifun" cu Vlad Cuzinski în rolul eroului Tokeramo și cu d-na Aglaia Pruteanu în rolul Elenei.

Noua convenție maritimă și fluvială între Romînia și Austro-Ungaria.— După cum am anunțat, odată cu generalul Conrad de Hötzendorf, au sosit în Capitală și patru reprezentanți ai ministerului Austriac de comerț : șeful de secție Richard Riedl, consilierii Kautsky și Bordos însoțiți de dr. Klasterski, împiegat.

Aceștia au venit în București în vederea tratativelor pentru reînoirea convenției serviciului maritim și fluvial romîn și societatea austriacă de navigație pe Dunăre.

Această convenție a fost încheiată pentru întâia oară cu Romînia în anul 1898.

Convenția a luat sfîrșit la 1908, adică după 10 ani de existență.

De la 1908 și pînă în prezent convenția a fost prelungită cu un an. A doua zi după sosirea celor patru delegați în București a avut loc o intrevedere între aceștia și d-nii Cazmir, din ministerul de lucrări publice și Ștefănescu, directorul serviciului fluvial romîn.

In urma acestei intrevederi s'a stabilit ca starea de provizorat de pînă acum să înceteze și convenția să fie încheiată pe o nouă perioadă de zece ani.

Condițiile prevăzute în această nouă convenție sunt ca societatea Austriacă să facă cursele pînă la Belgrad și de la Belgrad, iar serviciul fluvial romîn, de la Belgrad în jos și pînă la Belgrad în sus.

Ambele societăți își vor face servicii reciproce de ramorcare.

Afară de aceasta, sus numita societate va oficia transporturile de petrol la Regensburg.

Proectul acesta de convenție, întocmit la București de cei patru delegați ai Austro-Ungariei și reprezeutanții noștri rămîne să fie ratificat de guvernele ambelor state.

Sîmbătă 24 Noembrie, orele 5 p. m. d. August Scriban, profesor, va ține la cercul didactic, o conferință tratînd despre : *„literați și filologi"*.

Marți seara 20 Noembrie, membrii secțiunei muzicale a Societății de gimnastică au serbătorit prin o agapă intimă pe maestrul corului acelei societăți, profesorul Mezetti, cu ocazia numirei sale ca director al conservatorului de muzică.

S'au ridicat numeroase toasturi în sănătatea serbătoritului, iar d. Th: Jelea, vice-președintele societății, a arătat în adevărata lor lumină, toate meritele maestrului, care'l indică de mult ca singurul în stare să conducă cu destoinicie conservatorul din Iași. Profesorii de conservator cari asistau la această serbare au recunoscut în cuvinte bine simțite, că maestsul Mezetti este directorul pe care'l așteaptă conservatorul, pentru a se putea din nou pune pe adevărata cale de propășire.

Suntem veseli că numirea făcută în fruntea conservatorului de muzică, în persoana amicului nostru Enrico Mezetti a găsit așa autorizate aprobări și'l felicităm călduros la rîndul nostru.

Știri artistice. — Vineri 30 Noembrie va da în sala Teatrului Național **Un singur concert** Celebrul **„Quatuor Bruxellois"** și care Quartet se compune din renumiții artiști *Franz Schörg*, *Hans Daucher*, *Paul Miry* și *Jaques Gaillard*. Programa ce va cînta acest strălucit Quartet este alcătuită din compozițiile celebrilor autori ca :

1) *Dvorak* Quartet op: 96 în Fa major.

2) *Haydn* Quartet No. 68 în Fa Major.

3) *Smetana* „Aus meinen Leben" Quartet în Mi Minor. Cele două concerte ce au dat anul trecut acest celebru Quartet în București, și unde au fost atît de mult sărbătoriți, ne face a crede că toți iubitorii de muzică aleasă vor lua parte la acest strălucit Concert, Biletele sau pus în vînzare la Agenția Teatrală „Thalia" Th. P. Maximovici.

Răsboiul Independenței (Filmul artistic romîn Leon Popescu), va fi reprezentat în curînd la Teatrul-Circ Sidoli din orașul nostru și la teatrul Cooperativa din Ploești.

Această grandioasă desfășurare istorică reconstitută cu concursul trupelor romînești este de o reușită fără seamăn. 80.000 soldați și figuranți se perindează înaintea spectatorilor.

Afișe speciale vor arata ziua primei reprezentații și toate detaliile.

Mobile LOBEL

IAȘI — 32 Str. LAPUȘNEANU 32

MARE ALEGERE ÎN

Dormitoare, Sufragerii, Saloane, Birouri
Mobile în piele ultimele noutăți.—
Paturi de bronz, Noptiere, Lavabouri, toilete asortate.
Covoare, Perdele complecte de la 15 lei în suș.
Lămpi electrice cele mai noui (*Prețuri excepționale de*
Vase Galeé și Daum (*reduse*
Mobile mici fantesiuri. — Biurouri americane.— Canapele-Pat.
Galerii de bronz pentru perdele complecte. Lei 7.50.
PREȚURI EFTINE *Face și condițiuni de plată avantajoase.*

Ultime Informaţii

MOARTEA LUI CARAGIALE. — D. Vespasian Pella, directorul nostru a trimis d-nei Caragiale, cu ocaziunea înmormîntărei regretatului Carageale, telegrama următoare:

Doamnei Caragiale

Bucureşti

Ca bun amic şi admirator al marelui literat, a căruia perdere o deplîng toţi iubitorii limbei şi literaturei romîne, vă aduc şi eu expresiunea celor mai sincere condoleanţe şi vă rog a lua cunoştinţă, că, pentru a contribui întru cîtva la eternizarea numelui ilustrului vostru soţ, în Iaşi, oraşul de cultură, ce i-a fost atît de drag, mi-am permis, ca de astăzi să dau vechei şi istoricei săli „Teatrul Pastia", denumirea de: „Teatrul Caragiale".

Senatul universitar din Bucureşti, întruni ieri, a rîdicat la rangul de profesor pe d. agregat Stănculeanu şi a esclus, pe timp de un an, pe medicinista d-ra Negoescu, autoarea mai multor articole insultătoare la adresa unor profesori,

Firma ieşană Leon Hodan şi Adolf Löbel, fabrică de ciorapi, a fost cerută să fie declarată în stare de faliment de către C. Barot.

Termen la 26 c.

La Bucureşti s'a sinucis ieri căpitanul Constantin Mitru, fratele d-lui Ion Mitru, directorul şcoalei normale „V. Lupu" din Iaşi.

Acum doi ani căpitanul Mitru era comandantul companiei liceului militar din Iaşi. O afacere de inimă a împins pe tînărul militar la actul disperat al sinuciderei,—familia se opunea la căsătoria sa cu o fată din Iaşi, cu care căpitanul era logodit.

Eri s'a pus bazele „Societăţei studenţilor în litere", societate cu totul independentă de Centrul Studenţesc. S'a ales o comisiune compusă din d-nii studenţi: C. Alexandrescu, Gh. Fedeleş şi Al. Hotnog, care să se presinte d-lui Decan al Facultăţei de litere, spre a-i cere aprobarea şi apoi să proceadă la facerea statutului.

Pe lîngă Facultatea de litere de la Universitatea de Iaşi s'a ales o comisiune din membrii seminarului de sociologie care sub preşidenţia prof. *D, Gusti*, va face comunicările bibliografice romîneşti, cunoscutei reviste germane, *Bläter vür Soziabwissenchoft und soziologie.*

Aceste comunicări au fost făcute pînă acum de către D. N. Xenopol cu ajutorul redacţiei revistei de sub conducerea actualului ministru.

Decana scenei noastre locale, d-na Atena Georgescu, va da în seara de 8 Decembrie reprezentaţia de retragere de la teatrul naţional. Nu ne îndoim că tot Iaşul va da concurs eminentei artiste a teatrului nostru.

Duminică, orele 3 p. m. va avea loc în aula universităţei noastre concertul prea atrăgător al tînărului Gr. Bîrsan cu concursul d-nei Teodoreanu profesoară a conservatorului şi a d-lui prof, Teodorescu. Va fi o deliceoasă după amiază artistică.

Din partea serviciului sanitar, primim următoarele:

In ziarele locale şi cele din Bucureşti s'a înregistrat faptul că în oraşul Iaşi ar fi existînd un început de epidemie de febră tifoidă şi că şi la liceul Internat s'a ivit un caz.

In oraş nu există epidemie de febră tifoidă. De la 1 Noembre până azi s'au înregistrat numai patru cazuri de boală şi anume: la 6 Noembre în str. Frumoasa bolnavul C. Cozma, de meserie lucrător cu palmele; la 15 Noembre bolnava Violeta Petrovici în str. Buzdugan No. 4; la 17 Noembre bolnaviii Emilia Dobrea din str. Albineţ 29, elevă la şcoala A. Lambrior şi Alex. Nalvarin din str. Deliu 1, de meserie muncitor.

In comparaţie cu anul 1911 cînd au fost 30 cazuri în luna Noembre, anul acesta nu se poate afirma o epidemie de febră tifoidă până în prezent.

La liceul internat a fost un caz de difterie, care e singurul până azi.

Sinuciderea din strada Anastasie Panu.—Muncitorul Costache Buzdug a fost găsit spînzurat în latrina caselor din strada Anastasie Panu No 68.

Cauza acestei sinucideri, se zice că ar fi traiul rău ce ducea cu concubina sa, bucătăreasă la comerciantul Cristea Ioan.

Autorităţile anchetează.

Cadavrul sinucisului a fost depus la morgă.

Alaltă-seară s'a procedat la societatea medico-farmaceutică, la alegerea noului comitet.

Au fost aleşi domnii doctori Bogdan, Tudor, Dimitriade, Burstin, Veisa, Nimereanu, Iliescu şi farmaciştii Verner, Conia senior, Conia junior şi D. Herţenberg

In seara de 1 Decembrie, se va reprezenta la Teatrul Naţional drama *Martira*, prelucrare în versuri, datorită d-lui Mihai Codreanu.

D. Al. A. Badareu, ministrul lucrărilor publice, soseşte mîne în localitate.

Incendiul din strada Sft. Lazăr.—Astă-noapte pe la oara 1 un puternic incendiu s'a declarat la fabrica de lumînări şi sopon a d-lor N. Dimitrescu, I. Bercovici şi S. Abramovici din Strada Tf. Lazăr.

Flacările au consamat toată instalaţia şi depozitele.

Cauza din care o provenit incendiul nu se cunoaşte încă.

Fabrica era asigurată la mai multe societăţi pentru suma de 100 mii lei.

Judecătorul sindic a închis eri magazinul falitului Aron Şmil din str. I. C. Brătianu No. 15.

In strada Hotin s'a constatat azi un caz n u de scarlatină.

In comuna Voineşti s'a ivit epidemia de scarlatină.

In ziua de 20 Noembrie a. c. a fost primită în ospiciul de alienaţi Socola pacienta Leia Roler.

In cîrdul de vite a d-lui David Gutman, arendaşul moşiei Căcărăzeni comuna Dumeşti, s'a ivit epizootia de febră aftoasă. S'au luat măsurile sanitare.

Astăzi a sosit la prefectură permisele pe c.f.r. emise pe numele d-lor deputaţi şi senatori aleşi în acest judeţ.

Societatea dramatică a suspendat spectacolul din astă-seară, din cauza înmormîntărei, maestrului Caragiale, care se face astăzi în Bucureşti.

In ziarul „Dimineaţa" din 22 a. c., sub titlul „Dezastrul de la Ceatalgea", se spune, că redactorul a avut o convorbire cu un ofiţer romîn superior, aflat pe cîmpul de răsboi şi în care articol se fac aprecieri despre atacul de la Ceatalgea.

Se ştie, că singurul ofiţer romîn aflat pe cîmpul de răsboiu, este maiorul G. Dabija, ataşatul nostru militar.

Se mai ştie că toţi ataşaţii militari sunt la cartierul general de la Stara Zagora, ori Kirkilisse, că nici unul nu s'a apropiat de cîmpul de luptă, ca atare niei unul n'a putut da relaţii de mersul atacurilor şi luptelor date.

Se mai ştie că nici un corespondent de ziare nu se află pe cîmpul de răsboi, toţi sunt în Sofia şi deci nu pot fi în contact cu ofiţerii din cartierul general. Se mai ştie, că ori ce corespondeţe scrise sunt censurate ca atare relatarea dată de ziarul „Dimineaţa", nu poate fi de cît invenţie.

Eri s'a făcut cu o deosebită pompă religioasă, la cimitirul Eternitatea, desgroparea osemintelor a cinci foşti ofiţeri ruşi, care fusese înmormîntaţi în timpul răsbelului de la 1877.

După terminarea serviciului religios osemintele au fost depuse într'o altă groapă nouă, în prezenţa unei delegaţiuni a consulatului rus din localitate.

Astă-seară Joi 22 Noembrie se reprezintă cinematograful din Sala circului Sidoli, Pathé-Frères a treia epocă din **MIZERABILII** cea mai mare epopee dramatică, incomparabilă adaptare după celebra operă a nemuritorului Victor Hugo.

Această gigantică desfăşurare—cel mai mare film din toate apărute pînă în prezent—este împărţită în patru epoce, cari vor fi intercalate în patru programe noue succesive.

Acţiunea puternică a acestei drame ne prinde înlănţuindu-ne chiar de la primele scene şi ochii noştri sunt aţintiţi pe pînză pînă la cel din urmă tablou.

„Mizerabilii", uriaşa operă a lui Victor Hugo, ce se reprezintă astă seară la Sidoli, este un imens succes în arta cinematografiei moderne şi ori unde a apărut pe pînză, în cele mai civilizate centre, sălile cinematografelor au fost înţesate de lume, din toate păturile sociale. In programul de astăzi se reprezintă **Epoca a III-a,** care ocupă două părţi de cinematograf.

Mai sunt cuprinse în acest nou program:

Graţiile unui bărbier, scene foarte comice.

In faţa morţei, desfăşurare dramatică, (film american).

Miss Alice. scene artistice sportive.

Frica de apă, comedie cu Max Linder, etc.

Mîini Vineri 23 Noembrie, program nou

Dela 15 Noembrie produsele Debitelor Badareu se vînd cu următoarele preţuri

	Litru	Kgr.
Unt pentru masă şi cafea		6.00
Smîntînă dulce centrifugată	3.—	
Unt proaspăt pentru gătit		4.—
Brînză proaspătă de vaci		1.—
Brînză de oi de putină		1.60
Brînză de munte		2,—
Brînză de munte de toamnă		2.60
Ouă proaspete	11 lei suta	
Lapte dulce proaspăt se găseşte în fie-care dimineaţă şi seara litrul		0.50
Caşcaval greçesc		2.80
Brînză de burduf		2.80
Caşcaval de Penteleu		3.00
De asemenea s'au pus în vînzare vinuri cu următoarele preţuri:		Litrul
Vin alb vechiu		1.—
Vin negru vechiu		1.—
Vin alb negru si superior		1.20
Vin Cotnar şi Bordeaux		1.60
Vin Cotnar şi Bordeaux supcrior		2.—

ULTIMA ORA

Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 22 Noembrie

Incheierea şi condiţiunile Armistiţiului

Turcia continuă răsboiul cu Grecia

Principele Ferdinand la Cancelarul Germaniei

Sofia.—Armistiţiul a fost semnat de plenipotenţiarii bulgari în numele Bulgariei, Serbiei, Muntenegrului. Grecia şi-a reservat un termin de 24 oare, spre a adera protocolului; în caz de neadesiune guvernul grec va lua parte totuşi la negocierile de pace.

*

Viena. — Camera a adoptat în mod unanim legile militare care stipulează manierile trebuincioase în caz de mobilizare sau de răsboiu, precum şi legea de recrutare pentru 1913.

*

Belgrad. — Ziarul „Politica" află că Pripcipele George al Serbiei, care în urma bătăliei de la Bitolia sa îmbolnăvit de tifos şi a fost adus la Belgrad ar fi după declaraţia medicului seu, ca trecută grija boalei şi s'ar găsi pe calea însărătoşării.

*

Sofia. — Comentînd declaraţiile cancelarului german ziarul „Mir" releviază dorinţa Germaniei de a întreţine raporturi bune mai ales pe teren economic cu statele balcanice care urmînd aceiaşi cale ca şi statele germane după unire nu poate să nu ia pilda imperiului german.

Dacă Germania şi cele alte puteri vor sprijeni după răsboiu chestia naţionalităţilor şi pretenţiile lor în Balcani, asigurînd o desvoltare economică paşnică, fie cărui popor balcanic, aşa va putea găsi în balcani amici şi aliaţi noi.

*

Sofia.—D-nii Danev şi Teodorov părăsesc mîine cartierul general, spre a se înapoi la Sofia. Delegaţii pentru negocierile de pace, vor fi aleşi apoi importul şi exportul mărfurilor reîncepe în mod regulat în întreaga ţară, traficul fiind restabilit pe toate căile ferate.

*

Constantinopole.—Protocolul iscălit spune: spre a permite să se stabilească condiţiunile de pace guvernele Turciei, Bulgariei, Serbiei şi a Muntenegrului, au încheiat un armistiţiu pentru o durată nedeterminată. Dacă cele 2 partizi nu ajung la înţelegere şi în cazul cînd ar trebui să se mai continue răsboiul, beligeranţii se vor aviza reciproc într'un termen de 49 ore.

Zone neutre spre a preveni ori ce contract, vor fi stabilite de cele două state majore, spre a stabili zone neutră, muntenegrenii vor trimite delegaţi speciali la Scutari, iar bulgarii la Adrianopole şi sîrbii la armata turcească de vest, unde aliaţii se vor înţelege cu delegaţii otomani.

*

Constantinopole.—Ismail Kemal a trimis noaptea trecută Porţii o telegramă, spunînd că albanezii, cari au rămas mereu credincioşi imperiului otoman. se găsesc în momentul de faţă prada duşmanilor Turciei şi au hotărît în mod unanim să-şi apare drepturile şi fără a stînjeni interesele otomane vor lucra în mod deosebit în vilaetele Scutari şi Ianina.

Ismail Kemal cere Porţei să nu i refuze concursul.

*

Sofia.—Ziarul „Mir" află că trupele bulgare care au capturat coloana Iaver-Paşa, după ce au cucerit Kesan, s'au concetrat împrejurul satelor Mamudkioi, Primankeoi şi Iamali, unde au ocupat înălţimele Kuruday-hubia şi Kusk.

*

Sofia.—Imediat după iscălirea protocolului armistiţiului, statul major a dat ordin armatelor bulgare să suspende ostilităţile.

*

Constantinopol.—Guvernul a luat măsuri spre a se trimete proviziuni la Audrianopole şi Scutari, populaţia acestor oraşe va putea să se ducă în mod liber unde va voi.

Presa oficioasă blamează pe Grecia care a remas în afară de armistiţiu şi consideră atitudinea Greciei ca o probă de lipsă de coesiune în alianţa balcanică.

*

Constantinopol. — Turcia va continua răsboiul în contra Greciei până cînd va admite punctul de vedere otoman, — Grecia cere spre a semna armisiţiu predarea Ianinei şi a insulei Hio unde ostilităţile mai continuă şi nu primest rădicarea blocusului.

*

Costnatinopol.—O deputaţie albaneză, compusă din 2 albaneţi mahomedani şi unul catolic, a plecat spre Bucureşti unde se vor întîlni cu alţi 2 albaneţi ortodoxşi. Deputaţia se va duce în Europa spre a lucra pentru cauza Albaniei.

*

Ricka.—După raportul generalului Martinovici, turcii au încercat aseară să spargă liniile Muntenegrene de-a lungul rîului Kini, numai de cît un foc violent de artilerie a început, la care au luat parte şi secţiunile de tunuri revolver. După o luptă de mai multe ceasuri muntenegrenii au reuşit să respingă pe turci care au suferit pierderi mari.

Muntenegrenii au ocupat o înălţime de-asupra Tanabosului şi au aşezat acolo baterii de artilerie; poziţiunile Muntenegrenilor în contra Scutarilor sunt acum mult mai avantajoase pentru operaţiunile ulterioare.

Muntenegrenii au perdut eri 6 soldaţi şi un ofiţer ucişi precum şi mulţi rîniţi; pierderile turcilor ar fi considerabile.

*

Kiel.—In şantierul „Germania" s'a pus pe apă azi un vas special pentru aşezarea minelor şi destinat guvernului turc.

*

Berlin.—A. S. Principele moştenitor al Romăniei a făcut astăzi dimineaţă o vizită cancelarului Germaniei Bentham Holveg.

Mesagiul

Bucureşti.—Proectul Mesagiului a fost întocmit.

După cum suntem informaţi, Mesagiul va cuprinde două note caracteristice; chestia externă şi acea a crediteler pentru armată.

In colo mesagiul va enunţa numai, alcătuire de diferite proecte de legi.

Sîmbătă va avea loc un consiliu de miniştri, sub preşedenţia Regelui, în care se va da Mesagiului toată forma definitivă.

Inmormîntarea lui Caragiale

Bucureşti.—Azi a avut loc, sub o mare afluenţă de lume, înmormîntarea remăşiţelor pămînteşti ale regretatului Caragiale.

Au rostit cuvîntări, d-nii Take Ionescu, în numele partidului conservator democrat, Sadoveanu, în numele scriitorilor tineri, Delavrancea, în numele prietenilor, Procopiu, din partea sindicatului Presei, M. Dragomirescu, în numele Universităţei şi Alex. Davila, în numele Teatrului naţional.

Retragerea d-lui Filipescu

Bucureşti.—In unele cercuri, se afirmă că d. Nicu Filipescu, ministru de domenii, ar fi pe cale a se retrage din guvern. Colegii din minister ai d-lui Filipescu, fac toate sforţările, pentru a convinge pe d. Filipescu să remînă în guvern.

In caz însă, că d. Filipescu va stărui în această hotărîre, se dă ca sigur că succesorul d-sale va fi d. C. C, Arion.

Consiliul de miniştri

Bucureşti. — In consiliul de miniştri ce s'a ţinut eri ,s'a hotărît a se cumpăra 4 vase, pentru marina militară.

Moartea Episcopului de Rîmnic

Bucureşti.—I. P. S. S. Ghenadie, episcop de Rîmnic, a încetct din viaţă.

Ziua înmormîntărei n'a fost încă fixată.

In cercurile bine informate, se crede, că prin noua alegere ce are a se efectua, pentru ocuparea scaunului episcopal de Rîmnic, se va căuta a se repara nedreptatea făcută, prin îndepărtarea I. P. S. Saferim, fostul episcop de Roman.

Situaţia externă

Bucureşti.—Ştirile sosite azi arată o îndrumare spre pacea definitivă.

Cu privire la romînii din Macedonia se afirmă, că o parte din ei vor fi alipiţi la noul regat albanez.

Turcia a propus, ca vitorul rege al Albaniei, să fie un membru al dinastiei romîne.

In cea ce priveşte rezolvirea definitivă al războiului balcuno-turc, ţerile beligerante au autorizat pe reprezentanţii lor din Londra, ca să stabilească un acord cu privire la convocarea unei conferinţ europene.

O misiune rusă în capitală

Bucureşti.—Se dă ca probabil, că la 28 a lunei va sosi în capitală o misiune rusă care va aduce Suveranului nostru bastonul de Mare Mareşal. Se afirmă, că misiunea va avea în frunte un Mare Duce.

Porumb pentru ţărani

Bucureşti.—Consiliul de miniştri ce s'a ţinut eri, s'a ocupat între altele şi de chestia porumbului.

Se ştie că porumbul, în urma ploilor, a rămas pe cîmp şi nu se poate usca. Acest porumb prezintă o adevărată primejdie pentru ţărunii a căcora sănătate ar fi periclitată.

Faţă cu aceasta d. Take Ionescu, ministru de interne, a dispus a se face o anchetă, pentru a se stabili regiunile unde porumbul e stricat.

In aceste regiuni se va distribui ţăranilor porumb bun, pentru cumpărarea căruia consiliul a acordat mijloacele necesare.

Doamna Alexandra Caragiale, soţie, d-nii Mateiu-Ion Caragiale şi Luca-Ion Caragiale, fii; Domnişoara Caterina Ion Caragiale, fiică anunţă moartea soţului şi părintelui lor:

✝

Ion Luca Caragiale

săvîrşit din viaţă la Schöneberg. Berlin în ziua de 9 | 22 Iunie 1912 în vîrstă de 60 ani.

Inmormîntarea a avut loc în Bucureşti astă-zi Joi, 22 Noembre.

De vînzare

VIA MITOC, *com. Ciurea satul Todireni jud. Iaşi întindere 30 hectare, arătură, fînaţe, livezi şi huciag, case, coşere, 2 fîntîni etc.*

UNA CASA *str. Albineţ 12 în stare bună.*

Ambele cu mici sarcini.

Adresa N. C. Cogălniceanu str. Broscăriei 98.

S'AU REDESCHIS

Restaurantul şi Casinoul

Hotel Trajan

aranjate cu totul din nou, mobilate elegant după modelul localelor similare din străinătate, fiind conduse de cunoscutul restaurateur şi hotelier d. Adolf Gottesman.

In curînd renovarea Marelui Hotel Trajan.

Important

Aduc la cunoştinţa onor. public şi vechei mele clientele, că am deschis în acest oraş strada Cuza-Vodă (foastă Golia) No. 71.

Fabrică de rahat, halvale, dulceţuri etc.

fabricaţiune specială şi după toate regulele higienice.

Calităţi exelente.

Cu stimă, **H. Alexiades**

Dr. Suzana WEXLER-GROSI

BOLI DE FEMEI—FACERI

— Strada Anastasie Panu 43 —

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

PREMIAT La toate dispoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA
I. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazile de consum din ţară

Cele mai multe şi cele mai însemnate câştiguri, le achită în totdeauna

Schröder

Numai în ultima zi de tragere a căzut în colectura mea norocoasă:

Lei 150,000 Pe No. 59353 8/8
Lei 225,000
în 10 premii à Lei 20,000

LEI		LEI	
20,000 pe No.	825	20,000 pe No.	1,008
20,000 „ „	4,656	20,000 „ „	29,080
20,000 „ „	13,500	20,000 „ „	13,573
20,000 „ „	34,387	20,000 „ „	59,489
20,000 „ „	42,856	20,000 „ „	37,256

Lei 25,000 pe No. 57,564

Apoi în cursul acestei loterii:
Lei 70,000 pe No. 53,927
„ 50,000 „ „ 59,961
Lei 20,000 pe No. 28162 Lei 20,000 pe No. 43756
„ 10,000 „ 11202 şi nenumărate alte cîştiguri à Lei 5000, 3000, 2000, etc.

Tragerea Clasei I-i:
14 (27) DECEMBRIE 1912
1/8 numai Lei 1.50
1/4 Lei 3.—1/2 Lei 6.—1/1 Lei 12.

Cel mai mare câştig eventual:
LEI 900.000

Rob. Th. SCHRODER

BUCUREŞTI
Calea Victoriei 97

Sucursale: Calea Victoriei 50 Calea Griviţei 96 Str. Lipscani 72
BOTOŞANI — Calea Naţională 203;
IAŞI — Str. Ştefan cel Mare 8;
GALAŢI — Str. Domnească 14.
CRAIOVA — Str. Unirii 69;
BRĂILA — Piaţa Sf. Archangheli (Casa Rally);
PLOEŞTI — Str. Basarabilor 1

Magasinul Conservatorului
IAŞI—Strada Lăpuşneanu 32—IAŞI
NOTE de MUZICA
ASORTIMENT complect după Programa Conservatorului
Instrumente Muzicale şi Accesorii
Reprezentanţa şi Depositul renumitelor
Pianie şi Pianine
— ROSENKRANZ —
Neîntrecute în soliditate şi ton frumos
Vînzare şi în rate mici fără acconto —
— *Cataloage gratis* —
INCHIRIERE DE PIANE CU PREŢURI AVANTAGIOASE

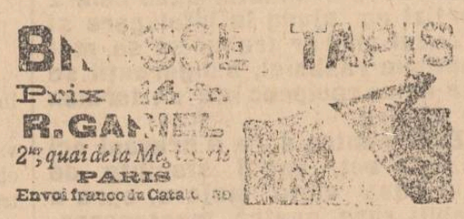

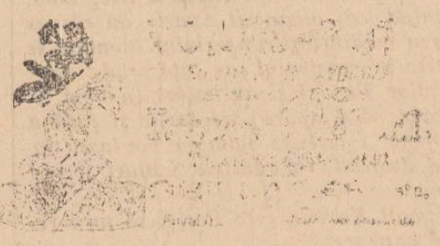

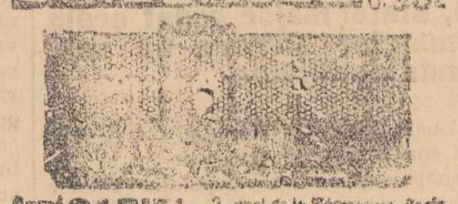

NEVRALGIELE
Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele*, *Gastralgia*, *Sciatica*, *Afecțiunile reumatismale acute* și *dureroase* cari se resistă tuturor celorlalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o ușurare, va lua 6 hapuri a doua di: 2 dimineața, unul la dejun, și unul la cina, séra. Nu trebue se ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, *de* PARIS, *cari se potu găsi la toți Droghiștii și Farmacistii.*

Renumitele PLUGURI
intregi de oțel bătut
marca PORC MISTREȚ
DIN FABRICA
Gebrüder Eberhardt Ulm
a) cu 1, 2 şi mai multe brazde
b) speciale de vie
c) speciale de prăşit
Maşini de secerat de Mc. CORMIC precum şi alte maşini şi unelte agricole, permanent în depozit la
Fraţii Bachstez, Iaşi

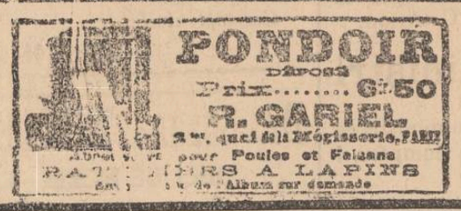

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, str. Gh. Mîrzescu 17—Instalaţie cu motoare electrice

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 bani
„ „ „ „ IV, 1 leu

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași str Gh. Mîrzescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul X — No. 1745. Sîmbătă 24 Noembrie 1912

BIBLIOTECA ROMÂNIA IAȘI CENTRALĂ

CARAGIALE

— Discurs funerar rostit de d. Take Ionescu la funeraliile nemuritorului dramaturg —

Jalnică Adunare,

Intîmplarea voește să plîng împreună cu d-v, pierderea lui Caragiale, atît în numele Guvernului, cît și în numele partidului politic din care a făcut parte acest într'adevăr mare Romîn.

Alte glasuri mai autorizate vor slăvi pe uriașul artist. Ori cît de elocinte, nu vor putea să exagereze mărimea lui Caragiale. Cît timp se va grăi în limba romînească, numele lui Caragiale se va confunda cu însăși literatura noastră dramatică. A fost de sigur un teatru romînesc și înainte și în vremea lui Caragiale. Dar cîntărit alături de opera lui, atîrnă așa de puțin, în cît geniul acestuia, chiar de va fi vre-o dată întrecut, rolul de creator nimic și nimeni nu i-l va putea răpi.

Geniul, pentru că Caragiale a știut să dea naștere la atîtea ființe, care nu numai caracterizează de minune o țară și o epocă, dar reprezintă în același timp eternul adevăr omenesc.

In aceste creațiuni ale lui Caragiale, s'a manifestat și primul lui contact cu viața politică.

Ridiculizînd cu o ironie măeastră, neajunsurile guvernărei liberale, Caragiale apărea drept un vrăjmeș, sau cel puțin un ne-încrezător în mișcarea democratică, care este evenimentul de căpetenie al timpurilor moderne.

Adevărul era altul. Sub surîsul lui așa de disprețuitor se ascundea o dragoste caldă pentru năzuința maselor de a'și îmbunătăți cît mai mult condițiile de traiu, și o încredere nebănuită în putința lor de a se salva prin ele înșeși.

La lumina groaznicei văpăi dela 1907 s'a văzut limpede și gîndul intim al lui Caragiale.

A doua zi după acea catastrofă toți cei cari au simțit pe umerile lor povara răspunderilor au fost nevoiți să-și facă o revizuire de conștiință.

In ființele înguste din această revizuire a eșit o mai mare teamă și neîncredere. In firele bogat înzestrate, examenul de conștiință a fost izvorul unei și mai mari încrederi în a tot putința Democrației. Caragiale stă în fruntea acestora din urmă.

Din acel ceas cei care nu'l cunoșteau de cît din aparență, au văzut cu uimire un nou Caragiale. Diletantul ironist transformat în Apostol.

Iar cînd un an în urmă, partidul nostru și-a început cariera, pribegind pe tot pămîntul Romîniei, ca să strîngă adesiunile sufletești, Caragiale ne-a făcut onoarea, neprețuită onoare să ne dea dovada încrederei, făcînd să intre apostolia lui în cadrul sforțărilor noastre.

In această nouă activitate a lui Caragiale, partidul nostru a cîștigat, de sigur, o deosebită strălucire. Dar, arta romînească a cîștigat și mai mult. S'a îmbogățit cu un giuvaer nestimat : elocința politică a lui Caragiale.

Din oraș în oraș, Caragiale însoțindune în mersul nostru a semănat pretutindeni cu dărnicia prodigului acele capete de operă ale elocinței politice, care vor rămîne spre gloria lui și a neamului întreg.

Cugetător adînc și artist impecabil, Caragiale a înălțat și înnobilat vorba de la întrunirile publice, aceiași vorbă care, lipsită de talentul lui, fusese pentru el, altă-dată, subiect de nemiloasă ironie.

Și s'a dus dintre vii, tocmai în ajunul zilei în care era să se îndeplinească, în sfîrșit, una din rarele și modestele lui dorințe, să ducă puterea lui de judecată și bogăția lui de imagini, la tribuna Parlamentară, și să ne dea spre minunarea și delectarea noastră încă o dovadă despre universalitatea geniului lui, și despre adîncimea pătrunderei lui politice.

Moartea lui Caragiale, așa de timpurie, este o adevărată jale pentru toți romînii. Pentru noi, această jale este cu atît mai covîrșitoare, cu cît am avut norocul, ca ultimii ani ai scurtei lui vieți, să petreacă în mijlocul nostru, și să ne dea astfel prilej să cunoaștem de aproape, sub strălucirea artistului, farmecul omului, căldura prietenului și devotamentul tovarășului.

Fie-i țărâna ușoară !

Ion Luca Caragiale

Eri au fost duse la lăcașul de veșnică odihnă rămășițele pămîntești ale lui Ion Luca Caragiale, cel mai mare al nostru prozator.

Alături de Eminescu, și poate chiar mai bine de cît el, Caragiale rămîne reprezentantul literar cel mai de talent al epocei de prefacere a Romîniei, din țară quasi-feodală în stat modern, constituțional. De aceea, opera lui Caragiale, pentru a putea fi pe deplin caracterizată, pe latura ei socială, trebuește considerată în raport cu aceea a lui Eminescu.

Ceea ce Ion Brătianu a fost în politică, Eminescu și Caragiale au fost în literatură.

Dar pe cînd cel dintîiu a avut rolul pozitiv de creator, Eminescu și Caragiale și-au asumat rolul de critici, — rol, ce-i dreptul, negativ pentru politică, dar creator și pozitiv în literatură. Și atitudinea această critică e poate singura notă caracteristică comună în opera, atît de diversă, a acestor doi mari scriitori.

In adevăr, atît Eminescu cît și Caragiale erau nemulțumiți de vîrtejul de prefaceri în cari întrase țara romînească, chiar sub ochii lor. Eminescu revoltat împotriva prezentului, a idealizat trecutul și a cerut fără încetare reîntoarcerea parțială la formele lui bune. Caragiale a persiflat fără milă, o viață de 60 ani, timpul în care a trăit și ironizat în chip sîngeros formele constituționale noui, adoptate în țara noastră înainte de vreme. Din această pricină, nici Eminescu și nici Caragiale n'au stat alături de înfăptuitorii acestor prefaceri : nici unul nici celalt n'a făcut parte vreodată din partidul liberal.

De altfel, din aceeași pricină, ambii scriitori au avut de suportat și au trebuit să se apere de învinuirea nedreaptă—aproape infamantă atunci—de a fi reacționari.

Dar operile celor doui scriitori, deși pornite din același obiectiv, resfrînte însă de temperamente atît de diverse, se deosebesc fundamental. In adevăr, Eminescu ura prezentul din pricina firei lui timide. El a avut nenorocul să se nască tocmai în epoca de transiție a țărei noastre, atunei cînd poporul romîn părăsea starea patriarchală, pentru a părăsi pe calea civilizației și a luptei economice, deslănțuită la noi odată cu întroducerea instituțiilor liberale. Eminescu a simțit întreaga greutate a unui prezent, care nu mai semăna cu trecutul. Boem naiv, visător și dezarmat în lupta pentru trai, Eminescu a simțit mai mult și mai dureros de cît muritorii de rînd înăsprirea climei economice din țara romînească. Iată de ce Eminescu n'a putut suferi prezentul și de ce a idealizat trecutul.

Critica pe care o face Caragiale nouei noastre organizațiuni sociale, e însă cu totul de altă natură—și aici stă întreaga originalitate a neperitoarei lui opere.

Caragiale, departe de a detest[illegible] prezentul și de a regreta trecutul, e[illegible] dimpotrivă, un mare doritor al p[illegible]ului. Ceea ce îl supăra însă în [illegible] pe care l'a trăit, a fost bar[illegible]vire între fondul real și viu al soci[illegible]astre și formele precoce și nepotrivite ale civilizației noastre artificiale și de import.

Dar pe cînd Eminescu a comparat totdeauna pe *ce este* cu *ce a fost*, pentru a găsi superior fostul, trecutul; esențialul operei lui Caragiale constă, dimpotrivă, în comparația dintre *ce este* și *ce-ar fi trebuit să fie.*

In adevăr, ce este de pildă, *Conu Leonida față cu reacțiunea*, decît contrastul dintre ce este un Stat constituțional și cum îl pricepea generația lui Conu Leonida, căreia i-a fost hărăzit în neștire și fără pregătire. Tot așa și *Scrisoarea pierdută*, care nu e decît o parodiere a întregului nostru sistem politic și electoral.

Seria de nuvele, cuprinsă sub titlul *Momente*, nu e de asemenea decît un șir neîntrerupt de contraste ridicole între ce suntem și ce ar trebui să fim. Așa, de pildă, caracteristică în această privință este admirabila nuvelă *Situațiunea*, în care „amicul Nae“ discută toată noaptea la berărie situația țărei și a Europei și uită că acasă îi face nevasta.

Deosebirea aceasta între ambii scriitori constitue însuși fundamentul diversității operei lor literare. Căci pe cînd trecutul e pentru totdeauna pierdut și duce, tocmai din această pricină, la un pesimism iremediabil; contrastul între ce este și ce trebuia să fie este scăparea din care țîșnește scînteia ridicolului, a ironiei, a spiritului. Iată dar de ce Eminescu a fost și rămîne reprezentantul pesimismului romantic în literatura noastră, pe cînd Caragiale a rămas scriitorul umorului sănătos și biciuitor, ironizatorul fin al întregei noastre vieți sociale.

St. Antim

Presa străină și discursul Cancelarului german

Presa străină analizează discursul asupra politicei externe, rostită de Cancelarul Germaniei.

Presa rusească reproduce discursul fără nici un comentar. Numai titlurile mari, din fruntea ziarelor, arată că discursul Cancelarului german, invoacă războiul. O parte din presa engleză, crede că acest discurs n'a micșurat șansele păcei generale.

Ziarul *Times* accentuiază mai ales partea de discurs, în care se arată, că Germania nu consideră Turcia ca o cauză perdută.

In această privință,—zice ziarul—Germania nu se găsește izolată.

Daily-Graphic relevă, că în discurs vorbindu-se de angajamentele Germaniei față de Austria, s'a omis a se pomeni de angajamentele Franței față de Rusia, așa că Europa are tot interesul de a stărui spre pace, pentru a evita o conflagrație generală.

La rîndul ei, presa franceză, acordă discursului Cancelarului german largi comentarii.

Ziarul *Le Temps*, spune că pe cînd Giolitti și alții în cuvîntările lor, au pus înainte idea de pace, Cancelarul german a pus înainte idea de resboiu.

In schimb, *Le Journal des Debats*, crede că în discursul Cancelarului german, nu se poate găsi o provocare directă la răsboiu și în acest caz pacea nu este primejduită.

D.

Guvernul și sătenii

Intăia mare îngrijorare a guvernului se îndreaptă, bine înelesîn urma creditelor militare, spre populația de la sate.

Se știe că în special recolta porumbului țerănesc, a sufeit mult în anul acesta. Din cauza ploilor incontinue, porumbul nu s'a putut usca și s'a stricat.

Sunt regiuni, în care nemic nu s'a putut salva.

Pagubele materale însă aproape nu au nici o însemnătate, față de marea primejdie ce prezintă, din punctul de vedere al sănătății țeranului. Din multe localități a venit vestea, că țeranii, se grăbesc să culeagă porumbul stricat și să-l consune, neavînd alt nimic la îndemînă.

Cu drept guvernul a fost alarmat de aceste informațiuni.

Pelagra cu consecințele sale desastroase, are ca primă cauză consumarea porumbului stricat.

Avem și astăzi numeroase cazuri nenorocite, dar sunt cel puțin parțiale. De astă datăînă boala avea să iee un caracter grav, și amenință să se întindă, de la un capăt la celalalt al țărei.

Guvernul a intervenit la timp. Intr'un deplinacord, consiliul de miniștri a acceptat propunerea ministrului de interne, de a se distribui porumb sănătos la țerani, în acele regiuni, în care aceasta se va simți de nevoe, bine înțeles, după o prealabilă anchetă.

E o măsură, ce va găsi aprobarea întregei țări, curioasă că chiar în împrejurările grele de azi, guvernul nu uită o clipă partea din populațiune, căreia i se cuine dragoste și îngrijire nețermurită.

D.

OAMENI ȘI LUCRURI

Matei I. L. Caragiale

Cea din urmă vizită pe care defunctul maestru o făcu Iașului se datoria unui eveniment literar survenit în familia Caragiale. Numărul de Iunie al „Vieței Romînești“ a publicat o serie de bucăți poetice, între care douăsprezece sonete, de a lungul cărora trece, ca un fir roșu, o profundă sensibilitate unită cu o înaltă intuiție istorică. Sunt întăile lucrări ale lui Caragiale-tînărul apărute de sub presă și—ne grăbim a adăoga—sunt inspirații de o reală valoare poetică.

Duioasă și emoționantă mi s'a părut grija părintească ce punea marele scriitor în pregătirea debutului filial. Cu deosebire îl preocupa gîndul că, departe de a-i folosi, numele ilustru ce purta, ar putea, din potrivă, să-i strice.

„—Sfătuește-mă, cum am putea face să nu abuzeze gazetele de numele *meu*, cînd o să apară versurile băiatului.

Cum or începe prietenii să vorbească de „tînărul Matei Caragiale, fiul ilustrului scriitor“... și așa mai departe—să știi că l'au distrus, sărmanul!“

Era puțin timp după jubileul de 60 de ani al maestrului,—un fel de apogeu al carierei lui literare. Și într'adevăr se putea întîmpla ca faima bătrînului să devină dăunătoare celui tînăr.

In umbra stejarilor mari se hrănesc mai greu mlădițele gingașe ale noilor vlăstare.

...Nu se hotărîse lesne să încredințeze tiparului producțiunile debutantului. Povestea, cu un humor irezistibil, cum a ajuns a se convinge că merită a fi tipărite :

— „M-am adresat la trei instanțe, pe rînd: la judecătorie, la apel, la casație. Am cîștigat. Și acum la judecătorul cel mare : publicul“.

„Instanțele“ la care se adresase erau trei intimi prieteni, — Dim. Zarifopol, la Lipsca, Dobrogeanu-Gherea și A. Vlahuță. Le trimisese manuscrisul, anonim, și obținuse părerea favorabilă de la Mitică, Costică și Alecu,—cum le zicea maestrul desemnîndu-i cu numele ce-i erau familiare.

Am văzut atunci pentru întăia dată pe tînărul autor, în momentul cînd înmînă părintelui său manuscrisul așternut pe foi albe, cusute cu grijă, foi curate, fără ștersături. Versurile le-am cetit cu multă plăcere în „Viața Romînească“ și. — ca mulți alții,—au presimțit în ele un însemnat talent poetic al viitorului.

L'am revăzut, acum cîteva zile, în calitate de șef de cabinet al d-lui ministru Badareu.

Cu aceeași ținută corectă, prea puțin ceremonială, — același tînăr simpatic, cu părul negru și mustața ceva mai deschisă, avînd ochii blînzi de visător încă nedeprins în deajuns cu luptele vieței și privind — de la biroul său — cum se perindează necontenit figuri de vizitatori, cu cereri, cu comunicări, cu stăruinți,—toată acea nesfîrșită și întrucîtva dramatică desfășurare de momente și tablouri ce se poate observa în preajma unei cancelarii ministeriale.

A fost, negreșit, un gest de o înaltă delicatețe din partea ministrului, prieten cald al marelui defunct, de a-și atașa pe acel care a moștenit numele lui Caragiale și-i poartă greutatea—și, întru cîtva, răspunderea morală.

Și toți acei cari, înainte de a vedea pe ministru, vor întîlni figura simpatică a tînărului visător, care nu are nimic din rigiditatea unui Cerber, — vor ști să prețuiască gestul ministerial. E un gest care a însămnat un omagiu pentru geniul care a apus — o consacrare pentru talentul care răsare.

Rodion

J. L. Caragiale și Ronetti Roman

Dintr'o prefață inedită pe care defunctul Caragiale a oferit-o colaboratorului nostru dr. I. Duscian pentru o colecție de articole pedagogice apărute în „Opinia“, extragem următorul fragment. E vorba de indigenatul regretatului Ronetti Roman, odinioară legat de autorul „Napastei“ prin o strînsă prietenie.

Iată fragmentul :

....Dar ca să vezi d-ta pînă unde merge la noi asprimea granițelor de autoritate, trebue să abuze de pacienta d-tale și să-ți povestesc o mică întîmplare absolut vrednică.

Trepădam acum cîți-va ani prin antecamerele Senatului, cerșind voturi pentru încetățenirea unui cetățean de care să se fi mîndrit o cetate — pentru împămîntenirea unui romîn-israelit (A murit zilele trecute și stă acum neîmpămîntenit în pămîntul Moldovei, pe care-l iubea atît de mult, Dumnezeu să-l odihnească pe bietul meu vechiu și bun prieten !)

Vorbeam într'un grup de domni senatori despre meritele și patriotismul prietenului meu ; cînd un domn senator se plimba de colo pînă colo, țîfnind și aruncîndu-mi căutături foarte dîrze, și de care, cunoscîndu-l destul de bine, nu îndrăzneam nici să mă apropii, se apropie el de mine și mă interpretează foarte de sus, fără să mă salute întăi :

— Ia'n ascultă, c'coane : ce ne tot bați capul cu jîdanul ista al matali ? !

Eu, neputîndu-i răspunde cum se cuvenea, căci aveam cu totul altă treabă acolo de cît să dau lecțiuni de politeță unui sălbatec congestionat, care se vedea bine că vine de la dejun, i-am răspuns foarte blînd, după un moment de gîndire :

— Domnule senator, n'am venit aici să supăr pe cineva ; știu cît de respectuos trebuie să mă port în această *incintă* ; dar, dacă am făcut fără să gîndesc, vreo necuviință, sau dacă pur și simplu vă supără prezența mea, — iertați-mă, mă retrag.

Ceilalți domni senatori au înțeles cît de penibilă era situația și unul dintre ei, un boier moldovean, om de inimă și bine crescut, a intervenit și, cu un ton destul de aspru, a spus colegului :

— Da dă-ne pace bre omule, și cată-ți de treabă ! ce te amesteci dumneata nepofit în vorba noastră. ?

Dar domnul congestionat n'a 'nțeles și m'a îndesat cu vorba :

— Mai întăi, ce e jidanul matali ?

— Literat, i-am răspuns eu umilit.

— Dar cu ce se ocupă ?

— Cu agricultura...

— Undi ?

— In Moldova.

— Apăi dumneata ce ești ?

— Tot literat, zic și mai umilit.

— Nu te întreb de aiasta... De unde ești ?

— De aici...

— Nu bre omule ! ce ești moldovean ori muntean ? spuni.

— Muntean.

— Apăi, dă-ne bună pace. C'coane ! Aista e jidan de a noștri : ce vă amestecați dumilevoastră Muntenii ?

Quasi-textual.

*

Intîmplarea ne-a povestit-o în ziua de 30 Aprilie, defunctul Caragiale, cu ocazia ultimei sale vizite în Iași. Am redat-o într'o cronică din „Ordinea“ menționînd că senatorul cu pricina este un băcăoan liberal ales și în senatul actual.

Acum cînd o avem povestită de însu-și maistrul, redată de el atîta de plastic, întîmplarea merită cea mai largă publicitate. De aceia am reprodus pasagiul de mai sus din articolul colegului nostru Duscian apărut în „ Noua Revistă Romînă“.

A.

UNOR STUDENȚI NAȚIONALIȘTI

«Je te crois capable de
«toutes les méchancetés ;
«c'est pourquoi j'exige de
«toi le Bien».
Ainsi parla Zarathustra.
Nietzsche.

In a sa „Psychologie des foules“, Gustave de Bon arată într'un loc cum mulțimea e condamnată să fie totdeauna condusă orbește de mirajul frazeologiei care hipnotizează personalitățile slabe și primitive.

Ori, întîmplarea făcuse să azist odată, în calitate de student la o anumită întrunire a unei anumite societăți, care e „Centrul Studențesc“ ; unde mi-a fost dat să găsesc cea mai dureroasă confirmare a teoriei lui Le Bon și Sighele.

Intr'o sală unde erau îngrămădiți vre-o șapte-zeci de studenți, am avut ocazia să aud delirîndu-se și aplaudîndu-se, în urma unor atît de banale fraze pompoase pe care autorul le repeta pentru a nu știu cîtea oară ca un etern formular ;—că

am plecat întristat, așa cum se pleacă după o adîncă dezamăgire.

Pumnii încleștați și privirile de-ură rostogolite în orbitele lor înroșite, îmi făceau impresia că m'am rătăcit într'o mulțime de flămînzi, pe care foamea și ura atavică i-a adunat în jurul unui conducător exaltat. Și am ramas surprins fiindcă erau acolo studenți, cărora le bănuiam oarecare cultură, oare-care civilizație, oarecare independență a personalității lor și îndestulă suficiență intelectuală pentru a nu se lăsa amețiți ca ori-ce analfabeți dintr'o întrunire publică, de retorica eftină pe care oratorul o debita răgușit ca un cabotin ordinar de provincie.

Și dezamăgirea aceia, și altele încă; m'au determinat în naivitatea mea să rîdic un slab glas de revoltă, în care îmi puneam toată francheța și sinceritatea pe care o ai la două-zeci de ani. Mă durea, toată energia, tot elanul și toată pasiunea pe care atîta dintre colegii mei o risipeau într'o nenorocită ură de rasă, care nu-și găsește ecou de cît în sufletele primitive. Mă durea gîndul că mulți dintre ei au fost crescuți în învățătura unei biblii roase și umilite în a cărei rînduri nu tremura de cît iubirea și iertarea; și gîndul că mulți dintre cei ce țipau cu glasul strident și cu ochii injectați în ură, lasaseră deschise poate pe mesele lor de studenți muncitori un volum în care vre'un naiv om de știință, vorbea despre himera unei viitoare înfrățiri a tuturor chimiștilor.

Și cum mă obseda ca un vis urît, ideia că cei mai mulți dintre acești rătăciți sînt *numai* victimile unei meșteșugite demagogii, am încercat să ridic un umilit glas de chemare, către cei ce nu erau încă de tot hipnotizați de fluidul vorbelor sonore.

Căci doar și cei mai fanatici musulmani se smulg uneori din nebunia în care îi tîrăie dervișii urlători.

De altfel nu spuneam de cît că e dureros în țara aceasta unde e destulă mizerie, destulă ură și destulă scrîșnire, să vină tocmai studențimea care are altă chemare și să otrăviască sufletele celor inculți cu demagogia sălbatecă și rușinoasă a antisemitismului.

Și am așteptat de sigur un răspuns. Am așteptat un răspuns în care vre'un doctrinar să mă convingă că tocmai lupta și ura e factoral civilizației. Am așteptat un răspuns în care vr'un muncitor și convins student să-mi demonstreze că principiul mișcărei naționaliste nu e de cît acelaș „Etre, c'est lutter" al lui Le Dantee.

Și 'n adevăr tîrziu au început răspunsurile. Răspunsurile care veneau de la colegi cărora de atîtea ori le strînsesem mîna și cărora nu odată poate le făcusem vre-un bine. Ele nu erau nici doctrinare, nici de revoltă, nici de dispreț. Erau înjurături și insinuări atît de neîndemănatec făcute, că nici n'am încercat propriu zis să le iau în serios.

Sunt unii oameni atît de lipsiți de bun simț, atît de dezarmați într'o luptă franșă și atît de încătușați de mediul de surugii, în care și-au făcut educația, că limbagiul și mentalitatea lor nu-ți permit să te cobori pînă la ei. Și întotdeauna aceștia sînt tocmai cei ce erau mai puțin chemați să o facă.

Eu nu făceam în articolele mele nici o personalitate, desveleam răni ascunse pe care le credeau cicatrizate și care i-au durut.

Iar la acestea toate, un student naționalist Gr. T. Popa îmi răspunde înșirînd o serie de epitete ca „incult, canalie, inconștient, increzut și dement lipsit de simț național" și ca să aducă o dureroasă probă de insuficiența mea intelectuală, mă denunța că îmi permit luxul de a lua masa la o berărie, în loc să o iau la o anumită ospătărie a intelectualilor naționaliști.

Crezînd că cu aceasta mi-a desvoltat îndestul principiile naționaliste și mi-a amintit pentru totdeauna glasul de „vîndut jidanilor"; d. Gr. T. Popa se închise în turnul de fildeș al tăcerei.

Ori se găsi un altul, care voia să aducă deplină lumină în discuție. Și iată de ce un domn Ion Florescu, pe care n'am cinstea să'l cunosc, scrie un articol într'o forță naționalistă unde începe tretindu-mă de inconștient mizerabil vîndut etc. etc.

Cum însă într'o discuție civilizată e nevoe și de oare care afirmări și argumente zdrobitoare. D-sa își presară rechizitorul cu înjurături, și cu mențiunea că „ași fi mijlociu de stratură și că fumez veșnic", ca și cum în asta ar consta cea mai puternică probă a inconștienței cuiva.

Din tot articolul d-sale n'am scos altă concluzie de cît că d. Ion Florescu trebue să consulte un elementar curs de stilistică, fiind că e certat și cu fraza și cu ortografia: iar dacă a'și avea naivitatea să-i cer cu altă ocazie și oare care logică în discuție, ași risca de sigur să-i ofer încă un argument de inconștiența mea.

E bine însă să știe acest domn că nu ori ce nechemat trebue să ia condeiul în mînă.

Condeiul e o armă delicată și cei obicinuiți să învîrtă numai arme naționaliste nu se împacă ades cu mînuirea lui.

Cît despre obrăznicia și impertinența sa, se știe că ciangării fără bun simț se corectează altfel de cît cu cinstea unui răspuns.

Atît am avut de scris pentru totdeauna scribilor naționaliști.

Eu am pornit discuție civilizată în care nu făceam nici o personalitate; fiind-că un om cult prin presă nu discută intimitățile vieței unui adversar, ci ideile sale.

Și mai ales am început o discuție în care nu înjuram trivial și stupid; fiind că chiar cînd discuți convingerea unui adversar trebuie să i-o respecți, căci nu se face zadarnică larmă în jurul unor lucruri care nu merită acest omagiu al adversarilor.

Ori toți cei ce mi-au răspuns, m'au înjurat; cum înjura în fie care zi în paginile ziarelor lor.

Și pentru a rezista unor anumite sisteme de argumentare, îți trebue vocabularul unor onorabili surugii. Și n'ași dori să le răspund cu aceiași măsură, fiind-ași ajunge la vorbe și la fapte dureroase și regretabile.

Cezar D. Petrescu
Student

Litere-Științe-Arte

Un teatru Caragiale. — Mulțumită lăudabilei inițiative a directorului „Opiniei"—proprietarul sălei „Pastia", modestul teatru iașan care poartă de mulți ani acest nume popular,—va purta pe viitor numele ilustrului dramaturg romîn—I. L. Caragiale.

E o atențiune venită la timp și care nu va trece neobservată,—pentru că e o atențiune delicată. E o sală mică și modestă, față cu vasta sală a teatrului național, dar nu este mai puțin adevărat, în același timp, că e legată de numeroase momente istorice, dintre care unele de reală importanță artistică în trecutul Iașilor.

Ca și oamenii—lucrurile și locurile au soarta lor. De aceea nu se poate prevedea la ce destinuri e chemată, în viitor, modestul teatru, căruia delicatețea proprietarului—d. Vespasian Pella—i-a dăruit un nume ilustru, în lumina căruia se poate desfășura stindarul unei falnice existențe și activități artistice.

La inițiativa directorului nostru de a aduce un omagiu postum lui Caragiale, se asociazăIașul întreg, aplaudînd schimbarea făcută.

*

Duminică va fi astfel ocupată la teatrul național. In matineu, senzaționala comedie „Cafeneaua mică", seara „Taifun" cu Vlad Cuzinski,

*

Exploratorul francez Jean Dupuis, cunoscut prin cercetările făcute de el în Indochina, a murit la Monaco.

Scrisori din Bucovina

De la corespondentul nostru special —

Protestul studenților contra masacrelor romînilor macedoneni

Marea întrunire publică.—Trimiterea de telegrame de localitate Impăratului și Archiducelui moștenitor.—Succesul întrunirei.

Cernăuți 22 Noembrie. — Studențimea universitară romînă din Bucovina, care a dovedit în totdeauna că-și pricepe pe deplin datoria națională, a dovedit astăzi din nou că e pătrunsă de un adînc spirit național și știe să se rîdice cu energie ori de cîte ori nevoia și împrejurările o cer. Față de cruzimele barbare ale bandelor grecești contra romînilor macedoneni, s'a redeșteptat în mod spontan și simțul național al acestor tineri, și s'au rîdicat toți ca unul, cu toată însuflețirea și au protestat cu ultima energie contra masacratorilor a tot ce e romîn în Macedonia, arătînd lumei civilizate cum acei cari pretind că lupta contra semilunei în numele creștinizmului, săvîrșesc crime din cele mai oribile îngrozesc o lume întreagă.

Acest glas, cinstit și eșit din inimi atît de curate, nu va întîrzia de sigur, să străbată întinsele văi și cîmpii pentru a transmite fraților macedoneni, a căror soartă e atît de vitregă, o mică mîngîere din partea acelora cari simt cu ei și cugetă cu ei. Triumful sentimentului național romînesc nu va întîrzia nici el să vie din moment ce în vinele tuturor curge acelaș sînge, și bate aceiași inimă.

Marea întrunire publică de protestare de azi a fost o oglindă fidelă a acestor speranțe. Am văzut cum la apelul studențimei au răspuns mii de romîni din toate straturile societății. Erau tineri și bătrîni, avocați, profesori, preoți, medici, comercianți, meseriași, țărani și în fine aproape întreaga romînime cernăuțească, între cari și foarte multe dame. Toți erau pătrunși de un adînc entuziasm pentru cauza romînească și călăuziți de aceleași idealuri.

Vasta sală a „Armoniei" a fost arhiplină.

Balconul era înțesat de Romîni de prin toate colțurile orașului, care au venit să aducă fraților subjugați și măcelăriți sălbătăcește, o mică mîngîiere și să le de-a semnul că mai au speranță în acei frați, care se bucură de o soartă mai bună.

Curtea palatului național a fost o mare de capete, și-ți făcea impresia că te afli înaintea unor evenimente rare de tot.

In mijlocul acestei afluențe de romîni și în mijlocul unui entuziasm de nedescris, studentul în teologie I. Creangă, cu glasul tremurînd și aproape chiar cu lacrimi în ochi deschide această adunare.

După ce explică numeroasei asistențe, scopul întrunirei, trecînd în revistă o mică parte a ticăloșiilor grecești, dă cuvîntul savantului profesor dr. Sextil Pușcariu.

Ilustrul profesor este primit cu ovațiuni furtunoase, care parcă nu mai conteneau, făcîndu-se în urmă o tăcere mormîntală.

Glasul savantului profesor răsună ca o sirenă prin sală, desfășurînd ca pe pînza cinematografică viața obijduitului popor romîn macedonean.

*

De la primele cuvinte enorma asistență a fost captivată.

Prin frumoase expuneri, însoțite de un entuziasm profund d-sa a arătat toate peripețiile prin care a trecut acest popor de maritiri, care a dat Romînilor, barbați cu nume neperitoare, asigurînd neamului Romînesc un nume mai proverbial.

După acest istoric, d-sa a arătat în mod amănunțit suferințele, sau mai bine zis batjocurile ce le îndură, aceștia de la pretinșii lor protectori, protestînd, în numele civilizației, contra masacrelor care se săvîrșesc actualmente în Macedonia, și apelînd la simțul umanitar al tuturor creștinilor să intervie în favoarea acestui popor blînd, care nu vrea de cît să trăiască și să-și menție tradiția existenței lui.

Frumoasa cuvîntare a ilustrului profesor a fost des întreruptă prin aplauze frenetice, iar la fine i s'au făcut ovațiuni entuziaste.

Al doilea orator a fost domnul profesor Iancu Nistor, istoricul apreciat al popoarelor romîne, chiar de la universitatea locală.

Și d-sa a fost salutat în mod deosebit de asistență.

Prin o cuvîntare impozantă, d-sa a făcut istoricul romînilor din Macedonia, arătînd pînă la ce grad de cultură a ajuns acest popor, care își păstrează cu sfințenie obiceiurile și limba în niște împrejurări vitrege.

Datele statistice pe care le-a adus, dovedesc pe deplin că d-sa posedă o vastă cultură istorică și că e pe deplin cunoscător al celor expuse.

Salve de aplauze au acoperit și ac astă cuvîntare. care a adus o impresie excelentă asupra mulțimei.

A mai vorbit apoi și studentul Popovic, care printr'un ton violent a atacat bandele antarților greci cari distrug în mod îngrozitor de barbar atîtea suflete de romîni. D-sa declară în numele tuturor studenților romîni bucovineni că întrunirea de azi e alături cu romînii de pretutindeni cari protestează contra acestor barbarii.

Toți oratorii și-au exprimat simpatia lor față de soarta romînilor macedoneni.

Apoi în aclamațiuni generale s'au expediat două telegrame din localitate către Imparatul Franz Ioif și Arhiducele Franz Ferdinand, care se află la Berliu. De asemenea s'au primit și telegrame de adesiune din partea societății „Arbora" din Arbore și de la mai mulți romîni de la munte, a căror ceire a produs asupra mulțimei un delir de aplauze.

La Sfîrșitul întrunirei s'a votat următoarea moțiune, care urmează a fi trimisă ministerului le externe la Viena.

„Noi studenții romîni de la Universitatea din Cernăuți adunați în 4 Decembrie în sala societăii „Armonia".

Incredințîndu-ne din cuvîntările, ce s'au rostit, că în urma evenimentelor sîngeroase din Balcani frații noștri din Macedonia sunt amenințați cu distrugerea lor etnică și cu desființarea br națională și

„Ajungînd la convingerea că Romînii macedoneni numai în cadrele unui stat autonom albano-romîn pot găsi garanție sigură pentru existența lor națională și propășirea lor culturală,

„Protestăm, în numele drotului național și al umanității contra cruzimelor nemaipomenite săvîrșite din partea puterilor beligerante împotriva raților noștri, precum și în contra năstului lor plan, de a îmbucăți moșia romînească din Macedonia, cultivată și apărată neîntrerupt în decurs de 2000 ai de frații noștri și rugăm pe Excelența Voastră să binevoiască a pune cuvînt hotrîtor pentru crearea unui stat albano-romîn, care să țină echilibrul politic în Balani și să asigure fraților noștri de acolo condițiuni prielnice de existență și de dezvoltare națională".

Cu aceasta s'a încheiat frumoasa manifestare națională a bucovinenor față de masacrele fraților macedo-romni!

Gma.

INFORMAȚII

Lista de subscripției pentru aeroplanul „IAȘUL"

D-na Ana Conta-Kernbach	60 lei
D. Stefan Negruți	500 „
D. Lupu Weinsengrün	30 „
D. Cristea T. Cristea	500 „
Banca Moldovei	200 „
D. Gh. Calmuski	20 „
D. Dr. Ilie Stroici	500 „
D. Grigore Iamandi	500 „
D. Dr. Gh. Proca, profesor la facultatea de medicină din București	100 „
D. Nicu Stroici	300 „
D. N. Corjescu	100 „
D-na Lt.-Colonel Cătuneann	6 „
D-ra Beatrice Trantomir, prof.	2.50
D-ra Ida Ienescu, profesoară	2.50
Banca populară „Leul"	20 „
D. D. Brudea	5 „
D-na Zenobia Botez, subdirectoare la școala Elena Doamna—București	20 „
D. Teodosie Motăș	20 „
Scoala de fete din Iași, Elena Doamnă, prin d-na Motăș, directoară	50 „

Banii au a se adresa d-lui Victor Fara la Prefectura de județ.

:: P. S. S. Ghenadie, episcop de Rîmnic care a murit eri, într'un sanatoriu din București, de antrax. Fusese ales episcop în 1911, pe cînd era vicarul Mitropoliei din Iași și egumenul bisericei Sf. Spiridon.

:: D-na dr. Rudescu, văduva regretatului dr, I. Rudescu, fost medic comunal în Iași, mort într'un accident din cauza și în timpul serviciului, s'a judecat cu ministerul de finanțe pentru a obține leafa întreagă și nu pensia întreagă.

Casația s. 3-a a respins recursul văduvei, stabilind următoarea jurisprudență:

Prin art. 101 din noua lege sanitară se prevede în mod limitativ că dreptul de pensiune la leafa întreagă îl au numai văduvele și copiii minori ai medicilor Eforiei spitalelor civile din București și ai medicilor Epitropiei Sf. Spiridon din Iași, cari au murit dintr'un accident întîmplat în timpul și din cauza serviciului pe cînd în art. 19 din aceiași lege, relativ la medicii funcționari ai statului se vorbește nu de leafa întreagă, ci de pensiunea întreagă.

Dispozițiunile art. 101 din noua lege sanitară, fiind limitative și de strictă interpretare, nu se pot întinde prin analogie și la cazul prevăzut de art. 19, relativ la văduvele și copiii minori ai medicilor funcționari ai statului, căci dacă legiuitorul ar fi voit să recunoască și acestora dreptul la leafa întreagă, ar fi spus-o în mod categoric, cum a făcut-o în cazul art. 101 și dovadă că e așa e că prin noua lege sanitară s'a modificat art. 177 din vechea lege, care recunoștea dreptul la leafa întreagă, înlocuindu-l aceste cuvinte cu pensiunea întreagă.

:: Bulgarul Pena Dimitroff Risoff, din comuna Sculeni, în seara de 21 spre 22 Noemb., trecînd pe malul Prutului spre casă, s'a risipit malul și căzînd în apă s'a înnecat.

Cadavrul s'a pescuit. Nefiind alte bănueli, parchetul a autorizat înmormîntarea cadavrului.

:: **Școlare.** — Un congediu pe timp de o lună a fost acordat d-rei Natalia Popazu, de la școala Vameșu—Roman și d-rei Lucreția Ivănceanu, de la Saboani.

— Invățătorul N. Manoilescu a fost reîntegrat la școala din Delești-Chentrești, jud. Vaslui.

— Au fost numiți suplinitori la școli din jud. Roman: d. Ivau Georgescu, la Slobozia, Elisabeta Simionescu, Sabaoani; I. Popescu, Ionășeni și O. Constantinescu Carol I.

:: **De la cercul institutoarelor.** Eri a avut loc ședința bilunară obișnuită a cercului. La această ședință au fost invitate și alte institutoare.

S'a făcut biografia lui St. Beuve, după care s'a cîtit și discutat una din nuvelele lui, în care marele critic combătea părerea unor scriitori, care susțin cum că pasiunile nu pot dura decît 2 ani și numai excepțional 5 ani.

St. Beuve demonstrează prin exemplul din nuvelă că amorul la oamenii întregi, la sufletele de elită—amor bazat pe adevarate afinități sufletești și nu dictat numai de simțuri—poate dura viața întreagă.

Intr'un articol viitor vom da cuprinsul interesantei nuvele.

:: **Știri artistice.** — Vineri 30 Noembrie va da în sala Teatrului Național **Un singur concert** Celebrul **„Quatuor Bruxellois"** și care Quartet se compune din renumiții artiști *Franz Schörg, Hans Daucher, Paul Miry și Jaques Gaillard.* Programa ce va cînta acest strălucit Quartet este alcătuită din compozițiile celebrilor autori ca:

1) *Dvorok* Quartet op: 96 în Fa major.

2) *Haydn* Quartet No. 68 în Fa Major.

3) *Smetana* „Aus meinen Leben" Quartet în Mi Minor. Cele două concerte ce au dat anul trecut acest celebru Quartet în București, și unde au fost atît de mult sărbătoriți, ne face a crede că toți iubitorii de muzică aleasă vor lua parte la acest strălucit Concert, Biletele sau pus în vînzare la Agenția Teatrală „Thalia" Th. P. Maximovici.

:: Au fost numiți medici secundari definitivi pe un stagiu de 4 ani, la spitalele cari depind de Epitropia Sf. Spiridon din Iași:

D. dr. Ioan Moțoc, la spitalul central, în locul d-rei dr. A. Marcovici.

D. dr. Ionescu Nicolae la spitalul „Cantacuzino Pașcanu„ în locul d-lui dr. A. Bălăceanu.

D-na dr. Tereza Savini, la pavilonul de izolare al adulților, în locul d-rei dr. Margareta Țintă.

D. dr, Al. Brumă, la clinica dermatosifilitică. în locul d-lui dr. Ninereanu.

D. dr. Virginia Botez, la spitalul din Botoșani.

:: Supusul otoman Emus Islam ce se stabilise în com. Belcești și se îndeletnicea cu profesia de cofetar, a dispărut din comună, din ziua de 12 c, lăsînd în părăsire prăvălia.

:: In urma inițiativei luate de către d. dr. Floru, medic șef al orașului, s'au tipărit carnete cuprinzînd foi de cîte 20 bani, așa ca fiecare să-și poată da obolul său, în favoarea Crucei roșie romîne.

:: Duminică 25 a lunei, va avea loc în Capitală congresul pensionarilor căilor ferate romîne.

Congresul se va ținea în sala Locomotiva.

Cura
cu Untură de Pește
nu se face cu folos decît cu
„Emulsia-Racovița"
300 de atestațiuni medicale, cît și
150.000 flacoane vîndute pînă acum
dovedesc puterea ei curativă neîntrecută.
Adoptată de toate spitalele din țară pentru tratamentul
Rachitismului, Scrofulelor,
Oaselor moi, Anemia și
Poale albe a Femeilor,
Inofligă sau Tuberculoză,
în Bronchite și Tuse învechite
pentru a Ajuta Hrănirea
Anevoioasă a Copiilor slabi
și Surmenați și pentru
Curățirea Sîngelui Stricat
Modul de întrebuințare se află
la fie-care flacon.
De vînzare în toate farmaciile și drogueriile
din România. Prețul flaconului 3 Lei 70 b.
Feriți-vă de contrafaceri și substituțiuni!

Ultime Informaţii

:: In urma întrunirei de protestare din Iaşi contra atrocităţilor greceşti, I. P. S. S. Mitropolitul Primat, a trimis următoarea telegramă, comitetului întrunirei:

„Adînc mişcat de măreţia atitudinei şi protestarea Universităţei din Iaşi contra păgîneştilor barbarii şi cruzimi săvîrşite de către neamul Grecilor asupra fraţilor noştri macedo-romîni de la Pind şi Balcani, eu cordial salut energia naţională a tuturor bunilor romîni şi mă unesc în totul la patrioticele şi numeroasele protestări manifestate public de către cea mai veche Universitate romînească, luptînd pentru apărarea drepturilor duplu milenare la o viaţă cu mult mai strălucitoare a întreg neamului romînesc de pretutindeni răspîndit".

Konon Arămescu Daniel
Mitropolit Ungro-Valachiei

:: **Aeroplanul Iaşul**—Pentru a se şti din timp de ce sumă e nevoie pentru construirea *Aeroplanului Iaşul*, menit a îmbogăţi aviaţia militară, precum şi de tipul de aeroplane utilizat de armată; d. Ştefan A. Negruzzi. prefectul judeţului Iaşi s'a adresat Preşedintelui Ligei Naţionale Aeriene, de la care a primit o adresă prin care după ce Comitetul de direcţiune al Ligei exprimă recunoştinţă pentru solicitudinea şi concursul preţios ce d. Negruzzi, îl dă instituţiunei Ligei, comunică că monoplanele *Bleriot*, sunt adoptate pretutindeni, ca fiind cele mai în măsură de a servi armată.

Monoplanul Tipe XI tandem, motor Gnome 70 Hp. cu două locuri este tipul perfect de care armata se serveşte.

Costul unui asemenea aparat cu piesele necesare de schimb, şi adus în ţară va fi de aproape 36.000 lei.

Primirea aparatului în ţară va avea loc după 40 de zile după comanda lui fermă şi plata costului.

Exibiţiunea lui în condiţiunile cerute de d. Prefect (una din condiţiunile impuse este şi acea ca după aducerea lui la Iaşi monoplanul, să facă evoluţiuni de asupra Iaşului, fiind şi expus la vederea tuturor putînd să aibă loc imediat după sosirea în ţară dacă vremea va fi prielnică zborurilor.

După stăruinţele Ligei, Autoritatea militară superioară va împărţi aeroplanele armatei pe centre de aviaţiune. Aeroplanul Iaşul va fi atribuit centrului regional de Iaşi. — E datoria, cetăţenilor Iaşului şi al Ţărei întregi ca chestie de patriotism. şi să contribue la înzestrarea armatei, cu un nou aeroplan, şi care purtînd numele Iaşul, să dovedească că şi de data aceasta Ieşenii ştiu să-şi facă datoria.

:: Din cauza timpului, s'au întârziat eri: trenul de Bucureşti cu 25 minute şi cel de Paşcani cu 15 minute.

:: In sanatorul d-lui dr. Ţaicu s'a făcut eri o operaţiune d-lui profesor I. Praja, care merge spre bine.

:: Tribunalul s. III a stabilit jurisprudenţa că intervenţiile nu sunt admise în cererile de moratoriu.

Asupra cererei unui creditor de a se declara falită firma Rotenberg, care a cerut moratoriu, tribunalul, respingînd cererea, a admis, însă o nouă expertiză compusă din d nii Liviu Sadoveanu, Gaster (Bucureşti) şi M. Diamant.

:: Senatul universitar din Iaşi a fost convocat să se întrunească Luni, spre a se ocupa de ridicarea la rangul de profesor a d-lui dr. Tatuşescu.

:: Mîne, Sîmbătă urma să aibă loc în salonul Otelului Binder, o mare şezătoare literară şi artistică, a poetului B. Nemţeanu, cu bine-voitorul concurs al d-rei Elena Dorothei, al d-lor Gh. Cirjă, Radu Demetrescu şi I Pawlow artişti ai Teatrului Naţional, al d-lui N. Teodorescu profesor al conservatorului de Muzică şi al scriitorilor ieşeni M. Codreanu, Gh. Topîrceanu, Enric Furtună, Hidalgo, I. M. Raşcu şi Spiru Luca.

Serbarea s'a amînat pentru o altă dată.

:: Camera de punere sub acuzare a fixat la 200 lei cauţiune girantului *Adepărului* pentru a se putea prezenta liber înaintea casaţiei într'un proces de presă.

:: Camera de punere sub acuzare a confirmat mandatul de arestare a lui Ion Mazilu, deţinut pentru omor prin imprudenţă.

:: Luni 26, va avea loc în localul Camerei de comerţ din Bucureşti, alegerea noilor delegaţi în comitetul Bursei, în virtutea legei.

Va fi reprezentată şi administraţia comunală din Iaşi, la această alegere.

:: Duminică 25 Noembrie va avea loc în localul Camerei de comerţ din localitate, adunarea generală a societăţei, care are de scop propăşirea Iaşului.

:: Duminică, 25 ale curentei ora 10 dimineaţă, în catedrala Mitropolitană, se va săvîrşi, cu mare pompă. depunerea jurămîntului de către recruţii militari în faţa I. P. S. Mitropolit Pimen al Moldovei şi Sucevei.

Va asista şi Domnul General Comandant al Corpului 4 de armată, cu corpul ofiţeresc.

:: Brevetul de furnisor al Curţii Regale a fost acordat d-lui Iancu Feuerstein din Iaşi cunoscutul fabricant de spirt.

:: Pentru recenzămîntul populaţiei mai este nevoe de vre-o 30 agenţi cenzori.

Cei ce doresc să primească asemenea însărcinare să se adreseze d-lui D. Sadoveanu, la Primăria locală.

Agenţii sunt plătiţi cu cîte cinci lei pe zi, pentru ultima zi vor primi cîte zece lei.

:: Baratcele pentru definfectare din Ungheni, au fost reparate şi puse în stare, de a funcţiona..

:: Astă-zi la ora două se întrunesc în sala consiliului comunal d-nii controlori însărcinaţi cu recensămîntul populaţiei, sub preşedenţia d-lui dr. Ilie Pisovschi.

Se va lua cunoştinţă de instrucţiunile date de minister şi se vor împărţi atribuţiunile.

:: D. dr Grosi, medic legist, a făcut eri autopsia cadavrului lui Constantin Buzdugu.

S'a constatat că a fost o sinucidere şi nu sunt prin urmare fundate bănuelele de crimă.

:: La 18 Decembrie, va avea loc o serbare la Teatrul Naţional. organizată de Liceul particular.

:: De la 1 pînă la 20 Noembrie, au fost în oraş 4 cazuri de febra tifoidă, 4 de scatlatină şi opt de anghină difterică

:: Adunarea generală a Societăţei de bine-facere din Iaşi, în şedinţa de la 19 Noembrie 1912, a ales în unanimitate comitetul de administraţie al acelei Societăţi, pe termen de 3 ani, compus din următoarele doamne: Aneta D. Rosetti, preşedinta societăţei, Virginia dr. Possa casieră, Georgeta dr. Veisa, secretară şi P-ssa Maria Moruzzi, Maria Castano, Eliza G. Văleanu, Aneta dr. Socor, Victoria Marinescu şi Sofia B. Sculy Logothetides membre.

:: Sîmbătă 24 Noembrie, orele 5 p. m. d. August Scriban, profesor, va ţine la cercul didactic, o conferinţă tratînd despre: *„literaţi şi filologi"*.

:: O eroare s'a strecurat ieri în ziar: s'a zis că Clara Barat a cerut declararea în stare de faliment a firmei Leon Hodan şi Adolf Löbel, pe cînd, de fapt, această de pe urmă firmă a cerut declararea în faliment a Clarei Barat.

:: Tribunalul s. III a infirmat ieri mandatul lui Herman Solomon, din Podul Iloaie, deţinut pentru lovituri căuzătoare de moarte.

:: Examenul oral al învăţătorilor candidaţi la institutorat va începe abia la 2 Ianuarie 1913, de oare ce cercetarea tezelor cere timp îndelungat.

:: Agentul fiscal al comunei Hermeziu, Petz, fiind dovedit că a sustras bani publici, a fost arestat.

:: Procesul falşei contese Torök şi complicilor, se va judeca la 8 Decembrie la s. II-a a Curţii.

:: Publicul este rugat să ia notă, că audiţiunea de muzică de cameră de Duminecă, 25 Noembrie, in aula Universităţii, va începe la orele 3 precis.

Estrada fiind situată foarte aproape de intrare, uşile vor fi închise cu începerea primului număr din program.

:: Depunerea jurămîntului de către soldaţii recruţi, fiind un act religios-ostăşesc de mare însămnătate, s'a hotărît de către I. P. S. Mitropolitul Moldovei dinpreună cu d. general comandant Corpului IV de armată, ca anul acesta slujba religioasă a jurămîntului să se facă în biserica catedrală mitropolitană Duminecă 25 Noembrie a. c. oara 10 dimineaţa.

:: Astă-seară Vineri 23 Noemb. se reprezintă la cinematograful din Sala circului Sidoli. Pathé-Fr. a 4-a şi ultima epocă din **MIZERABILII** cea mai mare epopee dramatică, incomparabila adaptare după celebra operă a nemuritorului Victor Hugo.

Această gigantică desfăşurare—cel mai mare film din toate apărute pînă în prezent—este împărţită în patru epoce.

Acţiunea puternică a acestei drame ne prinde înlănţuindu ne chiar de la primele scene şi ochii noştri sunt aţintiţi pe pînză pînă la cel din urmă tablou.

„Mizerabilii", uriaşa operă a lui Victor Hugo, ce se reprezintă astă seară la Sidoli, este un imens succes în arta cinematografiei moderne şi ori unde a apărut pe pînză, în cele mai civilizate centre, sălile cinematografelor au fost înţesate de lume, din toate păturile sociale. In programul de astă seară Vineri **Epoca a IV-a,** ocupă trei părţi de cinematograf.

Mai sunt cuprinse în acest nou program:

Servitoarea lui Romeo, scene foarte comice.

Cea mai recentă apariţie din Pathé-Journal, ziarul însufleţit.

A cui e pălăria, scene comice.

Mîne Simbătă matineu la 3 ore ziua, iar seara reprezentaţie obişnuită la 9 ore.

Duminică 25 Noembrie, program nou.

Comisiunea interimară a Comunei Iaşi

ORDONANŢA

Noi preşedintele Comisiunei Interimare, avînd în videre că unii proprietari lasă să curgă în continu atît ziua cît şi noaptea cişmelele instalaţiunilor lor;

Avînd în vedere că pe lîngă risipa de apă se provoacă necurăţenii prin scurgerea apei în stradă;

DISPUNEM

Se va impune imediat instalarea unui Contor tuturor proprietarilor cari vor risipi apa în modul aratat mai sus.

No. 30,309 din 23 | 6 Noembrie 1912.

:: Răsboiul Independenţei (Filmul artistic romîn Leon Popescu), va fi reprezentat în curînd la Teatrul-Circ Sidoli din oraşul nostru şi la teatrul Cooperativa din Ploeşti.

Această grandioasă desfăşurare istorică reconstituită cu concursul trupelor romîneşti este de o reuşită fără seamăn. 80.000 soldaţi şi figuranţi se perindează înaintea spectatorilor.

Afişe speciale vor arata ziua primei reprezentaţii şi toate detaliile.

:: Dela 15 Noembrie produsele Debitelor Badareu se vînd cu următoarele preţuri

	Litru	Kgr.
Unt pentru masă şi cafea		6.00
Smîntînă dulce centrifugată	3.—	
Unt proaspăt pentru gătit		4.—
Brînză proaspătă de vaci		1.—
Brînză de oi de putină		1.60
Brînză de munte		2,—
Brînză de munte de toamnă		2.60
Ouă proaspete	11 lei suta	
Lapte dulce proaspăt se găseşte în fie-care dimineaţă şi seara litrul		0.50
Caşcaval grecesc		2.80
Brînză de burduf		2.80
Caşcaval de Penteleu		3.00

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri cu următoarele preţuri:

	Litrul
Vin alb vechiu	1.—
Vin negru vechiu	1.—
Vin alb negru si superior	1.20
Vin Cotnar şi Bordeaux	1.60
Vin Cotnar şi Bordeaux superior	2.—
Vin otonel tămăios	2.40

Toate calităţile de vinuri superioare se vînd cu litrul şi în sticle înfundate.

Dr. Suzana WEXLER-GROSI
BOLI DE FEMEI—FACERI
— Strada Anastasie Panu 43 —

ULTIMA ORA

Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 23 Noembrie

Intrunirea romînilor din Viena

De ce grecii refuză armistiţiul?

Unde vor continua tratativele de pace

Viena.—Ziarele declară inexate svonurile, cum că ministrul Rusiei de la Belgrad, va fi rechemat.

*

Eri s'a ţinut aci o întrunire a romînilor ce locuesc în Viena. Au participat la întrunire deputaţii romîni Iosopescul, Grecul şi Simonovici.

O deputăţie albaneză ce se afla la Viena, printre care Dervis Ilina, membru al guvernului provizoriu albanez, profesorul Balamacea Macedonianu din Valona.

Aceşti doi din urmă au descris în cuvinte înflăcarate suferinţele romînilor. S'a votat o resoluţiune prin care se roagă pe d. Berchtold, să intervie pentru ca să ţină socoteală de doleanţele macedonenilor şi albanezilor cu privire la fundarea unui stat independent.

Astăzi dimineaţă d-nii Dervis Ilina şi Balamacea, au venit la cameră şi au vorbit cu deputaţii.

*

Viena.—D. Poain, care a declarat la comisiunea pentru afacerile străine a camerei, că nu poate desvălui acum tratativele începute între puteri fără o prealabilă înţelegere, ministrul poate numai să caracterizeze poliţia guvernului, D-sa a reamintit străduinţile Franţei pentru a preveni conflictul din Balcani, apoi spre a-l localiza. Tratativele întru în atingerea acestui scop vor fi continuate cu prietenii şi aliaţii.

Desfăşurarea resboiului a invederat că o mare parte din Turcia va rămânea în mîinele aliaţilor, cari s'au aratat demni de victorie. In chestia mediaţilor era prudent de a se certifica că nici o mare putere nu va cerca să culeagă pentru sine o parte din punctele isbînzilor.

*

Constantinopol.—Cu privire la chestia aprovizionărei oraşelor protocolul armistiţiului ar suferi în ultimul moment o modificare, care face problematică aprovizionarea. Se crede că trimiterea de merinde la Andrianopol nici nu se va face—guvernul crede că oraşul are hrana suficientă până la închierea negocierilor de pace — textul definitiv al protocolului n'a fost încă oficial publicat.

*

Constantinopol. — Se zice că plenepotenţiarii turci pentru negocierea păcei vor fi: Noradungehiam, ministrul comerciului, Reşid Paşa, ambasadorul la Londra, Tevfik Paşa, consilierul legist, Reşid Bei.

*

Constantinopol.—Zvonurile răspîndite azi că negocierile păcei vor fi în România, e falşă, alegerea oraşului Londra pentru negoceri se stipulează în chiar protocolul armistiţiului. Cercurile turceşti spun că oraşul care ar fi ales de preferinţă pentru negocieri ar fi Constantinopol, căci ambasadorii de aici cunosc în fond chestiunile în discuţie.

Generalismul Nazim Paşa, şeful statului major Hadi Paşa, Iszed Paşa şi alţi ofiţeri de stat major au sosit cu tren special şi au fost primiţi cu onorurile militare.

*

Atena.—Agenţia greacă spune: faptul că grecii nu au semnat armistiţiul nu trebue interpretat ca o dovadă de desacord între aliaţi, grecii au voit prin această atitudine ca acţiunea ei navală să nu fie întreruptă pentru ca astfel aprovizionarea armatelor turceşti din Tracia să nu se poată face şi procedind astfel grecii ar avea în vedere interesul tuturor alianţilor de cît al ei,—căci alianţa şi şansele de pace ar fi suferit din întărirea garnizoanelor din Dardanelele şi Ceatalgea.

Se anunţasă oficial că plenipotenţiarii grecilor participă la negocierile ce se vor ţinea la Londra.

Călătoria Principelui Ferdinand

Berlin.—A. S. R. Principele Ferdinand moştenitorul tronului Romîniei a plecat spre Bucureşti astă-zi dimineaţa la ora 8 | 37. La gară se aflau d. Kiderlen Waechter, ministru de externe şi membrii legaţiunei romîne şi bulgare.

Demonstraţiile din Viena

Viena.—In procesul contra 14 studenţi pentru demonstraţiilo din 24 Noembrie a. c acuzatul Rukvici a fost condemnat la 6 luni recluziune pentru Lèse Maiestate şi aţitare; ceilalţi au fost pedepsiţi de la 8—15 zile, unul a fost achitat.

Conflictul Austro-Sîrb

— Imbunătăţirea situaţiei —

Cernăuţi.—Situaţia conflictului Austro-Sîrb, atît de bogată în evenimente emoţionante, pare a se fi îmbunătăţit în ultimul moment.

Aceasta reesă chiar şi din atitudinea presei oficiale faţă de Rusia, care publică ştiri favorabile intereselor ruseşti.

Ziarul local „Allgemeine Zeitung" care e inspirat din cercurile oficiale anunţă, din isvoare bine informate, că Rusia n'a mobilizat nici un om în apropierea frontierei dinspre Bucovina şi Podolia, ci că ele au fost făcute, numai în regiunile Galiţiei de vest şi a guvernamentelor din apropierea Prusiei.

De asemenea şi rapoartele oficiale anunţă că situaţia s'a schimbat în bine şi că eventualitatea unui răsboiu este înlăturată.

In ori ce caz însă, în astfel de împrejurări critice ca cele de acum, nimic nu se poate spune cu prociziune şi că dintr'un moment într'altul se pot ivi surprinderi foarte mari.

Pentru moment însă, părerea generală este că conflictul Austro-Sîrb va fi rezolvat pe cale diplomatică.

Relativ la măsurile militare luate în Bucovina vă mai pot comunica că la palatul guvernial din localitate, s'a înfiinţat o staţiune telegrafică fără fir, care e în legătură cu toate punctele de frontieră. unde se află dislocate numeroase patrule militare.

Deasemenea au sosit în Bucovina 300 gendarmi din Boemia, cari sunt însărcinaţi cu paza tuturor podurilor de fier ale căilor ferate.

Aproape toate locuinţele şi grajdurile din marginea oraşului au fost închiriate de autorităţile locale şi destinate pentru eventualitatea concentrărilor de trupe noui.

In oraş circulă versiunea că corpul al 4-lea din Romînia ar fi fost mobilizat şi că în curînd vor sosi în Bucovina mai multe regimente romîne pentru a se întări garnizoana locală.

Populaţia însă nu mai este atît de neliniştită ca în cursul săptămînei trecute şi fiecare e convins că în curînd totul va fi readus la starea normală.

Pînă una alta, comerţul stagnează şi ne aflăm în ajunul unei mari catastrofe financiare.

*

— Eri s'a serbat în localitate cu toată solemnitatea, aniversarea a 64-a a încoronării Imparatului Frantz-Iosif.

Gama.

Statul quo în Turcia

Constantinopol.—Ziarele publică o telegramă din Viena, după care guvernele triplei alianţe, s'au înţeles pentru a susţine statul quo în Europa, fie că se va încheia pacea, fie că Bulgarii vor lua Adrianopolul sau chiar Constantinopolul.

Tripla alianţă e de părere, aă existenţa Turciei în Europa, este pentru dînsa o chestie de viaţă şi de moarte.

S'AU REDESCHIS
Restaurantul şi Casinoul
Hotel Trajan
aranjate cu totul din nou, mobilate elegant după modelul localelor similare din străinătate, fiind conduse de cunoscutul restaurateur şi hotelier d. Adolf Gottesman.
In curînd renovarea Marelui Hotel Trajan.

Dr. S. Dulberger
Specialist în boale de femei
—MAMOŞ—
fost medic la clinica obstetricală a Consilierului intim Prof. dr. Bum din Berlin; fost timp îndelungat medic secundar al Spitalelor Casei Sf. Spiridon din Iaşi.
dă consultaţiuni
de la 10—12 a. m. şi de la 3—5 p. m. în locuinţa sa din str. Costache Negri (foasta str. Veche) Mo, 10 vis-à vis de farmacia Zfass. **—Telefon—**

10 lei lunar se învaţă franceză sau germana special conversaţia şi corespondenţa.
Prepar special curs complect primar şi secundar după programul ministerial, la domiciliul elevului.
V. Emil Profesor *Str. Sf. Teodor 36 (în curte).*

Française trouve bonne place pour bébé de 6 ans.
S'adresser en personne à l'imprimerie H. Goldner.

Kino-Teatru „Apollo"
Str. Ştefan cel Mare No. 31
vis-á-vis de Mitropolie
anunţă în curînd deschiderea
SINGURUL CINEMATOGRAF din IAŞI
cu spectacole la fiecare oră

Dr. I. BRENER
Specialist în boale de femei
MAMOŞ
Str. Lăpuşneanu 25
— Cons. 1—6 —

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

PREMIAT La toate dispoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA)
I. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazile de consum din ţară

Ce'e mai multe şi cele mai însemnate câştiguri, le achită în totdeauna

Schröder

Numai în ultima zi de tragere a căzut în colectura mea norocoasă:

Lei 150,000 Pe No. 59353 8|8
Lei 225,000
în 10 premii à Lei 20,000

LEI		LEI	
20,000 pe No.	825	20,000 pe No.	1,008
20,000 „ „	4,656	20,000 „ „	29,080
20,000 „ „	13,500	20,000 „ „	13,573
20,000 „ „	34,387	20,000 „ „	59,489
20,000 „ „	42,856	20,000 „ „	37,256

Lei 25,000 pe No. 57,564

Apoi în cursul acestei loterii:
Lei 70,000 pe No. 53,927
„ 50,000 „ „ 59,961
Lei 20,000 pe No. 28162 Lei 20,000 pe No. 43756
„ 10,000 „ 11202 şi nenumărate alte cîştiguri à Lei 5000, 3000, 2000, etc.

Tragerea Clasei I-i:
14 (27) DECEMBRIE 1912
1|8 numai Lei 1.50
1|4 Lei 3.—1|2 Lei 6.—1|1 Lei 12.

Cel mai mare câştig eventual:
LEI 900.000

Rob. Th. SCHRODER

BUCUREŞTI
Calea Victoriei 97
Sucursale: Calea Victoriei 50 Calea Griviţei 96 Str. Lipscani 72
BOTOŞANI — Calea Naţională 203;
IAŞI — Str. Ştefan cel Mare 8;
GALAŢI — Str. Domnească 14.
CRAIOVA — Str. Unirii 69;
BRĂILA — Piaţa Sf. Archangheli (Casa Rally);
PLOEŞTI — Str. Basarabilor 1

Magasinul Conservatorului
IAŞI—Strada Lăpuşneanu 32—IAŞI
NOTE de MUZICA
ASORTIMENT complect după Programa Conservatorului
Instrumente Muzicale şi Accesorii
Reprezentanţa şi Depositul renumitelor
Piane şi Pianine
— ROSENKRANZ —
Neîntrecute în soliditate şi ton frumos
Vînzare şi în rate mici fără acont —
— Catalogue gratis —
INCHIRIERE DE PIANE CU PREŢURI AVANTAGIOASE

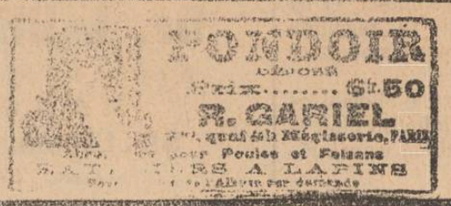

BROSSE A TAPIS
Prix: 14 fr.
R. GARIEL
2me, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

GRILLAGES
Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mtr. 6 f.

NEVRALGIELE
Hapurile Doctorului Moussette
ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ameţesc şi vindecă Nevralgiele cele mai grele de tămăduit, Migrenele, Gastralgie, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi dureroase cari se resistă tuturor celorlalte remedii.
ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la mesă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vro uşurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue se ia mai mult de cât 4 pe di.
A se cere: Les VERITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, cari se pot găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.

Renumitele PLUGURI
intregi de oţel bătut
marca PORC MISTREŢ
DIN FABRICA
Gebrüder Eberhardt Ulm
a) cu 1, 2 şi mai multe brazde
b) speciale de vie
c) speciale de prăşit
Maşini de secerat de Mc. CORMIC precum şi alte maşini şi unelte agricole, permanent în depozit la
Fraţii Bachstez, Iaşi

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, str. Gh. Mîrzescu 17— [illegible] motoare electrice

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași str Gh. Mirzescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul X — No. 1746. Duminică 25 Noembrie 1912

Si vis pacem

Este aproape o lună de zile, de cînd larma cu care erau anunțate victoriile bulgărești a amuțit, în cît astăzi ajunge până la noi numai ecoul, de sigur slab, al grozăviei dezastrului, care încununează întreprinderea îndrăzneață a Bulgariei.

De o lună de zile, oștirile bulgărești, purtate de fantazia unui orgoliu ipertrofic, au luat drept victorii muncite, ceea ce nu era în bună parte, de cît dezertarea în masă în fața luptei, a oștirilor turcești desorganizate și flămînde. In pragul casei sale, bătrînul infirm urmărit de rîsul batjocoritor al copiilor de stradă, care credeau că bățul nu'i servește de cît să se sprijine în el, a rîdicat bățul și a făcut să amuțească larma și fanfaronada. Oștirile bulgărești au suferit în fața Ceatalgei un dezastru care întunecă cu desăvîrșire trîmbițata strălucire a victoriilor de mai înainte.

Dacă din punct de vedere milităresc, carnajul de la Ceatalgea a arătat slabul temei al gloriei militare bulgare, din punct de vedere omenesc curat, ne dovedește la ce expune orgoliul nemăsurat.

Militărește Ceatalgea a dovedit că victoriile bulgărești de la Kirkilisse și Lule Burgas, nu erau datorite calităților strategice deosebite ale comandamentului bulgar. In adevăr Ceatalgea are fortificații care nu sufăr comparația cu uvrajele absolut moderne de la Kirkilise și toți cunoscătorii se așteptau mai curînd să reziste Kirkilisse, de cît Ceatalgea. Dezastrul de la Ceatalgea arată, deci, că îndată ce rezistența a fost cît de puțin organizată, s'a izbit și s'a făcut în fărîme toată strategia acelor Moltke cari înviseseră pe flămînzi și fugari la Kirkilisse.

Dacă privim, apoi, dezastrul social pe care 'l aduce războiul, vom vedea ce întunecată a fost judecata bulgărească, în fața orgoliului nesăbuit. Victoriile de la Kirkilisse și Lule Burgas, au costat sacrificii incomparabil mai mici de cît înfrîngerea de la Ceatalgea; un popor cuminte ar fi trebuit deci, să oprească stîngerea fără folos a atîtor vieți și să se mulțumească cu succesul extraordinar al celor două victorii, cu atît mai strălucite, cu cît erau mai neașteptate.

In loc de aceasta, la cererea de armisițiu ce au făcut Turcii înainte de Ceatalgea, Bulgarii au răspuns cu mîndrie că ei vreau Constantinopolul. Maestrul de ceremonii al operetei balcanice, comandase crucea de aur pe care Țarul creștin trebuia s'o reînstaleze pe sfînta Sofia, iar impresarul sinistru, aranjase intrarea triumfală în Constantinopol a celor 3 crai mîndri ai creștinității, rezervîndu-se neaparat Țarului tuturor Bulgarilor, rolul Cesarului, care să scrie în cartea destinelor, deviza viitoare a Bulgariei mari: veni, vidi...

Acest orgoliu al vasalului de ieri, a costat zeci de mii de vieți, a oprit de o lună pacea pe care Bulgarii sunt cei dintăi s'o dorească și a aratat că astăzi, după atîtea sacrificii, vor obține mult mai puțin de cît le dădeau Turcii de bună voe acum o lună de zile.

In acelaș timp atitudinea cabinetelor europene arată că, dacă făptașii prădăciunei au putut zugruma un moment Turcia strînsă la nevoe, astăzi la cearta pentru împărțirea prăzei se adaugă și intervenția poliției europene, care va opri prădăciunea.

Intr'adevăr se vede din declarațiile cancelarului german și din atitudinea hotărîtă a Austro-Ungariei, că pretențiile asociației balcanice vor fi ținute în frîu cu toată energia și că dacă vor căpăta extinderi teritoriale, le vor avea numai pentru a nu se zice că a fost inutilă jertfa sutelor de mii de vieți, care au fost împinse la peire, numai pentru a răpi cîte o palmă de pămînt al altuia

Prin urmare se pot astăzi întrevedea rezultatele măcelului balcanic și se poate pune în balanța judecății istorice jalea și dezastrul războiului, față cu pretinsele foloase pe care le aduce celor ce l'au început.

Să zicem că în cumpăna cu care se măsură silințele cu care fiecare popor a împins mai înainte carul progresului, nu se va măsura—cum nu se măsură—instinctul care a dictat începerea acestui război nedrept și antipatic. Să zicem că și de astă dată vestita emblemă pe care au moștenit'o de la calul lui Ulysse, viteji palicari ai Heladei, va arata din nou că *„Graeca fides“* face și astăzi să se pornească un război, în care se eliberează de sub Turci niște frați de credință, pentru a'i ucide liber. Să presupunem că și de astă dată Europa va lăsa ca numai în Orient, să dăinuiască credința, că cel înarmat poate să ucidă după voe pe cel fără arme.

Ce va însemna, însă, pentru morala istoriei acest război?

Care va fi pentru Bulgari,—cei mai încercați în jertfe dintre purtătorii actualului rezboi,—rezultatul final al dezastrului prin care trec?

Din pricina unor greșeli pe care în curînd vom putea să le apreciem mai deplin, n'au putut să facă ultima sforțare, pentru a dicta Turciei în capitala ei, condițiile păcei. Din pricina, apoi, a unui orgoliu care a întunecat judecata cea dreaptă, n'au putut să înțeleagă, că chiar dacă Europa s'ar fi găsit în fața faptului împlinit al căderei Constantinopolului, imperiul turcesc tot nu putea să dispară din Europa.

Prin urmare dacă ar fi fost oameni cu mai mult simț al realității, ar fi putut opri înainte de Ceatalgea, măcelul fără pereche care a răpit Bulgariei ultimele energii, pe care nu le nimicise Kirkilisse și Lule Burgas.

Din pricina fanfaronadei, Bulgaria și-a perdut prin Ceatalgea, chiar și dreptul la admirația celor cari i-au văzut, purtați așa de repede pe aripele victoriei până la porțile Constantinopolului.

Alături cu aceste fapte de tristă constatare, putem să punem azi conduita țării noastre, pentru ca acei cari, acum o lună, în fața victoriilor bulgărești, aveau pornirea geloasă de a plînge inacțiunea țării noastre, să vadă că în fața istoriei, ca și în fața dezastrelor războiului, România a cîștigat mai mult prin așteptarea cuminte ce i-a imprimat guvernul ei.

Dacă harta Europei se va preface în peninsula balcanică, nimeni nu mai tăgăduește astăzi dreptul Romîniei de a-și vedea rectificată granița tocmai în spre vecinul care s'a aratat mai bătăios. Cuvintele cancelarului german, prin care declară, în aprobarea Reichstagului, că Germania va susține interesele „aliaților ei“, ne dau dreptul să credem că suntem și noi, cît de puțin, cuprinși în această declarație a arbitrilor păcei în Europa, a căror cuvînt hotărît a fost suficient, ca să astîmpere tot zelul de cuceriri al gloriilor militare factice.

Prin urmare țara noastră poate fi sigură că sfîrșitul răsboiului balcanic, n'o va lasa micșorată și poate vedea cu mulțumire, cît de cuminte este conduita care preferă o desvoltare pașnică, sub un sprijin puternic, de cît o atîtare la cuceriri sub impulsiunile unor sprijinitori îndoelnici.

Schimbarea hărței balcanice nu poate să ne amenințe pentru moment, mai ales cînd vecinii cei mai agresivi vor avea nevoe de jumătate de secol de pace, ca să vindice rănile răsboiului de astăzi.

Fiind că, însă, învățămintele istoriei trebue să folosească popoarelor cumințí, cată să înțelegem că ceea ce vom putea astăzi impune prin prestigiul amicilor noștri, trebue să ajungem odată să impunem prin noi inși-ne. Ne place să vedem cum un singur cuvînt al Germaniei, hotărăște să reintre în teacă toate spadele năbădăioase ale haiducilor balcanici; să ne placă, deci, să putem juca în mic în Balcani același rol și că cuvîntul nostru să aibă toată tăria pe care să i-o dee o armată la înălțimea acestui rol,

Pentru aceia, dacă am avut cumințenia să ne economisim toate energiile, într'un conflict care nu ne-ar fi adus de cît beneficii disproporționate cu sacrificiile, să avem și pe aceea de a înțelege, că deceniile pe care alții le vor întrebuința ca să se vindece de rănile răsboiului de azi, să fie întrebuințate de noi în vederea rolului nostru viitor.

Si vis pacem para bellum trebue să fie de acum deviza desvoltărei noastre, față de niște vecini pe care am învățat a-i cunoaște.

Doctor Ștefănescu-Galați

Ce n'a dorit d-nul Iorga

Apostolul are Mania grandoarei: In ultimul său „Neam Romînesc“ d. Iorga spune sincer și fără a zîmbi, că d-sa n'a dorit vizita la noi a generalului austriac Conrad de Hötzendorf.

Norocul inspectorului armetei austriace, e însă că d-sa n'a întrebat pe d. Iorga dacă dorește sau nu să vină în Capitală.

Mai nostim însă e felul în care d. Iorga își motivează neplăcerea față de vizita generalului von Hötzendorf. D-sa nu l'a urmat ca oaspete al României, pentru că d, Iorga ar vrea să ocupe nu numai Bucovina și Transilvania, nu însă și Basarabia, care „dacă ni s'ar da“ — „n'ar putea să rămînă mult timp în mînele noastre“. Nu-i așa? asta e chestie de gust.

Decît, dă-i cu neamțul, dă-i cu muscalul, d. Iorga a ajuns în halul vrednic de rîs al unor anumiți stîlpi de cafenele, cari personificînd pe fie care stat prin cîte un individ pune pe bulgar să se certe cu turcii, crezînd că asistă la cearta celor două țări.

Tipurile acestea abundă în cafenelele de-a doua și de-a treia mînă — dar că un profesor universitar și un om de talia pretențiilor d-lui Iorga să cadă în acest ridicol păcat, e în adevăr curios.

De cînd peninsula Balcanică e în flacări, d. Iorga nu-și mai găsește astîmpăr. La început a făcut țării sale tot răul pe care i-l putea face. Nemulțumit însă cu această operă, a început să se facă singur de rîs. Aici n'avem nimic de zis. Constituția noastră e astfel întocmită, în cît fie care se poate face de rîs cum îi place.

D. Iorga a ales calea politicei externe de cafenea.

Să-i fie de bine!

„Ingerințele“ dela Suceava

D. A. C. Cuza nu se poate mîngîia cu gîndul, că a căzut și de data aceasta în alegerile generale. Are d-sa ce are cu Suceava „Căpitanul“ Zelinski Codreanu nu conține cu scrisul, și a ajuns în halul îngrijitor al Tiței Pavelescu.

Lucru curios, deși „Căpitanul“ s'a plîns că e mort, totuși a stricat pînd acum un ocean de cerneală și un munte de hîrtie. Ultimul număr al „Neamului Romînesc“ conține o lungă plăcintă asupra grozăviilor desfășurate la Suceava.

Știam pe d. Cuza farsor în știință; îl știam șarlatan în falșul d-sale naționalism — Dar ridicol, după o și mai ridicolă cădere în alegere, e prea mult, chiar pentru d. Cuza.

Jurămîntul Recruților

Ziarele de-aseară ne-au adus o veste menită să ne umple sufletul de mare bucurie.

Inalt Prea Sf. Sa, Mitropolitul Moldovei, a luat dispoziționea ca jurămîntul recruților să se depună, cu mare pompă, în catedrala metropolitană, în fața Sa și a înalților demnitari civili și militari, mîne 25 c.

Fericit, nemăsurat de fericit a fost acel moment de inspirație al Inalt Prea Sfinției Sale, cînd, S'a hotărît să-l concretetizeze prin însemnata dispozițione, de care am vorbit.

Par'că se văd reînviind timpurile de odinioară ale fericiților domnitori și boeri, cari purcedeau și se întorceau de la victorie rugîndu-se și apoi mulțumind Domnului. Ca rezultat al acestor creștinești fapte am văzut că, cu toată vitregia vremurilor și oamenilor, cu tot noianul de greutăți și nevoi, ce le-au îndurat romînii, poporul romînesc totuși, a ajuns, așa cum îl știm cu toții, pînă în ziua de astăzi: liniștit și în pliuă dezvoltare în cuprinsul său, temut și respectat de vecini. La această situațiune frumoasă s'a ajuns numai prin ajutorul Celui Preaînalt, care a ascultat ruga romînilpr din trecut. Și acum, vedem că El nu ne părăsește, ci la vreme ne trimite oameni, cari să trezească în noi, frumoasele virtuți ale strămoșilor noștri. Depunerea jurămîntului recruților, săvîrșindu-se pentru prima oară în chipul amintit, va avea o puternică resfrîngere în sufletele tinerilor ostași, cari îi va determina la vreme grea, să apere cu bărbăție credința strămoșească, patria și tronul.

Fie ca marele act ce se va săvîrși mîne Duminecă 25 c., în catedrala Metropolitană, să aducă la realitate și pe aceia, cari uitînd pîrghia întărirei neamului romînesc, orbecăiesc prin întuneric neștiind pe ce drum să apuce.

Preot Const. Dinescu

OAMENI ȘI LUCRURI

Ce n'a fost Caragia'e

Din cuvîntarea funerară rostită de șeful partidului consrvator-democrat s'a aflat amănuntul că defunctul scriitor avea să facă parte din Parlamentul țării. Un vis pe care destinul hain nu i-a îngăduit să-l îndeplinească!...

Am arătat în alte împrejurări cum, întru cîtva pe neașteptate și după o epocă de răceală între marele literat și „Opinia“ — defunctul s'a manifestat ca „takist“ fervent, trimițîndu-ne pentru ziar acel splendid articol—tradus de el însuși din franțuzește și întitulat: Take Ionescu.

Veni apoi seria întrunirilor publice, la care a luat parte Caragiale, aducînd o notă cu totul nouă, originală și particulară cuvîntărilor rostite, mărindu-le încă farmecul prin apariția neașteptată la tribună.

De multe-ori nici organizatorii întrunirilor nu știau că avea să iee cuvîntul Caragiale, care—în ce privește acțiunea politică, proceda totdeauna cu discrețiune excesivă. Om al scenei—nu disprețuia „lovitura de teatru“ în politică.

Iată, de exemplu, ce ne scria cu data de 6/19 Februarie 1911:

„...iartă-mă, n'am ce-ți face; trebue să te supăr cu o rugăminte. Sosesc în Iași Mercuri seara, 9/22 Fevr. prin Pașcani, la 6'10. Doresc să văd cît se poate mai de grabă pe Badareu, fără să dau mai înainte cu ochii de lume. Iată prin urmare ce te rog, în cel mai discret chip, adică fără a spune la mai mulți că sosesc.—fii bun și trimite la gară pe un om de încredere, care m'ar cunoaște personal, să m'aștepte și să mă piloteze pînă la ținta mea...“

Dar odată cu scrisoarea sosi și o telegramă, expediată cu o zi mai tîrziu:

„Copil bolnav, revoc sosirea, regret. Salutări cordiale tuturor. Caragiale“.

De cînd cu tratativele de fuziune între cele două partide conservatoare, maestrul venia mai adesea-ori, în Capitală să se informeze. Cînd împrejurările se îngreuiară, în iarna trecută, d. Badareu, fervent apărător al ideei de concentrare, comunică scriitorului că „s'apropie“ și că peste puțin va da misiune autorului rîndurilor de față, ca să-i telegrafieze la Berlin mult așteptatul „fait accompli“.

Din Budapesta autorul „Năpastei“ depeșâ—spre a se amuza— lui c. c. Alecu următoarele glumețe cuvinte:

— „Nu uita, Rodion telegrama...“

In apropiere de vacanța Crăciunului trecut mersul trebilor politice arăta tot mai vădit că o concentrare se va impune. Cuvîntarea minunată a d-lui Take Ionescu în afacerea tramvaiului, convinsese pe cei mai mulți că guvernul d-lui P. P. Carp va merge din greu în mai greu.

Intr'una din zile, d. Badareu, reîntors din București, mă găsi în sala de redacție. Era sub impresia celor petrecute în Parlament și-mi zise:

— „De-acum poți telegrafia lui Caragiale“.

Mai sceptic din fire, n'am dat depeșa. Am scris însă maestrului o scrisoare, în chestiuni literare, punînd un post-scriptum despre schimbările politice în perspectivă. Maestrul îmi răspunse între altele:

„...mulțumesc pentru dulcea scrisorică. Să dea Dumnezeul străbunilor noștri daco-romani să-mi poți trimite cît mai degrabă și acel mult dorit post-scriptum telegrafic...“

Ilustrata mai cuprinde urări de anul nou „tuturor Opiniștilor“. Asemenea urări binevenite sosiau în toți anii, în ajunul serbătorilor.

Am rămas cu regretul de a nu fi avut parte să transmit marelui scriitor mult doritul „post-scriptum“, privitor la o schimbare de regim. De altfel în vremea din urmă maestrul nu mai credea într'o apropiată concentrare ori fuziune.

Cu prilejul vizitei de pe urmă în Iași, —la 29 Aprilie—cînd i-am răspuns — la prima lui întrebare ce-mi pusese—că „se speră“, îmi ripostă nervos:

— „Nu, știu pozitiv că nu. Am întîlnit aseară în tren pe Petrache Carp. Mi-a spus curat: nici vorbă de concentrare“.

Maestrul adaose încă un număr de reflecții politice auzite din gura fostului președinte de consiliu.

...Și iată cum nu-i s'a împlinit această modestă dorință. Caragiale n'a fost deputat. Parlamentul romîn n'a avut parte de această mare onoare.

Rodion

Un curent îmbucurător

Numărul celor cari urmăresc mișcarea pedagogică modernă din străinătate, precum și a acelora cari frecventează cursurile libere ale diferite societăți de educație, menite să răspîndească ideile științifice asupra creșterei copiilor, — se mărește necontenit.

Știința despre copil dispune astă-zi de un stoc de cunoștiinți destul de mare pentru ca să formeze materia unei Facultăți nouă, care ar putea să fie alipită pe lîngă orice Universitate.

Acestea sunt și motivele care au făcut pe d-na dr. I. Ioteyko să stăruiască pentru înființarea „Facultății internaționale de Pedologie“ din Bruxelles și pe domnul Ed Claparède, pentru crearea „Institutului Rousseau“ din Geneva, amîndouă școli superioare cu același scop: să răspîndească în publicul mare ideile moderne despre educație.

De sigur cursurile acestor școli care s'au deschis abia în toamna aceasta, vor fi frecventate de foarte multă lume nu numai de profesioniști, dar chiar și de multă lume care se interesează de educațiunea tinerimei și care lume înainte umplea sălile în care se vorbia despre această știință.

*

Cursurile acestor școli bine organizate vor atrage cu atît mai multă lume cu cît ele sunt predate de persoanele cele mai cunoscătoare a materiei.

Și la noi cîte-va tinere, care și-au sfîrșit studiile, se interesează de această școală, ba unele au hotărît chiar să plece spre a-și înmulți capitalul de cunoștinți pedagogice.

Aceasta este îmbucurător pentru noi.

Cu chipul acesta, entuziastul tineret va ajuta să se ridice și la noi nivelul învățătorului primar, rămas așa de în urmă, mai cu seamă de o bucată de vreme, de cînd ne lipsește o școală mai superioară pentru pregătirea corpului didactic primar de la orașe și de cînd autoritatea școlară se mulțumește să recruteze pe aceștia printre învățătorii înaintați pe loc.

Dar nu vroiam să vorbesc despre aceasta.

Să revin de unde am plecat.

Atît despre „Școala superioară de științi pedagogice și psihologice“ din Bruxelles, cît și despre „Institutul Rousseau“, s'a mai vorbit în coloanele acestui ziar. Dacă aduc vorba este pentru că am înaintea ochilor programele ambelor Facultăți.

Planul general al zilei de lucru este astfel întocmit la Școala din Bruxelles, în cît dimineațele vor fi consacrate, în general pentru vizitarea școalelor și a altor instituții științifice, precum și pentru unele lucrări practice. Primele ore de după amează, de la 1 jum. pînă la 4 jum., vor fi ocupate cu lucru în biblioteca Facultății, care numără deja mai mult de 100 reviste și periodice. Cursurile vor avea loc de la 4 jum. la 6 jum în toate zilele, afară de Joi. Această dispoziție a cursurilor are de scop de a ușura frecventarea lor și persoanelor străine de Facultate sau făcînd parte din corpul didactic al toturor școalelor din Bruxelles.

*

Pentru anul I de studii, în semestru de iarnă, se vor face: Pedologie, Exerciții practice de Pedologie, Istoria Pedagogiei, Biologie, Neurologie, Anatomia și Fiziologia sistemului nervos, Fiziologia respirațiunei, a circulațiunei și a nutriațiunei, Antropometria școlară, Fiziologia generală a mușchilor și a nervilor, Marele etape ale Istoriei pedagogiei, organizarea școlară în diferite țări.

In semestru de vară, pe lîngă materiile de mai sus, se adaogă: Neurologia clinică și psihiatria, Igiena școlară, adică igiena aparatului viderei, auzului și ale celorlalte simțuri, fie cace curs predat de către un profesor specialist.

Cursurile pentru anul al doilea nu sunt încă definitiv organizate, dar vor cuprinde materiile speciale.

Al treilea an de studiu va fi consacrat pregătirei unei lucrări originale, a cărei susținere va da titlul de „Doctor în științele pedologice.

Cam aceleași materii se vor preda și la școala științelor educației (Institutul J.—J. Rousseau) de la Geneva: Psihologie, Didactică, Educație morală, Igienă școlară.

Boalele copiilor, Patologia și pedagogia copiilor înapoiați.

Istoria și filosofia educației. Antropologia școlară. Sociologia. Desemn aplicat la învățămînt.

Un prospect al școalei spune că ea tinde, cu deosebire, a iniția pe persoanele care se destinează carierelor pedagogice. în metoadele științifice proprii a face să progreseze psihologia copilului și didactica.

*

Nu știu ce drepturi mai mari dau în țară la dinsele persoanelor cari frecventează cursurile acestor școli și capată un titlu.

Se poate întîmpla ca în țară la noi să nu se ție nici o socoteală de aceste titluri, fiind-că foarte mulți se intorc cu titluri pompoase din străinătate, dar foarte puțini corespund acestor titluri.

Nu este însă destul de mult dacă, ca învățător de pildă, în urma acestor cursuri ai capatat mulțumirea sufletească de a-ți fi ușurat propria muncă și pe a copiilor care ți-au fost încredințați? Aceasta ca răspuns celor care se întreabă: ce drepturi dă țara noastră celor care vor aduce un titlu de la cele două școli pomenite.

C. V. Buțureanu

Telegraful

— Un mic istoric —

(Urmare)

De abia anul 1600 aduse o ameliorare simțitoare prin invențiunea Telescopului, căci cu el ochiul putea observa și punctele mici luminoase din depărtări considerabile. Grație lui se putea acum distinge și mișcările unor brațe mobile de lemn, care erau așezate pe punotele cele mai rîdicate și puse în mișcare printr'un simplu mecanism.

Astfel în 1684 *Robert Hooke*, un matematician englez, făcu prima încercare, dar în curînd fu dată uitărei ca și alte de asemenea sisteme, neputîndu-se obține vre-un rezultat practic. In anul 1792 succedă inginerului francez *Claude Chape*, după multe încercări infructuoase, la care fusese ajutat și de către frații săi, a construi niște aparate optice mai practice.

In anul 1792 succedată inginerului francez. *Clande Chappe* după multe încercări iufructuoase, la care fusese ajutat și de către frații săi, a construi niște aparate optice mai practice sistemul seu era foarte simplu: trei brațe mobile și prinse de un suport se așeza pe punctul cel mai culminant și după o combinațiune diferită se putea transmite nn număr destul de mare de semnale deja stabilite. 20 de secund erau de ajuns în împrejurări favorabile de a observa și reproduce smnalul trausmis; pentru distanța *Toulon-Paris* (aproape 800 klm.) timp de 20 menunte necesar pentru primirea semnalului era socotit relativ scurt față de precedentele încercări și rezultate obținute; deja această invențiune fu socotită ca un progres destul de însemnat în arta telegrafiei optice.

Franției se cuvine meritul de a fi instalat prima linie telegrafică anume acea dintre Paris-Lille în 1794 apoi urmară și alte linii mai lungi chiar de 5000 km. care toate se îndreptau în spre Paris.

Exemplul Franței fu imitat în curînd și de cele alte state europene ca Anglia, Suedia, Danemarca, Prusia etc. In Prusia cea mai principală linie era acea care lega Berlinul cu Colonia.

Deși întrebuințarea noilor aparate a telegrafiei optice se răspîndia din zi în zi moi mult pe vechiul continent, totuși ele prezintau un inconvenient destul de mare și anume că nu numai tvansmiterea semnalelor se făcea destul de încet cu aceste aparate dar ea devenea imposibilă în timpul nopței, a ceței sau cînd cerul trimetea cîte o ploae torențială sau cînd viscolul se deslănțuia în toată furia făcînd astfel imposibilă or ce ocservație.

„Domnia telegrafului de lemn era vremelnică, de o s urtă durată, după cum o caracterizează *dr. Geistbek*, în opul său, căci imediat ce la începutul anului al 40 lea a veacului nostru (19 lea) telegraful electric eșind din domeniul experienței și prevezîndu-se resultatele practice ce se va obține cu el, căci mulțumită lui piedica cea mai mare ce se opunea la schimbul semnalelor era înlăturate, neîndemnatecele bare de lemn dispăreau ca prin farmece, locul lor îl ocupau acum niște stîlpi înalți și frumoși cu fire de metal iar în noile stațiuni create, ciocăniturile aparatului *morse*. Vestea lumei că omenirea făcuse încă un pas uriaș spre progres, în domeniul științei."

Cu anul 1746 începe o nouă eră pentru Telegrafie, căci în acel an cad primele încercări făcute cu aparate electrice. De oare ce pe acele vremuri nefind încă cunoscută electricitatea dinamică produsă de reacțiunea chimică și mai puțin cea de inducție, pentru esperiențe servea electricitatea obținuta prin frecare și cele mai cunoscute în acest gen sunt cele ale lui *Lesage* făcute în Geneva 1774.

Esperiențele se făceau în mic și nu Telegrafia în adevăratul înțeles din zilele noastre căci electricitatea obținută prin frecare nu se putea utiliza chiar dacă se micșura numărul cel mare de fire ce aceste esperiențe necesitau (Lesage d. ex, se servea de 24-27 fire), de oare ce ea depindea necontenit de gradul de umiditate a aerului și tot odată fiind și grea de izolat.

In curînd însă alți factori puternici au venit în ajutorul Telegrafiei electrice, și anume descoperirea lui *Galvani* în 1789 și pila lui *Volta* și întradevăr în 1809 succedă lui *Samuel Thomas Soemmering* în München (născut 1755 în Thorn, mort 1830), a construi un aparat t elegrafic servindu-se de curentul galvonic, care descompunea apa și astfel aparatul arăta diferite semne.

Cu descoperirea electromagnetismului făcută de profesorul danez *Hans Ghristian Oersted* (născut 1777, mort 1851) se deschide telegrafului un nou drum practic și util constituirei sale, căci după cum se știe către finele anului 1819 Oersted făcuse importanta descoperire, că un ac magnetic în apropierea căruia trece un curent electric, deviază din poziționea sa, după senzul acului curent. Grație acestei descoperiri era lesne acum de a esprima cifrele și literele alfabetului printr'un număr hotărât de deviațiuni în dreata sau în stînga acelui magnetic. Precum vedem, Oersted se poate privi ca autorul intelectual a inventărei aparatului cu ac înțepător. La perfecționarea acestui aparat au contribuit foarte mult apoi fisicianii *Ampère, Ritchie, Fechner* și mai cu seamă prietenul lui Soemmering, secretarul de stat rus, baronul *Schilling de Kannstadt* (de origină germană, născut 1786, în Reval mort 1837).

In 1833 profesorii *K. Fr. Gauss* (născut 1777, mort 1855) și *Wilchelm Weber* (născut 1804) inslalaseră primul aparat electromagnetic, cu acul înțepător simplificat între observatorul și cabinetul fisical din Goettingen, fapt care justifică întru cîtva numele dat lor ca inventatorii telegrafului electromagnetic. In urma acestor încercări profdsornl *Steinheil* din München (născut 1801 în Rappoltsweiler Alsacia, mort 1870), fu însărcinat de către cei doi mai sus pomeniți profesori de a simplifica aparatul precum și de a introduce un nou sistem de semne, mai sigur și mai ușor de înțeles. El se achită într'un mod strălucit de misiunea primită; grație spiritului seu inventator și mai cu seamă aproape neîntrecutei sale iscusinți în lucrări technice, el perfecționă aparatul lui Gauss, apoi în urma multor experiențe făcute, a însemnatelor observări și a propunerilor practice, el cu drept cuvînt poartă titlul de inventatorul presentului sistem de aparate a telegrafiei electromagnetice. In 1836 el transformă aparatul cu ac înțepător într'un aparat electro magnetic imprimător, iar în 1837, regele Bavariei îi încredințează construirea celei mai lungi linii existente pe timpuri, acea care legă academia de Munchen cu observatorul *Bogenhausen*, 5400 metri lungime.

(Va urma)

Ion Smolinski

S'AU REDESCHIS

Restaurantul și Casinoul

Hotel Trajan

aranjate cu totul din nou, mobilate elegant după modelul localelor similare din străinătate, fiind conduse de cunoscutul restaurateur și hotelier d. Adolf Gottesman.

In curînd renovarea Marelui Hotel Trajan.

Mobile LOBEL

IAȘI — 32 Str. LAPUȘNEANU 32

MARE ALEGERE ÎN

Dormitoare, Sufragerii, Saloane, Birouri

Mobile în piele ultimele noutăți.—

Paturi de bronz, Noptiere, Lavabouri, toilete asortate.

Covoare, Perdele complecte de la 15 lei in suș.

Lămpi electrice cele mai noui (*Prețuri excepționale de*

Vase Galeé și Daum (*reduse*

Mobile mici fantesiuri. — Biurouri americane.— Canapele-Pat.

Galerii de bronz pentru perdele complecte. Lei 7.50.

PREȚURI EFTINE *Face și condițiuni de plată avantajoase.*

Ministerul Instrucțiunei publice și cultelor

PUBLICAȚIUNE

Referindu-ne la publicațiunile cu No. 49168, 72170, 79115, 77449 și 83166 înserate în Monitorul oficiul din 25 Iulie, 17, 25 și 28 Octombrie și 3 Noembrie a. c. se aduce la cunoștința generală că examenele de capacitate pentru numirea profesoarelor și maestrelor în învățămînsecundar și profesional, care erau anunțate a se ține la Universieatea din București se vor ține la Universitatea din Iași amînîndu-se după cum urmează.

La 1 Aprilie 1913. — a) Limba romînă, limba și literatura franceza, limba latină, filosofiia, pedagogia educația. b) Contabilitatea, aritmetica comercială, biurou comercial, dreptu comercial și economia politică.

La 25 Aprilie 1913. — a) Șt. naturale, chimia, merceologia, higiena și geografia; b) limba romînă, limba germană, filosofia, pedagogia, educația;

La 5 Mai 1913. — a) Fizico- chimice, matematici elementare, merceologie, higienă și geografie b) limba romînă cu istoria și istoria artelor, geografia și instrucția civică.

La 20 Mai 1913. — Matematici fizică, aritmetică comercială și geografie.

Tot odată se aduce la cunoștința că pentru partea științifică specialitatea de licență a candidatelor poate să fie sau științele matematice sau științele fizico-chimice sau științele naturale. O programă analitică pentru examenul de licență nu există.

Prin programa de licență se înțelege materia în întinderea cerută la examenele parțiale și la examenul general pentru licența în specialitatea respectivă.

Cu privire la programa specială de limba latină se aduce la cunoștință că examenul din această limbă pentru candidatele care n'au licență în filologia clasică va cuprinde operile din programa specială ale autorilor care se citesc în școlile secundare de fete gr. II, anume: Caesar, Titus Livius, Cicero și Virgilius.

Scrisori din Bucovina

De la corespondentul nostru special —

Un Meeting patriotic

Cernăuți, 23 Decembrie. Ei a avut loc în orașul nostru un impozant meeting patriotic, cu ocazia aniversării a 64-a a urcării pe tron a Imparatului Franz Iosif, organizat de primăria locală. La ora 12 p. m. consiliul comunal a ținut o ședință publică festivă, la care primarul baronul Fürth a ținut o impozantă cuvîntare patriotică, producînd asupra celor prezenți un entuziasm de nedescris.

Mulțimea imensă care a participat la această ședință, a isbucnit la un moment dat în urale nesfîrșite la adresa bătrînului monarh, întonînd imnul imperial.

După aceasta, în fața primăriei, s'a format un grandios cortegiu, în fruntea căruia se află primarul și întreg consiliul comnual, care a parcurs în strigăte de loialitate la adresa monarchiei și a Impăratului, mai toate străzile principale.

La toate monumentele orașului, cortegiul s'a oprit depunînd coroane și ținîndu-se cuvîntări patriotice înflăcărate de către primar și notabilitățile orașului.

Au participat mii de cetățeni încîntați că au găsit prilejul să-și manifeste patriotizmul.

Cu această ocazie s'a văzut cum populația Bucovinei este pătrunsă pînă în măduva oaselor de credință și supunere față de patrie și tron și cum mai cu seamă în actualele împrejurări critice, prin care trece monarhia austro-ungară, ea va ști să-și sacrifice ultima picătură de sînge pentru apărarea teritoriului ei.

In acest stil au fost ținute toate cuvîntările oratorilor, între cari am observat cetățeni incărunțiți pe a căror frunte strălucea o aureolă mîndră de patriotism.

Intr'o atmosferă adînc patriotică, cetățenii orașului Cernăuți au manifestat pînă tîrziu noaptea pe străzile orașului în entuziaste aclamări la adresa Impăratului.

In toate localurile publice s'a observat o însuflețire patriotică desăvîrșită și nimeni nu vorbea de cît de evenimentele politice externe care planează îngrozitor asupra întregii Europe.

Înăsprirea conflictului austro-sîrb pare a fi deastădată inevitabil. Populația e entusiasmată și cere cu insistență să se hotărască odată un sfîrșit al crizei.

Manifestația patriotică de eri este poate singura în felul ei, care a avut loc vre-o dată în Bucovina.

Știri fantastice din Bucovina

Ziarul „Reichspost" din Viena, publică în numărul său de eri o telegramă din localitate, din care rezultă că trupe militare rusești se află la granița din Bucovina și că amenință din moment în moment să pătrundă în Cernăuți.

Cum această știre a fost reprodusă și de un ziar din București, autoritățile locale au ținut să controleze știrea, convingîndu-se că este cu totul de domeniul fantaziei.

Ziarul local „Allg. Zeitung" după ce că dezminte știrea cere intervenția parchetului contra acelora cari răspîndesc astfel de știri false, cari sunt menite să producă neliniște în sînul populației.

Deaseminea și un alt ziar vienez aduce o știre senzațională din Cernăuți după care rezultă că în districtele Dorna și Cîmpulung au izbucnit revolte țărănești agrare și că s'au trimis acolo mai multe compănii de soldați pentru liniștirea spiritelor.

Se înțelege că și această știre este lipsită de ori-ce temeiu, și că celui ce a transmis'o nu trebuie să-i fie... *„toate dogele acasă"!*

Gama.

Litero-Științe-Arte

O Duminică artistică. — Pentru mîne Duminică, sunt anunțate un număr de interesante și atrăgătoare spectacole.

In aula universității—unde toate locurile sunt dinainte reținute—va avea loc concertul în beneficiul tînărului Gr. Bîrsan cu concursul unor forțe artistice din rîndurile profesorilor conservatorului, ca d-na Teodoreanu și d. Teodorescu.

La teatrul național, în matineu, marele succes al stagiunei „Cafeneaua mică", E unica piesă care ține recordul pînă acum, de oare-ce cu a patra reprezentație seria nu e încă epuizată, lucru puțin obișnuit în orașul nostru.

Pentru mîne seara, teatrul reia formidabilul succes din iarna trecută „Taifun", în care d-na Pruteanu și d. Vlad Cuzinski, au ereațiuni artistice viguroase.

Și cu toate aceste Iașul mai are rezerve și pentru cinematografe!

Cine vorbește de criză?

*

S's pus în studiu și se va reprezenta în curînd: „Heidelbergul de altă dată" și „Visul unei nopți de vară" feerie de Shakespeare.

*

In cursul stagiunii se va juca „Bibliotecarul", reluat după un an, și „Prostul" admirabila comedie a lui Fulda, cu d-na Pruteanu în rolul americanei Doris.

Reluarea „Bibliotecarului" însamnă și revenirea pe scenă a excelentului Penel, spre marea plăcere a iașanilor.

*

Seara de 8 Decembrie va fi dintre cele mai atrăgătoare pentru publicul nostru.

Beneficiul d-nei Atena Georgescu impune iașanilor să asiste în număr mare. Se va juca „O căsnicie" și actul al 7-lea din „Două orfeline".

*

Piesa lui Arthur Meyer, bătrînul director al lui „Gaulois" se intitulează: „Ce qu'il faut taire".

*

Marțea trecută s'a reprezentat la teatrul cel Mare din Geneva *Carmen*, opera lui Bizet cu un îndoit succes. și artistic și financiar.

Rolul titular a fost susținut de d-ra Germaine Bailac, o eminentă cîntareață al cărei nume a atras întregul succes al operei.

*

Teatrul Republicei din căpitala Portugaliei s'a redeschis zilele trecute cu trei reluări succesive: cu Primerose a lui Flers și Caillavet, cu Petit café frumoasa comedie a lui T. Bernard, reprezentată și la noi și Don Cesar de Bazan.

*

D. G. Ibrăileanu, profesor de literatură a consacrat ultimul d-sale curs exclusiv personalității și activității defunctului Caragiale, vorbind în mijlocul unei emoțiuni generale a auditorului.

*

A apărut „Teatrul" No. 6 cu articole, versuri, recenzii semnate de dr. P. Cazu, G. Topîrceanu, Rodion, M. Sevaștos, Proletar și alții.

*

Matineul de Dumineca trecută—Cafeneaua mică, a produs 650 fr.

*

La 1 Decembrie apare „Recreațiunea" revistă bilunară sub direcția d-lui Victor Costin.

*

Celebrul autor englez W. S. Penley, mort de curînd a jucat de aproape 1500 ori rolul lui Lord Babberley din „Mătușa lui Carol" piesă cunoscută și la noi în Iași prin interpretarea lui Penel. Cîștigase vr'o 200,000 livre cu piesa aceasta.

Comerciant în tinerețe.

Penley a fost apoi corist în operă și mai apoi — a jucat comedie.

*

După o statistică medicală 70—80 la sută dintre rîniții aflați în spitalele Crucei roșii franceze, în Constantinopol, datoresc rănile lor — tunului, aproape 20 la sută sunt rîniți de glonți de puști, foarte puțini, de armă albă.

O interesantă observație medicală e și aceasta. Rîniții musulmani, sunt de un calm extraordinar. Chirurgii nu fac uz de anistezie în cele mai multe operații făcute asupra rîniților.

*

Versul zilei

Sub titlul „Osîndiții" publică poetul M. Codreanu în *Viața Romînească* următorul sonet:

De poți să 'nfrunți Infernul bărbătește,
Cu mine vin pe 'ntunecata cale
Din adîncimile ființei tale;
Se sbat acolo trei damnați. Privește:

E unul care-osînda și-o trăește
Urmînd îndemnurile firei sale
Și-ascuns mereu sub măști sentimentale
Prin bal-mascatul lumii rătăcește.

Al doilea pe cel de'ntăi îl ceartă
Și cu înțelepciunea lui deșartă
Îi otrăvește ori și ce dorință...

Iar altul stă 'ntre victimă și gîde,
La cei doi frați ai săi de suferință
Se uită, crunt și cu dispreț surîde...

INFORMAȚII

Lista de subscripției pentru aeroplanul „IAȘUL"

D-na Ana Conta-Kernbach	60	lei
D. Stefan Negruți	500	„
D. Lupu Weinsengrün	30	„
D. Cristea T. Cristea	500.	„
Banca Moldovei	200	„
D. Gh. Calmuski	20	„
D. Dr. Ilie Stroici	500	„
D. Grigore Iamandi	500	„
D. Dr. Gh. Proca, profesor la facultatea de medicină din București	100	„
D. Nicu Stroici	300	„
D. N. Corjescu	100	„
D-na Lt.-Colonel Cătuneann	6	„
D-ra Beatrice Trantomir, prof.	2.50	
D-ra Ida Ienescu, profesoară	2.50	
Banca populară „Leul"	20	„
D. D. Brudea	5	„
D-na Zenobia Botez, subdirectoare la școala Elena Doamna—București	20	„
D. Teodosie Motăș	20	„
Scoala de fete din Iași, Elena Doamnă, prin d-na Motăș, directoară	50	„

Banii au a se adresa d-lui Victor Fara la Prefectura de județ.

▪ Eri s'au efectuat cele 2 alegeri în balotaj la col. II Senat: la Focșani a fost proclamat ales d. Emil Lahovari, conservator, și la Dîmbovița d. Mihail Tălăngescu, democrat.

▪ Corpul sinucisului căpitan C. Mitru a fost transportat la Bogzești, jud. Roman, locul de naștere al defunctului.

Inmormîntarea va avea loc mîine.

De la Universitate

Eri, Vineri 23 Noemb. *Seminarul de Slavistică* de pe lîngă facultatea noastră de litere și-a ținut obicinuita-i ședință săptămînală.

Au luat parte pe lîngă profesori, următorii 26 studente și studenți:

D-șoarele Calciu și Cateliu, licenț. în litere, Mărgineunu, O. Păun, Lelescu, M, Ștefănescu, Strat, Colmei, Cărare, Vasiliu.

D-nii: prof. M. Costăchescu doctorand în litere, Alexandrescu licenț. în litere, Epure, Hotnog, Popovici, Răut, Paladi, Romaniuc, Constantinescu, Ștefănescu, Grigorescu, Ionesecu A, Grigoraș, Octav Minar, Negrescu și Stăcescu.

S'a continuat discuția cu privire la cele 3 conferințe anterioare, ținute de d. Epure despre: *Influența fabulistului rus Krylov asupra lui Donici și Stamati, ai noștri.*

Și-au făcut observările lor critice mai cu seamă d-nii Minar, care a avut anumite păreri ale sale și M. Costăchescu, Alexandrescu, Răut, Palade și Ștefănescu, cari s'au deosebit în vederi de cel dintăi.

Toți aceștia de pe urmă, ca și restul celor ce au luat parte la această ședință de altfel, au fost de acord a recunoaște însemnata valoare a lucrării d-lui Epure carele știind rusește, cel dintăi de la noi și de ori unde, a comparat rînd pe rînd fiecare fabulă, strofă și vers din originalul rusesc al lui Krylov cu fabulele scrise de Donici și Stamati, și nu numai că a descoperit la Donici alte 14 fabule noi, despre care nu se știa pînă acum că sunt și ele luate tot din Krylov, dar încă a aratat, cel dintăi, cu preciziune, ceea ce nu făcuse nimeni, ce anume au tradus, ce și cum au prefăcut și localizat Donici și Stamati din fabulistul rus.

D. prof. I. Bărbulescu însuși, conducătorul Seminarului de Slavistică, a felicitat pe d. Epure pe de o parte pentru munca ce a depus de a învăța bine rusește spre a fi în stare să facă o așa grea lucrare, iar pe de alta pentru valoarea științifică a lucrării acesteia ce a făcut și care, a spus d. profesor, va apărea tipărită ca rod al străduințelor d-lui Epure în „Seminariu".

Vinerea viitoare, d. Răut își va desvolta comunicarea sa, mai cu seamă după un izvor nou scris rusește, despre *Cultura în Basarabia.*

Ultime Informaţii

Consiliul de miniştri ce s'a ţinut azi, sub preşedinţia Suveranului, care avea la dreapta sa pe Principele Ferdinand, s'a ocupat şi de vizita d lui Daneff, preşedintele Sobraniei bulgare,—vizită anunţată cel întîiu de **Opinia**,*—şi de aceea a Marelui Duce Nicolae Nicolaevici, care vine în fruntea unei misiuni, care va prezinta Suveranului bastonul de Mare Mareşal.*

Marele Duce va sosi în Iaşi Luni 26 Noembrie, ora 5 p. m. La Ungheni înaltul oaspe va fi primit de d Ştefan Negruţi, prefect de judeţ şi de autorităţile militare din Iaşi

Aceleaşi onoruri se vor face Marelui Duce la sosirea sa în Iaşi.

După o oră, se va forma un tren special, care va duce pe Marele Duce şi pe membrii suitei la Bucureşti. Trenul se va opri la Tecuci, unde Marele Duce va petrece noaptea în tren.

Marţi la orele 11 jum. Marele Duce va sosi în Bucureşti, primit cu toate onorurile cuvenite. Marele Duce va fi găzduit la Palat.

Mercuri la orele 10 jum. se va oficia un Tedeum la Mitropolie, urmat de un parastas, pentru soldaţii căzuţi la Plevna. La parastas vor asista delegaţi de la toate trupele.

Seara va avea loc un prînz de gală la Palat.

Seara la orele 10 jum. Marele Duce va părăsi Capitala şi va ajunge în Iaşi, Joi la orele 11.

La orele 12 din zi, Marele Duce se va întoarce în Rusie prin Ungheni.

Pentru a ajunge la ieftenire a preţului cărnei, administraţia comunală a convenit cu casapii să ordone închiderea tuturor căsăpiilor situate în afară de oraş, iar în schimb preţul cărnei să fie redus de la 1 leu 10 la 75 bani, calitatea II şi de la 1 leu 20 la 1 leu, calitatea I.

Ministerul de interne a suprimat, cu începere de astă-zi, biletele de liber parcurs ce se dădeau prin prefecturile de judeţ.

Domnul Victor G. Cristofor, avocat, s'a înscris în partidul nostru din Iaşi.

Camera de punere sub acuzare a menţinut arestaţi pe faliţii Kaiserman şi Goldştein, Şmil Aros, Menase Kramer şi Burăh Goldenberg.

Jurămîntul recruţilor. — Iată programul acestei solemnităţi:

Pentru solemnitatea depunerei jurămîntului recruţilor militari în catedrala mitropolitană, în ziua de 25 Noembrie 1912.

I

La orele 10 dimineaţa, ostaşii recruţi vor fi în biserica catedrală, aşezaţi în mijloc, cu drapele în faţa sf. Altar. D-nul general Comandant al Corpului IV de Armată, cu statul major şi toţi domnii ofiţeri, vor ocupa partea de a dreapta a Tronului regal, iar invitaţii vor ocupa partea de la strana stîngă.

Trupele soldaţilor vechi vor fi în faţa bisericei şi muzica militară la timp va întona imnul „Spre rugăciune."

II

Inalt Prea Sfinţitul Mitropolit asistat de preoţii de armată şi clerul catedralei, va săvîrşi sfinţirea apei şi stropind cu agheasmă drapelele şi trupa recruţilor, va face slujba depunerei jurămîntului.

Recruţii vor jura în faţa drapelelor, repetînd din cuvînt în cuvînt — jurămîntul — cetit de către I. P. S. Mitropolit.

I. P. S. Mttropolit va ţine o cuvîntare, arătînd însemnatatea acestui act religios ostăşesc pentru soldatul romîn.

Solemnitatea se va sfîrşi prin cîntarea Imnului Regal de către corul mitropolitan.

Apoi va urma defilarea.

Cu ordinul Direcţiunei sanitare No. 58420 s'a stabilit timpul cît bolnavii sau suspecţii de boli molipsitoare cari frequentează localurile publice şi în special şcolile trebue să fie izolaţi adică să nu frequenteze acele localuri.

Pentru difterie, pentru bolnavi 30 zile de la vindecare, iar pentru suspecţi 15 zile de la declararea cazului.

Pentru *scarlatină* puţin după terminarea discamaţiunei adică cel puţin 40—45 zile de la data îmbolnăvirei, iar pentru suspecţi 10 zile.

Pentru *febră tifoidă* 20 zile de la vindecare complectă ceia ce vine cam 45—50 zile de la îmbolnăvire, şi 21 zile pentru suspecţi.

Pentru lămurirea corpului didactic, serv. sanitar al oraşului a luat dispoziţiunea ca fiecare direcţiune de şcoală să fie înştiinţată prin un buletin individual.

Şcolare.—Au fost acordate concedii: învăţătorului Ion Dăscălescu, de la şcoala din Hangu, pe timp de un an; domnişoarei Maria Sirion, de la Broscăuţi (Dorohoi) pe timp de 2 luni; d-nei H. Ionescu de la şcoala de fete din Fălticeni, 3 luni şi o lună învăţătorului C. Papadopol de la Mălin.

In locul domnilor Dr. Aut. Georgescu şi Martinescu, au fost numiţi agenţi controlor d-nii Hugo Hahn şi Alex. Panaitescu, comisarul desp. II.

Numirea maestrelor ajutoare.—D. C. Disescu, ministrul instrucţiunei publice şi al cultelor, pentru a împedeca nenumăratele conflicte ivite, în jurul numirei maestrelor ajutoare la şcoalele profesionale de gradul I şi gradul II lea, a dispus ca toate maestrele ajutoare care au împlinit trei ani de funcţionare, şi n'au trecut examenul de capacitate, să fie considerate demisionate din oficiu.

Vor rămîne în învăţămînt numai maestrele ajutoare care n'au împlinit încă trei ani de funcţionare, cum şi acele ajutoare de maestre care au peste 15 ani de funcţionare în învăţămînt.

Maestrele ajutoare lăsate în disponibilitate, prin decizia de faţă, vor fi înlocuite pe măsură ce se vor ivi cereri, de asemenea natură.

Numirile, se vor face numai pe baza unui referat al direcţiei şcoalei care solicita o ajutoare de maestră, şi care la rîndul său să fie semnat de o doamnă inspectoare şcolară.

Maestrele ajutoare numite în asemenea condiţiuni, nu vor putea fi înlocuite timp de 3 ani de cît printr'o decizie specială a ministerului şi care să fie bazată pe un referat al direcţiei şcoalei la care maestra ajutoare funcţiona.

Dacă în timpul de trei ani maestra ajutoare, a putut trece examanul de capacitate, rămîne de drept în învăţămînt şi se poate bucura de această dispoziţie pînă la o nouă decizie chiar a ministerului.

Faţă cu această decizie, domnul ministru Dissescu, a mai dispus întocmirea unui tablou, al tuturor maestrelor ajutoare, care urmează a fi înlocuite din oficiu şi pe baza deciziei date.

O circulară a ministerului agriculturii şi domeniilor cu privire la recensămînt prevede următoarele:

Art. 1.—Recensămîntul general al populaţiunii se va face în ziua de 19 Decembrie 1912, în tot cuprinsul ţării.

Art. 2.—Pentru ca agenţii recenzori să-şi îndeplinească sarcina prevăzută în regulamentul legii recensămîntului şi în instrucţiunile date de minister, domnul ministru al instrucţiunii publice şi cultelor va lua măsuri ca în timpul de la 3—15 Decembrie 1912 cursurile şcoalelor primare urbane şi rurale să se ţină în orele dinainte de amiazi, iar în zilele de 17—20 Decembrie cursurile să fie suspendate.

De asemenea toate autorităţile publice vor lua măsuri ca funcţionarii Statului judeţelor, comunelor şi ai băncilor populare, care vor fi chemaţi ca agenţi statistici, să fie dispensaţi de serviciu în orele de după amiază în intervalul de la 3 pînă la 16 Decembrie, iar în zilele de 17 pînă la 20 Decembrie dispensa de serviciu va fi completă.

Reuşiţi la examenul de capacitate pentru desemn şi caligrafie.

La examenul de capacitate ţinut în Bucureşti pentru specialitatea de desemn, au reuşit în ordinea clasificărei următorii candidaţi:

Stănescu Marincea cu 8,88; Petrescu Constanţa 8,83; Tănăsescu Ion 8,77; Constantinescu N. 8,74; Florica Argentoianu 8,35; Ec. Bonciu 8,35; Eugenia Vlădoianu 8,33; Elpida Severin 8.30; Natalia Şeibulescu 8,22; Maria Herişescu 8,13; Ecaterina Despinescu 8,05: Dimiu Ecaterina 7,94, Olga Dospinescu 8.05.

La Caligrafie

La specialitatea caligrafiei au reuşit în ordinea de clasificare, după cum urmează: Eugenia Sidor 8,27; Maria Braşoveanu 8,19; Hăulica D. 8,13: M. Rădulescu 8,10; Elpida Severin 8,08; Stela Dumitrescu 8,05; Ersilia Braşoveanu 8,02; Lucia Beler 7,94; Gh. I. Ciontescu 7,94; Maria Vasilescu 7,94; Leon A. Biju 7,88; Elena Nicolau-Ghindrih 7,88; Otto Brise 7,83; D. Stănescu 7,83; Elena Buricescu 7, 80; R. G. Simionescu 7,80; Marincea Stăneseu 7.80; P. Nicolae 7,77; Virginia Catacaz 7,75; Claudia Milian 7,60; Eugen Juristeanu 7,58; Profira Sandulian 7,52; Eduard Săulescu 7,52 şi Maria Puşcariu 8.02.

Comisia interimară.—Membrii comisiei interimare s'au întrunit aseară, sub preşedinţia d-lui Gh. Botez.

D. Scorţescu, şi-a dezvoltat memoriul în chestia alimentărei oraşului cu apa de Timişeşti.

D. D. Greceanu, a aratat, că pentru supraveghierea lucrărilor, a avut toată încrederea în d. inginer Cantacuzino, încredere pe care o are şi azi.

D. Anibal Ciurea, a insistat asupra măsurilor ce sunt de luat pentru viitor, spre a se asigura debitarea regulată a apei.

Simţim mai multă nevoie — a zis d. Ciurea — de a ne interesa de viitor, de cît de trecut.

D. Ciurea a mai insistat a nu se elibera garanţia depusă de societatea Union-baugesellschaft, pînă nu se va face recepţia definitivă, care să fie făcută cu toată rigurozitatea.

După o discuţie interesantă, comisia interimară hotăreşte, de a invita pe d. inginer Lindley, să vie la Iaşi, pentru a face o anchetă asupra întregei lucrări, prin care se arăte şi ceia ce este de făcut, pentru siguranţa în viitor.

Recepţia definitivă să se facă apoi de o comisiune de specialişti, din care însă d. Lindley să nu facă parte.

D. prof. Paul Bujor a fost delegat de senatul universităţii din Iaşi, să reprezinte universitatea noastră la congresul internaţional de zoologie, care va avea loc la Monaco, în zilele de 26—30 Martie 1913.

D. prof. Dimitrie Agusti, a fost delegat de senatul universitar să redacteze memoriul privitor la reorganizarea radicală a bibliotecei centrale din Iaşi.

Memoriul va fi semnat de toţi profesorii şi agregaţii universităţii şi va fi prezintat corpurilor legiuitoare de către d-nii Stere, Cantacuzino şi V. Arion.

D-na Raluca Sturdza a hotărît să dee mînăstirei Agapia o sumă de 50 mii lei, şi casele din mînăstire pentru înfiinţarea unei infirmerii pentru călugăriţe.

Astă-seară Simbătă 24 Noemb. se reprezintă la cinematograful din Sala circului Sidoli, Pathé-Fr. a 4-a şi ultima epocă din **MIZERABILII** cea mai mare epopee dramatică, incomparabila adaptare după celebra operă a nemuritorului Victor Hugo.

Această gigantică desfăşurare—cel mai mare film din toate apărute pînă în prezent—este împărţită în patru epoce.

Acţiunea puternică a acestei drame ne prinde înlănţuindu-ne chiar de la primele scene şi ochii noştri sunt aţintiţi pe pînză pînă la cel din urmă tablou.

„Mizerabilii", uriaşa operă a lui Victor Hugo, ce se reprezintă astă seară la Sidoli, este un imens succes în arta cinematografiei moderne şi ori unde a apărut pe pînză, în cele mai civilizate centre, sălile cinematografelor au fost înţesate de lume, din toate păturile sociale. In programul de astă seară Vineri **Epoca a IV-a,** ocupă trei părţi de cinematograf.

Mai sunt cuprinse în acest nou program:

Servitoarea lui Romeo, scene foarte comice.

Cea mai recentă apariţie din Pathé-Journal, ziarul însufleţit.

A cui e pălăria, scene comice.

Mîne Duminică matineu la 3 ore ziua, iar seara reprezentaţie obişnuită la 9 ore. Program nou duminical.

Luni 26 Noembrie, program nou.

Dela 15 Noembrie produsele Debitelor Badareu se vînd cu următoarele preţuri

	Litru	Kgr.
Unt pentru masă şi cafea		6.00
Smîntînă dulce centrifugată	3.—	
Unt proaspăt pentru gătit		4.—
Brînză proaspătă de vaci		1.—
Brînză de oi de putină		1.60
Brînză de munte		2,—
Brînză de munte de toamnă		2.60
Ouă proaspete	11 lei suta	
Lapte dulce proaspăt se găseşte în fie-care dimineaţă şi seara litrul		0.50
Caşcaval grecesc		2.80
Brînză de burduf		2.80
Caşcaval de Penteleu		3.00

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri cu următoarele preţuri:

	Litrul
Vin alb vechiu	1.—
Vin negru vechiu	1.—
Vin alb negru si superior	1.20
Vin Cotnar şi Bordeaux	1.60
Vin Cotnar şi Bordeaux supcrior	2.—
Vin otonel tămăios	2.40

Toate calităţile de vinuri superioare se vînd cu litrul şi în sticle înfundate.

Persoanele numite ca *agenţi recenzori* pentru recensămîntul populaţiei oraşului Iaşi, sunt invitate a se prezenta *exact* la ziua, ora şi localul menţionate în adresa de numire.

Dr. Suzana WEXLER-GROSI
BOLI DE FEMEI—FACERI
— Strada Anastasie Panu 43 —

ULTIMA ORA

Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 24 Noembrie

Sosirea marelui Duce Nicolae Nicolaevici

Mesagiul şi atitudinea României

Grecia şi semnarea protocolului de pace
D. Daneff în Bucureşti

Bucureşti.—Marele Duce Nicolae Nicolaevici, în fruntea unei misiuni ruseşti, care are a prezinta Regelui Carol bastonul de Mare Mareşal, va sosi în Capitală în ziua de Marţi 27 Noembre.

Marele Duce va fi primit cu toate onorurile cuvenite rangului său.

Marele duce va fi însoţit de Baronul Meendorf, aghiotant Impărătesc, Prinţul Bogration, generalul Mocranschi, contele Totleben, aghiotant Impărătesc şi Prinţul Trubeţkoi, aghiotant personal al Marelui Duce.

Va sosi şi o delegaţie a regimentului din Vogoda, a căruia şef este regele României.

D. Daneff în Bucureşti

Bucureşti.—Guvernul a fost oficial înştiinţat, că domnul Daneff, preşedintele Sobraniei bulgare, soseşte Luni, la ora 5 p. m. în Capitală.

Se va face d-lui Daneff o primire oficială.

Mesagiul

Bucureşti. — Azi s'a ţinut un consiliu de Miniştri sub preşedinţia regelui care a ţinut de la orele 11 pînă la ora 1 după pînz.

A asistat şi Principele Ferdinand precum şi toţi miniştrii.

s'a discutat şi dat redactarea definitivă a Mesagiului.

In Mesagiu se va explica şi atitudinea neutră a României, faţă de răsboiu balcano-turc.

Mîne se va ţine un nou consiliu de miniştri, sub preşedinţia d-lui Maiorescu.

Grecia semnează armistiţiu

Paris. — Ziarul „Petit Parisien" anunţă că Grecia a semnat protocolul pentru încheerea armistiţiului.

Moartea episcopului Ghenadie

Bucureşti.—Episcopul Ghenadie de Râmnic, a cărui încetare din viaţă, am anunţat-o, a lăsat prin testament cea mai mare parte din avutul său Casei Sf. Spiridon din Iaşi.

Mai exprimă prin testament dorinţa, ca să fie înmormîntat ca un simplu muritor, şi nici de cum cu formalităţile cuvenite rangului său de fost episcop.

Mesagiul şi noile legi

Bucureşti. — După cum suntem informaţi, Regele va anunţa prin mesagiu, între altele, şi proectul guvernului de a face mari îmbunătăţiri la căile ferate şi lucrări publice.

Insă s'a convenit, ca pentru această una dată, cînd Mesagiul are a se ocupa exclusiv de situaţia externă, să se anunţe că guvernul a pregătit legi, cuprinzînd toate ramurile statului, fără însă o altă specificare.

Cazul suspect din Corabia

Bucureşti.—Direcţia generală a serviciului sanitar, a fost înştiinţată că pe un vapor sosit la Corabia s'ar fi constatat un caz suspect de holeră.

D. dr. Mezincescu subdirectorul serviciului sanitar a plecat la Corabia. Atît vasul cît şi bolnavul au fost izolaţi.

Se crede însă că e vorba numai de o intoxicare alimentară.

Condemnarea unui romîn

Paris. — Tribunalul corecţional a condemnat la 2 luni închisoare pentru furt, pe inginerul romîn Manole Ceachirescu.

Inginerul venise la Paris pentru a încerca o experienţă, cu o umbrelă de salvare pentru aeroplane.

ADELA SOLOMON
IANCU ZELIG
Logodiţi
P.-Iloaei *Iaşi*
Str. Uzinei 38
In locul ori-cărei alte înştiinţări

Orfană de 22 ani
400,000 Mărci zestre în numerar doreşte **căsătorie grabnică.** *Schlesinger, Berlin 18.*

Dr. H. SOLOMOVICI
Specialist în boale de
— NAS, GÎT ŞI URECHI —
Ord. 9—10 a. m. şi 3—6 p. m.
67 Str. Cuza-Vodă 67

INTINDEŢI MANA NOROCULUI!
CASA S. HAIFLER
Iaşi—Strada Ştefan-cel-Mare
a pus în vînzare
Clasa I a Loteriei Regatului Romîn
/8 lei 1.50, 1/4 3 lei, 1/2 6 lei, 1/1 lei 12
Vinde Bilete de călătorie pentru America
Cu preţuri convenabile.

AVIS

Expirînd contractele la 23 Aprilie 1913 prăvăliilor din casele Schnurer din str. Ştefan cel Mare şi anume:

Prăvălia ocupată de Confecţiuni la „Regina Elisabeta" acea ocupată de „La Leon", „La Marchiza" şi de băcănia Aberman se aduce la cunoştinţa amatorilor ca să se adreseze din timp pentru închiriere d-lui proprietar cu locuinţa în acele case.

Dr. S. Dulberger
Specialist în boale de femei
—MAMOŞ—
fost medic la clinica obstetricală a Consilierului intim Prof. dr. Bam din Berlin; fost timp îndelungat medic secundar al Spitalelor Casei Sf. Spiridon din Iaşi.
dă consultaţiuni
de la 10—12 a. m. şi de la 3—5 p. m. în locuinţa sa din str. Costache Negri (foasta str. Veche) Mo, 10 vis-à-vis de farmacia Zfass. **—Telefon—**

Dr. I. BRENER
Specialist în boale de femei
MAMOŞ
Str. Lăpuşneanu 25
— Cons. 1—6 —

UN ASISTENT cu foarte bune recomandaţiuni găseşte loc la Farmacia Dr. Rătianu, Iaşi.

Circulă svonul, că firma L. Nadolsky, Birou de Architectură str. Lăpuşneanu 19, ar fi fost declarată falită; desmint categoric aceasta; interesaţii se pot convinge la Secţ. III-a Tribunalului Iaşi.

L. Nadolsky

†

Elena Stanciu soţie, Neculai şi Ilie Stanciu fii, Paraschiva Timuş şi Elena Botez fiice, Const. Gh. Timuş şi Alex. I. Botez gineri, Neculai M. Gheorghiu şi soţia, veri, C. A. Botez, Neculai şi Const. Stanciu, Teodor şi Tinuţa Gheorghiu nepoţi, Ioan şi Elena Botez, Dafina Stoian, Iosub şi Catinca Stupariu, Gh. G. Timuş cu soţia, C. I. Popovici cu soţia, au durerea a vă face cunoscut pierderea ce au suferit prin încetarea din viaţă a prea iubitului lor soţ, tată, socru, văr, bunel şi cuscru

Neculai J. Stanciu

Decedat Vineri 23 Noembrie a. c. în vrîsta de 72 ani şi roagă pe toţi amicii şi cunoscuţii defunctului să binevoiască a asista la înmormîntare care va avea loc Duminecă 25 Noembrie crt.

Cortegiul pleacă dela locuinţa defunctului str. Ciurchi No. 37 la orele 1 p. m. spre Cimitirul Eternitatea.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

PREMIAT La toate dispoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA)
I. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazile de consum din ţară

Ce'e mai multe şi cele mai însemnate câştiguri, le achită în totdeauna

Schröder

Numai în ultima zi de tragere a căzut în colectura mea norocoasă:

Lei 150,000 Pe No. 59353 8/8
Lei 225,000
în 10 premii à Lei 20,000

LEI		LEI	
20,000 pe No.	825	20,000 pe No.	1,008
20,000 „ „	4,656	20,000 „ „	29,080
20,000 „ „	13,500	20,000 „ „	13,573
20,000 „ „	34,387	20,000 „ „	59,489
20,000 „ „	42,856	20,000 „ „	37,256

Lei 25,000 pe No. 57,564

Apoi în cursul acestei loterii:
Lei 70,000 pe No. 53,927
„ 50,000 „ „ 59,961
Lei 20,000 pe No. 28162 Lei 20,000 pe No. 43756
„ 10,000 „ 11202 şi nenumărate alte cişiguri à Lei 5000, 3000, 2000, etc.

Tragerea Clasei I-i:
14 (27) DECEMBRIE 1912
1/8 numai Lei 1.50
1/4 Lei 3.—1/2 Lei 6.—1/1 Lei 12.
Cel mai mare câştig eventual:
LEI 900.000

Rob. Th. SCHRODER

BUCUREŞTI
Calea Victoriei 97
Sucursale: Calea Victoriei 50 Calea Griviţei 96 Str. Lipscani 72
BOTOŞANI — Calea Naţională 203;
IAŞI — Str. Ştefan cel Mare 8;
GALAŢI — Str. Domnească 14.
CRAIOVA — Str. Unirii 69;
BRĂILA — Piaţa Sf. Archangheli (Casa Rally);
PLOEŞTI — Str. Basarabilor 1

Magasinul Conservatorului
IAŞI—Strada Lăpuşneanu 32—IAŞI
NOTE de MUZICA
ASORTIMENT complect după Programa Conservatorului
Instrumente Muzicale şi Accesorii
Reprezentanţa şi Depositul renumitelor
Piane şi Pianine
— ROSENKRANZ —
Neîntrecute în soliditate şi ton frumos
Vînzare şi în rate mici fără aconto —
— Catalogue gratis —
ÎNCHIRIERE DE PIANE CU PREŢURI AVANTAGIOASE

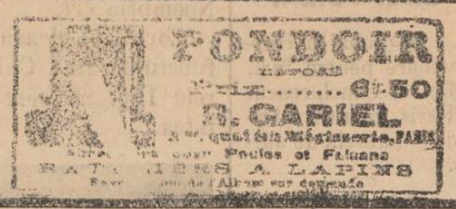

NEVRALGIELE
Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ameţesc şi vindecă Nevralgiele cele mai grele de tămăduit, Migrenele, Ganglioane, Sciatice, Afecţiunile reumatismale acute şi cronice care [illegible] de orice [illegible] şi alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la mese. In diua cea d'antâiu să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vre o uşurare, va lua 4 hapuri în doua zile: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue de la mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de GLEN & Cie, de PARIS, cari se pot găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.

Renumitele PLUGURI
întregi de oţel bătut
marca PORC MISTRET
DIN FABRICA
Gebrüder Eberhardt Ulm
a) cu 1, 2 şi mai multe brande
b) speciale de vie
c) speciale de prăşit
Maşini de secerat de Mc. CORMIC precum şi alte maşini şi unelte agricole, permanent în depozit la
Fraţii Bachstez, Iaşi

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, str. Gh. Mîrzescu 17—Instalaţie cu motoare electrice

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași str Gh. Mirzescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul X — No. 1747. Marți 27 Noembrie 1912

Deschiderea Parlamentului

Poate nici odată n'a fost mai așteptată de marea opinie publică cu mai multă încordare deschiderea parlamentului, ca de data aceasta.

Două sînt motivele, cari indrituesc această încordată așteptare. Intăiu evenimentele *din afară* pun fiecăruia legitima și patriotica întrebare : Cum va vedea Regele României și guvernul Măriei Sale aceste evenimente, cari interesează în cel mai înalt grad neamul românesc și prestigiul nostru ca stat la Dunăre? Ori cît un Cap de stat și un guvern al Său sunt ținuți în cumpăna rațiunilor diplomatice, să vază altfel de cît națiunea, sînt cazuri însă unde și Rege și națiune și guvern trebue să fie una. Și așa credem că va fi de astă dată.

Prea ne sînt mari interesele în Balcani ! Prea sînt expuși arbitrarului comitagiilor greci și bulgari frații noștri de sînge; și apoi a venit vremea de reparat uneltirile și abuzurile pentru ca să nu vedem toți—și Rege și popor—că același gînd ne mînă, același dor ne cheamă, același interes ne leagă.

Glasul Măriei Sale va fi rar și răspicat izvorît din adîncul sufletului unui neam întreg și de la Pind la Tisa, tot ce e suflare românească va asculta cu adîncă cucerire glasul de liniștire al bătrînului nostru monarh, care veghează ca un bătrîn străjer la interesele noastre cele mai scumpe, cele mai sfinte.

Vom asculta cu toată cucerirea de Romîni pasagiile liniștitoare ale politicei noastre de neam și sîntem încredințați că nici odată un Hohenzollern n'a fost mai necesar tronului României ca de astă dată.

Ni e prea mare Regele nostru; ni e prea crescut ca vază în ochii bătrînei Europe, ca cele ce dorește, gîndește și simte Regele României să nu fie dorite, gîndite și simțite de toată diplomația Europeană. Sfatul acum vine de la noi, dorința vine de la noi, planul vine de la noi. Și au venit soli și mari și mici, și au venit ghinărari în fireturi să aducă cărți împărătești, și vor mai veni și oameni de stat și duci și mareșali să arăte închinăciuni Slăvitului nostru Rege, căci așa au venit vremurile ca de la noi să plece cuvîntul de pace, cuvîntul de liniștire al Europei.

Și azi la amiezi, firul telegrafic va duce Balcanilor ce gîndește Carpatul, că de unde la 77 Carpatul a învins Balcanul și a renăscut viața nouă la poalele lui, iar astăzi la 912 tot Carpatul e chemat să liniștească Balcanul de foc și pîrjol, căci e de ajuns atîta sînge curs pentru fîșii de pămînt; de ajuns atîta perfidie greacă în dosul Crucei; de ajuns atîta nedreptate pentru cei de un sînge cu noi.

Și cum la 77 Balcanul a ascultat *de robie*; astăzi asculta-va *de cuvînt;* căci e cuvîntul unui Hohenzollern, Rege al României! La trecerea cuvîntului lui a sporit un popor ca cultură, ca avere, ca viață economică, ca armată. Din zeci de uliți de la 77, azi s'au făcut sate; din sute de uliți azi s'au făcut mii, și din zeci de mii de uliți azi s'au făcut sute de mii. Și e mare o țară prin averea și cultura sa; dar e mai mare prin baionetele sale și prin educația militară a tuturor fiilor țării.

De la flăcăul țaran, pînă la cel mai prizărit intelectual îmblă un duh de neam înflăcărat, aprins, istovitor; căci și noi avem un ideal, idealul neamului, și al nostru ideal nu e numai la miazăzi, ci e și la miază noapte și la soare-apune ca și la soare-răsare. Din toate părțile României de la noi așteaptă strajă, veghe, realțare de neam.

Și nu-i vom înșela, căci nu sîntem nici mici, nici mișei !

Pe cît motivele externe măresc însemnătatea ziselor Regelui, pe atît și motivele interne cresc această încordată așteptare.

Care alt parlament prezentatu-sa vreodată cu privala celui de acum? Tot ce e valoare politică în țara aceasta se găsește în parlament.

Liberalii și-au adus pe lîngă toți frunțașii aleși fără contracandidați, și pe stegarii cei mai meritoși din țară. Nici o dată o opoziție n'a dus mai mulți membri în o Cameră romînească ca acum, căci nici o dată alegerile n'au fost mai *în litera* Constituției ca acum. Garanția cea mare a acestor alegeri a stat și stă în puternica personalitate a șefului nostru, căci el a putut fi singurul barbat politic, care poate ținea piept la toate ciocnirile de interse cea de data aceasta.

Și liberalii vor fi cei dintăi să recunoască că au fost și în țara romînească alegeri libere, cruțînd statul de a se pune prea mult în slujba alegătorului dar iconomisînd și pe cetățan de prea puternica înrîurire a statului. Iar dacă în presa lor mai cărcotesc ceva pe ici pe colea, la tribuna parlamentului toate aceste tribulațiuni se vor netezi, ca să iasă calificarea cea curată și oficioasă.

Cele 2 partide conservatoare, de și s'au înțăles de la capăt să-și ducă cîte 138 de partizani în cele 2 corpuri legiuitoare, colegiile electorale au eșit din compasul măsurător și au știrbit pe ici pe colea măsura de perfectă egalitate, dînd mai mult cîștig de cauză prietenilor noștri — la Cameră, și confraților—la Senat.

Avem datoria de a constata că alegătorii au fost mai cuminți de astădată, de cît conducătorii politici. Marea majoritate a alegătorilor duși de acel duh de guvernamentalism au dejucat pe alocurea țițele politicianilor, și nu ne sfiim a afirma că dacă alegătorul romîn—cel neînregimentat—ar fi fost tot așa de mic la suflet și stricat ca pătura politicianilor, desacordul ar fi fost mai mare. Puterea de astădată s'a pus în slujba alegătorilor cuminți, înfrînînd pornirile celor nărăviți.

De cît, ori cît am lăuda pe alegătorul cuminte, el dă numai votul, iar politica o face tot cel ce a dat dovadă de indisciplină. Imi dau samă ca deputat ce sînt că în sînul colegilor mei voiu găsi mai multă pornire de răzmărița de cît în masa alegătorilor. De aceia zic, că din acest punct de vedere parlamentul actual prezintă un foarte mare interes.

Croit cu compasul, triangularea a eșit cam șchioapă; și e chemarea de a-o îndrepta.

Cum?

Aici vine rolul cumințeniei fruntașilor noștri. Noi democrații prezentăm un bloc *unul* și *statornic* în jurul șefului nostru. Dacă n'am pătruns în parlament toți cei 138, căți sîntem, formăm o masă compactă, *ireductibilă*. Dorim ca și în partea confraților noștri să transpire același sentiment de solidaritate, de încredere, de frăție.

Știm *prin noi* că la dînșii au fost mai multe frămîntări, unele legitime, altele viforoase și pătimași. Toți *independenții* lor au căzut, alții au învins; dar căderile lor au adus răniri la unii miniștri; izbînzile lor s'au repercutat în guvern. Dacă aceste răsunete vor fi de natură a mai dura ceva ba încă mult, și vor mai avea urmări reale, se va vedea prin atitudinea celor interesați.

Dacă parlamentul a eșit așa colorat prin formula politică a *zonei de influență*, o dată chemat la lucru, credem a ști că zona de influență trebue să-și pue capăt repercutărilor sale. Iar dacă în jurul unora și altora se vor stabili anumite zone de influență, se va grăbi sau se va întărzia gîndul cel bun al nostru al tuturora: frăția pe toată linia. Unirea și *unitatea politică în diriguire*. Dacă mai e vorbă de o Plevnă internă, apoi multe redute s'au cucerit și de pe coasta Griviței se poate foarte bine ochi și bate la căsuța albă a lui Osman Gaziul, ca să se răpună și cîrma, mai ales că cărmaciul de fapt lipsește din casă.

Noi ca unități politice vom radia numai unire, dîndu-ne foarte bine samă, că a încetat vremea escarmușurilor politice.

Gh. Ghibănescu

Cuvîntul diplomaților

Ziarul „Berliner Tageblatt" publică în numărul seu de azi, o convorbire cu marele Vizir Kiamil-Pașa.

Soarta răsboiului se datorește marilor puteri—spune Kiamil Pașa,—cari nu s'au ținut de cuvînt.

După ce au hotărît încheiarea păcei, au retrimis acasă rezervele, căci Turcia se bizuie pe cuvîntul puterilor că nu va fi răsboi în Balcani.

Și numai așa am fost înșelați și trîntiți. Dar aceasta nu aduce nici o umbră viitorului, și dacă încheiem pacea, aceasta nu o facem, fîndcă sunt nevoiți.

La o întrebare, ce va face Turcia, în caz cînd Grecia va continua a refuza semnarea păcei, Kiamil-Pașa n'a dat un răspuns direct, dar a dat a înțelege, că Turcia nu se prea sinchisește de atitudinea Greciei.

Kiamil Pașa și-a exprimat apoi toată încrederea pe care o are în Germania, care ar putea spune un cuvînt hotărîtor în această chestie. D.

Atitudinea d-lui Iorga

De cînd a izbucnit războiul balcanic și mai cu seamă de cînd au început să circule zvonurile unei păci apropiate, d. Iorga nu mai are astîmpăr. Broșuri, discursuri, apeluri și articole de ziar, sunt inchinate de către d-sa acestui sîngeros conflict. Nu știm dacă dorul de originalitate și iubirea de paradox dictează d-lui Iorga atitudinea pe care a adoptat-o, știm însă că părerile pe cari d-sa le exprimă nu sunt împărtășite de opinia publică, și că dacă d. Iorga și-ar fi făcut din atitudinea d-sale în chestia externă, program electoral, nu numai că nu s'ar fi ales în Cameră, dar n'ar fi întrunit nici a zecea parte din voturile cu care a fost cinstit de către alegători.

Impreună cu amicul d sale de la Iași, d. A. C. Cuza, d. Iorga a vorbit și a scris în așa fel în chestiile internaționale, cari preocupă azi țara noastră, în cît părerile d-sale, adoptate în totul de presa popoarelor cari au interese deosebite de ale noastre, au fost exploatate împotriva noastră.

Și cu toată această atitudine surprinzătoare, d. Iorga continuă a se crede și a se afirma cel mai mare și singurul patriot în această țară

Presa străină și Mesagiul romîn

Presa străină se ocupă de Mesagiul romîn, pe care îl anunță, că nu se va ocupa de cît de situația externă și de creditele militare, pe care această situație o cere.

In același timp ziarele streine înregistrează mișcarea de protestare, provocată în țară, de ororile, pe care Grecii le comit în Macedonia, și prin care se cer o intervenție energică.

Ziarul „Berliner Tageblatt" adaugă că presa romînă, cere guvernului care a deschis demersuri diplomatice,—să nu se mulțumească cu atîta.

D.

Cauzele lipsei de export din țară

Din capul locului ținem să constatăm că mișcarea de export din țara noastră nu a luat încă avîntul, pe care îl așteaptă atît agricultorii noștri doritori de a-și vinde cerealele din recolta anului curent, cît și cercurile noastre financiare, cari sunt convinse că o reanimare a exportului ar ușura piața de lipsa de numerar și de devize streine.

Cîteva cantități mai mari s'au vîndut și încărcat în ultimele săptămîni, dar ele dispar față de stocurile relativ însemnate ce se mai găsesc în țară.

Care să fie cauza că exportul nostru nu ia avînt? Să fie oare exact, așa cum s'a afirmat de către una din cele mai sus puse personalități din lumea noastră financiară: că ar exista proprietari de cereale cu mărfuri depozitate în porturi și gări și cari ar refuza să le vînză așteptînd prețuri mai bune?

Nu contestăm că personagiul în chestiune a fost în măsură să fie bine informat și că se vor fi găsind în realitate detentori de cereale care nu acceptă prețurile ce li se oferă. Informațiunea aceasta avea însă nevoe să fie complectată, iar nu înregistrată ca un simplu fapt-divers dintr'o gazetă, cum de pildă că d-ra X s'a sinucis, probabil din dragoste, fără să se dea amănunte mai precise asupra motivelor sau motivului exact al acestui act disperat. Căci dacă faptul că unii proprietari de cereale refuză să le vînză, fiindcă nu li se dau prețuri mai bune, ar fi fost cercetat mai adînc, s'ar fi putut foarte ușor afla că această opunere are cauze serioase.

In primul rînd este știut de către toți acei cari cunosc situația din piața noastră de cereale, că avem mulți, foarte mulți amatori de a-și vinde marfa, dar că nu avem cumpărători. Exportatorii noștri se țin într'o justificată rezervă.

Războiul a creiat un complex de nesiguranțe: nesiguranța mijloacelor de transport, nesiguranța trecerii prin Dardanele, nesiguranța prețurilor la sosirea mărfii în piețele de consumațiune. Căci pînă acum importatorii străini au refuzat să cumpere cu preț cert din țările care trebuie să-și treacă cerealele prin Dardanele, neștiind dacă și cînd le vor primi; iar exportatorii noștri au refuzat să cumpere și să vînză marfa cu preț cert, nefiind siguri dacă vor fi în măsură să încarce și să predea la timp.

Era deci un lanț de circumstanțe, care au împedicat ori-ce negoț de cereale în țara noastră. Ici și colo se găseau amatori de a cumpăra, dar aceștia calculau cu toate riscurile posibile și ofereau din cauza aceasta prețuri adevărate ridicule, a căror acceptare ar fi echivalat cu ruina vînzătorului, ar fi semănat aidoma cu desfacerile negustorilor în ajun de a da faliment.

Agricultorii noștri — și aceasta nu ar trebui să se uite —nu posedă nici o organizație a lor proprie de export; ei se află deci totdeauna la cheremul negustorilor-exportatori. Și era oare prudent ca deținătorii de cereale să vînză cu ori-ce preț, înregistrînd pagube enorme, cari s'ar fi resfrînt asupra întregei economii naționale, numai în scopul de a procura pieței numărar mai abundent și devize mai eftine?

Acum cînd războiul din Balcani pare a lua sfîrșit și cînd se crede că diferendul austro-sîrb nu va provoca un conflict armat între Rusia și Austro-Ungaria, există probabilitatea că exportul nostru de cereale va lua avînt. Atunci se va vedea că agricultorii noștri nu au refuzat să vînză din motive meschine, dar că un concurs de împrejurări i-a împiedicat de a-și ușura propria situație materială.

OAMENI ȘI LUCRURI

JURĂMÎNTUL

Priveliștea pe care a oferit-o eri orașului nostru în momentul solemn al jurămîntului noilor recruți a fost nouă și interesantă. Nu prin caracterul escluziv religios care-i s'a dat, dar prin extraordinara gavitate, pe care o reprezintă, în momentul de față, însă-și această instituțiane de multe-ori prețuită mai prejos de valoarea ei socială: armata. Ar fi a tăgădui realitatea, dacă n'am recunoaște că pentru imensa majoritate a noilor încazarmați elementul credinței—cu tot ce cuprinde acest cuvînt din domeniul prejudecății—alcătuește un factor de supremă însemnătate. Dar nu un factor esențial și unic.

Sutele de mii de soldați ai Republicei Franceze—recrutați și acolo, cei mai mulți din mijlocul satelor—nu vor fi mai puțin credincioși și devotați patriei lor, prin faptul că sunt educați a jura credința numai țării, fără vre-un amestec al clerului. Căci pentru fiii unui pămînt nu este ceva mai sfînt, mai scump de cît pămîntul acesta, în care *simt* că-și are izvorul viața lor și în care *știu* că vor trebui să-și găsească, cu toții, mormintele lor.

Elemente de educațiune sufleteasă a recrutului se găsesc prea îndeajuns în sentimentul—egoist și altruist în același timp — iubirii omului pentru pămîntul lui. Nicăiri ca în Franța—fiindcă am amintit numele marei Republici — nu se vede mai mare bucurie publică în rîndurile celor aleși ca să facă serviciul militar, după cum nicăirea iarăși nu există un entuziasm și un elan războinic mai infamabil de cît acolo.

„Les conscrits"—cei recrutați—organizează manifestații vesele,—uneori adevărate demonstrații zgomotoase — pentru a-și arăta satisfacția că au fost găsiți vrednici de a apăra patria la trebuință. Are oare acest sentiment curat și înalt trebuința de a fi complicat cu elemente de altă natură, micșorat prin adăogiri suplimentare ce derivă din cultul fricei?

Firește. In afară de interesul superior al unei străvechi instituțiuni sociale—reprezentînd credințele oficiale—este aci o cunoaștere reală a sufletului primitiv-omenesc, de a se inchina forțelor superioare și nevăzute, de la cari poate veni răsplata ori pedeapsa. Netăgăduit că, în decursul vremilor, cultul acesta al temerei de necunoscut, va fi dat roade bune. Dar vrednic de cultivat între toate este simțimîntul dragostei de pămînt, în afară de ori ce altă înrîurire, — emancipată de ori-ce instincte oculte.

Nu este pămîntul tot atîta de... divin ca și cerul? Și dacă nu este, — de ce n'ar deveni de acuma înainte?

Dar iată paranteza din cale afară lungă, —cînd am avut intenția de a zugrăvi ceva din maiestatea spectacolului atît de nou în orașul nostru, — jurămîntul solemn al noilor recruți, în afară de psihologia complexă a actului însu-și. Medion

MACBULÈ

Sub toate formele Turcia în general, femeea turcă în deosebi, sunt de actualitate.

Vor interesa dară cu atît mai mult detaliile de mai jos, în care e vorba și de Carmen Sylva.

Chiar în cursul săptămînei trecute un redactor al unui ziar european a divulgat interesantele reflecții pe care le-a făcut Regina Elisabeta în cursul unei recente audiențe, vorbind despre dezastrul Turcilor în cunoscutele împrejurări.

*

Turcia nu înseamnă pentru unii de cît patria eroilor din „O mie și una de nopți", țara minaretelor și a hogilor, a seraiurilor fantastice și a femeilor cu văl des pe față.

Constantinopolul însamnă : Stambulul murdar, cu miile lui de cîini vagabonzi; Pera pestriță, cosmopolită ; Bosforul cu Cornul de aur și cu minunatele-i palate de marmoră.

Iată tot ce știm despre poporul care îngenunchiase Europa. Uităm că Turcii sunt și ei oameni, că femeea turcă ascunde, în dosul vălului, și un suflet. .

E adevărat că scriitorii n'au neglijat lumea aceasta turcă. Admirabilul roman al lui Pierre Loti : „Les Désenchantées, evocă într'adevăr poezia Orientului, viața și moravurile turcești.

Dar ori cît de frumos și de documentat ar fi, el nu mai umple astă-zi singur golul. De la apariția romanului lui Loti, au trecut mai bine de două decenii.

O lucrare nouă, care se anunță e drama „Macbulé" a doamnei Kerimié Hanoum, care va apare zilele acestea.

Krimié Hanoum e pseudonimul sub care se ascunde Marie-Hobe-Pașa, soția generalului-locot. Hobe-Pașa, o scriitoere distinsă care trăind mulți ani în Turcia și întreținînd relațiuni strînse cu aristocrația musulmană a ajuns să cunoască literatura turcească, femeia turcă și sufletul ei.

In prefața scrisă anume pentru dramă aceasta, „Carmen Sylva" ne spune cine este „Macbulé".

„Cînd o țară se află într'un impas atît de greu ca acela în care se găsește Turcia în clipa de față, atunci îți răsună ca un strigăt de ajutor vocea, care se ridică să spună omenirii cît de mult va pierde cu țara care se clatină, să-i arăte comorile ei ascunse care ar merita să fie desgropate și scoase la lumina întreagă !

„Glasul acesta este al unei poate talentate, al unei femei nobile, care nu degeaba a trăit mulți ani în Turcia, gustînd ospitalitatea acestoi popor curios și pătrunzînd adînc în moravurile și concepțiunile lui despre viață, concepțiuni cari, sub aparența lor bizară, ascund atîtea lucruri minunate.

„Magbulé" este Ifigenia Orientului. Am avut bucuria să fiu și eu martoră la nașterea ei, la toate fazele dezvoltărei ei, și pot să fac mărturia seriozității și zelului cu care a fost scrisă drama aceasta, operă de recunoștință și de pietate.

„Doar nu ești de cît o femeie !" — zicea un băețaș de trei ani mamei sale care-l dojenea. Vorbele acestea suntem gata să le spunem și noi unui talent oricît de mare, numai ca să ne luăm dreptul de a aprecia o operă strălucită. Nemilosul public spunea adesea : „Doar nu ești de cît o femeie", întoarce spatele și nici nu-și mai dă măcar osteneală să vază dacă lucrarea este sau nu de valoare.

„In drama aceasta ne apare frumusețea desăvîrșită, castitatea și abnegația, așa cum numai realiștii cei mai mari, Grecii, au cutezat s'o reprezinte în Ifigenia, Alcest, Antigona ! Dar nimeni nu vrea să crează că Orientul poate să producă o astfel de apariațiune. Și aci se înșeală toată lumea. Sufletul femeei este acelaș în toate țările, și ceea ce-l rîdică este tocmai abnegația, puterea sa de sacrificiu. Dar tot aci e și primejdia: femeia se jertfește prea bucuros și prea ușor !

„Dar Madonele de pretutindeni, și nașterea miraculoasă a întemeietorilor de religiuni, ne dovedesc că virginitatea și castitatea au fost apoteozate în toate timpurile !

„Faptul că multe femei ajung azi albine lucrătoare din nevoie și din cauza vitejiei lor, nu micșurează cu nimic meritul Ifigeniilor și al Madonelor, ci dimpotrivă, le înconjoară cu un nimb și mai strălucitor.

„Ele sunt adevăratele pione ale mișcării femenine, căci ne arată cu cît stă

Laboratorul de Analize Medicale și Industriale

Doctor A. Ratianu

Chimist diplomat de la Universitatea din Geneva

— IAȘI — Strada Cuza-Vodă (Golia) 48 — IAȘI —

Execută: Analize complecte de urină, chimice și microscopice; Analize chimice și microbiologice de lapte de la doici; Analize bacteriologice de spute asupra bacilului tuberculozei; Analize de secreţiuni Uretrale asupra Gonococilor Neiser; Analize alimentare de Vinuri, lapte, făinuri etc. Analize de stofe din punct de vedere a compoziţiei și a conţinutului în lînă, bumbac sau matasă, etc. etc.

mai presus de bărbat fecioara, în inaccesibila ei curăţenie și măreţie!

„Albinele lucrătoare, care merită toată stima, n'au vătămat de loc, nici n'au distrus crinii. Din potrivă, i-au păzit adese ori.

„Nu e oare tocmai menirea unei femei nobile, să cînte femenismul cel mai înalt și să-l pună în lumină favorabilă? Poeta aceasta mare a izbutit să creeze o operă veșnică, care rîdică un popor întreg în ochii lumei, un popor care este doborît tocmai acum, un popor pe cari oamenii și elemente s'au jurat să-l nimicească, dar care nu va dispare cît timp va mai avea și va mai diviniza asemenea femei.

„Macbulé" va sta odată printre măreţele figuri femenine ale lumei poetice; lumea va crede în ea, ca și în celelalte, căci omenirea se va închina în totdeauna la cel mai înalt lucru din fiinţa sa. Felicit pe nobila poetă, care a pus tot sufletul ei ca să rîdice un așa monument de recunoștinţă poporului, la care a găsit iubire și prietenie".

Solemnitatea de eri

— Jurămîntul recruţilor militari —

Cu mare solemnitate s'a făcut ieri, Duminecă, în catedrala mitropolitană din Iași, depunerea jurămîntului recruţilor — solemnitatea la care au asistat și autorităţile civile și militare.

Serviciul divin a fost oficiat de I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei.

După terminarea slujbei religioase, a avut loc, în strada Ștefan cel Mare, defilitarea trupelor în faţa clerului și autorităţilor.

*

Rugăciune alcătuită jurămîntului ostășesc

Doamne, Dumnezeul nostru, Impărate al cerului și al pămîntului, Cela, ce ai erînduit pe îngerii tăi în oștiri cerești, ca să îndeplinească poruncile Tale și cu sabie să păziască Raiul, făgăduit de Tine numai celor drepţi; iar popoarelor să le fie păzitori și povăţuitori, spre împlinirea voei Tale;

Cela ce pe sfinţii Tăi apostoli i-ai întrarmat cu îndrăzneală, ca să biruiască lumea întunericului, prin propoveduirea învăţăturii Tale; iar pe sfinţii mucenici, i-ai umplut de duhul vitejiei, ca să lupte pînă la jertfa de sînge, cu prigonitorii și împilătorii Bisericei, întemeiate de Tine;

Insuţi Impărate și Doamne, și pe acești tineri ostași romîni, care acum cu jurămînt se leagă pe numele Tău, pentru a păstra crrdinţă Regelui nostru și a apara Ţara noastră — Romînia, — dată nouă de Tine spre moștenire, ca și pe îngerii Tăi, întărește-i pentru paza și apărarea Ţării, și-i umple de duhul vitejiei, ca să pună pe fugă și să zdrobească taberile vrăjmașilor noștri.

Trimite-le credinţa cea întru tine și'n legea Ta cea sfîntă, umple-i cu dragostea de Ţară, precum cu înbe șugare ai umplut pe vechii noștri ostași, care au pus pe fugă și au zdrobit pe vrăjmașii, veniţi să cotropească Ţara, să robească norodul și să strice Biserica Ta cea sfîntă.

Așa Doamne, auzi-ne pre noi în ceasul de acum și întărește legămîntul acestor ostași, ajutîndu-le a fi vrednici de chemarea ostășească și de încredere Ţării pentru slava numelui Tău, în veci, Amin.

* * *

Jurămîntul

In numele lui Dumnezeu Atotputernicul, jurăm credinţă Regelui Carol I-iu, supunere legilor ţării și îndatoririlor militare, în toate împrejurările, în timp de pace, ca și în timp de război.

Așa să ne ajute Dumnezeu.

* * *

Cuvîntarea I. P. S. S. Mitropolit Pimen al Moldovei

Dragi băeţi și tineri ostași,

Ajunși în floarea vîrstei, aţi fost aleși dintre cei mai voinici fii ai ţării — d'o vîrstă cu voi — și chemaţi să faceţi slujbă militară.

Sosiţi în cazarmă, voi începeţi o nouă viaţă și aveţi un nou nume. De aei înainte, grija de voi o are ţara, pentru că sunteţi ostașii ei.

Și îmbrăcămintea vi se schimbă cu alta mîndră, căci așa șade bine ostașului romîn, să fie mîndru, cu voe bună, cu chip curat și frumos.

Slujba militară, se deosebește de celelalte slujbe; căci, la drept vorbind, milităria e mai mult o chemare de mare cinste, pentru că ostașul are sarcina d'a înfăţoșa și apăra mîndria ţării, în ori-ce împrejurare.

In timp de pace, ostașul cu arma pe umăr, veghind la hotarul ţării, e gata de luptă pentru paza ei. In timp de război, luptă cu arma în mînă și din peptul său ostășesc, face zid de apărare ţării, contra dușmanului.

Acestea, ostașul le face supt ascultarea și comanda șefilor lui în fruntea cărora stă M. S. Regele.

Iată, dragii mei flăcăi, pentru ce voi, înainte d'a începe milătăria, vă legaţi cu jurămînt înaintea lui Dumnezeu, pe steagul ţării, în faţa noastră a tuturor, că veţi păstra credinţă nestrămutată M. S Regele Carol I, supunere legilor ţării și îndatoririlor militare—în timp de pace și în timp de război.

Cu jurămînt v'aţi legat înainte lui D-zeu că veţi îndeplini din inimă și cu drag îndatoririle ostășești.

Aceste îndatoriri să obligă: să fiţi cuminţi, să fiţi cinstiţi, să aveţi dragoste de fraţi între voi; să vă fie dragă milităria, și grdutăţile ei, ori cît de mari, să nu vă descurajeze; și cu bărţie și stăruinţă să vă faceţi datoria, căci așa cere milităria.

Să ascultaţi cu luare aminte de ordinele șefilor voștri și să le împliniţi cu sfinţenie.

In caz de război să luptaţi cu vitejie pînă la vărsarea sîngelui vostru!

A muri — luptînd pentru ţară și lege e cea mai mare cinste, la care poate să se înalţe un ostaș. Căci: lupta vitejească dusă pînă la varsarea de sînge, face din ostaș, un viteaz, și încă un viteaz al naţiei întregi, și vitejii, naţiilor nu mor nici odată; ei sunt vii pentru vecie. Ţara, cu litere de aur, le scrie numele în cartea vieţii ei.

Biserica îi pomenește și se roagă lui D-zeu pentru fericirea lor cerească.

Ostașii viteji, ca și-o armată întreagă — numai în lupte și'n războaie îşi făuresc zile mari, pentru ei și ţara lor!

Așa să înţelegeţi voi, tineri ostași milităria și jurămîntul militar; și A tot puternicul D-zeu vă va ajuta să faceţi slujba milităriei cu vrednicie și la vreme să vă întoarceţi sănătoși în satele voastre, — venind — fie din cazarmă, fie din războiu

Altfel, veţi ști, că pe ostașul necredincios, care calcă jurămîntul, Ţara îl desprețuește ca pe un trădător și nevrednic fiu al ei și blestemul lui D-zeu va cădea asupra lui, murind, ca un nemernic și pe mormîntul lui vor crește ciulini și mărăcini.

Cred, că uniii din vni aţi cetit și știţi din cărţi; alţii aţi auzit și știţi din bătrîni, că d'așa pătrundere a îndatoririlor ostășești, au fost înflăcărați oștenii lui Mircea la *Rovine*, ai lui Ștefan cel Mare, la *Războeni*, ai lui Mihai Viteazul la *Călugăreni*, și-ai Marelui nostru Rege și Căpitan la *Plevna*.

Aceia sunt vitjii neamului nostru, fala noastră, mucenicii noștri și sufletele lor stau sus în cer și d'acolo privesc la noi și la ţara noastră, pe care cu sîngele lor, au aparat'o și ridicato la starea, în care se află azi.

Dragostea lor pentru ţară să vă înflăcăreze și pe voi în ciasul hotărîtor, care ceas, numai lui D-zeu e cunoscut: el poate suna ori cînd, știut find, că tunul la vecini.

Incă un sfat.

Precum exercițiul militar, ce faceţi în ori ce zi, are de scop a vă întări trupește, păstrîndu-vă sănătatea și ferindu-vă de boale, făcîndu-vă și gata de luptă, tot așa se cuvine să vă păstraţi sufletele voastre curate și luminate ca să fiţi gata, pentru săvîrșirea faptelor mari de vitejie ostășească.

Prin întărirea sufletească, care trebue să aibă la temelie credinţa în D-zeu și în sfintele lui învăţături, voi vă veţi pune în legătură cu vechii oșteni, care, cu credinţa în D-zeu au pornit la răsboi și au bătut pe vrăjmași.

Și voi, întăriţi sufletește, avînd aceeași credinţă în Dumnezeu, veţi călca pe urmele bătrînilor ostași. In luminarea sufletească, să ascultaţi povețele preotului vostru de armată, care îngrijește de trebuinţele voastre sufletești. Știutorii de carte dintre voi, să citească numai acele cărţi, care vor spuse ca bune de preot și șefii voștri, ferindu-vă de cărţi cu învăţături rătăcite, pe care unii streini și rău voitori ai ţării — cearcă a le strecura în mînele voastre.

Inainte de a încheia cuvîntarea către voi, vă aduc aminte, că jurămîntul ce aţi depus, l'aţi isprăvit cu vorbele: *Așa, să-mi ajute D-zeu*. Și noi cei ce sîntem de faţă: Eu metropolitul, d-l General comandant al Corpului cu toţi d-nii ofiţeri, ascultînd făgăduinţa voastră vă zicem:

Să ajute D-zeu, ca cu vrednicie să vă împliniţi jurămîntul.

Vă bine cuvîntez și rog pe Atotputernicul, să fie cu voi, să vă dea sănătate și să vă întărească cu vitejie.

Domnule General Comandant.
Domnilor ofiţeri.
Iubiţi Ostași.

Numai trei zile ne despart de marea zi — 28 Noembrie, cînd se împlinesc 35 de ani. de cînd Armata noastră sub Comauda Marelui ei căpitan. Măria Sa Domnitorul Carol I, dusă la isbîneă pe cîmpiile Bulgariei, a luptat cu vitejie în șanţurile de la Plevna, pentru binele vecinilor noștri bulgâri.

Acolo, la Plevna, departe de ţară și de mormintele părintești, se odihnesc pentru vecie osemintele vitejilor noștri fii, care vor fi pururea mărturie de vitejia ostașului romîn și de dragostea cu care romînu totdeauna a ajutat în vremuri grele jpe vecini și pe oprosiţii de soartă.

In faţa acestei măreţii de fapte viteești, de care ca romînii avem dreptul a fi mîndri, gînoul nostru să-l îndreptăm către M. S. Regele Carol I-iu, Cagul suprem al Armatei, rugînd pe D-zeu să ni-l păstreze sănătos încă mulţi ani, pentru biuele ţării și pentru fala Armate!.

Trăiască M. Sa Regele cu Familia Domnitoare!

Trăiască viteaza noastră Armată!

Trăiască scumpa noastră Romînie!

Litere-Științe-Arte

„Noua Revistă Romînă" a apărut cu sumarul următor:

Noutăţi: Inmormîntarea lui Caragiale. Noul parlament.

Actuale: George Murnu, (Profesor la Universitate), Autonomia Macedoniei.

Cronica Literară: Ion Trivale, Către noua generaţie de S. Mehedinţi.—Nuvelele lui Ion Dragoslav.

Școlare: M, Mihăileanu, Străinii în școalele noastre secundare.

Literatură: D. Iacobescu, Noapte fantastică (versuri); Adrian Maniu, Prin genele soarelui; Castor & Pollux: Adagio de toamnă (versuri); Peter Rosegger: Acarul.

Cronica Teatrală: Lazăr Cozma: Egreta, de Dario Niccooemi.—Voia Inimii, de Francis de Croisset.

Insemnări: Literatură italiană la Universitate.—Logică naţionalistă.—Reynaldo Hahn.

*

Ziarul vienez „Die Zeit" urmează cu succes campania de divulgări în contra ziarului naţionalist „Reichpost" dovedind că așa zisele corespondenţele originale de răsboiu au fost numai niște grosolane mistificări pe sama publicului,

*

Rolul lui Robert în „Bibliotecarul" va fi creat de d. V. Boldescu.

*

Se proiectează la teatrul naţional a se monta una din cele mai senzaţionale piese ale Parisului: Misterele camerei galbene" de Gaston Leroux, rivalul lui Conan Doyle.

*

Revista „Teatrul" va publica un fragment din „Visul unei Nopţi de vară" feerie de Shakespeare tradusă de d. G. Topîrceanu.

*

In seara de 1 decembrie se va juca „Martira" de Richepin, traducere în versuri de M. Codreanu.

*

In Martie 1912 are loc în Paris un *Congres internaţional edueaţie fizică* împărţit în șase secţiuni: 1). Fiziologia exercițiilor fice; 2) cinesiterapia, adică lecuirea mișcărilor naturale prin mișcări artificiale; 3) educaţia fizică școlară; 4) gimnastica militară; 5) jocuri și sportur!; și 6) turismul și alpinismul.

*

Anul viitor armata Franţei va dispune de 500 aeroplane, faţă de cele 60 ale Germaniei, 150 alc Angliei, 120 ale Statolor Unite, 114 ale Rusiei, 35 ale Italiei și 20 ale Austriei. — Datele sunt din sursă patriotică franceză.

*

A apărut No. 6 (16), tomul II din „Revue Roumaine". apreciata publicaţiune bilunară, care continuă a fi crediucioasă programului său eclectic. Numărul acesta cuprinde un substanţial articol de G. Ibraeleanu, eminentul critic și prof. universitar, asudra raporturilor dintre literatură și societate, prea frumoase poezii Ovid Densușianu, Mihail Codreanu, Gr. Alexandrescu și Radu Rosetti; sfîrșitul studiului Politica raselor de Al. D. Xenopol, ilustrul academician; interesante aprecieri critice de Caion asupra poeziei simboliste romîne și sistemului critic al d-lui G. Ibrăileanu; un portret literar de Mateiu Rusu, o frumoasă nuvelă Habas Cipriotul de d. Anghel, subtilul poet; urmarea Coceșului negru de V. Eftimiu, și o bogată cronică informativă. In medalion, portretul lui Mihail Codreanu.

Un leu numărul. Redacţia și administrașia: strada lucaci 10, Bucureşti.

*

STRUNA ZILEI

SPIRIT... PLAGIAT

„Pentru reușita în alegeri, d. A. C. Cuza și partizanii de la Suceava au hotărît să postească toată ziua."

Zici că 'n ziua de alegeri
Ai postit? Ne-adevărat!
Chiar ai tăi într'una ţipă
Că bătaie ai... mîncat.

Ministerul Instrucţiunei publice și cultelor

PUBLICAŢIUNE

Referindu-ne la publicaţiunile cu No. 49168, 72170, 79115, 77449 și 83166 înserate în Monitorul oficiul din 25 Iulie, 17, 25 și 28 Octombrie și 3 Noembrie a. c. se aduce la cunoștinţa generală că examenele de capacitate pentru numirea profesoarelor și maestrelor în învăţămîn secundar și profesional, care erau anunţate a se ţiue la Universieatea din Bucureşti se vor ţine la Universitatea din Iași amînîndu-se după cum urmează.

La 1 Aprilie 1913. — a) Limba romînă, limba și literatura franceza, limba latină, filosofiia, pedagogia educaţia. b) Contabilitatea, aritmetica comercială, biurou comercial, dreptu comercial și economia politică.

La 25 Aprilie 1913. — a) Șt. naturale, chimia, merceologia, higiena și geografia; b) limba romînă, limba germană, filosofia, pedagogia, educaţia;

La 5 Mai 1913. — a) Fizico- chimice, matematici elementare, merceologie, higienă și geografie b) limba romînă cu istoria și istoria artelor, geografia și instrucţia civică.

La 20 Mai 1913. — Matematici fizică, aritmetică comercială și geografie.

Tot odată se aduce la cunoștinţa că pentru partea științifică specialitatea de licenţă a candidatelor poate să fie sau științele matematice sau științele fizico-chimice sau științele naturale. O programă analitică pentru examenul de licenţă nu există.

Prin programa de licenţă se înţelege materia în întinderea cerută la examenele parţiale și la examenul general pentru licenţa în specialitatea respectivă.

Cu privire la programa specială de limba latină se aduce la cunoștinţă că examenul din această limbă pentru candidatele care n'au licenţă în filologia clasică va cuprinde operile din programa specială ale autorilor care se citesc în școlile secundare de fete gr. II, anume: Caesar, Titus Livius, Cicero și Virgilius.

INFORMAŢII

Lista de subscripţiei pentru aeroplanul „IAȘUL"

D-na Ana Conta-Kernbach	60 lei
D. Stefan Negruţi	500 „
D. Lupu Weinsengrün	30 „
D. Cristea T. Cristea	500 „
Banca Moldovei	200 „
D. Gh. Calmuski	20 „
D. Dr. Ilie Stroici	500 „
D. Grigore Iamandi	500 „
D. Dr. Gh. Proca, profesor la facultatea de medicină din Bucureşti	100 „
D. Nicu Stroici	300 „
D. N. Corjescu	100 „
D-na Lt.-Colonel Cătuneann	6 „
D-ra Beatrice Trantomir, prof.	2.50
D-ra Ida Ienescu, profesoară	2.50
Banca populară „Leul"	20 „
D. D. Brudea	5 „
D-na Zenobia Botez, subdirectoare la școala Elena Doamna—Bucureşti	20 „
D. Teodosie Motăș	20 „
Scoala de fete din Iași, Elena Doamnă, prin d-na Motăș, directoară	50 „

Banii au a se adresa d-lui Victor Fara la Prefectura de judeţ.

Guvernul bulgar a însărcinat pe generalii Agura și Draganoff să plece la Bucureşti pentru a lua parte la slujba religioasă ce va fi oficiată joi, 27 c, aniversarea luărei Plevnei.

CABINETUL MEDICAL
AL
DOCTORULUI
IN MEDICINĂ & CHIRURGIE.
EDUARD FABINI
IAȘI, STR. PĂCURARI, No. 5, Etajul I
Vis-à-vis de Jockey-Club
(DEASUPRA FARMACIEI)
INTRAREA PRIN RÂPA GALBENĂ
INSTALAŢIUNE MODERNĂ
CONSULTAŢIUNI
DE LA 8—10 a. m. și DE LA 3—6 p. m.
PENTRU
Boale interne
de piept, de stomah, de ficat, de rinichi, de intestine, etc.
Boale de Femei
TRATAMENT MEDICAL AL AFECŢIUNILOR
DE ORDIN
GINECOLOGIC

Școlare. — S'a detașat, pe 1 Decembre pe învăţ. D. Condrea, de la școala din comuna Curteşti (Botoșani), la școala de băeţi No. 3 Botoșani, la catedra d-lui N. Ursoiu, numit revizor școlar de Botoșani.

— Dl. C. Iordăchescu, institutor la școala de băeţi No. 3 Botoșani, pe ziua de 1 Decembre, a fost însărcinat cu girarea afacerilor direcţiunei acelei școale, pe tot timpul cît d. Ursoiu va funcţiona ca revizor școlar.

— Se transferă, pe 1 April 1913 pe învăţătorul I. Cosma, de la școala din Micleşti (Vaslui), la școala din Codăeşti-Rediu-Galian (Vaslui), care post, pe aceiași zi, se rădică la 110 lei, coborîndu-se în schimb postul de la Micleşti la 65 lei.

— Se transferă, pe 1 Decembre 1912, pe învăţ. Justin Dimitriu de la școala din Drugușeni, la școala din Mileanca-Tătăreșeni, ambele în jud. Dorohoi.

— Se transferă după cerere, pe 1 Decembre 1912, pe d-na Ana-Alexandrescu-Codreanu institutoare de la școala de fete din Calafat (Dolj), la școala de fete din Tg. Frumos, în locul devenit vacant prin transferarea d-rei Mălinescu la Fălticeni.

— Se detașează pe ziua prezentărei la post, pe d-na Victoria Hoisescu, institutoare la școala de băeţi No. 2 Roman, la catedra d-lui L. Romanescu.

— Dl. C. Vrînceanu institutor în Roman la școala No. 1 băeţi, se numește pe 1 Decembre, institutor de partea științifică la șc. medie din Roman, în locul d-lui Gh. Popovici demisionat și care își reia catedra sa de la școala No. 2 băeţi Roman.

— Se numește pe 1 Decembre pe d-ra Aneta Samsonovici, absolventă a facultăţei de litere, în postul de suplinitoare la școala de băeţi No. 1 din Roman, la catedra d-lui C. Vrînceanu.

— Locurile ramase libere în învăţămîntul primar prin numirea de institutori la școalele medii, nu vor fi declarate vacante, pînă cînd nu se va aproba de către onor. Consiliul Permanent și sancţiona de M. S. Regele, regulamentul care va hotărî drepturile și datoriile membrilor corpului didactic de la școalele medii.

Concert religios. (Joi, 6 Decmbre, orele 2 jum.—4 jum.), dat de „Unirea Educatoarelor Romîne", în scopuri de binefacere, cu bine-voitorul concurs al d-rei Beatrice Dogaru, absolventa Conservatorului din Iași, (Piano), d-lui Andrei Niculescu, bariton, absolvent al conservantorului din Milano, d-l Flor Breviman. absolvent al Conservatorului din Iași (Violoncello); orchestra conservatorului sub conducerea d-lui profesor Vlăduţă, corul sf-tului Spiridon, sub conducerea d-lui Diriginte I. Teodorescu, a d-lui Cătulescu, elev al Conservatorului din Iași și a cîtorva tinere domnișoare din societate.

Partea I. — 1. „Concert la Nașterea Domnului", p. cor mixt, aranjat de G. Muzicescu.— 2. a. „Trio de l'Oratorio de Nöel" de Saint-Saens, Piano, Violină, Violoncel; b. „Adante Religioso", de Fr. Thomé, Piano, Violină, Harmonium, Violoncello. —3. „Doamne Milueşte" de 100 de ori, de Cor mixt de Lvoff.—4. a „Wie einst in schöner 'n Tagen", de Popper; b. „Träumerei", de Rob. Schumann, Violoncello.— 5. „Eri tu"— Aria Baritonului din „Ballo in Maschera" de Verdi. — 6. „Laudate Dominum", de Haendel, Solo Baryton, Cor mixt, Piano, Harmonium,

Partea II.—„După Stea"; Mister în 10 tablouri (proecţiuni electrice, 15 plăci) pentru: Soli, Cor, Orchestră, Poemă și muzică de G. Fragerolle și H. Rivière.

Concertul promite să fie frumos, preţurile—cele serale ale trupei dramatice—sunt modeste, scopurile de binefacere urmărite de „U. E. R." nu se poate mai bine venite, cînd în cursul acestei ierni nevoi grele vor apasa asupra populaţiei sarace din suburbii. Prin urmare, nu ne îndoim că toată lumea se va grăbi să cumpere bilete.

Ultime Informaţii

Astăzi dimineaţă a sosit în gara Iaşi, ataşat la acceleratul, trenul regal, care va duce la Bucureşti pe marele Duce cu suita.

Pe lîngă persoana marelui Duce vor fi ataşaţi domnii general Presson şi maiorul Nicolescu.

La orele 12 jumătate, astăzi au lecat la Ungheni: d. Stefan Negruzzi, prefectul judeţului, care va saluta pe înaltul oaspe în numele guvernului; d. Cotescu, directorul general al C. F., inspectorul general al gendarmeriei rurale, d. colonel Berlescu; inspectorul general al C. F.. d. inginer Teişeanu şi directorul general al siguranţei generale, d. Panaitescu.

Marele Duce va sosi în gara Iaşi la ora 2, va descinăc din trenul rusesc şi va lua loc în trenul regal. O jumătate oră va sta în gara Iaşi şi va fi salutat de autorităţile civile şi militare.

Trenul regal se va opri în staţia Putna Seacă pînă mîine la orele 7 jumătate.

Eri a sosit cu trenul de Ungheni, delegaţiunea regimentului rus Vologda; al cărui comandant este M. S. Regele.

Delegaţiunea se compune din: un colonel: un căpitan şi un sergent major.

Cu trenul de aseară, delegaţiunea a plecat la Bucureşti, unde va prezenta Măriei Sale, felicitări, ca Feldmareşal al armatei ruse.

Intrunirea majorităţilor parlamentare, anunţată pentru astăzi, Luni, a fost amînată să se ţie joi, din cauza sosirei în Bucureşti a d-lui Daneff, preşedintele Sobraniei.

Locotenentul G. Săndulescu a fost numit contabil în bani şi materii al închisorii Galata, în locul locot. Ghika Leon. mutat.

Elevul C. Cantuniari a ost primit solvent în cl. VII a liceului militar din Iaşi.

Serviciul statistic al ministerului de domenii a intervenit la rectorat, instiinţîndu-l că studenţii, cari ar dori să împlinească slujbele de agenţi recensori în zona Iaşi, să se adreseze d-lui dr. Ilie Pisovski la Primăria Iaşi.

Domnul profesor dr. Bejan şi-a retras cererea de strămutare la facultatea de medicină din Bucureţti.

Vagooul de tramvai No. 15 condus de către manipulantul No. 49, s'a isbit eri, de un camion. Atât vagonul cât şi camionul care era condus de Ion Safir au suferit însemnate stricăciuni.

S. P. S. S. Mitropolitul Moldovei a plecat aseară la Bucureşti.

Măsurile de pază, ce s'au luat cu ocazia călătoriei Marelui Duce, au fost puse sub condncerea şefului siguranţei Statului.

Consiliul profesoral al facultăţei de drept se va întruni în seara de 27 c, spre a se ocupa de numirea d-lui V. Iamandi la catedra de drept rămasă vacantă prin treceroa titularului la secţia de doctorat.

Primul procuror a făcut apel la camera de acuzare contra infirmării mandatului de arestare al lui Simon Herman, din Podul Iloaei, reţinut pentru lovituri căuzătoare de moarte.

Inginerul Alevra a făcut opoziţie contra ordonanţei de neurmărire dată de judele instructor contra lui Lupu Speisman, pentru înşelăciune.

Medicul căpitan Săghinescu Victor a fost numit gestionar în bani şi materii la compania IV sanitară (Iaşi), locul căpitanului Părvulescu gheorghe mutat.

Celebrul „*Quatuor Bruxeles*" săvîrşeşte acum un turneu triumfal prin Europa şi obţine peste tot succese pe care presa e unanimă a le constata şi a le sancţiona. De la Bruxeles la Petersburg trecînd prin Hamburg, Berlin, Posen, etc., e un adevărat concert de laude la adresa acestui uimitor ansamblu, care a dus arta muzicei de cameră la cel mai înalt grad de perfecţiune.

Singurul concert pe care Quartetul Bruxeles îl va da la Teatrul Naţional Vinerea viitoare 30 Noembrie va fi cercetat de întreaga Elită Ieşană.

Un congediu pe timp de o lună a fost acordat d-lui G. Tabacovici, profesor de drept civil la facultatea din Iaşi.

Ajutor pentru iniţi. — Societatea „Crucea roşie romînă" secţiunea Iaşi, sub preşidenţia principesei Maria Moruzzi, prin vinderea a mici bilete de cîte 20 bani, a adunat pînă azi următoarele sume prin persoanele:

D. dr. A Grossi, 20 lei. D. dr. Chr. Missir 20 lei. D. dr. C. Tudor, 20 lei. D. Căpit. Alex Flor., 50 lei. D. Tr. Vîrlănescu, ag. san. 60 lei. D. N. Negrescu, 20 lei D. S. Leontovici, 20 lei. G. Rădulescu, 20 lei, D. Ionescu Trg. Frumos 20 lei. D-na Sevastiţa Mardare, 20 lei. Total 270 lei.

Domnul Petru Popescu a fost numit preparator suplinitor la laboratorul de chimie alimentară de la facultatea de ştiinţi din Iaşi.

Un post de asistent a fost creiat pe lîngă laboratorul de chimie analitică de la facultatea de ştiinţi din Iaşi.

Astă seară Luni se reprezintă un program nou la Cinematograful teatrului-circ Sidoli.— Napoleon I-iu şi împărăteasa Iosefina este piesa principală a noului program, compus din patru părţi mari.— Reconstituirea istorică, Napoleon I-iu şi Impărăteasa Iosefina este o redare însufleţită a vieţei marelui imparat.— Această reconstituire este pusă în scenă după acte şi documente istorice, de către cea mai mare casă Cinematografică: Le film d'art," din Paris. In rolul Iosefinei apare d-ra Nelly Cermon, distinsa artistă pariziană. In rolul lui Napoleon Bonaparte apare d-l Fauchois, de o asemănare uimitoare cu Marele Imparat. Sunt apoi cuprinse în noul program: Scutari, scene şi vederi de actualitate.— Goana după ginere, scene comice.— Eclair-Journal, număr nou, cu telegramele însufleţite—Jules îşi spală salata, scene humoristice—Serbarea lui Tîndală, comedie etc. etc.

Simpaticul artist, Detectivul Nick Winter soseşte în oraşul nostru şi va juca pe scena teatrului-circ Sidoli Mercuri 28 şi Joi 29 Noembrie a. c. (Matineuri şi seara).

Ieşanii vor putea admira pe artistul însuşi, pe abilul detectiv Nick Winter atît de cunoscut din desfăşurările cinematografice timp de cinci ani pe ecranul nostru.

Nick Winter, apare însuşi el, în carne şi oase şi Ieşanii vor putea aprecia mai bine arta superloară, expresiunile şi gesturile atît de inteligente ale vicleanului detectiv **Nick Winter**.

Nick Winter ca şi Max Linder şi Napierkovska fac turneuri în lumea întreagă şi pretutindeni sunt primiţi cu un adevărat triun.

La Bucureşti, Nick Winter a obţinut un grandios succes, a fost un adevărat triuf ciclul seu de reprezentaţii.

Repertoriul d-lui Nick Winter se compune din comodii, scene humoristice, detective etc. şi joacă impreună **cu trupa să**, care se compun din cinci persoane.

Primă reprezintaţie începe Mercuri 28 Noemcre (Matineu la 3 ore) iar seara la 9 ore.

Joi 29 Noembrie, are loc de asemenea Matineu la 3 ore iar Joi seara ultima reprezintaţie.

Sosirea Marelui Duce.—Cu un tren special, la ora 4.30, a sosit în localitate Marele Duce Nicolae Mihailovici, însoţit de generalul Baron de Megendorf, Principele Bagratin Bachransky, căpitan adjutant Conte Totleben şi locotenentul Principe Trubetzkoi.

Excelenţa s'a scoborît urmat de d. Stefan Negruţi, Prefect de jndeţ, care l'a salutat în numele guvernului la Ungheni.

Peronul gărei era frumos decorat cu drapele ruseşti şi romîne. Pe peron se aflau reprezentanţii autorităţilor şi un mare număr de ofiţeri superiori, în frunte cu d. general Lambrino.

O companie din regimentul 13, în frunte cu drapelul făcea onorul.

Cînd trenul întră în gară, muzica militară intonă imnul rusesc. Marele duce a dat mîna cu toţi ofiţerii, apoi a trecut în revistă trupa.

La ora 5, Marele duce şi suita au plecat spre Bucureşti.

Dr. Suzana WEXLER-GROSI
BOLI DE FEMEI—FACERI
— Strada Anastasie Panu —

ULTIMA ORA

Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 26 Noembrie

DISCURSUL TRONULUI

Emoţionantele impresiuni de la Cameră

I. Daneff în Capitală

Sosirea Marelui Duce Mihail Mihailovici

Discursul Tronului

Bucureşti.—Pe străzile Capitalei se observă o mişcare deosebită.

In faţa Palatului regal se află adunată o mare mulţime, care aclamă pe Suveran.

La ora 11 jum. M. S. Regele, însoţit de Principele Ferdinand şi de Prinţul Carol, pornesc spre Cameră.

Două plutoane de jandarmi călări, formînd escorta regală.

Inaintea trăsurei mergea d. Moruzzi, prefectul Capitalei şi, d. Maior Copetki, comandantul serjenţilor de oraş.

*

La Cameră

Bucureşti. — Dimineaţa s'a oficiat un serviciu religios la Mitropolie, la cari au asistat toţi miniştrii, mulţi deputaţi şi senatori şi un mare număr de ofiţeri superiori.

Serviciul religios a fost oficiat de I. P. S. S. Mitropolitul Primat.

La ora 11 jum., toată lumea se îndreaptă spre Cameră.

In curtea Camerei se afla de asemenea adunată o mare mulţime, entuziastă. Numeroşi fotografi fotografiază variatele grupuri.

*

CAMERA.—Camera are un aspect de mare serbătoare. Toate tribunele sunt arhipline. In tribuna doamnelor se află elita Capitalei, în tualetele cele mai elegante. In cele două tribune diplomatice iau loc toţi reprezentanţii streini. Toţi sunt în mare ţinută şi avînd pe piept numeroase decoraţiuvi. Se deosebeşte ministrul Statelor-Unite. care nu poată nici un fel de decoraţiune.

*

Prinire deputaţi şi senatori aflaţi, domneşte o vie animaţie.

Sunt deosebire serbătoriţi deputaţii Dobrogeni, cari pentru întăia oară fuc parte din parlament.

*

La ora 11 jum. soseşte d. Daneff, preşedintele Sobraniei bulgare, însoţit de d. Milceff, şef de protocol şi de d, Baucel, reprezentantul ziarului *Times*. care însoţeşte pe d. Daneff în călătoria sa.

D. Daneff este însoţit de d. Trăsnea Greceanu, eare este ataşat pe lîngă persoana d-sale.

Toate privirile se îndreaptă spre preşedintele Sobraniei bulgare, care intră în Tribuna care i s'a rezervat.

Curînd sosesc principesele Elisabeta şi Maria, care i-au loc în Tribuna d-lui Daneff.

Principesele sunt în doliu.

D. Trăsnea Greceanu, face prezentarea: d. Daneff sărută mîna principesei Elisabeta.

*

Curînd soseşte în incinta camerei un foarte numeros grup de ofiteri superiori, care i-au loc la spatele Băncei ministeriale.

*

In acest moment, domnul Horia Rosetti, questorul Camerei, anunţă, pe M. S. Regele.

Suveranul intră, însoţit de Principele Ferdinand şi de Principele Carol.

Toată lumea e în picioare.

Se face Suveranului o manifestaţie entuziastă.

M. S. Regele citeşte cu glas tare, Mesagiul, care are cuprinderea următoare:

Domnilor Senatori,
Domnilor Deputaţi,

In împrejurările însemnate de azi şi în momentele de adîncă durere pentru Mine simt o vie şi deosebită mulţumire a Mă vedea înconjurat de reprezentanţii întregei Romînii.

Vă salut dar din tot sufletul, întruniţi în întîia sesiune a nouei legislaturi.

In urma constituirei actualului guvern, un nou apel la ţară ar deveni necesar.

Eşit de curînd din alegerile generale, sunteţi în stare de a cunoaşte mai bine adevăratele trebuinţi ale ţării.

Domnilor Senatori,
Domnilor Deputaţi,

Politica Romîniei, urmată cu o statornicie tradiţională,—politică de cumpătare şi de pace, în limitele compatibile cu interesele superioare ale ţării, M'a pus în stare să fiu în relaţiuni amicale cu toate statele şi să ne bucurăm, mai ales de încrederea deosebită ce ne fac marile puteri le Europei.

Romînia, în voinţa ei de a contribui la localizarea războiului, a păstrat neutralitatea faţă de statele beligerante din peninsula balcanică, urmărind însă cu luare aminte desfăşurarea unor evenimente, care atin superioare interese ale statului nostru

Suntem în drept a nădăjdui că această atitudine va da rezultate favorabile pentru bunele relaţii cu statele balcanice, în noua lor constituire şi că interesele noastre vor fi respectate.

România este privită ca un factor important în concertul european şi la regularea definitivă a chestiilor deşteptate prin criza balcanică, glasul ei va fi ascultat.

Increderea ce naţiunea o are în cunoscuta şi recunoscuta vitejie a ostaşilor sei este considerată îndreptăţită.

Armata se află în stare de a răspunde acestei încrederi şi este totdeauna gata la îndeplinirea misiunei sale.

Noile credite ce se vor mai cere pentru trebuinţile ei vor fi deplina lor justificare în luminatul domniei-voastre patriotism.

Guvernul Meu va supune deliberărilor domniei-voastre mai multe proiecte de legi, menite să ducă mai departe opera de întărire şi înaintare a statului romîn, în toate direcţiile.

Domnilor Senatori,
Domnilor Deputaţi,

Nu mă îndoesc că şi în împrejurările de faţă veţi fi la înălţimea misiunei, ce va încredinţat-o ţara şi că, dînd guvernului Meu tot sprijinul trebuincios veţi îndeplini, împreună cu el dreptele aşteptări ale naţiupei.

D-zeu să binecuvînteze lucrările Domniilor-voastre. Seziunea ordinară este deschisă.

(s.) **CAROL**

Cetirea discursului e ascultată cu rereligiositate, întreruptă din când în când de aplauze şi ovaţiuni.

In special părţile din Mesagiu, în care se esplică neutralitatea României în timpul războiului balcano-turc şi aceea prin care se arată că toate interesele ţărei să fie respectate, sunt acoperite de tunete de aplauze şi un mare entuziasm.

*

După terminarea Mesagiului, d-l Prim Ministru Titu Maiorescu declară deschisă seziunea ordinară.

Suveranul şi principii părăsesc camera cu aceeaşi ceremonie şi se întorc le Palat, aclamaţi în dealungul drumului.

*

La Cameră a luat parte şi opoziţia liberală, în frunte cu d-l Ionel Brăteanu.

D. Daneff în Capitală

Bucureşti.—Primul ministru Daneff, a sosit aseară în capitală. La gară i s'a făcut o distinsă primire oficială.

Astăzi la orele 10 dim. excelenţa Sa a fost primit de primul nostru ministru d. Tit Maiorescu, cu care a avut o convorbire de o oră şi jumătate.

Impresia lasată în urma acestei convorbiri, a fost excelentă, relevîndu-se că bulgarii ar avea pentru România cele mai bune intenţii.

Azi, la orele 3, d. Daneff, a fost primit în audienţă de M. S. Regele, după care va avea o nouă întâlnire cu d. Titus Maiorescu, prim ministru.

In astă seară, la orele 8, la ministerul de externe, va avea loc un prînz oficial, la care vor participa toţi miniştri.

Mîne, cu trenul de 7 jum. d. Daneff va pleca la Londra, în vederea conferinţei ambasadorilor pentru încheerea păcei la care va lua parte şi un ambasador romîn.

*

Impreună cu d. Daneff au mai sosit în Capitală, d. Milcev, şeful protocolului bulgar, doi generali, dintre care generalul Agura, a căruia frate a murit anul trecut în Iaşi.

Aceştia vor azista poimîne la comemorarea morţei vitejilor căzuţi la Plevna

Prezentarea d-lui Daneff

Bucureşti.—D. Maioroscu, prezentând pe d. Daneff, la toţi miniştri, acesta, cu o adevărată bucurie a recunoscut printre dânşii pe doi colegi de universitate; d-nii Al. A. Badareu şi N. Filipescu.

D. Maiorescu prezentând pe d. C. C. Arion l'a recomandat ca „fost şi viitor ministru".

*

Şedinţa Camerei a produs asupra d-lui Daneff o excelentă impresie.

D. Daneff părăseşte capitala mâne, cu trenul de 7.50 dimineaţa.

Delegaţia regimentului Vologda în Capitală

Bucureşti.—Delegaţia regimentului de Vologda, care a trecut aseară prin Iaşi ducându-se la Bucureşti se compune din d-nii Maior Stopin, Căpitan Ghermacoff, şi sergentul Major Opanciuc.

„Adevărul" confiscat

Bucureşti.—Ziarul „Adevărul" a fost confiscat la Viena şi în intreaga Austrie din cauza unei caricaturi, care ridicaliza diferiţi suverani.

Prînz de gală

Bucureşti. — Mîne seară, va avea loc la legaţiunea rusească un prînz de gala în onoarea marelui Duce Mibolae Mihai lovici, la care vor participa toţi miniştrii.

De la Cameră

Bucureşti. — Azi nu s'a ţinut şedinţă.

In şedinţa de mîine va începe verificarea titlurilor, sub preşedinţia d-lui Teleman, asistat de doi secretari.

Acelaşi lucru se va face mîine la Senat.

Cu privire la alegerea biroului Senatului, s'a stabilit o înţelegere în guvern.

Vor fi propuşi spre alegere d. Gantacuzino, preşedinte; ca vice-preşedinţi vor fi propuşi d-nii Economu şi Brătăşanu, din partea conservatorilor-democraţi Delavrancea şi Sava Ştefănescu, din partea conservatorilor.

Mercuri parlamentul nu va ţine şedinţă, pentru ca senatorii şi deputaţii, să asiste la comemorarea ostaşilor căzuţi la Plevna. Joi vor continua verificările, iar seara va avea loc la ministerul de externe o întrunire a majorităţilor.

Sîmbătă parlamentul va proceda la constituirea birourilor.

Berlin.—*Nordeutsche Allgemeine Zeitung*, vorbind despre reînoirea triplei alianţe, zice că tripla alianţa a dat dovezi că este un factor durabil, în gruparea puterilor şi un element netăgăduit al Păcei. Reînoirea n'ar trebui să surprindă pe nimeni, totuşi putem socoti ca un semn fericit că această reînoire vine tocmai în acest timp; iată o probă că aliaţii erau mulţumiţi de eficacitatea ei.

*

Constantinopol.— Ministrul de interne publică o depeşă oficială din Adrianopol cu data 4 Decembrie, în care se spune: inamicul înainte de încheierea armistiţiului, avînd de gînd a se apropia de fortăreaţa Adrianonolei, a operat eri la orele 9 seara, cu toate forţele infanteriei şi cavalerie un asalt general al frontului vest-est şi Maras, trupele noastre au respins asaltul cu cea din urmă vigoare, avantposturile n'au dat îndărăt nici un pas din poziţiunile lor. Lupta a dăinuit 6 ore, inamicul a suferit mari perderi şi s'a retras. 70 de obuze au fost trase asupra oraşului însă nu au pricinuit nici o stricăciune.

*

Constantinopol.—Azi s'a proclamat armistiţiul. Plenipotenţiarii turci pentru negocierile păcii sunt: Ministuul comerţului Resio, ambasadorul la Londra, ambasadorul la Berlid, consilierul legist Resid, colonelul Ali Riza, însoţiţi de secretarii lor vor pleca la Londra la 10 Decembrie.

Dr. S. Dulberger
Specialist în boale de femei
—MAMOŞ—
fost medic la clinica obstetricală a Consilierului intim Prof. dr. Bum din Berlin; fost timp îndelungat medic secundar al Spitalelor Casei Sf. Spiridon din Iaşi.
dă cousultaţiuni
de la 10—12 a. m. şi de la 3—5 p. m. în locuinţa sa din str. Costache Negri (foasta str. Veche) Mo, 10 vis-à vis de farmacia Zfass. —**Telefon**—

Dr. I. BRENER
Specialist în boale de femei
MAMOŞ
Str. Lăpuşneanu 25
— Cons. 1—6 —

Kino-Teatru „Apollo"
Str. Ştefan cel Mare No. 31
vis-à-vis de Mitropolie
anunţă în curînd deschiderea
SINGURUL CINEMATOGRAF din IAŞI
cu spectacole la fiecare oră

Important
Aduc la cunoştinţa onor. public şi vechei mele clientele, că am deschis în acest oraş strada Cuza-Vodă (foastă Golia) No. 71.
Fabrică de rahat, halvale, dulceţuri etc.
fabricaţiune specială şi după toate regulele higienice.
Calităţi exelente.
Cu stimă, **H. Alexiades**

De vînzare
VIA MITOC, *com. Ciurea satul Todireni jud. Iaşi întindere 30 hectare, arătură, fînaţe, livezi şi huciag, case, coşere, 2 fîntîni etc.*
UNA CASA *str. Albineţ 12 în stare bună.*
Ambele cu mici sarcini.
Adresa N. C. Cogălniceanu str. Broscăriei 98.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

!! PREMIAT La toate dispoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vinzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR) FRANŢA
I. VIOLET Succesor
De vinzare la toate magazile de consum din ţară

Lozurile Schröder

Sunt în totdeauna favorizate de ŞANSA!

S'a adeverit aceasta şi la ultima loterie, când au căzut în colectura noastră norocoasă

JUMATATE MILION!

Pentru tragerea Clasei I-i:

14 (27) DECEMBRIE 1912

Oferim Lozuri norocoase:

1|8 LOZ Lei **1.50**

1|4 Lei 3.—1|2 Lei 6.—1|1 Lei 12.

Cel mai mare câştig eventual:

LEI 900.000

Comenzile din provincie se efectuiază prompt şi conştiincios contra plăţii anticipate, sau sub ramburs

Rob. Th. SCHRODER

BUCUREŞTI

Centrala: Calea Victoriei 97

Sucursale: Calea Victoriei 50 Calea Griviţei 96 Str. Lipscani 72

BOTOŞANI Calea Naţională 203; **IAŞI** Str. Ştefan cel Mare 8; **GALAŢI** Str. Domnească 14.

CRAIOVA Str. Unirii 69; **BRAILA** Piaţa Sf. Archangheli (Casa Rally); **PLOEŞTI** Str. Basarabilor 1

Renumitele PLUGURI

intregi de oţel bătut marca PORC MISTREŢ

DIN FABRICA

Gebrüder Eberhardt Ulm

a) cu 1, 2 şi mai multe brazde
b) speciale de vie
c) speciale de prăşit

Maşini de secerat de Mc. CORMIC precum şi alte maşini şi unelte agricole, permanent în depozit la

Fraţii Bachstez, Iaşi

Magasinul Conservatorului

IAŞI—Strada Lăpuşneanu 32—IAŞI

NOTE de MUZICA

ASORTIMENT complect după Programa Conservatorului

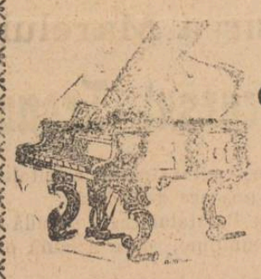

Instrumente Muzicale şi Accesorii

Reprezentanţa şi Depositul renumitelor

Piane şi Pianine

— ROSENKRANZ —

Neintrecute în soliditate şi ton frumos

Vînzare şi în rate mici fără aconto —

— *Cataloage gratis* —

INCHIRIERE DE PIANE CU PREŢURI AVANTAGIOASE

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE ... Nevralgiile cele mai grele de Cap, Migreneala, Gastralgia, Sciatica, Apoplexiile ... acute şi dureroase ... [illegible]

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In doua cea dintâiu se ia câte 3 hapuri: unul dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, seara. Cât de îndelungat ... [illegible] ... va lua 4 hapuri a doua zi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, seara. Nu trebue ... [illegible]

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, care se pot pune la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.

BROSSE-TAPIS
Prix: 1 fr.
R. GARIEL
2me quai des Orfèvres
PARIS
Envoi franco sur demande

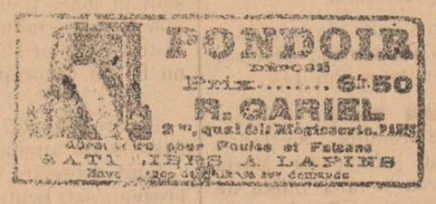

Landministratia ziarulo.

se primesc

anunciuri cu preturi convenabili

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, str. Gh. Mîrzescu 17—Instalaţie cu motoare electrice

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași str Gh. Mirzescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul X — No. 1748. Mercuri 28 Noembrie 1912

Discursul Tronului

Discursul rostit de Suveran ieri la deschiderea noului Parlament, este un document istoric de mare importanță. Acest discurs determină polica pe care România ar trebui s'o păstreze în gravele împrejurări actuale—și de aceia toată lumea a subliniat cu entuziaste ovațiuni vorbirea Regelui.

Mesajul arată că dacă România, în dorința ei de a contribui la localizarea războiului, a păstrat și păstrează neutralitatea, a urmărit, însă, cu luare aminte, desfășurarea unor evenimente, cari ating numeroase interese ale statului nostru.

„Suntem în drept a nădăjdui“ —glăsuește un alt pasaj — „că această atitudine va da rezultate favorabile pentru bunele relații cu statele balcanice în noua lor constituire și interesele noastre vor fi respectate“.

Avem o armată strălucită gata la orice moment să apere interesele țării, dacă ele nu vor fi respectate.

„Increderea ce națiunea o are în cunoscuta și recunoscuta vitejie a ostașilor sei, este cu desăvîrșire indreptățită. Armata se află în stare de a răspunde acestei increderi și este totdeauna gata la indeplinirea misiunei sale“.

Așa a vorbit ieri Regele nostru, acel Rege în jurul căruia stau strîns unite toate energiile naționale pentru a apăra, alături de El, interesele României —ale României care „dispune de o armată de viteji, cunoscuți și recunoscuți, tot deauna gata să și facă datoria“.

Regele a citit marele seu manifest politico-patriotic cu glas tare, care resuna limpede chiar în mijlocul entusiastelor ovațiuni provocate de delirul ce domnea la auzul că trebue să ni se recunoască interesele și că suntem gata a și le apara cu vitejie.

A fost un entusiasm patriotic, de care va trebui să ție seamă acei care trebue să respecteze interesele noastre — și să sperăm că le vor respecta —a fost entusiasm pentru armata noastră și pentru Regele nostru—care a dovedit că poporul Seu nu se înșeală, cînd vede în El însăși emblema Patriei.

Acum este rîndul Parlamentului, primului Parlament romîn ieșit din alegeri ideale, să-și facă datoria—să și-o facă gîndindu-se, în lucrările sale viitoare—numai și numai la interesele Neamului, precum, de această dată, Adresa Tronului n'are în vedere de cît acest singur interes superior.

D. Daneff în București

Președintele Sobraniei, d. Daneff, a sosit eri seara în București.

D. Daneff e una din cele mai înalte personalități ale regatului vecin.

Șef de partid, mare patriot, împodobit de o vastă cultură și dotat cu cea mai mare însușire pentru un om politic: sinceritatea, d. Daneff este unul din oamenii, care chiar dacă n'ar avea nici o calitate oficială, ar fi totdeauna binevenit pretutindeni.

Dat fiind că d. Daneff e unul din personagiile cari au condus și conduc în acest moment destinele regatului vecin, — cu care am trăit și sperăm să trăim și de acum înainte în cele mai bune raporturi—și, că o tradiție de mai multe ori seculară și o înțelegere netă și serioasă a viitorului trebuie să ni se impună și unora și altora, — prezența d-lui Daneff în mijlocul nostru ne e încă și mai plăcută.

Bulgaria a înscris o pagină în istorie, la care înțelepciunea oamenilor de stat n'a contribuit mai puțin ca valoarea militară.

D. Daneff e unul din acești oameni de stat.

D-sa a fost acum de curînd la Budapesta purtătorul de cuvînt al Regelui său și al țării sale și se pare că această călătorie ar fi adus bune rezultate.

D-sa vine acum de la Ceatalgea, unde a exercitat cea mai frumoasă influență pentru un om de stat, aceea de a reduce dorințele unei armate victorioase la măsură și la moderațiune.

Cu toate că avem părerea de rău de a afla că vizita d-lui Daneff la București va fi foarte scurtă, — ca buni vecini, îi urăm cordial bună venire.

Scrisoare deschisă D-lui G. D. Serban

In articolul D-vs *„Către alegătorii colegiului II de Senat“* relevați gestul pe care aceștia l'au făcut, trimițîndu-vă în veneratul sfat al țărei, ca reprezentant al negustorimei și-l considerați ca începutul unei *Ere noue*, ca manifestarea unei îndrumări îmbucurătoare a spiritului societății noastre.

Și prin această alegere în persoana Dv. cît și prin alte prilejuri putem constata această schimbare.

Incepe și lumea pe la noi să se convingă că munca productivă prin comerț, agricultură, industrie, este o muncă tot atît de venerabilă cît și munca cerută de acele profesiuni care erau socotite pînă acum ca profesiuni de elită.

Mai mult încă, acei care cunosc comerțul știu că el are nevoie de mai multă pricepere, energie, caracter și calități superioare de cît alte profesiuni.

Nu voiu discuta aici dacă această schimbare se datorește doctrinei cutărui sau cutărui partid politic, care ar fi răpîndit în spirite înțelegerea vremurilor care vin, dar n'ași greși, cred, considerînd-o ca o repercutare fatală a noilor condiții de traiu.

Prin comercializarea tuturor isvoarelor de producție a intrat toată lumea în afaceri, toți acei care au azi un capital în agricultură, industrie comerț, și orice fel de esecutare, trebue forțamente să facă afaceri.

Doară funcționarii publici, acei umili funcționari care, în afară de mica lor leafă, n'au altă avere, numai aceștia sînt străini de lumea afacerilor.

Dar amîndouă aceste categorii sociale trebue să aibă o atitudine simpatică față de comerț.

Acei care fac afaceri nu pot desigur să mai disprețuiască comerțul, cînd vin în atingere zilnică cu el și cînd datorită lui nu numai că-și măresc, dar chiar își mențin avutul lor.

Ceilalți văd că funcția nu le poate da nici averea nici independența la care se ajunge prin afaceri.

Astfel nu numai că dispare disprețul pentru comerț dar el atrage pe toți.

Funcțiile atît de apreciate pînă acum, sunt condamnate a fi căutate, numai de acei care n'au aptitudeni puternice de a se judica prin propriile lor puteri.

Față de cerințele tot mai complexe ale vieței de azi, banul devine cheia tuturor fericirilor, iar carierile care oferă cîștigul cel mai mare încep a fi cele mai căutate.

După acel curent puternic spre funcții care a caracterizat epoca din urmă, va veni curentul spre afaceri, după cel mai mare cîștig.

Schimbările care vor surveni în urma evenimentelor externe și a crizei economice, vor mări afluența elementului romînesc către activitatea economică.

Sîntem deci la o răspîntie a vieței noastre sociale și acei cari, fie prin politică și școală, sau ori-ce alt mod, dețin puterea diriguitoare în această țară, au datoria de a înțelege noua direcție a lucrurilor și a aduce prin reforme nimerite acea schimbare de fapt corespunzătoare schimbărei pe care o vedem că se petrece în sînul societății noastre.

A trecut deci vremea propagandei cînd vedem că lumea se convinge singură.

Se cere imperios o acțiune reformatoare.

Cine s-o pornească?

In alte țări cînd e vorba de reforme sociale părerile se împart în două: unii cred în eficacitatea acțiunii politice, alții în puterea acțiunei și inițiativei particulare.

In Anglia și Statele Unite cu deosebire cîmpul acestor două acțiuni este bine definit și separat. Acolo politica nu acaparează toate forțele și rămîne astfel larg cîmpul acțiunei particulare.

Dar la noi, unde politica, fatal de altfel, a pătruns pretutindeni și nu există domeniu în care ea să nu aibă toată puterea, nu se poate separa ușor acțiunea politică de cea privată și orice reformă devine astfel foarte complexă și grea, toate problemele întrînd atît în domeniul social, cultural și economic cît și în cel politic.

Reformele necesare în cazul care ne preocupă, a îndrumărei elementului romînesc spre munca productivă, vor trebui să fie tot atîtea reforme politice, sociale, culturale economice, din toate domeniile de manifestare a vieței noastre naționale.

Partidul care-și va lua sarcina realizărei acestei reforme va fi partidul cel mai puternic, cel mai realmente și permanent conducător, avînd a lucra cu folos atît în opoziție cît și la guvern.

Punîndu-ne în marele curent al nevoilor prezente, canalizîndu-le și realizîndu-le, acel partid va fi cel mai cu adevărat național, partidul viitorului.

I. C.

Fisionimia Camerei

Mărturisim, că nu ne luăm după ziare,—dar lumea care s'a întors azi în Iași, afirmă că a fost o zi memorabilă, a căreia amintire nu se va șterge nici odată.

Camera nu se găsea numai în zi de sărbătoare, dar animată de un simțimînt puternic, de a contribui printr'o armonie exemplară, la întărirea țărei.

Pentru întâia oară, se părea că s'a stabilit o colaborare a tuturor partidelor și tot pentru întâia oară întreaga țară era cu adevărat reprezentată, căci la Cameră luară parte și reprezentanții Dobrogei, pînă eri ținuți departe de viața parlamentară.

Mesagiul a produs o impresie adîncă, căci, dacă prin el nu se anunța legile pe care guvernul le-a pregătit, se accentuă în schimb atitudinea țărei, în împrejurările grele de azi, și de cele și mai grele ce pot surveni mîine.

A înțeles fie-care, din cuvintele rostite de Suveran, el însuși mișcat, că dacă țara a păstrat neutralitate, ce se impunea, va ști însă să facă a se respecta interesele superioare ale țărei.

Aceste vorbe au avut darul de a electriza adunarea, și fie-care resufla, parcă mai liber, căpătînd convingerea că Romînia nu va permite să i se încalce drepturile sale netăgăduite.

Și ziua de eri a mai fost înalțată, prin prezența în Capitală a celor doi înalți oaspeți: Marele Duce Neculai Mihailovici și d. Daneff.

Acesta a azistat chiar la ședința Camerei, unde s'a simțit de odată familiar, regăsind în ministrul Badareu și Filipescu, doi vechi colegi de universitate.

D. Daneff a mai putut vedea, că în chestiile mari, toate partidele politice sunt de perfect acord, și că nimeni nu se va opune năzuinților guvernului, care tare pe încrederea țărei, se poate rezema și pe vitejia ostășească, a căreia brilanți reprezentanți, se găseau la spatele băncei ministeriale.

D.

OAMENI ȘI LUCRURI

Ziua Recruților

Scriam eri că a fost cu deosebire sugestivă priveliștea marelui contingent de recruți adunați în jurul Mitropoliei și în așteptare să li se iee jurămîntul.

In grupuri mici ni se arătau, de cîtva timp încoace, preste tot. Sunt numeroase și varii operațiile preliminarii pe urma cărora profanul, noul venit din oraș ori de la țară, va deveni soldat, trecînd prin faza cea mai interesantă poate a vieței de cazarmă—acea de „recrut“.

Literatura noastră — orășenească ori populară — nu l'a prea alintat pe bietul recrut, n'a contribuit adecă să întrețină ori să sporească focul sacru al entuziasmului în sufletul lui. Nu fără cuvînt un publicist—candidat la un scaun de deputat — vorbind dăunăzi la o întrunire publică despre schimbările petrecute în concepția săteanului nostru și în firea lui, amintea versul popular atît de amărît:

Cine-a stîrnit „hai la sorți“
Putrezască-i carnea 'n gros...

E plină de asemenea tragice accente literatura populară și ar fi de făcut un extrem de interesant studiu de psihologie din cercetarea ei, cu privire la capitalul special al slujbei ostășești.

E adevărat că jalea nu e pe atîta de subiectivă, ci mai curînd obiectivă. Ea aparține în primul rînd mediului înconjurător: părinților, rudelor, logodnicelor; ea izvorește din ciocnirea fatală între interesele individului și interesul superior al apărării.

Toate aceste îți revin în minte, clare și lămurite, cînd observi, în treacăt, acele mulțimi de chipuri, proaspăt supuse regimului nou, care începe cu mica, dar esențiala operațiune—tunsul. In tabloul pictorului Băncilă „Recrutul“ momentul acesta ni se dă ca unul dintre cele mai profund-tragice ale vieței soldățești. Pictorul se întîlnește aci cu spiritul literaturii populare, ori cu al literaturii orășenești în care se resfrîng neajunsurile schimbărilor repezi. Bunăoară în „Căprarul Gheorghiță“ de Sadoveanu....

Priviți-i cînd trec, ori stau în așteptarea vre-unei solemnități cum fu acea de eri. Sunetele muzicelor; portul hainelor noi; vederea orașului mare; atingerea cu superiorii și cu autoritățile,—toate acestea îi suggerează și contribue la transformarea și pregătirea lor sufletească. Dar e în stîngăcia lor, în lipsa lor de îndemînare, în încetineala lor de adaptare, — poema întreagă a simplicității lor mistice. Nici înlăturarea sumanului, nici vizita — cea dintâiu poate! — la baie, nici foarfecele bărbierului, nici asprimea „gradelor“ nu i-au făcut încă orășani. In privirea lor rătăcitoare, în mersul lor nesigur, în gesturile lor sfioase—e încă tot sufletul țăranului strămutat subit într'un mediu nou, pus în contact cu o mică minoritate de tîrgoveți, cu alt graiu, cu alte obiceiuri, cu alte îndrăzneli.

Și cu toate aceste în gîndurile lor, în numărul lor mare, ce se desfășură în zile de paradă, se pun, în momente grele ca cele de acum, speranțe frumoase, încredere desevîrșită și obștească.

Vederea legiunilor proaspăt venite, ori de mult încercate, ridică înaintea tuturora nădejdea unei bune stări generale, poate chiar—perspectiva unei măriri de teritorii. Revin în mintea tuturora — amintiri despre clipe grele, prin cari au trecut orașele și satele la olaltă și prin cari mai pot încă trece... In istoria și în viața unei țări totul se repetă; focul încercării luminează deopotrivă aducerile aminte în trecut și gîndul în viitor. Evenimentele cumințesc și fac ca tot mai mulți să înțeleagă ce se poate întîmpla, fiindcă azi s'a întîmplat aiurea, mîini—se poate întîmpla ori-unde...

...Și atunci fiecare din noi—chiar dacă e un dușman neclintit al războaelor și însingerărilor crunte—învăluie cu priviri de dragoste și cu simțiri de admirație pe acei cari înaintea și în locul tuturora, pot fi chemați să mîntuie cu prețul vieței lor ceea ce este primejduit din avutul dobîndit de generațiile trecute pentru acele de astăzi.

Rodion

VIAȚA.... ARTA....

Iată o copilită durdulie, fragedă, cu ochii negri, cu gura roșie, cu părul îmbelșugat. Alene, deschide și închide ochii; uneori mișcă mînuța ei grăsulie de copil sănătos.

Ea are tot ceia ce găsim la celelalte fetițe de vîrsta ei — trei ani: — conturul, culorit, expresia. De ce nu ne poate nimeni înșela, și cunoaștem că nu e de cît o păpușă?

Iată un mort îmbălsămat. Lungit pe patul curat și proaspăt, el doarme liniștit și senin. Ochii lui și-au scoborît perdelele măestoase; pe obraji fardurile au aprins flacăra trandafirilor. Toată paloarea morții a fost ascunsă sub fel de fel de meșteșugiri savante. Zadarnic. E un mort ca toți morții.

Savanți, în sfînta singurătate a laboratoriilor, la razele soarelui măreț și la lumina becurilor minunate, după generații întregi de trudă, care au căutat rostul și taina vieții, au ajuns să cunoască cu deamănuntul nu numai forma cea mai simplă a organizmului — celula — ci, și elementele chimice din care însăși celula e compusă.

Ei cunosc astă-zi toate aceste elemente, proporțiile, în care-s combinate, felul lor de a funcționa, de a trăi. Zadarnic au căutat să refacă sinteza lor: n'au fost în stare să *fabrice* nici cea mai infimă parte de organizm viu.

De ce?

Care e deosebirea dintre celula analizată și produsul sintetic al savanților? Deosebirea e că.... una trăește și celălalt nu.

Inc'odată: de 'ce?

Intrebarea rămîne deocamdată fără răspuns. N'am ajuns pînă astă-zi de cît să constatăm faptele dar nu și să le explicăm.

*

Cu desăvîrșire același lucru se petrece cu o operă de teatru, cu o operă de artă în genere.

Nimic nu mi pare mai zădarnic, mai greșit și mai naiv, de cît *analiza* aceasta a capo-d'operelor, cu scopul de a cunoaște elementele marilor lor calități.

Ori cît am căuta să facem *sinteza* acestor elemente, zardarnic, nu vom crea o capo-operă din ele.

Caracteristica unei lucrări de artă adevărată, e un ceva care ne scapă, după cum ne scapă taina vieții.

Toate elementele descoperite într'o analiză, nu sunt după cum se crede în genere, caracteristicele acelei lucrări geniale, ci, dimpotrivă, puterea genială, necunoscută nouă, a dat naștere acestor forme, s'a tradus prin aceste „exteriorizări.“

Valoarea reală a unei opere artistice e în funcție de o necunescută x.

Naivi sau rătăciți, care a'ți descoperit legile capo-d'operelor, sînteți ca și copilul care vrea să sue coloana de mercur din termometru pentru ca să fie mai cald.

Legile acestea sunt iluzorii.

Izvorul genialității nu e într'o combinație matematică: el curge tăinuit, colo în adîncul sufletului, și însuși artistul îi simte tăria și uneori povoara, dar n'ar ști să-l descrie.

Toată sculptura unui stil, și căldura toată dinntr'o simțire izvorește din acest colț ascuns necunoscut ca și geneza lumii, ca și fondul vieții.

Nimic în lume nu ne poate ajuta să le inventăm, dacă nu le avem de la sine.

Nu ne e dat să creem puterea de a crea.

Matei Rusu

Paris, Octombrie 1912

BETONUL

— Din progresele moderne —

Cuvîntul acesta,—grație marei desvoltări technice din ultimul timp,—tinde să devie și la noi, tot așa de popular ca și bătrîna cărămidă, după ce în străinătate și-a cucerit de mult locul de cinste printre primele materiale de construcțiune.

Betonul, compus din cele trei elemente cunoscute, nisip, pietriș și ciment, datorită proprietății minunate de adesiune a cimentului, formează prin turnare blocuri întregi de o uimitoare soliditate. E atît de mare rezistența sa contra intemperii-

Apollinaris

Apă minerală de cură și de masă, cu o reputațiune mondială

Recunoscută de Statul Prusiei ca apa minerală de întrebuințat de toată lumea.

Medalia Statului Prusiei, 1902. Grand Prix Bruxelles, 1910.

lor, rezistența sa la incendiile cele mai strașnice, că de peste 60 de ani de cînd se utilizează betonul-armat, nu s'a întîmplat nici o deteriorare la acele clădiri, așa că nici nu se știe care poate fi durata sa de rezistență. Căci puținile surpări la clădirile de beton armat nu se datoresc materialului în sine, ci modului prost de executare și calculului greșit. Betonul cu toată simplitatea procedeului, depinde foarte mult și de migăloasele calcule de determinare a resistențelor și a dimensiunilor. Nicăeri algebra cu chinuitoarele ei necunoscute, x, y și etc., nu-i mai atotputernică ca în această ramură a technicei moderne.

*

Cu toate acestea, minunatele sale proprietăți: putința de a lua formele cele mai curioase și mai complicate, rezistența sa la mișcările pămîntului, rezistența sa la umezeală, adăugînd și pe cele citate mai sus, apoi înlăturarea nevoiei de reparațiuni și de întreținere, dar mai ales eftinătatea lui prin ușurința procedeului, toate acestea au făcut ca betonul să iasă biruitor în lupta de întâietate dintre materialele moderne.

La început, simple încercări, fondații izolate sub apă, apoi s'a generalizat la toate fondațiile clădirilor și ale podurilor, izgonind piatra din pămînt. Mai tîrziu, grație unor ingenioase sisteme de armături de fer și siguranței calculelor, betonul s'a înălțat în pereți, în stâlpi cari susțin tavanul tot de beton, apoi a alungat și acoperișul de lemn, luîndu-i locul. Și astfel clădiri întregi, cu scopuri cît mai felurite, nu's decît din beton și fer. Un arc de beton leagă malurile unei ape, un dig de beton stavilește furia distrugătoare a valurilor.

*

— Pretutindeni, până la cele mai mici lucruri, betonul își găsește întrebuințare. Atît e de mare izbînda betonului, că putem crede ce se spune, și anume: că în țara tuturor surprinderilor, — unde acei uriași architectonici, cu capul în nori, se datoresc tot betonului cu puternicele sale schelete de fer,—în America, sînt „fabrici de case". Intocmai ca într'o turnătorie, casele —de lucrători, mai ales— sînt turnate în tipare. Cine vrea să aibă casa lui, o cumpără și ca orice obiect, o transportă și o așează pe locul ales. Cine vrea, își poate întoarce casa în toate punctele cardinale!

Vechile materiale de construcțiune, trebuesc deci să susție o crîncenă luptă de concurență, căci după cum am spus, eftinătatea și eficacitatea, aceste două condiții de reușită în timpul acesta de comercializare, au făcut ca betonul să fie indicat ca aproape singurul material de construcțiune al viitorului. E natural deci, ca betonul să aibă dușmanii săi interesați.

*

Interesant e faptul că mulți se ridică contra caselor de beton, pe chestie de estetică. Dacă unii susțin părerea absurdă, că betonul nu trebue întrebuințat—chiar dacă casele și ar păstra caracterul local și chiar etnic,—pentru simplul motiv că nu trebue să dispară materiale de construcțiune cu întrebuințare de secole, ca și cum ochii noștri ar putea vedea din ce-i format zidul, mulți susțin o părere oarecum îndreptățită. Casele construite în întregime din beton au o înfățișare cu totul deosebită, prin întunecata coloare a țiglelor de ciment, care contrastează cu vechile și frumoasele acoperișuri de țigle roșii, sau prin impresia cam țepoasă și rigidă a fațadelor.

Dar toate acestea sînt chestii mărunte, cari cu timpul se vor rezolva — cred — în sensul păstrării tradiției estetice. Viitorul betonului e însă, fără îndoială, asigurat. Va sosi timpul cînd cărămida și alte materiale de construcțiune, vor trece — cu tot regretul — în rîndul curiozităților din istoria artei architectonice!

Relgis

Kino-Teatru „Apollo"

Str. Ștefan cel Mare No. 31

vis-á-vis de Mitropolie

anunță în curînd deschiderea

SINGURUL CINEMATOGRAF din IAȘI

cu spectacole la fiecare oră

Asupra legăturilor de drum de fer

între

AUSTRO-UNGARIA ȘI ROMÎNIA

In numărul de Sîmbătă 23 Noembrie al ziarului „Neues Wiener Tageblatt" a apărut un mic articol despre insuficiența legăturilor de cale ferată, telegraf și telefon, înte Austro-Ungaria și Romînia. Se spune, între altele, în acel articol, că unele trenuri, cari circulă între țara noastră și Monarhie, ar putea să aibă o iuțeală mai mare și că ar putea să existe cel puțin două trenuri accelerate între Viena București pe la Ițcani Ca o complectare a celor spuse în acel articol, d-l G. Moroianu, atașatul comercial al Romîniei în Austro-Ungaria, a trimes direcției amintitului ziar, următoarea scrisoare, apărută în numărul ziarului din 26 Noembrie.

„Permiteți-mi, vă rog, cîteva observațiuni în privința articolului: „die Eisenbahnverbindungen mit Rumänien„ publicat în numărul de alaltăeri al onoratului d-v. ziar. Sunt cu totul de părerea corespondentului D-v, în privința chestiunei, importantă mai ales din punct de vedere economic, pe care o relevează dînsul, a dică aceea a insuficienței legăturilor de comunicațiune dintre Romînia și Monarhia Austro-Ungară și mai ales între Romînia și partea austriacă a Monarhiei.

„In legătură cu aceasta însă, eu aș vrea să mai relevez cîteva împrejurări, de o deosebită imporanță, care îngreuiază traficul economic, precum și pe cel de călători, între cele două state.

„In general, în ce privește legăturile telegrafice și telefonice, s'a făcut cîte ceva în anii din urmă.

Astfel de pildă, de mai mult timp Romînia este în legătură direct telefonică cu Ungaria (linia Budapesta—București), iar actualmente se construește o linie telefonică direct Viena-București, cu atingerea principalelor orașe din Austria și Romînia, care linie va fi în curînd inaugurată,

Ceea ce lipsește însă, pentru înlesnirea traficului de călători între Romînia și Austro-Ungaria, sunt vagoanele directe la toate trenurile și, în special, la cele accelerate între capitala Romîniei și Buda-Pesta-Viena.

Nimic nu plictisește mai mult pe călătorii din cele două țări, care pleacă din Romînia în Austro-Ungaria, și viceversa, de cît faptul de a trebui să schimbe mereu trenurile, attt la stațiile de frontieră Ițcani, Predeal, Turnu-Roșu, Vîrcerova, etc. și apoi iarăși din nou, la Budapesta și la Viena, pentru cei care călătoresc mai departe de capitala Austriei. Vă puteți închipui cîtă nemulțumire creează călătorilor din ambele țări, toată această continuă deranjare.

„Toate aceste neplăceri ar disparo ca prin minune, în urma unei bine voitoare înțelegeri între administrațiile căilor ferate ale ambelor state de a introduce vagoane directe între capitala Romîniei, a Ungariei și a Austriei, pentru care reformă călătorii din ambele țări ar exprima cea mai vie recunoștință.

„Dar nu numai într'aceste orașe, ci în lunile de vară lunie-Septembrie, asemenea vagoane directe mai trebuesc negreșit introduse între Romînia și celelalte stațiuni balneare, și Boemia, Carlsbad, Marienbad, Franzensbad, unde Romînia trimete în fie care an mai multe mii de suferinzi.

Este un spectacol dureros să vezi la gara Staatzbahn d'aici, în lunile Iulie și August, mai ales cînd circulațiunea internațională este foarte intensivă, cum călătorii romîni luptă din greu pentru a-și asigura cîte un loc în trenurile înțesate de călători, ce merg spre Romînia și pe care trebue să-l mai schimbe de două ori pînă să ajungă în patrie, anume la Budapesta și la stația frontieră.

Ar fi cu atît mai de dorit ca să se introducă și în statele noastre această schimbare spre bine, cu cît în statele occidentale, pe distanțe mult mai scurte, ea este de mult realizată. Astfel, de pildă, călătoria de la Paris la Bruxelles-Rotterdam-Haga etc., care se face respectiv în cinci, în zece și douăsprezece ore, se face în vagoane directe. Dar realizarea acestei îmbunătățiri ar avea un rezultat din cele mai favorabile și în privința călătoriilor de plăcere, pentru care se lucrează așa de mult, atît în Ungaria cît și în Austria, de oarece prin aceasta s'ar putea simplifica și în anumite cazuri efteni chiar prețul călătoriilor, cum ar fi de pildă pentru vizitarea regiunilor pitorești în alte State.

„Aș vrea să mai adaog ca, nu numai în privința circulației călătorilor, aceste îmbunătățiri ar avea importanță. dar și în ce privește aprovizionarea marilor orașe ale Monarhiei, în prima linie a Budapestei și Vienei, cu anumite produse alimentare ușor supuse stricăciunei, cum ar fi fructele, legumele, păsările vii și tăiate, cari s'ar putea importa și din România, ceeace ar însemna o adevarată binefacere pentru consumatori, dacă s'ar introduce, bineînțeles, o îmbunătățire în ce privește condițiunile de transport și de iuțeală, precum și o simplificare a formalităților vamale.

Litere-Științe-Arte

O notiță. — Cu privire la unele informații din această rubrică excelentul artist pensionar C B. Penel ne scrie:

In *Opinia* de Sîmbătă seara sub rubrica „Litere-Științi-Arte", sunt două informații unde figurează și numele meu.

1). In „Bibliotecarul" nu mai joc eu, căci sunt pensionar; dar rolul Robert jucat de mine, va fi jucat de vrednicul meu emul Boldescu.

2). Comedia „Mătușa lui Carol" este scrisă de Thomas și Brandon, iar tradusă în 1797 de Borellli și Penel. Văd că numele actorului englez care a creat rolul Lordului Babarley (Bobs) din Mătușa lui Carol, are ceva asemănare cu numele meu: pe el Penley iar pe mine Penel. El a jucat rolul lui Bobs de 1500 de ori, iar eu, din 1897 și pînă în 1908, l'am jucat de 42 ori, pe scena teatrului Național din Iași și vara în provincie.

*

Cetim în „La Gazette de la Capitale" din Paris:

Miercuri 27 Noembrie a avut loc în aula Agricultorilor Franței Concertul José C. Arati, de la Opera din Monte Carlo.

A fost un succes. Succes unanim, pe care l'au împărtășit cu artiștii amicul nostru Dr. Stefan Cruceanu prin conferința s'a despre „Muzica Romînească".

De altfel cine, mai bine ca acest fin literat și plăcut vorbitor ar fi putut să ne vorbească despre muzica îndepartatei și micei sale patrii?"

Pe cîntărețul Arat l'au aplaudat iașanii anul trecut la teatrul național.

Pe Ștefan cruceanu autorul „Lacrimilor" iubitorii de literatură nu l'au uitat încă.

*

Drama-idilă G. Asachi—Bianca Milesi va servi, după cît suntem informați, scriitoarei Elena Bacaloglu și drept temă pentru o dramă, la care lucrează actualmendistinsa scriitoare.

*

Revista franco-romînă „La Vie" din Paris se vinde cu numărul la librăria Socec.

*

S'au găsit 2 exemplare imprimate din romanul *Alvare* scris de Anne de Coigny, — eroina idlicei iubiri a captivului André Chénier.

Lucrarea va face deliciul bibliofililor.

*

Premiul Academiei Goncourt, de 5000 lei, a fost acordat în anul acesta nuvelistnlui breton André Savignon. A întrunit 5 voturi și Julien Benda, autorul romanului l'Ordination.

*

Revista „Artemis", anunțată nu de mult că va apare în Iași, nu mai apare.

*

D-na *Henriette Régnier*, profesoară de dans și de ținută la Opera mare din Paris, a scos o carte *L'armonie du Geste* în care predă exerciții de ținută și grație tinerelor fete, Armonia gesturilor, grația înfățișarii, știința atitudinelor, toată această parte exterioară a educației tinerelor fete, n'a luat pînă acum în ochii părinților și a profesoarelor importanța ce o merită — așa se plînge autoarea care vrea azi să umple această lacună a educației.

*

Le Machuel director al învățămîntului public în Tunisia, a scris un volum cu *pagini alese din Autorii Arabi*. Tot sufletul arab, cavaleresc, idealist și îmbinat de sensualitatea orientală e relevat în a această Antologie. Volumul are o introducere generală; glose, note și un lexic. Astfel, volumul nu e numai o carte de plăcută lectură, ci servește și studiului serios al literaturii arăbești.

*

In Londra de la 20—30 Martie anul viitor, se va deschide o mare *Expoziție cinematografică*, împărțită pe secții educative, technice, iudustriale, sociale etc.

*

Zlele ecestea a apărut la Hamburg romanul *Der Schaten* (Umbra) de cunoscutul scriitor elvețian *Ernst Zahn*.

*

A apărut No. 6 (16), tomul II din „Revue Roumaine". apreciata publicațiune bilunară, care continuă a fi credincioasă programului său eclectic. Numărul acesta cuprinde un substanțial articol de G. Ibraeleanu, eminentul critic și prof. universitar, asupra raporturilor dintre litecredință în Dumnezeu, veți călca pe urmele bătrînilor ostași.

Versul zilei

Sub suggestivul titlu „Singuri„, găsim în revista „Teatrul" următoarea bucată lirică semnată de d. G. Topîrceanu.

Dormi! Un val de aer umed am adus cu mine 'n casă.
Tremurînd s'a stins văpaia lumînări, de pe masă,—
Iar acuma numai ochiul de jăratec din cămin
Licărește 'n unrba dulce, ca o piatră de rubin

Bate vînt cu ploae 'n geamuri și e noapte neagră-afară.
Plînsul streșinii suspină ca un cîntec de vioară
Monoton șoptind povestea unei vremi de mult uitate...
Nici o ra nu pătrunde prin perdelele lăsate

Ci 'ntunericul prieten stăpînind pînă departe
Și de lume și de lacrimi fericirea ne-o desparte,
Singur eu veghez în noapte... Ploaia curge tot mai tare...
Și m'apropii, ochii negri să'i deschid c'o sărutare!

INFORMAȚII

Lista de subscripției pentru aeroplanul „IAȘUL"

D-na Ana Conta-Kernbach	60	lei
D. Stefan Negruți	500	„
D. Lupu Weinsengrün	30	„
D. Cristea T. Cristea	500	„
Banca Moldovei	200	„
D. Gh. Calmuski	20	„
D. Dr. Ilie Stroici	500	„
D. Grigore Iamandi	500	„
D. Dr. Gh. Proca, profesor la facultatea de medicină din București	100	„
D. Nicu Stroici	300	„
D. N. Corjescu	100	„
D-na Lt.-Colonel Cătuneann	6	„
D-ra Beatrice Trantomir, prof.	2.50	
D-ra Ida Ienescu, profesoară	2.50	
Banca populară „Leul"	20	„
D. D. Brudea	5	„
D-na Zenobia Botez, subdirectoare la școala Elena Doamna—București	20	„
D. Teodosie Motăș	20	„
Scoala de fete din Iași, Elena Doamnă, prin d-na Motăș, directoară	50	„

Banii au a se adresa d-lui Victor Fara la Prefectura de județ.

▪ Cursurile comerciale serale pentru ucenicii și adulții de prăvălii, ateliere și fabrici, vor începe a funcționa și anul aceste tot pe lîngă școala comercială elementară, din str. Romînă No. 25.

Ziua deschiderei acestor cursuri s'a fixat pe ziua de Vineri 30 Noembrie a. c. Tot atunci se vor ține și examenele de corijare.

Cererile de înscriere trebuesc adresate Direcțiunei școalei.

▪ Amintim cetitorilor că în seara de 8 Decembrie are loc reprezentația de retragere a execelentei artiste Atena Georgescu, pensionară a teatrului Național

▪ **Accidentul din Piața-Unirei.**— Eri după amează. automobilul Comunei, condus de șoferul Iohan Șmith, pe cînd trecea prin Piața Unirei, în goană, a dat peste băiatul Gheorghe Horgică, în etate numai de 13 ani, ucenic de cizmărie la firma Irimescu.

Automobilul fiind oprit imediat, băiatul a fost scos de sub roate, avînd o rană sîngerîndă la tîmpla dreaptă și mai multe contuziuni pe toată partea dreaptă a corpului.

După îngrijirile date la spitalul sft. Spiridon, mica victimă a fost lasată la domiciliul patronului său.

▪ Din partea serviciului sanitar al județului, s'au cerut doi medici suplimentari și doi agenți sanitari, pentru stîngerea epidemiilor din județ.

▪ D. dr. Bejan, a fost numit membru în consiliul sanitar superior, în locul d-lui dr. Minovici, numit director general al serviciului sanitar.

▪ Direcția generală sanitară, a expediat la Iași o trăsură ce are a servi, pentru transportarea bolnavilor.

Aceasta după insistențele d-lui dr. Floru.

▪ „Unirea Educatoarelor Romîne" va ținea ședință *Joi 29 Noembrie* orele 4 din zi, la școala „Oltea Doamna", în locul ședinței din prima Joi a lui Decembrie, ocupată cu Concertul religios. Se va vorbi despre *Femeea Greacă*. Membrele sunt foarte rugate să vie în număr mare.

▪ Elevii școalei profesionale și primare „Steaua" au dat Duminecă o frumoasă producțiune artistico-școlară în fața unui numeros auditoriu

▪ Astăzi se va face înmormîntarea preotului Gh. Georgescu fost profesor la Liceul Național din localitate.

▪ Comerciantul Adolf Klein din str. Lăpușneanu No. 26, dispărînd, poliția a sigilat magazinul său.

Economice. — Consiliul de miniștri a acordat următoarelor fabrici, avantajele ei de incurajarea industriei:

— Fabrica de fasonat lemn a d-lui N. I. Stroici comuna Tufești Jud. Iași.

— Fabrica du bere a d-lui Iuliu Reiniche Iași.

— Fabrica de cărămidă Frații Rameder cpmuna Holboca Jud. Iași.

—Fabrica de făină a d-lui N. I. Stroici Comuna Tufești Jud. Iași.

▪ Celebrul „*Quatuor Bruxeles*" săvîrșește acum un turneu triumfal prin Europa și obține peste tot succese pe care presa e unanimă a le constata și a le sancționa. De la Bruxeles la Petersburg trecînd prin Hamburg, Berlin, Posen, etc., e un adevărat concert de laude la adresa acestui uimitor ansamblu, care a dus.arta muzicei de cameră la cel mai înalt grad de perfecțiune.

Singurul concert pe care Quartetul Bruxeles îl va da la Teatrul Național Vinerea viitoare 30 Noembrie va fi cercetat de întreaga Elită Ieșană.

▪ Prima Societate de Economie (de la Palat) va distribui societarilor săi un dividend de 7 lei 23 bani la sută pentru anul social, care s'a terminat la 1 Septembrie 1912.

Capitalul societății format din depuneri, se ridică la suma de opt milioane lei.

Cura cu Untură de Pește

nu se face cu folos decît cu:

„Emulsia-Racovitza"

300 de atestațiuni medicale, cît și 150.000 flacoane vîndute pînă acum

dovedesc puterea ei curativă neîntrecută!..

Adoptată de toate spitalele din țară pentru tratamentul.

Rachitismului, Scrofulelor, Oaselor moi, Anemia și Poale albe a Femeilor. Inoftigă sau Tuberculoză, în Bronchite și Tuse învechite pentru a Ajuta Hrănirea Anevoioasă a Copiilor slabi și Surmenați și pentru Curățirea Sîngelui Stricat

Modul de întrebuințare se află la fie-care flacon.

De vînzare în toate farmaciile și drogueriile din România. Prețul flaconului: 3 Lei 70 b.

Feriți-vă de contrafaceri și substituțiuni!

Ultime Informaţii

Prin o scrisoare adresată preşedintelui de vîrstă al Camerei, d. P. P. Carp, deputat al col. I Cameră de Vaslui, anunţă că renunţă la acel mandat.

Imediat după constituirea biroului, Camera va respinge demisia d-lui Carp.

Din lucrările pregătitoare pentru recensemîntul populaţiei se poate prevedea că numărul total va trece de şapte milioane jumătate locuitori.

D. Al. A Badareu, ministru de lucrări publice, soseşte Vineri dimineaţă în Iaşi.

Alegerile comunale vor fi astfel prezidate :

Col. I şi II, secţia Centrală. d. Antonescu ; secţia II. col. I şi II. d. Cernătescu şi secţia III, col. I d. Zăhărescu.

Vaslui (22 şi 24 Decembrie), d. consilier N. Leonescu ; Bacău (28 şi 30 Decembrie), d. consilier G. Sturza şi Fălticeni (28 şi 30 Decembrie) d. consilier S. Zăhărescu.

Prăbuşindu-se coşul de la o maşină de încălzit a liceului internat, instalată de inginerul Victor Lupaşcu, ministerul a acţionat în judecată pe inginer cerînd să se facă o anchetă in futurum.

Tribunalul a numit expert pe inginerul Carp şi ancheta urma să se facă astă-zi. Cum, însă, domnul Carp a refuzat expertiza. ancheta s'a amînat pînă la numirea unui nou expert.

Un moratoriu pe timp de şase luni a fost acordat firmei manufacturiere Idel şi Iosipovici, numindu-se în comisia de supraveghere pe domnii Solomon Stern, A. M. Rosenblum şi M. Diamant.

Secretarii birourilor la alegerile judeţene din Iaşi: secţia centrală, d. G. Roban ; s. II col. II şi s. II col. III. d. G. Ghiorghiu. s. III d. I. Popovici, s. IV d. Al. Vasiliu, s. V d. Gavrilescu şi s. VI d. G. Vrabie.

Domnul I. Gălăşcă a fost numit copist în s. II a tribunalului.

Procesul de batae dintre judecătorul Apostolu şi institutorul Stefăniu, urma să se judece ieri la s. II a tribunalului.

S'a numit expert pe medicul legist ca să constate starea d-lui Apostolu — în urma maltratării suferite.

Astă seară Marţi se reprezintă un program nou la Cinematograful teatrului-circ Sidoli.— Napoleon I-iu şi Impărăteasa Iosefina este piesa principală a noului program, compus din patru părţi mari.— Reconstituirea istorică, Napoleon I-iu şi Impărăteasa Iosefina este o redare însufleţită a vieţei marelui Imparat.— Această reconstituire este pusă în scenă după acte şi documente istorice, de către cea mai mare casă cinematografică : Le film d'art," din Paris. In rolul Iosefinei apare d-ra Nelly Cermon, distinsa artistă pariziană. In rolul lui Napoleon Bonaparte apare d-l Fauchois, de o asemănare uimitoare cu Marele Imparat. Sunt apoi cuprinse în noul program : Scutari, scene şi vederi de actualitate.—Activul domn inspector, roman însufleţit în două părţi— Aducere-aminte vie, naraţiune—Musteaţa lui Bleck, scene comice.—Eclair-Journal, număr nou, cu telegramele însufleţite— Serbarea lui Tîndală, comedie etc. etc.

*

Simpaticul artist, Detectivul Nick Winter soseşte în oraşul nostru şi va juca pe scena teatrului circ Sidoli mîne Mercuri 28 şi Joi 29 Noembrie a. c. (Matineuri şi seara)

Ieşanii vor putea admira pe artistul. Insuşi, pe abilul detectiv Nick Winter atît de cunoscut din desfăşurările cinematografice timp de cinci ani pe ecranul cinematografului din sala Sidoli.

Nick Winter, apare însuşi el, în carne şi oase şi Ieşanii vor putea aprecia mai bine arta superioară, expresiunile şi gesturile atît de inteligente ale vicleanului detectiv **Nick Winter**.

Nick Winter ca şi Max Linder şi Napierkovska fac turneuri în lumea întreagă şi preţutindeni sunt primiţi cu un adevărat triumf.

La Bucureşti, Nick Winter a obţinut un grandios succes, a fost un adevărat trinf ciclul seu de reprezentaţii.

Repertoriul d-lui Nick Winter se compune din comodii, scene humoristice, detective etc. şi joacă impreună **cu trupa să**, care se compun din cinci persoane.

Primă reprezintaţie începe Mercuri 28 Noemcre (Matineu la 3 ore) iar seara la 9 ore.

Joi 29 Noembrie, are loc de asemenea Matineu la 3 ore iar Joi seara ultima reprezintaţie.

De vînzare

VIA MITOC, *com. Ciurea satul Todireni jud. Iaşi întindere 30 hectare, arătură, fînaţe, livezi şi huciag, case, coşere, 2 fîntîni etc.*

UNA CASA *str. Albineţ 12 în stare bună.*

Ambele cu mici sarcini.

Adresa N. C. Cogălniceanu str. Broscăriei 98.

Concert religios. (Joi, 6 Decmbre, orele 2 jum.—4 jum.), dat de „Unirea Educatoarelor Romîne", în scopuri de binefacere, cu bine-voitorul concurs al d-rei Beatrice Dogaru, absolventa Conservatorului din Iaşi, (Piano), d-lui Andrei Niculescu, bariton, absolvent al conservantorului din Milano, d-l Flor Breviman. absolvent al Conservatorului din Iaşi (Violoncello); orchestra conservatorului sub conducerea d-lui profesor Vlăduţă, corul sf-tului Spiridon, sub conducerea d-lui Diriginte I. Teodorescu, a d-lui Cătulescu, elev al Conservatorului din Iaşi şi a cîtorva tinere domnişoare din societate.

Partea I. — 1. „Concert la Naşterea Domnului", p. cor mixt, aranjat de G. Muzicescu.— 2. a. „Trio de l'Oratorio de Nöel" de Saint-Saens, Piano, Violină, Violoncel ; b. „Adante Religioso", de Fr. Thomé, Piano, Violină, Harmonium, Violoncello.—3. „Doamne Miluieşte" de 100 de ori, de Cor mixt de Lvoff.—4. a „Wie einst in schöner 'n Tagen", de Popper ; b. „Träumerei", de Rob. Schumann, Violoncello.— 5. „Eri tu"— Aria Baritonului din „Ballo in Maschera" de Verdi. — 6. „Laudate Dominum", de Haendel, Solo Baryton, Cor mixt, Piano, Harmonium,

Partea II.—„După Stea"; Mister în 10 tablouri (proecţiuni electrice, 15 plăci) pentru: Soli, Cor, Orchestră, Poemă şi muzică de G. Fragerolle şi H. Rivière.

Concertul promite să fie frumos, preţurile—cele serale ale trupei dramatice— sunt modeste, scopurile de binefacere urmărite de „U. E. R." nu se poate mai bine venite, cînd în cursul acestei ierni nevoi grele vor apasa asupra populaţiei sarace din suburbii. Prin urmare, nu ne îndoim că toată lumea se va grăbi să cumpere bilete.

Dela 15 Noembrie produsele Debitelor Badareu se vînd cu următoarele preţuri

	Litru	Kgr.
Unt pentru masă şi cafea		6.00
Smîntînă dulce centrifugată	3.—	
Unt proaspăt pentru gătit		4.—
Brînză proaspătă de vaci		1.—
Brînză de oi de putină		1.60
Brînză de munte		2,—
Brînză de munte de toamnă		2.60
Ouă proaspete	11 lei suta	
Lapte dulce proaspăt se găseşte în fie-care dimineaţă şi seara litrul		0.50
Caşcaval grecesc		2.80
Brînză de burduf		2.80
Caşcaval de Penteleu		3.00

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri cu următoarele preţuri :

	Litrul
Vin alb vechiu	1.—
Vin negru vechiu	1.—
Vin alb negru si superior	1.20
Vin Cotnar şi Bordeaux	1.60
Vin Cotnar şi Bordeaux superior	2.—
Vin otonel tămăios	2.40

Toate calităţile de vinuri superioare se vînd cu litrul şi în sticle înfundate.

ULTIMA ORA

Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 27 Noembrie

Călătoria regelui Bulgariei

Cum s'a predat Salonicul ?

Ofiţeri bulgari în Bucureşti

Reînoirea triple alianţe

Sofia.—Dl. Daneff mergînd la Londra se va opri după Bucureşti la Viena şi Paris unde va avea probabil intrevederi cu miniştrii de externe.

*

Sofia.—Generalii Draganoff, mareşal al Curţei şi Agura procuror general al armatei au plecat la Bucureşti spre a prezinta M. S. Regelui Carol salutările regelui Bulgariei cu prilejul aniversărei luărei Plevnei.

*

Viena.—Miniştrii de finanţe ai Austriei şi Ungariei au emis fiecare un împrumut de 25 milioane dolari în aur, bonuri cu 4 jum. la sută curent, pe 1 an jum. şi 2 ani.

*

Viena. — Neues Wiener Tagblatt, află că reinoirea triplei alianţe a fost precedată de un schimb de depeşi redactate în termeni extrem de cordiali între Suveranii celor trei State aliate.

*

Viena. — Dl. Streit ministrul Greciei a plecat azi la Londra să participe la conferinţa pentru pace.

*

Colonia. — O telegramă din Berlin a ziarului „Koelnische Zeitung" spune: guvernele triplei alianţe publicînd ştirea prelungirei tratatului de alianţă tocmai acum, au voit. înainte de începerea negociaţiunilor din Londra să dea lumei o dovadă de unitatea deplină şi să taie scurt speculaţiunile cu privire la o neînţelegere între aliaţi.

*

Belgrad.—Fostul preşedinte al consiliului, d. Novakovici, şeful delegaţiunei pentru pace, sîrb, a plecat la Paris unde va conferi cu d. Poincaré, ceilalţi delegaţi ai Serbiei vor pleca mîine la Londra, via Paris. Dl. Spalakovici ministrul Serbiei la Sofia a sosit la Belgrad.

*

Roma.—Tribuna publică o notă declarînd inexacta informaţiune a ziarelor cum că reînoirea triplei alianţe s'a făcut pe o perioadă de 12 ani. „Tribuna" spune că reînoirea triplicei angajează cele trei state contractante pe o perioadă de 7 ani adică pe exact acelaş număr de ani pe cari fusese reînoită alianţa şi de rîndul trecut.

*

Sofia.—Se afirmă din loc competinte că regele Bulgariei îşi propune să facă în curînd o vizită în principale oraşe ale teritoriilor cucerite şi apoi să meargă la Salonic.

Sobrania se va întruni Sîmbătă într'o sesiune scurtă pentru votarea budgetului. Ataşaţii militari s'au înapoiat azi dimineaţă.

*

Athena.—Faţă de raportul publicat în ziarele străine cu privire la luarea Salonicului, agenţia din Atena publică raportul general al şefului de stat-major grec asupra capitulărei Salonicului. Iată ce zice: Diadohul încunoştinţat prin scrisoare de înaintarea diviziei bulgare, a încunoştiinţat pe comandantul forţelor bulgare, că era inutil să mai înainteze asupra Salonicului, de oare-ce garnizoana oraşului capitulase şi se pregătea să depuie armele, totuşi bulgarii au continuat să înainteze şi au tras 5—600 focuri de tun asupra trupglor turceşti şi s'au oprit numai după ce li s'a făcut cunoscut eă grecii au ocupat Salonicul. A doua zi bulgarii au continuat să înainteze şi s'au oprit la cîţiva kilometri de oraş. Un ofiţer bulgar s'a dus la palatul guvernatorului şi a cerut subşefului statului-major general autorizarea pentru armata bulgară de a intra în Salonic. Subşeful a observat, că cererea trebue adresată diadohului, atunci generalul bulgar Teodoroff însoţit de ministrul Bulgariei la Paris, d. Stancioff, ofiţer în rezervă în armata bulgară şi care servea de interpret, a cerut audienţă diadohului. Adienţa a fost acordată şi după declararea formală a bulgarilor că recunosc ocuparea oraşului de greci şi că nu era chestiune de o ocupaţiune şi că cereau doar ospitalitatea pentru două batalioane foarte încercate de vremea urîtă, diadohul a consimţit la cererea generalului bulgar, cu condiţiunea ca să refere guvernului grec, generalul bulgar a declarat prin d. Stancioff diadohului, că cele două batalione vor fi în timpul şederei lor la Salonic sub ordinele comandantului pieţei grece şi că vor trimite zilnic ofiţeri să primească ordinul său de zi.

*

Sofia.—Ziarul „Mir" respinge ca absolut nefundate toate ştirile aşa zise autentice cu privire la repartiţia teritoriilor cucerite între aliaţi şi în special între bulgari şi greci şi declară că noile graniţe ale fiecărui stat vor fi stabilite după încheierea păcei, care nu va întărzia, de oarece statele balcanice sunt hotărîte să nu admită nici o încercare de amînare din partea Turciei.

*

Petersburg.—Azi s'a publicat rezoluţia consiliului de miniştri confirmată de împarat, despre proclamarea portului Reval şi împrejurimi ca bază a forţelor de mare şi Grodno ca bază a forţelor de uscat. Cumpărarea de imobile în jurul acestor localităţi de către străini, nu se va putea face de cît sub anume condiţiuni.

Demisia d-lui Carp

Bucureşti.—Camera.— D. P. P. Carp şi-a trimis printr'un prieten demisia din Cameră.

Probabil că biroul va fi sezizat mîne de această demisiune.

*

Camera s'a ocupat azi cu validarea alegerilor.

Sosirea Marelui Duce Mihailovici în Capitală

Plecarea d-lui Daneff

Bucureşti. — Marele Duce Nicolai Mihailovici, şi membrii misiunei ruse, au sosit în Capitală.

Tot oraşul e pavoazat cu drapele ruseşti şi romîneşti.

Marele Duce a fost întîmpinat la gară de M. S. Regele, de Principele Ferdinand, principele Carol de toţi miniştrii, de d. dr. Istrati, preşedintele comisiei interimare, precum şi de toţi generalii aflători în capitală. De la gară, Marele Duce a plecat la Palat, împreună cu regele şi principii.

Trupele şi populaţiunea au făcut înaltului oaspe o primire foarte călduroasă.

Membrii misiunei Ruse, erau însoţiţi de cîte un general.

La Palat a urmat imediat un prînz intim.

Bucureşti. — D. Daneff, preşedintele Sobraniei bulgare, a părăsit azi Capitala.

Suveranul şi recentele vizite

Bucureşti. La recepţia de azi a Marelui Duce Nicolae Mihailovici, s'a remarcat de toată lumea, că M. S. Regele era foarte bine dispus.

La starea bună sufletească o Suveranului, a contribuit probabil şi vizita d-lui Daneff.

Convorbire cu domnul Daneff

Bucureşti.—Trimisul special al „Adevărului", de pe cîmpul de războiu, domnul Rosenthal, însoţind pe d. Daneff spre Londra, a avut în drum o convorbire cu preşedintele Sobraniei bulgare, cuprinzînd declaraţiuni interesante.

Trimisul special al ziarului, a telefonat convorbirea din gara Conavnic, convorbire care a apărut într'o ediţie specială a „Adevărului" azi la orele 2 p. m.

* * *

D. Daneff a început prin a declara. că regretă că a fost silit să aibă o atitudine rezervată, faţă de ziariştii romîni, dar atitudinea aceasta a fost dictată de împrejurări.

D. Daneff, insistînd asupra intereselor comune ce leagă ambele ţări a zis :

„Suntem două popoare menite a trăi alăturea unul de altul. D-voastră fugiţi de cuvîntul „balcanic", însă prin Dobrogea, pe care o aveţi şi o veţi avea în totdeauna, aveţi interese în peninsula balcanice. Apropierea de naţiunea „balcanică" are azi ce-i drept o semnificare degradătoare, fiindcă această însamnă a fi vecin cu Turcia, care este un popor trăit în întuneric şi care a ţinut în întuneric popoarele de sub jugul seu.

D-voastră aţi avut norocul, că Dunărea v'a despărţit de contactul direct cu Turcii. Aţi suferit numai puţin de urma lor, aţi scăpat mai uşor de jugul turcesc. V'aţi putut apropia o cultură o dezvoltarea ce face tăria Romîniei.

Suntem două popoare cu interese comune.

In trecut am lucrat în comun şi nutresc speranţa şi te autoriz în mod special să scrii aceasta, că în viitor vom lucra la o laltă şi mai mult şi mai cu folos, pentru ambele popoare".

Cu privire la caracterul vizitei sale, d. Daneff a zis :

„— Nu pot spune nemic despre caracterul vizitei mele. Te autoriz însă să comunici următoarele :

„Sunt mulţumit de rezultatele vizitei mele şi sper că vei culege şi d-ta aceleaşi impresii în cercurile d-voastre conducătoare.

Prin rezultatele, pe care le vom atinge, nu ne servim numai pe noi reciproc, nu satisfacem numai interesele noastre reciproce, nu salvăm numai Bulgaria, care are nevoie de prietenia României şi nici numai interesele României, care se va putea servi în viitor de noi, dar servim interesele Europei, servim pacea europeană."

*

La întrebarea ziaristului, întru cît e adevărat, că tratativele de pace vor continua şi la Sinaia, după cum afirmă ziarul „Le Matin", domnul Daneff zise :

„Noi mergem acum la Londra, căci acolo încep tratativele de pace. De ce s'a ales tocmai Londra, nu ştiu.

Mulţumeşte-te să afli, că alegerea satisface pe toţi; că s'ar putea ca tratativele să continue în viitor în altă parte, poate chiar la Sinaia; este neîndoios. Eu însă nu ştiu nimic precis în această privinţă şi nu pot nici să desmint ştirea, nici s'o confirm.

D. Daneff în Capitală

— Prînzul de aseară —

Bucureşti.—La ministerul de externe, a avut loc aseară un prînz de gală, în onoarea d-lui Daneff.

După prînz s'a făcut cerc.

Preşedintele Sobraniei bulgare, a mulţumit turora şi a declarat că în urma vizitei sale, speră să se strîngă şi mai mult legăturile între Bulgaria şi Romînia.

D. Daneff a mai declarat, că nu se va opri de cît cîteva ore în celelalte Capitale, prin care va trece, numai în Bucureşti a ţinut să treacă 30 de ore.

*

Intinerarul d-lui Daneff

După cum anunţăm mai sus, d. Daneff a părăsit Capitala, azi, cu trenul de 7.50 dimineaţa.

Mîine, la orele 2 va fi la Viena, unde va avea o convorbire cu contele Berchtold. Va pleca apoi la Berlin, unde se va întîlni cu cancelarul Germaniei, de aci va pleca la Paris, şi apoi la Londra, unde se va întîlni cu ceilalţi delegaţi, pentru începerea tratativelor de pace.

*

In timpul zilei de eri, d. Daneff a fost primit în audienţă de Rege, la orele 3 p. m.

La ora 4 a avut o lugă convorbire cu d. Take Ionescu.

De aci, d. Daneff a vizitat pe d. Ionel Brătianu, cu care a avut o convorbire de o jumătate de oră.

D. Bratianu a spus prezidentului Sobraniei bulgare, că în România, în chestiile externe, toţi sunt de acord. Nu există de cît o singură preocupare în toate sufletele, indiferent de culoare politică"

10 lei lunar se învaţă franceză sau germana special conversaţia şi corespondenţa.

Prepar special curs complect primar şi secundar după programul ministerial, la domiciliul elevului.

V. Emil Profesor *Str. Sf. Teodor 36 (în curte).*

Française trouve bonne place pour bébé de 6 ans.

S'adresser en personne à l'Imprimerie H. Goldner.

Circulă zvonul, că firma L. Nadolsky, Birou de Architectură str. Lăpuşneanu 19, ar fi fost declarată falită; dezmint categoric aceasta ; interesaţii se pot convinge la Secţia III-a Tribunalului Iaşi.

L. Nadolsky

Cele mai fine varietăţi

de

PERE ŞI MERE DE IARNĂ

de vînzare la moşia Climeşti jud. Roman.

Dr. I. BRENER

Specialist în boale de femei

MAMOŞ

Str. Lăpuşneanu 25

— Cons. 1—6 —

INTINDEŢI MANA NOROCULUI!

CASA S. HAIFLER

Iaşi—Strada Ştefan-cel-Mare

a pus în vînzare

Clasa I a Loteriei Regatului Romîn

/s lei 1.50, 1/4 3 lei, 1/2 6 lei, 1/1 lei 12

Vinde Bilete de călătorie pentru America

Cu preţuri convenabile.

AVIS

Expirînd contractele la 23 Aprilie 1913 prăvăliilor din casele Schnurer din str. Ştefan cel Mare şi anume :

Prăvălia ocupată de confecţiuni la „Regina Elisabeta" acea ocupată de „La Leon", „La Marchiza" şi de băcănia Aberman se aduce la cunoştinţa amatorilor ca să se adreseze din timp pentru închiriere d-lui proprietar cu locuinţa în acele case.

UN ASISTENT cu foarte bune recomandaţiuni găseşte loc la Farmacia Dr. Rătianu, Iaşi.

Legătoria de Cărţi ROSENFELD Succ.

Fondată în anul 1854, s'a mutat în strada Gh. Mărzescu (foasta str. Primăriei) No. 30 peste drum de Tipografia H. Goldner.

Orfană de 22 ani

400,000 Mărci zestre în numerar doreşte **căsătorie grabnică.** *Schlesinger, Berlin 18.*

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

PREMIAT La toate dispoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THÜIR) FRANŢA
I. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazile de consum din ţară

Lozurile Schröder

Sunt în totdeauna favorizate de ŞANSA!

S'a adeverit aceasta şi la ultima loterie, când au căzut în colectura noastră norocoasă

Cele mai multe şi cele mai mari cîştiguri!

a h tând pentru câştiguri dintr'o singură zi ap oap :

JUMATATE MILION!

Pentru tragerea Clasei I-a:

14 (27) DECEMBRIE 1912

Oferim Lozuri norocoase:

1|8 LOZ Lei 1.50

1|4 Lei 3.—1|2 Lei 6.—1|1 Lei 12.

Cel mai mare câştig eventual

LEI 900.000

Comenzile din provincie se efectuiază prompt şi conştiincios Contra plăţii anticipate sau Sub ramburs

Rob. Th. SCHRODER

BUCUREŞTI

Centrala: Calea Victoriei 97

Succursale: Calea Victoriei 50 Calea Griviţei 96 Str. Lipscani 72

BOTOŞANI Calea Naţională 203; **IAŞI** Str. Ştefan cel Mare 8; **GALAŢI** Str. Domnească 14.

CRAIOVA Str. Unirii 69; **BRAILA** Piaţa Sf. Archangheli (Casa Rally); **PLOEŞTI** Str. Basarabilor 1

Renumitele PLUGURI

intregi de oţel bătut marca PORC MISTREŢ

DIN FABRICA

Gebrüder Eberhardt Ulm

a) cu 1, 2 şi mai multe brazde
b) speciale de vie
c) speciale de prăşit

Maşini de secerat de Mc. CORMIC precum şi alte maşini şi unelte agricole, permanent în depozit la

Fraţii Bachstez, Iaşi

Magasinul Conservatorului

IAŞI—Strada Lăpuşneanu 32—IAŞI

NOTE de MUZICA

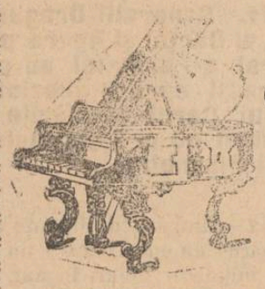

ASORTIMENT complet după Programa Conservatorului

Instrumente Muzicale şi Accesorii

Reprezentanţa şi Depositul renumitelor

Piane şi Pianine

— ROSENKRANZ —

Neîntrecute în soliditate şi ton frumos

Vînzare şi în rate mici fără aconto —

— *Cataloage gratis* —

INCHIBIERE DE PIANE CU PREŢURI AVANTAGIOASE

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Mousselte

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE vindecă şi prevesc Nevralgiile de orice origine: Reumatism, Migrenă, Guturaiu, Sciatice, Afecţiunile reumatismale acute şi dureroase ovarie, [illegible]

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la mesele de dimineaţă şi de seară, câte 2 hapuri, [illegible] dimineaţa, câte la masa de seară, şi câte la culcare, seara. Nu trebue să le [illegible] mai mult de câte 6 pe zi.

A se cere: Les véritables Pilules Mousselte de OLIN & Cie de PARIS, care se găsesc [illegible] farmacii.

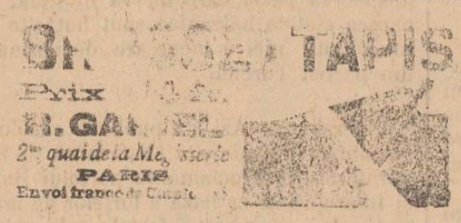

Landquinstrata ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabil.

Iaşi. —Tipografia H. Goldner, str. Gh. Mîrzescu 17—Instalaţie cu motoare electrice

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași str Gh. Mirzescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul X — No. 1749 Ioi 29 Noembrie 1912

BIBLIOTECA CENTRALE DIN ROMANIA

MESAJUL

Un obicei vechi al pămîntului, cere ca o dată cu deschiderea corpurilor legiuitoare, să se deschidă și zăgazurile ditirambelor, cu care ziarele guvernului laudă activitatea acestuia. Este, deci, natural că urmînd acest obicei, gazetele să iee de la început Mesajul Regal cu amîndouă mîinile și să'l desfășure în fața Țării, ca să fluture în bătaia tuturor vînturilor, lauda guvernului.

Imprejurările actuale sunt prea serioase, însă, pentru ca Țara să se mai lase, ca de obicei, dusă în mod pasiv, la tolerarea indiferentă a guvernului ce i s'a dat. Lauda acestuia, prin urmare, dacă s'ar face numai conform obiceiului pămîntului, ar suna imediat foarte disonant, în urechile tuturor acelora, cari așteaptă astăzi de la guvern mai mult de cît vorbe.

Pentru aceia nu este nevoe de aceste declarațiuni de circumstanță, pentru a avea dreptul să constatăm, că de rîndul acesta Mesajul Regal deschide pentru prima oară ochii Țării asupra unor declarațiuni precise și limpezi.

Mesajele Regale de obicei parcă reflectează în ele tot ce are de artificial viața noastră constituțională. Declarațiunile din Mesaje erau totdeauna impregnate, parcă de limbajul caracteristic al diplomației, în care se atinge în mod superficial toate chestiunile, fără să se spună nimic despre vreuna.

Pentru aceea toate Mesajele Regale de la război încoace nu impuneau mare cazną autorilor lor, de oare-ce în toate, declarațiunile asupra politicei externe se transmiteau aidoma de la un mesaj la altul. In toți anii „relațiunile amicale ce păstrăm cu vecinii noștri" erau prin aceiași tradiție aplaudate zgomotos, de acei cari s'ar fi temut, parcă, să nu audă niște declarațiuni cari le-ar fi tulburat liniștea dulce a siestei în maturul corp.

Anul acesta, însă, Mesajul Regal nu mai samănă cu nici unul din cele precedente. Poate părea natural că la vremuri noi, trebuia să răspundă forme noi, în cît Mesajul neobicinuit era de așteptat.

Cu toate acestea, cunoscînd obiceiul tradițional al autorilor de Mesaje, ne puteam aștepta ca și pe vremurile neobicinuite, Mesajul să procedeze tot în modul obicinuit, adică să vorbească Țării despre tot, fără să'i spună nimic.

A fost, prin urmare, un sentiment unanim de mulțumire, cînd s'au văzut declarațiile categorice ale Mesajului. Toate chestiunile cari apasă în momentele actuale mai greu pe sufletul Țării, sunt puse la punct în Mesaj fără nici un încunjur și precizate categoric. „Romînia „se bucură mai ales de încrederea deo„sebită ce ne-o arată marile puteri ale „Europei". „A pastrat neutralitatea față „de statele beligerante din peninsula bal„canică, *urmînd, însă, cu luare aminte „desfășurarea unor evenimente cari ating „numeroase interese ale Statului nostru*". „*Suntem în drept* a nădăjdui că *intere„sele noastre vor fi respectate.* **„Romă„nia este privită ca un factor im„portant în concertul european și „la regularea definitivă a chestii„lor desteptate prin criza balca„nică, GLASUL EI VA FI ASCULTAT".**

Declarațiunile acestea categorice, nu pot să nu umple de bucurie sufletul oricărui bun Romîn, cînd se vede limpede în ce mod Țara este încredințată, prin cuvîntul Regelui, că tot ce stă astăzi pe sufletul nostru, în legătură cu războiul balcanic, se va hotărî în favoarea noastră. Toată teama acelor cari vedeau cu grijă pe unii dintre beligeranți crescînd în paguba noastră, trebue să dispară la auzul Cuvîntului Regal, prin care ni se afirmă categoric că vom avea ceea ce cerem.

Tonul acesta hotărît, alături cu declarațiile imediat următoare, privitoare la armata noastră, care *„este ori cînd gata a'și îndeplini misiunea ei"*, nu lipsește de oarecare legătură între o idee și cealaltă și ne place să vedem cum se poate vorbi hotărît, cînd stă în spate o armată hotărîtă.

Toate aceste constatări ne îndreptățesc să arătăm că aprecierile ce facem asupra Mesajului, nu sunt trecute prin prisma politică și nu au de scop a aduce laudă guvernului, numai fiindcă în el se află partidul nostru.

De altfel momentul actual din viața țărei noastre, este mai presus de orice preocupare măruntă și unisonul în care se găsesc astăzi toate sufletele romînești, ne dovedește că știm cu toții să ne ridicăm de-asupra preocupărilor obicinuite, cînd Țara se găsește la o răspîntie unde de sigur i se hotărește drumul pentru cîteva decenii.

De altfel Mesajul actual poate să fie o lecție de înaltă morală politică pe care Regele o dă Țărei sale, astăzi, cînd, în pragul unei domnii semi-seculare și la răspîntia hotărîtoare a existenței noastre, poate să arăte în ce mod poate să încoroneze o domnie închinată binelui României.

S'au plîns toți nechematii, pe toate tonurile, că Țara nu știe nimic despre politica ei externă, de oare ce aceasta este centralizată în mîna Regelui. Marele Ințelept, însă, a continuat să lase partidelor politice grija frămîntărilor interne și a condus singur politica externă. In afacerile interne, iarăși, s'a zis totdeauna că Regele nu se ocupă de cît de Armată și lasă tot restul pe mîna politicei partidelor.

Care este astă-zi rezultatul acestei domnii autocrate a Regelui Carol?

In fața unor evenimente care puteau să ne tîrască într'un război, Regele ne încredințează că *vom avea* ceea ce cerem, și o vom avea prin prestigiul ce Țara noastră îl are în concertul european și prin acela ce ni-l dă Armata noastră cunoscută și recunoscută. Vom trebui, prin urmare să recunoaștem că satisfacțiunea noastră se datorește numai celor două frîne pe care le-a ținut în mînă și le-a condus totdeauna Regele singur.

Ce lecție mai înaltă putea să se dea partidelor politice, din a căror lupte n'a eșit de cît pornirea de distrugere a adversarului și scoborîrea prestigiului țărei, prin insulta celor care 'i formează guvernele?

Regele Ințelept a știut să smulgă politicei cele două resorturi care garantează în afară puterea unei țări și tocmai lor le datorim astăzi succesul ce ni se anunță.

Poate că destinele vor scuti țara de un război și dorim chiar, ca Regele Carol să nu fie silit a'și făuri pe cîmpul de luptă o nouă glorie care să'i încoroneze domnia. Cu sacrificiul acestei glorii militare, însă, preferim să vedem prestigiul țărei rîdicîndu-se nu prin nimicirea în război a puterilor ei de viață, ci prin prestigiul Regelui și renumele Armatei.

Mesajul actual al Tronului, anunțîndu-ne tocmai aceste succese, este coroana de aur cu care Regele Carol încununează prin o domnie înțeleaptă, o frunte pe care a știut altă dată să pună coroana de oțel făurită în lupte glorioase.

S. G.

PLEVNA

Bastonul de mareșal al armatei rusești a fost remis astăzi, a 35-a aniversare a luării Plevnei—M. S. Regelui nostru, de către A. S. I. Marele Duce Nicolae Mihailovici, însărcinatul special al Imparatului tuturor Rusiilor.

Este aceasta o atențiune foarte delicată pentru Acela, care acum 35 ani, conducea armatele ruse și armata romînă spre o biruință strălucită, care a pus bazele României moderne de astăzi.

Cu pioasă recunoștință ne gîndim astăzi la frații căzuți în luptă, la acei puțini din acea strălucită campanie, cari trăiesc încă—și la al nostru Rege, care ieri abia ne-a dovedit încăodată că o singură inimă formează—inima Națiunei și inima Lui.

Astăzi, mai mult ca oricînd, prin împrejurările de afară și prin atenția Imparatului Rusiei clădirea zidită prin biruințele de la Plevna, stă solidă în picioare.

In amintirea lui 28 Noembrie 1877, România nu trebue să vadă decât încrederea dreaptă în puterile și destinele poporului seu.

Svonuri de răsboiu

Situația externă păruse a se ameliora, cînd piața noastră a fost din nou alarmată de veștile primite din Viena și privitoare la schimbarea Ministrului de războiu și al șefului de Stat major al armatei monarchiei vecine.

Generalul Conrad de Hötzendorf e un cunoscut partizian al războiului, și în 1908 cînd Aehrenthal a anexat Bosnia și Herzegovina și în urma unor incidente dela granița italiană, șeful maretui stat major al armatei austriace, Hötzendorf, propovăduia războiul.

Generalul a trebuit atunci să se retragă din fruntea statului major, și a fost numit inspector general al armatei. Rechemarea lui Conrad von Hötzendorf în vechea sa funcțiune e considerată ca o prevestire de războiu.

Nu știu ce va aduce viitorul, piața noastră însă a fost impresionată de evenimentele din Viena și la Bursa din Capitală s'au înregistrat pe ziua de eri scăderi însemnate.

Cele două mese

D. Daneff e pe drum spre Londra, orașul asupra căruia azi toate privirile sunt ațintite, căci aci are a se hotărî în definitiv, dacă avem pacea balcano-turcă, sau avem în plus vre-un nou răsboiu.

La Londra vor fi două mese: una, în jurul căreia vor lua loc delegații țărilor balcanice și ai Turciei, pentru a discuta condițiunile păcei.

La a doua masă—în treacăt s'o spunem, ea va fi așezată la ministerul de externe,—vor lua loc ambasadorii tuturor terilor, adunați în conferință, nu numai în scop de a revizui condițiunile păcei între terile balcanice și Turcia, dar încă a încerca să aplaneze conflictele și a asigura pacea generală.

Presa străină privește cu mult pesimism intrunirile din Londra.

Din partea Turciei se prevede o îndărjită opunere, de a nu se lăsa a fi sfășiată, și a rezista, chiar dacă Andrianopolul va fi cucerit.

Turcia a acceptat grelele condiții ale armistițiului, pentru a obține un răgaz de o clipă și nimic mai mult. Incolo se afirmă, că liniile ce duc spre Constantinopol sunt în stare de a rezista încă multă vreme, așa că Turcia bizuindu-se pe aceasta nu va voi să cedeze tuturor cerințelor terilor balcanice. In ajutorul Turciei mai vine faptul că azi în înțelegerea nu e deplină între terile balcanice, și conlucrarea lor comună e amenințată.

Ce va face însă conferința ambasadorilor?

Și în această privință șansele unei înțelegeri depline nu sunt tocmai mari. Se afirmă că numai cu greu Austria a consimțit la această conferință, însă a pus o condițiune esențială: aceea de a asigura o Albanie independentă,—*nu o Albanie viable*— pentru care cere însă ca Serbia să-i cedeze o parte din teritoriul cucerit și pe care se crede în drept să-l stăpînească.

Pentru moment cerul e senin, liniștea începe a pătrunde în sufletele amărîte, dar furtuna n'a trecut și putem să ne așteptăm la o nouă vijelie.

D.

O ODISEE

La 1 Decembrie se împlinesc doui ani de cînd d. Jipescu a fost scos din Ministerul de finanțe și dus la sindicatul Bursei din Capitală. Fostul guvern Carp neputînd scapa pe d. Jipescu de la Minister unde avea rolul de ordinar spion a fost nevoit să-i ofere un loc mai bun, cel de sindic, pentru ca d. Jipescu să consimtă a pleca de la direcția datoriei publice.

Ajuns în fruntea Bursei, d. Jipescu și-a continuat activitatea dela Mintster. D-sa și-a propus îmbogățire cu orice mijloace. Acțiunele Băncii Naționale erau cele mai sus citate, deci asupra lor s'a aruncat mai întâi șnapanul. Tentativa de-a scoborî aceste acțiuni păruse a fi reușit, cînd intervine bancherul Bercovici din Capitală și denunță pungășiile lui Jipescu. Sindicatul e prins, judecat și osîndit de comitet.

D. Jipescu, în conformitate cu litera legei, numai putea funcționa ca sindic—dar cu epiderma groasă cum este, d-sa a continuat să stea în fruntea Bursei, pătat cum eșise de pe urma judecății Comitetului.

Nemulțumit cu atîta d. Jipescu s'a folosit de un ordin al Eforiei spitalelor civile și a speculat în folos personal cu acțiunile societății „Sinaia" trimise lui spre vînzare. Scandalul a fost enorm, și ordinul speculat în chip necinstit de sindic, i-a fost retras.

In a doua jumătate a lui Septembrie curent, d. Jipescu era angajat pînă peste cap.

Scăderea Bruscă a cursurilor l-a ruinat. Perderile suferite de sindic. In această împrejurare se apropie de 500 mii lei. Ca să se pună la adăpostul urmării creditorilor, sindicul a consimțit soției sale o ipotecă de 30.000 lei asupra imobilului ce-l are în Capitală.

Ca să se refacă și de-această pierdere, d. Jipescu a încercat o nouă ticăloșie. D-sa încercat să falsifice cota bursei. A fost însă prins de către agenții I. I. Rădulescu și George Istrati și chemat din nou înaintea comitetului corporației. Natural, a fost găsit și de data aceasta vinovat—și comitetul l'a pus sub consiliu. A delegat pe agentul de mărfuri, d. Damalidi, care să asiste pe sindic la întocmirea cotei.

Cu toate că palma ce i s'a aplicat a fost de o vigoare nespusă, obrajii d-lui Jipescu n'au roșit nici de data aceasta. Omul pătat și osîndit și-a continuat liniștit funcțiile în care se cere cinste și probitate.

A venit însă ziua supremei judecăți, ziua răspunderilor. Mandatul de sindic expiră, și conform legei colegiul agenților de schimb a fost cenvocat să aleagă un nou sindic. D. Jipescu, poltron cum este, nici n'a îndrăznit să-și pună candidatura, a încercat numai printr'un chițibuș de judecătorie de pace să-și interpreteze în favoarea lui legea Burselor.

Azi putem zice că Jipescu e un isprăvit. Falit și moralicește și materialicește, el pleacă din sindicat hulit de întreaga piață. Totuși, spre nenorocul pieței si spre necinstea bursei din Capitală, Jipescu mai rămîne agent de schimb încă un an de zile. Să sperăm că noul sindic va lua sub a sa preveghere pe necinstit și că după expirarea termenului, nu se va găsi nici un ministru în țara aceasta, care să reconfirme pe un astfel de agent.

Poate că atunci se va încheia definitiv murdara odisee a acestui individ.

OAMENI ȘI LUCRURI

Idealuri armate

In seria reflecțiilor consacrate actualității unice: înarmarea, credem nemerit a publica un fapt caracteristic, privitor la Anglia. Cu atît mai mult că în Capitala ei va avea loc peste cîteva zile conferința europeană pentru pace—sau războiu.

In prea instructiva lucrare a d-lui Ion Botez: „Aspecte din civilizația engleză" găsim următoarele:

„In locul armatei statului, formată prin recrutare impusă, Anglia are armata cetățenilor înrolați de bună voe. Conscripția silită n'a putut fi impusă în Anglia, cu toată dorința autorității centrale, sub presiunea sporirii înarmărilor pe Continent. In principiu Anglia n'are armată permanentă: în fie-care an „Camera Comunelor" permite ținerea armatei pe un an, prin proclamarea așa numitului „The Mutiny Act", care nu-i de cît o încuviințare dată de reprezentanții poporului pentru menținerea păcii. Cine-i deprins cu sistemul și regimul nstru militar, va rămînea surprins, cînd i-se va întîmpla să cetească unul din afiptele cu condițiile de angajare în armata engleză: salar săptămînal, săli de biliard, de fumat, de muzică, cîmp de sporturi și jocuri, five o clok tea... tea pentru soldați.

Gîndească-se acum cineva la soarta de *valetaille* a soldatului-ordonanță de pe Continent, recrutat în numele sfintei datorii către patrie. Regimul este identic pentru armata de uscat și de mare.

Sînt aceste armate superioare? Un lucru e sigur: ele sînt compuse din *oameni*, căși societatea engleză. Aceste armate au învins pe Napoleon; ele au făcut cele mai întinse cuceriri pe care le-a făcut vreodată un popor pe lume și 'n timpul războiului din Africa de Sud au dat dovezi de un eroizm ce a provocat admirația tuturor celor care la început le numeau cu neîncredere „armate de mercenari".

In antichitate micile armate de cetățeni ale Grecilor zdrobesc armatele asiatice fără număr ale Perșilor; și apogeul înfloririi statului Roman corespunde cu constituirea armatei din cetățeni.

In timpurile moderne cîștigă cele mai strălucite victorii cu „les citoyens".

Am putea pune întrebarea: Pentru ce azi coloniile franceze și germane se reduc la simple birouri comerciale de exploatare, sprijinite pe biurocratism și armată, pe cînd cele engleze sînt începuturi de noi teritorii engleze libere?"

Revenind asupra celor spuse într'o cronică anterioară,—detaliile de mai sus ne arată odată mai mult că înlănțuirea mentalității de o frică oarbă — din domeniul cultului religios — trage mai puțin în cumpăna patriotismului și devotamentului militar sincer decît credința liberă într'un ideal. Idealul libertății însăși; idealul bunei stări obștești.

Rodion

Un document

Extras din Analele Academiei romîne, pag. 297 s92. pe anul curent.—Premiul Năsturel 1912.

Dr. C Șumuleanu. Studiul vinurilor din Romînia. București 1911, 107 pag. format mare și: Studiu asupra vinurilor din vițe americane altoite cu diverse varietăți indigene și străine. București 1911 51 pagine, format mic. Raport de Dr. *C. I. Istrati.*

Țin a declara că ambele lucrări poartă mențiunea în frunte: *Ministerul de Interne. Direcțiunea generală a Serviciului sanitar.*

Avem deci a face cu lucrări oficiale, izvorîte din funcțiunea unui anumit serviciu special de control.

Așteptăm de mult o lucrare temeinică asupra vinurilor noastre. Ea nu se mai poate face însă de cît treptat, pe regiuni și cu metodă.

Trebue pentru aceasta analizat în decurs de cîți-va ani, în mod complet, mai întâi mustul proăspăt, precum și vinul ce s'a făcut cu el, la oare care răstimpuri și cel puțin după un an și după trei ani.

Procedînd astfel pentru mai multe regiuni, pentru toate cu timpul, și servindu-ne, bine înțeles, pe aceleași metode de analiză, vom avea rezultate comparabile și se vor putea trage concluziuni de o valoare hotărîtă.

Astfel, în o altă direcțiune, a procedat d. dr. Zaharia pentru studiul grîului și acum urmează la fel pentru studiul porumbului.

Prin cele două lucrări ale sale, d. dr. Șumuleanu dovedește că a îmbrățișat prea mult de odată și *fără nici o metodă*, care să-l ducă hotărît la un rezultat util.

Lucrarea sa de altfel meritorie, *căci e făcută de specialiști competenți*, și conform metodelor moderne, are mai mult însă caracterul unei cercetări, făcute urgent, pentru a putea, cu ori ce chip, să se stabilească o normă ceva mai sigură spre a se putea face de administrația sanitară un control mai serios. A căutat cu alte cuvinte a-și da seamă de cele ce se pot întîlni normal în comerțul vinului romîn, pentru a putea stabili mai ușor controlul asupra fraudelor așa de numeroase la noi.

Din acest punct de vedere lucrarea are oare care merite, cu restricțiunile ce voiu indica.

In prima lucrare, d-sa adună un material de 804, probe, vinuri albe și roșii cam de toată fața țării. Recoltele sunt în diferiți ani.

Din aceste probe 10 la sută, și anume 82 probe vinuri din recoltele 1895—1905 sunt alterate.

Științificește acestea n'au nici o valoare.

Celelalte fiind luate sporadic, cîte o singură dată din o regiune și acolo din diferite vii și din diferite recolte, nu există între ele nici o legătură și nici o posibilitate de a trage o concluzie științifică.

De aceea și *considerațiile d-lui Dr Șumuleanu se reduc în a rezuma datele analitice.*

Atît și *nimic mai mult..* Și nici nu ar fi putut face mai mult.

Relevez o *eroare de expunere.* Pe cînd chimiștii analiști au calculat regulat glicerina, cum se și face de regulă, în raport cu 100 de alcool, d. Șumuleanu sistematic în tabele expuneri, etc., fac contrariul în ambele lucrări, exprimînd la

Laboratorul de Analize Medicale și Industriale

Doctor A. Ratianu

Chimist diplomat de la Universitatea din Geneva

— IAȘI — Strada Cuza-Vodă (Golia) 46 — IAȘI —

Execută: Analize complecte de urină, chimice și microscopice; Analize chimice și microbiologice de lapte de la doici · Analize bacteriologice de spute asupra bacilului tuberculozei; Analize de secreţiuni Uretrale asupra Gonococilor Neiser; Analize alimentare de Vinuri, lapte, făinuri etc. Analize de stofe din punct de vedere a compoziţiei și a conţinutului în lină, bumbac sau matasă, etc. etc.

100 de glicerină alcoolul, cu toate că datele ce dă sunt calculate altfel și exact și puse; *aceasta dovedește să lucrarea e făcută de alţii și comentată de autor. dar în acest caz* **în mod eronat.**

O lucrare, care pare mai sistematică, e a doua.

Din nenorocire, materialul e adunat în un an excepţional de rău și este departe de două date necesare:

Analiza complectă a mustului.

Analiza complectă a vinului făcut cu acest must.

Mai rezultă că modul cum a procedat d-sa pentru fermentarea și păstrarea vinului ce a făcut în mic volum, dela 2—10 litri, nu e de loc acel practicat de regulă, deci s'a pus în alt-fel de condiţii, și în ce privește pe cel roșu (15 probe) suntem în complectă neștiinţă despre modul cum a lucrat

Nu știm pe urmă în mod exact, cînd s'a făcut analiza vinului, căci este o eroare de tipar: Mustul s'a luat la 1906 și vinul s'a analizat la 26 Martie 1903!

Că s'a pus în condiţiuni speciale rezultă din chiar raportul său:

„Cu toate că la cules am căutat să nu alegem numai de cît strugurii cei mai copţi, ci numai să înlăturăm pe cei stricaţi, totuși nu avem pretenţia, ca datele analitice, obţinute pentru aceste 59 probe vinuri preparate de noi înșine, să coincidă întocmai cu datele analitice ce s'ar obţinea pentru vinurile preparate din aceleași varietăţi, însă în cantităţi mai mari, așa precum se face la un cules obișnuit".

Iar:

„In primăvara anului 1907, din pricina turburărilor agrare, am fost împiedicat să mă duc la vie, iar mai tîrziu, am găsit tot vinul vîndut fără a fi putut astfel avea probele dorite".

Am de asemenea de relevat aici următoarele două pasaje:

...„Din pricina unei maturităţi prea înaintate, pe un cer senin, cînd radiaţiunile solare sunt foarte active, o mare parte din acizii liberi din struguri sufer o combustiune energică, ceea ce face să se micșureze aciditatea și să se mărească proporţiunea zahărului".

De regulă se știe că plantele sunt aparate de reducere, iar nu de oxidare!

Tot astfel:

...„Acidul sulfuros dizolvat în stare liberă și acidul sulfuros combinat cu zaharurile, materiile colorante, taninurile, adică combinat cu corpurile cari au funcţiunea aldehidică și din care cauză se mai numește și acid aldehid sulfuros".

Insă materiile colorante și taninurile nu merg în clasa aldehidelor!

Relevez deasemene următorul pasaj:

„Dar tocmai glicerina, împreună cu acidul succinic, sunt substanţele cari dau vinului gustul fin deosebit și care formează eterurile și buchetul, ce dau vinului aroma cea plăcută caracteristică".

Cred că această părere a autorului ar trebui mai întîiu dovedită.

Ceea ce este surprinzător, e că această lucrare, care pare a voi să ne îndrumeze asupra constituţiei unor anumite vinuri, care *dacă ar fi fost bine condusă, ducea la o utilă monografie*,—de la pag. 36—44, se face o dare de seamă, relativ la deciziunile Congresului din Geneva cu privire la fraudele alimentare!

Partea relativă la conservarea vinurilor, de la pagina 29—36, pot afirma, după ce am consultat și un specialist, că *se prezintă inferioară faţă cu datele, de cari dispune ştiinţa în prezent în această privinţă!*

Deci e lucrată în grabă și superficial.

Cred din parte-mi că lucrarea aceasta, astfel cum ea este concepută și executată, nu poate să fie premiată de Academie.

Care va să zică: un certificat oficial de plagiat, incapacitate și ignoranţă dat ilustrului Șumuleanu, agregat la Facultatea de Medicină și fost director al Institutului de Chimie...

Fără alt comentar.

X. Y. Z.

Dr. I. BRENER

Specialist în boale de femei

MAMOȘ

Str. Lăpușneanu 25

— Cons. 1—6 —

Scrisori din Bucovina

De la corespondentul nostru special —

In jurul regulării financiare a băncilor cooperative. — Serbări camemorative în amintirea marelui istoric Hurmuzachi. —Un aeroplan misterios asupra Cernăuţului.

Cernăuţi 27 Noembrie.

Se știe că în ultima seziune dietală s'a ales o comisiune care urma să cerceteze scriptele băncilor cooperative din Bucovina, listărîndu-se în acelaș timp și data convocării din nou a Dietei pentru a vota un proiect de lege relativ la regularea acestei chestiuni, care preocupă spiritele cercurilor financiare locale timp de aproape 2 ani.

Comisiunea numită s'a întrunit și a verifișat scriptele tuturor băncilor și toată lumea așteptată nerăbdătoare convocarea Dietei pentru a cunoaște raportul acestei comisiuni.

De odată însă se ivește un nou inconvenient, care nu numai că a exclus posibilitatea convocării Dietei, ci se vorbește că toată acţiunea de sanare e derutată.

Iată ceva întîmplat:

Banca cehă din localitate „Ustredni" la care centralele băncilor cooperative sunt datoare sume fabuloase, pentru care garantează fie care membru cu avutul său propriu, se delegase la timpul său să cumpere toate emisiunile ţării, care urma să fie emise pentru regularea financiară a băncilor, cu 99 la sută, pe cînd acuma ea declară că nu mai poate oferi de cît 95 la sută; din cauza schimbării desăvîrșite a cursului pieţei și a marei crize de bani ce domnește pretutindeni.

*

Toate negocierile avute cu directorii acestei bănci n'au dat nici un rezultat favorabil.

De asemenea și intervenţia președintelui ţării a ramas fără succes.

Chestia mai e agravată și de faptul că rutenii, cei mai interesaţi în chestia sanării, au declarat că persistă la cursul de 99 la sută, astfel că întreaga acţiune pare primejduită.

Din această cauză nici dieta nu va mai fi convocată chiar în cursul acestei luni.

Președintele ţării a convocat o nouă consfătuire pentru zilele acestea cînd se speră că afacerea va fi finalizată în mod definitiv.

O parte din deputaţii romîni sunt de părere să admită cererea băncii Cehe de a valoriza emisiunile numai cu 95 la sută.

După cum se vede deci, amînarea regulării financiare a băncilor cooperative, coastă pînă acum respectabila sumă de 600,000 cor.!

Și să se mai zică că celebrul Wassilko nu e politician rutenat!....

*

Luna prezentă, este pentru romînii bucovineni, toată consacrată serbărilor în amintirea marelui istoric și barbat politic Eudoxiu Hurmuzachi, cu ocazia împlinirei 100 de la nașterea sa.

„Societatea pentru cultură și literatură romînă în Bucovina" împreună cu toate societăţile naţional-culturale din Cernăuţi, vor aranja mari serbări comemorative în amintirea acestui nume ilustru.

Astă-zi s'au făcut începutul acestor serbări.

Societatea corală „Armonia" a aranjat un mare concert, comemorativ, care a avut un succes fulminant. Au participat numeroși romîni din toate straturile societăţei. Corurile au fost admirabile. Mai cu seamă d-ra Anicuţa Voileanu a excelat la pian. D-sa e un talent rar artistic și nu de mult a avut onoarea să se producă și în faţa Curţei regale din România. De asemenea și d. prof. Șandru a dovedit din nou iscusinţa sa musicală. fapt ce re îi atrage din ce în ce mai mult, simpatia tuturor acelora cari au prilejul să-l admire.

Joi 12 c. soc. academică „Junimea" aranjază în palatul german un concert festiv, la care se prevede că va domni o mare însufleţire, iar Joi 19 c. „Societatea pentru cultură" va organiza în teatrul municipal mari serbări naţionale comemorative. Serbările vor începe printr'o liturgie la catedrală și o ședinţă solemnă.

In aceiași zi se va deschide și expoziţia de industrie casnică a doamnelor romîne.

Programul complect al acestor serbări încă nu se cunoaște. El se va publica la timp.

*

Ziarul la „Czernowitzer Tagblatt" publică în ediţia de astă seară o notiţă care a produs mare senzaţie în localitate.

Ziarul susţine adică că mai mulţi locuitori de la periferia orașului ar fi observat azi în zorul zilei un aeroplan misterios care ar fi făcut mici manevre asupra Cernăuţului, luînd apoi direcţiunea frontierilor din spre Rusia.

Ziarul din chestie e de părere că acest aeroplan trebuie să fie rusesc și atrage deosebita atenţie a autorităţilor locale asupra acestei întîmplări, care, ori-cum pînă la lămurire, a produs o panică generală.

Gama

Litere-Ştiinţe-Arte

Note postuma. — Găsim în micul ziar „Actualitatea" din Roman cîte-va note despre defunctul Caragiale, între cari și aceasta de mai jos.

„Se știe că Ion Caragiale nutrea un adevărat cult pentru prietenie'

Cea mai crudă lovitură ce i-a dat soarta a fost aceia a morţii lui Ronetti-Roman, intimul său amic.

Printre aceia care se bucurau de nemărginita lui prietenie a fost d. C. Cantacuzino-Pașcanu. Cînd de la Berlin, unde s'a retras în ultimii ani ai vieţei, venea în ţară, nu lipsea nici odată să se abată pe la Roman, ca să-și viziteze prietenul.

Era atunci la curtea d-lui Pașcanu o veselie și o însufleţire care ne aminteste vremurile de poezie ale evului — mediu, cînd vre un trubadur venia să trezească din melancolie și singurătate pe senioralii locuitori ai castelelor feodale.

*

A apărut „Arhiva", număr dublu pe Septembrie și Octombrie cu un sumar bogat în care figurează: Dr. T. Bratu, G. Scriban Pan Halpa, Gordon, C. B. Ghiulea. M. Ttrajan, N. N. Răutu, T. T. Burada, N. G. Bogdan, Adonis Gr. Popov, Ah. Creţulescu, Margareta Gh. Savul etc.

In genere un număr bogat și destul de vioiu.

*

Directorul provizor al „Burgului" din Viena, Thimig, a luat măsura generală ca toate rolurile din piesele puse în repetiţie să fie dublate.

Un oare care început bun în această direcţie s'a făcut și la noi, — în miniatură se înţelege.

*

Raportorul budgetului francez pentru armată, deputatul *Ioseph Reinach*, a vorbit în camera franceză despre *descreșterea populaţiei și urmările ei pentru armată.* Acum 40 de ani s'au născut 494 mii copii de sex masculiu, azi însă se nasc numai 400 mii In anul 1893 au fost chemaţi la recrutare 343 mii, și acum numai 301 mii In anul 1904 au fost recrutaţi 238 mii, azi numai 215 mii.

*

Ernest Daudet, bătăiosul regaiist, romancier, istoric și ziarist, continuă seria sa de „Povești din timpurile revoluţionare" într'un volum nou: *Tragédies et comèdies de l'histoire.* — Volumul e plin de spectacole mișcătoare de prin istoria Unive sală, cu deosebire din vremile Teroarei.

*

Celebrul „*Quatuor Bruxeles*" săvîrșește acum un turneu triumfal prin Europa și obţine peste tot succese pe care presa e unanimă a le constata și a le sancţiona. De la Bruxeles la Petersburg trecînd prin Hamburg, Berlin, Posen, etc., e un adevărat concert de laude la adresa acestui uimitor ansamblu, care a dus arta muzicei de cameră la cel mai înalt grad de perfecţiune.

Singurul concert pe care Quartetul Bruxeles îl va da la Teatrul Naţional Vinerea viitoare 30 Noembrie va fi cercetat de întreaga Elită Ieșană.

*

STRUNA ZILEI

FEME... IUȘCĂ

O polemică în... versuri a izbucnit din cauza deselor dedicaţii ale poetului Nemţeanu pentru fetiţa sa în etate de trei ani.

Criticul Ibrăileanu
Și poetul B. Nemţeanu
In conflict sunt — tam nesam.
Cauza? — „Cherchez la femme".

INFORMAŢII

Lista de subscripţiei pentru aeroplanul „IAȘUL"

D-na Ana Conta-Kernbach	60 lei
D. Stefan Negruţi	500 „
D. Lupu Weinsengrün	30 „
D. Cristea T. Cristea	500 „
Banca Moldovei	200 „
D. Gh. Calmuski	20 „
D. Dr. Ilie Stroici	500 „
D. Grigore Iamandi	500 „
D. Dr. Gh. Proca, profesor la facultatea de medicină din Bucureşti	100 „
D. Nicu Stroici	300 „
D. N. Corjescu	100 „
D-na Lt.-Colonel Cătuneann	6 „
D-ra Beatrice Trantomir, prof.	2.50
D-ra Ida Ienescu, profesoară	2.50
Banca populară „Leul"	20 „
D. D. Brudea	5 „
D-na Zenobia Botez, subdirectoare la școala Elena Doamna—Bucureşti	20 „
D. Teodosie Motăș	20 „
Scoala de fete din Iași, Elena Doamnă, prin d-na Motăș, directoară	50 „

Banii au a se adresa d-lui Victor Fara la Prefectura de judeţ.

D. profesor dr. Minovici diroctorul general al serviciului sonitar, a adresat următoarea circulară căre medicii primari din ţară:

Timpul de izolare la care sunt supuși bolnavii de boale contagioase trebuind în regulă gererală să fie cam același pentru toţi bolnavii, spre a evita pe viitor ca aceiași boală să aibă în o regiune o durată de izolare, iar în altă regiune o alte, vă dăm cu titlul de instrucţiuni, datele de mai jos, care le voi aplica mai cu seamă pentru reintrarea copiilor bolnavi în școală..

Pentru bolnavi.— Elevii de difterie nu vor frecuenta școala decît: după 30 de zile de la vindecarea clinică constată prin certificat medical.

Durata aceasta poate fi scăzută dacă la două însămînţări, făcute de 8 zile de interval, ultimul bacteriologic este negativ.

De Scarlatină minimum 40 de zile de la admitere neputîndu-se aproba decît după complecta terminare a descamaţiei și luarea unei băi.

De tuse convulsivă după 30 de zile de la dispariţia absolută a quintelor sposmadice.

De oreillon 21 de zile.

Foastele absolvente ale atelierului de croitorie a școalei profesionale de fete din Iași, sunt înștiinţate, că în localul acelei școli, în ziua de 2 Decembrie (Duminecă, ora 2 p. m. va avea loc serbarea în onoarea d-nei Elena Tissescu, cu prilejul trecerei ei la pensie.

— Mercuri, 5 Decembrie, ora 9 dimineaţa, se va serba patronul aceleași școli

Cursurile comerciale serale pentru ucenicii și adulţii de prăvălii, ateliere și fabrici, vor începe a funcţiona și anul aceste tot pe lîngă școala comercială elementară, din str. Romînă No. 25.

Ziua deschiderei acestor cursuri s'a fixat pe ziua de Vineri 30 Noembrie a. c. Tot atunci se vor ţine și examenele de corijare.

Cererile de înscriere trebuesc adresate Direcţiunei școalei.

Soc. Creditului Func. Urban

DIN IAȘI

Se aduce la cunoștinţa generală, că Creditul Urban din Iași, *are de închiriat de pe acum* următoarele imobile din Iași și anume:

1) Imobilul „Baia Diana" str. Mitropoliei 16.

2) Imobilul Șmil C. Zugravu, str. Rufeni No. 29.

3) Imobilul def. Em. Haier, șoseaua Racovitz.

Amatorii de a lua în chirie aceste imobile sunt rugaţi a prezenta ofertele lor închise în toate zilele de lucru la oficiul creditului Urban, pînă în ziua de 10 | 23 Decembrie 1912, cînd se vor deschide, aprobarea rămînînd la apreciarea Direcţiunei.

Ofertele pentru „Baia Diana" vor fi însoţite de o garanţie de 500 lei.

Direcţiunea

Pentru astă zi la ora 5 este convocată camera de comerţ. La ordinea zilei, sunt următoarele chestiuni: industrializarea porumbului prin transformarea lui în spirt; transformarea grîului în găină și găsirea de mijloace pentru mărirea exportului făinei; avizarea de măsuri și găsirea de mijloace pentru a se exporta unele produse ce se găsesc în abundenţă în nordul Moldovei.

Mîne va avea, loc la regimentul No. 13, cu o deosebită solemnitate depunerea jurămîntului tuturor recruţilor evrei.

D-nul Mahalu, perceptorul comunei Ţiganași, demisionînd, a fost recomandat în locul său vacant domnul Dumitru Popa.

Prima Societate de Economie (de la Palat) va distribui societarilor săi un dividend de 7 lei 23 bani la sută pentru anul social, care s'a terminat la 1 Septembrie 1912.

Capitalul societăţii format din depuneri, se ridică la suma de opt milioane lei.

„Unirea Educatoarelor Romîne" va ţinea ședinţă *Joi 29 Noembrie* orele 4 din zi, la școala „Oltea Doamna", în locul ședinţei din prima Joi a lui Decembrie, ocupată cu Concertul religios. Se va vorbi despre *Femeea Greacă.* Membrele sunt foarte rugate să vie în număr mare.

Amintim cetitorilor că în seara de 8 Decembrie are loc reprezentaţia de retragere a execelentei artiste Atena Georgescu, pensionară a teatrului Naţional

In noaptea de 25—26 curent de către necunoscuţi făcători de rele, s'a spart și furat din hambarul comerciantului Toba Grinberg din com. Vlădeni, 3 saci cu porumb. Se face cercetare.

In noaptea de 25—26 curent, prin scoaterea unei ferestre, s'a furat din circiuma lui Ioan Goldan, din com. Prisăcani, 9 plăci gramafon, 1 sticlă cu rachiu mai multe cutii cu bomboane și alte lucruri. Autorul a fost descoperit și prins el se numește Vasile C. Gavril din comuna Prisacani.

La Centralizarea tabelelor de recesămînt a tinerilor clasei anului 1914, din comunele plășii Godru au ramas înscriși buni 357.

Pe ziua de 1 Decembrie a. c. s'a revocat din funcţiunea de sergent de oraș din poliţia T. Frumos Buruiană Vasile, pentru că a comis furturi noaptea, în timpul serviciului.

EPITROPIA GENERALA

a

Casei spitalelor și ospiciilor Sf. Spiridon din Iași

Publică spre cunoștinţa generală, că în ziua de 13 Decembrie a. c. ora 2 p. m. se va ţine licitaţie publică, prin oferte sigilate, în cancelaria Epitropiei Generale din Iași, pentru vinderea spre exploatare, a următoarelor parchete și arbori din pădurile Casei:

No. curet	NUMIREA		De pe moșia	SITUATĂ IN		Cîte parchete se vind	Suprafaţa totală a parchetelor		Arbori de stejar	În cîţi ani se va exploata	Garanţia provizoră	Se opresc semînceri la hect.
	Pădurei	Zăvoiul		Comuna	Judeţul		Hect.	m. p.				
1	Băcești	—	Băcești	Băcești	Roman	3	49	5000	—	3	2500	80
2	Blăgești	—	Blăgești	Blăgești	Bacău	3	99	7000	—	3	6000	120
3	Rușii	—	Rușii	Pîrgărești	„	3	25	5000	—	3	800	—
4	—	Cozmești	Cozmești	Cozmești	Tecuci	3	68	—	—	3	1600	—
5	—	Tomuleasa	„	„	„	2	49	1000	—	2	1000	—
6	Cozmești	—	„	„	„	4	32	3950	—	4	1600	—
7	Borosești	—	Borosești	Scînteia	Vaslui	—	—	—	3300	1½	5000	—
8	Dumești	—	Dumești	Dumești	„	3	90	—	—	3	6000	100
9	Dumbrava	—	Cotnari	Cotnari	Iași	3	51	6300	—	3	1500	—
10	—	Coţofenești-Urechești	Coţofenești-Urechești	Coţofenești-Urechești	Putna	4	100	8700	—	4	1500	—
11	—	Horoiata	Unţești	Unţești	Tutova	tot	30	4380	—	3	600	—
12	Urechești	—	Urechești	Urechești	Putna	—	—	—	1630	1½	700	—

Condiţiunile generale și speciale privitoare la aceste exploatări, se pot vedea în ori-ce zi de lucru între oarele 12—5 jumătate p. m.

Licitaţia se va ţine conform art. 72—83 din Legea Comptabilităţei Generale a Statului

No. 9019—24 Nov. 1912

TRIBUNA LIBERĂ

Congresul ştiinţific din Galaţi

(4 Septembrie a. c.)

şi profesorul Ernest Haeckel

Şeful internaţional al Liberei-Cugetări moniste.

Se ştie că d. prof. dr. C. Thiron, a fost la Galaţi, spre a ţinea o conferinţă la Congresul citat: *„Problema religiei creştine ortodoxe în Romînia din punct de vedere ştiinţific, educativ, moral şi social“*; avînd ca scop esenţial: *înlocuirea învăţămîntului religios confesional creştin ortodox*, din toate şcoalele Statului, de toate gradele şi de ambele sexe, —adică schimbarea programei analitice actuale de învăţămînt al religiei—şi înlocuirea aceştia prin cursuri de: **Morală individuală şi colectivă raţionalistă ştiinţifică**; de instrucţie şi educaţie civică, de drept uzual (datorii şi drepturi);—astfel precum se practică azi în Franţa şi în Portugalia, după manualele clasice, didactice ale d-lor Aulard, Bayet, Payot, Compayré,—profesori universitari, la Paris.

Conferenţa d lui dr. Thiron, a fost împedecată de către clerici (credincioşi plătiţi) şi de către administraţia (poliţia) din Galaţi.

Pe cînd toată lumea cinstită şi progresivă a desaprobat această procedare poliţienească şi clericală,—şi a considerat ca un eroizm adevărat *naţionalist* romîn, a d lui dr. Thiron, ţinerea conferenţei citate;—căci Romînia trebue să-şi reformeze şi mentalitatea, religioasă *ortodoxă* (compendiu de poveşti, fabule, taine ridicule, — dar mînoase prin exploatarea gîştelor devote).

D. A. C. Cuza însă, prin articolul său publicat în ziarul „Unirea“ Iaşi, No. 42 din 15 Oct. a. c., s'a năpustit furios contra d-lui Dr. Thiron, făcînd nu numai absolut personalităţi,—dar încă amestecîndu-se în profesura cursului D-sale de la Facultatea de medicină, ceea ce Dr. Thiron, în totdeauna a evitat de a scrie sau profera contra d-lui A. C. Cuza, cel mai mic cuvînt relativ la cursul de la Universitate, neavînd nici un amestec omul A. C. Cuza care poate fi atacat pentru pacatele sale,—cu profesorul, care fiind atacat scade prestigiul său înaintea studenţilor, şi deci a Universităţii;—*dialectică, tact şi bun simţ — de care d. C. Cuza a fost totdeauna lipsit*, în polemicele sale şi aceasta e tocmai învinuirea ce i se face de către un grup de profesori universitari.

Astfel fiind faptele, d. dr Thiron, a trimis d-lui Prof. Haeckel, la Iena, tradus în limba germană, cele 4 articole şi anume: cel al d-lui A. C. Cuza,—articolele d-lui dr. Thiron publicate în *Dimineaţa* 5 Oct. a. c., *Opinia* 13 Oct. a. c. şi *Opinia* 18 Oct., a. c., ce conţine răspunsul d-lui dr. Thiron, în articolul d-lui A. C. Cuza.

La aceste d. dr. Thiron, a primit următoarea scrisoare de la d. Prof. E. Haeckel, scrisoare ce o reproducem în traducere din limba germană:

Iena, 19 Noembrie 1912

D-sale D-lui Prof. Dr. C. Thiron
Iaşi

Prea stimate D-le Coleg,

Relatarea d-voastră despre eroica călătorie la Galaţi şi despre infama tactică jesuitică a adversarilor ortodoxi ceri aveţi, cari au împedecat în mod atît de brutal, conferinţa d-voastră despre „Religiune“, m'a îndurerat în o profundă compasiune.

Metodele fariseilor cosmopoliţi, sunt pretutindeni aceleaşi. In Romînia (D. A. C. Cuza), ca şi în Germania (D. Dennert). In curînd voiu face să se publice, povestirea martirului intelectual.

Cu cele mai cordiale salutări.

Al d-voastră s. s., **Haeckel**

(N. B. Scrisoarea originală prezentă, a fost depusă la redacţia „Opiniei“.

Ultime Informaţii

Marese Duce Nicolae Mihailovici şi suita vor sosi în gara Iaşi Vineri dimineaţă la orele 11·20, cu tren special şi după o scurtă oprire a trenului, vor pleca la Ungheni şi de acolo la Petersburg.

Prefectul judeţului Iaşi, d. Stefan A. Negruzzi, va conduce pe înaltul oaspe pînă la frontiera rusă.

Mama I. P. S. S. Mitropolitului Moldovei, a încetat din viaţă, în comuna Previţa de Sus, jud. Prahova. Probabil că înaltul prelat va lua parte la funeralii.

Un consiliu profesoral are loc astă-zi la facultatea de medicină din Iaşi. La ordinea zilei: cererea d-lui agregat Tănăsescu de a fi ridicat la rangul de profesor; a d-lui docent dr. M. Ştefănescu-Galaţi ca prelegerile ce le face să devie obligatorii pentru studenţi ş. a.

Senatul universitar din Bucureşti a admis strămutarea la catedrele lor similare din Bucureşti a d-lor P. Missir, dr. Juvara şi dr. C. Ionescu.

Domnul dr. Juvara părăseşte astă-zi Iaşul.

Aniversarea luărei Plevnei.— La Mitropolie s'a oficiat on mic serviciu religios în amintirea celor căzuţi la Plevna.

— La regimentul 13 „Ştefan cel Mare“, domnul comandant colonel Cernătescu a ţinut în faţa ofiţerilor şi a trupei o mică cuvîntare în care a aratat însemnătatea zilei de 28 Noembrie anul 1877.

După terminarea micei solemnităţi recruţii au fost învoiţi în oraş.

D. C. Ionescu, artist societar al teatrului din Iaşi, a fost numit suplinitor la catedra de dicţiune de la conservatorul de muzică din Iaşi.

Curtea de casaţie s. II-a a respins ieri recursul lui N. Eremia, condemnat la munca silnică pe viaţă pentru omorul lui I. Handoca de la Blaga.

Senatul universitar din Bucureşti a însărcinat pe d-nii profesori Em. Antonescu, Bazilescu şi Sipsomo cu facerea raportului asupra cererei d-lui G. Tabacovici de a fi transferat la catedra de drept civil din Bucureşti.

Tribunalul comercial Iaşi a acordat un moratoriu, pe timp de 6 luni, firmei de ferării Horovitz, Haimovici şi C-panie, numind în comisia de supraveghere Banca Moldovei şi Banca Iaşilor.

După crude suferinţi s'a săvîrşit din viaţă astă-noapte d-na dr. Fanny Blumenfeld, tînăra soţie a d lui dr. Ph. Blumenfeld, medic secundar al spitalului israelit din Iaşi.

Ajutor pentru răniţi. — Societatea „Crucea roşie romînă“, secţiunea Iaşi, sub preşedinţia Principesei Maria Moruzzi, a mai adunat următoarele sume din vînzarea biletelor de căte 20 bani, prin persoanele următoare:

Elevele şcoalei Notre Dame de Sion 60 lei, d-şara Maria Antonovici 40 lei, Traian Vîrlănescu 80 lei; dr. B. Stenner 20 lei, dr. A. Grossi 20 lei, Căpitan Al. Flor 20 lei. Cu sumele din trecut 270 lei, s'a adunat un total de 510 lei.

Simpaticul artist, Detectivul Nick Winter va juca pe scena teatrului-circ Sidoli mîne Mercuri 28 şi Joi 29 Noembrie a. c. (Matineuri şi seara).

Ieşanii vor putea admira pe artistul. Insuşi, pe abilul detectiv Nick Winter atît de cunoscut din desfăşurările cinematografice timp de cinci ani pe ecranul cinematografului din sala Sidoli.

Nick Winter, apare însuşi el, în carne şi oase şi Ieşanii vor putea aprecia mai bine arta superioară, expresiunile şi gesturile atît de inteligente ale vicleanului detectiv **Nick Winter**.

Nick Winter ca şi Max Linder şi Napierkovska fac turneuri în lumea întreagă şi preîntindeni sunt primiţi cu un adevărat triumf.

La Bucureşti, Nick Winter a obţinut un grandios succes, a fost un adevărat trinf ciclul seu de reprezentaţii.

Repertoriul d lui Nick Winter se compune din comodii, scene humoristice, detective etc. şi joacă impreună **cu trupa sŏ**, care se compun din cinci persoane.

Primă reprezintaţie începe Mercuri 28 Noemcre (Matineu la 3 ore) iar seara la 9 ore.

Joi 29 Noembrie, are loc de asemenea Matineu la 3 ore iar Joi seara ultima reprezintaţie.

ULTIMA ORA

Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 28 Noembrie

Semne grave de răsboiu

Pregătiri militare în Ungaria

Decorările din Bucureşti

Liberalii şi discuţia Mesagiului

Decorările din Bucureşti

Bucureşti. — M. S. Regele a conferit marelui Duce Nicolae Nicolaevici, colanul şi marele cordon al ordinului Carol I. De asemenea M. S. a binevoit a conferi generalului baron Meyendorf, marele cordon al Stelei României, colonelului Totleben, gradul de comandor al Stelei României, căpitanului Principe Trubetzkoi, gradul de comandor al Ceroanei României, generalului Stupin, delegat din partea regimentului Vologdna, ordinul Stelei Romănici în gradul de comandor, căpitanul Ermakoff, din acelaş regiment a primit de asemenea un dar din partea M. S.—M. S. Regele a binevoit de asemenea a conferi generalilor bulgari, Agura şi Draganow, primului ordinul Carol I, în gradul de mare ofiţer, celui de al doilea marele Cordon al Coroanei.

Bulgarii şi luarea Plevnei

Sofia.— Vorbind despre aniversarea luărei Plevnei, „Mir“ aminteşte în termeni călduroşi acţiunea eroică a armatei romîne comandate de Principele Carol, în neuitata zi de 28 Noembre 1877—prezentă în amintirea tuturor bulgarilor, cari în momentul în care urmăresc noul resboiu liberator cu greutăţile lui inerente nu pot să nu-şi aducă aminte cu recunoştinţă de serviciile aduse de către romîni şi ruşi cauzei liberării lor.

Autonomia Albaniei

Viena.—Ziarul „Fremdenblatt“ constată că întreaga Europă a privit cu simpatie realizarea dorinţelor albanezilor cari aspiră la autonomie, de sigur că Europa va avea dorinţa de a manifesta această bunăvoinţă prin organizarea în mod durabil şi prin favorizarea desvoltării culturale a albanezilor, fără a mai fi de trebuinţă a se cere menţinerea existenţei lor ca Stat, neutralizarea Albaniei ar răspunde nu numai dorinţei Austroungariei şi Italiei, dar nu ar întîmpina împotrivire nici la celelalte puteri, precum se poate judeca dupe indiciile de până acum. „Corespondenţa Militară“ află că generalul Krobatin a fost numit ministru de resboiu şi că publicarea se va face mîne.

Consfătuirea liberalilor

— Cuvîntarea d-lui Ionel Brătianu —

Bucureşti.—Aseară, la orele 6, senatorii şi deputaţii liberali s'au întrunit la o consfătuire, în saloanele clubului liberal.

Domnul Ionel Brătianu a comunicat, că guvernul i-a cerut, ca faţă cu împrejurările actuale, partidul liberal să renunţe la discuţia Mesagiului.

Domnul Ionel Brătianu, luînd cuvîntul a zis, că faţă cu împrejurările grave externe, se impune ca să se ia act şi partidul liberal să satisfacă dorinţa guvernului.

D. Brătianu roagă pe deputaţii şi senatorii liberali, să se abţie de la orice discuţie şi să voteze răspunsul la Mesagiu.

Domnul Vintilă Brătianu spune, că sunt unele părţi din Mesagiu, care s'ar preta la o discuţie.

D. Ionel Brătianu ia din nou cuvîntul si zice, că nu e momentul de a se discuta Mesagiul şi roagă să nu se facă nici o dificultate chiar în această privinţă.

Propunerea d-lui Ionel Brătianu se acceptă şi se hotăreşte, ca o declaraţie identică de abţinere, să fie făcute de către d-nii Ionel Brătianu la Senat şi Emil Costinescu la Cameră.

Mari pregătiri militare în Ungaria

Budapesta.—Monitorul Oficial publică ordonanţele prin care se suprimă în mod provizor pasportele pentru persoanele cari aparţin armatei şi interzic pentru un an emigrarea persoanelor avînd vrîsta de militărie.

Remiterea bastonului de Mare Mareşal

Bucureşti.—Azi dimineaţă, la orele 10 jum., a avut loc la Palat, în sala Tronului, solemnitatea remiterei bastonului de Mare Mareşal, pe care Ţarul l'a transmis Regelui Carol, prin Marele Duce Neculai Mihailovici. La această solemnitate, care s'a făcut în cerc strict militar, asistă delegaţia regimentului din Vologda, generalii bulgari, ofiţerii romini, ofiţerii streini purtau decoraţiile cu care au fost distinşi eri.

Marele Duce Neculai Mihailovici a rostit o călduroasă cuvîntare, relevînd succesele armatelor aliate din 1877, a cărora conducere a fost încredinţată Regelui Carol.

M S. Regele a răspuns mulţumind, în termeni curtenitori, făcînd urări pentru familia imperială şi armata rusă.

După cum am spus, solemnitatea s'a pertractat într'un cerc strict militar. Dintre persoanele civile n'a participat de cît d. Titu Maiorescu.

Cu acest prilej, M. S. Regele a acordat d-lui Şebece, consulul rus din Bucureşti Coroana României în gradul de Mare Cruce şi d-lui Calincoff, ministrul Bulgariei, Coroana României, în gradul de Mare Cruce.

Validarea alegerei de Suceava

Bucureşti. — Alegerea de la Suceava, contestată de d. Popovici, a fost validată, găsindu-se neîntemeiată contestaţia.

Mîne Camera va ţinea şedinţă publică.

Intrunirea Majorităţilor

Bucureşti.—Consfătuirea majorităţilor, va avea loc, Mîne la ora 5 jum. seara.

Incendiul unei fabrici de zahar

C. Lung,—Un incendiu a distrus fabrica de zahar, din Cîmpu-Lung. Pagubele trec de 60.000 lei.

Principele Ferdinand în primejdie

Bucureşti. — Azi dimineaţă, pe cînd Principele Ferdinand şi Principele Carol, veneau de la Cotroceni, în dreptul Teatrului Naţional, automobilul princior s'a ciocnit cu un vagon de tramvai.

Din fericire, automobilul a putut da înapoi, aşa că ori-ce primejdie era evitată.

Ori cum ştirea a provocat o vie emoţie.

Principii au putut, după cîte-va minute, să-şi continue drumul spre Palat.

Te-Deumul de la Mitropolie

Bucureşti.—La orele 11 s'a oficiat la Mitropolie un parastas, pentru ostaşii căzuţi în războiul din 1877.

Oraşul e pavoazat cu drapele ruseşti şi romîneşti.

La palatul regal, pe aripa în care se află găzduit Marele Duce, fîlfîe drapelul rusesc.

Afluenţa pe străzi şi în faţa Palatului e mare.

Ordinea este bine menţinută de poliţia Capitalei.

Intrarea în Curtea Mitropoliei nu s'a admis decît persoanelor oficiale.

La ora 11 Suveranul părăseşte palatul, îndreptîndu-se spre Mitropolie.

Cortegiul se formează în ordinea următoare:

Prefectul Poliţiei, Comandantul de sergenţi şi şeful siguranţei.

Escadronul de escortă, Trăsura regală, în care se află M. S. Regele avînd la dreapta pe Marele Duce, Trăsura regală în care se aflau Principele Ferdinand şi Principele Carol.

Escadronul de escortă.

Suveranul este viu aclamat.

In curtea Mitropoliei Suveranul este obiectul unei mai mari festivităţi şi simpatii.

La intrare în biserică, Suveranul este întîmpinat de Mitropolitul Primat, înconjurat de toţi episcopii.

Suveranul şi marele Duce Neculai Mihailovici iau loc pe fotoliile regale. Principele Ferdinand şi Principele Carol stau în picioare.

Vin apoi, ministru Rusiei din Bucureşti şi delegaţii ruşi.

La dreapta iau loc generalii bulgari, veniţi pentru acest parastas.

Asistă de asemenea toţi domnii miniştrii, generalii şi comandanţii trupelor din Bucureşti.

Onorurile militare sunt date de regimentul 21.

Serviciul divin e oficiat de Mitropolitul Primat, în romîneşte şi ruseşte.

Răspunsurile sunt date în ruseşte de corul catedralei.

La orele 12 jum. serviciul divin era terminat şi Suveranul primeşte defilarea trupelor.

Muzica militară intonă imnul rusesc.

A urmat apoi o recepţie la Palatul Mitropolitan.

Bulgaria şi Mesagiul romîn

Sofia. — Discursul tronului romîn a făcut o puternică impresiune în toate cercurile politiee, mai ales sunt subliniate foarte mult pretenţiunile României cari vor trebui să fie respectate şi pasagiul privitor la armata; cercurile oficiale se ţin în rezerva.

Marele Duce Mihailovici în Capitală

Bucureşti.— Eri la orele 5 a avut loc la Palatul de la Cotroceni, un ceaiu în onoarea Marelui Duce Neculai Mihailovici.

Seara a avut loc un priz la care au participat 26 persoane.

După masă, regele a făcut cerc.

Presa turcă şi vizita d-lui Daneff la Bucureşti

Constantinopol. Aci se comentează mult vizita făcută de către domnul Daneff la Bucureşti.

Se afirmă aci că Bulgaria este hotărîtă a face concesiuni teritoriale Romîniei, în cazul cînd Romînia va păstra o strictă neutralitate.

Se afirmă însă aci, că Romînia ar fi refuzat aceasta, avînd a respecta angajamentele luate faţă de Austria.

Ziarul „Ikdam“ afirmă că Austria face mari sforţări pentru a împedica intrarea Romîniei în federaţia balcanică.

Ştiri grave

Bucureşti. —Ştiri sosite din Viena, arată că azi domneşte o atmosferă mai liniştită.

Eri în adevăr au circulat ştiri de tot grave şi se vorbea chiar de ocuparea Belgradului.

Azi domneşte o linişte relativă şi speranţele de pace au crescut.

Consiliu de Miniştri

Bucureşti. — Mîine la orele 10 jum., va avea loc la ministerul de interne, un important consiliu de miniştri.

TEATRU NAŢIONAL

Vineri 30 Noembrie 1912

ora 8 seara

Un singur Concert

Dat de Celebrul

Quatuor Bruxellois

Franz Schörg—Hans Daucher
Paul Miry—Jacques Gaillard

Inconsolabilii: soţ, copii, mamă, surori, socru, cumnaţi, mătuşe, unchi, veri, au nemărginita durere a anunţa încetarea din viaţă a prea iubitei lor

Fanny Dr. Blumenfeld

născută Gelber

săvîrşită din viaţă, în floarea vrîstei, în ziua de 27 Noemvrie curent, după o scurtă dar grea suferinţă.

Inmormîntarea va avea loc Joi 29 Noemvrie a. c. Cortegiul va pleca de la locuinţa funerară, strada Vovideniei 11 la ora 3 p. m.

Dr. Philipp Blumenfeld, soţ; Anuţa şi Grete, copii; Pauline Gelber, mamă; Amalie Kapralik, Rosy Papst, surori; Louis Blumenfeld, socru; Anselm Kapralik, Heinrich Papst, Dr. Siegfried Blumenfeld cumnaţi; Ernestine Wasserman, Laura Wassermann, Charlotte Wassermann, mătuşe; Nathan Wassserman, Dr. Jacques Wassermann, unchi; Gisa şi Iosef Friedmann, veri.

In loc de ori-ce înştiinţări speciale.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

PREMIAT La toate dispoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR) FRANŢA

I. VIOLET Succesor

De vînzare la toate magazile de consum din ţară

Lozurile Schröder

Sunt în totdeauna favorizate de ŞANSA!

S'a adeverit aceasta şi la ultima loterie, când au căzut în colectura noastră norocoasă

Cele mai multe şi cele mai mari câştiguri!

adică tând pentru câştiguri dintr'o singură zi aproape:

JUMATATE MILION!

Pentru tragerea Clasei I-i:

14 (27) DECEMBRIE 1912

Oferim Lozuri norocoase:

1|8 LOZ Lei 1.50

1|4 Lei 3.—1|2 Lei 6.—1|1 Lei 12.

Cel mai mare câştig eventual:

LEI 900.000

Comenzile din provincie se efectuiază prompt şi conştiincios contra plăţii anticipate, sau sub ramburs

Rob. Th. SCHRODER

BUCUREŞTI

Centrala: Calea Victoriei 97

Sucursale: Calea Victoriei 50 Calea Griviţei 96 Str. Lipscani 72

BOTOŞANI Calea Naţională 203; **IAŞI** Str. Ştefan cel Mare 8; **GALAŢI** Str. Domnească 14.

CRAIOVA Str. Unirii 69; **BRAILA** Piaţa Sf. Archangheli (Casa Rally); **PLOEŞTI** Str. Basarabilor 1

Renumitele PLUGURI

intregi de oţel bătut marca PORC MISTREŢ

DIN FABRICA

Gebrüder Eberhardt Ulm

a) cu 1, 2 şi mai multe brazde
b) speciale de vie
c) speciale de prăşit

Maşini de secerat de Mc. CORMIC precum şi alte maşini şi unelte agricole, permanent în depozit la

Fraţii Bachstez, Iaşi

Magasinul Conservatorului

IAŞI—Strada Lăpuşneanu 32—IAŞI

NOTE de MUZICA

ASORTIMENT complect după Programa Conservatorului

Instrumente Muzicale şi Accesorii

Reprezentanţa şi Depositul renumitelor

Piane şi Pianine

— ROSENKRANZ —

Neîntrecute în soliditate şi ton frumos

Vînzare şi în rate mici fără acente —

— *Cataloage gratis* —

INCHIRIERE DE PIANE CU PREŢURI AVANTAGIOASE

NEVRALGIILE

Hapurile Doctorului Moussette

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE vindecă şi vindecă Nevralgiile cele mai grele, de Cap, Ochi, Dinţi, Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi dureroase cari se resistă celorlalte remedii.

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la mesă. In ziua cea d'antâiŭ se ia câte 3 hapuri: unul dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cină, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vro uşurare, va lua 6 hapuri a doua zi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cină, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: Les VERITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, care se pot găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.

BRUSSELA TAPIS

Prix [illegible] fr.

R. GARIEL

2me quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco de Catalogue

POULE-POTE

EN PONTE DE PRIX

Bugand [illegible]

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'album sur demande

PONDOIR brevet

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'album sur demande

La administraţia ziarului se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, str. Gh. Mîrzescu 17—Instalaţie cu motoare electrice

5 bani Exemplarul

OPINIA

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . 10 „

ANUNTURI

Un rând în pag. III. 50 Bani

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași str. Gh. Mîrzescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul X — No. 1750 Vineri 30 Noembrie 1912

Politica României

Discursul de deschidere al Corpurilor legiuitoare a avut în întreaga țară un imens răsunet.

De mult. Romînia nu s'a mai găsit în împrejurări atît de excepționale ca cele de azi și dacă conștiința trează a propriilor noastre puteri ar fi fost îndestulătoare ca să ne facă să privim viitorul cu încredere, astăzi cînd prin Mesaj au vorbit și factorii supremi ai conducerei țărei, opinia publică, pe deplin luminată poate aștepta evenimentele cu toată liniștea necesară chiar în astfel de momente.

Intre altele, discursul Tronului a accentuat două lucruri fondamentale. Primul, a căreia însemnătate nu va scăpa nimănui, este că atitudinea de leală neutralitate pe care Romînia a avut-o față de războiul balcanic, nu este rezultatul unei întîmplări sau al unui calcul greșit, ci o politică voită și bine chibzuită pe care o justifică statornica noastră tradiție de a lucra pentru pace, cu rîvnă și sinceritate, în limitele compatibile cu interesele superioare ale țărei.

Precizarea acestui punct, prin greutatea pe care o are un discurs al Tronului va avea, nu ne îndoim, un mare ecou atît în țară cît și peste hotare. In launtru se va înțelege de toată lumea că politica noastră externă urmărește țeluri bine definite, indicate, este adevărat, de principiile de pace care însuflețesc pe toate națiunile civilizate, dar nu mai puțin subordonate mai ales intereselor noastre romînești.

In afară, punctul acesta din mesaj va avea darul să risipească multe nedumeriri căci, acum cînd Romînia a vorbit și oficial, toate Statele mari și mici, pe care direct ori indirect le privește conflictul balcanic, vor fi de aci încolo pe deplin edificate asupra temeiurilor atitudinei noastre.

Pentru a stabili și mai bine lucrul, Mesagiul mai adaogă că atitudinea noastră ne asigură nu numai că interesele noastre vor fi respectate, dar încă și un loc important între factorii cari constituesc concertul european de la care se așteaptă regularea definitivă a chestiunilor deșteptate chiar de criza cea balcanică.

Ni se spune chiar că glasul Romîniei va fi ascultat.

Un al doilea esențial pe care discursul Tronului îl scoate în evidență, este încrederea nelimitată pe care națiunea o are în armată, gata, ca totdeauna la îndeplinirea misiunei sale.

Și această încredere îndreptățită de vitejia cunoscută și recunoscută a ostașilor noștri, mesagiul ne mai spune că, justifică tot ce s'a făcut și ceea ce se va mai face încă și de actualele Camere pentru întărirea armatei — preocuparea noastră stăpînitoare în ceasul de față.

Ori, atențiunea deosebită acordată apărărei naționale ca corolar al politicei de pace care ne însuflețește, este încă un motiv de liniște sufletească și de încredere în noi înșine.

Căci, mai mult ca ori cînd, cele ce se desfășoară în jurul nostru, a format în poporul romîn convingerea că blindeța și tendința tradițională pentru pace și progres, nu valorează nimic în afară de garanțiile propriei tale apărări.

De aceea, vorbind despre oștirea țărei cum s'a vorbit prin Mesaj, factorii cîrmuitori ai Romîniei au abundat în sensul gîndirei care astă-zi stăpînește pe tot romînul.

Deschizînd calea unei politici pur naționale, Discursul Tronului, prin moderațiunea și înțelepciunea plină de patriotism a cuvintelor sale, a pus bazele unei activități parlamentare, din cele mai rodnice pentru destinsele Romîniei. Strîns grupați în jurul intereselor naționale trase cu atîtea limpeziciune prin actul de deschidere, reprezentanții națiunei, fără deosebire de culoare politică, vor da pilda unei activități patriotice chemată să rămîie istorică.

Cu mare bucurie trebue să înregistrăm că, aș'a cum de mult România nu s'a găsit în împrejurări mai solemne ca cele actuale, tot astfel de multă vreme n'am avut un Parlament care, prin condițiunile de libertate absolută și de îngrijorare patriotică în care a născut, să ne poată oferi condițiuni mai prielnice pentru a face dovezile unei solidarități naționale fără pereche în viața noastră publică.

In această solidaritate noi vedem chezășia izbîndei.

Dacă vecinii noștri de peste Dunăre, cu cari ne leagă atîtea tradiții și o atît de veche prietenie, au izbutit, datorită unității de simțire, să facă opera neînsemnată care i-a ridicat în stima lumei întregi, își închipue oricine la ce înălțimi ar putea să aspire Romînia, mai veche ca Stat, mai bogată ca populație și puteri economice, mai favorizată ca geniu național decît ori care din Regatele creștine pe care le-au văzut luptînd cu vitejie în Balcani.

Să se noteze că noi nu urmărim nici expansiuni teritoriale și nici nu suntem stăpîniți de visuri irealizabile. Obiectivi și practici, toate sforțările noastre de astăzi nu vizează decît drepturile noastre formulate cu cea mai strictă modestie: conservarea intactă a tot ce e romîn și romînesc. Suntem în cadru cel mai riguros al dreptului natural public.

Asemenea arpirațiuni, izvorîte dintr'un simț înalt de conservațiune națională au găsit aprobarea și am putea zice chiar admirațiunea tuturor marilor puteri europene.

Cu atît mai mult suntem în drept să pretindem că politica actuală Romîniei va avea adeziunea necondițională a tuturor cetățenilor acestei țări.

Atențiuni pentru România

Incă de la începutul crizei balcanice, Marile puteri apreciind și tactul cu care este condusă politica noastră externă, ne-au dat dovezile celei mai manifeste simpatii. Neutralitatea noastră a fost universal apreciată, iar justele revendicări pe cari le-am formulat în ipoteza unor eventuale schimbări a stărei de lucruri actuale din Turcia europeană, au fost găsite la Berlin și la Viena, ca și la Londra, Petersburg ori Paris, de o modestie demnă de admirațiune.

Acum, cînd pacea este pe punctul de a se încheia, România nu numai că continuă universal complimentată, dar încă statele vecine cu noi au socotit că este bine să ne facă un omagiu și mai elocvent încă, onorându-ne cu vizitele unor distinși oaspeți.

In primul loc trebue să punem atențiunea Rusiei, marele imperiu vecin cu noi și cu care ne leagă o credință comună și un trecut întreg de amintiri istorice. Vizita marelui Duce Nicolai Mihailovici, care a venit în mijlocul nostru cu o mare suită în numele Țarului tuturor Rusiilor, este dovada că vecinii noștri ne prețuesc ca pe un popor vrednic de a a avea prietenia celei mai vaste Impărății din lumea întreagă. Bastonul de Feldmareșal al armatei rusești prezentat de Marele Duce iubitului nostru Suveran, este o onoare care se resfrînge asupra întregului popor romîn.

Nu mai puțin însemnată sub raportul politic, a fost și vizita generalului Conrad de Hötzendorf, actualul șef de stat major al puternicei armate austro-ungare și care considerabil personagiu a reprezentat pe lîngă Curtea noastră regală pe Impăratul Franz-Iosef.

In fine, mai merită o mențiune aparte și prezența d-lui Daneff, președintele Camerei bulgare, care, între altele, a venit cu însărcinarea do a mulțumi Romîniei pentru putința ce a dat Bulgariei datorită atitudinei noastre neutrale, de a cîștiga atît de frumoase victorii.

Simpatia generală cu care suntem priviți, este, de sigur, cea mai bună dovadă că politica noastră, bazată exclusiv pe ideea de pace și progres, este cea mai folositoare posibilă dezvoltărei noastre de Stat.

Lipsită fiind de ori ce caracter agresiv, avînd la bază legitimele noastre interese o asemenea, politică, de toți lăudată va da cele mai sănătoase roade pentru propășirea Romîniei.

Este respectată o națiune cînd, alăturea cu înțelepciunea care o conduce, posedă și forța materială și morală care-i asigură pașnica existență.

Din amîndouă aceste puncte de vedere ne putem măguli a fi astă-zi apreciați de toată lumea.

Sfîrșitul alianței Balcanice

Repeziciunea discretă cu care s'a încheiat înțelegerea ofensivă și defensivă dintre statele cari porniră războiu contra Turciei, și graba surprinzătoare ce se puse pentru a se rupe această alianță înainte cu mult de a se fi atins scopul care-i dedese nastere, vor rămîne, indiferent de rezultatul final, fenomenul cel mai interesant din cîte se înregistrară în perioada de comuție adîncă a peninsulei balcanice.

Patru state, de o potrivă șoviniste, avînd interese vitale contrarii, să se impletească, pe nesimțite, într'un mănunchiu, la un moment cînd se sfîsiau mai aprig între ele, și să pornească, ca un singur om, în potriva dușmanului comun, ar fi de necrezut dacă faptele n'ar sta față. Să fi fost așa de mare dușmănia în potriva imperiului turcesc, or să fi fost atît de dibaci cei cari au pregătit alianța — rămâne să se vază mai tîrziu, cînd liniștea care natural va urma agitației febrile de azi, se va putea scrie lămurit istoria perioadei care a precedat războiul din Balcani.

Dar ori care ar fi fost cimentul care a lipit, un moment, la un loc pe toți acești frați dușmani, mari și prețioase trebuie să fi fost avantajele pe cari și le puneau înainte aliații pentru ca să uite interesele cari i sfîșiau în de ei, să abandone revendicări seculare ca să se arunce, cu puteri unite, asupra imperiului musulman.

Și față de aceste interese cu totul superioare, atît de superioare în cît au trecut fără discuție înaintea motivelor cari întrețin din vremuri uitate dușmănia dintre aliați—față cu aceste interese, pe cari statele balcanice trebuie să le fi socotit uriașe de oare-ce în vederea lor au pus surdină rezentimentelor cari le au desbinat pururea, este de neînțeles ușurința cu care țesătura, așa de măestru împletită, se deslinează și se rupe acum, tocmai cînd mai mare era nevoie de coheziune între aliați. Căci nu se mai încape îndoială: Grecia a eșit din înțelegerea balcanică; Muntenegrul e reținut cu sila — iar Serbia, apucînd o cale pe care nu poate fi urmată de către tovarășii de luptă, riscă să rămîie, ca și înainte de alianță, să'și orînduiască singură soarta.

Inimiciții adînci isvorîte din competițiunile asupra Salonicului; aspirațiile, cu mult dincolo de condițiile stipulate prin pactul de alianță, ale celor din Cetinge; greutățile ce isvorăsc din atitudinea Serbiei și refuzul Greciei de a semna protocolul armistițiului, sunt semne vădite că alianța a trăit și că popoarele din Balcani, strînse un moment la un loc de farmecul unor iluzii scumpe, își reiau libertatea de a se întoarce la punctul de plecare, punct de unde Turcia, apare cu drept cuvînt puternică și mare.

Cine ar crede că pătrunde de pe acum motivele cari au adus această desbinare, ar greși: dar ori care ar fi aceste motive, ele învederează încă o dată că nu e în tot d'auna fără temeiu zicătoarea: *qui perd, gagne.*

Atmosfera turbure

Cetitorii au putut vedea din telegramele apărute în *Opinia*, enervarea ce a domnit la Viena.

In urma demisiunei celor doi supremi șefi ai armatei, svonurile circulau și aveau caracterul cel mai grav posibil.

Acele demisiuni se explică din cauza unui conflict cu Moștenitorul Tronului, care —se spune,— ține să pule la încercare armele monarhiei, pe cînd șefii militari înclinau mai mult spre pace.

Ori cum se spunea, că nu vor trece 24 de ore și Austria va ocupa Belgradul. Eri însă a urmat un calm relativ. Se vorbea numai de pregătiri militare, însă nu se mai afirma resboiul imediat.

Pregătirile militare au luat și ele un caracter oficial.

La Budapesta s'a oprit eliberarea de pașapoarte și emigrarea tuturor acelora, cari au o legătură cu serviciul militar.

Și publicitatea acestui ordin, a provocat o vie emoție și a dat a înțelege, că situația e departe de a fi clarificată și că se prea poate ca pacea să fie turburată.

Dar nici tratativele de pace, între Turcia și țerile aliate n'au făcut un pas înainte.

Din contra, se pare că o întîrziere va interveni. Astfel se afirmă acuma, că tratativele nu vor mai avea loc la Londra.

Aceasta din cauza atitudinei presei franceze, care nu era să accepte alegerea Londrei, și cere cu stăruință ca tratativele să aibă loc la Paris.

Energia presei franceze pare că va avea efectul dorit și delegații își vor îndreota pașii spre capitala Franței.

Atmosfera generală e din nou turbure.

O.

OAMENI ȘI LUCRURI

Habetis papam..

De cîteva zile societatea scriitorilor din București are un nou președinte,—pe d. Mihail Dragomirescu, profesor de literatură romînă la Universitatea din Capitală. Mai drept ar fi, poate, să spunem, că are un președinte —iar nu unul nou, de oarece predecesorul noului ales e stabilit în capitala Olteniei, ca director al teatrului din Craiova și era prin urmare, prea puțin în măsură de a conduce, propriu zis, o organizație cu sediul în Capitala țării.

Am scris oare bine: „societatea scriitorilor din București"? Evident că nu. Societatea își are sediul în Capitală, dar fac parte din societate scriitori din toate orașele țării, chiar dacă nu fac parte toți „scriitorii" vrednici de acest calificativ.

Pe d. Dragomirescu îl indicau pentru demnitatea de președinte nu numai titlul de profesor universitar—cu specialitatea literaturii romîne, dar în primul loc—personalitatea literară, activitatea ce a desfășurat pînă acum acel care a întrunit sufragiile membrilor. Ne gîndim cu deosebire la activitatea din decenul din urmă.

Apariția „Convorbirilor critice" a însemnat o eră nouă în domeniul producțiunii literare pe de o parte,—în cîmpul criticei, pe de altă parte. Directorul revistei—fost pe vremuri director al vechilor „Convorbiri literare"—a venit cu mijloace noue, cu un elan necunoscut pînă atunci, cu hotărîrea nestrămutată de a sublinia și aplauda Frumosul, ori-unde l'ar găsi, fie și la adversari, — fie chiar și la dușmani personali; de a lăuda talentul și originalitatea în toate manifestările intelectuale, artistice și estetice,—nu numai în literatura propriu zisă—poezia, romanul, nuvela,—ci și în ziaristică, în beletristică, în eloquență, contribuind astfel la unificarea forțelor creatoare și cugetătoare, cari sunt—în cele din urmă—reflexe ale aceluiași izvor de lumină.

Inzestrat cu un dar extraordinar de discernămînt, înclinat spre obiectivitate, dar subiectiv prin temperament, vibrînd sub farmecul frumuseții artistice, — criticul devenia liric, adesea împărtășia emoția și extazul scriitorilor, contopindu-se une ori cu arta *lor* și ridicîndu-se pînă la înălțimea *lor* de simțire și de imaginație. Luptător—care mai curînd se înduioșează sub fiorul sacru al frumosului, decît se încumetează a da lovituri și a smulge cununi. Sunt uriași a căror vigoare se topește în scînteierea unei lacrimi sincere, ori în parfumul unei flori.

Nu e oare o condițiune esențială și pentru un critic—să fie artist?

Cine a cetit, între altele, articolele scrise despre Caragiale, de jubileul scriitorului și după subita lui dispariție, a putut vedea la ce bogăție de stil, de judecată și de virtute sufletească se ridică d. Dragomirescu în apreciarea unui scriitor. A admira și a motiva sentimentul de admirațiune literară — constitue o artă în felul ei și noul președinte al societății scriitorilor reprezintă cu demnitate această artă.

In credinciosul acesta, în preotul care oficiază cu adîncă evlavie în fața altarului ridicat în templul artei, scriitorii — cari l'au ales drept conducător,— au, și vor avea un bun, un neclintit al lor tovarăș de vis și de ideal. Dar și de luptă, — cînd va fi nevoie.

Că momentul alegerei n'a fost lipsit nici în sinul societății scriitorilor, de oarecare pasiune și agitație, nu însamnă nimic. Unde e atîta foc, — nu poate lipsi puțin fum. E norașul de fum ce se ridică de-asupra Conclavului, în clipa cînd publicul nerăbdător așteaptă să se proclame sacramentalul:

— Habemus papam! **Rodion**

Telegraful

— Un mic istoric —

(Urmare)

Cel mai mare succes îl obține telegrafia electrică în 1838 prin descoperirea că pămîntul poate servi ca drum de întoarcere a curentului electric, fapt care se poate socoti ca una dintre cele mai mari izbînzi obținute pe terenul telegrafiei electrice. căci această descoperire nu numai că ne scutește de o linie dublă, adică o economie de mai bine de jumătate din cheltuiala de instalație. dar ea a fost una din motivele cele mai decisive pentru întrebuințarea telegrafiei în practică.

Geniul invențiunei nu se manifestă numai pe continent ci și dincolo de canalul Mînecei, în Anglia seria experientelor cu aparate telegrafice fu inaugurată de către „Wheastone" și „Cooke", dar ele erau mult mai complicate și nepractice față de simplicitatea și desăvîrșirea la care ajunse construcția aparatelor telegrafice în Germania; dar totuși unul dintre meritele cele mai mari se cuvine acestor doi barbați geniali, căci ei pentru întîia oară au pus în practică aplicația acestor aparate și pentru distanțe mult mai mari.

Nu mai puțin și Franța ocupă un loc însemnat în rîndul invențiunilor datorite fiilor sei deși rezultatele obținute n'au fost atît de mari.

Toate aceste cuceriri și succese colosale obținute în bătrîna Europă, fură întrecute de rivala ei, tînăra Americă prin genialul pictor, profesorul „Samuel Finley Breese Morse" (născut în 1791 în Charlestown) căci cu invențiunea noului său aparat telegrafic imprimator din 1837 i cepe o nouă eră în domeniul telegrafiei; după mai multe modificări suferite, aparatul seu e azi exclusiv întrebuințat mai de către toate statele.

Obstacolele ce se opuneau la c repede realizare a planurilor lui Morse erau dintre cele mai mari, dar grație tăriei caracterului seu și neclintitei persistențe în planurile sale, de a căror succese era însuflețit și mai mult de cît convins; de abia în 1843 în urma recomandației stăruitoare a lui *Ellsworth* din comisiunea patentelor, cu 89 bile contra 83, petițiunea sa fu acceptată pentru construirea liniei *Washington-Baltimore.* In curînd meritele sale fură recunoscute și geniala sa idee răsplătită cu prisosință și în adevăr grație stăruințelor a lui Napoleon III, puterile principale ale Europei adunate la congresul din Paris hotărîtă a da o recompensă de 400,000 franci, mult sărbătoritului inventar, universitatea din *Jale* îl numi doctor onorific, Franța îi conferi marele cordon al legiunei de onoare. iar celelalte state, care de care se întrecea în manifestări de recunoștință și administrațiune față de genialul barbat; dar tributul cel mai mare de recunoștință îi aduse America prin ridicarea unei statui de bronz în 1871 în parcul central din New-York, în care oraș după un an de zile își termină laborioasa sa viață în etate aproape de 81 ani.

Numele său va fi veciniс pomenit, el prin geniala sa invențiune și-a creat un monument neperitor pe care nici valurile vremurilor agitate nici patimele omenești nu-l vor putea distruge.

Avantajile obținute prin aparatul lui Morse nu sunt numai că el e de o construcție simplă, ceea ce contribue foarte mult că să fie solid prin urmare și reparațiunile să se facă mai rare, dar faptul e că lasă o scriere sigură și citeață. Prin el omenirea își vede realizat unul dintre visurile sale, acel ca toate popoarele să se servească de aceleași semne, de unul și același alfabet, cel puțin în relațiunile telegrafice, lucru ce nu s'a putut ajunge, și chiar va fi imposibil de realizat, ca toate neamurile a globului terestru să întrebuințeze un același sistem de caractere pentru scris sau tipărit.

După cum am arătat mai sus principiul aparatului Morse se bazează pe acel a lui Steinheil așa că titlul de inventatorul telegrafiei electrice el nu-l poate purta. Odată cu invențiunea lui Morse din 1837 cade și invențiunea aparatului cu tipuri imprimătoare făcută de colaboratorul lui Morse, americanul *Alfred Vail* iar în 1868 izbutește profesorul *David Hughes* (născut la Londra 1831) a construi un aparat care poartă numele său, cu ajutorul căruia, cu cea mai mare siguranță se transmit cîte 150 de litere sau 25 de cuvinte pe minut, imprimîndu-se direct pe banda de hîrtie.

In zilele noastre ambele aceste aparate îşi *impart domnia* deşi ultimul e întrebuinţat numai în staţiunile mari, unde schimbul corespondenţei telegrafice e destul de mare.

Ca fapt istoric mai amintesc telegraful arătător a lui *Wheastones* din 1839 bazat pe ideea a lui *Davy* din 1838. In urma acestor rezultate obţinute, care au întrecut ori-ce aşteptare, mintea omenească era preocupată de ideea oare n'ar fi posibil ca în acelaşi timp şi pe acelaşi fir să se transmită mai multe telegrame fără a se produce vre-o jenă sau pertubaţie pe linie?

In adevăr în curînd se inaugurează o nouă eră, telegrafia în multiplex şi duplex. La expoziţia electrică din Philadelphia ţinută în 1884, celebrul *Edinson* expune un quadruplex-sistem care permitea a se transmite cu curenţi diferiţi, 4 telegrame pe unul şi acelaşi *fir*, în direcţiune contrară; un alt sistem remarcabil e şi acel al alsacianului B. Meyer (mort 1884) care permitea a se transmite 1600—1800 cuvinte pe oră; menţionez apoi aparatele *Bréguet*, Baudot etc. care se utilizează în staţiunile mari.

(Va urma) **Ion Smolinski**

In chestia „Centrului studenţesc"

Am vorbit la timp despre acţiunea întreprinsă de un număr considerabil de studenţi contra modului de funcţionare a „Centrului studenţesc" din Iaşi. Senatul universitar delegînd cu ancheta pe d. profesor Ilie Bărbulescu, acesta a fost sesizat ieri de un memoriu al studenţilor reclamanţi, memoriu ce-l reproducem în cele ce urmează:

Domnule Profesor,

Subsemnaţii studenţi vă supunem aprecierii Dv. următoarele deziderate, privitoare la funcţionarea Centrului studenţesc-Iaşi, rugîndu-vă să le sprijiniţi înaintea Onor. Senat Universitar:

1) Centrul studenţesc-Iaşi să nu mai poată vorbi în numele întregii studenţimi ieşene, cît timp la alegerea comitetului Centrului studenţesc nu va lua parte cel puţin ⅔ din numărul total al studenţilor ieşeni. E un lucru de la sine înţeles şi e principiul ori-cărei reprezentări că nu poţi reprezenta pînă cînd nu vei expresia majorităţii celor pe cari îi reprezinţi.

La actualele alegeri studenţeşti a luat parte un număr de 173 studenţi, în care intră şi mare parte din cei 65 de studenţi, cari au înmînat protestul cunoscut. Inţelegeţi, Domnule Profesor, că acest număr restrins nu poate fi expresia celor cel puţin 750 de studenţi ai Universităţii ieşene.

De aceea, Domnule Profesor, indiferent de valabilitatea sau nevalabilitatea actualelor alegeri, indiferent de care va fi rezultatul unor eventuale nouă alegeri, cît timp nu va lua parte la vot două-treimi din numărul total al studenţilor ieşeni, comitetul şi Centrul studenţesc să nu poată vorbi vorbi în numele întregii studenţimi.

Ni se va obiecta: Dacă nu vrea să vină la vot majoritatea studenţimii ieşene, comitetul totuşi trebue să se aleagă cu ori ce număr de voturi. Perfect, dar atunci acel comitet nu va fi reprezentantul întregii studenţimi, ci al cîtorva şi atunci Centrul studenţesc nu se va putea intitula „centru studenţesc", ci va trebui să fie considerat ca o societate studenţească particulară, cu comitetul său propriu şi vorbind în numele său propriu. Aceasta cu atît mai mult, cu cît art. 1 al Regulamentului Centrului studenţesc spune lămurit: „Toţi studenţii regulat înscrişi în controalple Universităţii ieşene, sînt *de drept* consideraţi ca membri ai Centrului studenţesc". Prin urmare, *toţ* studenţii sînt membri ai Centrului studenţesc, în virtutea regulamentului, întocmit de un număr atît de restrîns de studenţi, — şi dacă acei *toţi* nu vor să vină la vot nici măcar jumătate din numărul total, nici măcar a patra parte din numărul total, atunci aceasta dovedeşte că acei *toţi* studenţi ieşeni nu vor să aibă o societate studenţească în felul acelei existente şi nici o lege din lume nu poate impune *cu de-a sila* s'o aibă.

Cerem deci, ca Centrul studenţesc să-şi schimbe denumirea, luînd un nume oarecare de societate studenţească; cerem să mai vorbească *în nici o ocazie* în numele întregii studenţimi. Cînd studenţii se vor fi convins *de la sine* de necesitatea unei asemenea societăţi, cînd se vor fi convins de directiva sănătoasă a unei asemenea societăţi, cînd deci vor iua parte la vot în număr de două-treimi, atunci desigur această societate studenţească va fi expresia *adevărată* a studenţimii ieşene şi va putea vorbi în numele ei.

Ştim că ni se vor aduce argumente din alte domenii. Ni se va admite că în adevăr un reprezentant nu se poate alege cu orice număr de voturi, că un deputat, de pildă, chiar cînd e singur candidat, nu se poate alege cu un număr cît de mic de voturi, ci legea prevede un minimum de alegători, într'o anumită proporţie, care să ia parte la vot, pentru ca alegerea să fie valabilă. Dar ni se va spune: Acea proporţie se socoteşte nu din numărul total al celor cari ar avea drept de vot, ci din numărul alegătorilor *înscrişi*. Deci, soluţia ar fi să ne înscriem în specie întîiu ca membri ai Centrului studenţesc, deci să fim alegători înscrişi. Aşa ar fi, de cît situaţia studenţimii ieşene faţă cu Centrul studenţesc e excepţională, şi această excepţionalitate n'am introdus-o noi cari protestăm acum, ci a fost introdusă de numărul acesta restrîns care a întocmit regulamentul. In adevăr, art. 1 al acestui regulament al Centrului studenţesc, articol pe care l-am mai citat, sună în chipul următor: „Toţi studenţii, regulat înscrişi în controalele Universităţii din Iaşi, sînt **de drept** membri ai Centrului studenţesc-Iaşi, prin urmare *de drept* sînt toţi alegătorii înscrişi.

Dacă lucrurile deci sunt aşa, cererea noastră e ca pînă cînd două treimi din numărul total al studenţilor eşeni nu va lua parte la votare, comitetul ales, *oricine* va fi ales în el (şi, vedeţi bine, ne excludem şi pe noi în caz de reuşită), nu va putea reprezenta studenţimea ieşană.

Totuşi Centrul Studenţesc deşi compus dintr'un număr atît de restrîns de studenţi, vorbeşte de atîta timp în numele studenţimii eşene. Pe lîngă faptul expus mai sus, că nu s'a ţinut samă de numărul votanţilor, a consurat şi un fapt, asupra căruia atragem serios atenţia Onor. Senat Universitar. Deşi art. 1 al Regulamentului Centrului Studenţesc spune lămurit că toţi studenţii sunt de drept membri ai Centrului Studenţesc, totuşi s'a căutat a se evita printr'un anumit articol participarea efectivă şi controlul serios al întregei studenţimi. S'a împărţit anume membrii în două categorii: unii *activi* şi alţii *provizori*. Membrii *activi* sunt cei care plătesc cotizaţiile şi se folosesc de anumite avantaje, obţinute în baza cărţii de membru. Pînă aici n'avem nimic de zis şi e natural să fie aşa, odată ce se plătesc anumite cotizaţii. (Aceasta numai în teorie, căci de fapt membrii activi, de trei ani de cînd funcţionează Centrul Studenţesc, au fost departe de a-şi achita cotizaţiile). Membrii *provizori* sunt toţi ceilalţi studenţi. Mistificarea începe atunci cînd, deşi *toţi* studenţii sunt *de drept* membri ai Centrului Studenţesc, totuşi numai membrii activi au dreptul de vot la alegerea comitetului. Art. 19 din Regulament spune clar: „Membrii provizori n'au dreptul de vot la alegerea comitetului central".

Deci comitetul nu este expresia de cît a membrilor *activi* ai Centrului Studenţesc şi nu ai întregii studenţimi. Numărul acestor membri activi s'a cunoscut aproximativ la actualele alegeri, cînd cu tot numărul de membri *activi* înscrişi adhoc pentru a putea participa la alegerea comitetului şi care în număr de 65 au înmînat protestul cunoscut. totuşi cu toţi aceştia la un loc s'au ridicat abia la cifra de 173. Chiar dacă alegerea e perfect legală, acest comitet nu este de cît expresia acestor 173 de voturi din peste 750, numărul studenţilor înscrişi la Universitatea din Iaşi.

Aşa fiind lucrurile şi comitetul nefiind decît expresia numai a membrilor activi (şi aceia, cum aţi văzut, în număr atît de restrîns), totuşi cu o deosebită mirare, cetim art. 41 din Regulament: „Comitetul „Centrului Studenţesc, Iaşi", fiind ales de întreaga studenţime, orice student romîn avînd drept de vot, el va reprezenta interesele acestei studenţimi în ori-ce împrejurări, avînd dreptul de a lucra în numele acestei studenţimi".

Se poate o mai mare mistificare? Vedeţi mersul argumentării acestor studenţi: Art. 1.—Toţi studenţii membrii de drept — Art. 19. Membrii provizori n'au drept de vot (enorma majoritate.—Art. 41 concluzie: Comitetul e ales de întreaga studenţime şi are dreptul de a lucra în numele ei.

Se va crede apoi că la urma urmei s'ar putea înscrie cei care vor să dea o nouă directivă, în lista membrilor activi. Dar există un alt mijloc pentru a-i scoate pe aceştia din luptă: E sistemul excluderilor. Cine cată cît de cît să ridice glasul contra direcţiei nesănătoase e exclus. Aşa studentul Hotnog, de la facullatea de litere, a fost exclus, fiindcă a îndrăznit să protesteze în mod cît se poate de urban împotriva manifestărilor nedemne cu ocazia jocului unei actriţe străine (cazul Francisca Rozan). Studentul Sevastos, de la facultatea de drept, a fost exclus, fiindcă a îndrăznit să protesteze prin scris împotriva direcţiei actuale a Centrului Studenţesc. O, formula a fost cît se poate de simplă: Studentul Sevastos a criticat Centrul Studenţesc. Centrul Studenţesc e alesul şi reprezentantul întregei studenţimi. Deci studentul Sevastos a insultat întreaga studenţime.—E acelaşi sofism ca mai sus.

Dacă înşirăm aceste două cazuri de excluderi — şi mai sînt şi altele — nu e pentru a arăta că atît timp cît se va îngădui ca o minoritate să vorbească în numele unei enorme majorităţi, sistemul se va repeta la infinit.

Aţi văzut prin urmare, domnule profesor, sofismul întrebuinţat prin sistemul art. 1, 19 şi 41 din Regulament, pentru a justifica faptul că Centrul studenţesc, cuprinzînd un număr aşa de restrîns de studenţi, vorbeşte totuşi în numele întregii studenţimi.

Domnule profesor, o minoritate, care se bucură de o stare ilegală de fapt, caută s'o justifice prin diferite sofisme. Ne aşteptăm deci *a priori* ca Regulamentul Centrului studenţesc, expresia unui grup restrîns, să cuprindă acest soiu de mistificări. Mirarea noastră era însă mare cînd ne gîndeam cum în congresul general al studenţimii, ţinut în Iaşi în 1909 şi pe baza căruia funcţionează Centrul studenţesc actual, să nu se găsească nimeni care să releveze aceast" vădită călcare a oricărui principiu de drept. Chiar dacă nu va fi luat parte la acest congres majoritatea studenţimii romîne din acel timp, totuşi evident numărul lor trebuia să fi fost cu mult mai mare decît al celor care compun Centrul studenţesc Iaşi.

Domnule profesor, încheiasem acest punct din memoriul nostru, căutînd să aducem argumente de drept şi de logică contra acestei inichităţi, cînd, spre marea noastră surprindere, recetind „Statutul societăţii generale a tuturor studenţilor romîni, votat în cel dintăiu congres cultural-naţional studenţesc din Iaşi, de la 6, 7, 8 şi 9 Sept. 1909" am dat peste un articol, care exprima perfect punctul nostru de vedere.

Art. 10 al acelui *Statut* sună: „Dreptul de vot la alegerea comitetului Central îl vor avea însă toţi studenţii, fie membri activi, fie provizori".

Cred că acum sînteţi edificat pe deplin, domnule profesor. *Statutul* congresului în baza căruia are azi o îndreptăţire Centrul studenţesc spune lămurit că toţi studenţii, indiferent dacă sînt membri activi sau membri provizori, au dreptul de vot. Cum pentru a fi membru provizor nu se cere nici o înscriere prealabilă, urmează că toţi studenţii se pot prezenta în ziua votării, fără a prezenta altceva decît dovedirea calităţii de student.

Mai pe urmă acea minoritate care a alcătuit mai tîrziu Centrul studenţesc — şi evident partea cea mai numeroasă şi, îndrăznim s'o spunem cea mai serioasă s'a retras sau s'a abţinut dela lucrările acestui Centru studenţesc —aşa dar acel restrîns număr de studenţi, care au constituit la început Centrul studenţesc, au văzut primejdia, pe care o constituia pentru dînşii art. 10 din Statutul congresului din 1909. De aceia, cu ocazia alcătuirii Regulamentului lor din 1911 au călcat în mod vădit Statutul, care în ori ce caz putea fi cu mult mai mult drept expresia întregii studenţimi, deoarece a luat parte la alcătuirea lui şi un număr mai mare de studenţi, şi studenţi de pretutindeni. Atunci deci în 1911, doi ani mai tîrziu, membrii Centrului au introdus deosebirea la vot dintre membrii activi şi provizori, — dar, ca să poată vorbi în numele întregii studenţimi, au introdus sofismul citat mai sus din art. 1, 19 şi 41 din Regulament.

Domnule profesor, cred că acum, convingîndu-vă pe deplin de dreptatea argumentelor noastre şi luînd cunoştinţă şi de textul art. 10 din Statut, veţi găsi cu desăvîrşire întemeiate aceste două cereri conexate sub acest prim punct: a). *Toţi studenţii au drept de vot la alegerea comitetului Centrului. b). In consecinţă, până cînd nu vor lua parte la votarea comitetului cel puţin două treimi din numărul total al studenţilor eşeni, Centrul studenţesc nu va putea reprezenta în nici o ocazie întreaga studenţime eşană şi nu va putea purta denumirea de „Centru" studenţesc.*

(Va urma)

Litere-Ştiinţe-Arte

Cînd nu se fluieră. — In „Arhiva" iaşană, d. T. T. Burada urmează a face cu o rară obiectivitate şi o admirabilă răbdare, istoricul teatrului moldovenesc, — a societăţii dramatice iaşană în special.

In ultimul număr al Arhivei, autorul studiului face istoricul mişcării dramatice din anul 1882. Nu lipsesc senzaţiile. Sarah Bernhardt vine pentru întăia dată.

Repertoriul societăţii dramatice iaşane anunţă piese străine şi originale.

Intre cele dintăiu figurează „Debora" —sau „amorul între o evreică şi un creştin," dar aceasta nu e nimic.

Chiar în personalul artistic—pentru teatru şi operă—d. Burada ne aminteşte pe o „Debora Weinberg prima doină cu 350 lei lunar."

Iată dară cu trei decenii în urmă, pe o coreligionară a d-rei Francisca Rozan figurînd, oficial în trupa dramatică iaşană, după mărturia unui scriitor naţionalist ca d. T. Burada.

Şi în nici o vitrină nu s'au placardat afişe de protestare; la nici-o reprezentaţie nu s'a fluierat.

Căci dacă se întîmpla, — istoricul near fi arătat faptele cu mărturii contemporane.

*

In „foiletonul" ziarului „Le Temps" din 8 Decembrie, se vorbeşte despre cartea lui Sigmund Münz „Suverani şi oameni de Stat Balcanici" unde cunoscutul publicist vienez relatează şi o convorbire cu Regele Carol al României.

*

Profesor Dr. Noorden-foiletonist. Intr' un lung foileton din „Neue Freie Presse" celebrul clinician vienez, reîntors din America şi-a tipărit impresiile şi observaţiile culese în această călătorie.

*

Apariţia unui volum datorit saventului biograf german Iulius Kapp uşurează cunoaşterea vieţei intime a lui Richard Wagner şi cu deosebire fazele căsniciei lui prima lui soţie, foastă artistă în tinereţă, Mirana Plauver. Această căsnicie bogată în peripeţii, a durat de la 24 Noembrie 1836 pînă la 1857.

*

Sarah Bernhard, înainte de a pleca în America a „jucat" pentru cinematograf într'un spectacol de senzaţie scris de Emile Moreau: „Elisabetha, Regina Engliterei", avînd ca partener pe un cunoscut artist dramatic parizian.

*

Iluzia unor politiciani italini de a forma un partid catolic politic—cam în felul „Centrului" german — acum cînd urmează a se face alegerile pe baza unui sufragiu universal mai complect,—a suferit o mare înfrîngere.

Vaticanul a dezaprobat ziarele cari duceau campanie în această direcţiune, refuzînd cu hotărîre de a servi drept paravan în lupte politice şi, eventual, în lupte parlamentare.

Alegerea unor deputaţi pe temeiul unui program catolic ar fi însemnat, după unii, începutul unei împăcări între Roma şi între Vatican, ceea ce nu intră în intenţiile Papei.

*

Orientalistul francez Massignon, a început la universitatea egipteană un curs în limba arabă despre istoria doctrinelor filozofice.

*

Sîmbăta seara, 1 Decembrie, se va monta cu deosebită grijă „Martira" de Jean Richepin, în versuri romineşti de Mihai Codreanu.

Se prevede un mare succes.

*

La teatrul Municipal din Odesa, s'a cîntat: „Două paiaţe" (Deux Pierots), un act de B. Ianowsky.

Subiectul e adaptat după Edmond Rostand. Muzica melodioasă, în stilul secolului XVIII, nu e lipsită de interes. Rolurile principale au fost cîntate de Starostina, Seliovina şi Wekoff.

S'a reluat „Dama de pică" de Tchaikowsky. In curînd se vor relua „Tannhäuser" şi „Lohengrin."

*

La Paris există societatea Istoriei Teatrului care a ţinut săptămîna aceasta şedinţa lunară.

După ce secretarul general, d' Paul Ginisty ceti corespondenţa, societatea s'a ocupat de dicţionarul termenilor de teatru şi s'a angajat o discuţie foarte aprinsă în jurul definiţiunei exacte a acestor două cuvinte *actor* şi *comedian* şi asupra valorii lor.

*

STRUNA ZILEI

EROU AVAR

Autorii piesei Biblice „Moise", d-nii Hîrjeu şi Oreste, cer despăgubire de 50,000 lei pentru reprezeutarea piesei.

Ziarele

Cu mai puţin nu se împacă?
Ne fac să credem aşa dar
Că vor, cu ori ce chip, să-l facă
Pe vechiul Moise — cămătar,

INFORMAŢII

:: Razultatul examenului de magistraţi.—La proba înscrisă a examenului de capacitate, pentru funcţia de magistraţi de tribunale şi judecătoriile de ocoale au reuşit:

La secţia magistraţilor stagiari de tribunale, au reuşit d-nii: Gr. Dinescu cu media 7,9, I. C. Olaru 7,8, Const. C. Simionescn 7,3, Victor Danielescu, 7,2, V. Rădulescu, 7,2, I. V. Ionescu 7, St. Macedonescu 6,6, Th. Tănăsescu 6,6, D. Băsceanu, 6,5, O Cornea 6,5 şi Ath. Dumitrescu cu media 6,5.

Pentru fuacţia de judecători de tribunale au reuşit d-nii Băloiu, cu media de 9,6, Ioan N. Nicolaide 7,3 şi Alex. V. Constantinescn 6,4

Pentru funcţia de judecători de ocoale au reuşit d-nii; I. S Rădulescu cu media 8,6, Al. A Popescu 8,2, Gh. Condopol 8, N. Venculescu 8, Alex. Costin 7,6, Gh. N. Marinescu 7,3, Sp. I. Gheorghe 7,3, I. N. Marinescu 7,1, Mihai Foişoreanu 7, An. Stoiculescu 6,9, Ed. Sion 6,3, V. N. Apostolescu 6,2, V. A. Ionescu 6,2, Gh. Istrati 6.2, D. G. Gervescu 6 şi N. Iordanovici cu media 6.

:: Dl. P. Popovici a fost numit intendent al spitalului din Galaţi, în locul d-lui Praja, demisionat.

:: Dl. Căp. Caimacan a fost numit intendent al spitalului din Hîrlău.

:: Cursurile comerciale serale pentru ucenicii şi adulţii de prăvălii, ateliere şi fabrici, vor începe a funcţiona şi anul aceste tot pe lîngă şcoala comercială elementară, din str. Romînă No. 25.

Ziua deschiderei acestor cursuri s'a fixat pe ziua de Vineri 30 Noembrie a. c. Tot atunci se vor ţine şi examenele de corijare.

Cererile de înscriere trebuesc adresate Direcţiunei şcoalei.

:: Celebrul „*Quatuor Bruxeles*" săvîrşeşte acum un turneu triumfal prin Europa şi obţine peste tot succese pe care presa e unanimă a le constata şi a le sancţiona. De la Bruxeles la Petersburg trecînd prin Hamburg, Berlin, Posen, etc., e un adevărat concert de laude la adresa acestui uimitor ansamblu, care a dus arta muzicei de cameră la cel mai înalt grad de perfecţiune.

Singurul concert pe care Quartetul Bruxeles îl va da la Teatrul Naţional Vinerea viitoare 30 Noembrie va fi cercetat de întreaga Elită Ieşană.

:: Consiliul de răsboiu prezidat alternativ de d-nii coloneli Patraşcu şi Burghelea a judecat astăzi 12 procese: dezertori şi perderi de efecte.

Nu s'a pronunţat nici o achitare.

:: Direcţiunea C. F. R. a luat o serie de dispoziţiuni pentru a înlesni transportul Cărţilor ce se trimet de către institutul geografic, diferitelor autorităţi militare.

:: Amintim cetitorilor că în seara de 8 Decembrie are loc reprezentaţia de retragere a execelentei artiste Atena Georgescu, pensionară a teatrului Naţional

:: Simbătă, 1 Decembrie, ora 5 p. m. va vorbi la cercul didactic din Iaşi „despre o călătorie în Rusia" d. profesor G. Velea.

Cura cu Untură de Peşte
nu se face cu folos decît cu:
„Emulsia-Racovitza"
300 de atestaţiuni medicale, cît şi 150,000 flacoane vîndute pînă acum
dovedesc puterea ei curativă neîntrecută!..
Adoptată de toate spitalele din ţară pentru tratamentul.
Rachitismului, Scrofulelor, Oaselor moi, Anemia şi Poale albe a Femeilor. Inoftigă sau Tuberculoză, în Bronchite şi Tuse învechite pentru a Ajuta Hrănirea Anevoioasă a Copiilor slabi şi Surmenaţi şi pentru Curăţirea Sîngelui Stricat
Modul de întrebuinţare se află la fie-care flacon.
De vînzare în toate farmaciile şi drogueriile din România. Preţul flaconului 3 Lei 70 b.
Feriţi-vă de contrafaceri şi substituţiuni!

Ultime Informaţii

La spitalul sf. Spiridon s'a început recepţia definitivă a instalaţiunilor de încălzire centrală şi de lumină electrică, executate de către casa central Leizungswerk din Viena, reprezentată prin casa Hans Herzog din Bucureşti.

Comisiunea de recepţie se compune din d-nii ingineri B. Carp, *I.* Cassetti şi A. Deladecima.

D. Al, A. Badareu, Ministru de lucrări publice, soseşte mîine dimineaţa în localitate.

Firma I. Kalavrezo şi Comp. din Galaţi, a cerut declararea în stare de faliment a lui Lupu Aberman, Iaşi strada Ştefan cel Mare şi a lui Isidor Schwarz.

Ambele cereri se vor judeca în ziua de 4 Decembrie.

De la Societatea Medicilor şi Naturaliştilor.—Aseară a avut loc în localul societăţei Medici şi Naturaliişti, şedinţa ştiinţifică ordinară a Societăţe,, sub preşidenţia d-lui dr. Victor Imerwol, vicepreşedintele societăţei.

Au luat parte d-nii d-ri Anghel, Demetriade, Manicatide, Mironescu, Tănăsescu, Ţaicu, Vrănceanu.

La ordinea zilei o fost:

I) *Meningită pneumococică şi bacilară în urma unui traumatism.*

D. *prof. Dr. Manicatide.* Acest fel de meningită, cauzată prin o asociaţie microbiană de pneumococi şi bacilul lui Kock, e foarte rară. Interesul acestui caz a fost stabilirea legăturilor între traumatismul anterior şi boala consecutivă, precum şi tratamentul acestei afecţiuni.

II). *Cancer uterin cu dublu kist de ovar.*

D. *Dr. Ţaicu.* — Acest caz important prin leziunile asociate, avînd un cancer al uterului şi ambele ovare Kistice, a fost operat în serviciul d-lui dr. Anghel.

III). *Radiografia şi transplantare osoasă.*

D. *Dr. Anghel.*—Prin această operaţie, făcută de d. dr. Anghel s'a înlocuit o porţiune de os ce lipsea la Gamba piciorului stîng, prin peroneul luat de la celalalt picior al bolnavului. Operaţia — deşi cazuri asemănătoare de abia se citează—a reuşit pe deplin. Această porţiune de os transplantată, continuînd să trăiască şi să se grefeze, pune în evidenţă progresele realizate de chirurgia actuală.

IV). *Cîteva consideraţiuni asupra nefritei sifilitice precoce.*

D. *Dr. Demetriade.* — Acest fel de nefrite cauzate de agentul patogen al sifilisului se văd destul de rar. Discuţiunea la care a dat loc acest caz, a fost destul de importantă, punînd în evidenţă foloasele ce rezultă de pe urma unui diagnostic la timp şi a unui tratament specific nelutărziat.

La această şedinţă, dat fiind importantele chestiuni, ce aveau să se discute, au luat parte un număr destul de mare de studenţi în medicină.

Şedinţa viitoare a societăţei va avea loc la 12 Decembrie.

Pentru a se evita întărzierea transporturilor de mărfuri, direcţiunea C. F. R. a luat dispoziţiunea ca magazioneri să nu se mărginească numai la cîntărire şi primirea mărfurildr predate, ci să indice, celor ce predau mărfurile, în mod lămurit, şi toate formalităţile ce au de îndeplinit relativ la scriscrile de trăsură.

Astăzi la orele 3, a avut loc la cimirirul Eternitatea, înhumarea rămăşiţilor pămînteşti ale tinerei defuncte Maria Dafinescu, fiica d-lui Dafinescu, inspector al învăţămîntului particular primar.

Cortegiul funebru a plecat de la locuinţa părinţilor defunctei avînd în frunte un sobor preuţesc şi corul seminarului Veniamin Costache, iar în urma carului funebru îndureraţii părinţi, rude, şi prietenii lor, cum şi studentele facultăţii de litere, colegele decedatei care nu avea de cît 19 ani.

Şedinţa senatului universitar şi consiliului facultăţii de medicină, care trebuia să aibă loc astă seară, a fost amînată.

Era vorba să se hotărască asupra recomandării unui titular la catedra de patologie externă.

Tribunalul comercial a acordat azi moratorul pe şase luni, cerut de firma A. H. Pollac şi Fiu, engrosişti de vinuri din strada Albă.

Trăsura de piaţă cu No. 14 trecînd eri în goană pe strada Lăpuşneanu, a dat peste băiatul Florea dela librăriea Ionescu, rănindul grav la cap.

Agenţii controlori ai recenzămîntului populaţiei, au convocat astăzi pe agenţii recenzori respectivi pentru a le comunica instrucţiunele trimise de minister.

Eri pompierii au avut de localiza următoarele începuturi de incendiu: în str. Alexandri casele Hălăceanu; str, I. C. Brăteanu No. 116; str. Lăpuşneanu No. 12, şi în str. Stefan Cel Mare la Hotel Metropol.

Simpaticul artist, Detectivul Nick Winter va juca pe scena teatrului-circ Sidoli astăzi Joi e irevocabil ultima reprezentaţiz. D-l Nick Winter se reîntoarce la Bucureşti, unde este reangajat pentru un nou ciclu de reprezentaţii.
mîne Mercuri 28 şi Joi 29 Noembrie a. c. (Matineuri şi seara).

Ieşanii vor putea admira pe artistul. însuşi, pe abilul detectiv Nick Winter atît de cunoscut din desfăşurările cinematografice timp de cinci ani pe ecranul cinematografului din sala Sidoli.

Nick Winter, apare însuşi el, în carne şi oase şi Ieşanii vor putea aprecia mai bine arta superioară, expresiunile şi gesturile atît de inteligente ale vicleanului detectiv **Nick Winter**.

Nick Winter ca şi Max Linder şi Napierkovska fac turneuri în lumea întreagă şi pretutindeni sunt primiţi cu un adevărat triumf.

La Bucureşti, Nick Winter a obţinut un grandios succes, a fost un adevărat triuf ciclul seu de reprezentaţii.

Repertoriul d-lui Nick Winter se compune din comodii, scene humoristice, detective etc. şi joacă impreună **cu trupa sĕ**, care se compun din cinci persoane.

Primă reprezintaţie începe Mercuri 28 Noemcre (Matineu la 3 ore) iar seara la 9 ore.

Mîne Vineri Cinematograf cu program nou: Despreţuind aurul (La cage doreé), cu d-ra Saharet—10,000 lei premiu film danez de mare artă, etc. etc. etc.

Dela 15 Noembrie produsele Debitelor Badareu se vînd cu următoarele preţuri

	Litru	Kgr.
Unt pentru masă şi cafea		6.00
Smîntînă dulce centrifugată	3.—	
Unt proaspăt pentru gătit		4.—
Brînză proaspătă de vaci		1.—
Brînză de oi de putină		1.60
Brînză de munte		2,—
Brînză de munte de toamnă		2.60
Ouă proaspete	11 lei suta	
Lapte dulce proaspăt se găseşte în fie-care dimineaţă şi seara litrul		0.50
Caşcaval greçesc		2.80
Brînză de burduf		2.80
Caşcaval de Penteleu		3.00

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri cu următoarele preţuri:

	Litrul
Vin alb vechiu	1.—
Vin negru vechiu	1.—
Vin alb negru si superior	1.20
Vin Cotnar şi Bordeaux	1.60
Vin Cotnar şi Bordeaux superior	2.—
Vin otonel tămăios	2.40

Toate calităţile de vinuri superioare se vînd cu litrul şi în sticle înfundate.

---

10 lei lunar se învaţă franceză sau germana special conversaţia şi corespondenţa.

Prepar special curs complect primar şi secundar după programul ministerial, la domiciliul elevului.

V. Emil Profesor *Str. Sf. Teodor 36 (în curte).*

ULTIMA ORA

Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 29 Noembrie

Marele Duce Mihailovici în Capitală

Prînzul de gală
Importantul discurs al Regelui Carol
Tuastul Marelui Duce
Ţarul Bulgariei şi luarea Plevnei
Interview cu delegaţii turci pentru pace

Bucureşti. — Aseară a avut loc la Palat, un prînz de gală, în onoarea Marelui Duce Neculai Mihailovici.

Asistat 71 persoane între cari toţi miniştrii, generalii în activitate şi în rezervă legaţiunele rusă şi bulgară, curtea regală şi princiară.

M. S. Regele şi Principele Ferdinand purtau uniforme ruseşti.

La desert, M. S. Regele a rostit cuvîntarea următoare:

„După numeroasele deleg ţiuni ale armatei şi marinei ruse, pe care am avut plăcerea a le primi în cursul anilor din urmă, nici o misiune nu-mi putea face o bucurie mai mare, ca acea încredinţată Alteţei Voastre imperiale, de către M. S. Imparatul, Augustul vostru Suveran, spre a-mi remite bastonul de feldmareşal al vitezei şi credincioasei sale armate.

Alegînd aniversarea a 35-a a luărei Plevnei, spre a-mi da acest semn atît de scump al prieteniei sale, M. S. îşi îndreaptă gîndul către o dată glorioasă pentru armata mea, şi consfinţeşte o amintire neperitoare: acea a luptelor noastre comune în Bulgaria, unde am avut cinstea a comanda armatele aliate, înaintea acestei cetăţi, apărate vitejeşte de Osman Paşa.

Pe cît de mîndru am fost de încrederea ce Imparatul Alexandru al 2-lea mi-o arăta în acele timpuri, în grele împrejurări, tot aşa de mîndru sunt astăzi de nepreţuita distincţiune ce-mi o conferă augustul seu nepot, înălţînd-o încă prin măgulitoarele cuvinte, prin care a binevoit a mi-o vesti.

Aceste cuvinte au avut atunci un răsunet adînc în ţara mea, iar armata a văzut în ele, cu îndreptăţită mîndrie, o preţioasă recunoaştere a conlucrărei sale în acest războiu, de la 1877, care a întemeiat statul bulgar şi a înlesnit rodirea silinţelor acestei ţări, spre întreaga îndeplinire a aspiraţiunilor sale.

Amintirea acestor timpuri glorioase, a luptelor vitejeşti şi a marelor jertfe ce ni le-am impus împreună, care au fost încununate de izbîndă, va rămînea pe veci una din paginele frumoase şi generoase ale istoriei noastre.

Astă-zi însă toate gîndurile mele se îndreaptă cu cea mai duioasă afecţiune către Augustul nostru Suveran, spre a-i exprima adînca mea recnnoştinţă, că a ales pe Alteţe Voastră Imperială, spre a-mi remite însemnele înaltei demnităţi ce mi a conferit.

Nu pot mărturisi altfel această simţire, de cît aducînd cele mai ferbinţi urări pentru fericirea M. S. Imperiale şi încă pentru gloria vitezei sale armate.

Fie ca pronia cerească să-i dăruiască o lungă şi pacinică domnie, care să asigure desvoltarea şi înflorirea marelui său imperiu.

Pătruns de aceste sentimente rîdic paharul meu în sanatatea augustului şi al întregei familii imperiale.

„Trăiască M. S. Imparatul Neculai!"

*

La aceasta, Marele Duce Neculai Mihailovici a răspuns:

— „Rîdic paharul meu, în sănatatea Majestăţei Voastre şi în sanatatea M. S. Regina şi augustei familii regale romîne, precum şi în sănatatea strînsei legături a glorioaselor noastre armate, armata romînă şi armata rusă, călăuzite atît de strălucit, sub ordinele Majestăţei Voastre, acum 35 de ani la Plevna, în ziua de 28 Noembrie 1877.

„Ura!"

*

Bucureşti.—Marele Duce Neculai Mihailovici a remis Regelui Carol o scrisoare autografă din partea Ţarului.

Marele Duce va remite acum Ţarului o scrisoare autografă din partea M. S. Regelui.

*

Sofia.—Cu ocazia serbărei luărei Plevnei, Ţarul Ferdinand a trimis regelui Carol o călduroasă telegramă de felicitare.

Prin ea, Ţarul Ferdinand face cele mai călduroase urări regelui Carol şi bravei sale armate, care la 1877, a ajutat la întemeiarea statului bulgar.

*

Bucureşti.—Marele Duce Neculai Mihailovici, părăseşte Capitala astă seară, la orele 10.

Marele Duce va petrece noaptea în drum.

In Iaşi, va ajunge mîne la orele 11.

Marele Duce şi membrii suitei, de astă dată în automobile vor intra în oraş şi vor vizita, biserica Trei Erarhi.

La orele 12, înaltul oaspe va părăsi Ţara, prin Ungheni.

Delegatul Romîniei la Conferinţa din Londra

Bucureşti.—Azi, la ora 10, a avut loc, la ministerul de interne, un important consiliu de miniştri, sub preşedinţia d-lui Maiorescu.

Consiliul a discutat asupra situaţiei externe.

Probabil că d Mişu, reprezentantul ţărei la Sofia, va fi numit delegat al Romîniei la Conferinţa de pace din Londra.

Intrunirea Major tăţilor

Bucureşti.—Intrunirea Majorităţilor, ce avea să aibă loc în astă-seară, a fost amînată pentru mîne-sară, din cauză că în astă-seară are loc un ceaiu, oferit de M. S. Regina, în onoarea Marelui Duce.

Părerea delegaţilor turci

Bucureşti.—Corespondentul „Adevărului" din Constanţa, interveivînd pe unul dintre delegaţii turci cari, vor participa la Conferinţa din Londra, asupra şanselor de pace, a primit răspunsul următor:

„Suntem foarte pesimişti asupra rezultatului tratativelor de pace şi mergem cu hotărîrea să nu atingem intru nimic demnitatea imperiului nostru; la nevoe suntem hotăriţi a întrerupe tratativele".

Vizitele marelui Duce

Bucureşti.—Marele Duce Neculai Mihailovici, a vizitat azi spitalul Brîncoveanu şi capela rusească.

La ora 12 Marele Duce a fost la Capşa, a fost primit cu multă simpatie.

Incendiul din Capitală

Bucureşti.—La orele 11 jum. un incendiu a distrus depoul de sticlărie al d-lui Neuman şi Dantz, din strada Stelei No. 11.

Moartea prinţului Leutpold

Munich.—Astă-zi la orele 4 dimineaţă, Prinţul regent Leutpold al Bavariei, a încetat din viaţă.

Era în vrîstă de 91 ani.

De la senat

Secţiunile senatului au validat toate alegerile.

O ziaristă străină în Bucureşti

Bucureşti. — D-ra Eira Helberg, ziaristă suedeză a sosit azi în Capitală.

Distinsa noastră colegă, a urmărît armata tureă, pe cîmpul de războiu.

Consfătuire

Bucureşti.—Azi la orele 6, are loc o consfătuire a parlamentarilor, de nuanţă conservatoare.

Alegerea de la Senat

Bucureşti.—D. G. Gr. Cantacuzino, a fost ales în unanimitate preşedinte al Senatului.

D. Cantacuzino, mulţumind pentru onoarea făcută. zice că în momentele actuale, trebue ca toate partidele să dea concurs guvernului, care are importanta misiune de a revendica respectarea tuturor intereselor ţărei.

„Am convingerea—a zis veneratul preşedinte al Senatului,—că glasul României va fi auzit, şi se va acorda romînilor din Macedonia autonomia dorită şi dreptul religios propriu romîn.

Asemenea are credinţa, că România va fi chemată a participa la conferinţa de pace din Londra."

Cuvîntarea d-lui Cantacuzino a fost mult aplaudată.

Alegerea vice-preşedinţilor a fost amînată pentru mîine.

*

Camera.— Camera a validat azi titlurile noilor aleşi.

D. Iorga a prezentat o contestaţie, semnată de şase deputaţi, privitoare la alegerea din Suceava. După discuţie, Camera a respins contestaţia şi a validat alegerea.

Importante declaraţiuni

în Camera Comunelor relativ la pacea în Balcani

Londra.—In Camera Comunelor Sir Grey a declarat că guvernul e sigur, că adunarea va fi de părerea guvernului. Alegerea capitalei britanice pentru conferinţa păcei de către cele cinci state beligerante, e foarte măgulitoare pentru Anglia; şi că sosirea delegaţilor lor e bine venită (aplauze). Sir Grey a mai anunţat că puterile neutre semnatare ale tratatului de la Berlin a înţeles ca reprezentanţii lor să se întrunească într'o conferinţă în scop de a uşura un schimb de vederi, mai ales. Aceste convorbiri vor începe cînd ambasadorii vor fi primit instrucţiuni de la guvernele respective, se crede că va fi pentru săptămîna viitoare. Dacă o conferinţă formală va fi găsită necesară, probabil că va avea loc la Paris, de oare-ce idea conferinţei, vine de la primul-ministru Poincaré. Sir Grey nu crede folositor de a face, în momentul de faţă declaraţiuni mai îndelungate despre situaţia europeană. Faptul ca conversaţiunile ambasadorilor nu sunt formale nici obligatorii, e un semn că puterile nu sunt sigure că soluţia tuturor dificultăţilor, se găsi numai de cît.

Pe de altă parte, faptul că toate puterile au consimţit la conferinţa ambasadorilor ar putea trece drept o probă că nu e nici o putere care nu crede că se va găsi o soiuţie. Faptul că Londra e locul ales pentru convorbirile ambasadorilor şi negocierilor în vederea păcei, impune guvernului englez o datorie particulară, de a fi rezervat în comentarii politice, pentru acest motiv, sir Grey se va abţine de a face declaraţiuni ulterioare, despre acest subiect. Răspunzînd unei întrebări, primul-ministru Asquith declară că interesele Angliei nu vor fi neglijate în convorbirile dintre puteri, ori-care ar fi înţelegerea care se va stabili în Balcani, şi că principiul schimbului liber va fi susţinut.

Française trouve bonne place pour bébé de 6 ans.
S'adresser en personne à l'Imprimerie H. Goldner.

UN ASISTENT cu foarte bune recomandaţiuni găseşte loc la Farmacia Dr. Rătianu, Iaşi.

INTINDEŢI MANA NOROCULUI!
CASA S. HAIFLER
Iaşi—Strada Ştefan-cel-Mare
a pus în vînzare
Clasa I a Loteriei Regatului Romîn
/8 lei 1.50, 1/4 3 lei, 1/2 6 lei, 1/1 lei 12
Vinde Bilete de călătorie pentru America
Cu preţuri convenabile.

Dr. I. BRENER
Specialist în boale de femei
MAMOŞ
Str. Lăpuşneanu 25
— *Cons. 1—6* —

S'AU REDESCHIS
Restaurantul şi Casinoul Hotel Trajan
aranjate cu totul din nou, mobilate elegant după modelul localelor similare din străinătate, fiind conduse de cunoscutul restaurateur şi hotelier d. Adolf Gottesman.
In curînd renovarea Marelui Hotel Trajan.

Cele mai fine varietăţi de
PERE ŞI MERE DE IARNĂ
de vînzare la moşia Cîmaşti jud Roman.

Mobile LOBEL
IAŞI — 32 Str LAPUŞNEANU 32
MARE ALEGERE ÎN
Dormitoare, Sufragerii, Saloane, Birouri
Mobile în piele ultimele noutăţi.—
Paturi de bronz, Noptiere, Lavabouri, toilete asortate.
Covoare, Perdele complecte de la 15 lei în sus.
Lămpi electrice cele mai noui (*Preţuri excepţionale de*
Vase Galeé şi Daum (*reduse*
Mobile mici fantesiuri. — Biurouri americane.— Canapele-Pat.
Galerii de bronz pentru perdele complecte. Lei 7.50.
PREŢURI EFTINE *Face şi condiţiuni de plată avantajoase.*

BYRRH

Cel mai bun
VIN TONIC
ŞI APERITIV

PREMIAT
La toate dispozițiile din lume și la expoziția generală română din 1906.
(82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală
7 Milioane
BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR) FRANȚA
I. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazile de consum din țară

Lozurile Schröder

Sunt în totdeauna favorizate de SANSA!

S'a adeverit aceasta și la ultima loterie, când au căzut în colectura noastră norocoasă

Cele mai multe și cele mai mari cîștiguri

achitând pentru câștiguri dintr'o singură zi aproape:

JUMATATE MILION!

Pentru tragerea Clasei I-a

14 (27) DECEMBRIE 1912

Oferim Lozuri norocoase:

1|8 LOZ Lei 150
1|4 Lei 3.— 1|2 Lei 6.— 1|1 Lei 12.

Cel mai mare câștig eventual:

LEI 900.000

Comenzile din provincie se efectuiază prompt și conștiincios contra plății anticipate sau sub ramburs

Rob. Th. SCHRODER

BUCUREȘTI
Centrala: Calea Victoriei 97
Sucursale: Calea Victoriei 50, Calea Griviței 96, Str. Lipscani 72
BOTOȘANI Calea Națională 203; **IAȘI** Str. Ștefan cel Mare 8; **GALAȚI** Str. Domnească 14;
CRAIOVA Str. Unirii 69; **BRAILA** Piața Sf. Archangheli (Casa Rally); **PLOEȘTI** Str. Basarabilor 1

Renumitele PLUGURI
intreg de oțel bătut
marca PORC MISTREȚ
DIN FABRICA
Gebrüder Eberhardt Ulm
a) cu 1, 2 și mai multe
b) speciale de vie
c) speciale de prășit
Mașini de secerat de Mc. CORMIC precum și alte mașini și unelte agricole, permanent în depozit la
Frații Bachstez, Iași

Magasinul Conservatorului
IAȘI—Strada Lăpușneanu 32—IAȘI
NOTE de MUZICA
ASORTIMENT complect după Programa Conservatorului
Instrumente Muzicale și Accesorii
Reprezentanța și Depositul renumitelor
Pianoș și Planine
—ROSENKRANZ—
Neintrecute în soliditate și ton frumos
Vînzare și în rate mici fără acconto
Cataloage gratis
INCHIRIERE DE PIANE CU PREȚURI AVANTAGIOASE

NEVRALGIELE
Hapurile Doctorului Mousselle
ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ameștecă și îndecă Nevralgiele cele mai grele de tămăduit, Migrenele, Gurmelele, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute și dureroase cari se vindecă de toate celelalte remedii.
ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In ziua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o ușurare, va lua 4 hapuri a doua zi: 2 dimineața, unul la dejun, și unul la cina, séra. Nu trebue de luat mai mult de cât 4 pe zi.
A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & C.ie, Paris, cari se pot găsi la toți Droghiștii și Farmaciștii.

BROSSE A TAPIS
Prix
R. GARIEL
2me, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

FONDOIR
Prix..... 6f.50
R. GARIEL
2me, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'album sur demande

La Administrația ziarului se găsesc de vînzare cărți de rugăciuni și alte cărți pentru convenabili.

Iași. Tipografia H. Goldner, str. Gh. Mirzescu 17—Instalație cu motoare electrice